

Namosi-Naitasiri-Serua: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Na i vola ni leya i tukukutu o Jisu Karisito, o luvea o Tevita, o luvea Aparama. ²La momo o Aisake o Aparama, la momo o Jekope o Aisake, ledru momo o Juita o rau la tutua o rau la tacini o Jekope. ³Ledru momo tale ga o Feresi qai niya o Sera o Jiuta, ledru nene o lemai la momo o Esiromi o Feresi la momo Erami o Esiromi. ⁴La momo o Aminatapi o Erami la momo o Nasoni o Aminatapi, la momo o Salimoni o Nasoni. ⁵La momo o Poasi o Salimoni, la nene o Reapi, la momo o Opeti o Poasi, la nene o Ruci, la momo o Jese o Opeti. ⁶La momo o Tevita na tui o Jese, qai niya la momo Solomoni o Tevita na tui, la nene na lewa a lea o Uraia i mata. ⁷La momo o Riopoami o Solomoni, la momo o Epaia o Riopoami, la momo Asa o Epaia. ⁸La momo o Josafati o Asa, la momo o Jorami o Josafati, la momo Usaia o Jorami. ⁹La momo Jocami o Usaia, la momo Aasi o Jocami, la momo o Esekaia o Aasi. ¹⁰La momo o Manasa o Esekaia, la momo o Emoni o Manasa, la momo o Josaia o Emoni. ¹¹La momo o Jekonaia qai nidru o wekaya o Josaia ni vo yaco na gauna aru kau ke i papiloni. ¹²Aru vo la jini i Papiloni, a qai sucu o salacieli, la momo o Jekonaia, la momo o Serupepeli o Salacieli. ¹³La momo o Epiuta o Serupepeli, la momo Elaiakimi o Epiuta, la momo o Asori o Alaiakimi. ¹⁴La momo o Setoki o Asori la momo o Akeimi o Setoki, la momo o Iliuta o Akeimi. ¹⁵La momo o Iliesa o Iliuta, la momo o Macani o Iliesa, la momo o Jekope o Macani. ¹⁶Io o Jekope la momo o Josefa na leya yalewa o Meri o keya a sucu mai vuwa o Jisu, o kiya na Karisito. ¹⁷A vo qai jinikava nai taba tamata taucoko me tekivu vata vo Aparama me yacoviya sara o Tevita, ia na i taba tamata e jinava o rau eru tekivu vata o Tevita me yacoviya na leya la cake i Papiloni, me yacoviya na Karisito. ¹⁸Io na leya sucu o Jisu Karisito, eya musu i mata o Meri na leya nene vuwa o Joseva, iya ni bere niru no vata avo cere vuwa na bukete mai vuwa na Yalo Tabu. ¹⁹Avo yalo dodonu ke o Joseva na leya teigwane, avo tasi kwa avo buijia lo tu ga. ²⁰Io ni vo va numiya no o kiya na kwa ikwe, qai kiya na agilosu ni Turaga e vatakiya vuwa e kiya nakwa ina tadra qai kwaya i Joseva lai luve o Tevita, kuwa ni matakuni kau vuwako na lemu yalewa o Meri ni vo tabu mai vuwa na Yalo Tabu na kwa e kunekune takiniya. ²¹Io e va sucu niya o keya nai luve teigwane, mo va yacaniya ke o Jisu, nio o kiya ga ena vacola nidru mai na tamata mai na ledru i varau bura. ²²Io vo yaco taucoko ga, me vayacori ke na tata ni Turaga igi a kwa na parovita, ²³"Tolaviya ena bukete e kiya na vulau ena va sucu niya keo Imanueli" keya i balebale, "na Kalou e no qainiko datou." ²⁴Ni vo yadra mai Joseva a qai lai vaveya na kwa e kwa vua na agilosu ni Turaga, a meya vuwa na leya yalewa. ²⁵Aru tasi no vata, a vo sucu re la ulumatua na teigwane, a va yaca niya ke o Jisu.

Chapter 2

¹Io ni vo sucu o Jisu mai Peceliema i Jiutia na gauna a si tui ke o Eroji, e a valu na tamata vuku mai na tuicake aru lamai Jeruisalemi,² "Aru kwa i vei o keya a sucu me ledru tui na kwai Jiutia? madu tolaviya na leya kalokalo mai na tuicake, o keya madu lamai ke me madu cuva vua."³ Io ni varogo o Eroji na tui, e karaciya qai niya o Jeruisalemi taucoko.⁴Io ni vasoqonidru vata taucoko na bete levu qainidru na vunivola na tamata, a qai tarogidru o keya, Eya sucu i vei na karisito?"⁵ Aru kwa vuwa mai, Peceliema i Jiutia me kodaki aru volaiya na parovita,⁶ Io o iko, "Peceliema, na vanua o Jiutia, o tasi lailai sara vuwadru ena yasana o Jiutia, ena tubu mai vuwako e kia na Turaga o kiya na lewaidru na lequ tamata na Isireli.⁷Io o Eroji ni vo covidru lo na tamata vuku a qai tarogiya va makuga vuwadru na gauna e lai dani mai ke na kalokalo.⁸A vo vatalaljidru i Peceliema, a kwa, "mutu lai vadaniya va makuga mai nai luve lailai ni mutu vo dania kwa sara mai vakoyau mequ rewa ni lai cuva muni vuwa."⁹Io niru vo varogo na leya tat na tui, aru la meru tolaviya na kalokalo aru tolavia mai na tui-i-cake, avo simatataki nidru, avolai vatakiya ni vo doniya na vanuwa e daro ke nai luve lailai.¹⁰ Niru vo tolavia na kalokalo, au vo marau valevu sara.¹¹Io niru vo unu i were aru vo tolaviya nai luve lailai qai niya o Meri la nene aru cuva aru varokoroko vuwa aru serekiya na ledru i solesole i yau, aru va cobaniya vuwa e yavalu na kwa na koula na drega me yagi vata na mura.¹² Ia a vo vasala jidru na Kalou, meru kuwa ni la tale vo Eroji, aru vo la tale i ledru vanua i na kanikiya na calevu.¹³Niru vo ladei a qai rairai tale vo Joseva ena tadra kiya na agilosu ni turaga e kwa, "mo cavu tu, mo meya nai luve lailai qai niya la nene, mo tuba i Ijivita. waciya ke na lequ tata vuwako ni na vadaniya o Eroji nai luve lailai va mate niya."¹⁴E tucake qai meya nai luve lailai qai niya la nene na bogi igi i Ijivita.¹⁵ Aru lai no ke me yacovia sara la mate o Eroji. me yaco ke na kwa e kwa na Turaga o keya e kwa na parovita, "Agu na coviya o luvequ mai Ijivita."¹⁶Io o Eroji, nivo qai kilajiya niru varivarivaciya na tamata vuku, avo oca valevu,avo qai kwa yaji meru vamate nai luve teigwane yalai eru no mai Peceliema, qei niya na ka viyasana taucoko ga,o rau eru yabaki ya rua qai nidru er kwa yalai sara, me raujia na gauna e tarogiya ke o keya vuwadru na tamata vuku.¹⁷A qai yaco na kwa e kwa o Jeremaia na parovita e kwa,¹⁸"E kiya na domo e rogo mai Rama, na domo ni kulakula, domo ni tagi, domo ni soqo ni mate levu, avo tagicaki nidru o luve a o Rejieli, avo tasi okajia me vacegu o keya balejiya niru vo lavele."¹⁹Avo mate o Eroji, avo qai lamai vo Joseva mai Ijivita na tadra, e kiya na agilosu ni Turaga,²⁰"E kwa tucake mo meiya nai luve laialai qai niya la nene, na ledru vanua na Isireli, aru vo mate o rau aru vadaniya meru va mateniya niya nai luve."²¹ A vo qai tucake o keya qai meya nai luve lailai vata la nene, aru lamai ledru vanua na Isireli.²²Io nivo varogo ni vo tui mai Jutia o Arikeleo na keya i sosomi o Eroji na lea momo, avo matakuni lake, a qai vasalatakiniya na Kalou na leya yadra, nia lesu o keya ina yasayasa va kaleli.²³ Avo lai no vakiya ina rara e yaca o Nasareci, a yaco ke na kwa e ru tatatakiniya o rau na parovita, e qai vadeitakiniya me kwai Nasareci.

Chapter 3

¹Ia na gauna igi eya lamai o Joni na daunivivavitaistaki e dauvunau ina yaloga ni vanuwa i Jutia e kwa,² "Mutu vivutuni, ni vo voleke na matanitu va lomalagi." ³O kiya ikwe e tata ke o Aisea na parovita, e kwa, "E domo e kiya vo coco i yaloga ni vanuwa, Mutu samakiniya na leya calevu o Jiova, vavea me dodonu na leya calevu." ⁴Ia o Joni ikwe na leya i sulu na vuji ni kameli, e vesu ve luvuka na taba ni manumanu na keya cawa na vodre qainiya na oni ni vikai. ⁵Aru vo lamai o rau i Jeruisalemi, qainiya o Jutia taucoko, qainiya na vi vanuwa taucoko e voleka i na Joritani. ⁶Avo vavitaistaki nidru o keya ina Joritani, niru vo va tusaniya na ledru i valavala ca. ⁷Ia nivo daniya o kiya eru vo lewe levu na Farisi qainiya na leya tokani o Setoki, eru vo lamai ina lea vi vavitaistaki a kwaya vuwadru, o mutou na kawa ni gwata, o cei e kwaya vuwako mutou me mutu tuba mai, na oca vo la no mai?⁸ O keya me mutu vuwa takiniya na vuwa e kilikili qainiya na vivutuni. ⁹Ia mtu kuwa ni numiya me mutu i mutu yaloga, 'Na lemadu momo o Eparama.' Ni qu vo kwaya vuwako mutou, e rarawa vuwa na Kalou me vatubuniya na vivatu ikwe meru joiya la i luve o Eparama. ¹⁰Ia na kiya evo notu nikuwa ina vunikai. Avo musu dei kena kai taucoko e tasi vuatakiniya na kwa oka, evobiu ina bukawaqa. ¹¹E jina ni qu vo vavitaistaki niko mutou ina wai ni mutu vo vivutuni. Ia o kiya e tekuciko yau mai e levu cake vuwako maru, ia na leya i vava e tasi rewa ni qu kau, ena vavitaistaki niko mutou i na Yalo Tabu qai niya na buka waqa. ¹²Avo notu ve lima na leya i sivi ni sila, ena va savasava takiniya sava na sila ni leya rara, qai soqoniya vata na leya sila ina lololo, ena vayagi niya ina guto tasi boko rewa. ¹³Avo qai la i Kalili o Jisu ina Joritani vuwa o Joni me vavitaistaki vuwa. ¹⁴E mata tarogiya o Joni, e kwa, "E yaga vuwako mo vavitaistaki niko yau, ia ikwe o iko o lamai vuwako yau?" ¹⁵A qai tata vo Jisu e kwaya vuwa, Mo vosojiya re nikuwa, nivo kilikili qaniko datou medu vabaujiya kodaki ikwe na valavala dodonu taucoko ga." Vo qai vosojia o kiya. ¹⁶Ia o Jisu, ni vo vavitaistaki devu, a cabe sara mai ina wai, qai daniya, avo qai wase ruwa vuwa na lomalagi, a qai daniya o kiya na Yalo ni Kalou ni vo labale mai me kodaki na ruve, qai ro no vuwa. ¹⁷E varogo e kiya na domo mai lomalagi, e kwaya o keya "Iqoi na lequ i luve ni toko, "Aqu dau okajiya valevu."

Chapter 4

¹A qai meia cake o Jisu na Yalo Tabu i vikaikai me lai temaki niya na nitu. ²Ia avo lolo o kiya me vasagavulu na siga qeiniya e vasagavulu na bogi, e qai mata kana. ³A qai lamai vuwa na dauvitemaki, e qai kwa vuwa "Kodaki ojia luve ni Kalou, mo kwaya re me vuki mei buli madrai na vivatu iqoi." ⁴A qai kwa o Jisu vuwa, "E volai, 'E na tasi cola na tamata i na madrai takiya ga, ena cola ga ena kwakwa taucoko e lamai na gusu ni Kalou." ⁵A qai meia na nitu ina rara tabu, a qai vatuniya o Jisu ina vatelaga ni were ni soro, ⁶a qai kwa vuwa, "Kodaki ojia i Luve ni Kalou, mo ula bale bale mai, ni volai, "E na varojidru na leya agilosi meru na maroroi jiko, Ia ena varojiya e lima, ke kiya na siga ena tavutu ke mu la ina vatu." ⁷A qai kwaya vuwa o Jisu, "E volai talega, 'Mo kuwa ni vatovoliya o Jiova na lemu Kalou." ⁸E qai meia tale na nitu i na kiya na vatelaga yawa i yata, a qai varaitaki niya vuwa na vimatanitu taucoko i vuravura, qainiya na kedru i ukuuku. ⁹A qai kwa vuwa, "Na kwa taucoko ikwe qu na solia vuwako, kodaki o na cuva bale mo varokoroko voko yau." ¹⁰E qai kwa vuwa o Jisu, "Mo ladai qu lobo setani! Ni vo volai, 'Mo varokoroko vua o Jiova na lemu Kalou ia mo qwaraviya takiya ga." ¹¹E a qai biubiu na nitu, e a tolaviya, eru yavalu na agilosi me ru mai qwaraviya. ¹²Niya varogo o Jisu ni vo biu i werenivivesu o Joni, a lesu tale i Kalili. ¹³Avu deidei mai Nasareci qai lai nokoto no i Kapenaumi, o kiya e a tucake tu i matacawa, ina i yalayala i Sevuloni qaineya o Navitalai. ¹⁴Me vayacori ke na leya kwakwa e a kwa o Aisea na parovita ea kwaya, ¹⁵"Na vanuwa o Sevuloni vata na vanuwa o Nafitalai i na yaca ni wai ina jiliva ni Joritani, o Kalili ni vimatanitu tani, ¹⁶O rau na tamata eru nokoto no ina vanuwa gilogilo eru vo tolaviya na kakarama levu, ia vuwadru na nokoto no na vanuwa ni mate qainiya na keya yaloyalo ni mate vo cabe ma na rarama." ¹⁷Mai na gauna igi vo vatekivu ke o Jisu me dauvunau, qai kwa "vivutuni, ni vo voleka na matanitu valomalagi." ¹⁸A vo yato yaji o Jisu i na matacawa o Kalili, a tolaviya eru lewe ruwa eru vitacini, o Saimoni vatokai muni me o Pita, qaneya o Adriu leya tacini, eru viritakiniya na ledru lawa i ruwai eru jiya gonedau. ¹⁹O Jisu e qai kwa vuwadru, "lamai, tekuciko yau, qu na qai lesiko muru mo murujiya gonedau ni tamata." ²⁰Aru vo biujiya sara tu na ledru lawa, ru tekucia sara. ²¹Ni ru vo ladai mai ke o kiya mai mata, a tolaviya e ru rua tale eru vitacini o Jemesa lai luve o Sepete vata qeiniya o Joni la tacini aru nokoto vata o Sepete na ledru momo i yaloga ni waqa aru yaviciya no na ledru lawa. ²²E covidrumai o kiya, ia ru vo biujiya sara tu na ledru waqa qaneya na ledru momo, aru qai tekuciya o Jisu. ²³O Jisu aru vo la wavoki jiya taucoko o Kalili, ea vatavuvuli cidru ina ledru vi werenilotu, e vunautaki niya na i tukutuku oka ni matanitu valomalagi, a vacola nidru na tamata mai na tauvimate taucoko vata qainiya o rau na malumalumu taucoko. ²⁴Avo rogotaki yaji na kedru i rogorogo i Siriya taucoko, aru meia yaji vuwa na tauvimate taucoko, e tauvidru na mate kanikiya qainiya na yaluma, o rau muni na curumi nitu, qainoiya o rau muni na curumi nitu, qaneya orau na tauvi liyaliya, vata qaneya na tauvi paralase. ava cola nidru taucoko o kiya. ²⁵Aru vo lewe levu sara ru tekuciya i Kalili, vata o Tikapoli, vata o Jeruisalemi, vata o Jutia, qainiya na jiliva ni Joritani.

Chapter 5

¹A tolavidru o Jisu qai ca e I, io ni vo tadra i ra, aru qai la mai vuwa na jisaiveli, ²A qai tata o kiya, e vavulicidru, e kwaya,"³ E ru kalougata na malumalumu ni vo ledru na matanitu va lomalagi. ⁴E ru kalougata o rau na dau tagi e ru na vacegui. ⁵E ru kalougata o rau na yalo malua, e ru na taukenijia na vanua. ⁶E ru kalougata o rau na mata kana qai nidru na mata somiya nai valavala dodonu ni ru na vamaumautaki. ⁷E ru kalougata o rau o rau na dau loloma ni ru lomani. ⁸E ru kalougata o rau na dau yalosavasava e ru na tolvavia na Kalou. ⁹E ru kalougata o rau na dau tataro, ni vo jiya na i luve ni Kalou. ¹⁰E ru kalougata o rau eru vaburaburataki e na vuku ni valavala dodonu ni vo ledru na matanitu valomalagi. ¹¹"Mutu vo kalougata ni mutu vo vasesewananitaki qai vacacani qai tata vaburaburataki e na kwa taucoko e giri ve qu yaca. ¹² Mutu marau, mutu marau sara valevu na keya i sau mai lomalagi ni kodaki na ledru vaburaburataki na parovita aru cola i mata. ¹³Mutou na masima i vuravura, io kodaki e vo lavele na kamica ni masima, e na qai vakamikamica tale ina cava? Qai tasi yaga i na kia na kwa, me biu ga i rara meru qai butukia na tamata. ¹⁴O mutou na kakarama i vuravura. Na rara e vai nono ina Vatelaga e tasi cilo rewa¹⁵Vo jikai ni tutuvaki na sina, me qai no e ruku ni varau ni sila, na kea i nono ga e na qai kakarama jidru na no i yaloga ni were. ¹⁶Me kakarama kodaki ke na lemutu kakarama e ru mata na tamata, me ru tolvavia ke na lemutu i varau o kwa, me varokorokotaki nia o Tamamutou e no mai lomalagi. ¹⁷Mutu kuwa ni vanumia ni qu vo lamai me qu va buratakinia na i vunau se na ledru vavuvuli na parovita, a qu tasi lamai mequ vadevucia mequ vayaconia ga. ¹⁸ A qu vu kwa djina vokomutou e takwali re o lomalagi qai niya o vuravura, e tasi takwali na i vunau e kiya na mata-ni-vola lailai se kiya e jiki lailai sara, me yaco sara ga. ¹⁹Keya ikwe e lai kwai ke me lailai i na matanitu valomalagi, o kiya ya kiya e tasi varorogo i na kiya na i vunau ikwe e lailai sara, a vavulicidru ke na tamata, o kiya e vabaujiya qai vavuvuli takinia e vatokai ke me levu ina matanitu va lomalagi. ²⁰A qu vo kwa vuwako mutou, kodaki e tasi toro cake na lemutu i varau o keya ina ledru na Vu-ni-vola qai nidru na Farisi, mutu na tasi unu sara ina matanitu valomalagi²¹"Mutu vo varogo a vo lai kwai devu i mata, 'Mo kuwa ni laba, 'Kodaki o laba o na lai ocaji i na matavilewai.' ²²Ia o au, a qu go kwa voko mutou, o kiya yakia e ocajia o wekaya, e na ocajia na matavilewai; o kiya e tata burataki niya o wekaya e vo bilitaki me bura, ena ocajia na matavilewai levu o keya e vaburaburataki niya e lai ocaji i na buka waqa i eli. ²³O keya kodaki e vo kau na lemu i soro i na cabocabo ni soro, a vo numiya mai ke e kiya na kwa a vo bilitaki ni ko ke o wekamu, ²⁴ deiniya tu na lemu i soro i na matamata ni cabocabo ni soro, no lamai re me muru lai vi okaji re i mata o wekamu devu qai lamai mo vacabo niya na lemu i soro. ²⁵ Watoto me muru vi okaji o kiya a beitaki ni niko, ni muru la vata i calevu, ke soliko o kiya a bilitaki niko vuwa na turaga ni lewa qai soliko vuwa na turaga ni lewa na ovisa, ko qai i were ni vevesu. ²⁶ A qu vo kwa vai jina vuwako o na tasi sere sara mai ke mo saumia devu re na i lavo. ²⁷"A mutu vo varogo a vo lai kwai vuwadru I mata, no kuwa ni dau yalewa. ²⁸ O au qu vo kwa vuwako mutou o kiya yakia e tolvavia na lewa lailai me okajia a vo dauyalewa levu o keya e yaloga. ²⁹Kodaki e vacalaninya mu mata i matau, liujiya dei kaudei vuwako, e oka vuwako me lavele e kiya mu jiki ni lala me kua ga ni biu i eli mu lala taucoko. ³⁰Kodaki e vacalaniko mu lima i matau musu kiya dei, kau dei vuwako, ni oka vuwako ni oka vuwako me lavele e kiya mu jiki ni lala, me kuwa ga ni biu i yali mu jiki ni lala taucoko. ³¹A vo lai kwai tale ga o kiya e deiniya na la yalewa me solia vuwa na i vola ni vi biu. ³²Io o au qu vo kwa vuwako mutou o kiya e deiniya na la yalewa e tasi dau teigwane o keya e ru vo viwajini vata o keya e vo dai, ia e vo dau yalewa. ³³Mutu vo varogo muni a vo lai kwai vuwadru imata mo kuwa ni giri i na lemu bubului, mo vavea vuwa na Turaga na kwa o bubului ke. ³⁴ Io o au aqu vo kwa vuwako mutou, Mutu kuwa sara ni bubului kuwa i lomalagi ni vo ja i nono va Turaga ni Kalou. ³⁵ Kuwa i vuravura ni vo niya kai tutu qu la kuwa i jeruselemi, ni niya la rara na Tui levu. ³⁶Na ni bubului i mu ulu, o tasi vukiciya rewa mu rau ni vulu me bucobuco se me lolo. ³⁷ Na io ga na io me jikai ga na jikai na lemutu tata na kwa e levu e tubu ke na bura. ³⁸Mutu vo varogo a vo lai kwai me keya i sau na mata na mata, keya i sau tale ga na bati na bati. ³⁹Io o au, aqu vo kwa vuwako mutou, mutu kuwa ni vi sasaumitaki niya na bura kodaki e kiya e sabiciya mu kaliga i matau soliya tale ga kai karua. ⁴⁰Kodaki e kiya e mata meiko ina matavilewai me kau dei na lemu i curucuru dei niya me kau dei muni na lemu i taboi. ⁴¹Kodaki e kiya e tagoraki niko me muru lavata ina kiya na maile, la qai nia na keya i karua. ⁴²Solia vuwa o kiya e lamai kerekere vuwako, ia mo kuwa ni vuki kanikia vuwa, ni vo mata kerevia vuwako e kiya na kwa. ⁴³Mutu vo varogo a vo lai kwai mo lomaniya o wekamu, mo burajiya na lemu meca. ⁴⁴ Io o au qu vo kwa vuwako, lomanidru na kemu meca qai masulaki nidru o rau e ru dau vabura ni ko. ⁴⁵ me rewa ni Tamadatou mai lomalagi. Ni vo vacabe niya mai na matanisiga vuwadru na tamata bura qai niya na tamata oka, qai vatau niya na luvu vuwadru na yalododonu qai nidru na tasi yalo dodonu. ⁴⁶Io kodaki du vo lomanidru o rau eru dau lomaniko datou, na cava na keya i sau? eru tasi vaveya kodaki i kwe o rau na dau soqoni jiya na i vacavacava. ⁴⁷ Kodaki du vikedavaki vuwadru o wekadatou na cava du toro cake ke? aru tasi vavea kodaki kwe o rau na vi matanitu tani. ⁴⁸ O keya me mutu qai oka sara, me kodaki na leya oka o Tamamutou e no mai lomalagi.

Chapter 6

¹Mutu tolaviko mutou oka me mutu kuwani vavea lemutu loloma veru matra na tamata meru tolaviko mutou ke, kodaki ke ena jikai e kiya vuwako mutou ena nokoto na kea i sau mai vuwa o tamadatou vo nokoto no mai lomalagi. ²O kiya ikwe, niko o vaveya na loloma, mo kuwa ni uvua na davui vemu mata, me kodaki niru dau vaveya na dau valavala ca i na vi werenilotu qeniya na vicallevu, meru dokai ke vuwadru na tamata. Aqu vo kwajina vuwako mutou, evo notu ga vuwadru na keya i sau. ³Ia o iko niko vo soli kwa ni loloma, me kuwa ni kilajiya e lima i mawi na kwa e vaveya mu lima matau, ⁴ me cilo ke na lemu i loloma. Ia o Tamamu e tolaviya na lemu jina ena saumiya vuwako. ⁵Ia ni o vo masu mo kuwa ni kodaki o rau nai valavala ca, niru vo okajia meru tucake ina vi werenilotu qainiya na vi calevu niru vo masu, meru tolavidru ke o rau na tamata. Aqu vo kwaya jina vuwako mutou e vono tuga vuwadru na kea i sau. ⁶Ia o iko , unu vena lemu rumu. Ia ni o vo sogojia na keya mataniwere masu vuwa o Tamamu, e tabogo vo varorogo. Io o Tamamu ena saumiya ga vuwako. ⁷ Ia ni mutu vo masu mo kuwa ni tata balavu boto meru kodaki o rau na tasi lotu, niru vo numiya niru na rogoci niru vo tata balavu. ⁸O kiya me mutu kuwa ni kodaki igi, ni vo kilajiya devu tu i mata o Tamamudou na kwa e yaga vuwako mutou, a qai bere na lemutu kerekere vuwa. ⁹O kiya me mutu qai masu kodaki ikwe: 'Tamamadou mai lomalagi, me varokorokotaki mu yaca ¹⁰Me yaco na lemu lewa. e vuravura me kodaki ni vai no mai lomalagi. ¹¹Solia mai vuwako madou ina visiga na cawa e yaga vuwako madou. ¹² Ia mo kuwa ni oca jiko madou ina lemadu i valavala ca , ¹³ me kodaki ni madu vosojidru eru valavala ca vuwako madou. Ia mo kuwa ni mei ko madou ina vere, mo vacola niko madou mai na bura. ¹⁴Kodaki mutu tasi ocajidru na tamata eru vavea na kwa bura, ena tasi ocajiko mutou muni o Tamamutou mai lomalagi. ¹⁵ Ia kodaki mutu na ocajiko mutou muni ena vuku ni lemutu vai bura vuwa o Tamamutou. ¹⁶Ni mutu vo lolo, kuwa ni vaveveku takiniya mu mata, meru kodaki o rau na dauvivakwaisini, niru vo vavitaliya takiniya ru mata. me rewa niru kilajiya na tamata na ledru lolo. Aqu vo kwajina vuwako mutou, evo notu ga vuwadru na keya i sau. ¹⁷Ia o iko nio vo lolo, waliciya vemu ulu mataverau jija mu mata ¹⁸me kuwa niru daniya na tamata na lemu lolo me kilajiya ga o Tamamutou vo cilo; ia o Tamamu ena daniya na kwa e cilo tu vuwako. ¹⁹"Mutu kuwa ni soqoni vata vuwako mutou nai yau va vuravura, e dau vaburaniya ke na sarasara qainiya na veveka, ia o rau na dau driva ru na basukiya meru drivajija. ²⁰Ia mutu soqoniya vata ga na lemutu i yau mai lomalagi, ena tasi vaburaburatakiya ke na sarasara se me veveka eru na tasi basukiya ke na dau driva meru na drivajija. ²¹Ena nokoto no mutu yalo na vanuwa e nokoto ke na lemutu i yau. ²²Ka sina mu lala na mata. Kodaki e oka mu mata ena kakarama ke mu lala taucoko. ²³ Ia kodaki e bura mu mata ena gilogilo ke mu lala taucoko. Ia kodaki evo gilogilo na kakarama e notu mu yaloga ena qai kodako ivei na levu ni gilogilo igi! ²⁴ E tasi rewa ni kiya na tamata me qwaraviya rewa e rua na turaga, nina burajija e kiya qai lomaniya tale e kiya se na kabijija e kiya qai beciya tale e kiya. Mutu na tasi qwaraviya rewa na Kalou qainiya nai yau. ²⁵Me kodaki quvo kwaya ke voko mutou, me mutu kuwa ni lomaocaoca takiniya na vuku ni lemutu cola ena kwa mutu kania se na kwa mutu somiya se na kwa me balejija mutu lala qaniya na kwa mutu vaisulu ke kwa levu na cola na cawa e kwa lailai se jikai? na lala muni e kwa levu e kwa lailai nai sulu se jikai? ²⁶Mutu tolaviya na manumanu vuka niru tasi dau kaburakiniya se tamusuki jia sara vasoqoni jia vata ina ledru lololo, ia vo vakanidru tu ga o Tamadru va lomalagi. E cva mutu tasi yaga valevu cake vuwadru ikwe? ²⁷Ia o cei voko mutou ena dau lomaocaoca ena rewa ni vakuriya valailai ga na siga ni leya cola? ²⁸ Ia mutu vo lomaocaoca ena vuku ni sulu? Mutu vanumiya re na viafia ni vikaikai e cola vacava eru tasi dau cakacaka se ru dau tatali. ²⁹Ia mequ kwa voko mutou o Solomoni ena leya ukuuku taucoko eru tasi vaisulu me kodaki e kiya vuwadru ikwe. ³⁰Ike kodaki evo vaisulutakiniya na Kalou na mau ni vikaikai, vo notu ena gauna nikuwa a qai biu ina i vavi, veiqwata ena jikai ni gujia valevu cake me vaisulu e rui lailai lemu vabaujija? ³¹O kiya ikwe me mutu kuwa ni lomaocaoca takiniya se mutu kwaya, 'Na cava medu kania?' se 'Na cava medu somia?' se 'Na cava me mutu vaisulu ke?' ³²Niru dau vadaniya na lewenivanuwa ni vo kilajiya tamamutou valomalagi ni yaga voko mutou na kwa taucoko ikwe. ³³ Ia mutu vadaniya simata re na matanitu ni Kalou qainiya na keya yalo dodonu ia ena qai soliya o kiya me keya i kuri na kwa taucoko ikwe. ³⁴ O kiya me mutu kuwa ni lomaocaoca veiqwata, ena vuku ni keya kawa vo raujija na keya siga qaniya na keya bura.

Chapter 7

¹"Mutu kuwa ni dau lelewa, ke mutu na lewai.² Ia na lewa mutu na vaveya, mutu na varautakiniya, ena varautaki tale vuwako mutou.³ Ia i vei kodaki o tolaviya na malamala e mata o wekamu, o vo tasi numiya na kai mu mata?⁴ O na kwaya vacava vo wekamu, mo liujiya re i mata na malamala vemu mata, o na daniya ni vo notu mu mata na kai.⁵ Na dau vivakwaisini mo cavujiya re na kai vuwa mu mata, ia o qai daniya oka mai na malamala e mata o wekamu.⁶ Mutu kuwa ni soliya na kwa tabu vuwadru na manumanu, se buiujiya na mataniciva e mata na vore, kedru butukiya bale eru la, qai vuki mai qai basuraki niko mutou.⁷ Mutu kerekere ena soli vuako mutou. mutu vadaniya, mutu na tolaviya mutu tukituki ena dolavi mutou.⁸ Ni vu daniya o kiya e kerekere, ni vu tolaviya o kiya e vadaniya, ena dolavi vuwa o kiya e tukituki.⁹ O cei re vuwako mutou kodaki e kere madrai o luveya, ena soliya vuwa e kiya na watu?¹⁰ Se kere ika ena soliya vuwa e kiya na gwata?¹¹ Ia kodaki, mutu vu kilajiya o mutou na tamata bura mutu soliya na kwa oka ve o luvemutou, evo gu valevu cake o Tamamutou me soliya na kwa oka vo rau eru kerekere vuwa?¹² O kiya na kwa taucoko mutu okajiya me vaveya vuwako mutou na tamata, mutu vaveya talega ga vuwadru, ni vo kodaki nai vunau vuwadru na parovita.¹³ Mutu unu ina matamata lailai ni vo rabaraba na matamata ni koro vo yaco yaji ke, evo lewe levu eru vo layaji ke.¹⁴ Evu lailai na matamata ni koro, qai raba lailai na calevu, eru cava i na cola, eru lailai ga eru rewajiya.¹⁵ Mutu qarauniko mutou oka mai nai vavuvuli cala, ru lamai vuwako mutou eru lamai vuwako mutou eru vaisulu me kodaki na sipi ia eru olifa daukata.¹⁶ Mutu kilajidru eru yalo. Mutu na tomi vaini mai na wavavoto se na lolo mai na soni?¹⁷ E kodaki ke na kai oka e vuwatakiniya na kwa oka, e vuwatakiniya na kwa bura na kai bura.¹⁸ E jikai na kai oka e vuwatakiniya na kwa bura, se na kai bura me vuwatakiniya na kwa oka.¹⁹ Na kai taucoko e jikai ni vuwatakiniya na kwa oka, e dodonu me taka dei qei biu ina buka waqa.²⁰ E dodonu me mutu kilajiya eru yalo.²¹ E vu na tasi unu ina matantu valomalagi o rau eru kwaya 'Turaga, Turaga,' o rau ga ru vavea no na loma ni Kalou o kiya e nokoto no mai lomalagi.²² Eru lewe levu eru kwaya ena siga igi, 'Turaga, Turaga, madu jikai ni vavuvuli takiniya mu yaca? madu jikai ni rovidru na nitu mu yaca?'²³ Ia aqu na kwaya vuwadru, 'Aqu jikai ni kilajiko mutou! Mutu ladei, o mutou na dau vaveya na kwa bura!'²⁴ Ikwe o kiya e varogo na kwa qu kwaya e kodaki na tamata vuku, e na vaveya leya were i na yataga ni watu.²⁵ Tau na luvu levu mai na wai, liwa na cagi ena jikai ni lutu na were, balejiya ni tauyavutaki ena watu. O rau eru na varogo na lequ kwakwa eru jikai ni cola ke, e kodaki e tara na leya were ina yataga ni volivoli.²⁷ Tau na luvu, levu mai na wai tubu cake na wai liwa na cagi qai vaburaburataki na were.²⁸ Ni ru cava qai jiniya na leya tata o Jisu, aqu kurabui na leya vavuvuli.²⁹ Ni a vavulicidru me kodaki o kiya e notu ga vuwa na lewa, qai jikai ni kodaki na ledru vunivola.

Chapter 8

¹Ia ni vo labale mai na ulu ni yataga o kiya, e ru lewe levu sara a ru tekuciya mai. ²Qai danyia, e kiya na tamata vukavuka ni vo lamai qai kaere vua, qai kwa, "Na Turaga, kodaki o vo okajia mo vo vasavasavataki ni ko au rewa." ³A qai dodokiya e lima o Jisu, me dereiya, qai kwa, a qu vo okajia, mo savasava mai. A vo savasava vasauri na leya vukavuka. ⁴A qai kwa vuwa o Jisu, Tolaviya, mo kuwa re ni kwa vuwa e kiya, ia mo lai vatakeko re vua na bete, qai va caboniya nai madrali a varojia o Mosese, me jiya i va jina jina vuwadru. ⁵Ia ni vo unu o keya i Kapenaumi, a qai la mai vua e kiya na turaga ni valu, a masujia, ⁶qai kwa, "Lequ Turaga, e vo daro no mai lemadou na lequ tamata e tauvi-paralasi, a vo yaluma valevu sara. ⁷A qai kwa vua o Jisu, A qu na lai vacolo niya. ⁸A kwa na turaga ni valu, Na Turaga, e tasi yaga mo unu ina lequ were: mo cavujia wale ga na kwa, e na lai cola ke na lequ tamata. ⁹niqu vo turaga lailai ga o au, a qu vo lewaia e yavalu na sojia, ia a qu vo kwa vuwa e kiya, mo layaji, a vo layaji, qai niya e kani kia tale, Mo la mai, a vo la mai, qai nia vua na lequ tamata, Mo vavea ikwe a vo vavea. ¹⁰Ia ni vo varogo o Jisu, e kurabua, a qai kwa vuadru tekuciya no, A qu vo kwa kwajina vuako mutou, A qu vo tasi daniya vuwadru na Isireli e kiya na vabaujia levu kodaki ikwe: ¹¹A qu vo kwa tale ga vuwako mutou ni ru na lewe levu e ru na la mai na tu i yata, mai ra talega; qai no ira vo Eparama, qai niya o Aisake qai niya o Jekope, i na matanitu valomalagi: ¹²Ia o rau na i luve ni matanitu e ru na biu i na gilogilo i rara, e ru na dautagi ka vasequruquru baji. ¹³A qai kwa vua na turaga ni valu o Jisu, Mo la ga; ia me kodaki ni o vo vabaujia, me yaco vuwako. A vo cola na leya tamata i na jiki-ni-yauwa igi. ¹⁴A qai la i la were o Pita o Jisu, a qai daniya la nene la yalewa, ni daro no, e tauvi-katakata. ¹⁵A qai qulumia e lima o keya, a vo la dei vua na katakata a vo tucake o keya, a qwaravidru. ¹⁶Ia ni vo , a ru vo kau mai vua e ru lewe levu e vo unu vidru tu na nitu: a qai vaqaqidru na nitu o kiya a qai vacolo nidru taucoko na tauvi-mate: ¹⁷O kiya a vo vai ke na kwa a kwa o Aisea na parovita, qai kwa, o keya ga me kau vuwa na ledu malumalumu, qai dagiya na ledu mate. ¹⁸Ia ni vo tolaviya o Jisu ni ru vo lewe levu sara eru vo wavokijia tu, qai kwa me vai na la i jiliva. ¹⁹A qai la mai e kia na vu- ni-vola, a kwa vuwa, Vavuvuli, a qu na tekuciko i na viyasana o lake. ²⁰A qai kwa vua o Jisu, E vaqwara na vokisi, e vairoro na manumanu vuka; ia na Luve ni tamata, e jikai vua na vanua me va daroniya ke e ulu. ²¹E kiya tale na leya i jisaiveli a kwa vua, Kemuni na Turaga, biujiko au me qu la re i bulujia lequ Momo. ²²A qai kwavua o Jisu, Mo tekuciko au, qai biujidru na mate me ru bulujia na ledru mate. ²³Ia ni vo lai vodo na waqa o kiya, a ru vo tekucia na leya jisaiveli ²⁴Qai dania, ni vo tubu na ua levu i wasawasa, a vo dromu na waqa i na biau: a vo moce o keya. ²⁵A ru qai lamai na leya jisaiveli, a ru vayadrajia, a ru kwa, "kemuni na Turaga, vacolo ni ko datou: ni du na mate!" ²⁶A qai kwa vuwadru o kiya, "Mutu vo mataku ena vuku ni cava? o mutou e vo lailai lemutu vabaujia ? A qai tucake o kiya, a vunauci jiya na cagi vata na wasawasa; a vo maravu sara mai. ²⁷A vo karacidru na tamata, a ru kwa, E kodaki re i vei lai tovo na tamata ikwe, ni vo talairewarewa vuwa na cagi vata na wasawasa?" ²⁸Ia ni vo toso o kiya i jiliva, i na ledru vanuwa na kwai Kerikesa, qai sota qanidru e lewe rua e unuvidru no e yavalu na nitu, eru vo la mai nai bulubulu, eru vo yalo ocaoca sara, a vo jikai ke na tamata me la rewa i na calevu igi. ²⁹Qai daniya, e ru vo kulakula, e ru qai kwa, "E kodaki vei o datou, i Jisu na luve ni kalou ? o vo la mai i kei mo vararawataki niko madou ni sibere ni yaco na keya gauna?" ³⁰A qai kiya na i lala vore levu a ru lai vakana no, a ru no va yawa no mai vuwadru. ³¹A ru vo masujia o rau na nitu, a ru kwa, kodaki o vo vaqaqiko madou, vadeniya me madu unu vidru na i lala vore. ³²A qai kwa vuwadru o kiya, mutu la ga. A ru vo la dai, a ru qai unu vidru na i lala vore, qai danyia, ni ru vo wavu na i lala na vore taucoko i yataga me yaco i ruwai, a ru vo mate i ruwai. ³³Ia o rau na vivakana, a ru vo tuba, aru vo la i rara. a ru vo lai kwa na kwa taucoko, vata na kwa a yaco vuadru na unuvidru no na nitu. ³⁴Qai daniya, e ru vo la taucoko yaji na lewe ni rara me ru sota o Jisu: ia ni ru vo daniya, e ru vo masujia me la dei yaji i na ledru vanuwa.

Chapter 9

¹O Jisus e a vodo ena waq qu, ei u qai takosovia na yaso itavogi e qai yaco yaji vei na rara ²Ni vo tolavia e kau vu a e kia no tamata e tauvi Paralase aru qai daronia vo kia nai darodaro ni tauvimote, ia vo tolavia ke o jieu na ledru vabaujia, e kwaya vua na tuvi Paralase, L uvequ mo vacegu, ia e vo bokoci ke lemu valavala vura. ³L a qai tolavia na vu-ni-vola e qai kwaya, e ru yalo', o kia ikwe tataturabura vua na kalou. ⁴A qai Kilajia qai numia ke o Jisu e qai kwaya, no na cava tale na lemutu numiya wako mutou. ⁵Na cava take e rewarewa iyata me kwaya, e bo koci lemutou valavala bura. Kwaya mo tucako, mo yato ke. ⁶La mutu kilaj ia eru rewajia na Leguluve ni tamata e vuravura e vo bokocia ledu valavala bura. E a qai kwaya vua no tamata tauvi Paralase. Ke tucake ⁷Aqai tucake na tamata ko gi qa la i lea mere ⁸E a tolovua. O kuru na lwew yuqa. Eru kurabui, ka rokovia na kalou ni Solia o kia na kai kai oqe vuadru na tamata. ⁹A lade i mai kei ko jisu a qai tolavia nikia na tamata ni yato no mai e yaca Maciu, Ia nokote vei lea were ni soli koda ki, a sa kwaya vua. Tekuci Koyau mai e qai tekuci koyau mai o kia. ¹⁰Ni vo kania mai we re o kia, tolavia se lewe vuqa kodak, Kumunia nai yalayala icei na tamata valavala buro eru a lama ke nokoto mere qai kano vata kei jisu kei ira na ledu s tiseveli. ¹¹Ia niru tolavia na Farisi eru qai kwaya ru na tiseveli E cava qe Kania rata ke lemutou vakavuvuli qenia na tamata valavala bura. ¹²La ni vo Kogocia ko jisu e kodaki ke ivei vuadru na cola oka vua dru na tauvimate. ¹³Ia mutu vulicia XXX balebale tataoqo. A quvinajia na yalo loloma, Kejikal na i soro. Ni qu jikai ni yato mai meu' covidr no yalododonu, o kuru ga nai valavala bura meru reivutani. ¹⁴La e qai vuadru o kuru na tiseveli vua joni a kwa. A ca va sa lolo vaka vuqa ke o keimami vata o kuru na farasi, ia na ledu 5 tiseveli eru sa ¹⁵A XXX kaya vuaru o Jisu. "Me ru rarawa va yewa na leai tokani na tamata vakamau ni no qaruru no na twagane vou? Ena gauna e na la vele qa na twagane vou, era na qai loto na leya i yokani." ¹⁶Vo tasi kia na tamata e cu la vata kei kia na jiki ni sulu Kei na i Sulu madra, ni sa drekuvia nai sulu na jiki ni sulu sa botani kino, a dresukia valevu sara. ¹⁷E tasi kia tale ena talocia na waini vou vua ha tayaya vata noa Kulini monumanu dia koda ki ke ka cabote na tavaya ka sa dave yaji na waini, ka sa bura na tavaya. La a kau ke na waini vou ki na tavaya vou. E a qai mamu i jia. ¹⁸Ni a kwaya vuadra o kia na oqo, tolavia. Sa kia na turaga lamai, ke cava kodaki, A kwaya se qai olba na lureyayalewa. Mo ni yato ke mo ni tabakia vua na mulima ena bula ¹⁹E qai cavu mai bere ikai, qenia ledru lea tiseveli ²⁰E tolavia, e kia na yalewa ni a turundrabakivu qai gabaki jinikarua, e lamai e bere, cagutum la e yasa ni lea i sulu. ²¹La e kwaya no voiyaloga. Kodaki o qulu mia boto lequ yasa ni culu qa na vabulai, kokaki tule qu dereia lequ yaso ni sulu ²²La yalobo ko Jisu qai tolavia iqe kwaya vua, mo vacegu. Na lavequ mo vacola nia lemu vabojia, sa gauna ikwe. ²³La ni kokaki mai ko ko Jisu ki ni were ni kalou, e vo tolavidru eru sa dau'uvubitu, kei lewe vuqa eru tagi yaso. ²⁴E vo kwaya vuadru okia, mutu lare mai ni jikainikia na vulau e mace no, e mali cakinia. ²⁵Ia ni ra vatata na lewe vuqa, eiu curu yaji okuru, e vo gulumia e lima, a sa tu iyata na yalewa. ²⁶E Ru kuruak na vanua coko o kia vata kaina rorogo. ²⁷XXXvo ladei mai keigine ke Jisu i e tekuaa no mai e lewe rua a tamata Mataboko. Eru vo coviia na yaca i Jisu, na Luveya ta ha lomani kemaru mai. ²⁸La ni Sita mai i were o kia i me yato mai, qai kwaya, me vuaatu na tamata mataboko oru qai coviya qai kwaya i e vo la mai ²⁹10 mo gulumia era mata yaco vua mutou na drau n lemu vabaujia ³⁰A tolavia eru mata ni vorata matakuvuadru ko Jisu qai kwaya tolaremai me jikai ni kia e kilajia ³¹O kuru niru volaya ji eru rofocia na rorogo vanua tauco ko ko gi. ³²Ni a lai rara a tolavia, e kaumai vua e kia na tamata galu e ro junuvia e kia na nitu. ³³Nia vo mea dei na nito, e yo tata na galu e ru cikatakinia sara go rakaleru na lewa yuqa a kwaya e jika na kwa kodaki ike. A tolavia e gaunegi nafiyieitia. ³⁴A kwaya na Filisia, e sivijidru na nito mai Kaikai vuadru na kodei mai vuadru. ³⁵A vo la a Jisu e na vei rara yala i e tekivunia ka vaka vunadu na ledra werenilotu qai vanuitakinia na kwakwa okwa ni matanitu, rabulai nia taucoko o kuru na mate kei na malumalum taucoko ³⁶Ia niro tolavia na lewe vuqa o kia sa lama nidru ni dru vo malulu ka denia boto denidru ledu vakatalua ³⁷Sa qai kwaya vuadru na lea ticeveli e jina so lewe' ni yabaki, eru to lewe ni yabaki 10 eru ra lewe lailai na vamatani were ³⁸O kia mo dou masujia nai taukei m were me kauyaji okdru r' vakatau ni were ki na lea were.

Chapter 10

¹A vu covidru na leya jisaiveli e ru jini karua qai soliya vuwadru na kaikai me ru rewajidru ke na yalo velavela me ru varojidru ke, me ru va cola nidru ke na mate taucoko, qai nidru na malumalumu taucoko.²Ikwe e ru yaca na jisaiveli e ru jini karua na i matai o Saimoni, e yaca talega o Pita qainiya o Adri la tacini, o Jemesa o luveya o Sepete, qaniya o Joni la tacini; ³O Pilipi, qaniya o Pacolomio, o Tomasi, o Maciu na dau soqoni jiya na i vacavacava, o Jemesa o luveya Alifio qainiya o Cateo; ⁴o Saimoni e kiya vuwadru na gumatua, qainiya o Jiutasa Isikarioji o kiya a soliya aji.⁵A vo vatala jidru na lewe jini karua o Jisu a vo kwa vuwadru, e varojidru e kwaya mutu kuwa ni la na ledru calevu na vimatanitu kanikiya, kuwa talega ni unu ina ledru rara na kwai Samaria.⁶Mutu la ga vuwadru na sipi ni mataqali ni Isireli e ru lavele tu; ⁷ni mutu vo la no, mutu vunau, mutu kwa, 'Vo voleka mai na matanitu va lomalagi.⁸Mutu va cola nidru na tauvimate, va savasavataki nidru na vukavuka, va tucake taki nidru na mate tu, varovidru na nitu ni mutu a rewajia wale ga, me mutu soliya wale talega. ⁹Kuwa ni kau na koula, se na siliva, se na varasa i na lemutu taga. ¹⁰Se na taga ni vaqa i calevu, se ruwa na curucuru se lai vava, se na i toko, e dodonu me soliya vuwa na tamata dau cakacaka na keya cawa.¹¹Io na rara qaniya na rara yalai yakiya ga mutu na unuviya, tarogiya o cei e yaga vuwa, mo lai no qaneyia me yacoviya na lemutu la tale mai. ¹²Ni mutu vo unu i na were, mutu kidavaki niya. ¹³Kodaki e vo yaga na were igi, me yaco ke na lemutu vi vacegui io kodaki e tasi yaga, me suka tale vuwako mutou na lemutu vacegu.¹⁴O kiya e tasi vacegu niko mutou, se varogo na lemutu tata, ni mutu vo ladei i na were se i na rara igi, kurejiya dai na kavukavu ni qwele vo mutu la. ¹⁵A qu vo kwa vai jina vuwako mutou, e bura va lailai o Sotoma qainiya o Komora i na siga ni lewa, e qai bura valevu sara na rara igi.¹⁶Tolaviya, qu vo vatalajiko mutou yaji me kodaki na sipi kedru maliwa na wolifa, o kiya me mutu qai vuku me kodaki na gwata me mutu yalo oka me kodaki na ruve. ¹⁷Mutu qarauniko mutou vuwadru na tamata, ni ru na soli ko mutou yaji i na mata vilewai, e ru na kana kuitataki niko mutou i na ledru vi were ni lotu. ¹⁸Mutu na mei e ru mata na kovana qai nidru na tui balejiko au, me vajinajina vuwadru talega na vimatanitu tani. ¹⁹Ni ru vo soli ko mutou yaji kuwa ni lomaocaoca se cava me mutu kwaya, me mutu kwa vacava ni na soli vuwako mutou i na tiki ni siga igi na kwa me mutu kwaya. ²⁰Mutu na tasi kwa e kiya na kwa o mutou, io e na tata e yalo o Tamamutou, vuwa mutu yalo. ²¹Io a ru vo kala solidru yaji na vitacini me ru va mate, qainiya o tamaya o luveya e ru na tale na i luve vuwadru na qase, a va vuniya na ledru mate. ²²Mutu na lai buraji vuwadru na tamata taucoko me balejiya qu yaca. o kiya vosojiya me yacoviya na i devudev, e na vacolai. ²³Io ni ru vaburaburataki niko mutou i na kiya na rara, mutu tuba i na kiya tale, ni qu vo kwa vuwako mutou, mutu na tasi vadevuciya na vi rara i Isireli, e na lamai re na luve ni tamata. ²⁴E jikai ni na kiya na jisaiveli me oka cake mai leya vuwa na i vavuvuli se na tamata vuwa na leya turaga. ²⁵E vo raujiya na jisaiveli kodaki e ru tautauvata qea na leya i vavuvuli, qaniya talega na tamata kodaki e ru tautauvata qainiya na leya turaga, ke kodaki e ru vacayania nai taukei ni were o Pielisipupi e ru na vavea valevu sara vuwadru na matavuwere. ²⁶O kiya ikwe me mutu kuwa ni qai matakucidru ni vo jikai na kwa e cilo me jikai ni varaitak mai, se me tabogo me kuwa ni kilai. ²⁷Na kwa qu kwa vuwako mutou e na gilogilo, mutu kwa e na kakarama qainiya na kwa mutu varogo vo mutu bebe vunautakiniya i yataga ni were. ²⁸Kuwa ni matakucidru o rau e ru va mate niya na yago a ru tasi rewajia me vamate niya na yalo, io mutu matakuciya ga o kiya e rewajia me varusaniya na yalo vata qeniya na yago talega mai eli. ²⁹E jikai ni volitaki na Separo e rua e na kiya ga na ficigi? e jikai e kiya vuwadru e lutu ga i na qwele me tasogo vuwa o Tamamudou. ³⁰A vo wili yakiya ga mutu rau ni ulu. ³¹O kiya e cakitaki niko au e ru mata na tamata o au qu na cakitaki niya talega e mata o Tamaqu e nokoto mai lomalagi. ³²O kiya e na varaitaki niko au na mata ni tamata o au qu na varaitaki niya talega vuwa e mata o Tamaqu e nokoto mai lomalagi. ³³O kiya e cakitaki niko au e ru mata na tamata, o au qu na cakitaki niya talega e mata o Tamaqu e nokoto mai lomalagi. ³⁴Mutu kuwa ni vakasamataki niya ni qu lamai mequ kau mai vuravura na vi okaji, a qu tasi la mai mequ kau mai na vi okaji na i selewau ga. ³⁵A qu lamai me ru tawase o rau na viluveni teigwane qeinidru na viluveni lewa qeinidru na vivugani lewa talega. ³⁶Io ka meca na tamata o rau na leya vuwere. ³⁷o kiya e vo loloma valevu vuwa o tamaya se la nene ka lailai voko au, e tasi yaga voko au o kiya e lomania valevu o luvea na teigwane se o luveya na lewa, e va lailai voko au e tasi yaga voko au. ³⁸O kiya e tasi dagiya na leya kauvelatai qai tekuciko au, e tasi yaga voko au. ³⁹O kiya e marorojiya na leya cola, e na valaveleniya o kiya e na valeveniya na leya cola e vuku, o Jisu e marorojiya. ⁴⁰O kiya e vacegu ni ko mutou, e na vacegu ni ko au, o kiya e vacegu ni ko au e vacegu niya o kiya e vatala jiko mai. ⁴¹O kiya e vacegu nia e kiya na parovita ni vo vadeitaki niya ni jiya parovita, e na rewajia na keya i sau, o kiya vo vacegu niya na tamata yalo dodonu, ni vo tokoniya me tamata yalo dodonu, me rewa jia na keya i sau. ⁴²O kiya e soliya vuwa e kiya vuwadru ikwe e ru lailai ga, e kiya ga na bilo wai driwadriwa me somiya, ni vo vatokai me tisaiveli, a qu vo kwa vai jina vuwako mutou, ena tasi lavele sara vuwa na keya i sau.

Chapter 11

¹Ia ni vo vadevuniya mai na varojidru na leya Jisereli lewe Jinikarua, a qai ladai mai Kigi, qai la i vituberi ve ra vi rara. ²Ia na guana a ragocia ke o Joni yalogo ni were ni vevesu na teya cakacaka na Karisito, a qai vatalajidru eru rua na leya Jisereli. ³Meru la i kwaya vua, baraniko i kwe a lamai, se medu wacia tale e kia tale?⁴A qai kwa o Jisu i vuadru, “muru la li rivote va Joni na kwa mutu tolavia vata na kwa mutu rogocia ⁵Na mata boko eru tola rewa, eru yato na lokiloki, eru vasarasara taki na vukavuka, eru rago rewa na duduvava, eru va colai tale mai o rau na mate, e vurautaki mai tukutuku oka vuadru na dravudravua. ⁶Eru kalougata o rau era tasi taroria e leya ruku⁷Ia ni ru vo la ruarua, a qai kwaya a Jisu vuadru na lewe laru e vuku o Joni, na cava mutu a la takiniya i vikaikai me mutu tolavia? Na gasau e yaralaji e na cagi? ⁸Ia na, cava a mutu la takiniya me tutu tolavia? Na tamata e vaisulu i nai sulu malumalumu? Tolavia, o rau eru vaisulu e nai sulu malumalumu, eru na nokoto e ra ledru reiwere ni Tui⁹Ia na cava a mutu la takiniya me mutu lolaria? Na parofita li? ¹⁰Aqu na kwaya vuako mutou, e kia e uasivia mai vua ra Parofita. ¹⁰Ni o kiya e volai kodaki i kwe Tolavia, aqu vo vatalajia na lequ i Vavatala me simata ve mu mata, Era qai carajia o kiya na lemu calevu re mu mata. ¹¹Aqu vo kwaya vai djina i ruako mutou, e ro tasi tubu e kia vuadru e sucu mai na yalewa me uasivia o Joni na dau nivaritaisotaki; la o kiya e lailai sara e ra matamitu valomalagi e uasivia vua. ¹²Ia mai ra leya gaura o Joni na daunivaritaisotaki me Yacovia na siga ikwe, e rewa na matanitu valomalagi e na gugumatua, ia o rau eru gugumatua Sara, eru ra taukeni jiya. ¹³Ni ru va veituberi taucoko na parofita qai nia na vunau e yacovia na leya siga o Joni. ¹⁴Kodaki o vatulewa takiniya mo ciqomia, o kiya o Ilaija e dodonu me lamai. ¹⁵O kiya e nokoto no e bebe me tofocia, deniya me togocia. ¹⁶Ia na cara mequ vatautavata takiniya na taba yacola? E kodaki tu o rau nai lure eru waqe no i na were ni vivoli, eru qai riovi eru nokoto vata ro ¹⁷Qai kwaya, kemadou a uvi bitu buako mutou, ia mutou mutu a qai tasi wesi; kemodou a madu tagi vuako mutou, ia mutu tasi tagi lagalaga. ¹⁸Ni vo lamai o Joni a tosi kana mocia se somu waini, ia aru qai kwaya, ‘o kiya e nokoto uua na XXX’ ¹⁹Ia ni va lamai na lure ni tamata a kana qai soinu tu mai, aru qai kwaya, tolavia, na tamata e dau kono e dau. Somu wa muni, na ledru i tau eru Soqonia rai vaicavaewa, qai nidru talega o ra u na tamata i valavala bura. Ia ni vo vadoniya ra vuku vuadru na leya i luvu. ²⁰A qai tekivu vunauaa na virara e la ke e levu na leya cakacaka mana, ni tu vo tasi vivutuni ²¹E bura wako, koresini! E bura vuako, Peciserta! Ke ro vai mai vata o Saitoni na veikwa mana a rai vuako muru, o raubava ro vivutuni makowa i na culura taga rata na dravico ²²Aqu na kwaya vikvon vuako muru, ena bura valailai vuadro o Taia vata o Saitoni e na siga ni lemai, la a kemuru, muru na bura valeru. ²³O ike talega, kapenaumi, a ika kiajia ona la cake i lomalagi? Jikai, o iko na labele take i etesi: ia kodaki e vai mai sotoma na vikwa-mina a vai vuako, e na novakia tuga me yacovia nikua. ²⁴Ia aqu na kwaya talega vuako, e ra bura balaibi vua ra vanua o sotoma e na siga ri vei lewai, o iko, e ra qai bura valevu sora. ²⁵Na gaura iggi o kiya e tata ke o Jisu, a qai kwaya, aqu va okaoka vuako Tamaqu, na Tuaga ni loalagi qai niya o vuravura, mutu cilomaki niya vikwa ikwe vuadru ta vuku vata ra yalo makuga, a to varaitakiniya ga ruadru yalai. ²⁶Ni o kiya ga ikwe, Tamaqu, ni vo oka ke mutu mata me kodaki ke ikwe. ²⁷Ni solia mai vuako au o Tamaqu re ka taucoko: ia e na tasi kiya tale e kilajia na leya I lure, o Tamaya takiya go, se kia take e kilajia o Tamaya ga, na leya leri takiga ga, vata o kiya e okajia na leya lure me rakatakilajia o kiya vua. ²⁸Mutu lami vuako au, o kemutou yakiya e wawale qai colajia nai colacola bibi, ia aqu na vacegu taki niko mutou. ²⁹Ukumia vuako mutou na lequ i vua, mo vuli vuako yau, niqu vo yalomalua vata na yalomalumalumu mutu na tolaria ke ra lemutu yalo vacegu ni lemutu yalo ³⁰Ni rewerewa na lequ i vua, vata na mama r lequi colacola. ³¹XXX

Chapter 12

¹Na gauna igi a vo lake o Jisu ina yaloga ni were ni visila ina siga ni vacegu; e ru vo mala kana o rau la jisaiveli, vo tekivu me cavujia na visda ni sila, meru kama ²Ni ru vo tolavia orau na Farisi, e ru vo kwaya vua. Tolavia, eru vo vavea o rau na lemu jisaiveli na kwa e jikai ni dodonu me vai ina siga ni vacegu.³A kwaya o kia vo rau, mutu bara vo kikai ni wilikia na kwa vo vavea o Tevita, ni vo mata kana, o kia vata orau na no vata. ⁴Ni vo unu o kia ina were ni Kalou, a qai kania na madrai e lai tolavi, iqoi e vo jikai ni vatarai vua me kania, se vo rau na no vata no , vo rau takia ga na bete?⁵Se mutu bara jikai ni wilikia ve na nurau, ni ru vo vaburaburatakinia na siga ni vacegu o rau na bete ina were ni soro, e ru vo jikai ni cala ke? ⁶Ia qu vo kwaya vo kemutou, vo kia ikei vo ievu cake ina were ni soro.⁷Ia kodaki mutu kilaj'a na kai balebale na tata ikwe, Aqu ro okajia na yaloloma, jikai nai soro, mutu jikai ni bilitakinidru orau vo jikai ni kia ledru cala ⁸Ni vo Turaga talega ni siga ni vacegu na luve ni tamata⁹A vo la dei mai kegi o kia, qai unu ina ledru were ni lotu ¹⁰Qai tolavia, ni vo nokito ke e kia na tamata vo malai tu e lima. A tu vo tarogia, e ro bara tara me vai na viva cobi na sigo ni vacegu, se jikai? Ni ru mata bilitaki nia.¹¹A vo kwaya vo rau okia, O cei vo kemutou, kodaki e kia la sipi vo lutu ina ibulubulu ina si ga ni vacegu, ena jikal ni lai gulu, se tuberia cake mai? ¹²Se kodaki ivie na levu cake ni tamata mai re na sipi! O kia gona ikwe vo vatarai ke me vai na kwa oka e na siga ni vacegu.¹³Vo qai kwaya o kia ve na tamata, Dodokia mai mu lima. A vo dodokia yaji; a va vacolai, qai yaco me kodaki e kia tale e lima. ¹⁴Vo qai unu irara na Farisi, e ru vo bosejia, se meru na vamate nia kodaki ivei¹⁵Ia ni vo kilajia o Jisu, a vo la de ma ikegi: e lewe levu aru va tekucia, a vo vacola ni dru va yakikia o kia ¹⁶A vo varojia vo rau me ru kua ni tukunia ¹⁷O kia ikwe vo vayacori ke na tata vo lai kwai ni o Aisea na Parofita, a kwaya.¹⁸Tolavia na lequ italatala, o kia qu vo djigitakinia; na lequ luve ni toko, a qu vo okajia valevu mai ve qu runi yabga: Aqu na solia vua na lequ Tala Tabu, E na kwaya o kia na lewa dodonu ina vimataqwali matanitu.¹⁹Ena jikai ni vileji, se domo-levu; E na jikai ni kia e rogocia e domo ina yaloga ni rara: ²⁰Ena jikai ni musukia na sina vo. Malumalumu o kia se bokocia na wa ni sina e kulukula botogo, ME vatalajiya re yaji na rewa dodonu me gugumatua ²¹E ru na vararavi ve yaco na vimataqwali matanitu²²Vo qai kau mai vua e kia e unun nitu, vo mataboko aqi galu talega: a vo vacolaniya o kia, io na gauna e kwakwa ke e ru vo tola na mataboka vo dola ru gusu na galu. ²³E ru qoroqoro o rau taucoko na lewe levu, ru kwaya, o kia iqoi e lueva o Tevita, se jikai?²⁴Ia tni to togocia o rau na Farisi, e ru vo kwaya. O kia 'qoi e kikai ni rovidru na nitu in kanikia na kwa, la kaikai ga Pielisipupi na ledru turacja o rau na rutu. ²⁵E ru vo kilajia na lea numia o Jisu, qai kwaya vuadru, Na matanitu yakia vivala vainidru, e ru na varusai; qenia na vivara vata na were e ru vo vivala vainidru; e na jikai ni vaqata. ²⁶Ia kodaki e rovia o setani o setani, vo qai vivala qania; ena ai vaqata kodaki ivei lea matanitu? ²⁷Io kodaki qu vo vovidru na nitu vena lea kaikai o Pielisipupi, vo rovidru ina lea kaikai ocei o rau na kwai lemutou? O kia ikwe e ru na valewai kemutou ke. ²⁸Jo kodaki qu vovidru na nitu ina kaikai ni Yalo ni Kalou, vo qai yaco djina vuako mutou na lea matanitu na Kalou. ²⁹Erewajia kodaki ivei e kia me junuviya, na were ni qaqa, me kocovia na lea iyaya, koda ki e jikai ni vesukia ne na qaqa? Na qai kocovia ibere na lea iyau ³⁰O kia e vo jikai ni totaki niko au, vo to kanikia; 10 a koya vo jikai ni kumunia vata vo au, vo kani biubiujia³¹O kia iqoi, qu vo kwaya ke vuako mutou, e rewa meru kuwa ni lai ocaji na tamata e na vuku ni ledru tovo bura, vata na ledru kwakwa bura tauroko fa; 10 vo jikai ni rewa me ru lai ocaji na tamata eru vo kwakwa buratakinia na Yalo Tabu. ³²Io o kiya vayakikiya vo kwakwa va bula takinia na luve ni tamata e na rewa me jikai ni lai ocayi ke; 10 o kiya vayakikiya vo kwakwa va buratakinia na Yal Tabu, ena jikai saraga ni rewa me jikai ni lai ocaji, ena gauna ikwe, se na gauna e sibere mai. ³³Mutu valewaiya ni ika na kai, e oka taloga ke e vua; se valawaiya ni bura na kai, e bura talega ke e vua ni vo kilai na kai e vua. ³⁴O kemutou na kawa ni gwata! Mutu na ne wajia kodaki mei, ni mutu vo tamata bura, me mutu tatatakinia na kwa oka? Ni vo tatatakinia du gusu na kwa na kwa e vuqa valem ke du yaloga. ³⁵Na tamata koa ena kau mai na kwa oka mai va yaloga; vata na tamata bula e vo kau mai na kwa bura mai re yaloga. ³⁶Ia qu vo kwaya vuako mutou, Na kwakwa vura rayakikia ga eru. Na carujia na tamata, eru na tarogi ke ina siga ni vilewai ³⁷Niko na vadonui na vuku ni jlemu kwakwa, ona lai ocaji ina buku ni lemu kwakwa³⁸E ru vo qa kwakwa e vica na vuni-vola vata ra Farisi, ru kwaya, vabulici, kemadou vo mata tolavia e kia na ivatakilakila mai vuako. ³⁹A vo kwakwa o kia, qai kwaya vuadru, vo dau laivadani na i vatakilakila na itaba tamata bura qai valavala kanikia: 10 era jikai na ivatakilakila me soli ke, na lea vatakilakila ga o Jona na parofita ⁴⁰Ia me kodaki e tolu na siga, tolu na bogi o Jona re yaloga ni kete na ika lew: ina tolu na siga tolu na bogi me kodaki ta lega ke na luve ni tamata na yaloga ni qwele⁴¹E ni na tukake ina vilewai ba kwai Ninive ru qai va djinadjinatakinia na ledru cala na taba tamata ikwe ni ru a vivutuni vena lai vunau o Jona; qai tolavia, e kia, kei e ro levu cake mai vo Jona⁴²E na tucake na radji ni ceva ina vilewai me vadjinadjinatakinia na ledru cala na itaba tamata ikwe, ni vo la mai o kia vena kia vena ki a na yasa ni vanua e vayawaw Sara i ruravura me rogocia na ka vuku o Solomoni; qai to lavia ni kia ikei e levu cake mai vo Solomoni⁴³Io ni vo la dei ina tamata na nitu, vo viyato yaki ina vanua dravuisiga me

radaniya nai vavacegu e a jikai ni dania rewa. ⁴⁴Vo qai kwaya o kia, qu na lesu take ina lequ were aqu a ladei maikei, io ni vo la mai, vo dania ni vo lala tu , vo tavitaviraki, qai ukutakinia ⁴⁵Vo qai la okiya qai mei dru e vitu take na yalo e levu cake mai vua ina bura, eru vo junuviya, ru nokoto ke; e ro vura valevu iveno na tamata igi, 10 qai bura valailai imata. Ena kodaki talega ke vo rau na taba-tamata bura ikwe. ⁴⁶Ia ni vo kwakwa na ga o kia vo rau na lewe levu, tolavia. Vo no to irava na lemu none vata orau na lemu tacini e ru vo mata kwakwa vua ⁴⁷Vo qai kwaya mia e kiya, tolavia vo notu irara na lemu none vata orau na lemu tacini eru vo mata kwakwa vuako ⁴⁸Vo qai kwakwa o kia, aqi kwaya ma o vo kwa vua, o cie na lequ nene? Se opei orau na lequ tacini ⁴⁹A vo dodokia e lima vo rau na lea jisaiveli, qai kwaya, Tolavia na lequ nene vata orau na lequ tacini! ⁵⁰O kia vayakikiya e na vavea na kwa e okajia o tamaqu vo nokoto mai ilomalagi, o kiya gona ikwe na lequ Tacini, vata o gwarequ, vata lequ nene.

Chapter 13

¹E na Siga igi a ladai Mai kc lea neve o Jisu a qai lai tadvā no i Matacaiuā. ²Avu vou lewe levu Sarana Soqani vata qai nia, a qai voda e kia na waqa o kea, a qai nokoto ke: Avu vou nodai tu mai matacawa o rau na lewe vuqa. ³A vou levu Sara na kwa a kwa vuadru o kea e krva tautauvata, a qai kwa tolavia e kia na dau kaburaki a vou lai kabukabuvaki. ⁴Ni vou kabukaburaki no, a qai lutu e vica i yasa ni calevu, a lamai na manumanu vuka me kana. ⁵A aai lutu e vica i na vatu, e tasi levu ke na qwele, a vou colo Sara vawatoto, ni vou tasi vavaku no na kea qwele, ⁶Ni vou cabe mai naSiga, a vou mate, ni vou Jikai no e waka a vou Sama Sara. ⁷A vou lutu e vica ina vanna voitovotoya, a vou tulou cake na wawa votonotoya a aai vavuvugu taki nia. ⁸A vou lutu na vua ni kai i na vanua oka. A vou vuavua oka, a vou vua e drau e yavalu a vou vua e onosagavulu e yavalu, a vou vua e tolusaaavulu e yavalu. ⁹O kia c va bebe me vavogo, ne vavogo Sara. ¹⁰Aru qai la mai na Jiseveli qai torogiao Jisu, o vou kwa tu aa vuadru na kwakwa tantanvata e na vuku ni cava? ¹¹A dai tata o kia a qai kwa vunadru, a aai Solia na vi kwa vuni ni matanitu va lomolagi. Ia e na tasi Soli ga vuwadru ¹²Ni vou notu vuwadru na tamata e kia na kwai e na aai soli vua na kwa me levu noga, ia na tamata e Jikai tu vua e kia na kwa, c na qai kau dai dai mai na kwa e notu vua. ¹³O kia i kwe qu vou kwa vuadru na tata tautauvata, niru vou dania avu tasi tolavia, eru vou varogo tu tasi varogo Sara, aru qai valecayia tu. ¹⁴A vou Va Yaco ma vuadru na Parovisai o Aisea me kodaki, + Du na varoa du aai lecayia tu, * ia du na dama tu ga da tasi tolavia¹⁵Ni vou Uvo eru valoga na tamata i kwe, a vou dudu eru bebe, eru vou Sogo Jia evu mata, aai kia na siaa vou tola eru mata. •A vou vogo eru bebe, •A vou kilajia eru yaloga, •Aru vou vuki mau •Ia qu na qai va colo nidru.¹⁶ E vou kalounata mutu mata ni mutu na tolavia, qou nia mutu bebe na varogo. ¹⁷E vou kwa vakwajina vuwako mutou, e lewe levu na Paravita qai nidru na tamata yalododonu evu mata dania na kwa mutu vou dania. Qai vorogo na kwa mutu vou vogocia, qai tasi varogo Sara. ¹⁸XXX ¹⁹Nivu vou varogo mai tata ni matanitu, aai vo verayia tu ga, aai la mai na vu-ni-ca me kaudai na kwia vou katburaki i yaloga, o kia i kwe a kaburaki i yasa ni calevu. ²⁰Ia o kia a kaburaki i na votu, o iki i kwe e varogo na tata, a qai vabaujia i na mayau ²¹Ia ni vou jikai na e waka i yaloga, e na tasi tu balavu sara, ia ni vou tubu na ravawa, Se na vabuvabura i na vuku ni tata, a qai tarabe Sara. ²²Ia o kia a kaburaki e na vanua votovoto, o kia i kwe e varogo na lea tata, la na lomaocaoca e na wuku ni vuvavura, I kwe nai yau ni vei vakaisini, a va ruru nia na lea tata, a qai tasi vua. ²³Ia o kea a kaburaki na vanua oka, o kia i kwe e varogo na lea tata, aai kilai ha kai balebale, a qai vua e drau e vica, onosagavulu, e tolusagavulu e yavalu. ²⁴E kia na tata tautauvata a qai kwavuwadru, a vatautauvatataki na matanitu valomalagi ke na kia na tamata e kaburakinia na sila oka i na weve. ²⁵Ia niru vou moceno na tamata, a qai la mai na meca qai kaburaki nia a sila bura i na yaloga ni witi, a qai la sava. ²⁶Ia ni vou tubu mai sila qai colo, a qai lai tolavi mai na Sila bura. ²⁷A aai la mai nai taukei vuwadru na tamata, a qai kwa vua o taci kaburaki nia na Sila oka ina uveve? ²⁸A qai kwa vuwadru o kea, na kwa ikwe a vavea e kia na vu-ni-ca, aru qai kwa na tamata vua, o vou oka Jia me madu lai kumania mai?²⁹ A qai kwa vunadru o kea, mutu kuwa, ke mutu qai cavujia mai no witi mutu qai kumunia vata na Sola buva, ³⁰Mutu dainidru go meru tubu vata mai me oji na yabaki, ia ni vou cava na vabaki qu qa kwa vuwadru na dau musukia, mutukumunidru ve na Sila bura, qai Soqo nidru Vata me tavu, mutu kumunia Vata ha Wili i na lequ lololo. ³¹A qai kwakwa leqwa vuaru o Jisu. A qai kwakwa ena kwakwa tautavata, “Na matanitu ni Kalou e tantavata na Sore ni mosita e telva ki e na gwele.” ³²A vou lailai noga na lea Sove ni kai taucoko, ia ni vou tubu cake, a vou levu noga na Mataqwali kwa kodaki igi, a vou yaco me kau dijina, a vou vo vua na manumanu vuka. ³³A qai kia me tuku ai kwa o kea vuwadru, vou tautauvata na matanitu va lomalagi qai nia na leveni ia qai qulumia e kia na kewa, a qai cilo nia i valoga ni madrai droka e tolu nai vovau, me vou va leveni taki taucoko. ³⁴Na kwa taucoko i kwe a vou kwa o Jisu vuwadru na lewe vuqa e kwakwa tautauvata, a tasi vou kwakwa ga vunadru a vou kwakwa va tautauvata. ³⁵O kia i kwe a vou vovaco nia nai tukutuku vuwadru na parovita, ni vou kwa •Qu na vou kwakwa aa va tautauvata; •Qu na vou kula na kwa a cilo taku tu na gauna a tauyavu ke na vuravura³⁶ A vou Vatala lidru na lewe vuqa o Jisu, qai Sita i were, a qai lamai vua o rau na lea Jiseveli, qai kwa, ma kwa mai na cava nai balebale ni Sila bura i na were. ³⁷A aai kwa o kea vuwadru, o kea e kaburaki nia na Sila oka, o kia ikwe na luve ni c colo. ³⁸Ia na were ni vuravura, na Sila oka o vau na luve ni matanitu, na Sila bura o rau na luve ni vu-ni-ca; ³⁹Na meca e kalouraki nia i kwe a rau na nitu, ia na Vabaki nai cavocava ni vuravura, ia na dau tatamusuki o vau na agilosu. ⁴⁰Ni vou kumini vata na Sila bura me tau, e na kodaki muni ke nai yalayala ni vuravura. ⁴¹E na talata jidru na lea agilosu na luve ni tamata, meru Gogoni vata na lea matanitu taucoko ni vi va calai, aai nidru na vavea no na kwa bura. ⁴²Ni ru vou biu i yalooa ni bukuwaqa e ru na tagi, aai vcequruquru bajo. ⁴³E vu na qa Serau na e colo yalo dodonu, me kodaki na siga, e matanitu o tamadru. ⁴⁴E kiq tale e tautauvata na matanitu valomalagi qai nia nai vau e cilo tu i na weve, qai kia na e colo e tolovia, qai tasi kwa, ni vou marau taki nia, aai Volitaki ni na kwa taucolo a notu vua , a qai volia were igi, ⁴⁵E kia vou tautauvata aai ni a na matanitu valomalagi, vato na e colo dauvivoli, aru aai vadawa na mata-ni-civa. ⁴⁶Ni vou dania e kin na

Mata-ni-Civa- oka Sara, qai volitaki nia na kwa taucoko e notu vua, qai volia na kwa igi.⁴⁷ Ni vou kia e tautauvata na matanitu valomalagi qai nia na lawa-ni-yau, qai viri taki i ruwai: rme rewa mai ke na mataqwali taucoko? ⁴⁸Ia ni vou vuaa aru qai yavia i matacawa, aru aai cuva bale. Qai tawania na kwa oka i na Sova, qai biu dai na kwa bura.⁴⁹ E na kodaki ke na i yalayala ui vuravura, qai lamai na agilos, qai tawase jidru na e colo bura vara qai nidru na yalo dodonu ⁵⁰A qai biu jidru dai tu yali i na buka waqa, evu na qai tagi ke, qai vascquniquuru baji.⁵¹ O vou kilajia na kwa taucoko i kwe? Na Jiseveli kwa vua “10” ⁵²A qai kwa o Jisu vanadru, na vu-ui-vola taucoko e vavuli nidru na matanitu valomalagi, e tautauvata na e colo e taukeni jia na weve, o kea e kau mai na lea lolola, na vi kwa vou aai ma na vi kwa makawe. ⁵³A vou va oli na oJisu na kwa tautauvata i kew, a vou la dai mai i ka gi⁵⁴ Ni vou SXXXX I na lea vnua , a va vuli cidru o kea I na lea weve ni lotu, a ri vou kurabui qai kwa, e rewa jia ma vei na vuku o kwa kwe, na cakacaka mana i kwe. ⁵⁵E tasi luvu ni matai o kia i kwe? e tasi nia e yoca leci nene o Meri? E tasi nia o tuakaya Jimesa, Joseva, Saimoni, Jitutasa? ⁵⁶A tasi nidru na lea Sister madu no vata? I vei na vanua a kau mai ke na kwa qoi?⁵⁷ A ru vou taraloe me bolujia, a qai kwa o Jisu vuvadru, e na varokoroko taki na vanua tani vata qai niana lea matavuneve. ⁵⁸Ni vou tasi vavea na kalougata, baluia ni mutu tasi valoanjia.

Chapter 14

¹Na gauna igi e nogocia o Eroti na Turaga na kea rogorogo o Jisu. ²Kwaya vaudru lea tamata, I kwe o Joni ne daunivei papitai so, ea tucake tale moi na mate o kia, okia vo vu vua vei okic na kaikai mana³Ni vo qulumia o Joni i mata I Eroti, qo vo vesukia, qa lai biujie i coere ni veresu eno vuku na Erotiasi no lea yalewa o Filipe lea tacini ⁴E a kwaya vuc o Joni, e tasi vataraiia o kia meru veicoajini vate. ⁵Ia ni vo mata va Matenic o kia i e matakuc ic o o kuru e lewe levu, ni vo vakasamatakinic o parofita o kia⁶Ia ni va la na magiji ni Siga ni Sua o Eroti, e wwesi eru mata na vulau, lea luve o Erotia sa, e sa vekitaki ni o Eroti ⁷O kia okwe e yalatakinic vua o kic e bubului vua ne solia vua na kwa taucoko ea kerevia.⁸Ia ni vo va vulicia I kia i mata lea Neve, a kwaya k kia, solia mai vo au eke mu ilu o Joni na dauniveipapitaiso. ⁹Ni vo rarawa na tui, la e kwe ga ne solia e vuku na lea bubului, ne balejidru muni o rac na kana veta qa nea.¹⁰Ea lai vatala o kia ne lai musukic e ulu o Joni ena were ni vevesu. ¹¹XXXX ¹²Eru qai lamai o kuru ledru tiseveli, e kulu a kau na yagona, ka bulujia. I kuru qai lai kwaya vo Jia¹³Ia ni vo rogocia o Jisu, e soko vatutu to' na coaga ena kina na vanua lela I ¹⁴Ea vo lmai o Jisu i e tolavidru ni ru vo lewe levu, Sara e (anan) dru ie va cola n'dru o rau eru taunmate.¹⁵Ia ni vo yavi mai: I ea lamai vua o rac lea tisereli, e kwaya, I kwe na vanua lala, ea vo Siga mai na vanua, mo va talaji dru o kura na lewe levu. Me ru e veikon lela; I meru lai volia ke na kedm.¹⁶Ea kwaya vuadru o Jisu, e ta si yaga ne vu la, kemuta solia e kia na kedm ¹⁷Eru qai kwaya vua, e Jikai vei kemadou I kwe, e lima sarago na buli madrai, ka rua na 'I ka! ¹⁸Ea kwaya o kia, mutu kaunia, vo au.¹⁹Ea ai kwa o kia vo kuru na lewe levu me ru no bale na mau, ea aqulimic mai na madra:e lima ke na ika e rua, c a tolacake I lomalagi, ea vaveya na lotu, ea qai solic na bulimadra:, ka solia vuadru na tisereli, ia o kuru na Tisevel eru vo Solia vo kuru na lewe levu. ²⁰E ru vo kana taucoko, eru vo mamau, e ru vo tomikia vate ni vo ni ka, e vo tinikoruc na i su sa luqa ke ²¹Ia o kuru a kana eru a lewe lima beba, na udoki na tegwane vata o kuru ne luve kuru vo tasi vo witi²²Ea qai varojidru sara a Jisu vo kuru na lea tiseveli me ru vodokic na waga, me vu liutakia o kia ni tjiliva, me ru vatalanidru o kuru na lewe levu bo kia ²³Ia ni vo vatalajidru oji buru na lewe lwe, ea vo vaka takia ga ko kia ki na ulu ni vanua, ne no ia ni vo vayabori oji mai, ea XXX no takiaga o kia ²⁴Ia a no i waseiwasa na waqa, ea sasa vulivuli na ua²⁵Ia na i kava ni wasi ni bogi i ea la o Jisu o kuru, ea XXX la I dela ni wai ²⁶Ia ni XXX tolavidru o kulu ne tiseveli i ni vo lama. O kia ena dela ni wai, eru no matakua, qei kwaya, vo kia na yalo, eru qai kidala, eru qai matakua ²⁷A vo tata I Jisu vo kuvu, qai kwa, dou valedu ko iau ga kwe, mutu kua ni matakua²⁸A vo kwaya o kia vo Pita, qai kwaya na turaga, Kodak o kemutou, muta coviko au wequ layaji e yataga ni ruwai ²⁹E kwaya o kia, la ga mai, ia ni vo talc mai na waga o pita, e a vo lai yataga ni ruwai, me layaji o Jisu ³⁰Ia ni vo tolavia na i kaikai ni cagi, e qai matakua, ta ni vo tekiru me lutudromu na Siga, ka covia Sara na kalou, I turaga ni va cola ni ko au³¹Ea vo qai dodria yeji e e lima o Jisa ea gai: gulumia gai kwa vua, Okio vo lela i lemu vabojic, o vo vadreckike e na vuku ni cava ³²I ao rau vo vodo na waga, vo malumu sara na cagi ³³Ia o rau vo nokoto mai na waga, eru vo lamai ka cuva sara vua, ia vo jina kemutou vo luve ni kalou.³⁴Eru vo lamai I ' jiliva, aru vo yaco na vanuc o Kenisareti ³⁵Ia ni ru vo kila jic o kuru na tamata mai na yasano igi, eru vo talatala. Ke na yasac taucoko I tru vo mei tocoko mai vua na taunvimate. ³⁶Eru vo masuji me ru qulumic botoga na lea tutu ni Sulu, eru vo cola taooka eru qulumia

Chapter 15

¹A ra qai lamai va Jisu o rau navi-ni-vika qei nidru na farisi mai Jerusalemi, ²E cava e rudua Ke o vau lemu Tisaipeli kina ledru va vuvuli na tuqwaqwa? Ni vu kaKan aru qai tasi vuluvulu ³A KwaKwa o Kea, a KWaya vuadru, e cava muni e yu jikai ni vavorago ki na kwakwa ni kalou e na lemutu va vuvuli?⁴Ni kwaya na kalou, va rokoroko vuadru lemu Tako lemu nene: io, I kea E kwakwa vura Jai la tako se la nene, me va mate. ⁵Lo mutu vo kwaya e kia kwaya, ve ki tako se vala nene, e vatavui me lea na kalou na lequ kwaa e yaga vuwako. ⁶Me qai tasi va yokoyoko vo lemu tako se velemu nene. Ia mutu va welewele ta kinia na kwakwa ni kalou e na lemutu va vuvuli. ⁷Motu dau varivariva o mutou! A mutu qai kwaya I mata o Asea, ni Kwaya. ⁸O vau na e colo ikwe eru varokoroko taki niko yau e ru gusu, e ru yaloga e yawa dei vako yau. ⁹E tasi yaga na ledru masu Jikoyau, ni ru vatavuvuli takinia na vunau ni e colo me vavuvuli¹⁰A vo covidru na lewelevu, a kwaya vuadru, mutu varogo mutu vakasama. ¹¹Na kwa e unu vena gusu e tasi vaduka nia na e colo, ia na kwaga e lamai vena gusu, o kea ga e va duka nia na e colo¹²A tu qai lamai o rau na Jisereli, a kwaya vua, O Kilajia no nu ru Yaloga bura na Farisi, ni varogo na Kwa o Kwaya? ¹³A Kawkwa o kia a kowya, nai tei vakia ga e tasi teia o tako valomalagi ena cavu dai ¹⁴Mutu dai nidru ga na matabako, meru tube ridru tale na mataboko. Ia Kodaki e Tuberia Tale na mataboko e ru na lutu i nai Keli. ¹⁵A qai Kwaya o Pita, a Kwaya Vua, mo Kwayamaivo Kemadou na kwakwa vatautau vata ikwe ¹⁶A qai kwaya o Jisu, o mutou talega, mutu tasi Kilajia Yewa? ¹⁷Mutu tasi kilajia na kwa e unu yaji vena gusu e lutu yaji vena Kete ala sara venai tanitani Sau¹⁸Ia na kwa taucoko e unu mai vemu gusu, vola jina mai bemu yalo; na vikwa ga ikwe va vadukakuka takinia mei e colo. ¹⁹Ni dau vo lami na Yaloga ni e colo na vakasama bura na dau laba na dau Yalewa, na driva, na dau Talanoa bura. ²⁰Na kwa ga ikwe e vadukoduka nia na e colo, na ka tasi vuluvulu.”²¹Vo qai ladai Yaji o Jisu, a vola sara i Taia vata saitoni. ²²E kia na lewa ni kenani elamai kei gi, a tagi rua a Kwaya, Ni lomani koyau mai na Turaga, E luvea o tevita na lequ i luveyalewa e rarawa volevu ni unu via na nitu. ²³A tasi kwaya vua e kia na kwa o kea. A vu qai lama la jiseiveli a ru qai masu jia, a Kwaya, mutu vatala jia dau, ni vola mai tagi teku ciko datou. ²⁴A qai kwakwa o kea, Aqu tasi lai vatala vuadru na Kanikia, vudru ga na sipi ni mataqwali ni Isireli eru lavele tu. ²⁵A Qai lamai na yalewa, ai cuva vua, a qai kwaya, o mutou na turaga, ni vuke iko yau mai ²⁶A qai Kwaya, o kea, tasi oka me Kau na Kedra nai luve, me qai biu vudra na Tui. ²⁷A qai kwaya na yalewa, E djina ga, na Tumaga: o vau na tui e vu Karia na meermere ni cawa e letu mai na Teveli ni Turaga. ²⁸Aqai Kwaya o Jisu vua, yalewa, vo levu lemu vabaujia. Me Yaco.vuwako nakwa o vinajia. A vo colo lai levu yalewa e na siga igi. ²⁹A vo ladai mai Keigi o Jisu, A vola voleka vena sawawasa o kaleli, a vola cake vena ulu ni yataga a vono ke. ³⁰A ru vo lewe levu aru vo lamai vua aru Kau mai vua na lokiloki, na mata boko, na galu. E vu levu tale na Kwa, aru Kau mai velaa o Jisu, a vo va colo nidru o kea. ³¹A vo Karacidru na lewe levu, ni vu vo dania ni vo Kwakwa na galu, vo tau vale na lokiloki, a vo tola na mata boko. A ru vo lavejia na Kalou ni Isireli. ³²A qai covidru mai na leya jisaiveli o Jisu, a gai kwaya, Aqu loma ni dru na lewe levu, vo qai bogi talu aru vo no ga vako yau, a vo jikai na Kwa meru Karia. Aqu vo dua na vatala jidru yaji ni ru vo tasi Kana, Keru qai malumaluma i calevu. ³³A ru vo kwaya vua o rau la jisaiveli, du na qai rewajia mai vei na madrai vena lekutu, meru maman ke o rau ne lewe levu? ³⁴A qai kwaya vuadru o Jisu, E vica nai buli madrai e notu vo kemu tou?” aru qai kwaya e vitu, nai bu li madrai a rua na ika. ³⁵Aqai kwakwa o kea vudru na lewe levu meru tadra bale vena qwele. ³⁶A qai ailumia o kea na buli madrai e vitu genia na ika, a qai va oka oka, gai musu Kia, aqai solia vuadru la jisaiveli e ru qai soli vudru na lewe vuqa ³⁷A ru qai Kana tau coco aru vo bori, aru qai tomia na vo ni cawa a vuga Ke e vitu na basikete. ³⁸O rau na Kana eru lewe 4,000 na Taigwane, vata rutasi wili Ke o rau na yalewa vata o rau na Taigwane. ³⁹A qai vasuka ni dru na lewe levu o kea a qai vodokia na waqa, aqai layaji na yasayasa kodaki gi i makitala.

Chapter 16

¹Eru qai lamai na Farisi qai nidru lai caba a Setoki, meru va tovoliya re, aru qai masulaki niya me vakavoutaki mai vuadru e kiya na vakatakila kila mai lamalagi. ²A qai tata o kiya vuadru, Nivo yair mutu qai kwaya, Ena siga oka nivo dradra na lomalagi. ³Ia viquata, ena Siga bura na Siga nikua; nivo duadra qai lolo ra lonalagi. Omuton na dauveivakaisivu mutu vo kila jiya rena na matani lonalagi; la mutu tasi kila jiya rewa nona vatakilatula ena gauna ikne? ⁴Ia o kuru na tabatawata bura evu dauyalena eru va daniya e kiya nai vakatakilakila ena tasi soli e kiya na vakatakilaklia, la vakatakilakila ga o Jona na parofita. A qai denidru o kiya qai la. ⁵Ia niru vo lai vani mai o kurn n aleya tisaipeli i tavogi, eru vo nuimidenia meru kan na madrai ⁶Qai kina vuadru I Jisu, mutu dania muru qaronekimutou mai na ledru isi na Farisi qeniya lei caba o Setoki. ⁷Eru vo veitalanoa cei nidru aru qai kwaya bale jiya ga nidru tasi kau mai na madrai. ⁸Ia nivo kila jiya o Jisu, qai kwa vuadru, o mutou vo lailai na lemutu vabaujiya, na cava mutu vo numiya vemutu yaloga, ni mutu vo tasi kau mai na madrai? ⁹Mutu vo tasi kila jiya rewa voto, se mutu ro numiya na buli madrai e lima vo vava na lima na udolu, in e vica na sova mutu va vuqa niya? ¹⁰Se na buli madrai e vitu vuadru na leve va naudolu, ia e vica na Sara mutu va vuqa niya? ¹¹E na kodaki ivei nimutu tasi kila jiya niq u tasi tata taki niya na madrai na medru isi na Farisi qeni dru lai caba o Seto ki niq u vo kwaya mutu qaronekimutou mai ke. ¹²Eru qai kilajiya ni tasi tata o kiya meru qaromya na Isi ni madrai, mai na ledru ivavuvuli ga na Farisi qamy a lai caba o Setoki. ¹³Avo lai dani o Jisu ena vanna o Sisaria-Filipai, a tarogidru na leya tisaipeli, qai kwa, Eru kaya na taXXXX o cei o au na lure ni tamata? ¹⁴Eru kaya eyavalu o Joni na danni veipaoitaisotaki, o Ilaijiya e vica tale o Jeremaia e kiya tale na Paropita ¹⁵A qai kwa vidru o kiya, Ia o cei o au? ¹⁶Qai kwaya cake mai o Samoni Pita, o kiya na Karisito na Luve nji Kalon colo. ¹⁷A qai kwaya I Jisu, Ona kalougata Samoni Pita: ena tasi vavaitaki viko na lewe qaniya na dra, O Tamaqu vo nokoto no mai lamalagi ¹⁸Aqu vo lwaya tale vuako, o iko Pita, ena yataga ni vata ikwe qu na vaveya e kiya lequ soqosoqo ni leve ni lotu; la ena tasi rena jiya na matamata ni vava mai Etesi. ¹⁹Aqu na solia talega vuako na idola ni matanitu mai lenalagi, na ka taucoko o na vauciya mai vuravura ona vanciya alega i lomalogi: na ka taucoko o na Serekiya nai vuravura ena Sereki tale ga mai lonalagi. ²⁰A qai kwaya vidru na leya tisaipeli, meru kua ni kwaya ve kiya ni o Jisu no karisito. ²¹Ena gauna igi e vo tekivuke o Jisu, ne varaitaki niya vuadru la tisaipeli, ni vo kilikili qeniya me la i Jerusalemi, me vosojiya na kwa lavu mai vidru na qase, qainidru na bete levu, qai nidru talega na Vunivola me vamate, oji me va tucake taki ena datolu ru siga. ²²E qai meiya o Pita, me tekivu vunaucidru, qai kwa me yaua vua komuton na Turaga; na kua ikre ena tasi rena ni yaco vuakomuta ²³A qai vuki o kiya, qai kua vo Pita, Ladei vequ lobo Setani: o mata va daroniko au niko tasi mata numiya na kua ni kalou, na kua ga ni tamata. ²⁴A qai kwaya vidru la tisaipeli o Jisu, kodaki e kiya e mata tek u ci koyau me kua ni tekuciya e yalo, ia me dagi ga la kauvelaatai, me tekuci koyau. ²⁵Ia o kiya e mata marorojiya la colo; ena valaveleniya: ia o kiya ena valaveleniya colo vo ko au, eua manorojiya. ²⁶E cava ka yaga una tamata, me renajiya taucoko o vuravura, qai valaveleniya e yalo? Se cava ena solia na tamata me ke sau e yalo ²⁷Ena lamai na luve ni tamata ena keya uknuku o Tamaya, qai nidru la agilosi ena qai saumiya o kiya vuadru na tama yakiya me kodaki na ledru i valalala. ²⁸Aqu vo kwa devu makomutou, ena notu e vica eru na tasi mate eru na tolaviya rewa na luveni Tamata nivo la mai vena leya matanitu.

Chapter 17

¹Ni vo ono na bogi a qai meidru o Pita, o Jemesa, qeiniya o Joni la tacini o Jisu, a meidru va jikijiki i na kiya na uluniyataga yawa i yata. ²A vo kanikiya e lala vuwa eru mata, e vo serau mai e mata kodaki na matanisiga, a vo bucobuco mai lai sulu me kodaki na kakarama. ³Tolaviya, a vo lai dani o Mosese qeiniya o Ilaijiya, a ru vo vitalanoa sara. Aqai tata o Pita, a kwa vo Jisu, ⁴"Na Turaga, e vo oka na lemutu no ikei. Kodaki o okajiya, me madu vaveya ikei e tolu na were vacevaceva e kiya me lemu, me kiya me leya Mosese, me kiya me leya o Mosese, me kiya me leya o Ilaijiya." ⁵A vo tata no o kiya, tolaviya, e kiya na o e lumilumisa e varurujidru, tolaviya a vo rogo mai e kiya na tata mai na o, e kwa, "Ikwe na lequ i luve ni toko, Qu dau okajiya valevu, Mutu varorogo vuwa" ⁶Ni ru vo varogo na jisaiveli, a ru vo cuva bale, a ru vo matakua valevu. ⁷A vo lamai o Jisu a dereidru, a kwa tucake, mutu kuwa ni matakua. ⁸Ni ru vo mata cake, a ru vo tasi tolaviya e kiya tale, o Jisu takiya ga. ⁹Ni ru vo siro bale no mai i na uluniyataga, a vo varojidru o Jisu, a kwa, kuwa ni kwa ve kiya na kwa mutu daniya, maluwa me tucake tale mai na mate na i luve ni tamata. ¹⁰A vo tarogidru o kiya na leya jisaiveli a kwa, "Na cava e ru kwa ke na vunivola e vo dodonu me simata mai re o Ilaijiya?" ¹¹A vo tata o Jisu, a kwa vuwadru, a vo la jina mai o Ilaijiya, me vukiciya na kwa taucoko me oka tale. ¹²A qu vo kwa vuwako mutou, a vo no ikei o Ilaijiya, a ru tasi kilajiya, a ru vaveya vuwa na kwa taucoko ga a ru okajiya a ru na vararawa takiniya muni na luve ni tamata. ¹³A ru vo kilajiya na jisaiveli a kwa o Joni na dauvivataiso vuwadru o kiya. ¹⁴A ru vo cava vuwadru na lewe levu, a vo lamai vuwa e kiya na tamata, a jikituru vuwa a kwa, ¹⁵"Turaga, mo lomaniya o luvequ teigwane e tauviya na lialia, a vo rarawa valevu, e vo reba va vica i na quto, e valevu i ruwai. ¹⁶A qu vo meiya vuwadru na lemu i jisaiveli, a ru tasi vacola niya rewa." ¹⁷A tata o Jisu a kwa, "Nai taba tamata jikai na vabaujiya ka yalo kanikiya, na cava na balavu mequ no qaneko mutou? na cava na keya balavu mequ vosojiko mutou ke? meya mai voko au ikei." ¹⁸A qai vunauci jiya na nitu o Jisu, a vo ladai mai vuwa, a vo cola na i luve na jiki ni siga igi. ¹⁹A ru qai la vajikijiki mai na jisaiveli vo Jisu, a ru kwa, balejiya na cava madu tasi roviya rewa ke? ²⁰A vo kwa vuwadru o Jisu, balejiya ni mutu vo tasi vabaujiya. Ni vo kwa vaijina vuwako mutou, kodaki e no vuwako mutou na vabaujiya e kodaki na wiri ni mosita, mutu na kwa i na uluniyataga ikwe, Ladai ikei e na ladai e jikai na kwa e dredrei vuwako mutou. ²¹O rau e ru kodaki ikwe e ru tasi lai rovi boto, na masu ga vata na daulolo. ²²Ni ru vo la vali i Kalili, a kwa vuwadru o Jisu, "E vo na soli yaji na luve ni tamata vuwa e ru lima na tamata, ²³e ru na vamate niya, e na tucake tale mai o kiya i na katolu ni siga. A vo rewarewa valevu sara e ru yaloga. ²⁴Ni ru vo cava i Kapenaumi, a ru vo lamai vo Pita o rau na dau soqonijiya vata na soli i na were ni Kalou, a kwa e jikai ni vai na soli i la were na Kalou na lemutu vavuvuli? ²⁵A kwa o kiya, o vo soliya, a vo unu i were a vo tata re o Jisu, a kwa, Na cava o lewaiaya, Saimoni? e ru na soli vuwadru na Turaga ni vuravura? vuwadru o luvedru se vuwadru ga na kanikiya? ²⁶A kwa vuwadru o Pita, vuwadru ga na kanikiya. A kwa vuwa o Jisu, a vo gwalala na i luve. ²⁷Medu kuwa ni vacala nidru, mo lai matacawa, viritakiniya na siwa, qulumiya na ika yaviya mai re, o vo basukiya e gusu, o daniya ke e kiya na i lavo iqoi mo kau, soliya vuwadru me niya na ledru i tavi.

Chapter 18

¹Na gauna igi a lamai vo Jisu o rau na jisaiveli a tarogiya, "O cei e levu cake mai na matanitu va lomalagi?" ²A covidru mai e kiya na i luve lailai o Jisu, a vatuniya na kedru vimama, a kwa, ³au qu vo kwa vaijina vuwako mutou, kodaki mutu tasi saumaki mai, me kodaki na i luve lailai ikwe, o kiya ga e levu mai na matanitu va lomalagi. ⁴O kiya e va malumalumu takiniya me kodaki na i luve lailai ikwe, o kiya ga e levu mai na matanitu valomalagi. ⁵O kiya yakiya e okajiya e okajiya na i luve lailai kodaki ikwe e vuku qu yaca, e okajiko au. ⁶O kiya e vacalaniya e kiya vuwadru na kwa yalai kwe e ru vabaujiko au, e oka vuwa kodaki e va rubeniya e domo e kiya na vatu qaqi levu, me va dromu na vanuwa nubu. ⁷E bura o vuravura i na vuku ni vacalai e dredrei sara me yaco mai na vi vacalai, e bura vuwa na tamata me vayaconiya na vicalai. ⁸E kodaki e vacala niko mu lima se mu la, musukiya dai, dainiya dai vuwako e oka vuwako mo unu i na cola e kiya mu la se e kiya mu lima, e bura me ruwa mu lima se ruwa mu la mo biu i na guto mudre tasi mudu. ⁹Kodaki e vacalaniko mu mata, liujiya dai kau dai mai vuwako, e oka vuwako mo lai i na cola ni kiya ga mu mata, e bura me ruwa mu mara o qai biu i eli e mudre ke na quto. ¹⁰Mutu lewa iko mutou oka me mutu kuwa ni beciya e kiya vuwadru na kwa yalai ikwe, a qu vo kwa vuwako mutou, na ledru agilosu mai lomalagi e ru vo tolaviya no ga e mata o Tamaqu e nokoto no mai lomalagi. ¹¹E vo lamai na luve ni tamata me va colaniya o kiya e lavele tu. ¹²Mutu lewaiya kodaki i vai? kodaki e kiya na tamata e kiya na drau na leya sivi, a vo lavele e kiya e jikai ni rewa ni dainidru tu na ciwasagavulu ka ciwa, a la yaji i na vi yataga me lai vadaniya ke o kiya e lavele tu? ¹³Kodaki e vo daniya, a qu vo kwa vaijina vuwako mutou, e marau valevu balejiya la sivi ikwe, e valailai ga balejiya na ciwasagavulu ka ciwa e tasi lavele. ¹⁴E kodaki tale ga ke o Tamamutou e nokoto mai lomalagi, e tasi okajiya me lavele e kiya vuwadru na kwa yalai ikwe. ¹⁵To kodaki e valavala ca vuwako o wekamu, la vunaucijiya ni muru no vata no ga, kodaki e varogo na kwa o kwa o vo qai rewajiya o wekamu. ¹⁶Kodaki e tasi varogo, me kiya se me ruwa me mutu qai lavata, me vajinajinataki na tata taucoko ga ve gusu na dau tukutuku e kiya se ruwa se tolu. ¹⁷Kodaki e tasi mata varorogo jidru, kwa vuwadru na i sogosoqo lewe ni lotu, me kodaki na tasi lotu me kodaki o kiya na dau soqonijiya na i vacavacava vuwako o kiya. ¹⁸Qu vo kwa vaijina vuwako mutou, na kwa taucoko mutu vaucijiya i vuravura e vauci muni mai lomalagi na kwa taucoko e sereki mai vuravura, e sereki muni mai lomalagi. ¹⁹A qu kwa tale vuwako mutou, kodaki e ru ruwa vuwako mutou e yalo vata mai e na vayaconiya o Tamaqu e nokoto mai lomalagi. ²⁰Na vanuwa e ru no vata ke e ruwa se tolu e qu yaca, a qu vou no i na kedru maliwa. ²¹A qai lamai vuwa o Pita, a kwa lequ Kalou me valavala ca va vica vuwako au o wekaqu mequ kuwa ga ni ocajiya? me va vitu? ²²A kwa vuwa o Jisu, "A qu tasi kwa vuwako me va vitu ga, me va vitusagavulu ka vitu. ²³O kiya ga ikwe e vatauvata niya ke na matanitu valomalagi qeiniya e kiya na tui a vo mata tarogidru ke na leya na tamata. ²⁴Vo vatekivu o kiya me vatarogiya, a qai kau mai vuwa e kiya e vo jini na udolu na leya taleji e vo tasi saumiya. ²⁵E vo jikai vuwa na me saumiya ke a vo kwa na leya turaga me vo volitaki o kiya qeiniya na leya yalewa, qeimidru o rau o luveya, qeiniya na kwa taucoko ga e no vuwa me saumi ke. ²⁶A qai cuva bale na tamata, a masujiya, a kwa, o mutou na Turaga, mutu vosojiko au ga re, aqu na qai saumiya taucoko ga vuwako mutou. ²⁷A vo qai yalo oka mai na turaga ni tamata igi, a vo serekiya a qai dainiya me kuwa ni saumiya. ²⁸A vo lai rara na tamata igi, a vo tolaviya sara e kiya o wekaya, a tasi saumiya vuwa e kiya na drau na pene. A qulumiya a modrokiya, a kwa, saumiya re voko au na lemu i jinau. ²⁹A qai cuva bale o wekaya ve la, a vamamasu, a kwa, "Mo vosojiko au re aqu na qai saumiya taucoko ga vuwako." ³⁰A duwa o kiya a vo la a biujiya i were ni vivesu, me saumiya re na leya i jinau. ³¹O rau na leya i tokani ni ru vo tolaviya na kwa e vo vai, a ru vo rarawa valevu. A ru volai kwa vuwa na ledru turaga na kwa taucoko e vai. ³²Na leya turaga o vo coviya mai, a kwa vuwa, Tamata bura a qu vo serekiko mai na jinau levu iqoi, o masujiko au. ³³E tasi dodonu vuwako mo yalo oka vuwako mo yalo oka vuwa na lemu i tokani me kodaki na lequ yalo oka vuwako? ³⁴A vo oca na leya turaga, a vo soliya vuwadru na i vatawa ni were ni vivesu me saumiya taucoko sara na leya i jinau. ³⁵E na vaveya tale ga vuwako mutou o Tamaqu valomalagi, kodaki mutu tasi serekidru o rau o wekamutou mai mu vu ni yaloga, i na ledru sau na kwa bura.

Chapter 19

¹A vo vadevuniya o Jisu na i tukutuku ikwe, a vo qai la i Kalili a yaco sara na yasayasa va Jutia e kiya e tavo o Joritani. ²A ru vo levu sara a ru tekuciya a vo vacolanidru mai keigi o kiya. ³Aru lamai vuwa o rau na farisi a ru vatovoliya, aru kwa vuwa, "E tara vuwa na teigwane me dainiya la yalewa e na vuku ni kwa taucoko ga se jikai?" ⁴A vo tata o Jisu, a kwa vuwadru mutu tasi wilikiya o kiya e bulidru mai nai vatekivu a buliya ga na teigwane qeiniya na lewa? ⁵A kwa ina vuku ni kwa ikwe e biujiya ke o tamaya qeiniya la nene na teigwane, a kabijiya la yalewa eru na kiya ga. ⁶O kiya ikwe e vo jikai niru ruwa no, eru na kiya ga: Na kwa vo vauciya vata na Kalou me kuwa ni wasekiya na tamata. ⁷Aru kwa vuwa, "Na cava e varojiniya ke o Mosese me soliya na i vola ni vibiu a qai dainiya?" ⁸A kwa vuwadru o kiya, "E vuku ni lemutu yalo kaikai, e vosojiko mutou o Mosese mutu dainiya ke na lemutu yalewa: a tasi kodaki ikwe nai vatekivu. ⁹Aqu vo kwa vuwako mutou, o kiya e dainiya na leya yalewa, ke jikai ni dau teigwane, la vayalewa tale ve kiya, e dauyalewa, o kiya muni eru viwajini vata o kiya e vo dai e dauyalewa." ¹⁰Aru kwa vuwa o rau na leya jisaiveli, "ke kodaki ikwe na lewa vuwa na teigwane qeniya la yalewa, e oka me kuwa na viwajini. ¹¹A kwa vuwadru o kiya, "E tasi rewajiya na kawa ikwe na tamata taucoko ga, o rau ga a soli vuwadru. ¹²E yavalu me kuwa ni vawaji, niru sucu mai na kete ni ledru nene, e yavalu me kuwa ni vawaji, ni vo selevijidru o rau na tamata, e yavalu me kuwa ni vawaji, niru lewaiya meru kodaki i na vuku ni matanitu valomalagi o kiya e rewajiya me vabaujiya, me vabaujiya. ¹³A qai kau mai vuwa e yavalu na luve yalai me tabakidru o kiya ve lima, a masu a vunaucijidru o rau na leya jisaiveli. ¹⁴A kwa o Jisu, "Dainidru nai luve yalai, mutu kuwa ni tarovidru, niru vo lamai voko au, niru kodaki na lewe ni matanitu valomalagi." ¹⁵A tabakidru ve lima o kiya a qai ladai mai keigi. ¹⁶A tolaviya, a lamai e kiya a kwa vuwa, "Vavavuli oka, Na cava e oka mequ vaveya mequ rewajiya ke na cola tawa mudu?" ¹⁷A kwa vuwa o kiya, "Na cava o tarogiko au ke na vuku ni kwa oka? E kiya ga e okaji kodaki o mata unu i na cola, mo tekuciya na i vunau." ¹⁸A kwa vuwa o kiya, "Nai vunau cava?" ¹⁹A kwa o Jisu, "Mo kuwa ni laba, mo kuwa ni vidriva, mo kuwa driva, mo kuwa ni beitakiniya vailasu, Varokorokotaki nidru o tamamu o nene mo lomanidru o rau na kwai lemu me kodaki na lemu lomaniko." ²⁰A kwa vuwa na suravou, "Na kwa taucoko ga iqoi qu vabaujiya ga aqu si jiya i luve qu yacoviya na siga iqoi. Na cava tale esi vo voko au?" ²¹A kwa vuwa o Jisu, "Kodaki o kajiya mo oka sara, mo la mo lai volitakiniya lemu i yau, soliya vuwadru na dravudravuwa, o na qai vai yau mai lomalagi, io mo lamai, mo tekuciko au." ²²Ni vo varogo na tata ikwe na suravou, a vo ladai e rarawa e yaloga, ni levu na leya i yau. ²³A qai kwa vuwa o rau na leya jisaiveli o Jisu, "Aqu vo kwa vaijina vuwako mutou, e dredrei vuwa na tamata vutuniyau me unu i na matanitu valomalagi. ²⁴Au qu kwa tale vuwako mutou, e vo rewarewa me unu viya na mata ni cula na kameli, e dredrei vuwa na tamata vutuniyau me unu na matanitu ni Kalou." ²⁵Niru vo varogo na leya jisaiveli, e karacidru sara, aru kwa, "O cei ena va colai rewa?" ²⁶A va tolavidru o Jisu, a kwa vuwadru, "Na kwa taucoko e dredrei vuwadru na tamata, e rewarewa vuwa na Kalou na kwa taucoko ga." ²⁷A qai tata o Pita a kwa vuwa, "Tolaviya, madu vo dainiya na kwa taucoko, madu tekuciko. Na cava e qai lemadou?" ²⁸A kwa vuwadru o Jisu, "Aqu vo kwa vaijina vuwako mutou, o mutou mutu vo tekuciko au, ni vo yaco na vi vadodonutaki, ni vo no na Luve ni Tamata ina nono vaturaga ni leya i ukuuku, mutu na qai no muni i nai nono vaturaga e jinikaruwa, me lewaidru na mataqwali Isireli e jinikaruwa. ²⁹kiya yakiya e daniya na were, se na vitacini, se o gwaneya, se la momo, se la nene, se o luveya se nai vunau, e vuku qu yaca, e yadrau e rewajiya e na taukeinijiya na cola tawa mudu. ³⁰Eru lewe levu eru simata eru na bere, qeinidru eru bere eru na simata.

Chapter 20

¹Ni vo totovato na matanitu valomalagi, bei vo tamata va taukena e kia na were l a vo la o kia qwata lelai me validru e vica na tamata me lai cakacaka e na lea were-ni-vaini. ²Ia ni vo ru vei tataki qenidru na tamata cakacaka me ru tauya kia na pene e na kia na Siga me kedrui voli qai vatalalajidru o ira na lea were-ni-vaini. ³A ro la o kia na katolu ni yaucoa, e qai tolavia ira eso tale eru a tutuga no varucni vivoli. ⁴Ea kwaya vo kuru, mutu la talega i na were-ni-vaini i a na kwa vina, qu na solia wa veikemutou. A ru vo la⁵A vo tale o kia na kaono kei na kaciwa ni yauwa, a vo kitako kodakilgi ⁶E vo la okia ena i katinikaduwa ni yauwa, a vo tolavia eso tale eru vo tu waletuga, a qai kwa vo kwn, mutu vo tu boto vaca ikwe e na vo siga se blgi caka? ⁷Eru vo kwwaya vua, e bo jikai e kia vo lekwai mai vo kemadou, mutu la talega yaji i were-ni-vaini. ⁸Ia ni vo bogi mai, a kwa na turago. Ni were-ni-vaini vo kia na lea tamata, covia o kir. Mai na tamata cakacaka, me solia vo kur. Na kedru voli, mo tekivu taki nia vo kuru vo bere mai, mo jinia vo kuru na simata mai ⁹Ia ni ru vo lamai o kuv na tamata ina ke katinikodua ni yauwa, eru va tauykia na pene ¹⁰Ia ni vo la mai o kuru eru vo simata mai, eru vo mumia mau a rewajia valew I yata. Ia eru vo t tauyakie ga na pone¹¹Ia niru vo qulumia jeru bo jiji na taukei ia were ¹²E kwaya, o kuru ikwe eru vo bere, e vo kia bau ga na yauwa eru vo cakocaka ke, ia vo vakatautauvatataki kemadou vata o kuru, na kemadou vo co lajia na kea bibi kei na todra ni Siga. ¹³Ea vo tate, o kia ma e kia vo kum , we kwaya, lequ i tau, aqu tasi mata vabura ni ko, kedan. Vo jikai ni vi tataki me kia ga na lemu pene ¹⁴Mo kaumai iyoi na lemu, vo la, ka yaloga meu solia vuc ikwe i bere, me kodaki o iko. ¹⁵Vo jikai tale ni qulumia me vavitalia na lequ kwagi ke vo buro tale mu mata niqu vo yalo oka. ¹⁶Ena vo kodaki igi ena-simata mai o kuw eru bere, nai vo tekucia o kuru na simata. ¹⁷A vo lacado i Jerusalemi o Jisu, ka vo meidru o kuru. Vatutu na tiseipeli a lewe tinikaruc mai na Salatu, e kwaya ko kuru. ¹⁸Tolavia, edu vo la cake i Jerusalemi, na vo soli yaji na luve ni tamata vo kuru na bete levu, o kuru na vunivola, la eru na lewai lo kia me mate. ¹⁹Eru qi solia vo kuru na matenitu kani kia mera vo vivariva qai kiukalakinia ka vakojia ina kauvelatai, ena qai tucake tale mai o kia ena katolu ni siga. ²⁰E qai lamai o kia vua na ledrunene na lea luve o sepete, kemaru lea i luve teigwane, qai cuva, qai kerevia vua kia na kwa, ²¹E kwaya wa o kia, na cava o okajia, a kwaya vua o kia, mutu lewaiya mai meru nokoto lequ i luve ikwe, e kia mu lima motau, ka kia mu lima mawi, ena lemutu motenitu. ²²A kwaya o Jisu vo kuru, mutu na Somia jina naa nequ bilo, la me nokoto mu lima matau, vata mu lima i mawi, vo jikai na lewu mequ solia vavitalia, o kuru ga XX vakutakinia o yamaqu me ledru . ²³A kwaya o Jisu, qa kwa, mutu tasi kilajia na kwa mutu kerevia, muru mu muru somia na bilo na kwa qu somia? Eru a kwaya vua o kia, kemaru rewajia. ²⁴Ia niru vo nogocia I kuru na lewe Jini, eru qai sita sara vo rau no veitacini. ²⁵A vo covidru o kuru mai o Jisu, qai kwaya, mutu vo kilajic ni rvu vo lewai o kuru na veimataniitu na ledr turaga i, vo vitalic ga o kuru vo gaga. ²⁶Ia na vo Jikai ni kodaki vo kemura, ia me lemutu tamata ga o kia yakia vo kemutou. Vo viavialevu: ²⁷Ka me lemutou tamata o kia yakia vo kemutou vo viaviateigwane. ²⁸Me kodaki vo Jikai ni lamai na luve ni tamata me qwaravi, ka mutu veiqwovavi ga, ka mo solia ne lea colo me kedivi voli na lewe lew. ²⁹Eru vo la dei tocoko i Jeriko, a vo lewe levu sara vo teku cia. ³⁰A vo tolavia e lewe rua na tamata matavoko a nokoto ona baji ni caleru, ia ni vo rogocia ni vo layaji o Jisu, eru a coco sara, qai kwaya, muru lomani kenory na turaga i na luve o tevita. ³¹A vo vunaucidru o kuru ne lewe levu ne ru nokoto vama lua, lo e ru qai coco iyata, qai kwaya imoni lomoni kemaru mei no turaga, na luvea o Tevita. ³²A qai vakia o Jisu, qa covidru, qai kwaya, a cava muru okajic mequ vaveya vo kemuru. ³³A ru vo kwaya ma, i turaga I me tola rewa maru mata o kemoni. ³⁴A qai yalo oka I Jisu, a qai qulumia e ru mata, a qai tola oko mai vasauri eru mata la vu qai tekucic.

Chapter 21

¹Ia niru vo toro voleka i Jeruisalemi me yaco i Pecifaki, i na uluniyataga ni violive, e vatalajidru e ruwa na leya jisaiveli o Jisu. ²a kwa vuwadru, Muru layaji i na rara lailai e vidonui qaneko muru, muru na daniya e kiya na yasa e noka tu, eru no vata no e luveya muru serekiya, meia mai voko au. ³Ia kodaki e kiya e tata ke voko muru, muru kwa " E ru vo yaga vuwa na Turaga; e na soliya sara o kiya. ⁴E vo vai ke ikwe, me yacori ke na kwa e kwa na parovita. E kwa, "Kwa vuwa e nokoto no mai Saioni, ⁵Tolaviya e na lamai vuwako na lemu Tui, E yalomaluwa, e na vodokiya no mai e kiya na asa qainiya na luve ni asa." ⁶A ru layaji na jisaiveli, ru vaveya me kodaki na kwa e varojidru vuwadru o Jisu. ⁷A ru meia mai na asa qainiya e luveya; e ru tevukiya na ledru i sulu, ru vavodoniya ke. ⁸ E ru vo lewe levu sara ru tevukiya na ledru i sulu i calevu; eso muni ru musukiya na tula ni kai, ru biujiya i calevu. ⁹Ia o rau na vo teimata, qanidru na bere, eru coco no qai kwa, "Osana vuwa la i luve o Tevita! E vo kalougata o kiya e lamai e na yaca ni Turaga! Osana i yata sara!" ¹⁰ Ia ni vo yaco i Jeruisalemi o kiya eru vo yavavala taucoko ga na lewe ni rara , eru kwa, "O cei ikwe?" ¹¹ Aru qai kwa na lewe vuqa, "Ikwe o Jisu na parovita mai Nasareci e Kalili." ¹²A unu o Jisu i na were ni soro ni Kalou, e varovidru dai taucoko eru dau vivoli i na were ni soro; a vukiciya muni na ledru teveli eru vo vivoli i na were ni soro ni Kalou, eru vo visau i lavo, qainiya na ledru i nono o rau na dauvolitaki ruve. ¹³ A kwa vuwadru, e volai, Na lequ were e vatokai me were ni masu, ia mutu vo vaveya me ledru qwara na dau driva. ¹⁴Aru vo lamai vuwa ina were ni soro eru yavalu na mataboko qeinidru na lokiloki; a vacola nidru o kiya. ¹⁵Ia niru vo tolaviya o rau na bete yalevu vata o rau na vunivola na vikwa e vivakurabuitaki e vaveya o kiya, qanidru na luve yalai eru coco i na were ni soro, eru kwa, "Osana vuwa na lai Luve o Tevita! eru oca saraga, ¹⁶Qai kwa vuwa o vo rogo na kwa eru kwa no o rau ikwe, se jikai? A qai kwa vuwadru o Jisu, " Io! mutu vo jikai ni wilikiya, Mai eru gusu na i luve yalai vata o rau na sucu no, o vo vaveya me oka sara na varokoroko?" ¹⁷A vo biujidru tu o kiya, a vo ladei na rara i Pecani, a lai moce ke. ¹⁸Ia i vaiqwata ni vo lesu tale no i rara, a vo mata kana. ¹⁹A qai daniya e kiya na vunilolo i calevu, a vo lake, a tasi tolaviya ke e kiya na kwa, e rau boto ga qai kwa ke, mo kuwa tale ni vuwa me tawa mudu, a vo wave vasauri na vuni lolo. ²⁰Ia niru vo tolaviya na jisaiveli, eru vo karacidru, eru kwa, "E kodaki i vei ni vo wave vasauri na vuni lolo?" ²¹ A qai kwa vuwadru o Jisu, aqu vo kwa kwadjina vuwako mutou, kodaki e notu vuwako mutou na vabaujiya, me jikai na vajijiqa, mutu na tasi vaveya wale ga na kwa a yaco vuwa na vuni lolo, ia kodaki mutu na kwa talega i na uluniyataga ikwe, mo cavu dai, mo biu i wasa liwa ena yaco ga. ²² Vata na kwa taucoko mutu kereviya ina masu, ni mutu vo vadjinajiya mutu na rewajiya. ²³A vo unu o kiya i na were ni soro, ia ni vo vatavuvulino, aru vo la mai vuwa o rau na bete levu vata rau ledru qase na tamata, aru vi kwa, "O vo lesi mai mo vaveya na vikwa ikwe? ia o cei a soliya vuwako na i lesilesi ikwe?" ²⁴A qai kwa vuwadru o Jisu, A qu na tarogiko mutou talega e kiya na kwa, kodaki mutu na kwa vuwako au, a qu na qai kwa talega vuwako mutou, se qu mai vei mequ vaveya na vikwa ikwe. ²⁵A vu mai vei la vavitaio o Joni? Mai lomalagi, se mai na tamata? Aru vo vikwayakiniya vainidru, "Kodaki du kwa, 'E vu mai lomalagi,' ena qai kwa o keya vuwako datou, 'Ia ni mutu vo tasi vadjinajiya ina vuku ni cava?' ²⁶Ia kodaki du na kwa, E vu mai i na tamata, du na matakucidru na lewe levu ni ru vo vakasama taucoko ga ni vo parovita o Joni. ²⁷ Aru vo kwa vo Jisu, madou madu tasi kilajiya. A qai kwa vuwadru o kiya, A qu na tasi kwa talega vuwako mutou se qu a lesi mai mequ vaveya na kwa ikwe. ²⁸Ia na cava mutu lewaiya? E kiya na tamata e lewe ruwa na lai luve teigwane, avo la vuwa na qase, a kwa vuwa, Luvequ, lai cakacaka nikuwa ina lequ were ni vaini. ²⁹ A qai kwa vuwadru o kiya, A qu vo tasi okajiya, ia vo qai vivutuni i bere, a la. ³⁰A qai la vuwa o kiya e luve, a kwa vuwa, Aqu vo la, ia a tasi qai la. ³¹O cei vuwadru e tekuciya e yalo la momo? E ru qai kwa vuwa, o kiya e qase. A qai kwa vuwadru o Jisu, Aqu vo kwa vajina vuwako mutou, o rau na soqoni a nai vacavacava vata o rau na dauteigwane, eru na unu i mata vuwako mutou i na matanitu ni Kalou. ³² Ni vo lamai vuwako mutou o Joni i na varau ni yalo dodonu, ia a mutu qai tasi vajinajina, Ia mo rau na soqoniya nai vacavacava vata o rau na dauteigwane, eru vadjinajina: ia o mutou, ni mutu vo daniya, mutu qai vivutuni bere, me mutu vadjinajina. ³³Mutu varogo e kiya tale na kwakwa vatautavata: E kiya na tamata e taukenijiya e kiya na were, avo teiya e kiya na were ni vaini, a vaveya na ledru were na i vatawa, a lisitakiniya vuwadru e yavalu na vatawa ni were, avo qai lai e kiya na vanuwa kanikiya. ³⁴ Ia ni vo voleka mai na vula i makuga, avo vatalajidru na leya tamata o kiya vuwadru e na vatawa ni were, meru kau mai e vuwa me leya i votavota. ³⁵ Avo qulumidru na leya tamata o rau na i vatau ni were, aru vo yaviya e kiya, aru vamataniya e kiya. ³⁶ Avo vatalajidru eru yavalu tale na tamata, aru vaveya me kodaki ke vuwadru. ³⁷ Ni vo devu, a qai vatalajia leya i luve vuwadru, a qai kwa, "Eru na varokorokojiya leya i luve. 'I ³⁸a niru vo tolaviya leya i luve o rau na I vatau ni were, aru vo kwa vainidru, 'O kiya ikwe na i taukei mai bere, medu lai vamataniya, medu sugujiya na leya vanuwa me ledatou.' ³⁹ Aru vo qulumiya aru biliya i taudaku ni were ni vaini, aru vamataniya. I ⁴⁰a nivo lamai na turaga ni were ni vaini, na cava ena vaveya vuwadru na vatau ni were ikwe? ⁴¹ Eru vo kwa vuwa, 'Ena vamatanidru vararawa na tamata bura iqoi, a

lisitakiniya na were ni vaini vuwadru eru kanikiya na i vatau ni were, eru na soliya vuwa e na vuwa i na keya yabaki.⁴²Avo kwa vuwadru o Jisu, Mutu a tasi wilikiya na i volatabu, Na watu aru a burajiya o rau na i matai ni were. Avo yaco mei vadei ina tutu ni were. Ikwe na cakacaka i Jiova, Evo jiya kwa vivakurabuitaki ve du mata?⁴³O kiya ikwe aqu vo kwa ke vuwako mutou, E na kau dei vuwako mutou na matanitu ni Kalou, me soli vuwadru na lewe ni vanuwa eru vuwatakiniya mai e vuwa.⁴⁴Ia o kiya e lutu ina watu ikwe, ena dasila ke, ia o kiya ena lutuciya, ena vurumemeya me kodaki na volivoli.⁴⁵Ia niru varogobo rau na bete levu vata o rau na vunivola leya kwakwa vatautavata, eru vo kilajiya na kwakwa tekucidru o kiya.⁴⁶ Ia niru vo mata qulumiya, aru vo matakucidru na lewe levu, nori co vakasama ni vo jiya parovita o kiya.

Chapter 22

¹Jisu tata vidru va tautau vata qai kua, ²Na matonitu ni lomalagi e tantanvorta me kodaki e kiya na Tui e vavan taki niya na magiji ni vawaji vena lai luve tegwane. ³O kiya e vatalajidru la tamata me lai covidru o rau evu lai Sureji meru lamai kana ne magaji ni vawaji, orau eru tasi yaco mai. ⁴Na Tui e vatalajidru tale e vica la tamata meru lai kwaya vidru na lai Sureji wem lamai, Tolaviya aqu varau taki niya tu va vayakui, aqu vamate nidru e vica lequ bulumakau qai ni ya e vica tale lequ manuna nu uvo, na kwa taucoko vo varautaki tu, mutu lamai vena vamau. ⁵O Rau eru tasi mata va vogo, o kiya e la vela teitei, o kiya lai tara-la bisinisi. ⁶O Ran eru vo tu eru vesu mona takinidru na Sojiya eru qai vamate nidru. ⁷Na tui evo oca Savaga valevu, oji qai vatalajidru e vica tale la sojiya meru lai vematenidru oran na laba no igi. ⁸O kiya qai kua vidru la tamata, na vaman vo varantako tu, oran na lai Sureji eru tasi lamai. ⁹Mutu la caleun cava ga mutu yacouya, na tamata ga mutu Sota qai niya mutu surejiya me la mai na Vaman meru mai va yaga takiniya na vayakavi. ¹⁰Rau na Sojiya eru la i visureji eru vo meidru mai e lem na tamata oka tamata vura. Na vanna ni vaman evo oso na LXXX ni tamata. ¹¹Ganna e lamai ke na tui me mai tolavidru na tamata eru yacomai, o kiya qai tolaviya ni kiya na tamata e tasi uku tu mai nai sulu ni vaman. ¹²Na Tui qai kwaya vua na tamata igi, na cava o la taki niya tu mai ni tasi uku tu nai Sulu ni Vannau? Na tamata igi vo tasi veua ni kua tu e kiya na kua. ¹³Na Tui qai kwaya, mutu vesukiya e lima e la na tamata ikne, mutu viritaki vuya na vanna e gilogilo, na vanua ni tagi, vata na vanna ni matakana. ¹⁴Na levn ni tamata ern lai covi, na lelai ni tamata eru dji gitaki, ¹⁵O ran na Farisi eru qai la meru bose, meru mata coriya cake mai la tata na kalon. ¹⁶O ran eru vatalajia ledru tisaipeli, rata qainidru lai caba o Eroti, meru kwaya, Qasenivuli, madu vo kila jiya iko djina, o dau vavuliciya na kua e djina vata nai vakuala vo oka vua na kalou, lo o tasi matakua uya e kwa: ni o tasi doka idru eru mata na tamata. ¹⁷O kiya mo qai kwaya vahkomadon, na cava o lewaiya? E vo tara medu coli kwa ve la matamitu o Sisa, se Jikai? ¹⁸A vo kila jiya na ledru yalo bura o Jisu, qai kwaya mutu lilitaki niko ari ena vuku ni cava, o muton na dau veivvakaisini? ¹⁹Varaitakiniya mai vo ko au nai lavo ni Soli. E ru vo kau mai vna e kiya na Sede. ²⁰A kwaya vidru o kiya, o cei e mata vaa e yaca e volai tu ikne? ²¹Eru vo kua vna na leya o Sisa. Qai kwaya vuadru o Jisu, mutu qai Solia vo Sisa na kua e leya o Sisa, mutu Solia vua na kalou na kwa e leya na kalou. ²²Ia niru vo vogodiya na kua e kwaya, eru viatakin, eru denia tu ikei eru vo vikalala. ²³Na siga igi evo lamai vua e vica lai caba o Setoki, kurn ikue erm dau kwaya ni tasi tu cake tale mai na mate eru dau tarogiya. ²⁴Eru kwaya Qasevivuli, e dau kwaya o Mosese, kodaki e mate e kiya na tamata e vawajo, qai Jikai e luveya, mem qai vemajini qeiniya na leya yada na tutna se la tacini, me vakana ke vua la tutu a se la tauni. ²⁵Ia, madu nokoto vata o rau na matavitacini e vitu: evo vawaji o kiya e qase, evo mate tauega, e jikai e luveya, k evo deniya vua la taacini la yalena. ²⁶E kodaki talega ke o kiya e taraviya, vata kei katolu, qai yacovi talega o kiya e ka vitu. ²⁷E qai mate 'bere na yalena' ²⁸Niru vo tucake tale na mate, o cie na leya na yalena igi vidru na leve vitu igi? Ni vo ledru yaleva taucono? ²⁹Qai tata o Jisu vuadru, mutu vo vavitalia ni mutu tasi kila jiya nai vola Talon, Sena kekai ni kalon. ³⁰Niru na tucake tale na mate, eru na tasi vanaji, se vu vumususikitala XXXX vauaji, eru na kodaki na agilesi mai lenalagi. ³¹Na vuku ni ledru tucake tale na mate, ni mutu tasi vena ni nilikiya na kua e kuaya veikemuton na kalon, ni vo lai ku ai. ³²O au la kalou o Eparaama, qainiya la kalon o A 'sake, qeniya talega la kalon o Jekope? Na kalou ni tasi kalou ni ledru na mate, vo ledru kalon ga na colo no. ³³Ia na gauna eru varago ke na tomata, eru kurabui takiniya na leya vavuvuli. ³⁴Ia na gauna eru varogo na Farisi ni o Jisu a vagalu nidru na setoki, eru I gai sogoni vata. ³⁵A gai kija vuwadru, e kija na vu ni vanua, gai tarogiya, ni vo vatoroliya, gai kwa. ³⁶Vavuvuli, na cara na i varo levu e na vunau? ³⁷A gai kwa o Jisu vuwa, Mo lomaniya o Jiora na lemu kalou mu yalo taucoko, garniya na lemu kilajiya taucoko. ³⁸Ia nai matai ni vunau ikwe, e kwa levu. ³⁹E tautauvata garniya na keya karuwa, mo lomaniya o wekamu me kodaki na lemu day lomaniko. ⁴⁰Na vu ni vunau taucoko vuwadru na Parofita nai vunau e rua ikwe. ⁴¹Ia na gauna aru sogoni vata no ke na Farisi, a gai kwa vuwadru o Jisu. ⁴²Na cava mutu lewai e vuku na Karisito? O cei o luveya? Anu gai kwaya vuwa, na leya i luve o Tevita. ⁴³Qai kuaya vidru o kiya, ena kodaki ivei ni vo vatoko rue turaga o Tevita, ni vo vavuniya na Yalo Tabu, qai kwaya ⁴⁴Qai kwaya vua o Jiova, na lequ Turaga, Mono vequ lima imaton Mequ tara ve oran kemu meca meru nokoo vemi boto ni la? ⁴⁵Ia kodaki vo vayacaniya o Tevita me Turaga, evo lai lure vacava? ⁴⁶E vo tasi kiya e kwaya rewa vua e kiya na kua, e vo jikai tale e kiya me dondin me va tarogoya na siga e sebere mai.

Chapter 23

¹Vo qai kwakwa o Jisu vuodru na lewe levu, vuadru talega na lea Jisovdi, ²Qai kwaya, Eru vo nokoto mai la were o o Mosese o kuru na vunivola qai nidru na Farisi. ³Kodaki eru varojiko mutou na kwa me mutu tara, tekucia na kwa ru kwaya vara mo vaqaqaidru. Io, me mutu kua ga ni tekucia na ledru ivalavala, niru vo kwakwa ga lo ru tasi tara. ⁴Niru vo vauci ina colacola bibi e dredre ni calaji, niru vo biujia vuadru na tamata; elu vo tasi mata yavalajia e kia ru jiji ni lima. ⁵Io eru vo kitakinia na ledru cakacaka taucoko meru lai tolavi ke: eru vo varabailevutakinia na ledru numia tabu, niru vo valevutakinia no ledru tutu ni sulu. ⁶Niru vo okajia nai nono vaturaga ni ru kana vata, vata nai nono ni qase ina viweie ni tolu, ⁷Vata na vikidavoki ina virara ni vivoli, me vatokai talega vuadru na tamata, vavuvuli. ⁸Ia vo kemutou, mutu kua ni vatokai me kia take me vavuvuli: ni vo kia vauga na lemutu vavuvuli, io ni mutu vo viwekani ga. ⁹Mutu kua talega ni vatokania e kia me lemutu kalou i vuravura, ni vo kia bauga na lemutu kalou, o kia mai lomalagi. ¹⁰Mutu kua taloga ni vatokanidru me Turaga, ni vo kio vauga na lemutu Turaga, o kia na Kansito. ¹¹Io o kia e uacivi cake vua o komutou, mo lemutu tamata o kia. ¹²Ia I kia ena valovulevunia mai, ena vamaalumalumulutaki ia o kio ona vamaalumalumu takinia mai ena valevulevui cake. ¹³Io o bura vo kemutou, na vu-ni-vola vata no Farisi, na dauvivokwaisini ni mutu vo sogojia na matanitu valomalagi vuadru no tamata: ni mutu vo tasi unu rewa ina matanitu valomalagi, se mutu biujidru meru unu ga o kuru na vo unu no. ¹⁴E bura vo kemutou na vu ni vola vata na Farisi, na dauveivakwaisini! Ni mutu vo kocovia na ledru iyau na yada, ni mutu vo macu vabalavu no me vivakwaisini: o kia ikwe mutu na lai ocaji valevu cake ke. ¹⁵E bura kemutou, na vu-ni-vola vata na Farisi, na dauvivakwaisini; ni mutu ra lavia no wasawasa vata na vanua me mutu vukicia e kia me lotu me kodaki o kemutou; ia ni vo rewa, mutu vo vavunia me luve ni eli me uacivi varua mai bo kemutou. ¹⁶E bura vo kemutou, na ivavuvuli mataboko! Mutu va kwaya, o kia ena bubului ina wero ni soro, ia eva kwa wale; ia o kia ena bubului ina kaula ni were ni soro, io ena vauci ga ke o kia. ¹⁷No lialia vata na matavoko! O sei vuadru e levu cake na lea koula, se lea were ni soro vo vatabui ke na kaula? ¹⁸Ia, o kia ena bubului ina icabocabo-ni-madrari, evo kwa wale; ia o kia ena bubului ina madrari vo na ke, vo vauci ke o kia. ¹⁹Na lialia vata na mataboko! O cei vuadru e levu cake, nai madrari, se na icabocabo-ni-madrari vo vatabuniya na madrari? ²⁰O kia vo vuvului i nai cabocabo-ni-madrari, vo bubului ga ke o kia, vara na kwa taucoko vo no ke: ²¹Ia, o kia vo bubului ina were ni soro, vo bubului ke, vo kia taoga evo no ke: ²²Ia o kia vo bubului i lomalagi, evo bubului ina nono vaturaga ni Kalou vo kia tolega evo no ke. ²³E bura vo kemutou, na vu-ni-vola vata na Farisi, na dauvivakwaisini! Ni mutu vo solia na i kajini ni botobotekoro, vata na mau kodaki ikwe, ia ni mutu vo biujia na vikwa bibi ina vunau, na ivalavala dodonu, na loloma vata na vadinajia: o kia vo kilikili me mutu kitakinia, me kua taloga ni biu doi ke. ²⁴Nai vavuvuli mataboko! Mutu vo tauvulonijia me biu na na`na`, ia na kameli mutu vodrogia ga. ²⁵E buia vo kemutou, na vu-ni-vola vata na Farisi, na dauvivakwaisini! Ni mutu vo vasavasava takinia na bilo vata na dari e no ibere, ia e yaloga vo vuqa tu ke na daudriva vata na garogaro. ²⁶Na Farisi mataboko! Mo vasavasavatakinia re na yaloga ni bilo vata na dan, ma qai savasava talega ke e no i bere. ²⁷E bura vo kemutou na vu-ni-vola vata na Farisi, na dauvivakwaisini ni mutu vo kodaki na viwere ni bulubulu boro bucokuco, ni vo rairai oka e no ibere, ia iyologo e vuqa ke na tua ni mate, vata na kwa taucoko e velavela. ²⁸Vi jidaju talega ke o kemutou, mutu va tolatola i taudaku vuadru na tamata meru tamata dodonu, ia iyaloga mutu vo vuqa vuadru na dauvivakwaisini vata na kwa e tasi dodone, ²⁹E bura vo kemutou na vu-ni-vola vata na Farisi, na dauvivakwaisini! Ni mutu vo tara na ledru were ni bulubulu na PARofita, meru vaukuukutakinia ledru viwere ni bulubulu na tamata yalododonu ³⁰Qai kwaya, kodaki edu vo cola ina gauna ni ledu qase, edu vo dua na lomavata qai nidru na ledru vamate na parofita. ³¹O kia ikwe evo lai kwai ke vo kemutou, ni mutu vo ledru iluve o kuru na vamate nidru na parofita. ³²Ia, me mutu vavugani komutou na ivarau ni lemutu qase. ³³Na gwata, na luve ni gwata lolo! Mutu na tuba rewa ivei mai na oca mai eli? ³⁴Ia mutu tolavia, aqu na vatalajia yaji vo kemutou e vica na parofita, na tamata vuku, vata na vu-ni-vola: ia e yavalu vuadru eru na vamatei mai na kauveilatai; ka yavalu eru na vakanakuitataki mai werenilotu, meru no qai lairovi mai na kia na rara ve kia tale na rara. ³⁵Me yaco ke vo kemutou na icau ni dra na tamata yalo dadonu taucoko vata meru na ramate ivuravura: mai e dra a E pali na yalodadonu ka yaco ve dra o Sakaraia na luvei Parakaia, o kia mutu vo vamatenia ina tadrui ni were-ni-soro vata na icabocobo-ni-madrari. ³⁶Aqu vo kwaya vaidjina vo kemutou, Na kwa taucoko iqoi ena yaca vena tabatamata ikwe. ³⁷Isa Jerusalemi! Ias Jerusalemi!, o iko vo vamate nidru na parofita, vavirikidru mai o kuru na va lai vaatala yaji vuako, aqu a numia no ga vavica mequ soqoni jidru na iluve, me kodaki o kuru na to yalewa evo soqoni jidru la iluve me la ruku ni vukavuka, ia mutu vo tasi okajia! ³⁸Tolavia, vo qa biu kemutou na lamutu were me lala tu: ³⁹Niqu vo kwaya vo kemutou, mutu na tasi tolaviko au tale, io mutu na kwaya tolo ramalua, vo kalougata o kia vo lamai ena yaca ni Turaga.

Chapter 24

¹A vo unu yaji irara o Jisu me vo la dai yaji ina weve ni soro. Aru i vo layaji vua na leya Jisaiveli meru varaitakinia na vi weve taucoko ina neve ni soro. ²Ia qai vuki qai kwa vuadru “Mutu tasi tolavia na kwa taucoko ikwe? E djine qu vo kwa vuakomutou, Eru tasi vo tu ikei na vi vatu e vi tavatafai eru na talaraki bale tauco ko ga.”³A vo tadra no o kiya, ina ulunivanuc ni vi olive, Aru vo la cilocilo mai vua na leya Jisaiveli aru qai kwa vua, “kwa vuakomadou, Na gaura cava ena yocco na i va takilabila ni lemu na lamai ena vata ojioji ni gauna.” ⁴Aqai Saumia vuadru o Jisu qai kwa “Muta qaraunia oka ke kiya e vacala niko mutou.” ⁵Eru na levu eru na lamai vequ yaca! Eru na kwa, Oyau ra tuvaga, Ia eru na lewe levu evu na vacalai ke. ⁶Mutu na vavoga na i Valu vata rai tukutuku ni Valu, Tolavio mo kuwa ni leqwa, Na kwaikwe ena yaco mai; Ia nai vata ojioji esi bere. ⁷Evu na vi bolebolei na vi vanua, Evu na vi bolebolei na vi matanitu. Ena dravuisioa qai uneune na vi vanua. ⁸Ia na vi kwa taucoko ikwe ena tekivu sucu ke na vutu. ⁹Evu na qai soliko molai vavavauataki vata mo lai mate yaji. O na lai buvaji vuwadra na tamata me balejia qu yaca. ¹⁰Evu na levu eru na luta, eru na vi liumuritaki vata qai niya evu na vi baraji ga vai nidru. ¹¹XXX¹²Balejia na malumu ni lawa ena levu, ena kakasali na loloma. ¹³Ia o kiya ena vosojiya me yacoviya vai vata ojioji wna vacolai. ¹⁴Na i tukutuku oka ni matanitu ni Kalou ena vunautaki i vuravura taucoko me i tukuni yalo ina vimatanitu. Ena qai yaco mai nai deundevu ni ganna¹⁵Ni mutu vo tolaviya na i varau vasisila e vivavusai, a kwe na Parofita o Tanieoa (meru kilajiya o rau na wilikiya ¹⁶Dainidra o rau mai Jutuya meru tuba ina vatelaga, ¹⁷Deinidru o rau na nokoto no ina vatelaga ni were meru na kua ni labale mai me kau e kiya na kwa ina leya were ¹⁸Ia meru kuwa ni lesu tale o kyea e nokoto no mai ina teitei me lai kau mai na leya I sulu. ¹⁹Ia ena bura vuwadru orau na bukete, qai nidru na va sucu nidru nai luve ena qlgauna igi, ²⁰Me mutu masulakinia me kua ni yaco na viba ena gauna ni kakasali se ina siga tabu. ²¹Ena yaco ekia na viburaji levu, ia ena tasi kodaki I mata mai va vatekivu ni vuravura me raco via mai ikwe, ia ena tasi yaco muni ibere. ²²Vavo ke valevalebaleka taki ra siga iai, ena tasi kia e cola reva, ia me balejidru oa na djigitaki ena qai valekaleka taki ke siga. ²³Ia kodaki e kia e kwa vualka, “Tolavia, Ikwe na karisito” se “Igi na karisita” kuna ni vabaujia. ²⁴Evu na no eru valu na Karisito giritaki qai nidru na tamata ni kaloui giritaki, eru na la mai varaitaki niya na vi O kwa e vakaracikodatou me rewa ni du vacalai ke, Era rewa ni vacala nitru muni orau via vo djigitaki devu tu. ²⁵Dania qu ro kwa rewa ikwe vuako mutou ni sibere ni yaco mai. ²⁶Kodaki me ra kwa vuako “Daniya o kiya evo tokoto no mai i vikaikai,” kuwa ni la i vi kaikai. Se, “Daniya evo nokoto no mai ina loqi,” kuwa nio vabaujia. ²⁷Me kodaki e jibi mai na kurukuru ina yatu i yata qai lai tolavi mai ina yasayasa ira, Ena kodaki muni ke va leya lamai ma lure ni tamata. ²⁸Na vanua caba ga e daru na ke c kia na manumanu mate eru na no muni ke na ikeli. ²⁹Na gauna e vo devu ke na raraua ena siga igi na matanisiga ena vo gilogilo, na vula ena vo tasi solia na kea kakarama, Na kalokalo eru na lutulutu mai lemagali, na vikai kai ni lomalagi ena sakure. ³⁰Eru qai lai tolavi mai lemalagi vai ratakilakila ni lure ni tamata, eru na qai tagi na vi yavusa taucoko ga i vuravura, Eru na tolavia na luve ni tamata evo la no mai ina vi a ni lomalagi ena kaikai qai niya na ukauku levu. ³¹Ena na vatalajidru mai na leya agiloi me na uviya nai noroga ni davu e rogorogo oka, Eru na qai saqanidru vota na leya djigitaki mu na mata ni cagi e va, mai na kia na du ni lomalagi ina kia tale. ³²Mo vuli mai ena vuni lolo. Nono gauna ga e vo kaidai ke e katula qai mura erau o na kilajio ni vo voleko na draki katakata. ³³Ena kodaki muni ke, na gauna ona tolavia ke na vi kwa ikwe, aiko dodonu mo kilajiya ni vo voleko mai okiya, ina mata ni were. ³⁴Edjina qu vo kwa vuako, Na tabote tamata ikwe ena tasi takali yacoviya sara na gauna evo yaca mai ke na vi kwa ikwe. ³⁵Ena takali o lomalogi qai niya a vuravura ia na leqa kwakwa e jikai ni takali vakia. ³⁶Ia na siga iei qai niya na yaua ena jikai ni kia e kilajiya rewa o rau gare na agilosi qai niya lai luve eru jikai ni kilajiya ia o tamaya ga³⁷Me kodaki na sigi Nea, Ena kodaki muni ke na leya lomai na luve ni tamata. ³⁸Me kodaki na sigi lai ni sibere na uwaluvu orau aru a Kana, ru Somu to; aru a vai vamau qai niya na vimusumusuki ni vamau, Me yacoviya na siga avo unu ke i yaloga ni waqa o Noa. ³⁹Aru jikai tu ni kilajio e kiya na kwa mne yacovia ni vo lamai no uwa luvu qai meidru dai vakia-Ena kodaki muni ke na leya lamai na luve ni tamata. ⁴⁰Evu na rua na teigwane eru na nokoto ina were ena lieiya e kaucake ena leiya e nokoto ⁴¹Eru no rua na Yalena eru na qaqi sila no ena kiya ena kaucake ena kiya ena vokoto . ⁴²I kiya ikwe mo yadvayadvavaki noke nio jikai ni kilajiya tu na siga cava ena la mai ke lemu turaga. ⁴³Ia mo kilajiya ikwe, kodaki evo kilajiya no nai taukei ni were ni gauna cava bilou ena lamai ke na dau driva, o kiya ina yadra yadra vaki no ena jikai ni va tavaia I me lauui driva na dau driva. ⁴⁴O kiya ikwe oiko muni e dodonu mo varou no, Ni ra lamai na luve ni tamata ena yow o kikai ni kilajiya⁴⁵Occi na tamata cakacaka Yalodjiva qai vuku, okiya na leya turaga me lenaia na leya mata vuwere me solia vuwadvu na kedru ena keya gauna donu? ⁴⁶E kalougata na tamata a cakacaka e tolaviyana leya tuvago ena gauna e yaco mai ke evaveya no na leya cakacaka. ⁴⁷Edjina qu vo kwa vuaka ni leya turaga era solia vuva nai tutu me leuaia na kwa taucoko eno tu li leya veve. ⁴⁸Ia kodaki e kiyu na tamata cakacaka bura e kwo ve yalo “Ena neve mai na lequ turaga” ⁴⁹Qai tekivu we va kuitajiya na leyai tokani, qai kaniya na kedru qai somu qai mateni. ⁵⁰Na

leya Furaga qai lamai kiya na siga e jikai ni namakiniya na leya tamata cakacaka. ⁵¹Ena qai musikiya dai na leya Turaga qa lai deiniya vuadru na dau vivakaisini, No vanua ni vasequruqurubaji.

Chapter 25

¹E qai vatautaucataki na matanitu valomalagi qenia na yalewa e lewe Jini okuru sa dui kau na ledru sina meru lai vo tata qenia na teigwane se qai vawaji. ²Vata e lewe lima vuwadru na vuku qai lewe lima take eru riva ³O Kuru na riva o Kuru vo kau na ledru sina aru vo tasi kau vata na waiwai ⁴Ia okuru na vuku aru kau na waiwai e na ledru tavaya vata na ledru sina ⁵Ia vo balavu na teigwane a qai vayalewa eru qai sosova taucoko aru mose ⁶Vo qai lomaloma ni bogi levu na vanua a qai coco, qai tolavia ni vo lamai na teigulawane a qai vawaji medu lai sotaqenia ⁷O kuru qai tucake taucoko na yalewa ikwe, o kuru vo varautakinia na ledru sina ⁸A Kwaya Ko vau na riravuwadru na vuku solia mai voko yau e kiya na lemutu waiwai ni vo Boko na lemutu sina ⁹A vo kwaya o kuru na vuku vo Jikai ni virauji vo kedatou E oka medu la ga vuwadru na dauveivoli mo volia na lemutou ¹⁰Ia o kuru vo la meru vivoli vo lamai na teigwane vo qai vawaji Io o kuru ro varau ojitu, eru vo unu vata kwaya ni na kana magiji a vo qai sogo na mataniwere ¹¹Vo qai la talega mai i bere orau na yalewa o Kiya a qai kwaya, lequ turaga lequ turaga dolavia vo kemadou ¹²A saumia qai kwaya, E djina ni qu kwavuako, Aqu tasi kila jiko. ¹³Saravia imata vuako ni ko tasi kilajia na siga qenia na yaua. ¹⁴Me vo kadaki e kia na turaga e varau ni la e kia tale na vanua. E covia na lea tamata vacakacaka e qai solia na na lea i yau. ¹⁵A vo solia e lima na taledji, vua e kia tale a solia e rua vata e kia me vo kia takia ga. ¹⁶O kia e qulumia e lima na taledji a la ga vak ia qai vagataki nia me vivoli ke, qai vakuritaki tale e lima na taledji. ¹⁷Me vo kodaki talega o kia e reaja e rua na taledji qai vakuritaki tale e rua tale na taledji. ¹⁸Ia o kia e rewajia e kia na taledji a vo kelia kia na qwara, colotaki nia nailava ni lea turaga. ¹⁹A vo balavu a lesu tale mai na ledru turaga na tamata ikwe qai lamai tarogidru. ²⁰Na tamata a rewajia e lima na taledji a qulumia tale no mai e lima tale na taledji. A qai kwaya, lequ turaga na lima na taledji o solia to lovia aqu vo rewajia tale mai na lima na taledji ma kea sosomi. ²¹Qai kwaya na lea turaga, e vo oka, ni iko tamata dau djina, o vo djina ena vica ga na kwa, qu na solia vuako na kwa taucoko, sita ina lea marau ni lemu turaga. ²²I kia erewajia e rua na taledji a qulumia tale no mai e rua na taledji. A qai kwaya, lequ turaga na rua na taledji o solia, tolarua aqu vo reaja tale ma na rua na taledji me kea sosomi. ²³A qai kwaya na lea turaga, e vo dau oka na tamata oka qai dau djina, O vo djina ena vica ga na kwa, aqu vo solia na kaikai mo lewaia na kwa taucoko ga, sita ina marau ni turaga. ²⁴Ia o kia e kia ga na lea taledji, a lamai qai kwaya, lequ turaga, aquvo kilajiko. No o vo tamata lawa ki qai dredre, O vo musukia na vanua a tasi kabukaburaki ke, o soqonijia mai na Nanua o tasi vibiyakinia kene. ²⁵Qu matakau, qu qai lai cilonia na le qu taledji ina yaloga ni qwele, tolavia, ikwe na lemu vo no tale tu vuako yau. ²⁶A qai tata vua ina lea turaga, qai kwaya, e tamata bura qai dau vu cesa! Ovo kilajia ni qu musukia na vanua qu tasi kabukaburaki ke, qai soqonijia mai na vanua otasi vibiu yakinia kene. ²⁷O kia e doudou vuako mo solia na lequ ilavo vuadru na taikei ni baqe, ni qu volayaji mequ lai qulu mia na lequ vata na lea ker e dere talega. ²⁸O kia me mutu kaudei vua na taledji, qai solia vua na kwa e vo notu na taledji e Jini ²⁹Ni notu vua na tamata e kia na kwa, ena qai solia vua na kwa leri me lea: Ia na tamata e jikai tu na lea yaya, ena qai kau dei mai vua na kwa vo notu vua. ³⁰O kia na tamata e tasi yaga o kia e dodonu me biu na gilogilo i rara: e na qai tagi. Qai quruquru baji tu. ³¹Na siga ena lamai ke na luve ni tamata, ena lea i uku uku, qei nidru na lea agilosi yalo savasava taucoko, ena vo nokoto e lea inono vaturaga e vo vaiuku uku. ³²Ena qai soqon i veru mata na lewe ni dui vanua taucoko, na tawasejidru rua o kia, me vo kodaki na dru vatawa sipi evo tawasejia o kuru na sipi mai vuadru na me. ³³E qai vanonia o kia na sipi ina lima i matau, qenidru na me ina liga maw i. ³⁴E na kwaya na Tui vuadru na lea lima matau, mutu lamai, o kia vo vakalougatataki vuadru na lequ Momo me mutu rewajia na matanitu e vo varautakinia na lemutu mai tekivu i vuravura. ³⁵Ni qu matakana, avo solia mai vo yau na kakana, a qu vo matasomu, me mutu va so muni ko yau, ni qu ja runilagi, mequ mei ko yau ina lequ were. ³⁶Qu tasi vaisulu, mutu vaisulu takiniko yau, qu taumimate, mutu lamai tolaviko yau: ni qu no koto ina were ni vevesu, niru a lamai vuako yau. ³⁷E na qai tata o kuru na yalododonu vua, na turaga, madu to laviko re i vei ni o mata kana, madu qai vakaniko? Se o mata somu, madu qa vasomu niko? ³⁸Madu tolaviko gauna cava ni ko a vunilagi, qai memadou i were? O tasi vaisulu, madu vaisulu niko. ³⁹Se madu tolaviko iv ei na gauna iko taumimate, se o noko i were ni vevesu, la madu layaji vauko. ⁴⁰E qai tata na tui, qai kwaya vuadru, aqu vo kwaya djina vuakomutou, ni mutu a tara vua e kia evo lailai vuadru lequ wekaya, ni aru tara vo yau. ⁴¹Ena qai tata vuadru e ligai mawi o ni o vo lade i mai vokoyau ni o vo ocaoca, na quto mudre ena qai boko, ni vo varatuakinia na lea nitu na lea agilasi. ⁴²Ni qu matakona mutu tasi solia vuakoyau: qu mata somu, mutu tasi solia vuakoyau me qu somu. ⁴³Ni qu vunilagi, mutu tasi meiko yau ina lequ were, mutu tasi vaisulu niko yau, taumimate qu nokoto i were ni vevesu, mutu tasi lamai tolaviko yau. ⁴⁴E qai tata vuadru o kia qai kwaya, na turage, madu tolaviko guana caba ni o mata kana, mata somu, o vunilagi, se o tasi vaisulu, taumimate, se o no koto no i were ni vevesu, madu a tasi ni qwaraviko. ⁴⁵E qai kwaya o kia vuadru, qu vo kwaya djina vuako mutou, ni mutu tasi tara e kia na kwa vua na kwa lailai vuadru taucoko, mutou nu ta tasi tara

talega vo yau. ⁴⁶E ru na qai la me ru lai ocaji ina tawa mudu, ia o kuru eru yalododonu e ru na la ina bula tawa mudu.

Chapter 26

¹Ni vo va oji niya mai na tata taucoko ga, o kiya qai kwaya vuadru na leya Jisereli. ²“Mutu kilajia ni na oji e rua na siga me vai na kara vata ni la-sivia: qai niya na luve ni tamata e na mei cake me va mate.”³Eru qai soqoni vata na bete leri vata qai nidru na qase i na leya were na bete leri, o kiya e va yacani tuke o kaiata. ⁴Aru qai bose jiya meru giri jiya o Jisu balejiya me ru va mateniya ⁵Aru qai kwaya, “me kuwa ni gauna ni kana vata, se ke lala eru na oca mai na tamata.”⁶Na gauna o Jisu a si nokoto no i Pecani i na leya were o saimoni na vukavuka. ⁷Na gauna a si va savasava takiniya no na tereli, a qai la sara mai e kiya na Yalewa a la sara tu mai vua, qulumiya tu mai na tavaya ni alapasita na waiwai sau leri, a qaisorajia sara ve ulu o Jisu. ⁸Ia na gauna a ru tola via ke na leya Kisereli, a ru yalo kaikai saraga aru qai kwaya vua, “na cava ra kai balebale na va usausa igi? ⁹Ikwe a ke voli vuadru na va loloma balejia ni sau leri.”¹⁰Ia o Jisu, a kilajia no na ka i balebale igi, a qai kwaya vuadru, “na cava a mutu vavu leqwa no vua na yalewa? Ni o kiya e vareya na kwa totoka vuako yau?”¹¹O iko e nokoto no ga vuawako na kwa va loloma, 10 aqu na tasi no qaneko mutou no.¹²Na bauna a sorajiyi mai ke na waiwai ve qu yago e varaitakiniya na lequ bulu. ¹³Aqu vo kwaya no yaji na kwadjira vuwako mutou, i na vevana e rogo ke na tata ni kalou, na kwa e vaveya na yalewa ikwe ena la i kwai me vananumi balejia.¹⁴Ia e kiya ga vuwadru na Jinarua na Jisereli, e va tokai tu e yaca o Jutasa Isikarioti, a qai la vuwa na bete leri. ¹⁵A qai kway, “na cava o iko vatulewa takiniya no mo solia mai ruwako yau me qu meiya yaji vuako?” A ra qai varaitakiniya vua e tolusagavulu na jiki ni siliva. ¹⁶Ia mai na siga igi a vakasama takiniya sara ni guana rewarewa ikwe me solia o kiya vuadru.¹⁷Ia na matai ni siga ni kana madrai o rau na Jisereli a ru lamai vuwa o Jisu aru qai kwaya, “I vei na vanua o okajia me madu varautakiniya vuwako mo kania ke na kwa ni la sivia?”¹⁸A qai kwaya o kiya, “mutu la i rara, qa la i kwaya vuwa, ni vo kwaya mai na i vavuvuli, no vo voleka na kequ siga; o yau qai mya na lequ Jisereli, o madou madu na maroroi jiya na kana ni la sivia i na lemu were vata qai nidru na lequ Jisereli.”¹⁹O rau na Jisereli aru qai vaveya sara na kwa a kwaya mai vuwadru na kalou meru vaveya, a ru qai vavautakiniya sara na kara vata ni la sivia.²⁰Ni vo yavi mai, a qai tadra bale me kana qai nidru na Jinarua na Jisereli. ²¹Na gauna aru ro kana no ke, a qai kwaya o kiya, “e na kiya vuwako mutou e na liumuri jiko yau.”²²Aru qai rarawa valevu na Jisereli, a ru qai tu yakiya aru qai kwaya vuwa, “Tasi niko yau, Turaga?”²³A qai kwaya o kiya, “Okiya ga a maro vatokoniya vata e lima i na bilo, o kiya ga igi e na liumuri jiko yau.”²⁴Na luve ni Tamata e na la, me kodaki ga na kwa e vo volai no balejiya, ia e na bura vuwa na tamata o kiya e soliya yaji na Lure ni tamata e na liujuri taki! Ena oka cake ga vua kodaki me ya tasi sucu ga. ²⁵Jutasa, o ca e na liumuri takimya, “bara niko yau, vavuvuli?” a qai kwaya vua o kiya, “o iko ga o ro kwaya tale vai niko ga.”²⁶Na gauna a ru vo kana no ke, o Jisu qai qulumiya na madrai, qai vakalougata takiniya, qai Jikiaa. A qai soliya vuadru na Jisereli qai kwaya, “Qulumiya, kama. Ni i kwe qo yago.”²⁷A qai qulumiya na bilo ni waini qai vaokaoka oji, a qai solia vuadru a qai kwaya, “Somia, mutou taucoko.”²⁸I kwe na lequ dra ni vei yalalayaji vou e vo talaraki e ru vuku e rau na lewe levu, me boko ke nai valavala bura. ²⁹Ia qu na kwaya vuwako mutou, a qu na tasi momu tale na vua ni vaini, me yacovia tale ga na gauna qu na somiya tale va vou tale na waini vuwako mutou mai vua na leya matonitu o Tamaqu.³⁰Ia na gauna a ru laga sere no ke, a ru qai la sara na ulu ni vanua ni veiloive. ³¹A qai kwaya vuadru o Jisu, mutou taucoko mutu na lutu i na vi yavi nikuwa balejiko yau, me kodaki la volai tu re na i vola, “aqu na vasese niya na qwele ni sivi.”³²Ia na gauna qu na tucake tale mai ke, a qu na layaji vuwako mutou mai Kaleli.³³A qai kwaya o Pita vuwa, “Kodaki madu na lutu balejiko, a qu na tasi lutu dai.”³⁴A qai kwaya o Jisu vua, “ni qu vo kwaya no yaji vuwako mutou na kwadjira, e na bogi nikuwa, sibere ni tagi na to, mutou mutu na burajikoya va tolu.”³⁵A qai kwaya o Pita vuwa, kodaki qu na mate vuwako, aqu na tasi burajiko. “Aru qai tokoniya taucoko mai orau na Jisereli.”³⁶A qai la Jisu vuwadru mai kecisemani, a qai kwaya vuwadru na Jisereli, “Mutu tadra no ikei mequ la i kigi mequ la i masu.”³⁷O kiya a qai me idru o Pita qai nidru na leya i lure o sepete muru la qai niya o Jisu aru qai tekivu rarawa meru lomaniya na ledru yaluma sara. ³⁸A qai kwaya o Jisu vuwadru, “e vo rarawa valevu qu yalo, me kodaki qu na mate. Mutu nokoto no ga ikei me mutu sarasara qai niko yau.”³⁹O kyia a qai la vawaya valailai, qai kabulu e mata, me masu, A qai kwaya o kiya, “I Tamaqu, kodaki e rewarewa, me oasi taki niko yau mai na bilo ikwe. Ia me kuwa ga ni yaco i na lwqy lewa, ia me yaco ga na lemu lewa.”⁴⁰A ai la solomai vuwadru na Jisereli a qai tolavidru niru vo moce tu, a qai kwaya o kiya vua o Pita, “na cava, o iko tasi rewa ke ni yadra vidru no ke me yacoviya boto e kiya na yauwa?”⁴¹Mutu saraviya qai masu, mutu na tasi curu miya na reitemaki. E djina ga ni vo gu na yalo, ia na yago e malumalumu.⁴²O kiya a qai la tale ra ruwa qai la i masu tale. A qai kwaya o ikya, i Tamaqu, kodai e na taso pasi rewa na vilo ikwe kodaki sara qu na sumu, me yacoga na lemu lewa. ⁴³A qai la tale mai o kiya a si talavidru no ga aru si mace no ga, ni bibi eru mata.⁴⁴A qai biujidru no ga a qai la tale, a qai la tale me la i masu va tolu, a kwaya no ga na masu no ga igi.⁴⁵A qai lamai o Jisu vuwadru na Jisereli a qai kwaya vuwadru, “mutou mutu si moce no ga me mutu vacegu? Tolavia, na taimi e vo toso no; Ia na lure ni tamata e ro soli yaji vuadru na tamata bura.”⁴⁶Mutu mata, me du la soko.

Tolavia, o kiya e liumuri Jiko yau no e vo voleka no mai.⁴⁷ Na gauni a si tata no ke o Jisu, o Jutasa, e kiya vuwadru na Jinarua a lamai qai nidru tu mai na lewe levu ni bete levu qai nidru na qase. A ru qulumiya tu mai na i seleiwau.⁴⁸ Ia na tamata o a va liumuri jiya o Jisu a soliya sara na sikinala vua na varakilakila, a kwaya, “O kiya qu na kisivia e lima, o kiya saraga igi . Me mutu vesukiya.”⁴⁹ A qai la sara mai o Jitasa vua o Jisu a qai kwaya, “Ni loloma, vavuvuli!” a qai kisiviya sara e lima.⁵⁰ A qai kwaya o Jisu vua, “lequ tokani, va reya sara na kwa a la i kwai mai vuwako mo vaveya.” A ru qai la sara mai, Dodokiya e ru lima vua o Jisu, a ru qai resukiya.⁵¹ Mutu tolaviya, e kiya vuadru a la qai niya no o Jisu e dodokiya tale e lima, I na i seleiwau, qai yariya na leya tamata na bete levu, a qai musukiya dai e bebe.⁵² A qai kwaua o Jisu vuadru, “mutu biujiya tale na leviu i Selei wau na vomia mutu ucugia mai ke, ni ru na mate taocoko ga na tamata e qulumiya mai nai Selei wau .⁵³ O iko numiya ni qu na tasi rewa ni covia o Tamaqu, o kiya e ra rewa ni Solia mai eru leri tale mai vuadru na jinarua na ravakoso me ru mai vaburabura?”⁵⁴ Ia me yaco vacara na tata ni Kalou e na vyaconiya, na kwa igi me yaco.⁵⁵ Na gauna igi o Jisu a qai kwaya vuadru na lewe levu, “O mutou a mutu kau tumai ra i Selei wau me mutu va mate ni ko yau kodaki o rau na driva? Veisiga taucoko ga qu kwaya na tata ni kalou i na were ni soro, ia o mutou a mutu taso vesukiko yau.⁵⁶ Ia na kwa taucoko i ikwe e yaco me rewa ni volaiya ke na parogita me ru vauaco niya. “Ia aru qai biujiya na Jisereli aru qai tuba.”⁵⁷ O rau aru vesukiya o Jisu, aru qai meiya dai vua o Kaiaga the bete leri, na vanua eru no ke na vu-ni-vola qai nidru na qase.⁵⁸ Ia o Pita a va tekuciya no ga mai na vanua balavu ni were ni bete leri. A qai todra qai nidru no ga mai na orisa me rogociya na kwa e lai kwai mai.⁵⁹ Ia o rau na bete levu qai nidru na mataveilewai taucoko aru va tolaviya to ga ra vanua malumalumu me ru giriya ke Jisu balejiya me ru rewa ni va mate niya.⁶⁰ Aru qai tasi vadaniya rewa e kiya na leya malumalumu, ia aru si swaya no ga mai e vica ra malumalumu. Ia e rua qai lamai vadodonu⁶¹ A qai kwaya, “na tamata ikwe! Aqu na vaburabura niya na were ni soro ni kalou qu na reqa ni vaveya tale e tolu na siga.”⁶² Na bete levu a qai tucake a qai kwaya vua, “Tasi nokoto vuako e kiya na taro? Na cava na ka i balebale me ru vareya ke vuwako igi?”⁶³ Ia o Jisu a galu noga. Na bete levu a qai kwaya vua, “Aqu na vata vuvuli Jiko I na yaca ni Kalou cola, kwaya mai vuwako madou ni o iko na Karisito, na Lure ni kalou.”⁶⁴ O Jisu a qai kwaya vuadru, “O vutou ga a mutu ro kwaya ga vainiko mutou. Ia qu na kwaya wako muto, na gauna soko ikwe mutu na talavia na Lure ni tamata tadra no na leya lima matau ni kaikai, qai la tumai e nao ni lomalagi.”⁶⁵ A qai dresulakiniya ra leya i sulu na bete levu a qai kwaya, “a qai tata vaburabura takiniya soko o kiya. Me yaga take vacava me so tale ma ra vadjiradjira, mutu vo rogocia ni vo tata vaburabura takiniya soko na Kalou.”⁶⁶ Na cava o vo vakasamatakiya? “aru qai Saumiya a qai kwaya vuadru, “e dodonu ga me mate.”⁶⁷ A ru qai katasivi jiya e mata; qai qou laki niya niya, aru qai saba lakiniya eru vica.⁶⁸ A ru qai kwa, “kwaya mai vuwako madou ni o iko na Karisito. Se o cei e sabaciko.”⁶⁹ A qai tadra no mai I rara o Pita, a qai lamai vua e kiya na yalewa ni vukevuke a qai kwaya, “o iko a no qai niya tu mai o Jisu i kaleli.”⁷⁰ Ia a qai giri Jidru reru mata taucoko, a kwaya, “A qu tasi kilajiya saraga na kwa mutu kwa ro.”⁷¹ Na gauna a vo yato i rara , na matamata o Pita, a qai kiya na vukuvuke a tolavia a qai kwaya vuwadru, “na tamata ikwe muni a no qaniya tu mai o Jisu i Nasareci.”⁷² A qai giri jidru tale mai o kiya e na bubului, “Aqu tasi kilajiya na tamata lqoi!”⁷³ A valailai ga aru qai lamai vuwa a ru qai kwaya vuwa, “e djina ni o iko muni e kiya vuwadru, balejiya na kwa o kwa no mai e kodaki saraga o iko kiya muni vuadru.”⁷⁴ A qai tekivu kakase Jidru qai tata burajidru, “aqu tasi kilajiya na tamata lqoi, “na gauna asi tata roke a tagi sara mai e kiya na sorosoro ni to.”⁷⁵ A qai numiya lesu tale o Pita na kwa a kwaya o Jisu, “Sibere ni tagi na sorosoro ni to, o iko na va girijiko yau va tolu. “a qai la o kiya I rara qai la i tagi va levu Sara.

Chapter 27

¹Ni vo qwata, aru bouseiya o Jisu o rau taucoko na bete levu vata o rau na ledru qase na tamata, meru vamateniya.² Ia niru vo vesukiya, eru vo meiya yaji, aru soliya vo Ponitio Pailato na kovana.³Ia o Jutasa, o kiya a soliya yaji, ni vo tolaviya ni vo lewaiya me mate, a qai vivutuni, avo vasukaniya na jiki ni siliva e tolusagavulu vuwadru na bete levu vata vuwadru na qase.⁴ A qai kwa, Aqu vo cola niqu a soliya o kiya a tasi cala me mate. Aru qai kwa, Vo bale vacava voko madou? vo balejiko ga.⁵ Avo biujiya o kiya na vijiki ni siliva ina were ni soro, a unu yaji, a lai kunajiya.⁶Arū vo kau na vivuki ni siliva o rau na bete levu, aru qai kwa, Evo tasi tara me biu ina Kato ni kamunaga ni were ni soro, ni jiya sau ni mate.⁷ Aru qai bouseiya, meri voliya ke na jiki ni vanuwa ni tuli kuro, meri bulu ke o rau na vunilagi.⁸ O kiya ikwe vo vayacani ke na jiki ni vanuwa igi, "Na jiki ni vanuwa ni dra", me yacoviya mai nikua.⁹Evo qai vayacori ke na kwa o Jeremaia na parovita, a kwa, Aru vo kau na jiki ni siliva e tolusagavulu kai voli o kiya vo volitaki, o kiya aru vo volai o rau nai luve ni Isireli,¹⁰ aru vo soliya mei voli ni jiki ni vanuwa ni dautuli kuro, me kodaki ni vo kwakwa vuwako na Turaga.¹¹Avo tu o Jisu e mata na kovana, avo tarogiya na kovana me kwa, O vo ledru tui na kwa Jutia se jikai? A qai kwa vuwa o Jisu, "o vo kwa jina mai."¹² Ia ni ru vo beitakiniya o rau na bete levu vata o rau na qase, a vo tasi kwakwa o kiya.¹³ A qai vuwa o Pailato, o jikai ni varogo na levu ni kwa ru beitakiniko ke?¹⁴ Avo tasi qai saumiya tale o kiya e kiya na leya kwakwa, a qai ke o kovana. A dau leya i valavala na kovana ina kana vata ni lako siviya me dau serekiya vuwadru na lewe levu e kiya na tamata vesu, o kiya aru djigitakiniya.¹⁶ Avo nokoto vuwadru e kiya e vesu tu, e rogo sara, e yaca o Parapa.¹⁷O kiya niru vo soqoni vata mai, a qai kwa ke vuwadru o Pailato, O cei mutu okajiya me qu serekiya vuwako mutou? o Parapa se o Jisu, o kiya e yaca na Karisito? ¹⁸Nivo kilajiya o kiya eru vo soliya yaji niru vo vuvutakiniya.¹⁹ Ia ni vo nokoto bale no i na vanuwa ni vilewai, a vo vatala mata vuwa na leya yalewa, a kwa " Me kuwa ni kiya na kwa o vaveya vuwa na tamata dodonu igi. ni qu vo rarawa valevu nikua niqu a tadraia no.²⁰ Avo vadrejiya vuwadru na lewe levu o rau na bete levu vata o rau na qase, me ru kereviya o Parapa, me mate o Jisu. ²¹A qai kwakwa na kovana, qai kwa vuwadru, " O cei vuwadru na lewe ruwa ikwe mutu vo okajiya mequ serekiya vuwako mutou? Eru qai kwa, o Parapa.²² A qai kwa vuwadru o Pailato, E cava mequ vaveya vo Jisu, O kiya e vo jiya Karisito? Aru vo kwa taucoko ga vuwa, me lai vako ga i na kauvelatai.²³ A qai kwa na kovana, A cava mequ na kwa bura e vaveya o kiya? Aru qai kula valevu ga, meru kwa, me lai vako ga ina kauvelatai. ²⁴Nivo tolaviya o Pailato vo tasi yaco na kwa e kwa, aru vo lwe mai na tamata, a qai kau e kiya na wai, a vo vuluvulu eru mata na lewe levu, a qai kwa, "O i au, qu na tasi tarogi ke na leya mate na tamata dodonu ikwe evo balejiko mutou ga."²⁵ Aru vo qai kwakwa taucoko ga na tamata, meru kwa, "Balejiko madou vata o rau talega na lemadu i luve, na leya mate."²⁶ A qai serekiya o Parapa vuwadru, ia ni vo vakan kuitakiniya re o Jisu, a qai soliya yaji me vakoji ina kauvelatai.²⁷ Ia o rau na sojiya ni kovana eru vo meia o Jisu na were ni turaga, aru vasoqonidru vata ke na mata sojiya taucoko. ²⁸Arū vo luvajiya na leya i sulu, aru vaisuluniya e kiya nai sulu dradra. ²⁹Arū takiya e kiya na i sala vavotoa, aru qai vasalajiya ke, aru turiya e lima matau e kiya na sina, aru qai jikituru e mata, aru qai varivarivaciya, aru kwa, "Sa loloma, na ledru Tui na kwai Jutia!"³⁰ Aru vo katasivijiya, aru kau na siga aru warociya e ulu. ³¹Ia niru vo varivarivaciya oji, aru vo luvajiya na i sulu, aru vaisuluniya ina leya i sulu jina, aru qai meiya yaji meru vakojiya ina kauvelatai.³² Ia niru vo la yaji, aru vo daniya e kiya na kwai Kirini, e yaca o Saimoni: O kiya aru vasauratakiniya me dagi na leya kauvelatai.³³ Ia niru vo yaco i na yasana e vatokai o Kolikoca, (na keya i balebale, Na yasana ni qavokavoka). ³⁴Arū vo soliya vuwa na wai winiwini vo viwaki vata na kwa gaga me somiya. Ia ni vo tovoliya o kiya a duwa na somiya.³⁵ Arū qai vakojiya ina kauvelatai, aru vo votaia na leya i sulu, ina vawiri madjigi: ³⁶ Arū vo vatawaniya no. ³⁷Arū vo vakojiya i yata me donuiya e ulu nai vola ni kwa a beitaki vuwa. "IKWE O JISU NA LEDRU TUI NA KWAI JUTIA"³⁸ Avo qai lai vako vata ina kauvelatai e lewe ruwa na daudriva, e kiya e lima matau, e kiya e lima mawi. ³⁹ Ia o rau eru yato no, eru vo kwakwa burajiya ni ru vo kurejiya eru ulu. ⁴⁰ A qai kwa, O iko vo basukiya na were ni soro, o vaveya ena bogi tolu, vacola niko re kodaki o jiya luve ni Kalou, mo siro bale mai na kauvelatai.⁴¹ Avo kodaki tale ga ke o rau na bete levu, vata o rau na vunivola vata o rau na qase, eru vo varivariva, eru kwa, ⁴² O kiya e dau vacolanidru na tani, e tasi vacolaniya re. Evo ledru Tui na Isireli o kiya, me siro bale mai re ina kauvelatai, madu na qai vabaujiya.⁴³ A dauvararavi o kiya vuwa na Kalou, me vacolaniya re ni kuwa o kiya, kodaki e okajiya o kiya nivo kwa, O i au na Luve ni Kalou. ⁴⁴ O rau muni na dau driva, eru vakoji vata ina kauvelatai, eru go varivarivaciya me kodaki ke. ⁴⁵ ocqai gilogilo na vanuwa taucoko, avo vatekivu mai nai ka ono ni kauwa me yacoviya nai ka ciwa auwa. ⁴⁶ Ia ina i kaciwa ni auwa avo coco o Jisu ina domo levu, a kwa, Ilai, Ilai, lana sapakicanai? e keya balebale, Lequ Kalou, lequ Kalou o vo buiji au ina vuku ni cava? ⁴⁷ Ia yavalu vuwadru na no voleka, niru vo varogo, eru vo kwa na tamata ikwe e coviya o Ilaija. ⁴⁸ Avo wavu sara kiya vuwadru, avo qulumiya e kiya na vutovuto, a toniya vuwa na wai winiwini, a vivica vuwa e kiya na siga, a vasomuniya ke. ⁴⁹ Arū kwa o rau na vo, vadeiniya re, medu daniya se na lamai o Ilaija me

vacolaniya se jikai. ⁵⁰Ia o Jisu, ni vo coco tale ina domo levu, a qai vadeiniya e yalo. ⁵¹Qai daniya a vo sei ruwa na i laji ni were ni soro e jiki i yata me kau bale mai ira, avo tovoli na vanuwa, avo wase ruwa na vatu yalevu. ⁵²Avo tadola mai na vibulubulu, avo levu talega eru yago na yalo dodonu eru moce tu, aru vo tucake tale mai. ⁵³Ia nivo tucake tale mai na mate o kiya, aru vo lamai na vibulubulu, aru vo la ina rara tabu, aru vo lai tolaviya vuwadru na lewe levu. ⁵⁴Ia na Turaga ni valu, vata o rau na no vata no meru vatawaniya o Jisu, niru vo tolaviya na tovoli ni vanuwa vata na vikwa vo yaco, aru vo mataku valevu, aru kwa, "E jina ga ni vo Luve ni Kalou o kiya ikwe." ⁵⁵Eru vo lewe levu tale ga na lewa eru vo tolaviya vayawa o rau na tekuciya mai o Jisu i Kalili, niru dau qwaraviya. ⁵⁶E kiya vuwadru o Meri na lewa ni makitala, vata o Meri la nene o Jemesa vata o Josese, vata ledru nene lai luve o Sepete. ⁵⁷Ia nivo yavi, avo lamai e kiya na tamata vutuniyau, na kwai Aramaceya, e yaca o Joseva, o kiya tale ga la i jisaiveli o Jisu. ⁵⁸Avo la vo Pailato o kiya, me kereviya e yago o Jisu. A qai kwa o Pailato me soli e yago. ⁵⁹Avo kau e yago o Joseva a oloniya e kiya na sole linen e savasava, ⁶⁰Avo vadaroniya ina leya i bulubulu vou, a cebejiya na vatu: a vaqiqiniya e kiya na vatu levu ina sogo ni bulubulu, a qai la yaji. ⁶¹Avo nokoto no mai ke o Meri na lewa ni Makitala, vata o Meri kiya tale, eru nokoto na vanuwa e doniya na I bulubulu. ⁶²Ia i veiqwata, ina siga taraviya na siga varau aru vo soqoni vata vo pailato o rau na bete levu vata o rau na farisi. ⁶³Aru vo kwa, kemuni na Turaga, madou madu numiya ni dau kwa ni daunivicalai igi, ni colo no, Me oji re e tolu na bogi ena qai tucake tale mai. ⁶⁴O kiya me mutu qai lewaia me sogo vakaikai nai bulubulu me oji re nai katolu ni bogi, ke ru qai lamai leya jisaiveli, Meri drivajiya, meru qai kwa vuwadru na tamata, Evo tucake tale mai na mate o kiya, ena qai levu cake ke na vicalai i bere, me bura valailai o kiya i mata. ⁶⁵A qai kwa vuwadru o Pailato, Evo notu ga vuwako mutou e yavalu na i vatawa: mutu la, mutu vadeitakiniya me kodaki mutu vo rewajiya. ⁶⁶Aru qai la, aru sogojiya vakaikai na i bulubulu, aru drivajiya na vatu, aru lesiya e yavalu na somiya meru vatawa.

Chapter 28

¹Ia ni vo oji na Sigi ni vacegu, ni vo kida mai ra matai ni Sigi ni macawa, a qai lamai o Meri na Yalewa ni Makitala vata qai niya eru vica tale ra Meri aru la i daniya na qwara vatu. ²Ia a tolavia ni vo tavuki oji na vanua, ni a kiya na agilasi ni Kalou va tala mai lomalagi, a la mai bilia dai na vatu, qai tadra ke. ³Ne leya lamai e kodaki me mudre na livaliva, ia na leya i sulu e kodaki tu na luvu cerajia. ⁴Ni ru Saqanini na sojia niru vo vatawania niru vo matakucia, me yacovia sara me ru kodaki o rau na mate. ⁵A qai tata na agilosu vuadru na meri, "Mutu kuwa ni matakuku, ni qu kilajia ni mutu vadaniya mai o Jisu, o kiya a mate e na Kauvelatai. ⁶O Kiya e tasi nokoto i kei, o kiya e vo tucake tale mai na mate, kodaki a kwaya. Mutu lamai daniya na vanua a daro noke na Turaga. ⁷Mutu la vawatoto me mutu la i kwa vuadru na leya Jisereli, "O kiya e vo tucake tale mai ra mate. Toavia, o kiya e vo simata no vuwako mutou i Kaleli. I kigi mutu ra la i tolavia ke. "Tolavia, ni qu ro kwaya vuwako."⁸Ni ru vo vawatoto sara mai na vuluvulu ni ru ro matakuku qai marau valevu, me ru vo la i kwaya vuadru na Jisereli ⁹Ia ni vo tolavi dru o, "Jisu a qai kwaya vuadru, "q ro loloma!" aru qai toso vua qai qulumiya e la, qai varokoroko takiniya. ¹⁰A qai kwaya o Jisu vuadru, "Mutu kuwa ni matakuku. Mutu la i kwaya vuadru na lequ tokani me mutu la i kaleli. Na vanua igi mutu na tolaviko yau ke. ¹¹Na guana eru vo la noke, Tolavia, eru na vica na sojia eru na la i taoni eru na la i kwaya vua na bete levu na kwa taucoko e yaco. ¹²Na gauna e ru vo sota ke na bete qai nidru na qase niru vo vitalaroa takiniya na leqwa vuadru, a ru qai soliga valeru nai laro vuadru na Sojia. ¹³A qai kwaya vuadru, "Mutu la i kwaya vuadru kavo, "na leya Jisereli o Jisu a ru lamai vei bogi aru qai driva jiya e yago o Jisu na gauna a du moce lutu tuke. ¹⁴Kodaki na rivote ikwe e yacovia na korana, datou ra vayalo oka takiniya, qai va rurugi viko mutou. ¹⁵Aru qai qulu na sojia na sede aru qai vatekucia na jwa a ka I kjwa mai. Na rivote ikwe a qai ra ii rogo levu vuadru na kwai Jutia ni yacovia no mai ra siga ni kuwa. ¹⁶Ia o rau na Jiraduwa na Jisereli aru la i kaleli, na uluni vanua a kwaya ke o Jisu meru la ke. ¹⁷Na gauna aru tolavia ke o Jisu, aru qai qwara via, ia eru vica ga eru tasi vabaujiya. ¹⁸A qai lamai o Jisu qai kwaya vuadru, :na lewa taucoko e vo soli mai vuako yau mai lomalagi vata qai niya o vuravura. ¹⁹I qoi mutu qai lana Jisereli mutu la i vai lotu vuadru na lewe ni vunua taucoko, vavitaiso taki nidru i e yaca o Tamaya, na Lurea, e va Yalo Tabu. ²⁰Vavulici cidru meru vabaujiya na kwa taucoko a qu a tata vuwako mutou. Tolavia, a qu na no vata qai niko mutou vei gauna taucoko, me yacovia ra vata oioji ni gauna i vuravura Emeni.

Mark

Chapter 1

¹Na kea vatekivu na i tukutuku oka o Jisu na Karisito, na Luve ni Kalou. ²Me kodaki e volaia na parovita o Aisea, "Tolavia, qu vo vatalajia na lequ tamata me simata mu mata, me samaki nia na lemu calevu. ³E domo e kia e coco i na yaloga ni vikaikai, mutu vavea me dodonu na lea calevu o Jiova, 'Mutu vavea me dodonu na lea calevu.'" ⁴E lamai o Joni, na dau vivavitaisotaki e yaloga ni vikaikai e vunautaki nia na ledru vavitaisotaki o rau eru vivutuni me bokoci ke na ledru i valavala ca. ⁵A ru vo la yaji vua o rau mai Jutia taucoko qai nidru mai Jeruisalemi a ru vo vavitaisotaki mai vua i na uciwai Joritani, me bokoci ke na ledru i valavala ca. ⁶O Joni e vaisulu i na taba ni kameli e vesu tu e luvuka, na taba ni manumanue kania na vore vata na oni ni vikaikai. ⁷E vunau e kwa, "O kia e bere no mai e levu sara voko au; na lea wawa ni vava e tasi raujiko au mequ serekia. ⁸O au qu na vavitaisotaki niko o mutou i na wai, io e kia e na vavitaisotaki ni ko mutou i na Yalo Tabu." ⁹E qai yaco mai na gauna me labale ma i ke o Jisu mai Nasareci e Kaleli, me vavitaisotaki i na wai o Joritani. ¹⁰Io ni vo matakuku mai ruwai, qai tolavia ni vo tadola o lomalagi qai nia na ruve me i vata kilakila ni Yalo Tabu. ¹¹E a qai rogo mai lomalagi e kia na domo "O iko na lequ i Luve ni toko. A qu dau okajia valevu." ¹²A vo me ya vasauri na Yalo Tabu i vi kaikai. ¹³E nokoto i yaloga ni vikaikai me bogi vasagavulu, qai vatovolia no o setani. A ru no vata vata na manumanu kila, a qai maroroi jia na agilosu. ¹⁴Io ni vo vesu o Joni, O Jisu qai la mai Kaleli, me vunautaki nia na tata ni Kalou. ¹⁵E qai kwaya, "Vo yaco mai na gauna, e vo voleka na matanitu ni Kalou. Mutu vivutuni vabaujiya na tata ni Kalou." ¹⁶Ni yato yaji i na baji ni matakawa mai Kaleli, e tolavia o Saimoni qeina o Adriu na lea tacini e ru viritaki nia no na ledru lawa i ruwai, balejia ni ru dau qoli. ¹⁷A kwaya vuadru o Jisu, "lamai, tekuciko au, o Au qu na vayaco ni ko muru me muru dau qoli ni tamata." ¹⁸A ru vo biujia sara na ledru lawa a ru tekucia na Turaga o Jisu. ¹⁹E toso valailai yaji o kea, e tolavia o Jemesa e luvea o Sepete qai ni a o Joni la tacini; a ru nokoto mai na boto a ru vai lawa no. ²⁰A covidru sara o kea a ru vo denia sara ledru momo o Sepete i na boto, qei nidru na teigwane, a ru tekucia. ²¹A ru vo lai i Kapenaumi, na siga ni vacegegu, A vo unu sara o kea i were ni lotu, a vai vuli sara. ²²E ru

kurabuitaki nia na lai vavuvuli, e tasi kodaki na ledru vavuvuli na Vunivola, e kodaki e kia e no tu vua na lewa.²³ E nokoto ledru were ni lotu e kia na e cola e unuvia tu na nitu e qai kulakula tu,²⁴ E qai kwa "wailei na cava vavea vuako Jisu na kwai Nasareci? O la mai mo rewajiko madou? A qu vo kilajiko o iko na lea Yalo savasava na kalou!"²⁵ E vunauci jia o Jisu a kwa vua, " mo nolo ga mo ladai mai vua!"²⁶ Na nitu e biujia ira qai ladai mai vua a qai kulakula me rogo levu.²⁷ E karacidru taucoko, a ru vitarogi va i nidru, "Na cava re ikwe? E kia na tata i na lewa! E vunauci jia ga na nitu e varorogo!"²⁸ Na kea i talanoa e devucia na vanua taucoko o Kaleli.²⁹ Ni vo ladei mai were ni lotu, a ru lai unu sara la were o Saimoni qai nia Adriu o rau talega o Jemesa qai ni a Joni. ³⁰E a daro no la nene la yalewa o Saimoni e a tauvia na katakata ni lala, ru qai tukunia vo Jisu. ³¹A qai la mai, o keya qulu e lima, va tucake nia; qai ladai sara na katakata vo qwaravidru sara. ³²E na yavi igi ni vo lai dromu yaji na siga, a ru medru mai o rau na tauvimate se o rau muni na unu vidru na nitu. ³³A ru la taucoko mai na lewe ni rara i mata ni were. ³⁴A va colo nidru o kea e levu na ecolo e duidui na kedru mate e rovidru na levu na nitu, e tasi solia vuadru na gwalala me ru tata balejia ni ru kilajia. ³⁵E si gilogilo a vo yadra, e tucake e la i rara i na kia na vanua e gwalala me masu ke. ³⁶O Saimoni qai nia na no vata no a ru qai vadania. ³⁷E ru vo tolavia a ru qai kwaya vua, "E ru levu na ecola e ru vadaniko mai." ³⁸E kwaya vuadru, "Du la tale i na kia na vanua voleka, mequ lai vunau ke na kwa ga ikwe a qu lamai ke." ³⁹A ru qai la i na vanua taucoko o Kaleli, me ru vunau wavoki ke i na vi were ni lotu va rovidru na nitu taucoko. ⁴⁰E lamai vua e kia na vukavuka. E jikituru e mata; e qai kwaya vua "ke rewa ni o va savasavataki ni ko au." ⁴¹E na vuku ni lea loloma, e dodokia ke e lima o Jisu dereia e kwaya vua, "A qu okajia. mo savasava mai." ⁴²Va sauri e ladei vua na vukavuka, a vo savasava. ⁴³E vasalajia oka sara o Jisu, qai kwaya vua me la. ⁴⁴E kwaya vua, "Mo kua sara ni kwaya vua e kia, mo la ga, mo varaitaki ni ko vua na bete, mo vavea na kwa e kwaya o Mosese, me kodaki na i vunau me i tukuni yalo vuadru." ⁴⁵Ia e a qai ladei mai, qai vateteia na kai tukutuku, me dredrei ke vo Jisu me lamai i rara, ia vo dau no tu ga i na i bili i na vanua lala. Ia na e cola mai na vi vanua e ru sila ga mai vua.

Chapter 2

¹Na gauna a nokoto mai ke ena vica na siga mai Kapenaumi, qai rogovaki, o kia e nokoto i were.² Levu e ru soqoni vata, ia na mata ni were e lailai, o Jisu qai tata vaudru.³E valu na tamata a ru lamai vua, a ru meiya nomai e kia na tamata paralase, eru va na tamata e ru lavejia no mai.⁴ A vu tasi toso rewa vua balejia na oso ni were, a ru qai cavujia na kava ni were me donia o Jisu, qai vatukutuku bale mai na paralase me donia na Turaga.⁵Qai tolavia ke na ledru vabaujia qai kwaya o Jisu vua na paralase, "luvequ lemu valavala ca e vo bokoci".⁶ E valu na vunivola a ru tolavia tu a ru tarogia ni ru loma tarotaro.⁷ " E rewajia va ca na kaikai igi? o kea e vivaburaburataki! o cei e rewa ni bokocia nai valavala ca na Kalou ga?"⁸Ia o Jisu e vo kilajia rewa na ledru vakasama. qai kwaya vuadru," Na cava o vakasamataki nia ke? ⁹ I vei e rewarewa me lai kwai vua na paralase, 'E vo vosoji na lemu i valaval bura' se 'mo 'Tucake qulu lemu i darodaro, o la'?"¹⁰Io mo kilajia na luve ni Kalou e no vua na kaikai me bokocia na lemu i varau bura e vuravura, e kwa vua na paralase,¹¹ "Qai kwaya vua tucake, qulumia na lemu i darodaro la lemu were".¹² E tucake qulumia cake la i darodaro, unu i rara ru mata na e cola wara.me ru kurabuitakinia, me ru varokorokotakinia ke na Kalou, a ru kwaya, "Madu tasi bau dania e kia na kwa kodaki ikwe."¹³Qai lesu tale i na tobu ni wai, ia o rau na e cola, eru la tale mai vua, me vavulicidru.¹⁴Na gauna e vo la ke,qai dania o Livai o luvea o Alifio na tadra no i na vanua ni soqoni vacavacava, qai kwaya vua "Tekuciko au mai." E tucake qai tekucia.¹⁵Jisu e kana i na ledru were na Livai qai nidru na soqoni jia na i vacavacava qai nidru na tamata i valavala ca.¹⁶ O rau na vunivola qei nidru na Farisi, ni ru va dania ni kana vata qeru o Jisu, a ru qai kwaya vuadru la jisaiveli, " Na cava e kana qai ni dru ke na dau kumuni vacavaca qai ni dru na e cola bura?"¹⁷Ni vo varogo o Jisu qai kwaya vuadru, "E tasi yaga na vuniwai vuadru e ru cola oka; o rau ga na tauvimate. Qu jikai ni lamai vuadru na cola oka tu, o rau ga na i valavala ca me ru cola."¹⁸O Joni qai nidru la jisaiveli e ru lolo e valu e ru la mai kwaya vua, "Na cava e ru lolo ke o Joni qai nidru la jisaveli qai nidu na Farisi, ia na lemu i jisaveli e jikai?"¹⁹ O Jisu qai kwaya vuadru, "E ru na rewa ni lolo o rau na weka ni teigwane? me kodaki ga ni ru si nokoto no na weka ni yalewa, ru na tasi lolo."²⁰E na yaco mai na gauna e na qai kau dai, ke na teigwane va yalewa e na siga igi, ru na qai lolo.²¹E na tasi rewa ni cula vata na i sulu vou qei nia na i sulu makawa, ena qei vavunia me tabasu rewarewa.²²E tasi dodonu me tawa na waini voui na tavaya makawa. e na va kwacabote nia na tavaya makawa, me qai tasova na waiwai qai kwara na tavaya me qai maumau. E dodonu, ga me tawa na waini vou i na tavaya vou."²³Io e na siga ni vacecegu o Jisu e wavoki tu i na vi sila, o rau na leya jisaiveli meru tomitomi no na i vovo ni sila.²⁴ O rau na Farisi ru qai kwaya vua na turaga o Jisu, "Tolovia, tasi dodonu na kwa e ru vavea balejia ikwe na siga ni vacecegu?"²⁵Qai kwaya vuadru, "Mutu tasi wilikia na kwa e vavea o Tevita ni vo leqwa qai matakana, o keya qai nidru na no vata tu."²⁶ E a qai la i were ni lotu e na gauna e bete no ke o Epaica, e qai kania na madrai dauraici, igi e tabu e tara ga vua na bete , e qai solia e valu vuwadru na lai lawalwa?"²⁷Qai kwaya o Jisu, "Na siga ni vacecegu e vai e na vuku ni tamata, e jikai kia na tamata e na vuku ni siga ni vacecegu."²⁸ O keya igi na Luve ni Tamata e Turaga, e na siga ni vacecegu."

Chapter 3

¹E qai unu tale o Jisu i were ni lotu, e nokoto ke e kia na e cola e lima mate.² E levu e cola eru va tolavia no va voleka meru dania se ena vacolania na e cola igi ena siga ni vacegu;me rewa niru beitaki nia ke.³Qai kwa o Jisu vua na e cola lima mate,"Tucake mai" tucake e na kedru vimama na tucake tu. ⁴E qai taro gidru,"E dodonu me vai na kwa oka se na kwa bura ena siga ni vacegu, me vai na vi vacolai se na vi va matei?"Aru galu tu ga.⁵ E tolavidru i na mata ocaoca,qai nia na rarawa ni yalo, ena vuku ni kea kaikai eru yalo,e qai kwa vua na e cola lima mate,"Dodokia mai mu lima!"e qai vacolania e lima me kodaki e lima ea cola oka tu!⁶ Aru qai lamai na Farisi,qai nidru na lai lala o Eroti,meru boseia se calevu cava meru va matenia rewa ke.⁷Oji o Jisu, qai nidru na lea jisaiveli, aru qai la matacawa. Ia eru levu e cola aru tekucidru,o rau mai kaleli, qai nidru mai jitia.⁸ Mai Jerusalemi talega, mai Etunia, qai nidru mai na Joritani, o rau mai vanua va Taia, qai nia na saitoni eru levu sara, niru vo varogo na levu ni cakacaka oka e vo vavea.⁹E qai kwa vudru la jisaiveli, meru varau takinia e kia na waqa lailai me vodo ke, balejia na levu ni e cola meru kua ni kabijia.¹⁰ E levu eru vo vacolai oji mai vua, Eru mata kabijia meru dereia boto; va bibi o rau na tauvimate.¹¹O rau na unuvi yalo cala, Eru tolavia ga eru cuva e mata, Eru kulakula aru qai kwaya, "O iko na luveni Kalou!" ¹²A qai varojidru va kaikai meru kua ni varaitakinia.¹³E qai cabe i na ulunivanua o Jisu, Qai covidru orau e jigitaki nidru, Meru la mai vua.¹⁴ Eru jina rua taucoko na jigitaki, qai lesidru meru no vata, meru vadewatakinia talega na kai tukutuku.¹⁵ Me no talega vuadru na kaikai, meru rovidru ke na nitu.¹⁶A vo va yacania ke o Saimone¹⁷O Jemesa o tamaya o Sepete, O Joni la tacini o Jemesa e qai va yaca nidru me o Poanaji kai balebale na luve ni kurukuru; ¹⁸O Adriu, o Filipai, o Pacolomiu, o Maciu, o Tomasi, o Jemesa, o luvedru o Alifio qai nia o Cateo, o Saimoni na gugumatua.¹⁹O Jiutasa Isikaroti o kea ea qai solia vuadru na kea meca.²⁰Ni vo lesu i were, e levu eru lesu tale ma,aru tasi vo kania rewa na kedru.²¹ Ia niru varogo o wekaya, Aru qai la mai meru mai dania eru numia ni vo lialia. ²²Ia o rau na vuni vola eru la bale mai Jerusalemi eru kwaya,"Ni nokoto vua o Pielisipupi" Na ledru turaga na nitu, O keya e varovia no na nitu.²³E qai covidru mai o kea, qai tata midru ena tata va tautauvata," E rewa vacva vua na nitu, Me rovia na nitu?²⁴ Ia kodaki e kia na matanitu eru viburaji vai nidru,Na matanitu igi ena tasi tudei rewa.²⁵ Io, kodaki e kia na vuwere era viburaji vai nidru, ena tasi tudei rewa na vu were igi.²⁶Io ke kodaki eru vo vivala vainidru se visei vai nidru eru na tasi tudeirewa ena devu ga.²⁷ E na tasi kia na tamata e unuvia rewa la were na qwaqwa me kau dei mai lai yaya, vavo me vesukia rewa na qwaqwa e na qai kau dei mai na lai yau.²⁸Aqu vo kwaya oji vuakomutou,e rewa ni bokoci dei na ledru i valavala ca na luve ni tamata, qai nia na ledru tata bura taucoko eru tata va burabura takinia ke na Kalou.²⁹ Ia o kea e tata va buraburataki nia na Yalo Tabu ena jikai vakia ni na bokoci na lai valavala ca; Ia ena no tu ga vua na lea cala me tawa mudu. ³⁰Eru kwa ni kia na yalo cola e no vua.³¹ Aru qai lamai, la nene, lea tacini, aru mai no tu ga i rara, aru qai kwa me la mai vuadru.³² Eru levu eru no vata qania, aru kwa vua , "Dania lemu nene qainidru o tacimu eru nokoto i rara, eru vadaniko mai.³³ A qai kwa vuadru, "O cei na lequ nene,o cei na lequ tacini?"³⁴ Avo vadanidru o rau eru no wavokijia tu a kwa"Dania na lequ nene, na lequ tacini. ³⁵O kia ga e tekicia na lewa ni Kalou, i kwe o taciqu, se o gwanequ, se na lequ nene.

Chapter 4

¹A qai vunau tale i baji ni baravi, e levu aru qai lamai vua qai vodo i waqa o Jisu;O rau na e cola wara eru tadra tu ga mai matacawa.² Qai vavulicidru i na levu na kwa ena tata vatautauvata qai kwaya.³Mutu varogo, na dau teitei e la me lai teia na lea wiri ni i tei. ⁴Na gauna avo kabukaburaki ke, e valu e lutu i calevu, aru la mai na manumanu vuka aru cavujia. ⁵E Yavalu e lutu i na qwele e no vata tu na vatu, e tasi levu ke na qwele, e tubu cake ga mai e qai mate tale.⁶Ni cabe mai na siga,qai malai, ni jikai e waka,qai mate tale.⁷ E valu na vanua e levu ke na kai sorisori, a tubu cake na kai sorisori,qai tasi levu ke e vua.⁸E valu e lutu i na qwele oka e levu e vua e solia mai e yavalu e tolu sagavulu, e yavalu e ono sagavulu e yavalu e kia na drau sara. ⁹Qai kwaya tale o kia e no e bebe, me varogo oka.¹⁰Na gauna eru no takia ke o Jisu, o rau na volekajia qa nidru na lea tisaiveli eru tarogia vua e kia na tata vatautauvata.¹¹ Qai kwaya vuadru o mutou,E soli vuako mutou me mutu kilajia na matanitu valomalagi. O rau e soli vuadru na tata vatautauvata. ¹²Na gauna eru na tolvavia ke, io eru na tasi dania na gauna eru na va rogo ke , eru na tasi vakilajia, ia na gauna eru na visau ke na Kalou ena vosojidru.¹³Qai kwaya vuadru mutu tasi kilajia na tata vatautauvata i ikwe. mutu na qai kilajia vacava na tata vatautauvata e wara. ¹⁴Na e cola e dau tei ia na lai tei, igi na cola e dau teia na tata ni Kalou. ¹⁵Ikwe o rau na lutu i baji ni calevu, igi na vanua e kaburaki ke na tata ni Kalou, qai la mai na nitu e kau dei na tata vo teivaki vuadru.¹⁶Ikwe na tata ni Kalou e lutu i na vanua vivatu,niru varogo eru marau takinia. ¹⁷E tasi va waka iru yalo; Ia e valekaleka boto,a vo la vele tale. Na gauna ni vi temaki se vivatovolei; E na vuku ni tata eru na tarabe.¹⁸E valu e kaburaki i na wa sovisovi, eru varogo na tata. ¹⁹Na lomaocaoca ni vuravura I kwe, qai nia nai yau dauvivacalai, qai nia na vi kwa tale e wara, e tubu cake e va turukujia na tata, e va vunia me tasi vua va levu. ²⁰O rau aru tei ina qwele oka, o rau eru varogo na tata ru ciqomia, aru vua e tolusaga vulu e tolu saga vulu e drau sara.²¹E kwaya o Jisu " E bara dodonu mo kau mai na sina me biu i na ruku ni kato, se e ruku nai mocemoce? Ni o kau mai mo biujia ga i na kea i tutu.²² E na tasi kia na kwa e cilo mena tasi lai tolavi mai qai nia na kwa e tasi kilai ena kilai mai.²³ O kia e no e bebe me varogo; Me varorogo sara.²⁴E kwaya vuadru "Dau qaraunia na kwa o varogo nai varau mutu varautakinia ena varautaki talega vuako mutou, ena qai soli talega valevu vuwako mutou. ²⁵Ia o kia e no vua na kwa e na soli valevu vua, ia ena kau dei talega mai vua, o keya e jikai vuwa.²⁶Na matanitu ni Kalou e kodaki e kia na tamata e kaburaki nia i tei i na qwele.²⁷ E moce vei bogi, mata mai i veiqwata a vo tubu tu na lea sore. Ia e tasi kilajia re se tubu vacava. ²⁸Na qwele e vua vainia ga, matai na buroro taravia na sola,qai bere e vua e makuga ena sola.²⁹ Na gauna e vou makuga ke nai tei, e va unu nia mai na sele takelo balejia ni vo makawa.³⁰Kwaya na turaga" E na qai vatautauvataki vacava na matanitu ni kalou se na kwa vaibalebale cava e rewa nidu vatautauvatataki nia ke. ³¹E na kodaki na wiri ni mosita na gauna e tei ke e kwa lailai sara. ³²Qai kwadre qai tubu cake me kodaki e kia na vua ni kau levu a ru qai lamai na manumanu vuka a ru mai vai were ke.³³E levu na tata vatautauvata e kwaya vuadru meru rewa ni kilajia kai balebale. ³⁴E tasi tata wale no boto vuadru e tata noga na tata vatautauvata e qai vatakia ga na kai balebale vuadru na leya jisaiveli ni ru vou no vainidru.³⁵Na siga e taravia na keya yavi e, qai kwaya vuadru "medu la i jiliva ni wai i gi" ³⁶A ru vou danidru tu va ecolo wara a ru qei meya i na kia na waqa lailai i jiliva, ni wai e kia, e levu na waqa yalai a ru lavata qa nedru. ³⁷E a qai tubu mai e kia na cagi levu qaibvodo na wai i yaloga ni waqa voleka ni dromu ke.³⁸Ia o Jisu a moce no i dreke, a ru va yadrajia a ru qai kwaya vua vavuvuli o na wele no ga, ni du vou voleka ni mate." ³⁹Qai tucake vunaujia na cagi, qai kwa "mo tu vakia" a vou cega na cagi, a vou maravu na wasawasa.⁴⁰Qai kwa vuadru" Na cava mutu matakua cia ? e vou jikai na lemutu vabaujia? ⁴¹Vou levu na ledru matakua, a ru vo vitataki vai nidru" o cei ikwe me varorogo nia na cagi qai nia na wasawasa"

Chapter 5

¹A ru vo yaco i jiliva, i na ledru vanua na kwai Katara. ²Na gauna e tala mai ke o Jisu i na waqa, qai yato sara i na i bulubulu a ru qai dania e kia na tamata e unuvi nitu. ³E dau no vakia tu ga i nai bulubulu o keya, e tasi rewa ni kia na tamata me tobokia rewa. ⁴E dau vesu va wara i na senicodo, e dau musumusulaki nia, e dau seresere kia na i vesu, e tasi kia e va vayalonia rewa. ⁵E dau lai nono tu ga na vi ulu ni yataga qai niya na vi bulubulu, e dau kulakula tu ga qai dau va mavoatakinia tu e lala i na vi mala ni vatu yagata. ⁶Ni qai tolvia o Jisu ni si la va yawa mai a vou wavucia yaji, a qai cuva ve mata. ⁷E ya qai coco i na domo levu, "Me kwa ni cava o Jisu na luve ni Kalou levu? A qu vo varojiko i na yaca ni Kalou mo kua ni vararawataki ni ko yau. ⁸Ni qu vo kwaya oji vuwa, "o iko na yalo velavela mo ladai vua na e cola ikwe" A qai tarogia muni, "O cei mu yaca? e saumia tale o kea, "Qu yaca o vavakoso o madou madu lewe levu." ¹⁰E qai cikevia o kia meru kwa ni lai na vanua igi. ¹¹Na gauna a ru danidru ke nai lala vore levu a ru kana no vakia na yataga, ¹²A ru qai kerevia, a ru kwa "deniko madou vuadru na vore; me madu unuvidru" ¹³A qai va taraia o kea, a ru qai wavucia sara e kia na yataga meru yaco sara i ruwai, e raujia e rua na udolu na vore e ru dromu i ruwai" ¹⁴O rau na dau vakana vore a ru qai wavu i na yaloga ni tauni, meru lai kwa na kwa e ru dania a ru qai soro mai na tamata me ru dania na kwa e yaco. ¹⁵Na gauna a ru yaco mai ke vo Jisu a ru dania sara na tamata e dau unuvi nitu, a ru qai tolvia o vavakoso ni vo vai sulu oka tu avo vacolai oti, a ru qai matakua na tamata. ¹⁶A qai kwa vuadru na tamata dau unuvi-nitu na kwa e a yaco vuadru na vore. ¹⁷A ru qai kerevia meru biubiu dei mai vanua igi. ¹⁸Gauna a ru varau vodo ke i na waqa na tamata dau unvi nitu e okajia muni meru lavata. ¹⁹O Jisu e tasi vadonia meru lavata, a qai kwa o kea vua, "La vuadru i lemutu were vuadru o wekamu, kwaya vuadru na kwa levu e vavea vuwako na Kalou, balejia ni lomaniko." ²⁰A qai lesu me vatekivu wase kia na kwa e vavea vua o Jisu i Tikapoli, a ru kurabui takinia. ²¹Ni vo lesu tale o Jisu i na waqa, i na jiliva ni wai e kia, e ru levu e ru soqo vata yaji vua, e yavalu e ru tadra tu ga i matakawa. ²²A qai la mai e kia na qase ni lotu, e yaca o Jaire na gauna e tolvia ke, e cuva vua. ²³A qai kerevia, "O lequ i luve yalewa lailai e voleka ni mate, mo la mai mo tabakia vuwa mu lima me vacolai ke, nikua ena cola. ²⁴A ru qai lavata, qainidru na e cola wara. ²⁵E kia na lewa turuni dra balavu e raujia e jinarua na yabaki. ²⁶E vo levu na kwa e vo vosotia vuwadru e levu na vuniwai, e va lavele nia ke na la i yau taucoko, ia e tasi cola rewa, e qai levu cake no ga na lea tauvi mate. ²⁷Ia ni vo varogo na kai tukutuku o Jisu, e lavata qai nidru mai na e cola wara, e lobo o Jisu me dereiya na lai sulu. ²⁸Ni ya kwaya o kia "Kodaki qu dereiya boto na lai sulu a qu na vacolai." ²⁹E mudu vasuri nai davedave ni leya dra, a vo va kilajia vua ni vou cola mai na mate bura igi. ³⁰A vou vakilajia vuwa o Jisu ni vou la dai mai vua na kaikai a qai vuki vuadru na e cola e kwa ocei e dereiya na lequ isulu? ³¹A ru kwa sara vua na lea tisaipeli, "Tolavia re na levu ni tamata e ru tu wavoki jiko tu, oji mo qai kwa no ga, 'O cei e dereiko yau?" ³²A si vadania no Jisu na tamata cava re e vavea na kwa igi. ³³A vo matakua na lewa, e saqanini ni vo kilajia na kwa e vai vuwa, e la mai cuva e mata, qai kwa taucoko vuwa na kwa e yaco. ³⁴A qai kwa vua, "Luvequ yalewa, e vou vacola ni ko na lemu i vabaujia mo la i na vacegu, mo vo cola mai na kemu mate." ³⁵Na gauna e tata noke, a ru la mai e yavalu mai na leya were na qase ni were ni lotu, e ru kwaya, "E vou mate o luvemu yalewa, na cava o vawale nia ke nai vavuvuli?" ³⁶Ni vo varogo o Jisu na kwa e ru kwaya qai kwaya o Jisu vuwa na turaga ni were ni lotu "Kua ni yalo lailai. vabaujia ga." ³⁷A tasi vo vataraiia me kiya e tekucia, o rau ga o Pita, o Jemesa, o Joni. ³⁸A ru vou yaco la were na turaga ni were ni lotu, e daniya na ledru vitagicaki, e ru tagi lagalaga" ³⁹E unu i yaloga ni were qai kwaya vuwadru "Mutu tagilagalaga? mutu vitagicaki valevu ena vuku ni cava? E tasi mate na luve yalewa e moce ga. ⁴⁰A ru mali cakiniya, oji e qai rovidru dai i rara qai medru mai la momo qai niya la nene, qai nidru o rau e ru dau lavata no, i na vanuwa e daro no ke. ⁴¹A qai qulu e lima nai luve yalewa igi qai kwaya vua, "Talica, kumi!" kea i balebale, "luve yalewa, Qu kwa vuwako, mo tucake mai." ⁴²E vasauri ga na lea tucake qai yato sara (o kia e si qai yabaki jinikarua). E karacidru ni ru dania na kwa e yaco. ⁴³Vo qai kwaya vuadru o kea me kuwa ni kia e kilajia na kwa ikwe e yaco. Qai kwa vuadru o kia mutu solia vua e kia na kwa me kania.

Chapter 6

¹A vo qai lesu tale i rara, a ru qai tekucia mai na lea jisaiveli.²Io ni vo yaco mai na siga ni vacegu, a qai vavulicidru i were ni lotu, levu na tamata a ru varogo io a ru matakua, e ru qai kwaya se i vei na vanua a ru kau mai ke na i vavuvuli igi.³Tasi mai ikwe na matai, o luveya o Meri vata e gwanea o Juti, Josese, vata qai nia o Saimoni, e ru tasi no ikei o gwanedru e vo beitaki mai vo Jisu.⁴A qai kwa o Jisu vuadru, na parovita e ru na varokorokotaki i na vi vanua, ia i na ledru vanua ga ena jikai, se vuwadru o wekadru se i na ledru were.⁵E tasi vavea mai keigi e kia na cakacakamana, e tabakidru ga na tauvimate e lima e ru vacolai mai ve na ledru tauvimate.⁶E kurabui o kia, na ledru tasi vabaujia, ia vo la ga i na yavalu na rara yalai me lai vavulici ke.⁷A qai covidru mai na lewe jinarua, qai tekivu me vatalajidru ya rua.A qai solia vuadru na kaikai meru rewa jidru ke na nitu.⁸A qai kwa vuadru me ru kua ni kau e kia na i yaya i calevu, ia na ledru i toko ga.⁹Io meru uku na i vava vabeleji, ia meru kua ga ni uku nai sulu e vataga.¹⁰A qai kwaya vuadru na gauna mutu unu ke i na kia na were, mutu nokoto ga vakia yacovia na gauna mutu unu tale mai ke i rara.¹¹Kodaki e tasi kia e ciqomiko mutou, mutu kuretakinia dei na kavu ni qwele mai mutu la me i varaitaki vuadru. "A qu kwa oji vuako mutou ena si bura valailai o Sotoma qai nia o Komora e na siga ni lewa, ena bura sara valevu na rara.¹²E ru la i rara a ru vunautakinia ve na tamata me ru veivutuni.¹³E levu na tamata, e ru lai rovi dai mai ve na nitu, a ru walidru ena waiwai a ru vo vacolai tale ga mai na ledru tauvimate.¹⁴A varogo o Eroti na tui ni vo sekia na i rorogo ni yaca [Jisu], a kwa bara vo tucake tale mai na mate o Joni na daunivivavitaivotaki, ikwe na vu ni keya yaco no na cakacakamana.¹⁵Yavalu na tamata a ru kwa, o kia o Ilaijia, io , yavalu e ru kwa, o kia e kia vuadru na parovita.¹⁶Io ni varogo o Eroti, a qai kwa, o Joni ga ikwe o kia ikwe a qu musukia e ulu, a vo qai tucake tale mai na mate.¹⁷Ni vo simata o Eroti me vesukia o Joni i were ni vivesu balejia ni vo lai lea tale o Erotiasa na la yalewa o Filipi leya tacini.¹⁸E kwa o Joni vo Eroti, "e tasi dodonu me muru viwajini vata qai nia na la yalewa lemu tacini.¹⁹A vo burajia o Erotiasa a vo oka jia me vamatania, ia, a qai tasi rewa,²⁰Ni vo matakucia o Joni o Eroti ni vo kilajia ni ja tamata yalododonu qai yalo savasava, a qai mamaroijia. Ia ni vo varogo vua ni levu na kwa e vo vavea, a vo oka jia ke me varoroga vua.²¹Ia ni vo yaco mai e kia na siga me vo yaga vua, ia na la siga ni sucu o Eroti, a qai vavea o kia na magiji me kedru na Turaga ni vanua, Turaga ni valu qai nidru na qase ni Kaleli.²²Ia ni vo unu na lewa lailai lai luve o Erotiasa qai wesi, a vo marautakinia o Eroti vata qai nidru na kana vata no, a qai kwa na Tui vua na lewa lailai,"Mo kerevia vuako au e kia na kwa o oka jia, a qu na solia vuako."²³E tata ni yalayala vua "Na kwa o na kerevia vuako au, A qu na solia kodaki e wase rua na lequ matanitu."²⁴E la i rara na lewa lailai e qai tarogia na lea nene, na cava mequ na kerevia vua?" a qai kwa mai vua la nene," E ulu o Joni na Daunivivavitaivotaki."²⁵A vo vawatoto tale vua na Tui me kwa vua "A qu oka jia mo solia mai e ulu o Joni na daunivivavitaivotaki ena kia na dare."²⁶A vo rarawa sara valevu na Tui, ia ena vuku ni lea tata ni yalayala a vo vavea oji vata qai ni dru na tadra vata tu, a vo tasi mani saratakinia vua.²⁷Ia na Tui e qai vatalajia na lea sojia i vatawa, a qai kwaya me la me musukia mai e ulu e na were ni vivesu.²⁸A qai kaumai e ulu e na kia na dari, e solia vua na yalewa lailai, o kia a qai solia vua la nene.²⁹Na gauna e ru varogo ke na leya jisaiveli, e ru qai lamai kau e yago me ru lai bulujia.³⁰Na apositolo a ru lesu tale i vo Jisu, a ru qai kwa vua na kwa eru vavea vata qai nia na kwa e ru vo vulicia.³¹A qai kwaya vuadru o Jisu, "Mutu ladei mai na vanua dravuisiga, mutu danua e kia na vanua lala me mutu vacegu ke valailai," Ni vo levu no na layaji vata o rau na lamai, a vo tasi levu na gauna eru gwalala ke me ru kana.³²Eru vo vodo i na waqa e ru vajikijiki dei ve kia na vanua lala.³³Io, o rau na e cola wara e ru vo tolavia ni ru vo layaji e levu eru qai kilajidru, e ru wavu i vanua a ru sivi jidru.³⁴A qai lamai o Jisu, qai tolavidru e ru vo lesu sara, a qai lomanidru ni ru kodaki na sivi e jikai na kedru ivatawa, a vo tekivu me vavulicidru ve levu nea kwa.³⁵Ni vo lutu no na yavi, a ru la mai la jisaiveli a ru kwaya vua;"Ikwe na vanua lala ia a vo bere na kwa taucoko.³⁶Mo kwa vuadru me ru volia na kedru madrai ni vo jikai na kwa me ru kania.³⁷A saumia mai a qai kwa;"Mutu solia vuadru e yavalu na cawa me ru kania" a ru qai kwa vua e ru rewa ni la i volia na madrai e na kia na pene e ruanadrau qai solia vuadru me ru kania.³⁸A qai kwa vuadru,"E vica na i buli madrai e vo no tu vuakomotou ,mutu la i tolavia ,na gauna a ru tolavia ke a ru qai kwa,"E lima na i buli madrai vata qai nia e rua na ika.³⁹A qai kwa o kia me ru tadra bale i na kia na i soqosoqo ve na mau drokadroka.⁴⁰E ru tadra bale va yadrau se va yalimasagavulu. ⁴¹A qai qulumia na lima na i buli na madrai vata e rua na ika qai tolacake i lomalagi,vacaboria qai solia vuadru na leya jisaiveli me ru vayaconia ve ru mata.A qai wasekia vuadru taucoko.⁴²A ru kana taucoko yacovia na ledru bori.⁴³A ru tonia cake na jikijiki ni madraivata na ika qai nia na vovo ni ika na jisaiveli, eru tawania rewa e jinarua na kato.⁴⁴E raujia ni lima na udolu na tamata e ru kania na madrai.⁴⁵Vasauri, qai vavodonidru na leya jisaiveli i na waqa me ru la simata vua i Pecisieta me rewa ni valesu nidru tale ke na e cola e ru si vo tu.⁴⁶Na gauna e ru vo la ke, e qai lqacake i vatelaga me masu.⁴⁷Ni vo bogi mai, vo nokoto na waqa i na wasawasa, a vo no takia no ga i vanua.⁴⁸A vo qai tolavidru ni ru vo wale na voce ni vo cagi bura ni vo va na bogia qai taubale mai yataga ni ruwai me sivijidru.⁴⁹Ia, na gauna eru vo tolavia ke ni vo

taubale mai yataga ni ruwai aru qai numia ga ni kia na yalo aru qai matakū.⁵⁰Na gauna eru tolavia ke eru matakū a qai tata mai vuadru o kia qai kwa "Mutu vacegu no o au ga ikwe, mutu kua ni matakū.⁵¹A qai unu o kia i yaloga ni waqa, a vo qai malumu na cagi,a karacidru valevu qai kurabui.⁵²E ru tasi vakasamatakinia no na buli madrai ni vo kekai e ru yaloga.⁵³Na gauna e ru vo takoso mai ke e ru vo yaco sara mai i na ledru vanua na kwai Kenisareti e ru vo tala i matakawa.⁵⁴Na gauna e ru vo vila ke i matakawa, na tamata e ru matavakilakilajia sara⁵⁵E ru vo wavu i vikaikai e na vanua taucoko,e vo tekivu me ru meidru mai na tauvimate i na ledru i mocemoce i na vanua e ru varogo ni no ke.⁵⁶Na gauna e unu yaji ke i rara, me la ve na vi rara yalai se na vi rara yalevu, ru vadaro nidru na tauvimate i na vanua ni vivoli.E ru kerevia vua me ru na dereia na lea tutu ni sulu me ru rewa ni vacolai ke,e ru levu e ru dereia na lea tutu ni sulu a ru qai mai vacolai.

Chapter 7

¹Aru qai soqoni vata vua o rau na Farisi, qenidru na vunivola eru la no mai i Jerusalemi.²Ni ru tolavia na lea tisaiveli ru yavalu e ru kana ni duka no eru lima, ni ru tasi vuluvulu re, eru vacaucautakinia.³Ia o rau na Farisi, qeinidru taucoko na kwai jjutia, eru tasi kana ni ru tasi bau vuluvulu va oka, niru vabaujia na ledru vavuvuli na qase.⁴Niru lesu mai na volivoli, ru vuluvulu rewa, sibere nivai na kana, yavalu na vabaujia duidui ru tekucia, na sava bilo ni somu, na bilo ni vavavou, na bilo varasa qania nai nono.⁵E ru qai tarogia na Farisi qei nidru na vunivola, balejia na cava eru tasi tekucia noke na i vavuvuli ni ledru qase na tisaiveli, e ru tasi vuluvulu e na gauna ni kana?⁶qai kwaya o Jisu vuadru, e vou tukuniko rewa o Aisea na parofita, o mutou na dau ni vakaisini me kodaki e volai; O rau na e cola i kwe eru dau varokoroko taki niko au eru gusu ga. ia eru yalo, e yawa mai vuwako yau.⁷E tasi na ledru masu jiko au, niru vavuvulitakinia na vunau ni e colo me vavuvuli.⁸Ni mutu vo biujia dei na vanua ni Kalou, mutu vabaujia nai vavuvuli ni ecolo.⁹A qai kwaya vuadru o Jisu, E djina sara ni mutu biujia na vunau ni Kalou, ia mutu vabaujia na lemutu vavuvuli.¹⁰E vou kwaya o Mosese, varokoroko taki nidru na lemu momo, qania o nene; Ia o kia e tata vaburabura jidru lea momo se la nene, me na va mate dai.¹¹Io mutu kwa, ke kia ecolo me kwa vua lea momo se nene, Koripani na kea balebale, eru vatabui me lea na Kalou na lequ kwa me yaga vuako.¹²Mutu qai tarovia me kua ni vavea e kia na kwa me yaga vuwa o tamaya se lea nene.¹³Mutu qai vakwa wale takinia ke na i vunau ni Kalou e na vuku ni lemutu i vavuvuli mutu dau vavuvulitaki niya: e levu sara na kwa kodaki ikwe mutu dau vavea.¹⁴Ia ni vou covidru na lewe levu o Jisu, e kwa mutu varorogo taucoko mai vuwako yau me mutu kilajia.¹⁵E jikai kia na kwa ena taudaku ni ecolo, ni na unuvia e vadukaduka takinia rewa, ia na kwa ga e unu yaji vua, iqoi ga na kwa e vadukaduka takinia na ecolo.¹⁶Kodaki e kia na ecolo e no e bebe me varogo oka sara.¹⁷Ia ni vo dainidru na lewe levu, e unu i were, aru va tarogia o rau na jiseveli ena vuku ni tata vatautavata.¹⁸Qai kwaya vuadru o Jisu, oi o mutou muni, mutu tasi kilajia rewa na kwa kwe? mutu tasi kilajia na kwa taucoko i rara e unuvia na ecolo, e tasi vadukaduka niya rewa.¹⁹Ni tasi unuvia djina e yaloga, e kete ga, ena qai la dei i nai darodaro ni sau, a vou vai ke me savasava na cawa taucoko.²⁰E qai kwa o Jisu, na kw e unu yaji e yaloga ni ecolo iqoi na vadukadukania na ecolo.²¹Ni vou unu ina yalo ni ecolo na numiya bura, na dau yalewa,na daudara,na dau laba.²²Na dau butako, na daukocokoco, na tovo bura, na dauveivakaisini, na dau garogaro, na mata bara,na tata ni vaburabura, na viavialevu, na lialia:²³Na kwa bura taucoko ikwe e unu yaji du yaloga, e na qai vadukaduka nia na cola ni tamata.²⁴E qai deidei mai i kei gi me la i na vanuwa va Taiya kei Saitoni e a unu i na keya na were e tasi okajiya me kiya e kilajia, ia e tasi cilo rewa.²⁵E kia na lewa, e kiya o luveya lewa, e qai unuviya e kiya na yalo cala, a vou varogo na kai tukutuku qai la mai voi Jisu, mai cuva e la.²⁶Na lewa mai na kanikia na matanitu, na lewa ni Sairo Fimisia e masujia me rovia dei na nitu mai vuwa o luveya.²⁷Qai kwaya o Jisu "Meru bori re nai luve, ni tasi dodonu me kau na kedru nai luve, me soli vuwadru na tui.²⁸E qai kwa na lewa "Io e djina turaga, ia o rau na tui i ruku ni teveli eru kania na vovo ni kedru nai luve.²⁹E qai kwaya vua o Jisu," E na vuku ga ni kwaya, mo la ga vou ladei mai vuwa o luvenu lewa na yalocala.³⁰Ni vou yaco i leya were, e daniya ni vou ladei na nitu, a vou daro no i nai mocemoce o luveya.³¹Qai lesu dei mai i na vanua o Taia, qai nia o Saitoni, me la i na vanua va Tikapoli i na wai mai kalili.³²Aru qai me ia mai vuwa e kia na duduvara qai kaka, a ru kereviya me tabakiya e lima.³³A me ia dai vajikijiki mai vuadru na lewe levu, e qai dodokia yaji e jiji ni lima ve bebe ruarua na ecolo igi, qai katasivi e lima qai dereia e ma.³⁴Qai tola cake i loma lagi, vutugu, e kwa vua, " Efaca", na kea i balebale, mo rogo rewa.³⁵E qai rogo rewa e bebe ruarua, e qai serekia muni e wa ni yame rewa ni tata va oka tale.³⁶A qai varojidru o Jisu, me ru kuwa ni kwa vua e kia tale na ecolo; Ia ni varojidru valevu vuadru, eru qai dau kwa ga valevu.³⁷E ru kurabui valevu sara aru kwa e vavea va oka na kwa taucoko; e vavedru na duduvara meru rogo rewa, qai nidru muni na galu meru tata rewa.

Chapter 8

¹E na gauna igi, a ru vo lewe levu, ni vo jikai na kwa e ru kania. O Jisu e covidru na leya jisaiveli qai kwaya vu wadru, ²"Qu vo lomanidru na oso tu ikwe balejia e vu oji e bogi tolu e vo jikai na kwa me ru kania. ³Kodaki qu na kwayavuwadru meru lesu tale i na ledru were, eru na malumalumu balejia ni ru tasi kana a ru qai la vayawa sara mai." ⁴Leya jisaiveli e ru saumia vua. "I vei na vanua edu rewa ni kau mai ke na kedru madrai i na vanua dravui siga ikwe." ⁵E taro gidru, 'E vica na i buli madrai e vou vo?' "E ru qai kwaya e "vitu." ⁶A qai kwaya vuwadru eru tadra bale i na qwele. E qulumia na na i buli madrai, qai va okaoka taki nia, e musukia rua, e solia vuwadru na jisaiveli meru vayagatakinia ni sibere ni ru wase kia vuwadru na ecola taucoko. ⁷E nokoto tale no ga e vica na ika yalai e oji na leya vaokaoka taki niya e qai solia vuwadru na leya tisaiveli tale ga. ⁸A ru kana a ru bori oka, a ru tomitomia tale e jiki yalai e ru lulutu tu e vitu na sova yalevu. ⁹E raujia ni va na udolu na tamata . E qai kwaya vuwadru me ru vo la. ¹⁰A vo vodo sara i na waqa o kia, qai nidru vata na leya jisaiveli a ru la sara i na yasayasa kodaki Talimanuca. ¹¹A ru vo lamai na Farisi. a ru vo tekivu me ru viocaji qai nia a ru tarogia vua, e kia na i varaitaki e kodaki mai lomalagi meru vatovolia ke. ¹²E kacia e yalo e kwaya , "Na cava eru mata vadania ke kia na i vatakilakila? Io ena tasi kia na i vatakilakila ena soli vuadru na i taba ecola ikwe." ¹³A vo biujidru tu, la i vodo tale i na waqa a qai layaji i jiliva ¹⁴Ia o rau na jisaiveli eru numideinia me ru kau madrai i na waqa e jikai tale ni kia na i buli madrai e vo me ru kau i waqa. ¹⁵E a vadre jidru o kia qai kwaya, "Tolavia mutu qarauniko mutou i na ledru vivacalai na Farisi qai nidru na lai lala o Eroti." ¹⁶A ru vitataki vai nidru, a ru qai kwaya, "e bara vo jikai voko datou na madrai." ¹⁷Ni vo kilajia o Jisu a qai kwaya vuwadru, "Na cava mutu kwaya no ni vo jikai voko mutou na madrai? Mutu vo tasi kilajia rewa? kaikai no mutu yalo?" ¹⁸E vo no mutu mata mutu tasi tolavia rewa? E vo no mutu bebe mutu tasi varogo? mutu tasi vakasamatakinia? ¹⁹Na gauna qu musukia ke e lima na i buli madrai me ru kana ke na lima na udolu e vica na kato a vuqa? A ru qai kwaya vua "e Jinarua " ²⁰"Gauna qu musukia ke na vitu na i buli madrai vuwadru na va na udolu, E vica na kato a vuqa?" ²¹A ru qai kwaya vua, e "vitu" ²¹ E kwaya, "mutu si tasi kilajia ga?" ²²Gauna a ru lamai ke i Peciseita. O rau ike gi a ru qi mea mai vua e kia na ecola mataboko a ru qai kwa vo Jisu me dereia. ²³O Jisu e qulumia e lima na mataboko, qai mea sara i na i bili ni rara. Qai katasivi jia e mata, oji e qai qusia ve lima, qai tarogia, "O tolavia e kia na kwa?" ²⁴E tola cake, qai kwaya, "Qu tolavia na ecola e kodaki na kai eru viyatoyaki tu." ²⁵E tabakia tale e mata, oji na ecola igi e dolavia a vo qai tola rewa e mata, a vo tola via va oka na kwa. ²⁶O Jisu e kwaya vua me la i ledru were, "Mo kua ni lesu tale i rara." ²⁷O Jisu e la qai nidru la jisaiveli i na rara o Sisaria Filipai ni ru la no e tarogidru na jisaiveli, "Na cava e ru tarogia na ecola o cei o au?" ²⁸A ru qai saumia a ru qai kwaya, "Jone na Dauvivavita isotaki. yavalu tale eru kwaya, o 'Ilaija,' yavalu tale eru kwaya 'kia vuwadru na parofita.'" ²⁹E tarogidru, "Ia o cei mutu kwaya o cei o Au?" ³⁰O Pita qai kwaya vua, "o iko na karisito." ³⁰ O Jisu e qai kwaya vuwadru, "mutu kua sara ni kwaya vua e kia o cei o au". ³¹E tekivu me vavulicidru, ni na Luve ni Tamata ena dodonu me sotavia e levu na kwa, e na tasi la i ciqomi mai vuadru na qase, qai nidru na bete, qai nidru na vunivola, e na vamatei, ia ni devu e tolu na siga ena tucake tale. ³²E kwaya vadodonu o kia. Ia o Pita qai meya vajikijiki qai vunauci jia. ³³Qai vuki o Jisu tola vidru la jisaiveli a qai vunaucia o Pita qai kwaya, "Ladai qu lobo, setani! o iko o tasi vakasamatakinia na kwa ni Kalou na kwa ga ni ecola." ³⁴A qai covidru vata na ecola qai nidru na leya jisaiveli qai kwaya vuwadru, kodaki e kia e tekuciko au me kua ni tekucia e yalo, qulumia ga na leya kauvelatai qai tekuciko au. ³⁵Ia o kia e mamaroi jia na leya cola ena va laveletakinia kodaki e va lavele ni a me balejiko au qai nia na lequ lala ena maroroi na leya cola. ³⁶Ia e cava na kea yaga vua na ecola kodaki e rewajia o vuravura taucoko, qai valavele nia e yalo? ³⁷Na cava ena solia na ecola me ka i sau e yalo? ³⁸O kiya e maduataki ni ko yau qai ni a na lequ tata, i na taba ecola ikwe, na Luve ni Tamata e na maduataki ni a talega ni vo lesu mai e na lagilagi qai nidru na la agilosi yalosavasava."

Chapter 9

¹A kwaya vuadru "Djina a qu kwa vuako, e vica o mutou a ru tucake e ru na tasi tovolia na mate sibere ni ru tolavia na matanitu ni Kalou qai nia la kaikai." ²Ono na siga vo devu, O Jisu a medru o Pita vata o Jemesa qenia o Joni i na uluniyataga cere, a qai varaitakinia e yago ve ru mata. ³A lumisamisa mai na lea i sulu bucobuco, kodaki na i luvu bucobuco, e vou jikai na dau sava i sulu i vuravura e bucobuco me rewa ni kwadjina. A qai rairai o Ilaijia vata qai nia o Mosese a ru qai vitalanoa vata o Jisu. ⁴E saumia o Pita qai kwa "Vavuvuli, e oka cake me du nokoto no ga ikei, du vavea e tolu na were vacevaceva, me kia vuako, kia vo Mosese qai kia muni vo Ilaijia." ⁵(Ni ru tasi kilajia na kwa meru kwaya, ni ru vou matakuru no valevu.) ⁶A kia na o a qai va gilogilo taki nidru. A qai kia na domo a qai rogo mai, "Ikwe na lequ i luve mutumutu varorogo vua." ⁷A ru qai vivukiyaki, a ru qai vitolayaki, a ru tasi tolavia e kia, o Jisu takia ga. ⁸A ru qai siro bale mai i na ulunivanua, a varojidru me ru kua ni kwa a ru tolavia me yacovia na gauna e tucake tale i na mate na Luve ni Tamata. ⁹Ru qai colo taki nia na i tukutuku igi me no tu ga vuadru, a ru qai vitarogitaki nia na cava na i balebale ni "tucake tale mai na mate". ¹⁰A ru qai tarogia, "balejia na cava ru tarogia ke na vunivola ni o Ilajia e dodonu me ru tei mata?" ¹¹A qai kwa vuadru, "O Ilaija e a lamai me visautakinia me oka tale. E qai cava ni a volai tu ke na Luve ni Tamata e ¹²Dodonu me vararawataki valevu? A qu qai kwaya vuako o Ilaija a lamai, a ru qai vavea ga na kwa e ru okajia vua, me kodaki na kwa a vou volai tu vua." ¹³A ru qai lamai vuadru na tisaiveli, a ru tolavia na lewe vuqa e vou wavoki jidru, na vunivola ru qai viba qanedru. ¹⁴Na gauna a ru tolavia o Jisu, a ru qai kurabui a ru qai wavu meru lai kidavaki nia. ¹⁵A qai tarogia na lea tisaiveli, "Na cava e vu lemutu viba vata qa nedru?" ¹⁶E kia vuadru na lewe levu a qai kwa, "Vavuvuli, A qu vou meia mai vuako o luvequ teigwane. E no vua na yalo e vavunia me tasi rewa ni kwakwa. ¹⁷E yasa taucoko ga e vou tauvia, E kuretaki nia qai viritaki nia i ra, e vuso e gusu, vase quruquru baji, qai mai kaikai tu yaji. A qu qai tarogidru na lemu tisaiveli me ru meia dai mai vua, ia e ru jikai ni rewajia." ¹⁸E qai saumia vuadru, "Kawa tamata tasi vabaujia, me kodaki so i vei na kea balavu ni lequ no qaneko mutou? Mea mai vako au." ¹⁹A ru meia mai na i luve vua. Ni tolavia na yalo o Jisu, e qai viritaki nia vakaikai. Na i luve e lutu i ra qai manumanunisoni. ²⁰O Jisu a qai tarogia la momo, "A kodaki i vei na balavu ni gauna a kodaki ke ikwe?" E kwa la momo, "Gauna a si luve lailai ke. ²¹E dau valevu na la sagaia me va matenia na yalo velavela ni dau viritaki nia i na bukawaqa qai nia i ruwai na ka sagaia me va mate nia. Kodaki o rewa ni vavea e kia na kwa, qai lomaniko maru mo vukeiko maru muni." ²²O Jisu a kwa vuadru, "Io kodaki e vo rewa vuako? Na kwa taucoko e rewarewa i vuadru ru vabaujia." ²³A qai kula i yata i momo na i luve qai kwa, "Qu vabaujia! vukeiko au me qu tara cake na lequ vabaujia!" ²⁴Ni tolavia o Jisu ni ru vo toso vawatoto yaji na lewe levu a qai varo jidru na yalo velavela a qai kwa, "O iko na yalo ni galu qai nia na duduvara, A qu vou varojiko, ladai mai vua, kua tale ni unu via tale va kia." ²⁵A qai qoqolou na yalo velavela a qai kuretaki nia vakaikai na i luve teigwane me kodaki na manumanu ni soni. Na i luve teigwane ikwe e kodaki sara ga e kia e vo mate, ru levu e ru kwa, "E vo mate." ²⁶Ia o Jisu e qai solia e lima me lavejia cake, a qai tucake mai na teigwane ikwe. ²⁷Na gauna a vou lamai ke o Jisu i yaloga na were na la tisaiveli a qai tarogia lo, "E na vuku ni cava mutu tasi varoia rewa ke?" ²⁸A qai kwaya vuadru, "O rau ikwe du tasi varovidru ga e rewajia ga na masu." ²⁹A ru qai ladai mai kegi a ru la sara i Kaleli. O kia e tasi okajia me kia e kilajia na vanua e ru nokoto no ke, ni vo vavuvuli cidru no lea tisaiveli. ³⁰A qai kwa vuadru, "Na Luve ni Tamata e na soli e ru lima na tamata, ru na qai vamate nia. Ia ni na biu me mate, oji e tolu na siga o kia e na tucake tale." ³¹A ru qai tasi kilajia na i balebale ni tukutuku igi, e ru qai matakuru na tarogia. ³²A ru qai lamai i Kapenaumi. Na gauna e unu ke i yaloga ni were a qai tarogidru, "Na cava mutu vitalanoataki nia no?" ³³A ru vo galu ga ni ru vou vibataki nidru i calevu balejia o cei e levu cake vuadru. ³⁴E tadra bale, e a covidru taucoko na lewe jinikarua a qai kwa vuadru, "kodaki e kia e okajia me tei mata, o kia e dodonu me i devudevui i na vuadru taucoko qai nia me dauniveiqaravi muni." ³⁵E qulumia e kia na i luve lailai qai va no nia kedru maliwa. A qai roqojia cake a qai kwa vuadru, ³⁶"O kia e okajia na i luve ikwe, qu na okajia, o kia e okajiko au; tasi oka jiko au ga, me okajia tale ga o kea e vatala jiko au mai." ³⁷E kwa o Joni vua, "Vavuvuli, ma du tolavia e kia a unuvia tu na nitu a qai kia a qai kwaya mu yaca madu qai tarovia, balejia o kia e na tasi tekuciko datou." ³⁸E qai kwa o Jisu, "Kua ni tarovia, ni tasi kia e vavea na cakacaka mana qu yaca, me qai kwakwa bura takiniko au." ³⁹Ni vo ledu to o Jiova o cei tale me kedu meca. ⁴⁰O kia e solia vuako na bilo wai mo somu kai balebale o iko na la tokani o Jisu Karisito, djina qu kwaya vuako, e na tasi va lavele vua na kea i sau. ⁴¹Ia o kia e va cala nia e kia na kwa lailai e na vabaujiko au, e oka cake me vesu ga ve domo e kia na vatu qai viritaki i wasawasa. ⁴²Kodaki e vacalaniko mu lima, musukia dai. ⁴³Ena oka cake vuako mo unu i na colo tawa mudu mai na rua tu mu lima o na qai la i eli, i na bukawaqa. ⁴⁴Kodaki e va cala niko mu la, musu kia dai. ⁴⁵E oka cake i mo jiunu ve na la kia mai mo na jiunu i na la rua o na qai davataki i na bukawaqa. Kodaki e va cala niko mu mata, liujia dai. E oka cake vuako mo unu i na matanitu ni Kalou i na kia ga na mata mai na rua na mata o qai davataki i eli, ⁴⁶na vanua igi e notu ke na manumanu e jikai ni mate, io na mudre e tasi boko rewa. ⁴⁷E ru na va

masimataki o rau yakia i na mudre. Na kwa oka na masima, kodaki e vou ladai mai na masima na ka kamikamica, e na va kamikamicataki tale re vacava? ⁵⁰Me no tu ga mutu yaloga na masima, me mutu vilomani vai niko mutou ga."

Chapter 10

¹E deinia o Jisu na vanua e nokoto ke, qai la i na vanua va Jutia voleka i na uciwai na Joritani, a ru qai la tale mai vua na tamata;Ia me kodaki ga na la i varau, e vavulicidru no ga ²A ru qai lamai na Farisi a ru vatarogidru, e dodonu na teigwane me deinia na yalewa?³A qai saumia;"Na cava e kwa vuako mutou o Mosese?"⁴A ru qai kwaya, "o Mosese e vataraiia na teigwane me volaia e kia na i vola ni visere me solia vua, qai kwa me la."⁵"Iqoi e balejia ga na kaikai mutu yalo e volaia ke na lawa iqoi"e kwa o Jisu.⁶Mai na i vatekivu ni vibuli,' Na Kalou a bulidru vata na yalewa qai nia na tegwane."⁷E na vuku ni kwa i kwe na teigwane e na biujia na la momo vata na lea nene e na kabijia na lea yalewa,⁸mai na rua e na vo kia ga na tamata.⁹O kia igi na vo vaucia vata na Kalou e na tasi kia na tamata e na serekia.¹⁰Na gauna eru vo no ke i were na jisaiveli a ru tarogia tale balejia na kwa ikwe.¹¹A qai kwa vuadru, "O kia e deinia na lea yalewa me la i no qai nia tale e kia na yalewa, e na vo dau yalewa ¹²Kodaki e ru vo sere na lea teigwane me la i vamau takinia e kia, igi e na vo dau tagane o kia,¹³Gauna a ru meidru mai ke na i luve ni yalivua balejia me dereidru o rau na jisaiveli a ru vunauci jidru. ¹⁴Ia na gauna e kilajia o Jisu, e oca qai kwa vuadru,"Mutu biu jidru na i luve me ru lamai vuako au, mutu kua ni taro vidru ni matanitu ni Kalou e na ledru o rau na i luve yalai."¹⁵Qu kwa djina vuako mutou."O keya e na tasi ciqomia na matanitu ni Kalou, me kodaki na i luve lailai ikwe e na tasi unu i na matanitu ni Kalou.¹⁶"E qai dereidru na i luve e lima qai vakalougatataki nidru.¹⁷Ni vo tekivu tale na leya taubale i calevu e kia na tagwane e wavu yaji qai jikituru e mata qai kerevia"Vavuvuli oka na cava mequ na vavea mequ na rewajia ke na cola tawa mudu?"¹⁸O Jisu qai saumia "Okwa mequ oka e na vuku ni cava?e tasi kia e oka, ia na Kalou takia ga"¹⁹O vo kilajia na i vunau ;kua ni laba, mo kua ni vidriva, mo kua ni driva, mo kua ni beitakinia na kwai lemu, mo kua ni dau dereia vailoa na kwa, mo kua ni kocokoco, mo varokorokotakinidru na lemu momo vata na lemu nene."²⁰Na teigwane e kwa vua "Qasenivuli, na kwa taucoko iqoi qu vo vavea mai ni qu si luve."²¹O Jisu e tolavia qai lomania. Qai kwa vua, "E kia na kwa e si jikai vuako. Mo volitakinia taucoko na kwa e no tu vuako mo solia vuadru na dravudravua, o na qai vaiyau mai lomalagi. Ia, mo qai la mai mo tekuciko au."²²E mata rarawa e na vuku ni tukutuku i gi, e gole rarawa dei balejia ni levu na kwa e taukei jia.²³E vitolayaki o Jisu qai kwa vuadru na lea jisaiveli"E dreidrei sara ga vuadru na vutuniyau me ru unu i na matanitu va lomalagi; ²⁴Na jisaiveli e karacidru i na leya i tukutuku. Qai kwa o Jisu vuadru, "Railuve, e dredrei soko va cava na kea lai unuvi na matanitu va lomalagi."²⁵E rewarewa vua na Kameli me unuvia na qwara ni cula, ia e dreidrei vua na e cola vutuniyau me rewajia na matanitu ni Kalou."²⁶E ru kurabui valevu e ru kwa vai nidru,"O cei e na vacolai rewa?" ²⁷O Jisu a tolavidru a qai kwa, "Na kwa i kwe e dredrei vua na tamata, ia e rewarewa takia ga vua na Kalou."²⁸ O Pita qai kwa vua, "Tolavia, ma du vo dania na kwa tucoko ma du vo tekuciko."Qai kwa o Jisu, "E na tasi kia na tamata ²⁹me denia ledru were o tukaya o gwanea lea nene o tamaya na lea vanua me balejiko au vata qai nia na lequ tata, ³⁰me na tasi saumi e na rewajia e yadrau i na e cola i kwe na vi were se na vitacini se la nene se nidru na i luve se na lemu vanua, qai nia na vi vaburaburataki, ia mai bere, na cola tawamudu. ³¹Ia e levu o rau na simata e ru na bere, o rau na bere e ru na vo simata."³²E ru la no i calevu me ru lacake i Jerusalemi, o Jisu e simata taki nidru no, e karacidru e ru matakou o Jisu e medru vatutu na lewe jinarua a qai kwa o Jisu vuadru na kwa e na varau yaco vua. ³³E kwa o Jisu "Tola, du vo lacake no i Jerusalemi, e na soli yaji na luve ni tamata vuwadru na bete levu vata na vu ni vola. A ru na lewai jia me mate a ru na qai solia vuwadru na kwai matanitu tani."³⁴ A ru varivarivacia, katasivijia,kuitatakinia, a ru vamateniya, ia ni oji e tolu na siga e na qai tucake tale mai na mate."³⁵A ru qai la mai vua o Jemesa, o Joni o tamadru o Sepete a ru kwa vua, maru kerekere mo vavea vuako maru na kwa maru kerevia."³⁶ A qai kwa vuadru "Na cava muru oka jia me qu na vavea vuako muru?" ³⁷A ru kwa vua, "Mo solia vuako maru me maru no i na lemu i uku uku, e kia mu lima i matau e kia tale mu lima i mawi."³⁸Qai saumia o Jisu vuwadru, "Muru tasi kilajia na kwa muru kerevia, muru na rewajia me muru somu i na bilo qu somu ke, me muru vavitaiso talega i na vavitaiso qu na vavitaiso ke." ³⁹A ru qai kwa vua, "Maru rewajia."O Jisu qai kwa vuadru muru na somu djina i na bilo qu somu ke, muru na vavitaiso talega i na vavitaiso ke. ⁴⁰Me kia me no i qu lima i matau se qu lima i mawi e tasi lequ me qu solia va vitalia."⁴¹Ni ru vo varogo na lewe jini e ru oca jidru o Jemesa qai nia o Joni. ⁴²E qai covidru mai o Jisu, a qai kwa vuadru, "Me mutu kilajia ni ru na lewaidru na vi matanitu tani o rau e na la i kwai me ledru Turaga vitalia na ledru qwaqwa."⁴³Ia e tasi kodaki vuako mutou, e na lemutu tamata o kia e viavia levu, ⁴⁴e na lemutu tamata e viavia Turaga. ⁴⁵E tasi la mai na i luve ni tamata me qwaravi, me dau vi qwaravi ga, me solia la colo me kedru i voli na e cola wara."⁴⁶A ru vo yaco i Jeriko. Ia ni ru vo lesu tale o Jisu qai nidru ia jisaiveli i baji ni calevu e wawa tu ke o Patimeo na mataboko me kerekere. ⁴⁷Ia na gauna e qai varogo ke ni o Jisu na kwai Nasareci a vo tekivu me kula qai kwa, "I Jisu o luvea o Tevita, mo lomaniko au;"⁴⁸ A ru levu a ru vunauci jia nolo.A qai coco tagitagi valevu ga o kia,"Jisu o luvea o Tevita, lomaniko au re."⁴⁹Qai tu vakia o Jisu qai kwa e la i covi mai.A ru qai covia na e cola mataboko, "a ru kwa vua mo vacegu,mo tu cake e vo coviko mai o kea". ⁵⁰A qai tucake denia la i

taboi, a qai la vo Jisu.⁵¹Qai kwa o Jisu vua,"Na cava o okajia me qu vavea vuako?" A qai kwa na e cola mataboko,"Isa Turaga me qu tola rewa."⁵²A qai kwa o Jisu vua, "Mo la ga.E vo vacola niko na lemu vabaujia."A vo tola oka sara o kia, a vo tekucia tale ga o Jisu.

Chapter 11

¹v 3 Na gauna a ru vo cava ke i Jerusalemi, e volekajia i Pecisefaki qai nia i Pecani i na Ulunivanua ni Violive, O Jisu qai vatalajidru vua na lea jisaipeli. ²Qai kwaya vuadru, 'Muru la i na rara e doniko muru, muru dania e kia nai luve ni yasa e vesu no ke, muru meya mai voko au. ³Kodaki e kia e tarogiko muru qai kwa ni yaga vua na Turaga, ena qai solia mai.'" ⁴A ru la a ru tolavia ni vesu tu, a ru serekia mai. ⁵Eru va lu na tamata, e ru tucake tu a ru kwaya, "Na cava muru vaveya, muru serekia na luve ni yasa?" ⁶A ru qai kwa vuwadru me kodaki na kwa e kwaya o Jisu. ⁷O rau na jisaiveli e ru meya mai na luve yasa vo Jisu, a ru tevukia na ledru i sulu i yataga ni yasa me vodo ke o Jisu. ⁸Levu na tamata a ru tevukia na ledru i sulu i calevu e ru musukia mai na katula ni kai. ⁹O rau na simata qai nidru na bere, eru kula vakinia "Osana! Kalougata o kia e lamai ena yaca ni Turaga. ¹⁰E kalougata evo kalougata leya matanitu o Tevita! na ledu qase o keya e vo lamai Osana i yata sara!" ¹¹Unu o Jisu i Jerusalemi e la sara i were ni lotu, va tolavia sara na vi kwa taucoko avo lai yavi mai, E qai la yaji o kea i Pecani qai nidru na leya jisaiveli. ¹²Siga tale e taravia niru vo lesu mai i Pecani, avo matakana o kea. ¹³E tu me tola vayawa, a qai tolavia e kia na vuni lolo e notu e rau e qai la mela i dania qai jikai e vua, ni si tasi kea gauna me vua ke. ¹⁴Qai vunaujia, "O na tasi vua tale." A ru vo varorogo tu na lea jisaiveli. ¹⁵A ru yaco i Jerusalemi, unu i were ni lotu vatekivu me rovidru na volivolitaki qai nidru na vivoli. Qai vukicia na teveli ni volivolitaki qai nia na ledru i tadratadra na volitaki ruve. ¹⁶E tasi vadonia vuwadru me ru kau e kia na kwa i were ni lotu kodaki e lai volitaki. ¹⁷E vavulicidru e kwaya, "E a tasi volai, 'Na lequ were na were ni masu ni vimatanitu taucoko ia mutu qai vavea me ledru i nono na dau driva?" ¹⁸O rau na bete levu qai nidru na vunivola ni ru va rorogo na kwa e kwaya, a ru vo vadania e kia na calevu meru vamate nia ke ni ru vo matakucia, balejidru na e cola wara e ru kurabuitaki nia na lai vavuvuli. ¹⁹Ia ni vo yavi, a ru vo denia na vanua igi. ²⁰Ni ru vo lesu tale mai i na qwata e taravia, a ru tolavia na vunilolo ni vo malai bale. ²¹O Pita qai numia lesu qai kwaya "Vavuvuli, tolavia! na vunilolo vo malai bale," ²²O Jisu qai kwaya, "Mutu vabaujia ga na Kalou." ²³E djina Qu vo kwaya vuwako mutou, o keya e kwaya i na ulunivanua, mo toki i na wasa liwa, ia me kua ni vatitiqa e yalo me vabaujia ena yaco na kwa taucoko e kwaya. ²⁴O keya igi qu kwaya ke vuako: Na kwa taucoko o kerevia se masulakinia, vabaujia o na rewajia ena lemu ga. ²⁵Ni ovo tucake mo masu, vosojidru o rau o burajidru, me rewa ni vosojiko muni ke o tamamu mai lomalagi. ²⁶Ia kodaki o tasi vivosoji, e na tasi vosojiko tale ga o tamamu mai lomalagi. ²⁷Ni ru la mai i Jerusalemi, e a la o Jisu i were ni lotu, na bete levu, na vunivola qai nidru na qase a ru la vua. ²⁸A ru kwaya vua, "Na kaikai cava o vavea rewa ke na cakacaka ikwe, o cei e solia vuwako na kaikai mo vaveya ke?" ²⁹Qai kwaya o jisu, "Qu na tarogiko mutou ena kia na taro, Mutu kwaya mai, a qu na qai kwaya yaji vuwako mutou na kaikai cava. ³⁰Na leya vi vavitaisotaki o Joni e mai lomalagi se mai vua na tamata? mutu saumia mai." ³¹A ru vi kwaya yaki nia vai nidru, a ru kwaya, "Kodaki du kwaya, Mai lomalagi,' ena kwa, 'Na cava mutu tasi vabaujia ke?' ³²Kodaki du kwaya, 'Mai vua na tamata' ,...." O rau e ru matakua cidru na tamata ni ru kilajia o Joni na parofita. ³³A ru qai saumia vua o Jisu, "Madu tasi kilajia," qai kwa o Jisu, "O au talega qu na tasi kwaya vuwako mutou o cei na leya kaikai qu vaveya rewa ke."

Chapter 12

¹Avo tekivu o Jisu me tata ena tata vatautavata, A qai kwaya a kia na ecolo, e kia la naga ni vaini, viribaijia oka, kelia nai keli i ni vaveya na ledaru were nai vatawa, lisi takinia vuadru e yavalu nai vatawa, qai la i na kia na vanua vayawa. ²Ni vo yaco na gauna ni makuga qai vatalajia e kia na leya ecolo vu wadru nai vatawa ni teitei, me kau mai vuwadru e valu na vua ni vaini. ³Aru vesu kia, kuitajiya aru qai rovia dei. ⁴A qai valajia tale e kia vuadru, aru vamavowataki nia e ulu, aru va burabura taki niya sara valevu. ⁵A si vatalajia tale e kia na lea tamata cakacaka, aru qai vamatenia. Aru vavea muni vuadru e levu tale, eru kuita laki nidru e yavalu, qai va mate nidru kavo. ⁶A vouvo liga e kia igi na leya i luve e kia ga, a vo vatalajia i bere vuadru qai kwaya " O rau eru na rokovia o luvequ teigawane. ⁷Io, o rau nai vatawa ni teitei, eru kwaya vainidru, o kia ikwe ena qai i nia nai taukei ni teitei bere, medu vamate niya nai teitei ena qai ledatou". ⁸Aru qulumia, vamatenia, aru qai biujia i taudaku ni teitei. ⁹Na cava e na qai vavea na taukei ni naga ni vaini? ena la ga mai ena vamate nidru nai vatawa ni teitei qai solia na naga ni vaini vuadru na ecolo mai na vivanua. ¹⁰Mutu siber ni bau wilikia na tata ni Kalou kwe? Na vatu eru biujia o rau na matai ni were Vo yaco me keya i vadei e yasa ni were. ¹¹Ikwe na cakacaka ni turaga, e vo kia ma kwa e vakurabuitaki vuwako datou? ¹²Aru vo mata vesu kia o Jisu, ia aru qai matakucidru ga na ecolo wara aru kilajia, ni vo cavujidru devu i na tata va tautavata, aru biujia, aru la. ¹³Aru qai vatalajidru mai e yavalu na Farisi vata e valu lai tokani o Eroti, meru tobokia rewa ke ena valu na tata e cavujia. ¹⁴Ia, niru vo yaco mai, eru kwaya vua, "Vavuvuli, madu kilajia ni o djina no o qai tasi matakucia e kia, o tasi dokaiya ga re e kia na mata ni ecolo, o qai vavuvuli taki niya no nai varau e oka vuwa na Kalou; E vatarai medu soli kwa i na matanitu vo Sisa, se kuwa. ¹⁵Medu solia se medu kuwa ni soliya, ni vo kilajia o Jisu na ledru ilawaki, a qai kwaya vuadru, balejia na cva mutu mata vatovoliko au ke?; Mutu solia mai vuwako yau nai lavo mequ tolavia. ¹⁶Aru qai kau mai e kia vo Jisu, a qai kwa vuadru o kea, o cei e mata i kwe? aru kwaya vuwa, na kwa e lea o Sisa. ¹⁷A qai kwaya o Jisu,"solia vo Sisa na kwa e lea o Sisa, solia vua na Kalou na kwa e lea na Kalou, "A ru vo kurabui takinia. ¹⁸Aru qai lamai vua e yavalu na lai tokani o Setoki, o rau eru dau kwaya ni jikai na tucake tale mai na mate; Aru vatarogia qai kwaya. ¹⁹"Vavuvuli, o mosese e volaiya vuwakomadou, " kodaki e kiya na teigwane e mate, o tukaya se o tacia, e tasi va luveni qai deiniya tu mai la yalewa, meru viwajitini me vai va kawa ke. ²⁰E ru nokoto e ru vitu na vitacini teigwane, qai va yalewa o keya e qase, qai mate e jikai o luveya. ²¹Aru qai viwajini vata nai ka rua qai mate, e jikai o luveya, e koadaki ke nai ka tolu. ²²Aru qai viwajini qai nidru na vitu na vitacini, qai yalewa tale ga aru qai mate,jikai o luvudru, qai mate muni na lewa. ²³Ia ena gauna ni tucake tale mai na mate, o cei vuwadru na vitu ikwe ena leya yalewa na kwai gi, balejia niru vo vawaji taki nia taucoko. ²⁴A qai kwaya o Jisu, "E tasi niya ikwe na lemutu sese ni mutu tasi kilajia nai Vola Tabu, se na kaikai ni Kalou". ²⁵E na gauna ni tucake tale mai na mate, ena jikai na vayalewa se na vimusumusuki, eru na kodaki ga na Agilosoi mai Lomalagi. ²⁶Io ni ru na tucake tale mai na mate, mutu tasi wilikia i na lai vola o Mosese ni a tata na Kalou vua mai na kai, qai kwaya." O au na lea Kalou o Eparama na leya Kalou o Aisake vata na leya Kalou o Jekope. ²⁷O keya e tasi ledru Kalou na mate, io na ledru Kalou ga na tamata cola ikwe na kwa mutu leqwa valevu ke. ²⁸A qai kiya na vu-ni-vola e varogo no na ledru vitalanoa,e dania ni kia na kwa na leya tatava vuku vuadru, e lamai qai mai tarogia o Jisu, nai varo cava nai matai i nai varo taucoko. ²⁹Qai saumia o Jisu," Na i matai ni varo taucoko, mo varogo na Isireli, o jiova na ledru Kalou o Jiova e kia ga. ³⁰Mo lomania o Jiova na lemu Kalou i mu yalo taucoko i na lemu numia taucoko, i na lemu kaikai taucoko. ³¹Na i ka rua, mo lomanidru o wekamu me kodaki lemu lomaniko. E tasi kiya nai varo e uasivi e nai varo ruwaruwa ikwe. ³²A qai kwaya na vu-ni-vola vuwa vou oka vavuvuli o iko vo kwaya djina ni kia ga na Kalou, e tasi kiya tale meru tautavata qai niya. ³³Mo lomania mai du vu ni yalo, vata mai na ledu vakasama taucoko, vata mai mu vuni yaloga taucoko, mana ledu kaikai taucoko, medu lomanidru o wekadatou me kodaki ledu lomaniko datou, ikwe na kwa levu na kwa lailai nai soro taucoko. ³⁴Ia ni vo daniya o Jisu ni vo tata va vuku vua, o iko o tasi yawa mai na matanitu ni Kalou; Oji igi tasi bau kia e mata tarogia tale. ³⁵Ni vo vavulici no o Jisu i were ni lotu a qai kwaya, i vei e kodaki niru kwaya no na vu-ni-vola, ni o Karisto o tamaya o Tevita. ³⁶Ni vavuniya na Yalo Tabu, na leya kwaya o Tevita "E kwaya o Jiova vua na lequ turaga. "Mo no i qu lima i matau Mequ vamaalumutaki nidru na kemu meca meru nidru na lemu i tutu ni la. ³⁷Ni vo kwaya o Tevita me leya turaga, me qai niya vacava o luveya: Eru levu eru mate varogo na kwa e kwaya. ³⁸Qai kwaya vuadru i na lai vavuvuli, mutu qarauni niko mutou qarauni niko mutou mai vuwadru na vu-ni-vola, niru la tu i nai sulu balavu qai niya na vikidavaki ena vanuwa ni vivoli. ³⁹Nai tadratadra ni qase i na vi were ni lotu, qai niya nai tadratadra ni turaga ena vi gauna ni kana magiji. ⁴⁰Aru qulumia na ledru yau na yada, aru qai masu balavu meru dauvivakwaisini, meru na dau laidani ke, ikwe na kwa eru na lai ocaji ke. ⁴¹E tucake doniya o Jisu na vanuwa e no ke na kato ni lavo, e tolavidru na lewe levu ni ru vo biujia na i lavo i na kato ni lavo vutuniyau, eru biujia valevu. ⁴²E qai la mai e kiya na yada dravudravuwa, qai biujiya e ruwa nai lavo lailai sara e raujiya e kiya na veni. ⁴³A qai covidru na

leya Jisaiveli, qai kwaya vuadru, qu kwaya vuwako mutou na yada dravudravua i kwe e biujia e levu mai vuwadru taucoko na mai soli. ⁴⁴Niru biujia e valu mai na ledru jiki ni yau, ia na yada dravudravuwa e biujia na kwa taucoko, io na kwa taucoko e cola ke.

Chapter 13

¹Na gauna a vou ladei mai o Jisui were ni lotu, e kia na la Jiseveli e kwa, "Vavuvuli, tolvia nai rairai ni vatu vata qai nia na rairai ni were!"² A qai tata o Jisu a qai kwa, Mutu vou tolvia na were yalevu igi? e na tasi kia na vatu me vitaqataqai e na talaraki taucoko.³Na gauna e vou nokoto no nai ke i na ulunivanua ni vi olive donia na were ni lotu, o Pita o Jemesa o Joni vata o Adriu a ru qai tarogia lo. ⁴"Mo kwa mai vuwako madou, na gauna cava e na yaco maike? Na vatakilakila cava e na yaco e na gauna e voleka mai ke?"⁵A qai tata vuwadru o Jisu, "Mutu tola via oka me kua ni kia e va cala niko mutou. ⁶"E levu e ru na lamai qu yaca e ru na kwa, o yau o kea e ru na vacala i dru e levu".⁷Mutu na varogo nai valu na i rorogo ni valu, me kua ni karaciko mutou; e dodonu me yaco mai ni sibere nai vata otioi. ⁸"E ru na vibolebolei na vi vanua, qai nia na vi matanitu, e na tavuki na vanua e na vi vanua, qai nia na dausiga, Ikwe nai vatekivu ga ni vi kwa rarawa.⁹Me mutu qaraniko mutou oka. Mutu na soli e ru mata na dauvilewai, mutu na rubilaki e na vi vanua ni masu, mutu na tucake e ru mata na kovana qai nidru na tui, me balejiko yau, me mutu vadjinadjina. ¹⁰E na vunautaki re i mata nai tukutuku oka, e na vi vanua taucoko.¹¹"Ni mutu vou vesu me mutu lai lewai, kua ni leqwa takinia na kwa me mutu kwa, mutu kua ni vanananui mata, Na kwa mutu na kwa e na soli mai vuwako mutou; e na tasi niko o tata, e na tata ga na Yalotabu. ¹²Nai tukani ena solia o tacia me mate, qai nia o Momo e na solia o luveya, e ru na tucake nai luve me balejidru na i tubutubu, me ru mate ke.¹³ E ru na burajiko mutou na tamata me balejia qu yaca, o kia ga e vosojia me yacovia na i vataojioji, e na vacolai. ¹⁴"Ia ni mutu vou tolvia na vi vanua e vatabui tu ni vou tu i ke na kwa vasisila e dau vei varusai, o kia vou kwa o Taniela na parovita," (me kilajia o kia e wilikia), me ru la i na ulunivanua o rau na no tu i Jiutia, ¹⁵Me kua ni kia e labale i were o kia e nokoto i yataga ni were, se me kua ni kau dai mai e kia na kwa e no i were. ¹⁶Me kua ni lesu tale o kea e nokoto no i na i teitei me lai kau na lai sulu¹⁷E na bura vuwadru na bukete qai nidru na vasucu i luve na gauna igi! ¹⁸Me mutu masu me kua ni yaco mai na gauna ni yaliwa. ¹⁹E na levu na vi kwa rarawa, e na tasi kodaki ke nai vatekivu, me yacovia na gauna e a buli ke, na Kalou na vuravura, me yaco mai nikua, e na tasi kodaki tale ga ke i bere. ²⁰Ke kodaki e vou valekalekataka nia na gauna na Kalou, ena tasi kia na tamata e na colo rewa, ia me balejidru na djigitaki, e na valekalekataka ke na gauna i gi. ²¹ke kodaki e kia e kwa vuwako, "Tolvia, ikwe na Karisito! tolvia ikwe o kia!" kua ni vabaujia. ²²E ru na tubu mai na Karisito kei na Parovita vai lasu, e ru na vavea na cakacakamana qai nia nai vatakilakila me ru vi vacalai ke, vabibi o rau na djigitaki. ²³Mutu qarauniko mutou oka! A qu vou kwa oji vuwako mutou nj sibere mai na keya gauna. ²⁴Ia ni vou devu na gauna rarawa igi, e na qai va gilogilotaki na matanisiga, na vula e na tasi solia na kea kakarama, ²⁵Na vi kalokalo e ru na lutu mai, e na qai vitosoyaki na kwa kaikai e na maliwa lala. ²⁶Eru na qai dania na Luve ni Tamata ni na labale mai e na vi kete ni o i na kaikai qai nia na lagilagi. ²⁷Ena qai vatala jidru mai la agilosi ena qai soqoni jidru vata na leya djigitaki mai na mata ni cagi e va, nai yalayala kei vuravura qai nia nai yalayala ni maliwa lala. ²⁸Me mutu kilajia na tata vatautauvata i na vuni lolo, na gauna vou tubu vou mai ke na vunikai, mutu qai kilajia ni vou voleka mai na gauna ni katakata ²⁹Me kodaki tale ga o mutou, na gauna mutu tolvia ke na kwa vou yaco, mutu vou kilajia ni vou voleka mai i mata ni were. ³⁰Na djina a qu vou kwa vuwako, e na tasi lavele nai taba e colo ikwe e na yaco rewa. ³¹Na lavele o lomalagi qai nia o vuravura, ia na lequ tata e na tasi lavele rewa. ³²Ia e na vuku siga igi qai nia na la jiki ni siga, e tasi kia e kilajia o rau na Agilosi mai lomalagi, se o luvea, o leya Momo takia ga. ³³Mutu varau! Vatawa, mutu masu, ni mutu tasi kilajia na kea jiki ni siga. ³⁴E kodaki e kia na tamata e la i na vanua vayawa, o kia vou biujia lea were, a vou alesia na tamata me re lewaia, a qai lesia vuwadru yakia na cakacaka, a qai kwaya vua na i vatawa me vatawa no. ³⁵O kia me mutu vatawa ni mutu tasi kilajia na jiki ni siga e na lamai ke nai taukei ni were, e rewa ni veiyavi, se lomalama ni bogi levu, se vou tagi na to, se vei qwata lailai. ³⁶Ke kodaki e lamai vasauri, me kua ni daniko nio moce no. ³⁷"Na kwa qu vou kwaya vuwako mutou, qu vou kwaya talega vuwadru: mutu vatawa!"

Chapter 14

¹A si vo no e rua na siga me vai ke na kana vata ni lakosivia. A ru vo vitalanoa takinia o rau na vu ni vola qai nidru na bete me na vo vesu soko mai o Jisu balejia me vamate. ²A ru qai kwa me kua, "Me ru kua ni la na gauna ni kana vata ni lako sivia, balejia ni ru si no muni na tamata i yaloga. ³Na gauna e a nokoto no ke o Jisu i Pecani i na lea were o Saimoni, na gauna e a tadra no ke i na teveli, e kia na lewa e kau mai e kia na tavaya waiwai, e kia na waiwai garu oka. A qai vakwarania na tavaya a qai sovajia ve ulu. ⁴E yavalu e ru yalo bura takinia. A ru qai vi kwa yaki nia vai nidru e vatawayagataki tu boto na waiwai ikwe e na vuku ni cava? ⁵Na waiwai kwe, ke volitaki a tolu na drau vacaca na veni kai sau me ke soli vuadru na dravudravua. ⁶A qai kwa o Jisu, "Mutu deinia na cava mutu vasagaiya ke e vavea vuwako yau e kia na kwa oka. ⁷E ru na no qainiko o mutou na dravudravua, ni mutu na vavea e kia na kwa yaga vawadru e rewarewa, ia o yau qu na tasi no qainiko mutou vakia. ⁸E vavea o kiya na kwa e rewa jia, e lamai o kiya me waliya qu yago me bulu. ⁹A qu kwa vuwako mutou, ina vi vanua taucoko i vuravura me na vunau taki ke nai tukutuku oka na bau tukuni tale tuga na kwa e vavea na lewa ikwe me kea i djivi. ¹⁰O Jiutasa Isikarioti e kia vuadru na lewe jini karua e la vuadru na bete levu me solia vuwadru o Jisu. ¹¹Na gauna e ru varogo ke na bete levu e ru marau a ru yalayala me ru soli lavo vuwa, a qai vadaniya i kiya na gauna e rewarewa me solia ke. ¹²E na matai ni siga ni kana madrai, e tasi valeveni aru qai va mate nia e kia na sivi kana vata, aru qai kwa vua na lea jisaiveli. ivei na vanua o kajia me madu lai varau taki nia me vai ke na kana vata. ¹³A qai vatala jidru okea e rua na lea jisaiveli a qai kwa vuwadru," meru la i rara, muru na sotavia e kia na taigane e dagia no e kia na saqa ni wai. muru tekuci. ¹⁴Na gauna ena unu ke i were muru tekucia kwa vua nai taukei were," e tarogia nomai o nai vavuvuli i vei na vanua me vai ke na kana vata ni lako sivia, qai nidru na lequ jisaiveli. ¹⁵E na qai vata kia vua ko muru e kia na vanua e levu e na taba ni were i yata e vo varau taki tu na keya i yaya, muru varau takinia ke na keda tou. ¹⁶A ru vo la na jisaiveli a ru yaco i rara, aru dania na kwa me kodaki na kwa me kwaya, a ru varau taki niya sara na cawa ni kana vata ni lako sivia. ¹⁷Ia ni vo yavi mai, a ru qai lama i o jisu qai nidru la jisaiveli. ¹⁸Ia ni ru vo no meru kana o jisu a qai kwaya, "aqu vo kwaya oji mutou e kia du kana vata no e na soliko au yaji. ¹⁹E qai rarawa e ru yalo a ru qai kwa yakia vuwa, "Ba ra niko au e kia tale se ba ra niko au?" ²⁰qai saumia vuadru o Jisu a kwa, "E kia ga vuako mutou na lewe djina rua o kiya ma ru na musu kia vata na madrai i na bilo. ²¹E na la na luve ni tamata me kodaki na kwa e volai me balejia, i ya e na bura vuwa e cola i gi, o kia e solia yaji na luve ni tamata ke ba ra si kua ga ni sucu mai ke oka cake. ²²Na gauna a ru kana no ke qai qulumia na madrai o Jisu, qai lotu taki niya qai musukia. E solia vuadru qai kwa mutu qulu ikwe mutu kania, ikwe qu yago. ²³A qai qulumia na bilo va okaoka, qai solia vuwadru, a ru qai somu taucoko. ²⁴A qai kwa, "Ikwe qu dra na dra ni vi yalayalaji vou liviraki me balejidru e cola wara. ²⁵"Qu vo kwa oji vuwako mutou qu tasi saumia tale na vu wa ni vaini me yacovia na gauna qu na somiya vou tale ke i na matanitu ni Kalou. ²⁶Ni ru vou lagasere oji, a ru qai la i na ulu ni vanua ni vi Olive. ²⁷A qai kwa vuadru o Jisu, "Mutu na tarabe taucoko me balejiko au na bogi nikua, ni vo volai, A qu na yavijia na i vatawa ni sivi. ²⁸Io ni qu na vou tucake tale mai na mate, A qu na simata taki niko mutou i Kaleli. ²⁹A qai kwa o Pita, "Kodaki e ru mani lutu tucoko o au ga e na jikai. ³⁰A qai kwa o Jisu vuwa, "A qu vou kwa vuwako na bogi no ga nikua ni sibere ni tagi varuwa na to o na cakitaki niko au va tolu. ³¹A qai kwa mai ni yalo kaikai o Pita, "Kodaki daru mate vata, qu na jikai ni cakitaki niko e ru kwa kodaki muni ke ka vo. ³²A ru qai la i na kia na vanua e yaca o Kecisemani, a qai kwa vuwadru la jisaiveli, "Mutu nokoto i kei me qu la i masu. ³³A qai meidru o Pita, Jemesa, vata qai nia o Joni a vo vatekivu me vakilajia na kwa e varau yaco. ³⁴E qai kwa vuadru, e vo rarawa valevu qu yalo me kodaki ni qu na mate mutu nokoto no ga ikei mutu vatawa no. ³⁵A vo la valelai i mata o kiya e cuva bale i na qwele, qai masu "Kodaki e rewarewa me ladei na gauna i gi vuwa. ³⁶A qai kwa "Apa, Tamaqu, vou rewarewa vuwako na kwa taucoko, kaudei vuwako au na bilo ikwe, io, me kua ni kodaki na lequ lewa me kodaki ga na lemu. ³⁷E lesu mai a tolavidru ni ru moce no qai kwa vo Pita, "Saimoni o moce no? e tasi rewa ni o bau vatawa me kiya na yauwa. ³⁸Mutu yadra mutu masu me kua ni rewa jiko mutou na meca e djina ni gu na yalo e malumalumu. ³⁹Qai la dei tale o kia me la i masu kwa tale na masu igi. ⁴⁰Io vo lesu tale mai, a tolavidru ni ru si moce tuni vo bibi e ru mata, a ru tasi kilajia e kiya na kwa meru kwa vuwa. ⁴¹E lesu va tolu mai e kwa vuwadru mutu si moce ga? mutu vacegu, vo yaco na gauna daniya vo soli yaji na i luve ni tamata, e ru lima na e cola bura. ⁴²Mutu tucake me du layaji, daniya vo voleka mai e kiya e na soliko yau yaji. ⁴³Ni tata no ga vo la sara mai o Jiutasa e kia vuwadru na jini karua, qai nidru e levu na tamata e ru vai sele i wau, e ru vai wau mai vuwadru na bete levu qai nidru na vu ni vola, qai nidru na qase. ⁴⁴Ia o kiya e na solia yaji a vo kwa devu vuwadru e kiya na i vatakilakila o kiya ga qu na si via mudu mutu qulumia mutu meiya vama no yaji. ⁴⁵Ni la ga mai o Julasa e la sara vuwa e kwa vavuvuli, e kisiviya sara. ⁴⁶A ru qulumia a ru meiya sara yaji. ⁴⁷E kiya e no voleka e qulu na i sele qai takavia ke e bebe na leya e cola na bete levu. ⁴⁸Qai tarogidru o Jisu mu tu ba ra la mai daniya e kiya na dau driva mutu va i sele mutu va kai me mutu la mai meiko yau? ⁴⁹A qu dau no vata

qai niko mutou i na vi siga i na were ni masu, qu vai vuli mu tu tasi qulumiko yau, ia na i Vola Tabu e na vayacori ga.⁵⁰ A ru qai deiniya tu a ru qai tuba.⁵¹ E tekucia no e kia na suravou, e taboi no i na i sulu lineni, a ru qai qulumia.⁵² A vou biujia na la i taboi lineni, qai tuba luvaiwale.⁵³ A ru meiya o Jisu vuwa na bete levu a ru soqoni vata na gase, na bete levu, qai nidru na vu ni vola.⁵⁴ O Pita a tekuciya vayawa me yaco sara la were na bete levu e la i vakatakata qai nidru tu na ovisa.⁵⁵ Ia o rau na bete levu na mata veilewai a ru vadaniya me kiya me beitakinia o Jisu me mate ke a ru tasi tolavia e kia.⁵⁶ E ru levu e ru tasi djina i na ledru vi beitaki e tasi la vata na ledru i tukutuku.⁵⁷ A ru no e valu e ru qai giri i na ledru vibeitaki, a ru qai kwa, O madou ma du varogo e kwa,⁵⁸ "A qu na basukiya na were ni lotu ikwe e lima ni e cola, qu na vaveya tale e kiya e tasi vai e na lima, e na tolu na bogi.⁵⁹ A vo tasi la vata na ledru i tukutuku.⁶⁰ A vo qai tucake na bete levu na kedru vi mama qai tarogia o Jisu, "E kwa e vo jikai na kwa mo kwa? na cava e ru bilitaki niko ke o rau ikwe? ⁶¹E galu tu ga o kiya e tasi kwa e kia na kwa qai tarogia tale na bete levu e kwa o iko na Karisito e luveya o kiya e leya na varokoroko se jikai?". ⁶²Qai kwa o Jisu, "O yau i qoi, mutu na tolavia na luve ni tamata ni nokoto e lima matau o kiya e kaikai e na la tale ga mai e na vi o ni lomalagi."⁶³ Na bete levu qai dresulaki niya na la i sulu e kwa vua, "E yaga va cava me ru yavalu tale na vadjinadjina?"⁶⁴ Mutu vo varogo ni tata vaburatakiniya na Kalou, na cava mutu lewaia?" A ru vo lewaia taucoko me va mate.⁶⁵ A ru qai katasivi jiya, taboiniya e mata ru qou laki niya ru kwa vuwa kwa mai o cei, a ru qai sabiciya na ovisa.⁶⁶ E nokoto o Pita i na rara ni were igi qai la mai e kiya na yada ni bete levu.⁶⁷ Na gauna e tolavia ke o Pita ni taliku no e va tolavia e kwa, "O iko muni muru no vata no o Jisu na kwai Nasareci.⁶⁸ E vasesejiya qai kwa a qu tasi kilajiya, a qu tasi vakasamatakiniya rewa," e biubiu me la i rara mta ga ni were qai tagi na to.⁶⁹ E tolavia tale na yada qai kwa vuwadru na no voleka, "E kia vuwadru i kwe."⁷⁰ A vo vasesejiya tale o kia, va lailai ga a ru kwaya vo Pita orau na no voleka, "E djina o i ko e kia vuyadru, mo kwai kaleleli."⁷¹ A vo tekivu me tata ocaoca e bubuli me kwaya, "A qu tasi kila jia na e cola i qoi mutu kwaya no."⁷² A vo qai tagi varua na to, o Pita a qai numia na kwa e kwaya vuwa na kalou, "E si bereni tagi varua na to, ona tasi vadjinadjina taki niko yau va tolu," ia ni vakasama taki niya e tagi.

Chapter 15

¹Ni kida na qwata e ru soqoni vata mai na bete levu, o rau na qase, na vunivola, qai nidru taucoko na matavilewai, ru vesu kia o Jisu, ru meya dai, me ru lai solia vua o Pita. ²A qai tarogia o Pailato "Tasiniko na ledru tui na kwai Jiutia"? a qai saumia o Jisu, "O vou kwa djina mai". ³Ia o rau na bete levu e levu na kwa e ru baitakiniya vuwa o Jisu. ⁴A qai tarogia tale o Pailato, "O na tasi mata kwa e kia na kwa? tolvia re kea levu nakwa ru beitaki niko ke". ⁵E tasi kiya na kwa o Jisu, e kuralt bui ke o Eroji. ⁶E na vi gauna ni solevu, o kia e dau serekia e kia na kwai vesu, me kodaki na ledru jigijigi. ⁷E nokoto e kia e cola e yaca o Parapa e a vesu vata qanidru e valu na ecola e na laba. ⁸A ru vo coco na ecola wara aru vamamasu jia me vavea vuadru me kodaki ga na lai varau. ⁹E saumia yaji o Pailato qai kwa, "mutu okajia mequ serekia yaji na ledru tui na kwai Jiutia?" ¹⁰Ni kilajia o kia ni ru a beita kinia ga na bete levu e na vuku ga ni ledru vuvu. ¹¹E ru vauqejidru na ecola wara na bete levu meru serekia o Parapa. ¹²Saumia o Pailato e qai kwa, "Na cava ga mequ vavea vuwa o kiya e lai kwai me ledru tui na kwai Jiutia." ¹³E ru qai kula vakiniya mai, "vakoja I na kauvelatai!" ¹⁴Qai kwa o Pailato vuwadru, "na cala cava e vavea?" a ru qai kula vakiniya mai yata. vakoja i na kauvelatai. ¹⁵Ia o Pailato ni vou okajia me va Loma oka taki nidru e cola wara, e a serekia o Parapa. qai solia o Jisu meru vakuitajia ni sibere me lai rube I na kauvelatai. ¹⁶E ru meia dei na sojia i na yasa ni were ni turaga, e ru soqonijidru vata na sojia taucoko. ¹⁷A ru va sulu taki nia i nai sulu lokaloka, a ru talia e kia na i sala wa vavotona a ru vaisala taki niya ke. ¹⁸A ru va tekivu meru valiyaliya ciya, "o dau loloma na ledru tui na kwai Jiutia." ¹⁹A ru warolaki nia e ulu ena kiya na sina a ru katasivijia, a ru jikituru e ru varokoroko vuwa. ²⁰Ni ru vou varivariva ciya, oji a ru qai luvajia dei vua nai sulu lokaloka, e qai vaisulu takinia i na lea i sulu djina ru meya yaji meru qai lai vakoja i na kauvelatai. ²¹A qai kia na kwai Kirini e yaca o saimoni, (o tamadru o Aleksada qai niya o Rufo), a ru qai vakaikaitaki niya vua me dagiya na kauvelatai. ²²A ru qai meiya i na kia na vanuwa Kolikoca, kai balebale na vanuwa ni qwavokavoka. ²³A ru qai solia vua na waini e ru wakia vata na mura me somiya, e a tasi somiya. ²⁴Ni ru vo vakoja oji ina kauvelatai, a ru qai wasekia na lai sulu, a ru qai va wiri majigi meru kala kilajia ke na ledru i votavota. ²⁵Ia e nai katolu ni yauwa a ru qai vakoja ina kauvelatai. ²⁶A ru qai volaiya i yata vua, na kwa eya beitaki ke, "Ikwe na ledru tui na kwai Jiutia," ²⁷E ru qai vakojidru vata i na kauvelatai e ru rua na dau driva, e kia i na matau e kia i na mawi. ²⁸E vou vayacori ke nai vola Tabu, niya kwaya, e ru vou wili vata nae cola i valavala ca. ²⁹Ia o rau na vi layaki tu, e ru tata vaburaburataki niya, e ru kurutakiniya e ru ulu a ru kwaya, "Iye o iko o basu kia na were ni lotu, o vavea tale ena lotu ga ni bogi. ³⁰Mo vacola niko re labale mai na kauvelatai!" ³¹Na calevu vata ga igi ru tata vaburaburajia ke o rau na bete levu qainidru na vunivola, "E dau va colo nidru na ecola. ia e tasi rewa ga ni va colo niya vainiya." ³²Me labale mai na kauvelatai ni karisito, na ledru tui na Isirel, me madu daniya me madu qai vabaujia, o rau talega a ru a vakoja vata na kauvelatai e ru varivarivacia muni. ³³Ia ni vo yaco nai ka ono ni yauwa, e gilogilo na vanuwa taucoko me yacovia nai ka ciwa ni yauwa. ³⁴Ia e nai ka ciwa ni yauwa e qai coco o Jisu e na domo levu, qai kwa Iai! Ilai! lama sapakicani? na kea i balebale, "Turaga na lequ Turaga" o biujiko yau e na vuku ni cava? ³⁵Ni ru varogo na lea coco e valu e na tucake tu e ru kwa ni covia o Ilaijia. ³⁶E qai wavu mai e kia, e tonia na sivaji i na wai winiwini, vivia i na kia na i sina, a ru va somiya e qai kwaya." Dei niya re, medu daniya nikuwa e lamai o Ilaijia meya bale mai i na kauvelatai se jikai. ³⁷Ia o Jisu, ni coco e na domo levu qai vacegu. ³⁸Qai tawase taki rua nai laji ni were ni soro tekivu sara ga mai yata me yaco sara i ra. ³⁹Ia ni vou tolvia na Turaga ni valu e a tucake volekajia no, ni o coco kodaki i gi e qai kwa "E vou djina ni jia luve ni kalou o kiya. ⁴⁰E ru valu muni na lewa e ru tola tu ga vayawa. E kia vuwadru o Meri na lewa ni makitala, o Meri ledru nene o Jemesa e tacia o Josese qai nia o Solomoni. ⁴¹O rau a ru dau qwaravia, a ru dau tekucia ni dau no mai Kaleli, qai nidru e levu na lewa a ru lavata qai nia i Jerusalemi. ⁴²Ni vou yavi ni siga varau, na siga e taraviya na siga ni vacecegu. ⁴³E qai lamai o Joseva na kwai Aramacea, na matanivanuwa, e kiya vuwadru na matavilewai, e waciya no na keya yaco nia matanitu ni Kalou, e la vadodonu vo Palato, qai kerevia e yago o Jisu. ⁴⁴A karaciya o Pailato ni vou mate o kiya, e coviya na turaga ni valu qai tarogiya, bara vou mate makawa se qai mate boto? ⁴⁵Ia ni vou kilajia mai vuwa na turaga ni valu, qai soliya e yago vo Joseva. ⁴⁶E voliya e kiya nai sole la nene, e biujia bale mai e qai va viviya ke, qai vadaronia I na kiya nai bulubulu e vai i na vatu, qai vaqiqicia e kia na vatu i na gusu ni bulubulu. ⁴⁷A ru daniya na vanuwa e maroroi ke e yago, o Meri na lewa ni makitala qai nia o Meri la nene o Josese.

Chapter 16

¹Io vo devu na siga ni vacecegu, o rau o Meri na lewa ni Makitala, qai nia o Meri ledru nene o Jemesa, qei nia o Saimoni aru volia na waiwai vai saluwaki meru walicia ke e lala o Jisu. ²Io ni siqwata lailai enai matai ni siga ni kia na macawa, a ru la mai inai bulubulu si qai la cake no mai na matanisiga. ³A ru kwa vai nidru, "O cei ena va qiqi nia dei na watu vuako datou mai na gusu ni qwara ni bulubulu?" ⁴Ia ni ru tolaviya, eru daniya ni vo vaqiqi dai tu na watu, ia e watu levu sara. ⁵Maru vou unu i nai bulubulu a ru tolvavia e kia na saravou a vai sulu bucobuco, tadra no i tavoi matau, a ru mataku. ⁶E kwa vuadru okea, "Mutu kua ni mataku mutu va tolvavia o Jisu, na kwai Nasareci, o kia e a mate. A vo tucake tale' o keya vo lavele i kei. Mutu tolvavia na vanua a ru vadaraniya ke. ⁷Mutu la, mutu lai kwaya vuwadru na leya tisaiveli vua o Pita, 'Ni vou simata i Kaleli. Mutu na daniya mai keigi me kodaki na kwa e ya kwa vuwako mutou. ⁸A ru la vawatoto yaji meru tuba dei mai i nai bulubulu, a ru saqanini aru mataku, a ru tasi kwa tale ga e kia na kwa vua na levu ni ledru mataku. ⁹A vo tu cake tale o keya na qwata lailai gi nai matai ni siga ni wiki, a simata sara o Meri na lewa ni Makitala, o kea a rovia dei vua e vitu na nitu. ¹⁰Qai la o keya lai kwa vuadru o rau dau no vata no i mata, a ru rarawa aru tagi. ¹¹O rau a ru varogo ni si cola qai varaitakinia vua e ru tasi vabaujia. ¹²Qai varaitakinia e kanikia e yago vuwadru e ru ruwa ni ru la no i ledru vanua. ¹³A ru la a ru lai kwaya vuwadru ka vo, ia a ru tasi vabaujidru. ¹⁴Devu qai varaitakinia tale vuadru na jinikadua nimru vo kana no, qai vunauci jidru ena vuku ni ledru tasi vabaujia qai nia na ledru yalo kaikai, ena ledru tasi vadjinadjina idru o rau eru vo dania ni vo tucake tale mai na mate. ¹⁵E kwa vuwadru, mutu layaji i vuravura taucoko, mutu kwaya nai tukutuku oka vuwadru na tamata taucoko. ¹⁶O kia e vabaujiaya ni vavitaivotaki ena cola, e na lai ocaji ga okea e tasi vabaujiya. ¹⁷Io nai vatakilakila ikwe e na tekucidru e ru vabaujiya: e ru na varoviya nitu i qu yaca eru tata taki niya i vanuwa. ¹⁸E ru na tomia na gwata, ia kodaki e ru somia na kwa e gaga, e ru tasi bura ke, na tabakidru na tauvi mate eru lima eru na vacolai. ¹⁹Ia ni vo tata oji vuwadru na Turaga o Jisu, a qai la cake i lomalagi a vo no koto no i na lima i matau ni Kalou. ²⁰O rau na jisaiveli a ru vo layaji e ru vo vunautaki nia i na vi vanua taucoko, a vo cakacaka vata qai nidru kalou a vo va jinajina nai vata kilakila e tekucidru.

Luke

Chapter 1

¹A ru lewe levu e ru boleiya meru varau taki niya na i tukutuku na vi kwa e vadjina jiya deivaki sara voko datou, ²me kodaki na kwa e ru kwa vuwako datou, o rau e ru tolaviya e ru mata e ru qaraviya na kwa, mai na i vatekivu; ³E oka tale ga voko au, ni qu va tarotaro giya makuga sara na kwa taucoko mai na i vatekivu, mequ vadeitakinia na vola vuwako mutou, Ceofilo na turaga djina, ⁴mo kila jiya ke na keya djina ni vi kwa o va vuliciya ke. ⁵Na gauna e tui Jiutia ke o Eroti, e kiya na bete o Sakaraia e yaca, e mata bete i Epaia; a leya e kiya o luveya o Eroni, o Ilisapeci e yaca. ⁶Aru vo dodonu ruwaruwa i na mata ni Kalou, e tekuciya na i vunau taucoko qei niya na i varo ni Turaga, e tasi cola. ⁷E jikai o luvedru ni vo yava o Ilisapeci e ru vo qase ruwaruwa mai. ⁸A vo yaco ni vo vaveya no o keya na cakacaka va bete i na mata ni Kalou, e vuku ni mata va bete. ⁹Me kodaki na i valavala ni cakacaka va bete, e vo niya la i tavi me vayaginiya na kwa e garu oka, ni vo unu i na were ni turaga. ¹⁰O rau na tamata taucoko ga eru lewe levu, e ru vo no i rara e ru masu ni vo yagi no na kwa e garu oka. ¹¹A lai tolavi vuwa e kiya na agilosi ni Turaga, e no e tavo i matau ni cabocabo ni kwa e garu oka. ¹²Ni vo tolaviya o Sakaraia, e karaciya, a vo unuviya na mataku, ¹³a vo kwa vuwa na agilosi, kuwa ni mataku, Sakaraia, e vo lai rogoci na lemu masu, e na va sucu niya e kiya o luvenu teigwane o Ilisapeci na lemu yalewa, o na va yaca niya ke o Joni. ¹⁴Io o na marau ke, e ru na levu tale ga e ru na marau ke balejiya na leya sucu. ¹⁵E na levu o keya e mata na Turaga, e na tasi somu waini se na yaqona, e na va vuqaniya tale ga na Yalo Tabu, ve kete la nene. ¹⁶Eru levu vuwadru o luveya o Isireli e na saumaki niya mai o keya i na Turaga na ledru Kalou. ¹⁷E na simata taki niya e yalo o Ilaijia qei niya na leya kaikai, me sau niya vuwadru na qase qeinidru nai luve qeinidru na yalo dredrei i na ledru vuku eru yalo dodonu, me varautaki niyana tamata niya na tamata me ledru na Turaga. ¹⁸A kwa vuwa na agilosi o Sakaraia, na cava mequ kilajiya ke na kwai kwe? niqu vo qase e vo levu na leya yabaki ni lequ yalewa. ¹⁹Avo kwa na agilosi, a kwa vuwa o au o Keperieli, aqu dau no e mata na Kalou, aqu vo lai vatata mai mequ kwa vuwako, mequ kwa vuwako nai tukutuku oka i kwe, ²⁰Mo tolaviya, o na galu ga, o tasi tata rewa, me yaco na siga e yaco ke na vi kwa ikwe, o vo tasi vadjina jiya na lequ tata, o keya e na vo va yaco niya ga ka gauna. ²¹Aru vo waciya o rau na tamata, e karaciya ni vo balavu o keya i na were- ni soro. ²²Ni vo unu o keya, e vo tasi tata rewa, vuwadru a ru qai kilajiya ni vo tolaviya o keya e kiya na raivotu i na were ni lotu, a vo vatataba vuwadru o keya a vo galu no ga. ²³Ni vo

devu na gauna ni leya cakacaka a vo la dei mai i na leya were.²⁴ A vo devu na siga igi, a qai kunekune na leya yalewa o Ilisapeci, a cilo niya o keya me vula lima, a kwa,²⁵ Avo cakacaka kodaki kwe voko au na Turaga i na siga e naki jiya o keya, me kau dai na kwa a qu varogo ke vuwadru na tamata.²⁶ Ina i ka ono ni vula a lai vatala na agilosu o Keperieli vuwa na Kalou, i na kiya na rara mai Kalili, e yaca o Nasareci,²⁷ vuwa e kiya na lewa e musu vuwa e kiya na teigwane e yaca o Josefa, na leya mataqali o Tevita, e yaca na lewa o Meri.²⁸ A vo lamai vuwa na agilosu, a kwa, sa loloma, o iko o dau lomani' e vo nokoto vuwako na Turaga, o vo kalougata valevu vuwadru na lewa kani kiya.²⁹ To o keya e karaciya na leya tata, a vo vanumiya e yaloga se kodaki i vei na leya i varau ni kidavaki ikwe.³⁰ Avo kwa vuwa na agilosu, kuwa ni mataku, Meri; ni o vo daniya na loloma vuwa na Kalou,³¹ Tolaviya o na kunekune, o na vasucu niya e kiya na teigwane, mo va yaca niya ke o Jisu.³² E na levu o keya, e na va toko ke o luveya o keya e cecere sara, na Turaga na Kalou e na soliya vuwa na i nono va Turaga na leya o tamaya o Tevita;³³ Ena lewaiya o keya na mataqali ;o Jekope e tasi mudu, e tasi oji muni na leya matanitu.³⁴ A qai kwa vuwa na agilosu o Meri, e na yaco kodaki i vei na kwa ikwe, ni maru tasi no vata e kiya na teigwane?³⁵ a tata na agilosu, a kwa vuwa, e na la bale mai vuwako na Yalo Tabu, e na varuru niko muni na kaikai o keya e yawa i yata sara; o keya e na sucu mai vuwako e na vatokai ke me kwa tabu na Luve ni Kalou.³⁶ Tolaviya, na lemu dauve o Ilisapeci, e vo kunekune taki niya muni e kiya na i luve teigwane, ni vo qase ikwe e ka ono ni leya vula o keya e vatokai me yava.³⁷ E tasi dredrei vuwa na Kalou e kiya na kwa.³⁸ A qai kwa o Meri, tolaviya na vada ni Turaga, me yaco voko au me kodaki na lemu tata, a vo la dai na agilosu mai vuwa.³⁹ A vo i ya o Meri na gauna igi, a vo la vawatoto i yata, i na kiya na rara i Jitutia,⁴⁰ Avo unu i la were o Sakaraia, a ru vo vikidavaki o Ilisapeci.⁴¹ Ni vo varogo o Ilisapeci na ledru vikidavaki o Meri, e rido e kete na i luve, a vasinaijiya o Ilisapeci na Yalo Tabu;⁴² Avo kula taki niya e domo o keya, a kwa, o kalougata va levu vuwadru na lewa kani kiya, a vo kalougata na vuwa ni mu kete,⁴³ Avo kodaki i vei na kwa i kwe, vuwako au, ni vo lamai voko au na leya nene na lequ Turaga.⁴⁴ Tolaviya, e vo rogo i qu bebe na lemu tata ni vi kidavaki, e rido i na marau na i luve i qu kete.⁴⁵ A vo kalougata o keya e va djinaijiya, e na yaco na kwa a vo la i kwai vuwa na Turaga.⁴⁶ A vo kwa o Meri, a vo va maluwa vuwa na Turaga qu yalo,⁴⁷ a vo marau qu yalo vuwa na Kalou na lequ i va cola.⁴⁸ Evo lomaniya la vada ni dravudravuwa; a tolaviya i na gauna ikwe e kwa na i taba tamata taucoko ni qu vo kalougata.⁴⁹ Ni vo vaveya na kwa levu voko au o keya e vo kaikai, e vo dokai ke e yaca.⁵⁰ A vo na loloma vuwadru na matakuciya, me yaco viya nai taba tamata e wara.⁵¹ Avo kaikai ka cakacaka e lima, a vo va sesenidru na viyaviya levu e keya na vuku ni numiya e ru yalo.⁵² Avo vasivo nidru na kaikai mai na ledru i nono, a va cecere nidru na tamata yalai.⁵³ A vo biri niru mata kana i na kwa e oka a vatala nidru na vutu ni yau.⁵⁴ A vukeidru na leya tamata na Isireli, ni va numiya na loloma,⁵⁵ [me kodaki na leya tata vuwadru na leya qase] vuwa o Aparama, qei niya na leya kawa e tasi mudu.⁵⁶ A vo no qaneya no Meri me vula tolu no, a qai lesu i la were.⁵⁷ Avo yaco la siga o Ilisapeci me va sucu ke, a va sucu niya o keya e kiya na i luve teigwane.⁵⁸ Aru vo varogo o rau na no voleka vuwa, qa i nidru na leya dauve, ni vo lomaniya va levu na leya Turaga, a ru vo marau vata.⁵⁹ Na i ka walu ni siga e ru la mai meru ciliviya na i luve, a ru vo va yaca niya ke o Sakaraia, meru vi yaca ni qei niya la momo.⁶⁰ A vo kwa la nene, me kuwa, me niya ga e yaca o Joni.⁶¹ Aru kwa vuwa, e jikai o wekamu mo va yaca niya ke na yaca i kwe.⁶² A ru vo va tabataba vo tamaya, na cava e okajiya o keya me niya e yaca.⁶³ A kodaki o keya me kiya na veva ni volavola, a vo volaiya, E yaca o Joni a karacidru taucoko ga.⁶⁴ A vo tasere sara e gusu vata e ma, a vo tata o keya, a vo varokoroko takiniya na Kalou.⁶⁵ Aru vo mataku taucoko o rau na no voleka jidru, a vo lai kwai yaji na tata taucoko i goi i na colo taucoko va Jitutia.⁶⁶ Aru deiniya e ru yalo o rau taucok e ru varogo, e ru kwa, i vei e kodaki na leya i varau na i luve ikwe? a vo no vata no na lima ni Turaga.⁶⁷ Avo va sinaiji i na Yalo Tabu o Sakaraia o tamaya, avo parofisai mai, a kwa,⁶⁸ me varokoroko taki na Turaga na Kalou e leya o Isireli, evo la mai vuwadru na leya tamata a va cola nidru.⁶⁹ A va tubuniya vuwako datou e kiya na vi vacolai e kodaki na kaukameya, na leya mataqali o Tevita na leya tamata.⁷⁰ E kodaki na kwa e kwa o keya eru gusu na leya parofita tabu, mai na vatekivu ke o vuravura,⁷¹ la vi vacolai mai na meca, e ru lima tale ga o rau eru burajiko datou.⁷² E va yaconiya na yalo loloma vuwadru na ledru qase, me numiya no na leya viyalayalaji tabu,⁷³ na bubului e bubului ke o keya vo Aparama o tamaya.⁷⁴ Me soliya mai vuwako datou, medu va colai mai e ru lima na ledu meca, medu qwaravidru medu kuwa ni mataku.⁷⁵ Na yalo savasava qeiniya na kwa dodonu e mata, na visiga taucoko ga i na ledu cola.⁷⁶ O iko na i luve, o na vatokai mo parofita vo keya e cecere sara; o na simata vuwa na Turaga mo caramaki niya na leya calevu;⁷⁷ me vatakei vuwadru na leya tamata na kwa meru cola ke, ni vo boko na ledru i valavala ca.⁷⁸ E vuku na leya loloma levu na ledu Kalou, e kida mai ke vuwako datou na kakarama mai i yata,⁷⁹ me va kakarama takinidru o rau eru nokoto no i na gilogilo qeiniya na yalo e vo mate, me qai tuberiya du la i na calevu e oka.⁸⁰ A vo tucake na i luve, a vo yalo makuga sara, a nokoto no i na yaloga ni vikai me yaco re na siga me vata keya ke vuwadru na Isireli.

Chapter 2

¹Na gauna igi a lai kwai aji ke na leya lewa o Sisa Akusita, me volai na lewe ni vanuwa taucoko. ²Me va devu re na i vola ikwe ni vo kovana mai Siria o Kirinio. ³A ru vo kala lala na tamata meru volai, o rau yakiya i na ledru vi rara. ⁴Avo lacake tale o Josefa i kalili i na rara o Nasareci, i Jiutia, la rara o Tevita, e yaca o Peceliema; ni mataqwali vata o Tevita, a tubu mai vuwa; ⁵Aru volai vata o Meri, o keya a musu vuwa me leya, a vo bukete no. ⁶Niru vo no mai keigi, a vo cava mai na siga me va sucu ke. ⁷A va sucu niya la ulu matuwa na teigane, a olo niya vuwa na i sulu ni luve, a va daraniya na vanuwa e ru no ke na manumanu ni vo jikai na were me ledru. ⁸A yavalu na i vatawa ni sivi ni vanuwa igi, eru no mai na vanuwa vi mau, aru vivuke meru vatawa niya na sivi vai bogi. ⁹A tolaviya, e kiya na agilosu ni Turaga a vo la yaji vuwadru, avo mudre wavoki vuwadru na i ukuuku ni Turaga, a ru vo matakua valevu. ¹⁰A kwa vuwadru na agilosu, mutu kuwa ni matakua; daniya, a qu vo kau mai vuwako mutou e kiya na i tukutuku oka me mutu marau va levu ke, qei nidru taucoko na tamata. ¹¹E vo sucu vuwako mutou na siga ikwe, la rara o Tevita, na i va bula, o keya na Karisito na Turaga. ¹²Ikwe na keya i va takilakila vuwako mutou, mutu na tolaviya na i luve ni olo tu vuwa na i sulu ni luve, a vo dara i na ledru vanuwa na manumanu. ¹³Aru vo levu na kwai lomalagi, e ru no vasauri qai nidru na agilosu, a ru va oka oka vuwa na Kalou, ¹⁴A leya na Kalou na varokoroko i na vanuwa i yata sara aru viokaji rewa na kwai vuravura; eru lai lomani o rau na tamata. ¹⁵Aru vo ladai vuwadru na agilosu i lomalagi, aru kwa vainidru na i vatawa ni sivi, mutu la mai medu la i Peceliema medu daniya na kwa e yaco, o keya e vata keya mai vuwako datou na Turaga. ¹⁶Aru la vawatoto yaji, aru vo daniya o Meri, qeiniya o Josefa, qeiniya na i luve ni dara no i na ledru vanuwa na manumanu. ¹⁷Niru vo daniya, aru vo kwayaji na kwa a vo lai kwai vuwadru balejiya na i luve ikwe. ¹⁸Avo karacidru taucoko ga niru vo va rogo na kwa eru kwa o rau na i vatawa ni sivi. ¹⁹A qulu na tata taucoko ga ikwe o Meri, o vo vanumiya ke ve yaloga. ²⁰O rau na i vatawa ni sivi eru vo lesu tale, aru va okaoka takiniya, ru dokaiya na Kalou i na kwa taucoko ga eru varogo se ru tolaviya, e kodaki a vo laikwai devu vuwadru. ²¹Avo devu na bogi walu, a qai ciliviya ke na i luve, avo toko e yaca o Jisu, avo tokoniya na agilosu ni bere ni kunekune taki. ²²Avo devu na siga e va savasava takiniya ke la nene me kodaki na leya i vunau o Mosese, aru vo meiya i Jerusalemi, me va caboniya vuwa na Turaga. ²³E kodaki ni volai i na i vunau ni Turaga, nai luve teigwane taucoko ga e ulu matuwa eru na va tokai me tabu me leya o Jisu;] ²⁴Meru vacaboniya muni na i soro e kodaki ni kwa na leya i vunau na Turaga, me ruwa na soqe, se ruwa na luve ni ruve. ²⁵Tolaviya, e kiya na tamata mai Jerusalemi, o Saimoni e yaca ,e yalo dodonu e dau lotu na tamata ikwe, a waciya na ledru vacegu na Isireli, a no vuwa na Yalo Tabu. ²⁶A vo vatakeya vuwa na Yalo Tabu, ni si jikai re ni mate, a daniya rewa e mata na Karisito ni Turaga. ²⁷A va vuniya na Yalo Tabu na leya la i na were ni lotu; io niru vo meiya mai na i luve o Jisu o rau na leya qase, me vai vuwa na i vaivai ni vunau. ²⁸A qai roqojiya cake o keya, a kwa, ²⁹O mutou na Turaga, mo qai daniya na lemu tamata me la i na vacegu, me kodaki na lemu i tukutuku; ³⁰A qai daniya qu mata na vuni cola mai vuwako. ³¹Io o keya o varau takiniya ve ru mata na tamata taucoko ga. ³²Na kakarama me vakakarama takinidru na vimatanitu kanikiya, me ledru i ukuuku na lemu tamata na Isireli. ³³A karacidru o Josefa qeiniya la nene, balejiya na vi kwa eru kwa balejiya. Avo tata ni vivakalougata takinidru. ³⁴O Saimoni, a kwa vuwa o Meri la nene, daniya, o keya ikwe e viri no me labale ke, se tucake ke eru levu na Isireli, me vatakilakila ke i na tata va buraburataki, ³⁵Me va takeya ke me numiya eru yaloga eru levu; ia e na basukiya mu yaloga na i sele wau. ³⁶E kiya na parofita lewa, O Ana, o luveya o Fanueli, la mataqali o Aseri avo levu sara la yabaki, e vulau ni vo va teigwane, ³⁷aru cola vata la teigwane me yabaki vitu; avo qai yada, e walu saga vulu ka va na keya yabaki; a vo tasi ladai i na were ni lotu, e dau lotu, e lolo, e dau masu visiga vibogi; ³⁸A lamai o keya i na jiki ni siga igi, a vaokaoka muni na Turaga, avo tatakijiya vuwadru taucoko eru no mai Jerusalemi eru waciya na i vaicola. ³⁹Aru vo vaveya devu na kwa taucoko ga me kodaki na i vunau ni Turaga, aru vo la tale i Kalili, i na ledru rara i Nasareci. ⁴⁰Avo levu na i luve, avo yalo makuga mai, evo vuqa na vuku, avo no vuwa na loloma ni Kalou. ⁴¹Aru vola la qase ina viyabaki i Jerusalemi ina kana vata ni lako siviya. ⁴²Nivo jini karuwa la yabaki, aru vo la i Jerusalemi, me kodaki na keya i varau na kana vata. ⁴³Niru vo vadevuniya na visiga, aru vo lesu tale, avo nokoto ga na i luve o Jisu mai Jerusalemi, aru tasi kilajiya o Josefa qeiniya la nene. ⁴⁴Aru numidru o keya qeinidru o rau na latu, aru la ga e kiya na siga la i bogi, aru qai vada niya vuwadru na kwai leya, qeinidru na vikilai qeinidru. ⁴⁵Niru vo tasi daniya, aru vo la tale i Jerusalemi, aru vadaniya no. ⁴⁶Avo devu e tolu na bogi, aru qai daniya i na were ni lotu, ni vo nokoto na kedru vimama na i vavuvuli, a va rogocidru no, a tarogidru muni. ⁴⁷A karacidru o rau na varogo, na leya vuku qeiniya na leya tata. ⁴⁸Niru vo daniya, e karaciya, a kwa vuwa la nene, I luvequ o vaveya na i varau vuwako maru balejiya na cava? Daniya, o maru o tamamu maru vadaniko maru rarawa no. ⁴⁹A kwa vuwadru o keya, e cava muru vadaniko au ke? muru tasi kila jiya ni kilikili qei niko au mequ no i la were o Tamaqu? ⁵⁰Aru tasi kilajiya kai balebale ni tata e kwa vuwadru o keya. ⁵¹Avola vata bale qeinidru o keya, a cava i Nasareci, avo varorogo vuwadru; a maroroiyiya la

nene na tata taucoko ga e yaloga.⁵² A tubu o Jisu i na vuku e lala muni, avo okajiya valevu no ga na Kalou qeimidru na tamata.

Chapter 3

¹Ina kajini ni yabaki e tui ke o Tiperiu Sisa, a kovana ke mai Jjutia o Ponitio Pailato, a turaga mai Kalili o Eroti, a turaga mai Ituria qeiniya na vanuwa o Tirakoniti o Filipi na leya tacini, a turaga mai Apilini o Lisani,² a bete levu o Anasa qeiniya o Kaiafa, aqai lamai na tata ni Kalou vuwa o Joni o luveya o Sakaraia i yaloga ni vikaikai.³ A la o keya i na vi vanuwa taucoko ga e voleka i na Joritani, a vunau takiniya na ledru vavitaizo e vi vutuni me boko ke na i valavala ca;⁴E kodaki e volai i na i vola ni kwa e kwa o Aisea na parofita, e kwa, e domo e kiya e coco i yaloga ni vikaikai, mutu cara jiya la calevu o Jiova vaveya me dodonu na leya calevu;⁵E na vayawa i yata na buca taucoko ga, na talaraki na viyataga qeiniya na vanuwa yawa i yata taucoko ga; eva dodonutaki na vanuwa e takelo, ena vaokataki na vanuwa e sukusukura,⁶ e daniya muni na vunicola mai vuwa na Kalou na tamata taucoko ga.⁷ A qai kwa o keya vuwadru na lewe levu eru vo lamai me papitaisotaki o keya, o mutou na kwa ni gwata, O cei e vasalataki niko mutou me mutu tuba mai na oca e sibere mai?⁸O keya me mutu vuwataki niya na vuwa e kilikili qeiniya na vivutuni, mutu kuwa ni kwa mutu yaloga, lemadu momo o Aparama; qu vo kwa vuwako mutou, e rewarewa vuwa na Kalou me vatubuniya na vi vatu ikwe me nidru o luveya o Aparama.⁹ Na kiya eno kuwa i na vunikai, e musu dai na kai taucoko ga e tasi vuwatakiniya na vuwa e oka, o vo dai na quto me mudre.¹⁰ Aru vo tarogiya o rau na lewe levu, aru kwa, Na cava me madu vaveya? ¹¹A tata o keya, a kwa vuwadru, e kiya e ruwa na leya i curucuru, me soliya vuwa o keya e jikai na leya; me vaveya kodaki muni ke o keya e no vuwa na cawa.¹² u lamuni mai o rau na dau soqonijiya na i va cavacava meru vavitaizo, a ru ta rogiya, vavuvuli, na cava me madu vaveya? ¹³A kwa vuwadru o keya, mutu kuwa ni qulumiya me levu na kwa a vo lesi vuwako mutou.¹⁴ O rau muni na sojiya, aru vo mai tarogiya, a kwa, na cava me madu vaveya? A kwa vuwadru o keya, mutu kuwa ni vaburaniya e kiya, se me mutu bilitakiniya, mutu yalo oka i na kemutu i voli.¹⁵ Aru vo wawa na tamata, avo numiya o Joni ve ru yalo o rau taucoko na tamata, se na Karisito o keya, se jikai.¹⁶ A tata o Joni, a kwa, vuwadru taucoko ga, e djina qu vavitaizotaki niko mutou i na wai; avo lamai o keya e levu sara vuwako au, na leya i vava e tasi yaga mequ serekiya; e na vavitaizotaki niko mutou o keya i na Yalo Tabu qei niya na buka waqa.¹⁷ Evo qulu e lima na leya i sivi ni sila, e va savasavataki niya sara o keya la sila i leya rara, a koroniya vata na leya sila i na leya lololo; e visakiniya e sau i na quto mudre e tasi boko rewa.¹⁸ E levu tale na kwa e vunau takiniya o keya vuwadru na tamata i na leya i vunau.¹⁹ O Eroti na turaga, avo vunaicijiya o keya balejiya o Eroti o Erotiasa na leya o Filipi na leya tacini, qeiniya kwa bura taucoko ga e vaveya o Eroti,²⁰ avo qai vai kuriniya me levu sara avo sogojiya o Joni i were ni vi vesu.²¹ Aru vo vavitaizotaki no na tamata taucoko, a vavitaizo muni o Jisu, nivo masu no, qai wase ruwa na lomalagi,²² avo lamai vuwa na Yalo Tabu, e kodaki na ruve; avo rogo e kiya na domo mai lomalagi, e kwa, o iko na lequ i luve ni toko, aqau dau okajiko valevu.²³ Avo tolu sagavulu na leya yabaki o Jisu, o keya a la lai kwai ni niya o luveya o Josefa,²⁴ avo tekivu me vavuvuli no e keya o luveya o Ili,²⁵ O keya o luveya o Mataceia, o keya o luveya o Emosi, o keya o luveya o Neumi, o keya o luveya o Esili, o keya o luveya o Nake, o keya luveya o Maaci, o keya e luveya o Mataceia, o keya e luveya o Semei, o keya e luveya o Josefa, o keya e luveya o Juta.²⁷ O keya e luveya o Joana, o keya e luveya o Risa, o keya e luveya o Serupepeli, o keya e luveya o Salacieli, o keya e luveya o Niri,²⁸ o keya e luveya o Meliki, o keya e luveya o Ati, o keya e luveya o Kosami, o keya e luveya o Elimotami, o keya e luveya o Eri,²⁹ o keya e luveya o Jose, o keya e luveya o Eliesa, o keya e luveya o Jorima, o keya e luveya o Macati, o keya e luveya o Livai.³⁰ O keya e luveya o Saimoni, o keya e luveya o Jutasa, o keya e luveya o Josefa, o keya e luveya o Jonani, o keya e luveya o Elaiakimi,³¹ o keya e luveya o Melea, o keya e luveya o Menani, o keya e luveya o Mataca, o keya e luveya o Necani, o keya e luveya o Tevita,³² o keya e luveya o Jese, o keya e luveya o Opeti, o keya e luveya o Poasi, o keya e luveya o Salimoni, o keya e luveya o Nasoni.³³ O keya e luveya o Aminatapi, o keya e luveya o Erami, o keya e luveya o Esiromi, o keya e luveya o Feresi, o keya e luveya o Juta,³⁴ o keya e luveya o Jekope, o keya e luveya o Aisake, o keya e luveya o Eparama, o keya e luveya o Tera, o keya e luveya o Neori,³⁵ o keya e luveya o Seruke, o keya e luveya o Rekau, o keya e luveya o Peleki, o keya e luveya o Sela.³⁶ O keya e luveya o Keinana, o keya e luveya o Afakisati, o keya e luveya o Semi, o keya e luveya o Noa, o keya e luveya o Lemeki,³⁷ o keya e luveya o Mecusela, o keya e luveya o Inoki, o keya e luveya o Jereti, o keya e luveya o Keinana,³⁸ o keya e luveya o Inosi, o keya e luveya o Seci, o keya e luveya o Atama, o keya e luveya na Kalou.

Chapter 4

¹Avo vuqa o Jisu i na Yalo Tabu, avo lesu tale mai i na Joritani a vo meiya na Yalo Tabu i na yaloga ni vi kaikai, ²a dau veretakiniya tu me bogi vasagavulu. E tasi kiya na kwa e kaniya o keya na visiga igi; ni vo devu a qai matakana. ³A kwa na nitu vuwa, kodaki o luve ni Kalou, mo kwa me vuki na vatu ikwe me jiya i buli madrai. ⁴A kwa vuwa o Jisu, a kwa, e volai, e tasi cola na tamata i na madrai takiya ga, e cola ga i na tata taucoko ga ni Kalou. ⁵A tuberiya na nitu ina kiya na yaloga yawa i yata, a vata keya vuwa vasauri sara na vi matanitu taucoko ga i vuravura. ⁶A qai kwa na nitu vuwa, na keya lewa taucoko ga na kwa iqoi aqu na soliya vuwako, na keya i ukuuku taucoko ga, ni vo soli voko au, aqu na qai soliya yakiya vuwa qu mata soliya ke; ⁷Kodaki o varokoroko vuwako au, e lemu taucoko ga. ⁸A tata vuwa o Jisu, a kwa, mo ladai re qu lobo, setani; evo volai, mo varokoroko vo Jiova na lemu Kalou, mo qwaraviya takiya ga. ⁹A meiya i Jerusalemi, a va no niya i na yataga ni were ni lotu, a kwa vuwa, kodaki o jiya luve ni Kalou, mo rido bale ikei. ¹⁰Evo volai, e varojidru na leya agilosi o keya balejiko, meru maroroi jiko; ¹¹io eru na roqo jiko veru lima, ke kiya na siga e tavutu mu la ina vatu. ¹²A tata o Jisu, a kwa vuwa, a lai kwai, mo kuwa ni va tovoliya bura na lemu Kalou o Jiova. ¹³Nivo va devuciya taucoko ga na dau vere na nitu, a vo ladai vuwa a yacoviya e kiya na gauna. ¹⁴Avo lesu tale o Jisu i na kaikai ni Yalo Tabu i Kalili, avo la na keya i rogorogo i na vanuwa taucoko e volekajiya. ¹⁵Avo va vuvulu no i na ledru were ni lotu, aru vo dokaiya o rau taucoko ga. ¹⁶A cava i Nasareci, na rara a susu ke me kodaki na leya i varau, avo unu i na were ni lotu i na siga ni vacecegu, avo tucake me wilikiya na i vola. ¹⁷Avo soli vuwa na leya i vola o Aisea na parovita. Ni tevukiya na i vola, e daniya ke e jiki e volai ke, ¹⁸Evo no voko au e yalo o Jiova, nivo wali ciko au o keya mequ vunautaki niya na i tukutuku oka vuwadru na dravudravuwa; mequ vunautaki niya na sereki vuwadru na bobula, vuwadru na tola tale vuwadru na mata boko, mequ va gwalala takinidru na mavowa, ¹⁹mequ vunautaki niya na leya yabaki oka o Jiova. ²⁰A viviciya na i vola, avo soliya tale vuwa na i talatala, avo no i ra, aru va daniya makuga eru mata taucoko ga o rau na no i were ni lotu. ²¹A qai kwa vuwadru o keya, na siga i kwe e na yaco ke vuwa mutu bebe na i vola tabu ikwe. ²²Aru vo vadinadjina vuwa o rau taucoko ga, e karacidru na vuku ni tata oka e lamai ve gusu, aru kwa, e tasiniya o luveya o Josefa o keya ikwe? ²³A kwa vuwadru o keya, e djina ga mutu na kwa voko au na i bole ikwe, vu - ni- wai, mo vacola niko re; na kwa taucoko ga madu varogo e vo vai mai Kepanaumi, vaveya muni i na lemu i vunau iqoi. ²⁴A kwa tale o keya, Aqu vo kwa vaidjina vuwako mutou, e tasi kiya na parofita e lai okaji i na leya vanuwa. ²⁵Aqu vo kwa vaidjina vuwako mutou, eru levu na yada mai Isireli na leya gauna o Ilaijia, ni vo sogo tu o lomalagi me yabaki tolu vula ono, ni vo dravuisiga valevu na vanuwa taucoko. ²⁶A tasi vatala jiya o Ilaijia vuwa e kiya vuwadru, ve kiya ga na yada mai Sarepita, na yasayasa va Saitoni. ²⁷Aru vo levu tale na vukavuka i Isireli la gauna o Ilaisa na parofita; e tasi kiya vuwadru e va savasavataki, o Neamani ga na kwai Siria. ²⁸O rau taucoko ga i were ni lotu, aru vo varogo na kwa ikwe. ²⁹Aru vo oca valevu sara, aru vo tucake, aru biliya i na i bili ni rara, aru vo meiya i na tutu ni yataga avo vai tu ke na ledru rara, meru biliya mai ina bara ni savu. ³⁰Avo la o keya ina kedru vimama, a dai yaji. ³¹Avo labale i Kepanaumi, na rara mai Kalili, a vivavulici ina vi siga tabu. ³²A karacidru sara na leya i vavuvuli, avo tata o keya ina leya kaikai vainiya. ³³A nokoto i were ni lotu e kiya na tamata, a unuviya tu e kiya na yalo ni nitu, a kulakula tu ina domo levu, ³⁴A kwa, ulei' na cava vuwako datou, i Jisu na kwai Nasareci? o vo lamai mo rewajiko madou? aqu vo kilajiko, na leya kiya yalo savasava na Kalou. ³⁵A vunauci jiya o Jisu, a kwa, "Mo galu ga, Mo ladai mai vuwa!" Avo cibicibilaki niya na nitu i na kedru vimama, avo qai ladai mai vuwa, avo tasi mavowa. ³⁶Avo karacidru taucoko ga, aru vitataki vai nidru na cava na tata ikwe, avo tata vaturaga e mana o keya vuwadru na yalo kanikiya, aru vo ladai sara. ³⁷Avo caginiya yaji na keya i tukutuku i na yasayasa taucoko ga i na vanuwa voleka jiya. ³⁸Avo ladai mai i were ni lotu o keya, a unu i la were o Saimoni. Avo tauviya la nene la yalewa o Saimoni na katakata levu, aru vo masujiya e vuku ga o keya. ³⁹A vo no e jiki igi, a vunaucijiya na katakata; a vo ladai vuwa, a tucake sara o keya, a qwaravidru sara. ⁴⁰Nivo lai dromu na siga, o rau taucoko ga na tauvimate na ledru mate e yavalu aru vo meidru vuwa; avo tabakidru yakiya o keya ve lima, a va cola nidru. ⁴¹Eru levu eru vo ladai mai vuwadru na nitu, aru vo kulakula no, eru kwa, o iko na Karisito na luve ni Kalou, a vunauci jidru o keya, e tasi dainidru meru tata, niru vo kilajiya ni Karisito o keya. ⁴²Nivo siga a vo ladai o keya, avo la e kiya na vanuwa e lala; aru va daniya o rau na tamata, aru la mai vuwa, aru taroviya me kuwa ni la dai mai vuwadru. ⁴³A kwa vuwadru o keya, e vo dodonu mequ la mequ kwa na i tukutuku oka ni matanitu ni Kalou ina vi rara kani kiya muni; na kwa ikwe a qu lai vatala mai ke. ⁴⁴Avo dau vunau o keya i na vi were ni lotu mai Kalili.

Chapter 5

¹Ia niru vo drigijiya o rau na tamata meru rogo na tata ni Kalou, avo tu o eya mai na baji ni drano mai Kenisareti. ²Avo tolaviya e ruwa na waqa e noka tu ina drano. O rau na goneda u eru vo ladai mai keigi, aru savajiya na ledru lawa. ³Avo vodokiya na waqa, na leya o Saimoni a kereviya me toro valailai yaji i ruwai. A nokoto no i na waqa o keya, a vavulicidru no na lewe vuqa. ⁴Ia nivo jiniya na leya tata o keya, a kwa vo Saimoni, toso yaji ina vanuwa e nubu. mutu viritakiniya bale na lemutu lawa me rewa mai e yavalu. ⁵A saumiya o Saimoni a kwa "Turaga, madu vaveya no vaibogi me siga takiniya, madu tasi rewajiya e kiya na kwa, ia ina vuku ga ni lemu tata, aqu na viritakiniya bale na lawa." ⁶Ia niru vo vaveya kodaki igi, e levu sara na ika eru kovujiya, e kwabasu vakiya na ledru lawa. ⁷Aru yalovidru na ledru i tokani eru nokotoena kiya tale na waqa, meru mai vukeidru. Aru lamai ru vavuqa niya ruwaruwa na waqa, ru voleka tale ni luvu. ⁸Ia nivo tolaviya o Saimoni Pita, a cuva bale ve turu o Jisu, a kwa, "Mo ladai voko au na Turaga, niq u vo tamata bura." ⁹E kurabui o keya, qanedru taucoko ga eru no vata no i keigi, ena vuku ni levu ni ika eru rewajiya. ¹⁰E kodaki talega ke o Jemesa qeiniya o Joni, o rau na leya i luvu o Sepete, eru vitakoni qaneya o Saimoni. Avo kwa vuwa o Saimoni o Jisu, kuwa ni mataku, ina visiga mai bere o na dau rewajidru na tamata. ¹¹Ia niru vo meia ruwaruwa na waqa i vanuwa, eru biujiya na kwa taucoko ga ru vo tekuciya o Jisu. ¹²Ia niru nokoto no ina kiya na rara, e kiya na tamata vukavuka e nikoto no i keigi. Nivo daniya o Jisu e cuva bale ve la o Jisu, qai masujiya, e kwa "Na Turaga, kodaki o okajiya mo savasavatakiniko au rewa." ¹³A dodokiya e lima o keya, a dereiya, a kwa, Aqu okajiya, mo savasava mai. Evo lavele sara vuwa na vukavuka. ¹⁴A varojiya o keya me kuwa ni kwa vuwa e kiya, ia mo lai varaitakiniko ga vuwa na bete, mo vacaboniya na lemu soro ni vivasavasavataki, me kodaki n aleya tata o Mosese, mei vajinajina vuwadru. ¹⁵Ia na keya i rogorogo evo robojiya valevu sara, eru vo lewe levu eru vo soqoni vata mai meru rogociya, meru vacolai muni mai na ledru malumalumu. ¹⁶Avo ladai yaji i vikaikai me masu. ¹⁷Ia e na kiya na siga, a vaivuli no o keya, eru yavalu na Farisi qanedru na vuni vunau eru no voleka nomuni keigi, eru la taucoko mai na rara lailai Kalili, qaneya o Jutiya i Jerusalemi muni. A notu vuwa na kaikai ni Turaga me vacola nidru. ¹⁸A tolaviya eru yavalu na tamata eru kau no mai na i mocemoce e kiya na tamata e tauvi paralase, eru tolaviya meru meia mai yaloga, meru vadaroniya e mata o keya. ¹⁹Ia niru vo tasi rewa ni meia i yaloga ni were me balejiya nivo oso, eru caketakiniya e yataga na were, e qai vasisitaki bale mai na tamata ikwe na leya i mocemoce ina kedru maliwa ve mata o Jisu. ²⁰Ia nivo tolaviya na ledru vabaujiya o keya, a kwa vuwa, o iko evo bokoci na lemu valavala bura. ²¹Avo vatekivu o rau na vunivola qanedru na Farisi meru vinumiyaki niya, aru kwa "O cei ikwe e tata vaburaburajiya na Kalou? O cei tale e rewa ni bokociya na valavala ca, na Kalou takiya ga?" ²²Ia nivo kilajiya o Jisu na ledru vinumiyaki niya, a kwa vuwadru, Na cava mutu vinumiyaki niya no qoi mutu yaloga? ²³I vei e rewarewa cake, mo kwa, Evo bokoci na lemu i valavala bura, se mo kwa, mo tucake mo layaji? ²⁴Mo mutu kilajiya ke rewajiya na Luvu ni tamata i vuravura me bokociya na i valavala bura, e qai kwa o keya vuwa na tauvi paralase, "Aqu kwa vuwako, Mo tucake, mo kau na lemu i mocemoce, mo la ina lemu were, mo varokorokotakiniya na Kalou. ²⁵Avo tucake o keya, eru mata avo qulumiya na kwa e daro ke, a layaji ina leya were, a varokorokotakiniya na Kalou. ²⁶Eru kurabui taucoko ga, aru vo varokorokotaki niya na Kalou. Evo unuvidru e kiya na mataku, eru kwa, "Edu vo daniya nikuwa na vikwa vivakurabuitaki sara." ²⁷Ni oji na vikwa ikwe, avo layaji o keya a tolaviya e kiya na dausoqoni jiya na i vacavacava e yaca o Livai, e nokoto no ina wereni vacavacava. A kwa vuwa tekuciko au mai. ²⁸Avo biujiya na kwa taucoko o keya, avo tekuciya yaji. ²⁹Avo vaveya vuwa e kiya na magiji levu o Livai, ina leya were, eru lewe levu ru dau soqonijiya na vacavacava qeinidru tale yavalu ru no vata meru kana. ³⁰Ia o rau na ledru vunivola qeinidru na Farisi eru vo kwa vuwadru na leya jisaiveli, Na cava mutu vo kana vata mutu somu vata qanedru o rau na soqoniya na i vacavacava vata o rau na tamata i valavala bura? ³¹A tata o Jisu, a kwa vuwadru, "E tasi yaga na vuniwai vuwadru na cola oka vuwadru ga eru tauvimate. ³²Aqu tasi lamai mequ covidru na yalo dodonu meru vivutuni, o rau ga nai valavala bura." ³³Aru kwa vuwa, "E cava eru lolo no ke ru daumasu o rau na la jisaiveli o Joni, qeinidru leya jisaiveli muni na Farisi, is na lemu eru kana eru somu?" ³⁴A kwa vuwadru o keya "Mutu lewaidru rewa na weka ni teigwane e qai vawaji?" ³⁵Ia ena yaco mai na siga ena kau dai ke vuwadru na teigwane e qai vawaji, eru na qai lolo na gauna igi. ³⁶A kwakwa takiniya na kwa vatautavata. "E jikai ni kiya na tamata e culajiya vata na leya i jiki ni sulu vou ina i sulu madra, ena dresukiya e jiki vou, ena tasi kabijiya vata e jiki vou, evo cula vata na i sulu madra. ³⁷E jikai ni kiya na tamata e talociya na waini vou ina tavaya ni kili ni manumanu madra, ke qai kwacabote na tavaya ma waini vou ena roro yaji, ena bura muni na tavaya. ³⁸Ia e oka me talo na waini vou ina tavaya vou, ena maroroi ruwaruwa ke. ³⁹E jikai ni kiya na tamata, nivo somiya oji na waini makawa, me qai okajiya na waini vou, nivo kwa, "Na kwa makawa e oka cake."

Chapter 6

¹E kiya na siga ni vavacegu, a vola o keya i na naga ni sila, aru vo seviya na sila o rau na leya tisaiveli, aru qiliya veru lima aru kaniya. ²Aru yavalu na Farisi aru kwa vuwadru, na cava mutu vaveya ke na kwa e tasi dodonu me mutu vaveya i na siga ni va vacegu? ³A tata o Jisu, a kwa vuwadru, mutu tasi wilikiya na kwa ikwe, na kwa a vaveya o Tevita, nivo mata kana, o keya qainidru na no qaneya; ⁴Avo unu o keya i na were ni Kalou, a qulumiya a kaniya na madrai e dau laidani, a soliya muni vuwadru na no vata no, igi e tasi vadonui meru kaniya na kanikiya eva donui ga vuwadru na bete? ⁵A kwa vuwadru o keya, E Turaga muni na siga tabu na luve ni tamata. ⁶Ia e na kanikiya tale na siga Tabu, a unu o keya i na were ni lotu, a vivavulici; a nokoto ke e kiya na tamata avo malumu e lima i matau. ⁷Aru vo vadaniya o rau na vu- ni- vola qei nidru na Farisi, ena vai na vi vacolai i na siga tabu, se jikai, meru daniya na kwa me bilitaki ke. ⁸Aru vo kilajiya na ledru numiya o keya, a kwa vuwa na tamata e malumu e lima, Tu cake mo no tu i na kedru vi mama. Avo tucake a notu i na kedru vimama. ⁹A qai kwa vuwadru o Jisu, qu na tarogiko mutou i na kiya na kwa; evo vadoniya me vai na kwa oka ina siga tabu, se na kwa bura? me vai na vivacolai, se me vai na vivamatei? ¹⁰Avo tola wavoki jidru taucoko ga o keya, a kwa vuwa na tamata, dodokiya mai mu lima. ¹¹A vaveya kodaki ke; a va colaniya e lima, e kodaki ke e lima e tara viya. Avo oca va levu sara; aru vo vitataki vainidru, na cava meru vaveya vo Jisu. ¹²Na gauna igi, avo la o keya i na yataga me masu, a masu no vuwa na Kalou i na bogi me qwata. ¹³Ni vo qwata mai, avo covidru na leya tisaiveli; avo djigitaki nidru me jina ruwa mai vuwadru, avo va tokoniya me nidru nai apositolo. ¹⁴O Saimoni, o keya ava yacaniya muni me niya o Pita, o Adriu la tacini, o Jemesa qei niya o Joni, o Filipi qeiniya o Pacolomiu, ¹⁵o Maciu qeiniya o Tomasi, o Jemesa lai luve o Alifio, qeiniya Saimoni e vatokai na gumatuwa, ¹⁶o Jutasa Isikarioti, o keya a soliya yaji. ¹⁷Aru labale vata qeiniya o keya, a tu i na buca, aru vo levu sara na leya tisaiveli, qeinidru na tamata eru levu sara i Jiutia taucoko qeiniya i Jerusalemi, na baravi i taia qeiniya i Saitoni. ¹⁸Aru lamai meru va rogojiya, meru vacolai muni na kedru mate. O rau muni a va bura nidru na nitu, a ru va colai. ¹⁹Aru va tovoliya taucoko ga na lewe levu meru dereiya; ni vo lamai vuwa na kaikai mana, a vacola nidru taucoko ga. ²⁰A tolavidru na leya tisaiveli, a kwa, Mutu vo kalougata na dravudravuwa, ni vo lemutou na matanitu ni Kalou. ²¹Mutu vo kalougata, o mutou na mata kana tu ni kuwa; ni mutu na lai va kana. Mutu kalougata, o mutou mutu tagi ni kuwa; ni mutu na marau. ²²Mutu vo kalougata, niru burajiko mutou na tamata, niru vo vatabu niko mutou, aru va buraburataki niko mutou, se ru varogorogo burataki niya mutu yaca, me balejiya na luve ni tamata. ²³Mutu marau na siga igi, rido mo marau; daniya, e levu na keya i sau vuwako mutou mai lomalagi, eru vaveya kodaki ke o rau na ledru qase vuwadru na parofita. ²⁴Mutu na bura, o muto mutu vutuniyau ni mutu vo rewajiya na lemutu vacegu. ²⁵Mutu na bura, o mutou mutu bori ni mutu na mata kana. Mutu na bura, o mutou mutu mali ni kuwa mutu na rarawa mutu na tagi. ²⁶Mutu na bura, ni tata ni vaokaoka taki niko mutou na tamata taucoko ga ni vo vaveya ke na ledru qase vuwadru na parofita girigiri. ²⁷Aqu vo kwa vuwako mutou avo varogo, lomanidru na kemutu meca, vai oka vuwadru na burajiko mutou. ²⁸Tata oka jidru na dau kase jiko mutou, masulaki nidru na dau varivariva ciko mutou. ²⁹Kodaki e kiya e sabiciya mu kaliga e kiya, soliya tale vuwa na keya i karuwa. Mo kuwa ni sarataki niya na lemu i unu unu vuwa o keya e kau dai na lemu kote. ³⁰Mo soliya vuwadru taucoko ga na lamai kerekere vuwako; mo kuwa ni tarogiya tale na lemu i yau vuwa o keya e kau dai. ³¹Kodaki mutu okajiya meru vaveya vuwa ko mutou na tamata, mutu vaveya muni vuwadru. ³²Kodaki mutu lomanidru na lomaniko mutou, o cei e vaokaoka vuwako mutou? O rau na tamata i valavala ca e ru lomanidru o rau na la mai loloma vuwadru. ³³Kodaki mutu vaveya oka vuwadru ga eru na vaveya oka vuwako mutou, o cei me vaokaoka vuwako mutou? Niru vo cakacaka ke o rau na tamata i valavala ca. ³⁴Kodaki mutu vo soliya me qulumiya re vuwadru ga medu va nuinui ke me rewajiya tale mai ke, o cei me qai va okaoka vuwako datou? Nivo soliya o rau na tamata bura vuwadru, na tamata bura, meru rewajiya na kwa e tautau vata. ³⁵Mutu lomani nidru na lemutu meca, vaveya na kwa oka, soliya me qulu re, mutu vo tasi nuitaki me mutu rewajiya tale e kiya na kwa, e levu ke na keya i sau vuwako mutou, mutu na qainiya o luveya o keya e yawa i yata sara, nivo loma soli ke o keya vuwadru o rau eru tasi vaokaoka ke e tamata bura. ³⁶O keya me mutu qai yalo loloma, me kodaki ni dau yalo loloma na ledu Turaga. ³⁷Mutu kuwa ni mutu dau lelewa, mutu na tasi lewai; mutu kuwa ni viteitaki, mutu na qai jikai ni beitaki. mutu kuwa ni dau ocajiya na tamata, mutu na tasi lai ocaji. ³⁸Mutu dau soli, e qai soli vuwako mutou; nai varau oka, lai taba bale kuretaki vata, e vuwabale, e soli na tamata i ru yaloga ni saro nai varau mutu varau takiniya, e na varautaki tale vuwako mutou. ³⁹Avo tarogidru o keya e kiya na tata va tautauvata. E rewajiya na mata boko me tuberiya na mata boko? Eru tasi lutu ruwaruwa i nai keli? ⁴⁰Evo jikai na jisaiveli me oka cake sara mai ina leya i vavuvuli. ⁴¹I vei e kodaki lemu tolaviya na malamala e mata o wekamu, o vo tasi numiya na kai e no vo mu mata? ⁴²O na kwa vacava vuwa o wekamu, wekaqu, deiniya mequ liujiya dai na malamala mai mu mata, ovo tasi daniya na kai eno vuwa mu mata? Evi vakwai sini, mo cavujiya simata re na kai mai mu mata, o qai daniya oka mo liujiya na malamala eno ve mata o

wekamu.⁴³E jikai na kai oka me vuwa takiniya na kai bura; se na kai bura me vuwa takiniya na vuwa e oka. ⁴⁴Evo lai kilai na kai taucoko ga ve vuwa e tasi vuru na lololo mai na wa sorisori, se vuru na vaini mai na kai sorisori.⁴⁵Na tamata e oka e kau mai na kwa e oka i na lololo oka e yaloga; qeiniya na tamata bura e kau mai na kwa e bura i na lololo bura e yaloga. Evo kwa du gusu na kwa e oso valevu ke du yaloga. I vai e kodaki ni mutu vo tokoniya mequ jiya Turaga, Turaga, mutu qai tasi vaveya na kwa qu kwa? ⁴⁷O keya yakiya e lamai vuwako au, e varogo na lequ tata, e vaveya, qu na vadeitakiniya vuwako mutou na tamata. ⁴⁸Eru tautauvata qeiniya na tamata e vaveya leya were, e keliya bale ina qwele qai vaveya leya were me yavutaki ina watu. Ena yaco mai na waluvu, se liwa mai na cava ena tasi yavalaji rewa na were igi, balejiya ni yavutaki vaoka. ⁴⁹O keya e varogo e tasi vaveya, eru tautauvata na tamata e vaveya la were i na yataga ni dada, e jikai na keya yavu. Avo coka vakaikai mai na wai, avo reba sara ke, e kwa levu la rusa na were igi.

Chapter 7

¹Io ni vo vadevuniya na leya tata taucoko ga aru vo varogo no na lewe levu, avo qai unu i Kepanaumu.²E kiya na turaga ni valu, avo tauvimate mate e kiya la tamata, e dau lomaniya o keya, avo valeke ni ciba. ³Nivo varogo nakeya i tukutuku o Jisu, a vatala jidru e yavalu na qase ni Jiutia, meru va masujiya me lamai me vacolaniya la tamata.⁴ Niru vo cava vo Jisu, aru vamasu jiya valevu, aru kwa, e yaga o keya me vai vuwa na kwa ikwe, ⁵nivo lomaniya na ledu matanitu, a vaveya o keya na lemadu were ni lotu.⁶A qai la vata qeinidru o Jisu. Nivo voleka i were o keya, a vatalajiya e yavalu o wekaya na turaga ni valu, meru kwa vuwa, o mutou na Turaga, mutu kuwa ni vawale niko mutou, e vo tasi yaga me mutu unu i na lequ were. ⁷Aqu vo tasi numiko au mequ yaga mequ layaji vuwako mo cavujiya na tata, me cola ke na lequ tamata. ⁸Aqu jiya turaga lailai o au, qu lewaiya e yavalu na sojiya. aqu kwa vuwa ikwe, o la yaji, avo la; vuwa e kanikiya, lamai, avo lamai, kwa vuwa na lequ tamata, Mo vaveya ikwe, avo vaveya.⁹Avo varogo na kwa ikwe o Jisu, e karaciya o keya, a vuki vuwadru na lewe levu aru tekuciya, a kwa, qu vo kwa vuwako mutou, qu tasi daniya vuwadru na Isireli e kiya na vabaujia levu me kodaki ikwe. ¹⁰Nivo lesu tale i were o rau na lai vatala, aru vo daniya na tamata e tauvimate nivo cola oka.¹¹Ni si qwata lailai, avo la o keya ina kiya na rara e yaca o Neini; aru vo levu na leya jisaiveli eru la vata, o rau tale ga na lewe levu. ¹²Avo toro voleka i na matamata - ni -rara, daniya, e kiya na mate e lai dagiji i nai bili, o luveya la nene e kiya ga, e yada o keya; aru levu sara na lewe ni rara aru la vata qeiniya. ¹³Nivo daniya na Turaga, a lomaniya, a kwa vuwa, kuwa ni tagi. ¹⁴Avo la o keya, avo vaveya na vatavata; aru vo tuvakiya o rau na dagiya. A kwa o keya, o iko na saravou, aqu kwa vuwako, Tu cake.¹⁵ Avo tucake na mate, vo tekivu me tata. A vo soliya sara vuwa la nene. Aru vo matakou o rau taucoko ga, aru varokoroko takiniya na Kalou, aru kwa, e vo tubu mai vuwako datou e kiya na parofita levu; avo lamai na Kalou vuwadru na leya tamata. ¹⁷Na keya i rogorogo ikwe o Jisu e robojiya o Jiutia taucoko qeiniya na yasayasa taucoko ga.¹⁸A vatakeya vuwa o Joni na kwa taucoko ikwe vuwadru na leya tisaiveli. ¹⁹A covidru e ruwa na leya tisaiveli o Joni, a vatalajidru vo Jisu, me kwa, O mutou o keya a la mai, se du waciya e kani kiya?²⁰ Niru vo cava vuwa, aru kwa, a vatala jiko maru mai vuwako o Joni na dauvivavitaio, me kwa, O mutou a mutu lamai se madu waciya tale e kiya?²¹Na jiki ni siga igi eru levu vo vacola niya o keya i na mate qeiniya na rarawa, mai vuwadru na yalo bura; eru levu eru mata boko evo lewaiya o keya meru tola rewa. ²²A qai tata o Jisu, a kwa vuwadru, muru la, muru kwa vuwa o Joni na kwa muru vo daniya vata na kwa muru vo varogo. niru vo tola na mataboko, aru vo yato na lokiloki, a vasavasava na vukavuka, avo rogo na duduvava, aru va tucake taki na mate, avo vunautaki na i tukutuku oka vuwadru na dravudravuwa. ²³E kalougata o keya e tasi vatau caqe bale jiko au. ²⁴Nivo la tale o rau a vatalajidru o Joni, a kwa o keya vuwadru na lewe levu e vuku o Joni, na cava mutu lai vaveya i vikaikai me mutu tolaviya? Na sina evo vasavuli jiya na cagi? ²⁵Na cava mutu lake me mutu lai daniya? Na tamata e vai sulu ina i sulu e malumalumu? Daniya, o rau eru vai sulu i na i sulu vai ukuuku, eru kana oka, eru no i na were vaturaga. ²⁶Na cava a mutu lai kau me mutu daniya? A parovita? Io, qu vo kwa vuwako mutou, e kiya e toro cake cake sara vuwa na parofita.²⁷O keya e volai ikwe, daniya, qu vo vatalajiya yaji na lequ i talatala me simatataki niko, E na samakiniya na lemu calevu o keya vo mu mata. ²⁸Aqu vo kwa vuwako mutou, vuwadru eru vo sucu mai vuwadru na lewa e jikai na parofita. E oka cake vuwa Joni na dau vivavitaio; o keya e lailai sara i na matanitu ni Kalou e toro cake sara vuwa.²⁹(O rau taucoko ga na tamata eru varogo, qeinidru na dau soqonijiya nai va cavacava, eru va djinadjina vuwa na Kalou, niru vo vavitaisotaki ina leya vivavitaio o Joni.³⁰ O rau na Farisi qeinidru na vuni vunau, eru burajiya na kwa e vaveya na Kalou balejidru, aru tasi vavitaisotaki vuwa.)³¹A kwa na Turaga, na cava mequ vatautavata takinidru ke na tamata ina i taba tamata ikwe? se ru tautavata qeiniya na cava? ³²E ru tautavata qeinidru nai luve eru no na vanuwa ni vivoli, aru coco wavoki, aru kwa, o madou madu uvi bitu vuwako mutou, a mutu tasi wesi. madu tagi vuwako mutou, mutu tasi tagi mai. ³³Avo lamai o Joni na dauvivavitaio e tasi dau kana madrai se dau somu waini; a mutu vo kwa, evo nokoto vuwa e kiya na nitu. ³⁴Avo lamai na luve ni tamata, avo kana a somu, a mutu kwa, Daniya, na tamata e dau kana se somu waini, ledru i tau na dau soqoniya na i vacavacava qeinidru na tamata i valavala ca! ³⁵Avo vadoniya na vuku o rau taucoko ga o luveya.³⁶A kereviya e kiya na Farisi meru kana vata. Aru vo unu i na were ni Farisi igi a no me kana. ³⁷A daniya, e kiya na lewa ina rara igi, o keya na lewa i valavala ca, avo kilajiya nivo no ina leya were na Farisi igi me kana, a kau mai e kiya na tavaya alapasita e tawa na waiwai. ³⁸Avo tu mai ve lobo i ve la, a tagi, avo savajiya e la ve wai ni mata, avo quwa jiya ve rau ni ulu, a kisiviya e la, a waliciya vuwa na waiwai.³⁹Nivo daniya na Farisi a surejiya, e numiya ga ve yaloga, a kodaki, e parofita o keya ikwe, e kilajiya na lewa ikwe e dereiya, qeiniya na leya i varau muni, nivo lewa i valavala ca. ⁴⁰A tata o Jisu, a kwa vuwa, "I Saimoni, e kiya na kwa qu mata tarogiya vuwako." A kwa vuwa o keya, vavuvuli, "Mo kwa ga mai!"⁴¹E kiya na turaga, E ruwa na tamata eru djinau vuwa. E kiya e lima na drau na pene na leya i djinau, e kiya tale, e lima sagavulu. ⁴²Evo jikai na ledru kwa meru saumiya ke, evo serekiya ga vuwadru ruwaruwa. Mo kwa mai re se o cei vuwadru e lomaniya valevu?"

⁴³Avo tata o Saimoni, a kwa, "qu vo vakasamataki niya, o keya e levu na kwa e sereki vuwa."⁴⁴Unu ina lemu were, e jikai na wai o soliya me sava ke qu la, a vo savajiya vo qu la ve wainimata, a quwajiya ve rau ni ulu. ⁴⁵O tasi kisi viko au, ia o keya ikwe e tasi cegu na kisiviya qu la ni qu nokoto no i kei. ⁴⁶O tasi waliciya qu ulu i na waiwai; o keya ikwe e waliciya vo qu la i na waiwai. ⁴⁷ O keya ikwe qu kwa ke vuwako, na leya i valavala ca e vuqa, evo boko, avo loloma valevu ke o keya. O keya e lailai ga evo boko, evo loloma valailai. A qai kwa vuwa na lewa igi, "Evo boko na lemu i valavala ca." ⁴⁹O rau muni aru no vata no meru kana, aru kwa vainidru, O cei ikwe e bokociya muni na i valavala ca? ⁵⁰ A kwa vuwa na lewa, "avo vacola niko na lemu vabaujiya; mo la ina vacegu."

Chapter 8

¹Avo devu, a qai la wavoki o keya i bere ina virara taucoko ga ina virara yalai taucoko, a vunau, a kwa na i tukutuku oka ni matanitu ni Kalou. Qeinidru vata na lewe jina ruwa, ²qeinidru e yavalu na lewa, aru vo vacolai devu mai na yalo bura e unuvidru tu qeiniya na malumalumu, o Meri a lai kwai na lewa ni Makitala, avo ladai vuwa e vitu na nitu, ³qeiniya o Joana na leya yalewa o Kusa na leya mata ni vanuwa o Eroti, qeiniya o Susana, eru levu tale, aru qwaraviya ina ledru i yau. ⁴Aru vo levu aru vo soqoni vata, avo lamai ina virara, avo kwa na tata vatautauvata o keya: ⁵E kiya na dau kabukabu raki a la i kaburaki niya na leya wiri ni sila; a kaburaki niya vali; avo lutu e yavalu i na tutu ni calevu; avo lai butu bale, aru vo mai kaniya na manumanu vuka. ⁶A lutu e yavalu i na vatu, a tubu mai, a qai wave sara, ni tasi lulu. ⁷A lutu e yavalu ve na viwasori; aru cola vata na viwasori, a turuku jiya. ⁸Aru lutu e yavalu i na vanuwa e oka, avo cola a cola takiniya e drau e vuwa. Avo kwa devu o Jisu na kwa ikwe, a cocotaki niya, "O keya e no e bebe me varogo, me varogo sara." ⁹Aru vo tarogiya o rau na leya jisaveli, a kwa, na cava na keya i balebale na tata va tautauvata iqoi. ¹⁰A kwa o keya, avo soli vuwako mutou me mutu kilajiya na vi kwa e cilo balejiya na matanitu ni Kalou, io avo ledru na kanikiya na tata vatautauvata ga; meru daniya aru tasi daniya, aru varogo aru tasi kilajiya. ¹¹Na tata vatautauvata e kodaki ikwe; na sila, na tata ni Kalou. ¹²O rau eru kodaki na tutu ni calevu, o rau eru varogo, a qai lamai na nitu, a qai kau dai na tata evo notu mu yaloga keru vadinajiya aru cola ke. ¹³O rau eru kodaki na vatu, eru varogo, eru vabaujiya na tata ina marau. E jikai eru waka, aru va djinajiya valailai ga, vo lamai na gauna ni bura aru vo reba ga. O keya e lutu i na viwasori, o rau eru varogo, aru la yaji, aru va turuku tu ina lomaocaoca qeiniya na i yau qeiniya na marau ni cola, ikwe avo tasi vuwa ke. ¹⁵O keya ina vanuwa oka, aru varogo na tata, aru qulumiya, a vuwavuwa oka. ¹⁶E jikai na tamata me tavuniya na sina, a qai lai taboi niya ina rubu, se me lai tokoniya ina ruku ni mocemoce. e tokoniya ga i na keya i tokotoko, meru daniya na keya kakarama o rau na unu mai. ¹⁷E jikai na kwa e cilo, e tasi vatakei, se me vatukolo, me tasi kilai se vatakei mai. ¹⁸O keya me mutu qai qarauniko mutou, ina lemutu varogo, e kiya na kwa evo notu vuwa na tamata, e qai soli vuwa, na tamata e jikai vuwa e kiya na kwa, e qai ladai mai vuwa na kwa e numiya me notu vuwa. ¹⁹Aru qai lamai vuwa o rau la nene qeinidru la tacini, aru tasi toro rewa vuwa balejidru navo vuqa tu. ²⁰Aru kwa vuwa e ru yavalu, a kwa, eru vo no i rara lemu nene vata o rau na lemu tacini, eru mata tolaviko. ²¹A tata o keya, a kwa vuwadru, "Lequ nene lequ tacini o rau eru varogo na tata ni Kalou aru vaveya." "Io e kiya na siga iqoi, a vodo e kiya na waqa, qeinidru na leya tisaiveli, "A kwa vuwadru o keya, Du la i tavo ni uciwai igi." Aru vo layaji. ²³Aru vo soko, avo moce o keya, a lamai na cagi ina uciwai, aru vo dromu ru voleka ni mate. ²⁴Aru lamai aru vayadra jiya, aru kwa, "O mutou na Turaga! O mutou na Turaga! e du vo mate!" A qai tucake o keya, a vunaucijiya na cagi qeiniya na wai ocaoca, aru vacegu sara a qai maravu mai. ²⁵A kwa vuwadru o keya, "I vei na lemutu vabaujiya?" Aru matakua a karacidru, aru vi kwa yakiniya vainidru, "O cei ikwe; a varo jiya na cagi qeiniya na wai, aru varorogo vuwa?" ²⁶Aru vo unu i na ledru vanuwa na kwai Katara, avo doniya o Kalili. ²⁷Avo vila i vanuwa o keya, aru sota e kiya na tamata i na rara, avo no vabalavu vuwa na nitu, e tasi dau vaisulu, se no i were, ina i bulubulu ga. ²⁸Nivo daniya o Jisu, avo kulakula i yata, a cuva vuwa, a kwa e domo levu, "Na cava vuwako daru, i Jisu na luve ni Kalou yawa i yata? Qu vamamasu jiko, mo kuwa ni vararawataki niko au." ²⁹Avo kwa devu vuwa na nitu me ladai vuwa na tamata. Evo tauviya valevu, a vesu no o keya ina jeini qeiniya na i vesu me qulumiya no, a musulaki niya na i vesu, a roviya na nitu i vikaikai. ³⁰A tarogiya o Jisu, a kwa, "O cei mu yaca?" A kwa o keya, "o vavakoso", aru vo levu na nitu a unuviya no. ³¹Aru masujiya me lai i bulu. ³²A kiya na yavuni na vore levu aru kana no i na ulu-ni-yataga. Aru masujiya me unuvidru, ava dainidru o keya. ³³Aru qai ladai vuwa na tamata na nitu, a unuvidru na vore aru wavu i na babaravi i ruwai, eru ora. ³⁴O rau na vakanidru, aru vo daniya na kwa evo yaco, aru vo tuba, aru lai kwa i rara i na vivanuwa tale. ³⁵Aru vo qai layaji meru daniya na kwa e vai, aru cava vo Jisu, aru daniya na tamata, avo ladai vuwa na nitu, avo nokoto no ve la o Jisu, avo vai sulu avo yalo makuga, aru vo matakua. ³⁶O rau muni eru daniya, aru kwa, na kwa e cola ke o keya a unuviya i mata na nitu. ³⁷Aru qai masujiya o rau taucoko ga na lewe o Katara me ladai vuwadru nivo kanidru na matakua levu. A vodo na waqa o keya a lesu tale. ³⁸Na tamata ladai vuwa na nitu a masujiya meru no vata, avo vatalajiya dai o Jisu, a kwa, ³⁹"Mo la i lemu were, mo kwa na keya levu na kwa e vaveya vuwako na Kalou." Avo la o keya a lai kwa i rara taucoko na keya levu na kwa e vaveya vuwa o Jisu. ⁴⁰Avo lesu tale o Jisu, aru vo vacegu niya o rau na tamata, niru vo waciya o rau taucoko ga. ⁴¹Daniya, e kiya na tamata o Jairo e yaca e kiya na turaga ni were ni lotu, a lamai a cuva ve la o Jisu, a vamamasu jiya me la i la were, ⁴²e kiya ga o luveya na lewa, e jina ruwa la yabaki, avo voleka ni mate, avo la o keya, aru vo drigi jiya na lewe levu. ⁴³E kiya na lewa, e turi ni drabalavu e yabaki jina ruwa, ava devuciya vuwadru na vuniwai na kwa taucoko me cola ke, a tasi cola va kiya. ⁴⁴A lamai ve lobo, a dereiya na leya i tutu ni sulu, a mudu vasauri ke na leya calevu ni dra. ⁴⁵A kwa o Jisu, o cei e dereiko au? Aru vo va jikajikai taucoko ga, a kwa o Pita qeinidru na no vata no, "O mutou na Turaga, eru vo vaosooso jiko

mutou o rau na lewe levu eru vi drigidrigiji, o qai taro giya, o cei e dere iko au?"⁴⁶ A kwa o Jisu, "E kiya e dere iko au, niqū kilajiya ni vo ladai vuwako au na kaikai."⁴⁷ Nivo kilajiya na lewa evo tasi cilo, a lamai a saqanini, a cuva vuwa, a kwa ve ru mata na kwa taucoko ga vuwadru na lewe levu na kwa a dereiya ke, qeiniya na kwa e cola vasauri ke.⁴⁸ A kwa vuwa o keya, "Luvequ lewa, mo vacegu. Evo vacola niko na lemu vabaujiya. Mo la ina vacegu. Avo tata o keya, a lamai e kiya na turaga ni were ni lotu, a kwa vuwa, "Vo mate o luvemu na lewa. Kuwa ni vatawaga takiniya na i vavuvuli."⁵⁰ Nivo varogo o Jisu, a tata vuwa, a kwa, kuwa ni yalo lailai; vadinajiya ga, e qai vacolai ga.⁵¹ Nivo unu i were o keya, e tasi deiniya e kiya me unu ke, o rau ga o Pita, o Jemesama qeiniya o Joni, qeiniya la momo na lewa qeiniya la nene.⁵² Aru tagi taucoko ga, aru vitagicaki a kwa o keya, "Kuwa ni tagi, e tasi ciba o keya, e moce ga."⁵³ Aru mali cakiniya, niru kilajiya e ciba o keya.⁵⁴ A kwa meru la taucoko i rara, a qulu e lima, a coco, a kwa, "O iko nai luvē tucake!"⁵⁵ A lesu viya tale mai e yalo, a tucake sara. A kwa sara o keya me soli vuwa na keya.⁵⁶ A karacidru sara na leya qase; a varojidru o keya meru kuwa sara ni kwa vuwa e kiya na kwa e vai.

Chapter 9

¹A covidru na leya jisaiveli e jina ruwa meru soqoni vata, a soliya vuwadru na lewa na kaikai vuwadru na nitu, meru va cola niya muni na mate. ²A vatalajidru o keya meru vunautaki niya na matanitu ni Kalou, meru vacolanidru na tauvimate. ³A kwa vuwadru o keya, kuwa ni kau e kiya na kwa i calevu, kuwa nai toko, se na taga e tawa ke na cawa, se na madrai, se na i lavo; se ruwa na i curucuru. ⁴Na were taucoko ga mutu unu ke, mutu nokoto ga ke, a mutu layaji ke. ⁵O rau yakiya eru tasi vacegu niko mutou, ni mutu vo ladai i na rara igi, kuretaki niya sara na kavu ni qwele mai mutu la, me vatakilakila vuwadru." ⁶Aru vo layaji, aru la ina virara yalai, aru vunautaki niya na i tukutuku oka, a vai na vi vacolai ina vivanuwa taucoko ga. ⁷Avo varogo o Eroti na turaga na kwa taucoko e vai, e karaciya ke, eru kwa e yavalu, evo tucake tale mai na mate o Joni, ⁸e yavalu, evo lamai o Ilaijia; e yavalu tale, avo tucake tale e kiya vuwadru na parofita i mata. ⁹A kwa o Eroti, aqu vo musukiya e ulu o Joni; o cei ikwe, aqu vo varogo ke na kwa ikwe?' avo mata tolaviya. ¹⁰O rau na i apositolo, niru vo lesu mai, aru vo kwa vuwa na kwa taucoko ga e ru vaveya. A meidru o keya, aru lavatutu i na kiya na vanuwa lala e voleka ina kiya na rara e yaca o Peciseita. ¹¹O rau na lewe levu, aru vo kilajiya, aru tekuciya. A vacegu nidru o keya, a tata takiniya na matanitu ni Kalou, a va cola nidru na tasi cola oka. ¹²Avo la i kala na siga, aru lamai o rau na lewe jina ruwa, a kwa vuwa, va talajidru dai na lewe levu, meru la i na virara yalai qeiniya na yasa evo leka jidru, meru moce, meru vadaniya na kedru, nidu vo nokoto no ikei na vanuwa lala. ¹³A kwa vuwadru o keya, "Mutu soliya vuwadru meru kana." Aru kwa, e jikai na kwa vuwako madou, e lima ga na i buli madrai e ruwa ga na ika; kodaki madu tasi la i voli cawa me kedru taucoko ga na lewe levu ikwe. ¹⁴(E ru lima na udolu na teigwane.) A kwa vuwadru na leya jisaiveli o keya, kwa meru no i ra meru no ya lima saga vulu meru no vata. ¹⁵Aru vaveya kodaki ke, aru va no nidru taucoko ga i ra. ¹⁶A qai qulu o keya na i buli madrai e lima qeiniya na ika e ruwa, a vacaboniya i lomalagi, a lotu takiniya, a doviya, a soliya vuwadru na tisaiveli meru soliya vuwadru na lewe levu. ¹⁷Aru kana, aru bori taucoko ga, aru lugiya vata na vovo ni kedru, e jina karuwa tale na sova. ¹⁸A no takiya ga a masu, aru no tale ga na tisaiveli. A tarogidru o keya, a kwa, "Eru kwa na tamata o cei o au?" ¹⁹Aru tata, a kwa, "O Joni na daunivavitaiso. e yavalu, eru kwa, ko Ilaijia, e yavalu tale eru kwa, avo tu cake tale e kiya na parofita i mata." ²⁰A qai kwa vuwadru o keya, a mutu kwa o mutou se o cei o au? a tata o Pita, a kwa, Na Karisito ni Kalou. ²¹A vadrejidru o keya, a varojiya meru kuwa ni kwa na kwa ikwe ve kiya, ²²a kwa, "E kilikili qeiniya na luve ni tamata me vosojiya na kwa e wara meru deiniya muni o rau na qase qeinidru na bete levu, qeinidru na vunivola me vamate o keya, me va tucake tale mai na mate ina i ka tolu ni siga." ²³A kwa vuwadru taucoko ga, "Kodaki e kiya e mata tekuciko au, me kuwa ni tekuciya mu yaloga, mo dagiya ga na lemu kauvelatai ina visiga tekuciko au. ²⁴O keya yakiya e mata maroroiyiya la cola, ena va lavele niya la cola balejiko au, ena maroroiyiya. ²⁵Na cava na keya yaga vuwa na tamata, kodaki e rewajiya o vuravura taucoko, ava laveleniya va i niya ga se vo biu dai?" ²⁶O keya yakiya e maduwataki niko au qeiniya na lequ tata, e maduwataki niya na luve ni tamata, ena lamai i na leya i ukuuku, qeiniya la i ukuuku o tamaya, qeiniya na ledru i ukuuku na agilosu yalo savasava. ²⁷Aqu vo kwa vaidjina vuwako mutou, e notu ga ikei e yavalu, eru na tasi mate, eru na tolaviya re i mata na matanitu ni Kalou. ²⁸Avo devu na tata ikwe me bogi walu, a qai meidru o Pita, o Joni qeiniya o Jemesa o keya a lacake i na yataga me masu. ²⁹Nivo masu no o keya, avo kanikiya mai e mata, avo bucobuco qai reirei oka na leya i sulu. ³⁰Daniya, eru ruwa na tamata eru vitataki qaneyya, O Mosese qeiniya o Ilaijia, ³¹eru lamai ina ukuuku, aru tata takiniya na leya ciba a vaveya mai Jerusalemi. ³²A qai bijidru o Pita qei idru na no vata no na mata moce, niru vo yadra, aru vo daniya na leya i ukuuku, qeinidru na tamata eru no vata. ³³Niru vo ladai no vuwa, a kwa vo Jisu o Pita, "Kemuni na Turaga, e vo oka na ledu nokoto ikei; me madu vaveya e tolu na were vacevaceva; me kiya me lemu, e kiya me leya o Mosese, me kiya me leya o Ilaijia." (a vo tasi kila jiya na kwa e kwa.) ³⁴Avo tata no kodaki igi, a kwa na o avo lamai, a varurujidru; aru vo matakuru niru vo unuviya na o. ³⁵Avo rogo mai e kiya na tata i na o a kwa, "Ikwe na lequ i luve ni toko, mutu varorogojiya. ³⁶Avo devu na tata, avo laidani takiya ga o Jisu. Aru vo ciloniya ga, aru tasi kwa ve kiya na gauna igi na kwa eru daniya. ³⁷Nivo qwata, aru vo labale mai ina yataga, aru vo levu sara aru vo sota qaneyya. ³⁸Daniya, e kiya vuwadru na oso tu avo coco i yata, a kwa, "Vavuvuli, qu masu jiko, mo mai daniya o luvequ na teigwane o luvequ e kiya ga. ³⁹Daniya, e kiya na yalo e qulumiya e kulakula vasauri ke; a tuvutuvu lakiniya, avo qai kaburaki vuso, ava mavowa takiniya e dredrei sara me ladai vuwa. ⁴⁰Aqu va masujidru na lemu tisaiveli meru roviya dai; aru tasi rewajiya. ⁴¹A tata o Jisu, a kwa, "Na i taba tamata jikai na vabaujiya mutu yalo kanikiya na cava na keya balavu mequ no qeiniko mutou, mequ vosojiko mutou? Meiya mai o luvemu ikei." ⁴²Avo la no mai o keya, avo vadaniya na nitu, a tuvutuvu lakiniya. A vunaucijiya na yalo bura o Jisu, a vacola niya na i luve, avo soliya tale vuwa la momo. ⁴³A karacidru taucoko ga na kaikai levu ni Kalou. A karacidru taucoko ga na kwa e vaveya o Jisu, a kwa vuwadru na leya jisaiveli o keya, ⁴⁴"Me lutu bale ve mutu bebe na tata ikwe: A soli yaji na luve ni tamata ve ru lima na tamata. ⁴⁵Aru tasi kilajiya na tata igi. A cilo vuwadru, aru numidai niya; aru vo

mataku ni tarogiya na tata igi.⁴⁶E qai tubu e kiya na viba eru maliwa, se o cei e uwasivi cake.⁴⁷Ia nivo daniya o Jisu na numiya eru yaloga, e meiya e kiya nai luve lailai, ava tucake niya e yasa,⁴⁸a kwa vuwadru, O kiya e okajiya na i luve lailai ikwe e vuku e yaca, evo okajiya muni, ia o kiya yakiya e okajiko au, evo okajiya muni o keya e vatalajiko au mai. Nivo uwasivi cake o keya e valailai ga i vuwako taucoko.⁴⁹A qai tata o Joni, a kwa, "Na Turaga madu tolaviya e kiya e qaqiya na nitu mu yaca, a madu taroviya e tasi tekuciko datou."⁵⁰A kwa vuwa o Jisu, kuwa ni taroviya, ni niya na ledu i to o keya e tasi niya na ledu meca.⁵¹Nivo yaco djina na gauna me lacake ke o keya, e vadaniya sara e mata me la kodaki i Jerusalemi.⁵²A vatalajiya e yavalu meru simata ve mata, aru la aru unu ina kiya ledru rara lailai na kwai Samaria, meru varautakiniya na keya.⁵³Aru tasi vaceguniya, balejiya nivo va daniya e mata i Jerusalemi.⁵⁴Nivo daniya o rau na leya tisaiveli o Jemesa qeiniya o Joni, aru kwa, Na Turaga, o okajiya me maru kwa me lutu mai lomalagi na quto mudre, me tavu nidru?⁵⁵ A vuki o keya, a vunauci jidru, a kwa, muru tasi kila jiya na i varau ni muru yalo, e tasi lamai na luve ni tamata me vamate nidru na tamata, me vacolanidru ga.⁵⁶Aru vo la i na kiya na rara lailai.⁵⁷Aru vo la tu i calevu, e kiya e kwa vuwa, O mutou na Turaga aqu na tekuciko na vivanuwa taucoko o lake.⁵⁸A qai kwa vuwa o Jisu, e vadaniya na fokise, ava i roro na manumanu vuka; io na luve ni tamata e jikai vuwa na vanuwa meva dara niya ke e ulu.⁵⁹A kwa vuwa o keya ve kiya tale, tekuciko au. A kwa o keya, O mutou na Turaga, deiniko au mequ lare i bulujiya re o tamaqu.⁶⁰A kwa vuwa o Jisu, "deiniya na mate meru bulujiya na ledru mate; o iko mo la i vunautaki niya na matanitu ni Kalou."E kiya tale e kwa, O mutou na Turaga, aqu na tekuciko; ia mo dainiko au ga mequ lare i tatau mai vuwadru o madou.⁶²A kwa vuwa o Jisu, "E jikai e kiya na tamata e qulu na i siviya a qai tola i taku, me yaga i na matanitu ni Kalou."

Chapter 10

¹Nivo oji na vikwa ikwe, a qai lesiya na turaga ni lewae vitusagavulu tani, a vatalajidru yaruwa meru layaji ina virara taucoko, qaneya na vijikina e mata layaji ke o keya. ²Avo kwa vuwadru, "E djina evo valewe na yabaki, eru vo lailai ga nai vatawa ni were ina leya teitei, o kiya me mutu qai masujiya na i vatawa ni were, me vatalajiya yaji ru yavalu meru lai vatawa niya leya i teitei. ³Mutu layaji, tolaviya aqu vo talajiko mutou yaji me kodaki na lami ina kedru maliwa na wolifa. ⁴Kuwa ni kau na i taga i lavo, se na taga cawa, se na i vava, mo kuwa ni kidavaki niya e kiya muru sota i calevu. ⁵Ia ni viwere yakiya mutu unuyaji ke, kwa re i mata, Me yaco na vacegu i na were ikwe. ⁶Ia kodaki e nokoto no ke e kiya na tamata e dodonu me vacegui, ena nokoto no vuwako mutou na leya vacegui, ia kodaki e jikai o keya ena lesu tale vuwako mutou. ⁷Ia na were igi mutu nokoto no ke, mutu kaniya mutu somiya na vikwa eru soliya, nivo dodonu me soli vuwa na tamata daucakacaka na keya i sau. Mutu kuwa ni vitokiyaki ina viwere were. ⁸Ia na virara taucoko ga mutu unu ke, eru na vacegu niko mutou, mutu kaniya na vikwa eru biujiya mutu mata, ⁹mutu vacola nidru na tauvimate, eru nokoto no ke, kwa vuwadru 'E voleka vuwako mutou na matanitu ni Kalou. ¹⁰Ia na virara taucoko ga mutu unuvidru ru tasi vacegu niko mutou, mutu la na vi calevu mutu kwa, ¹¹Na kuvu ni qwele ni lemutu rara, evo kabijiya madu la, madu vo kusiya tale vuwako mutou, ia mutu kilajiya oka no ikwe, e voleka vuwako mutou na matanitu ni Kalou. ¹²Ia qu vo kwaya vuwako mutou, e na bura valailai o Sotoma ena visiga igi, ena bura valevu na rara igi. ¹³E bura vuwako Koresini! e bura vuwako Peciseita! ia kodaki e a vai mai Taia kei Saitoni na cakacaka mana e vai vuwako muru, eru na vivutuni makawa, ru na no bale no ina sulu taga qaneya na ravu. ¹⁴Ia ena bura valailai o Taia qaneya o Saitoni ina vilewai. ¹⁵O muru na bura valevu sara. O iko muni, Capenaumi, ovo laveji cake i lomalagi? o na biu bale i Etesi. ¹⁶O kiya evo rogocike mutou evo rogocike au, ia o keya e beciko mutou evo beciko au, evo beciya o kiya e vatalajiko au mai. ²⁰³⁰Ia o keya e mata vadoniya, a torogiya o Jisu, O cei na kwai lequ? A vo kwakwa o Jisu kwa, e kiya na tamata avo labale mai i Jerusalemi ki Jeriko, aru drivajiya ru yavalu na dau driva, eru livajiya dai na leya i sulu, ru vamavowatakiniya, aru ladai yaji, aru biujiya a voleka ni mate. ²¹I na jiki ni siga igi, ena reki valevu ke o Jisu e yaloga, ena kwa, "Aqu vaokaoka vuwako Tamaqu, na Turaga i lomalagi qaneya o vuravura, nivo cilotaki niya vuwadru na vuku qaneya na yalomatuwu, ovo vatakiya ga vuwadru na i luve yalai, nivo kodaki ikwe Tamaqu, ena vo oka mu matame kodaki ke. ²²"Evo soliya mai vuwako au o Tamaqu na vikwa taucoko, ia e jikai ni kiya e kilajiya, se o cei e Luveya, o Tamaya takiya ga, se o cei o Tamaqu, o luvequ takiya ga, qaneya e okajiya e luveya me varaitakiniya. ²³A vuki vuwadru na leya jisaiveli, a kwa io, "Evo kalougata na mata e tolaviya na vikwa mutu tolaviya. ²⁴Niqu vo kwa vuwako mutou, eru vo levu na parovita qaneya na tui ru mata tolaviya na vikwa mutu tolaviya, aru vo tasi tolaviya, meru rogociya muni na vikwa mutu rogociya, aru vo tasi rogociya. ²⁵Tolaviya, evo kiya na vuni vunau eya tucake, a vatovoliya, e tarogiya, "Vavuvuli, na cava mequ vaveya mequ rewajiya ke na cola tawa mudu? ²⁶A kwa vuwa o keya, "Na cava e volai i na vunau? Na cava o wilikiya ke?" ²⁷Avo kwa o keya, Mo lomaniya o Jiova na lemu Kalou mu yaloga taucoko, qaneya mu yalo taucoko, na lemu kaukauwa taucoko, qaneya na lemu numiya taucoko, qaneya na kwai lemu me kodaki o iko. ²⁸Avo kwa vuwa o keya, "O vo kwa mai vadodonu, vaveya ikwe, o na colo ke. ²⁹Ia o keya e mata vadoniya, a torogiya o Jisu, "O cei na kwai lequ?" ³⁰Avo kwakwa o Jisu kwa, e kiya na tamata avo labale mai i Jerusalemi ki Jeriko, aru drivajiya ru yavalu na dau driva, eru livajiya dai na leya i sulu, ru vamavowatakiniya, aru ladai yaji, aru biujiya a voleka ni mate. ³¹Avo taubale yaji na e kiya na bete, ia nivo tolaviya, a yato sara vajikijiki. ³²E kodaki tale ga ke e kiya na luve ni livai, nivo yaco na vanuwa igi, e lamai me tolaviya, a qai la vajikijiki dai. ³³A kiya na kwai Samariya avo layaji, e yaco vuwa, ia nivo tolaviya evo lomaniya sara. ³⁴Avo lamai, a vadreji jiya na mavowa, a sovajiya ke na waiwai qaneya na waini, qai vavodoniya ina leya manumanu, eya meiya ina bure ni vulagi, me mamaroi ke. ³⁵Ia ena qwata igi nivo ladai keigi, a qulumiya e ruwa na pene, e soliya vuwa nai taukei ni bure, a kwa vuwa, 'Mo tolaviya no, ia na vikwa o kuriya, qu na qai saumiya vuwako niqu na lesu tale mai. ³⁶Iewaiya ga mai se o cei vuwadru na lewe tolu ikwe, e kwai leya a drivajidru na dau driva? ³⁷Avo kwa o keya, "O keya ga e lomaniya." A qai kwa vuwa o Jisu "Mo layaji o iko mo vaveya kodaki muni igi. ³⁸Avo yaco, niru vo latu, a unu o keya ina kiya na rara lailai, a meiya i na leya were, ekiya na yalewa e yaca o Marica. ³⁹E kiya na leya tacini e yaca o Meri, e nokoto nomuni e yava o Jisu, e rogo no muni leya tata o Jisu. ⁴⁰Ia o Marica e vidreyaki no e yaloga, ni vo varau no valevu, avo lamai a kwa, O muru na Turaga, o vo wele ga ni vo biujiko au na lequ tacini mequ varau takiya ga? mo kwa re vuwa me lamai vukeiko au. ⁴¹Avo tata o Jisu a kwa vuwa, "I Marica, I Marica, ovo lomaocaoca na vinumiyakiniya na vikwa e vuqa. ⁴²Ia e kiya na kwa e yaga e djigitakiniya o Meri nai votavota oka, e na tasi kaudai mai vuwa."

Chapter 11

¹Nivo masu o keya e kiya e tavo, a qai jiniya, a kwa vuwa e kiya la jisaiveli, me madu masu, me kodaki ni vavulicidru muni ke la jisaiveli o Joni.²A kwa vuwadru o keya, mutu vo masu, mutu kwa, Tamai keimami mai lomalagi, Me varokorokotaki na yaca muni. Me yaco na nomuni lewa. Me caka na lomamuni mai vuravura me vaka sa caka mai lomalagi.³Mo soliya mai vuwako madou na visiga yakiya na cawa e yaga vuwako madou. ⁴Ia mo kuwa ni ocajiko madou me balejiya na lemadu i valavala ca; nivo varaubura vuwako madou. mo vacola niko madou mai na bura.⁵A kwa vuwadru o keya, o cei vuwako mutou e kodaki e kiya o wekaya, a la vuwa i vai bogi levu, a kwa vuwa wekaqu, ⁶Aqu kerekere mo soliya mai vuwako au e tolu na i buli madrai, e vo kiya o wekaqu e la mai vacegu vuwako au ni vo latu, e jikai na kwa mequ soliya vuwa? ⁷E qai tata o keya mai were, a kwa kuwa ni va wale niko au; e vo sogo tu na mata ni were, madu vo dara qeinidru o luvequ i na i mocemoce. Aqu vo tasi tu rewa mequ soliya vuwako. ⁸Aqu vo kwa vuwako mutou, kodaki e duwa na tu me soliya vuwa, ni niya o wekaya; ni vo marejiya no o keya, me tu me soliya na kwa e rau jiya.⁹Aqu kwa muni vuwako mutou, mutu kerekere, e qai soli vuwako mutou; mutu vadaniya, mutu na daniya; mutu tukituki e dola vuwako mutou. ¹⁰Ni vo rewajiya o keya yakiya e kerekere; a vo daniya o keya e vadaniya; e dola vuwa o keya e tukituki.¹¹E kiya vuwako mutou la momo e kiya na i luve kodaki e lamai me kere madrai vuwako na lemu i luve, o na soliya vuwa na vatu? kodaki e kere ika, o na soliya vuwa na gwata me sosomi ni ika? ¹² kodaki e kereviya na yaloka, o na soliya vuwa e kiya na batibasaga? Kodaki o kilajiya, o mutou na tamata bura, mutu soliya na kwa e oka vuwadru o luvemutou;¹³ e kwadjina valevu e soliya na Yalo Tabu o keya o tamadatou valomalagi vuwadru na kerekere vuwa?¹⁴Avo varoviya dai no e kiya na nitu o keya, a vo galu. A vo ladai na nitu, a vo tata na galu; a karacidru o rau na vuqa tu. ¹⁵Aru kwa e yavalu, e varovidru na nitu o keya la kaikai o Pelisipupi, na ledru turaga na nitu.¹⁶E yavalu aru va tovoliya, aru tarogiya e kiya na i vatakilakila mai lomalagi. ¹⁷O keya e vo kilajiya na ledru numiya, a kwa vuwadru, na matanitu yakiya e vileji vai niya, e va rusaniya na were e vileji vainiya, e na reba.¹⁸Kodaki e vileji vainiya o setani, ena dei rewa vacava na leya matanitu? Ni mutu kwa aqu qaqidru na nitu i na leya kaikai o Pelisipupi. ¹⁹Kodaki qu vorovidru na nitu i na leya kaikai o Pelisipupi, aru qai rovidru o cei i na lemu kaikai? o rau na lewai ko mutou ke o rau iqoi. ²⁰Kodaki qu vo varovidru na nitu ve jiji ni lima na Kalou, e qai yaco djina vuwako mutou na matanitu ni Kalou.²¹E kiya na kaikai e vaiyaragi tu e vatawa niya no na were, e no oka tu na leya i yaya, ²²e kiya tale e oka cake sara mai vuwa na kaikai e la vakaikai e rewajiya sara, a qulumiya la i yaragi ni valu taucoko ga e vanuinui ke, a vo votaiya na i toki mai vuwa. ²³O keya e tasi tokoniko au, e to kanikiya; o keya e tasi soqonijiya vata vuwako au, e kala tautauniya. Evo ladai vuwa na tamata na yalo bura e lave na vanuwa dra ke na siga e vadaniya na leya i vavacegu. Evo tasi daniya, a kwa, Aqu na dai mai ke. ²⁵Avo cava, a daniya ni tavitaviraki e vaiukuukutaki. ²⁶A qai la o keya, e meidru vata eru vitu tale na yalo e oka cake sara mai vuwadru na bura; aru unuviya aru nokoto ke. Avo bura valevu i bere na tamata igi, a bura va lailai i mata.²⁷Nivo tata no kodaki i kwe, e kiya na lewa vuwadru na vuqa tu a vorogo cake e domo, a kwa vuwa, "Evo kalougata na kete o sucu mai ke, qeiniya na cucu o cucu mai ke." ²⁸ A kwa o keya, e kalougata valevu o rau eru varogo na tata ni Kalou a vabaujiya.²⁹Aru soqo vata na tamata aru vidrigiji, a vo tekivu o keya me kwa, nai taba tamata bura i kwe. Eru dau tarogiya na i vatakilakila e jikai na i vatakilakila me soli ke, na vatakilakila ga o Jona na parofita. ³⁰E kodaki ni jiya vatakilakila o Jona vuwadru na kwai Ninive, e kodaki muni ke na luve ni tamata vuwadru na i taba tamata i kwe.³¹E tucake na ranadji ni ceva e vadjinadjina takiniya na cala ni taba tamata i kwe i na vilewai, e vo lamai o keya i na yasa vayawa sara e vuravura me varogo na vuku o Solomoni, e daniya, e kiya i kei e oka cake sara mai vo Solomoni.³²Eru na tucake na kwai Ninive, eru va djinadjina taki niya na ledru cala na i taba tamata i kwe, i na vi lewai, eru vo vivutuni lai vunau o Jona, daniya, e kiya i kei e oka cake sara mai vuwa o Jona.³³E tasi kiya e tutu niya na sina, e qai va no niya i na vanuwa e cilo, se ruku na i varau ni sila, na keya i tokotoko ga, meru daniya na keya kakarama o rau na unu mai. ³⁴Na sina ni yago na mata; e kodaki e oka mu mata e kakarama mu yalo taucoko, kodaki e bura, e gilogilo taucoko ke mu yalo taucoko. ³⁵O keya mo vadaniya ke gilogilo mai na kakarama e notu mu yaloga. ³⁶O keya i kwe, kodaki e vo kakarama mu yaloga taucoko, e jikai e jiki me gilogilo, e qai kakarama taucoko sara, e kodaki nivo sina viko na sina a vo mudre oka sara.³⁷Nivo tata no o keya, a surejiya e kiya na Farisi meru kana vata i na vasigalevu, a unu o keya, a tadra me kana. ³⁸Ia nivo daniya na Farisi, e karaciya nivo vasigalevu o keya e tasi vuluvulu re i mata.³⁹A qai kwa vuwa na turaga, o mutou na Farisi, mutu dauvasavasava takiniya na bilo vata na dare i taudaku, mutu yaloga e vuqa kena dau driva qeiniya na i valavala ca. ⁴⁰Mutu yalwai o mutou, e tasi vaveya e jiki i yaloga o keya e vaveya ga i taudaku? ⁴¹Mutu soliya na kwa ni loloma e kodaki mutu rewajiya, daniya, e savasava vuwako mutou na kwa taucoko ga.⁴²E bura vuwako mutou na Farisi, ni mutu vo soliya na i ka jini ni botebote koro, qeiniya na mau taucoko ga e kodaki ikwe, na lewa dodonu qeiniya na loloma ni Kalou. Mutu vo daniya ga i kwe e kilikili qei niko mutou me mutu vaveya, me kuwa ni dai na kwa igi.⁴³E bura vuwako

mutou na Farisi, mutu okajiya na i nono ni qase ina viwere ni lotu, na vikidavaki i na virara ni vivoli. ⁴⁴E bura vuwako mutou, mutu kodaki na i bulubulu e tasi laidani, aru vo la wavoki o rau na tamata e yataga aru tasi kilajiya. ⁴⁵A qai tata vuwa e kiya na vunivunau, a kwa, vavuvuli, o tata kodaki ikwe o bililaki niko madou tale ga. ⁴⁶A qai kwa o keya, e bura vuwako mutou muni, na vunivunau, ni mutu vo vawalenidru na tamata ina i dagidagi e dredrei sara me lai dagiji, mutu jikai ni dereiya na i dagidagi igi e kiya mutu jiji ni lima. ⁴⁷E bura vuwako mutou ni mutu vaveya na lemutu were i na kedru i bulubulu na parovita, aru vamatanidru o rau na lemutu qase. ⁴⁸A djina nivo kwa bale jiko mutou, ni mutu vo okajiya na ledru i varau na lemutu qase, niru vamate nidru, a mutu vaveya na were ni kedru i bulubulu. ⁴⁹O keya ikwe a kwa ke na vukuni Kalou, qu na vatalajiya e yavalu na parofita qeinidru na i apositolo, e yavalu vuwadru eru na vamataniya aru vabuurabura takiniya. ⁵⁰Meru la i tarogi ke na i taba tamata i kwe, na kedru dra na parofita taucoko ga ava dave mai kai vatekivu o vuravura, ⁵¹mai e dra o Epeli, yacoviya sara e dra o Sakaraia, o keya a vamate na kedru vimama na i cabocabo ni madrali qeiniya na were ni soro, Aqu vo kwa vaidjina vuwako mutou, eru na tarogi ke na i taba tamata ikwe. ⁵²E bura voko mutou, na vu ni vunau' ni mutu vo kaudai na dola ni vuku, mutu vo tasi unu ke o mutou, mutu vo tarovidru muni o rau eru unu no ke. ⁵³Ni vo kwa no o keya vuwadru na kwa i kwe, e vo tekivu me cikeviya va levu na kere tata vuwadru na vu- ni- vola qei nidru na Farisi e levu na kwa e kwa; ⁵⁴a ru vo giri jiya aru vadaniya me kiya na kwa eru varogo mai ve gusu, meru va burabura taki niya ke.

Chapter 12

¹Na gauna igi, eru udolu valevu na tamata aru soqo vata mai, aru vibutu qaqi ga, a qai kwa mai i mata vuwadru leya jisaiveli o keya, mutu qarauniko mutou mai na ledru leveni na Farisi, iqoi na vivakwaisini.²Evo jikai na kwa e cilo, me kuwa ni vatakei, se cilotaki, me kuwa niru kilajiya. ³Na kwa mutu vo kwa e gilogilo e na rogo mai. Na kwa mutu kwa ve rubebe ina jiki e cilo, e kacivaki mai i yataga ni were.⁴Aqu vo kwa vuwako mutou, na wekaqu, mutu kuwa ni matakucidru o rau eru vamate niya na yago ga, i bere eru tasi vaveya rewa e kiya na kwa. ⁵Aqu vo kwa vuwako mutou se o cei me mutu matakuciya, Mutu matakuciya o keya e rewa ni vamataniya, a devu e rewajiya muni me dainiya i eli. Io aqu vo kwa vuwako mutou, mutu matakuciya.⁶E tasi volitaki na siparo e lima na facigi e ruwa? e jikai vuwadru e kiya e numi dai in mata ni Kalou. Ia evo wili mutu rau ni ulu. ⁷O keya ikwe mutu kuwa ni matakuciya; mutu vo levu cake sara vuwadru na separo e levu.⁸Aqu vo kwa tale vuwako mutou, O keya yakiya eva tusaniko au veru mata na tamata, ena vatusaniya muni o keya vuwa na luve ni tamata veru mata na agilosi ni Kalou, ⁹o keya cakitaki niko au veru mata na tamata, e cakitaki muni veru mata na agilosi ni Kalou. ¹⁰O keya yakiya e tata bura taki niya na luve ni tamata, ena rewa me kuwa ni lai ocaji ke. o keya e tata bura takiniya na Yalo Tabu e tasi rewa sara me kuwa ni lai ocaji. Ni mutu vo kau i were ni lotu, vuwadru na dau vilewai qeinidru na turaga, mutu kuwa ni lomaocaca, se i vei e kodaki me mutu kwa, se na cava mutu kwa, ¹²ena vavuliciko mutou na Yalo Tabu na jiki ni siga igina kwa e dodonu mo kwa. E kiya vuwadru na lewe levu e tata mai vuwa, vavuvuli, kwa re vuwa na lequ tutuwa me soliya re voko au na lequ i votavota na leya i yau o tamaqu. ¹⁴A kwa vuwa o keya, o iko, o cei o lesiko au mequ turaga ni lewa se qu dau vivota vuwako mutou? ¹⁵A kwa tale vuwadru o keya, mutu tolaviko mutou oka, mutu taroviko mutou mai na kocokoco; e tasi kalougata na tamata ina vuku ni levu na kwa e notu vuwa. ¹⁶A kwa o keya e kiya na tata vatautavata vuwadru, a kwa, ¹⁷"E kiya na tamata vutuniyau e makuga oka sara na leya vanuwa, a qai vanumiya e yaloga, a kwa, na cava mequ vaveya, nivo jikai na lequ lololo mequ koroniya ke na lequ i teitei? ¹⁸A qai kwa, ikwe ga na kwa qu na vaveya; aqu vo basukiya na lequ lololo, qu vaveya tale e kiya na kwa levu; qu na qai koroniya taucoko ga ke na lequ i teitei qa neya na lequ i yau. ¹⁹Aqu na qai kwa i qu yalo, "qu yalo, evo levu na lemu i yau evo koro tu ina yabaki e wara, mo vacegu re, mo kana, mosomu, mo marau no." ²⁰A kwa vuwa na Kalou, 'O iko na riva, na bogi ni ga ni kuwa e na lai tarogi tale vuwako mu yalo; e na qai leya o cei na kwa o varautakiniya tu?' ²¹E kodaki ke o keya e dau koroniya nai yau me leya, e tasi vutuniyau na kwa balejiya na kalou. ²²A qai kwa o keya vuwadru na leya jisaiveli, o keya ikwe qu kwa ke vuwako mutou, mutu kuwa ni lomaocaoca me balejiya na lemutu cola, na kwa mutu kaniya; se me balejiya mutu lala, me balejiya na kwa me mutu vai sulu ke. ²³E kwa levu na cola, e kwa lailai na cawa; e kwa levu na yago e kwa lailai na i sulu. ²⁴Mutu va numiya na reveni; eru tasi ka burakiniya, se musukiya; evo jikai na ledru were ni yau se na ledru lololo; evo vakanidru na Kalou. E djina mutu vo yaga valevu cake vuwadru na manumanu! ²⁵O cei vuwako mutou e kodaki e lomaocaoca e rewajiya me vai kuriniya na leya cola? ²⁶E kodaki mutu tasi vaveya rewa na kwa lailai ga ikwe, mutu vo lomaocaoca ina vuku ni cava? ²⁷Mutu va numiya na viavia, eru cola va cava. eru tasi cakacaka, se dau tatali. A qu vo kwa vuwako mutou, O Solomoni na leya i ukuuku taucoko ga e tasi kodaki ve kiya vuwadru ikwe. ²⁸Kodaki e vai sulujiya na kalou na mau eno nikuwa ina i teitei, a vo biu i na i vavi siqwata lailai; ena tasi okajiya valevu me vaisulu jiko datou, o mutou na lailai na lemutu vabaujiya? ²⁹Mutu kuwa ni vadaniya na kwa me mutu kaniya, se na kwa me mutu somiya, me kuwa muni ni vidre mutu yaloga. ³⁰Eru vadaniya na na kwa taucoko ga o rau na vivanuwa taucoko ga i vuravura, nivo kilajiya o Tamamutou nivo yaga vuwako mutou na kwa iqoi. ³¹Me mutu vadaniya ga na leya matanitu; e qai soli vuwako mutou me keya i kuri na kwa taucoko ga ikwe. ³²Kuwa ni matakuciya, na qwele ni sivi lailai, evo okajiya o tamamutou me soliya na matanitu. ³³Mutu volitakiniya na kwa eno vuwako mutou, soliya ni loloma; varautakiniya vuwako mutou na taga ni lavo e tasi madra, na i yau mai lomalagi e tasi devu rewa, e jikai na dau driva me taroviya, se na sarasara me kaniya. ³⁴Ena no mutu yalo i na vanuwa eno ke na lemutu i yau. ³⁵Me no ga mutu luvuka, me mudre no ga na lemutu sina; ³⁶mutu kodaki na tamata e ru waciya na turaga, me la tale mai i na magiji ni vawaji, meru dolaviya vawatoto sara, nivo lamai e na tukituki o keya. ³⁷Eru vo kalougata o rau na tamata iqoi, ena danidru na turaga niru vatawa no, nivo lamai o keya; aqu kwa vaidjina vuwako mutou, e vau na leya i sulu, a kwa meru no i ra, ena lamai o keya e na qaravidru. ³⁸Kodaki e lamai o keya i na i karuwa ni wase ni bogi, se lamai i na i katolu, eru vo kalougata o rau na tamata iqoi. ³⁹Mutu kilajiya ga ikwe, kodaki e kilajiya na i taukei ni were na jiki ni bogi e lamai ke na dau driva, eva tawa ga, e tasi dainiya la were me basulaki. ⁴⁰Mutu varau tu o mutou tale ga, nivo lamai na luve ni tamatai na jikinisiga mutu vo tasi numiya ke. A qai kwa vuwa o Pita, o mutou na Turaga, a mutu bara kwa na tata vatautavata ikwe vuwako madou ga, se vuwadru taucoko ga? ⁴²A kwa na turaga, "O cei na tamata yalo dodonu a vuku, ena lesiya na turaga me lewai yadru na leya vu were, me soliya na kedru i votavota i na gauna dodonu? ⁴³Evo kalougata na tamata igi, o keya ena daniya na leya turaga nivo vaveya kodaki ke, nivo

lamai o keya. ⁴⁴Aqu vo kwa vaidjina vuwako mutou, e lesiya o keya me lewa na leya kwa taucoko ga. ⁴⁵Kodaki e kwa e yaloga na tamata igi, eva berebereniya lamai na lequ turaga; avo tekivu me yavijidru na vuwere na teigwane qaneya na vada, me dau kana muni dau somu, dau mateni, ⁴⁶ena lamai na turaga ni tamata igi ina siga e tasi lai numi ke, qeiniya na jikinisiga e tasi kilai ke; e qai musukiya i ruwa a lesiya o keya meru votai vata o rau na tasi vabaujiya. ⁴⁷Na tamata igi, e kilajiya e yaloga na turaga, e tasi varau ke, se me vaveya me kodaki e yaloga me yaviji va levu. ⁴⁸O keya e tasi kilajiya, e vaveya na kwa e dodonu me yaviji ke; e yaviji valailai ga. Ena tarogi valevu mai vuwa e vosoli valevu vuwa; e na tarogiya valevu o rau na tamata vuwa o rau na soliya valevu vuwa. ⁴⁹Aqu vo lamai mequ dainiya na quto mudre i vuravura, na cava tale mequ vaveya, kodaki evo mudre tu. ⁵⁰Evo kiya na lequ vavitaisto mequ vavitaistotaki ke, e rarawa valevu kequ yaloga me devu re ikwe! ⁵¹Mutu vo vakasama re niqu vo lamai mequ vaveya na viokaji i vuravura? Aqu kwa vuwako mutou, e jikai, na visei ga. ⁵²Evo tekivu na gauna ikwe meru lima ina kiya na were eru vo viburaji, eru tolu qeinidru na ruwa, eru ruwa tale qeinidru na tolu. ⁵³Eru na viburaji na viluveni teigwane; qeinidru na viluveni lewa qeinidru na vivugani lewa. ⁵⁴A kwa vuwadru na lewe levu, ni mutu vo tolaviya nivo tubu mai i ra na o, mutu kwa sara, e kiya na luvu e lamai; e vo kodaki ke. ⁵⁵Nivo liwa mai na cagi, mutu kwa, e kiya na katakata levu; evo lamai. ⁵⁶Na vivakwaisini, ni mutu vo kilajiya rewa mata i vuravura qeiniya o lomalagi, ivei e kodaki ni mutu vo tasi kilajiya na kwa ikwe? ⁵⁷Ivei e kodaki ni mutu vo tasi lewaiya vai niko mutou na kwa e dodonu? ⁵⁸Ni muru vo lavata avo beitaki niko vuwa na turaga ni lewa, mo vakaikai sara i calevu me devu re na leya beitaki niko, ke mei ko vuwa na turaga ni lewa vuwa na ovisa, a qai meiko na ovisa i were ni vivesu. ⁵⁹Aqu kwa vuwako, o na tasi sereki mai ke, mo saumiya taucoko sara nai lavo.

Chapter 13

¹A ru lamai eru yavalu ina gauna igi aru kwa, niru jiya kwai Kalili vuwa, a vadave niya vata na kedru dra o Pailato qeiniya na ledru i soro. ²A tata o Jisu, a kwa vuwadru, mutu vakasamataki niru oka taucoko na kwai Kalili ina i varau bura o rau na kwai Kalili iqoi, evo cava yaji vuwadru na vikwa iqoi? ³Aqu kwa vuwako mutou, e jikai kodaki mutu tasi vivutuni, mutu na mate taucoko ga ke. ⁴O rau na jini ka walu, a reba cidru na were levu mai Sailoama, a vamate nidru, mutu vakasamataki niya niru oka ina cola vuwadru taucoko ga na tamata eru no mai Jerusalemi? ⁵Aqu kwa vuwako mutou, E jikai. Kodaki mutu tasi vivivutuni, mutu na mate taucoko ga ke. A kwa tale ga o keya na tata vatautauvata ikwe; e kiya na tamata e teiya na leya i tei ni vaini i na kiya na lolo; a lamai me vadaniya vuwa, e tasi daniya. ⁷A qai kwa vuwa na i vatawa ni vaini, daniya, e qai yabaki tolu aqu vo lamai mequ vadaniya vuwa na lolo iqoi, qu tasi daniya; musukiya; eva buraniya ga ina vanuwa i na vuku ni cava? ⁸A qai tata o keya, a kwa vuwa, o mutou na turaga, deiniya ga re ka yabaki muni ikwe, mequ carajiya wavoki ga re, mequ deiniya ke na ta ni manumanu. ⁹Ke qai vuwa, kodaki e jikai, mutu qai mai musukiya bale. ¹⁰A vavuvuli no o keya i na kiya na were ni lotu i na siga ni vavacegu. ¹¹Daniya, e kiya na lewa e unu viya e kiya na malumalumu ke na yabaki jini kawalu, avo va kalakala no ga, e tasi tu dodonu rewa sara. ¹²Avo daniya o Jisu, a coviya, a kwa vuwa, yalewa, o vo sereki mai ina lemu malumalumu. ¹³A taba kiya ve lima a va dodonu takiniya va sauri ke, a varokoroko taki niya ke na kalou. ¹⁴A qai tata ocaoca na turaga ni were ni lotu, nivo vai na vivacolai o Jisu i na siga ni vavacegu. ¹⁵A tata vuwa na Turaga, a kwa, na dau vi vakwaisini, mutu tasi serekiya o mutou yakiya, na leya bulumakau qeiniya na leya asa ina siga ni vavacegu mai na leya vanuwa, me meiya me vasomiya? ¹⁶Na lewa ikwe, o luveya o Eparama a vesukiya o setani, daniya e jini kawalu na yabaki, e tasi dodonu me sere mai ina i vesu ikwe mai na siga ni vavacegu? ¹⁷Ni vo kwa na tata o keya ikwe, eru vo maduwa taucoko ga na leya meca, eru vo marau taucoko na lewe levu i na vuku ni kwa e vaidjina ga e vaveya o keya. ¹⁸A qai kwa o keya, eru na tautauvata qaneya na cava na matanitu ni Kalou? se cava mequ va tautauvata taki niya? ¹⁹E tautauvata qaneya e kiya na wiri ni mosita, e kau e kiya na tamata, e lai daniya ina leya i teitei, e tubu i yata, a yaco me kai levu, eru mai ro ke e katula na manumanu vuka. ²⁰A kwa tale o keya, mequ va tautauvata takiniya i na cava na matanitu ni Kalou? ²¹E tautauvata qaneya na leveni, e meiya e kiya na lewa e cilo niya i na yaloga ni madrai droka e tolu na i varau, me va leveni taki taucoko ke. ²²A la vali o keya i na virara qeiniya na vi rara yalai, a vavuvuli ke, a la sara tu i Jerusalemi. ²³A qai kwa ve kiya, o mutou na Turaga, eru vo lailai na cola? a kwa vuwadru o keya, ²⁴Mutu gumaikali sara me mutu unu i na matamata ni rara e lailai, ni quvo kwa vuwako mutou, eru levu eru na tasi rewajiya. ²⁵Nivo tu nai taukei ni were, a sogojiya na matani were, du vo no i rara, du tukituki i mata ni were, mo kwa o mutou na turaga, mutou na turaga, mutu dolaviya mai vuwako madou, e qai kwa o keya, a kwa vuwako mutou aqu tasi kilajiya mutu lamai vai. Mutu qai kwa, o madou madu kana madu somu ve mu mata, o dau vavuvuli tale ga ina vi calevu. ²⁷E qai kwa o keya, aqu vo kwa vuwako mutou, aqu tasi kilajiya mutu lamai vai mutu ladai vuwako au, o mutou taucoko ga na dau vaveya na i varau bura. ²⁸Mutu na dau tagi ka vaquruquru bajji, ni mutu na daniya o Eparama, qeiniya o Aisake, qeiniya o Jekope, qeinidru taucoko ga na parofita, ina matanitu ni Kalou, o mutou mutu vo lai rovi i rara. ²⁹Eru na lamai o rau i na tui cake, mai ra muni, mai na tokalau muni, qeiniya mai na ceva, aru vo no ra na matanitu ni Kalou. ³⁰Daniya, eru yavalu eru bere eru na qai simata; eru yavalu eru simata eru na bere. ³¹Na siga igi aru lamai e yavalu na Farisi, a kwa vuwa, mo lai taudaku, mo ladai ikei evo vamate niko o Eroti. ³²A kwa vuwadru o keya, mutu lai kwa vuwa na fokise igi, daniya, aqu vo rovidru na nitu, a vai na vivacolai nikuwa qeiniya na qwataqwata, qu na vadevuniya ga ina i katolu ni siga. ³³E dodonu ga mequ layaji ni kuwa, qeiniya na qwataqwata, qeiniya na bogi ruwa; nivo dredrei me mate e kiya na parofita ina rara kanikiya, mai Jerusalemi ga. ³⁴Isa Jerusalemi, Isa Jerusalemi, o iko o va mate nidru na parofita, a va viri kidru i na vatu a ru lai vatala vuwako e levu na siga a qu mata va soqoni jidru ke ora o luvemu, me kodaki eva soqonijiya na to yalewa ve ruku ni kakava, ia mutu vo tasi okajiya. ³⁵Daniya, a qai dai tu vuwako mutou na lemutu were e lala tu, aqu vo kwa vaidjina vuwako mutou. Mutu na tasi daniko au tale, maluwa me cava mai re na siga mutu na kwa ke, eva kalougata o keya e lamai ina yaca ni Turaga.

Chapter 14

¹Nivo la tu o keya i la were e kiya na Farisi me lai kana i na kiya na siga ni vavacegu, aru va tolaviya. ²A daniya, avo notu ve tutu e kiya na tamata e tauviya na bukete vatu. ³A vo tata o Jisu, vuwadru na vu ni vunau qeinidru na Farisi, a kwa, e vivacolai i na siga ni vavacegu se jikai? ⁴Aru vo galu ga a qulumiya o keya, a vacolaniya a vatalajiya yaji. ⁵A tata vuwadru, a kwa, "o cei vuwako mutou, kodaki e kiya e lutu ina i keli la asa se la bulumakau, e na tasi drejiya mai vawatoto ni sibere na siga ni vavacegu?" ⁶ Aru vo tasi tata rewa tale vuwa ina kwa ikwe. ⁷A kwa e kiya na tata vatautavata vuwadru na sureji, e tolavidru niru djigi takiniya na i nono vaturaga; a kwa vuwadru. ⁸Evo surejiko e kiya ina kana vata ni vawaji, kuwa ni no i ra i na nono vaturaga, ke lala e oka cake sara vuwako e kiya e kanikiya e surejiya mai. ⁹A qai lamai o keya a surejiko muru, a kwa vuwako, soliya e jiki ikwe vuwa o ka kwe; o na maduwa ni o na lai no e jiki sara i ra. ¹⁰O vo sureji, la lai no sara i ra, me kwa vuwako o keya e surejiko, ni vo lamai lequ i tokani, lamai i yata o na qai dokai ke eru mata o rau mutu no vata me mutu kana. ¹¹O keya yakiya e valevulevu niya, eva malumalumutaki; o keya yakiya e vamaalumumu takiniya ena valevulevu taki. ¹²A kwa tale o keya vuwa a surejiya o vo vaveya na kana ni vasigalevu se na kana vaiyavi, kuwa ni surejiya o rau o wekamu djina, se lemu tutuwa se lemu tacini, se na kwai lemu, se lemu lewe ni rara e vutu ni yau, keru surejiko tale, o qai saumi. ¹³Vo vai soqo, surejidru na dravudravuwa na lokiloki, na gera, na mataboko. ¹⁴O na qai kalougata ke, niru vo tasi saumi rewa vuwako, o na qai saumi niru na tucake tale mai na mate o rau na yalo dodonu. Niru vo varogo na vi kwa ikwe e kiya vuwadru e no qaneya me kana, a kwa vuwa, e kalougata o keya e kaniya na madrai i na matanitu ni Kalou. ¹⁵A qai kwa vuwa o keya, e kiya na tamata e vaveya na kana vata levu ni vaiyavi, a surejidru ke na lewe levu. ¹⁶Nivo vai na kana vaiyavi, avo vatalajidru na leya tamata me kwa vuwadru na sureji, mutu lamai, vo varau tu na kwa taucoko ga. ¹⁷O rau yakiya eru yalo vata meru kala va drejidru. A kwa vuwa e kiya, Aqu vo voliya e kiya na jiki ni vanuwa, e dodonu mequ lai daniya, qu masu jiko ke. mequ kuwa ni layaji. ¹⁸A kwa e kiya tale, aqu vo voliya e jini na bulumakau, quvo la mequ vatovoliya qu vamamasu jiko ke, mequ kuwa ni layaji. ¹⁹E kwa e kiya, A qu qai vawaji, o keya quvo tasi layaji ke. ²⁰A qai lamai na tamata igi, a kwa vuwa la turaga na vi kwa ikwe. A qai oca na i taukei ni were, a kwa vuwa na leya tamata. 'La sara i rara, meidru mai na dravudravuwa, qeinidru na lokiloki, o rau na qelo tu o rau na mataboko. ²¹A lamai kwa na tamata, o mutou na Turaga, evo vai ga me kodaki na kwa o kwa, evo voga na were. ²²A kwa na turaga vuwa na tamata, la i na vi calevu, i na vi calevu e viri bai tu, kwa vuwadru meru lamai, me oso na lequ were. ²³Aqu vo kwa vuwako mutou, e jikai e kiya vuwadru na tamata e sureji me tovoliya na lequ vaiyavi. ²⁴Aru lewe levu sara eru lavata, a vuki o keya a kwa vuwadru. ²⁵Kodaki e kiya e lamai vuwako au e tasi burajiya o tamaya, qeiniya la nene, qeiniya la yalewa, qeinidru o luveya, qeinidru la tutuwa, qeinidru la tacini, o rau o gwaneya qeiniya na leya cola muni, e tasi rewa me lequ jisaiveli. ²⁶O keya muni e tasi dagiya na leya kauvelatai me tekuciko au, e tasi rewa me lequ jisaiveli. O cei vuwako mutou, e mata vai were e tasi no rewa re i ra, me wilikiya na keya i voli, se no vuwa na i yau me vadevuniya se jikai? ²⁷Bara viritakiniya ga o keya na keya yavu, a qai tasi rewajiya me vadevuniya, aru qai va rivarivaciya o rau taucoko ga na daniya, ²⁸a kwa, na tamata ikwe vo tekivu me vai were, io e tasi rewajiya me va devuniya. ²⁹O cei na tui, e la tu meru vivala vata e kiya tale na tui, e tasi no re i mata, me vanumiya, evo rewajiya me vivala qaneya e ruwa sagavulu na udolu na leya na meca, eru jini ga na udolu na leya o keya, se jikai? ³⁰Se, vo yawa sara o keya iqoi, a vatalajiya o keya la mata, me vamamasujiya me ru visorosorovi. ³¹E kodaki ke, o keya yakiya vuwako mutou e tasi deiniya na leya kwa taucoko ga, e tasi rewa me niya na lequ jisaiveli. ³²Na kwa oka na masima' kodaki e vo lavele mai na masima na keya kamikamica, e qai vakamikamicataki tale i na cava? ³³E qai tasi yaga ina i teitei, se ina i korokoro ni ta ni manumanu. evo dai ga i rara. O keya e no e bebe me varogo, me varogo sara.

Chapter 15

¹A qai toro voleka mai vuwa o rau taucoko ga na soqonijiya na i vacavacava qainidru na tamata varau bura, meru varogojiya. ²Aru tata vagudrugudru o rau na Farisi qeinudru na vu ni vola, "a kwa o keya ikwe evi lasamaki qeinidru na tamata bura." ³A kwa vuwadru o keya na tata vatautauvata ikwe, a kwa, ⁴"O cei vuwako mutou na tamata, e kiya na drau na leya i sivi, kodaki eva lavele niya e kiya vuwadru, e tasi na dainiya tu na ciwasaga vulu ka ciwa i na mau, a la i vadaniya mai o keya e lavele, me daniya re? ⁵Nivo daniya, a dagiya ve domo, a marau. ⁶Avo cava i la were, a covidru vata o rau o wekaya qeinidru na lewe ni rara, a kwa vuwadru, du marau vata, nivo laidani na lequ sivi a lavele. ⁷Aqu kwa vuwako mutou, e levu na marau mai lomalagi ina vuku ni tamata varau bura e kiya ga e qai vivutuni, e lailai ga eru vuku na tamata yalo dodonu eru ciwasaga vulu ka ciwa, evo tasi yaga vuwadru na vivutuni. ⁸O cei na lewa e jini na leya jiki ni siliva, kodaki eva lavele niya e kiya e jiki, ena jikai ni mudre ciya la sina, se tavraki niya na were, e vadaniya vamakuga, me daniya re? ⁹Nivo daniya, a covidru vata o rau o wekaya qeinidru na lewe ni rara, a kwa, du marau vata, niqu vo daniya e jiki qu valavele niya. ¹⁰Aqu vo kwa devu vuwako mutou, e tubu valevu na marau eru mata na agilosu ni kalou, e vuku na tamata i varau bura e kiya ga e qai vivutuni. A kwa tale o keya, e kiya na tamata e ruwa o luveya teigwane, ¹²a kwa vuwa o tamaya o keya e luve vuwadru, 'I Tamaqu, soliya mai vuwako au na i votavota ni yau o votaiya me lequ.' A votaiya vuwadru na i yau. Avo bogi vica, qai soqoniya vata na kwa taucoko ga na i luve, a layaji ina kiya na vanuwa vayawa, a lai vayagataki niya ke na leya i yau i na marau bura. ¹⁴Evo vadevuniya taucoko, a qai lamai e kiya na dausiga levu i na vanuwa igi, qai dravudravuwa o keya. ¹⁵A la i nokoto no ve kiya na i taukei ni vanuwa igi, a vatalajiya ina leya i teitei me va kananidru na leya vore. ¹⁶A okajiya e taba eru dau kaniya na vore, me bori ke e kete; e tasi kiya e a kaniya. ¹⁷Evo va kilajiya e yalo, a kwa, eru levu na leya tamata o tamaqu, e soli na ledru cakacaka, eru bori i na madrai evo tu, o au quvo mate ina mata kana. ¹⁸Aqu na ia, qu na la vo tamaqu, qu na kwa vuwa o tamaqu, qu i varau bura i lomalagi, vuwako tale ga. ¹⁹E tasi yaga ke mequ niya o luvemu lesiko au me kodaki e kiya na lemu tamata e soli la cakacaka. ²⁰A ia, a la vo tamaya asi vayawa sara, avo daniya mai o tamaya, avo lomaniya, a wavu, a okoviya, a kisiviya. ²¹A kwa o luveya vuwa, I tamaqu, aqu vo jiya varau bura i lomalagi vuwako tale ga, evo tasi yaga ke mequ luvemu tale. ²²A kwa o tamaya vuwadru na leya tamata, mutu kau mai na i sulu oka sara, mutu vai sulujiya ke; va uku niya vuwa e kiya na mama ve lima, na i vava ve la. ²³Mutu kau mai e kiya na bulumakau e uro, vamateniya, medu kana, du marau! ²⁴Evo mate o luvequ ikwe a qai cola tale. A lavele, a qai laidani tale, vo tekivu meru marau. ²⁵A nokoto ina i teitei o luveya o luveya o keya e qase vuwadru; a lamai me toro valekeyaji i were, a o varogo na bitu ni vatagi qeiniya na wesi. ²⁶coviya e kiya, vuwadru na tamata, a tarogiya kai balebale na kwa igi. ²⁷A kwa vuwa o keya, a vamateniya o tamamu na luve ni bulumakau evo uro, balejiya niru vo vidani tale avo cola oka. ²⁸Avo oca o keya, a duwa na unu, a qai lamai ke i rara o tamaya, a vamamasujiya. ²⁹A qai tata o keya, a kwa vuwa o tamaya, daniya, e levu na yabaki qu qwaraviko ke, qu tasi yalo dredrei ina kwa o kwa; o tasi qai soliya vuwako au e kiya na luveni me, me madu marau vata ke o rau o wekaqu, ³⁰evo lamai o luvemu ikwe, o keya a vadevu niya na lemu i yau vuwadru na lewa dau teigwane, ovo vamateniya na luve ni bulumakau uro. ³¹"A kwa vuwa o keya, 'I luvequ, daru vo no vata vakiya, na kwa taucoko ga e no vuwako au e lemu. ³²Io e dodonu medu reki ka marau, nivo mate na lemu tacini ikwe, a qai cola tale; a lavele, a qai laidani tale mai."

Chapter 16

¹A kwa muni o keya vuwadru na leya jisaiveli, e kiya na tamata vutuniyau, e kiya na leya dauniyau, a bilitakiniya ni dau valaveleniya na leya i yau. ²A coviya o keya, a kwa vuwa, 'Na cava ikwe qu varogo vuwako? kwa mai na lemu cakacaka vadauniyau, e dredrei mo dauniyau no.' ³A qai vanumiya ve yaloga na dauniyau, 'Na cava mequ vaveya nivo kau dai vuwako au na lequ turaga na lequ cakacaka vadauniyau? Qu vo tasi rewajiya na bumajiya na i teitei, qu maduwa na kerekere. ⁴Aqu vo qai kilajiya na kwa mequ vaveya, meru meiko au ke na tamata ina ledru viwere, niqu vo sivo ina lequ cakacaka vadauniyau.' ⁵A qai covidru na tamata taucoko ga o rau eru tasi saumiya na ledru i djinau vuwa na leya turaga, a tarogiya o keya a simata mai, e vica na lemu i djinau vuwa na lequ turaga? ⁶A kwa o keya, e kiya na drau na i varau waiwai. "A kwa vuwa, qulumiya na lemu i vola, no sara i ra, 'volaiya me lima saga vulu.' ⁷"A qai tarogiya tale e kiya, e vica na lemu i djinau?" "A kwa, e kiya na drau na i varau sila." A kwa vuwa, 'Qulu na lemu i vola, volaiya me walu saga vulu.' ⁸Avo dokaiya na dauniyau tasi dodonu na Turaga, balejiya ni varau vavuku. Niru vo vuku valevu ga na i luve ni vuravura na kwa e balejiya, eru vuku valailai ga na i luve ni kakarama. ⁹Aqu vo kwa vuwako mutou, mutu vaveya e yavalu o wekamutou ina i yau e tasi djina, meru meiko mutou ke ni mutu na mate ina nono e tasi devu rewa. O keya e djina ina kwa e lailai, ena djina talega ina kwa e levu, o keya e tasi dodonu na kwa e lailai, e tasi dodonu tale ga ina kwa e levu. ¹¹Kodaki mutu vo tasi djina ina i yau e tasi dodonu, o cei e vararavi vuwako mutou ina vuku ni yau evo djina? ¹²Kodaki mutu tasi djina ina i yau e leya e kanikiya, o cei na soliya vuwako mutou na kwa e lemutou? ¹³E jikai e kiya na tamata e qwara viya rewa e ruwa na turaga, e burajiya e kiya, a lomaniya kei karuwa, e kabijiya e kiya, a beciya e kai karuwa. Mutu tasi rewa ni qwaraviya vata na kalou qeiniya na i yau. ¹⁴Io na Farisi, eru dau lomaniya na i lavo, niru vo varogo na kwa taucoko ga ikwe, eru varivariva ciya. ¹⁵A kwa vuwadru o keya, o mutou mutu vo vadoniko mutou ve ru mata na tamata, evo kilajiya mutu yaloga na Kalou. Evo bura sara ve mata na Kalou na kwa e oka sara vuwadru na tamata. ¹⁶Evo yacovidru na gauna i Joni na i vunau qanedru na parofita. Mai na gauna igi a vunautaki ke na matanitu ni Kalou, aru gu meru unu ke o rau na tamata taucoko ga. ¹⁷Evo rewarewa ke me takwali ke o lomalagi qeiniya o vuravura, e dredrei me lutu e kiya na jiki ni vunau lailai sara. ¹⁸O keya yakiya e daniya la yalewa, e lai viwajini tale e kiya tale, e dau yalewa, o keya eru viwajini e dainiya la yalewa, e dau yalewa. ¹⁹E kiya na tamata vutuniyau, e vai sulu na i sulu lokaloka qeiniya na lineni mata yalai e dau marau valevu i na vi siga taucoko ga. ²⁰E kiya na tamata dravudravuwa, o Lasarusu e yaca, e lai vadara ina leya mataniwere, e devuciya tu e lala na vidjikoso, ²¹e okajiya me kaniya na vovo ni cawa e lutu mai na teveli na tamata vutuniyau, e lamuni mai na tui e dramiciya na leya vidjikoso. ²²Avo mate o keya na dravudravuwa, aru qai meiya o rau na agilosu ve saro o Eparama. Avo mate muni o keya na vutuniyau, avo bulu; ²³avo tu mai Etesi, avo vararawataki tu, avo daniya o Eparama vayawa, qeiniya o Lasarusu ve saro. ²⁴A coco a kwa, 'I Tamaqu i Aparama, lomaniko au, vatalajiya mai o lasarusu, me toniya mai vejijini lima vena wai, me lamai vadriwadriwa niya qu ma, niqu vo vararawataki vuwa na quto ikwe.' ²⁵A kwa o Eparama, I luvequ, numiya na lemu rewajiya na lemu vikwa oka ni o si cola no, e kodaki muni ke o Lasarusu na vikwa bura. Nikuwa e qai vacegu o keya, o iko o qai vararawataki. ²⁶Ikwe evo no muni i na kedu vimama e kiya na i keli loqiloqi sara o rau eru vo la ai i kei vuwako mutou, eru vo tasi rewajiya, o rau eru nokoto mai kei qoi, eru vo tasi la rewa mai vuwako madou. ²⁷A qai kwa o keya, 'Qu masujiko ke tamaqu, mo vatalajiya i la were na lequ momo, ²⁸nivo lima madu vitacini, me lai vasalataki nidru, keru la muni mai na vanuwa rarawa ikwe. ²⁹A kwa vuwa o Eparama, evo no vuwadru o Mosese qainidru na parofita, meru varogojidru. ³⁰A kwa o keya, E jikai, momo Eparama kodaki e kiya vuwadru e maye me la vuwadru, ru na qai vivutuni.' ³¹"A qai kwa vuwa o keya, kodaki eru tasi varogo na kwa e kwa o Mosese qainidru na parofita, eru tasi varorogo, kodaki e tucake e kiya mai na mate."

Chapter 17

¹A qai kwa vuwadru na jisaiveli o keya, e dredrei sara me yaco na vivacalai, e na bura sara vuwa, o keya e vaveya na kwa ikwe! ²E oka vuwa kodaki e vesu ve domo e kiya na vatu qaqi levu, me dai o keya i wasawasa, e bura ni vaburaniya e kiya vuwadru na kwa yalai. ³Mutu tolaviko mutou oka. Kodaki e cala vuwako o wekamu, vunaucijiya; kodaki evo vivutuni, kuwa ni ocajiya. ⁴Kodaki e cala va vitu vuwako e kiya na siga, a saumaki va vitu vuwako, a kwa, a quvo vivutuni; kuwa ni ocajiya. ⁵A kwa vuwa na Turaga o rau na i apositolo vavevutakiniya na lemadu vabaujiya. ⁶A kwa na Turaga, kodaki eno vuwako mutou na vabaujiya e kodaki na wiri ni mosita, mutu na kwa i na lolo ikwe, Mo cavu dai re, mo lai tei sara i wasawasa, e qai talairewarewa sara vuwako mutou. ⁷O cei vuwako mutou, e kiya la tamata e buma jiya lai teitei se vakana manumanu, me kwa vuwa, evo la tale mai i nai teitei, mo lai no i ra mo kana? ⁸E tasi na kwa vuwa, mo varautakiniya na kwa mequ vaiyavi ke, me vesukiya na lemu wa ni sulu, mo qwaraviko au, mequ kana re mequ somu? ⁹E na va okaoka vuwa na tamata i kwe o keya i kwe, e vaveya na kwa e lai kwai vuwa? ¹⁰Aqu numiya se jikai, Me kodaki o mutou, ni mutu vovaveya na kwa e lai kwai vuwako mutou, mutu kwa, madu tamata tawa yaga, madu vaveya ga na kwa e kilikili qaneko madou medu vaveya. ¹¹Avo la o keya kodaki i Jerusalemi e la no e yaloga i Samaria qeiniya i Kalili. ¹²Avo unu e kiya na rara lailai, a sota qaneyea e jini na tamata vukavuka, aru no vayawa. ¹³aru coco, aru kwa, "I Jisu, na Turaga, lomaniko madou mai." ¹⁴Nivo danidru o keya, a kwa vuwadru, Mutu la mutu vata keko mutou vuwa na bete iru vo la tu, aru vo vasavasavataki. ¹⁵E kiya vuwadru, evo daniya na vivacolai, a lesu tale, a varokorokotaki niya na Kalou e domo levu. ¹⁶A cuva bale ve la, a vamolimoli vuwa; a kwai Samaria o keya. ¹⁷A tata o Jisu a kwa, "Eru jikai ni jini aru mai vasavasavataki? ¹⁸Ivai eru ciwa Evo jikai ni laidani tale e kiya me lesu tale mai me varokorokotaki niya na Kalou, e kiya takiya ga na vunilagi ikwe. ¹⁹A kwa vuwa, "Tucake, mo la ga. Avo vacola niko na lemu vabaujiya." ²⁰Aru vo tarogi o rau na Farisi, ena cava nigica na matanitu ni Kalou, a kwa vuwadru o keya, "Na matanitu ni Kalou e tasi lamai me kodaki e vatakei mai. ²¹E tasi lai kwai, daniya ikei' se daniya i keigi' nivo notu mutu yaloga na matanitu ni Kalou." ²²A kwa vuwadru na tisaiveli, e na la mai na siga, mutu na oka jiya ke me mutu tolaviya ke e kiya la siga na luve ni tamata, mutu na tasi tolaviya. ²³E qai lai kwai vuwako mutou, daniya i kei ! se daniya i kei gi! mutu kuwa ni la ke, se mutu tekucidru. ²⁴E kodaki na livaliva, ni vo mudre mai i na kiya na tavo ni lomalagi, qai mudre tale yaji e kiya e tavo i lomalagi e kodaki tale ga ke na luve ni tamata i na leya siga. E vosojiya re i mata na kwa e wara o keya, ena dainiya na taba tamata i kwe. ²⁶Kodaki ni vo yaco la siga o Noa, e kodaki tale ga ke la siga na luve ni tamata. ²⁷Eru na kana no, eru na somu, eru vi wajini, eru vi musumusumu meru vi wajini, me yaco via na siga e vodo ke i waqa o Noa, e qai la mai na wai, a va mate nidru taucoko ga. ²⁸E tautauvata qaneyea la gauna o Loti, eru kana no, eru somu no, eru vivoli, eru teitei, vai were; ²⁹Na siga a ladai Loti mai Sotoma, a qai la mai loma lagi na quto e mudre qei niya na solifure, a va mate nidru taucoko ga. ³⁰E kodaki muni ke na siga e rairai mai ke naluve ni tamata. ³¹Na siga igi, o keya e no i yataga ni were, e no i yaloga ni were na leya i yau, kuwa ni labale mo lai kau mai, o keya muni e nokoto mai nai teitei, kuwa ni la tale mai. ³²Mutu numiya la yalewa o Loji. ³³O keya yakia e sagaiya me maroroiijiya na leya cola, ena valaveleniya o keya yakia e valaveleniya, ena maroroiijiya. ³⁴A qu vo kwa vuwako mutou, ina bogi igi eru na ruwa i na kiya nai mocemoce. A ladai e kiya, e no dai e kiya. ³⁵E ruwa na yalewa eru vivuke na qaqi sila. e kau dai e kiya, e no dai e kiya. E ruwa na teigwane eru no i nai teitei, e ladai e kiya, e no e kiya. ³⁷Aru vo tata, aru kwa vuwa, i vei, Turaga? a kwa vuwadru o keya, e tavo taucoko e no ke na yago, eru na soqo vata ke na ikegi.

Chapter 18

¹Avo vata keya muni o keya e kiya na tata vatautavata, e dodonu medu dau masu no me kuwa ni cegu, ²a kwa, "E kiya na rara e nokoto ke e kiya na turaga ni lewa, e tasi matakuciya na Kalou, e dokaidru ga na tamata." ³E kiya na yada i na rara igi, e dau lamai vuwa, me kwa, mo ocajiko au vuwadru na kequ meca. ⁴A duwa re o keya, qai kwa i bere e yaloga, Aqu tasi matakuciya na Kalou, se mequ dokaidru na tamata, ⁵nivo lamai vasosataki niko au na yada ikwe, qu na ocajiya re, ke vawale niko au o keya evo tasi mudu na leya lamai. ⁶A kwa na Turaga, mutu varogo na kwa e kwa na Yuraga-ni-lewa tasi dodonu. ⁷Na Kalou e tasi rewa ni ocajidru na leya djigitaki, eru tagi no ga vuwa na siga qaneyi na bogi, io, kodaki evo balavu la vosojidru? ⁸Aqu vo kwa vuwako mutou, e na oca watoto o keya. Nivo lamai na Luve ni Tamata, ena daniya na vabaujiya i vuravura, se jikai? ⁹A kwa na tata vatautavata ikwe me kwa balejidru niru vararavi se ru yalo dodonu, aru becidru na tamata kanikiya. ¹⁰Eru ruwa na tamata eru lacake i were ni lotu meru masu; e kiya na Farisi, e kiya na dau soqonijiya na i vacavacava. ¹¹A no na Farisi a masu vainiya, e kodaki ikwe Na lequ Kalou, qu vamolimoli vuwako, qu tasi kodaki tale o rau na mataqwali tamata tale, eru dau kocokoco, eru dau driva lo, eru dau yalewa, se kodaki o keya e dau soqonijiya na i vacavacava. ¹²Qu dau lolo varuwa i na vimacawa, qu soliya na i kajini ni kwa taucoko ga qu rewajiya. ¹³A no vayawa o keya e dau soqonijiya na i vacavacava, a tasi okajiya me masu i lomalagi, a taviya ga e saro, a kwa, o mutou na Kalou, lomaniko au mai, o au na tamata i varau bura. ¹⁴Aqu kwa vuwako mutou, avo labale la were na tamata ikwe a vo vadoniya o keya yakiya e jikai, e vamaalumutaki o keya yakiya eva levulevu niya; o keya eva malumalutaki niya ena vevulevutaki. Aru meiya muni vuwa na i luve yalai, me dereidru o keya; niru vo daniya o rau na jisaiveli, aru vunauci jidru. ¹⁶A covidru mai o Jisu, a kwa, "Deinidru na i luve yalai meru lamai voko au, kuwa ni tarovidru; eru kodaki na matanitu ni Kalou. ¹⁷Aqu kwa vaidjina vuwako mutou, o keya e tasi vabaujiya na matanitu ni Kalou e kodaki na luve lailai, e tasi rewa sara ni unu." ¹⁸A tarogiya e kiya na turaga, a kwa, "Vavuvuli oka, na cava mequ vaveya mequ rewajiya ke na cola tawa mudu?" ¹⁹A kwa vuwa o Jisu, o kwa mequ oka balejiya na cava? E jikai e kiya tale e oka, na Kalou takiya ga. ²⁰O kilajiya na i vunau, Mo kuwa ni dauvidriva, mo kuwa ni laba, mo kuwa ni driva, mo kuwa ni vibilitaki girigiri, mo varokoroko jidru o tamamu vata na lemu nene. ²¹A qai kwa o keya, "Na kwa taucoko aqu vabaujiya ni qu sijiya i luve aqu yacoviya na siga ikwe." ²²Nivo varogo na kwa ikwe o Jisu, a kwa vuwa, e kiya na kwa e jikai vuwako, mo volitakiniya na kwa taucoko ga e no vuwako, soliya vuwadru na dravudravuwa, o qai vai yau mai lomalagi; la mai tekuciko au. ²³Evo varogo ikwe, e rarawa sara e yalo, ni vutuniyau sara. ²⁴Nivo daniya o Jisu ni vo rarawa e yaloga, a kwa, "E dredrei sara vuwadru na vutuniyau me unu ina matanitu ni Kalou! ²⁵E rewarewa me unu ina mata ni cula na kameli, e dredrei vuwa na tamata vutuniyau me unu i na matanitu ni Kalou." ²⁶O rau eru varogo eru kwa, o cei na vacolai rewa? ²⁷A kwa o keya, na kwa e dredrei vuwa na tamata e rewarewa vuwa na Kalou." ²⁸A qai kwa o Pita, daniya, madu vo dainiya na kwa taucoko madu tekuciko mutou. ²⁹A kwa vuwadru o keya, aqu vo kwa vaidjina vuwako mutou, e tasi kiya e dai niya na were, se la momo, se la nene, se la tutuwa, se la tacini, se la yalewa, seo luveya na vuku ni matanitu ni Kalou, ³⁰e qai tasi saumi, e qai rewajiya valevu ina cola ikwe, na gauna mai bere na cola tawa mudu. ³¹A qai meidru mai na lewe jina ruwa, a kwa vuwadru, daniya, du vo lacake i Jerusalemi, na kwa taucoko ga eru volaiya na parofita me balejiya na luve ni tamata e na yaco mai. ³²Ena soliyaji o keya vuwadru na matanitu kanikiya, e na lailai ga, na vivakwaisini, a kala sivijiya, ³³Eru na vakana kuitajiya, ru na vamate niya; e qai tu tale o keya i na i katolu ni siga. ³⁴Eru tasi kilajiya e kiya na kwa ikwe, na kwa ikwe e cilo vuwadru, eru vo tasi kilajiya na kwa e lai kwai. ³⁵Nivo toroviya o Jeriko o keya, e kiya na tamata mataboko e nokoto ina baji ni calevu me kerekere, ³⁶nivo varogo eru latu, a tarogiya na keya i balebale. ³⁷Aru kwa vuwa, avo latu o Jisu na kwai Nasareci. ³⁸A coco o keya, "I Jisu, o luveya o Tevita, lomaniko au mai." ³⁹Aru vunaucijiya o rau na simata no, me nolo. A coco valevu o keya, "Luveya o Tevita, lomaniko au mai." ⁴⁰A tu va kiya o Jisu, a kwa me kau mai vuwa. Avo la voleka a tarogiya o keya, ⁴¹Na cava o okajiya mequ vaveya vuwako?" A kwa, "O mutou na Turaga, mequ tola rewa." ⁴²A kwa vuwa o Jisu, mo tola rewa; evo vacola niko na lemu vabaujiya. ⁴³A tola vasauri o keya, a tekuciya, a varokorokotaki niya no na Kalou; o rau taucoko na lewe levu, eru daniya eru vaokaoka vuwa na Kalou.

Chapter 19

¹A vo unu o keya i Jeriko, a la tu yaji. ²A daniya, e kiya na tamata e yaca o Sakiusa, e turaga vuwadru na dau soqoni jiya na i vacavacava, e vtuniyau. ³Avo tovoliya me vadaniya o Jisui vei e kodaki o keya; e dredrei jiya vuwadru na lewe levu, e tamata lekaleka. ⁴A wavu i mata, a cakeviya e kiya na vunilolo me tolaviya ke; e la voleka ke. ⁵Avo cava i tavogi o Jisu, a tola cake, e daniya, a kwa vuwa, "I Sakiusa, vila vatoto, mo labale mai; qu na no mai lemu were nikuwa. ⁶Avo siro bale mai o keya, a vacegu niya ina marau. ⁷Nivo daniya, eru vele gudrugudru o rau taucoko ga, aru kwa, a la o keya me no qaneya e kiya na tamata i valavala ca." ⁸A tucake o Sakiusa, a kwa vuwa na Turaga, "Daniya o mutou na Turaga, qu vo wase ruwataki niya na lequ i yau mequ soliya e kiya na i wase vuwadru na dravudravuwa; kodaki qu sugujiya lai yau e kiya, na tamata ni qu na bilitaki ke, eva na keya i sau qu na soliya. ⁹A kwa vuwa o Jisu, "Evo yaco na cola nikuwa ina were ikwe, nivo luveya o Eparama o keya muni ikwe. ¹⁰Nivo lamai na luve ni tamata me vadaniya qai vacola niya na kwa e lavele." ¹¹Niru vo varogo na vikwa ikwe, a qai kwa muni o keya e kiya na tata vatautavuta, nivo voleka o keya i Jerusalemi, niru vo numiya muni ni na lamai vasauri na matanitu ni Kalou. ¹²O keya ikwe e kwa ke o keya. E kiya na turaga e la e kiya na vanuwa vayawa, me buli me tui, me qai latala mai. ¹³A covidru na leya tamata eru jini, a soliya vuwadru e jini na paudi, a kwa vuwadru, mutu vi voli no, me yaco viya na lequ la tale mai. ¹⁴O rau na leya rara eru burajiya, aru vatalajiya e kiya me tekuciya yaji me kwa, o madou madu vo tasi okajiya me lewa iko madou oka ke. ¹⁵Nivo la tale mai o keya, avo buli me tui, a kwa meru lai covi mai vuwa o rau na tamata iqoi, o rau aru soliya vuwadru na i lavo, me kilajiya se ru yavica tale eru rewajiya niru vivoli. ¹⁶A qai lamai o keya a simata, a kwa, o mutou na Turaga, e jini tale na paudi evi rewai na lemu paudi e kiya. ¹⁷A kwa vuwa o keya, evo oka, na tamata oka; o vo djina ina kwa e lailai sara, mo lewaiya na rara e jini. ¹⁸A lamai na i karuwa, a kwa, o mutou na Turaga, e lima tale na paudi e rewa i na paudi e kiya. ¹⁹A kwa muni vuwa o keya o iko muni mo lewaiya e lima muni na rara. A lamai e kiya tale, a kwa, o mutou na Turaga, daniya na lemu paudi quvo marorojiya ve kiya nai tavoi, ²¹qu matakuciko mutou, nio jiya tamata dredrei, Ovo qulumiya i yata na kwa o tasi rewa ni daniya i ra, o musukiya na kwa o tasi kaburakiniya. ²²A kwa vuwa o keya, qu na lewaiko ina lemu tata, tamata bura, ovo kilajiya niqu tamata dredrei, qu qulumiya i yata na kwa qu tasi rewa ni daniya ira, qai musukiya na kwa qu tasi kaburaki niya. ²³Ivei e kodaki nio tasi soliya ke na lequ i lavo ina baqe, mequ tarogiya tale na keyai kere niqu vo lamai? ²⁴A kwa vuwadru na no voleka, kaudai vuwa na paudi, soliya vuwa o keya e jini na paudi. ²⁵Aru kwa vuwa, Na Turaga, e notu vuwa e jini na paudi. ²⁶Aqu vo kwa vuwako mutou, o keya yakiya e no tu vuwa na kwa, e soli vuwa, o keya e jikai vuwa na kwa, e na kau dai mai vuwa na kwa e notu vuwa. ²⁷O rau na kequ meca ikwe, eru tasi okajiya meru lewai, meidru mai ikei, vamate nidru vequ mata. ²⁸E vo tata devu o keya kodaki ikwe, a la kodaki i mata, a lacake no kodaki i Jeruisalemi. ²⁹Avo cava, avo toro voleka o keya i Pecifaki qeiniya i Pecani, ina yataga e vayaca ina vi Olive, a vatala jiya e ruwa la tisaiveli, ³⁰a kwa, muru la i na rara lailai e doniko muru; ni muru vo unu ke, muru daniya e kiya na luve ni asa e noka tu, e tasi vodo kiya e kiya na tamata; muru sere kiya muru meiya mai: ³¹kodaki e tarogiko muru e kiya, muru sere kiya i na vuku ni cava? muru kwa vuwa kodaki kwe, e vo yaga vuwa na Turaga. ³²Avo la orau na laivatala, eru vo daniya me kodaki na kwa a lai kwai vuwadru o keya. ³³Niru vo serekiya no na luve ni asa, aru vo tarogidru mai na keya i taukei, ³⁴Na cava muru serekiya ke na asa? Aru kwa, e yaga vuwa na Turaga. ³⁵Aru meiya mai vuwa o Jisu, aru tavaniya na ledru i sulu vuwa na luve ni asa, aru qai vavodo niya ke o Jisu. ³⁶Nivo la tu o keya, eru tevukiya na ledru i sulu i calevu. ³⁷Nivo vavilaniya i na yataga ni Violive o keya, aru tekuciya na jisaiveli taucoko ga eru levu meru marau, aru varokorokotaki niya na Kalou i na domo levu, ina vuku ni cacacaka mana taucoko ga eru daniya. ³⁸Aru kwa evo kalougata na tui e la mai i na yaca ni Turaga' e notu mai lomalagi na viokaji, qeiniya na varokoroko i na yasa taucoko i yata. ³⁹E yavalu na Farisi vuwadru na vuqa tu eru kwa vuwa, vavuvuli, vunauci jidru na lemu jisaiveli. ⁴⁰A tata o keya, a kwa vuwadru, aqu kwa vuwako mutou, kodaki eru no lo o rau iqoi, eru na qai kulakula mai na vivatu. ⁴¹Nivo toro voleka mai o keya, a daniya na rara, a tagicaki niya, ⁴²a kwa, Isa' kodaki o kila iya, io o iko, na lemu gauna ikwe na lemu vikwa ni vacegu' e qai cilo ga vuwako. ⁴³Ni na lamai na siga, e na viribaitaki niko ke o rau na kemu meca, a buki na kemu druwadruwa, aru sogojiko ina vivanuwa taucoko ga. ⁴⁴Ena va toro bale niko sara i ra, qeinidru o luvemu ina kemu vimama, e tasi vo vuwako e kiya na vatu me vi tuvatuvai; ovo tasi kilajiya na gauna o lai yatovi ke. ⁴⁵A vo unu o keya i na were ni lotu, avo tekivu me rovidru dai na vivoli ke, ⁴⁶a kwa vuwadru e volai, na were ni masu na lequ were; mutu vo vaveya me ledru qwara na dau driva.; ⁴⁷A vivavulici no i were ni lotu i na vi siga. Aru sagaiya o rau na bete levu qeinidru na vu- ni-vola qeinidru na turaga meru vamateniya, ⁴⁸aru tasi daniya e kiya na kwa meru vaveya rewa; eru okajiya taucoko ga na lewe levu meru varorogojiya.

Chapter 20

¹Avo cava e kiya na siga igi, nivo vavulicidru no na tamata, o kiya i were ni lotu, a vunautakiniya na i tukutuku oka, aru lamai na bete levu, qeindru na vunivola qeiniya na qase.² Aru tarogiya, aru kwa, kwa mai vuwako madou, o lesi mai vai mo vaveya na kwa ikwe?³A tata o kiya, a kwa vuwadru, qu na tarogiko mutou muni e kiya na kwa; mutu kwa mai vuwako au.⁴La papitaiso o Joni a vu mai lomalagi, se vu mai vuwa na tamata?⁵Aru vo kwa vainidru, A kwa, kodaki du na kwa, 'Mai lomalagi' e qai kwa o kiya, Mutu tasi vadjina jiya balejiya na cava?⁶Kodaki du kwa, Mai na tamata; eru na va virikiko datou e na vatu o rau taucoko ga na tamata; eru vadjina jiya ni parofita o Joni.⁷Aru kwa eru tasi kwa rewa e lamai vai.⁸ A kwa vuwadru o Jisu, a qu tasi kwa muni vuwako mutou aqu lesi mai vai mequ vaveya na kwa ikwe.⁹A qai kwa o kiya na tata vatautavata ikwe vuwadru na tamata; vuwadru na tamata e teiya e kiya na naga ni vaini, a lisitakiniya vuwadru na i vatawa ni vaini; a qai la e kiya na vanuwa kanikiya me lai no ke.¹⁰A vo cava na keya gauna, a vatalajiya o kiya e kiya na tamata vuwadru na i vatawa ni teitei, meru soliya vuwa e yavalu na vuwa ni vaini, aru ravulaki niya o rau nai vatawa ni vaini, aru qaqiya dai.¹¹A vatalajiya tale o kiya e kanikiya tale, aru ravulakiniya tale, aru vama duwataki niya, aru qaqiya tale.¹²A vatalajiya tale na i katolu aru vamovataki niya tale ga, aru qaqiya dai.¹³A qai kwa na i taukei ni teitei na cava mequ vaveya? qu na vatalajiya na lequ i luve ni toko. Eru na dokaiya niru vo daniya.¹⁴ Niru vo daniya o rau na i vatawa ni teitei, aru vo vitataki vai nidru, eru kwa, o kiya ikwe na keya i vatawa mai bere, du va mateniya, me ledatou na vanuwa.¹⁵Aro vo buliya e lobo na naga ni vaini a ru vamateniya. Na cava e qai vaveya na i taukei ni naga ni vaini vuwadru?¹⁶ E qai lamai qai vamate nidru nai vatawa ni naga ni vaini, a qai soliya me ledru na kwai kanikiyana naga ni vaini igi. Ni ru vo varogo, aru kwa, "Me kwa ga!"¹⁷A vadanidru o kiya, a kwa, Na cava ikwe e volai, Na vatu eru burajiya nai matai ni were a yaco me keya i vadei na tutu ni were?¹⁸ O kiya yakiya e lutu i na vatu iqoi, ena ravocaki ke, e kiya e lutu ciya, e na vurumemeya me kodaki na volivoli.¹⁹Aru vo vatovoliya o rau na bete levu qeindru na vunivola, meru qulumiya na jiki ni siga igi, aru vo matakuru cidru na tamata niru vo kilajiya avo tataki jidru o kiya ina tata vatautavata igi.²⁰Aru vo vatolaviya, aru vatala jidru na tamata meru tawakitaki niya, e kodaki eru yalododonu, meru varogo ledru tata eru yavalu, meru soliya ke vuwa na kovana me lewaiya qai vitaliya takiniya.²¹Avo tarogiya, a kwa, vakavuvuli, madu vo kilajiko mutou ni mutu kwa nakwa e dodonu, mo vavuvulitakiniya e jikai ni kiya mo okajiya boto, o vo vavuvulitakiya djina na i varau e okajiya na Kalou.²² Evo vai medu soli vacavacava vuwa o Sisa, se jikai?²³ Avo kilajiya na ledru i lawaki o kiya a kwa vuwadru,²⁴ Vatakeya mai voko au e kiya na pene. E mata o cei, qeiniya e yaca o cei, e volai no ke? aru tata, aru kwa, na leya o Sisa.²⁵ A kwa vuwadru o kiya, mutu qai soliya vo Sisa na kwa e leya o Sisa, vuwa na Kalou na kwa e leya na Kalou.²⁶ E jikai e kiya na leya na tata eru qulumiya rewa ve ru mata na tamata, e karacidru na leya tata, eru vo galu ga.²⁷ Aru vo la mai eru yavalu lai to o Setoki, o rau eru kwa e vo jikai na tucake tale mai na mate; aru tarogiya,²⁸ a kwa, vavuvuli, a volaiya o Mosese kodaki e vo mate e kiya na tamata vawaji qai ikai o luvequ, qai unuviya la yada e taukenijiya se o taciqu, me va kawa ke vuwa la tutuwa se la tacini a vo mate.²⁹ E ru no na vitacini eru vitu a vo vawaji o kiya e qase, a vo mate e jikai o luveya,³⁰ aru qai viwajini na yada e taraviya, a mate e jikai o luveya.³¹ A ru qai viwajini nai katolu, a kodaki muni ke o rau na lewe vitu, aru mate a jikai o luvedru.³² A qai mate i bere na lewa.³³ Avo tucake tale na mate, e qai leya o cei o kiya ikwe? eru vitu aru viwajini qaneya.³⁴ A tata o Jisu, a kwa vuwadru, aru vawaji aru vi musumusuki meru viwajini na i luve ni vuravura ikwe.³⁵ O rau eru vabau me ru yaga me ledru na cola igi, qeiniya na tucake tale mai na mate, eru na tasi viwajini, se ru vimusumusuki me ru vawaji.³⁶ Eru vo tasi mate rewa tale, eru vo tautavata qanidru na agilosu, eru vo luve ni Kalou, ni ru vo luve ni tucake tale mai na mate.³⁷ E ru va tu tale o rau na mate, a kwa o Mosese mai na kai e vatokoniya na Turaga na Kalou o Eparama, qeniya la Kalou o Aisake, la Kalou o Jekope.³⁸ E tasiniya ledru Kalou na mate o kiya, e ledru ga o rau eru cola no, ni ru vo cola taucoko ga vuwa.³⁹ Aru qai tata eru yavalu na vunivola a kwa, vavuvuli, o vo tata oka.⁴⁰ E ru tasi doudou i bere me ru tarogiya e kiya na kwa.⁴¹ A qai tarogidru o kiya a lai kwai kodaki i vai ni luveya o Tevita na karisito?⁴² A kwa o Tevita i na vola o same, A kwa o Jiova vuwa na lequ Turaga, me nokoto i qu lima i matau,⁴³ mequ vama lumalutaki nidru na lemu meca me tutu mu la.⁴⁴ Avo vatokoniya o Tevita me Turaga a qai niya o luveya?⁴⁵ A qai tata o kiya vuwadru na leya jisaiveli, ni ru vo varogo no vuwadru taucoko ga na tamata,⁴⁶ Mutu qarauniko mutou mai vuwadru na vunivola, eru okajiya meru yato vali i na sulu yabalavu, eru okajiya na vi kidavaki i na vanuwa ni vivoli, qeiniya na i nono ni qase i na vi were ni lotu, qeiniya na i nono ni Turaga ni kana vata.⁴⁷ Eru qulumiya ledru yau na yada, aru dau qai masu balavu me vivakwasini, o rau ikwe eru dau lai ocaji va levu sara.

Chapter 21

¹A tacake o kiya, a tolavidru na vutuniyau niru dainiya na ledru soli i na kato ni lava. ²A daniya muni e kiya na yada e vo davudravuwa e vo dainiya e ruwa na i lavo yalai sara. ³A kwa o kiya a qu vo kwa vaidjina vuwako mutou, na yada dravudravuwa ikwe e dainiya valevu ke, o rau taucoko ga eru dainiya va lailai ga. ⁴Niru vo daniya e yavalu o rau taucoko ikwe, ina ledru kwa e levu, ina kato ni soli. O kiya e dravudravuwa, e dainiya taucoko ga i na leya kwa me cola ke. ⁵Ni ru vo kwa i na were ni lotu eru yavalu, e vo vai ukuukutaki na vi vatu oka qeniya nai solisoli, a kwa o kiya, ⁶Na vi kwa ikwe mutu vo daniya, e na cava mai na siga ena tasi vo kiya na vatu me vitabetabei, ena talarakiniya taucoko ga. ⁷Aru tarogiya, aru kwa, Vavuvuli, ena cava mai nigica na vi kwa ikwe? ⁸Avo kwa o kiya, mutu qarauniko mutou oka ke mutu vacalai. eru na levu eru na lamai kwa balejiko au, eru kwa, o au ga kiya, a qai toro mai na keya gauna, mutu kuwa ga ni tekucidru. ⁹Mutu vo varogo na i tukutuku ni valu, se na visei, kuwa ni karaciko, e vo dodonu me yaco re i mata na vi kwa ikwe, e vo voleka sara na i vaiojioji. ¹⁰A qai kwa vuwadru o kiya, e ru na vibolebole na vivanuwa, qeniya na vimatanitu. ¹¹E tavuki valevu na vivanuwa, e tubu muni na dausiga, qeniya na mate bura, e na lai dani e yavalu na kwa e vamataku e yavalu na i vata kilakila mai lomalagi. ¹²Ni si bere ni cava na kwa taucoko ga ikwe eru vo qulumiko mutou, eru na va burabura niko mutou, aru na soliko mutou yaji ina vi were ni lotu, i na vi were ni vivesu, mutu na qai kau ve ru mata na tui qeniya e yavalu na kovana, e vuku ga qu yaca. ¹³Na kwa ikwe ena cava me niya na lemutu i va djinadjina. ¹⁴O kiya me mutu vadeitakiniya mutu yalo, mutu kuwa ni numiya i mata na kwa me mutu kwa, ¹⁵Qu vo soliya vuwako mutou na gusu, qeniya na vuku e jikai e kiya na kemutu meca e vi lejitaki niya rewa, se vorajiya. ¹⁶Eru na soli ko mutou yaji o rau na lemutu qase, qainiya lemutu tacini, qeinidru o mutou vata, o rau o wekamu, eru vavuniya e yavalu na mate. ¹⁷Eru na burajiko mutou na tamata taucoko ga, me balejiya qu yaca. ¹⁸E tasi rusa e kiya mu rau ni ulu. ¹⁹Mutu marorojiya mutu yalo ni mutu vosojiya. ²⁰Ni mutu vo daniya ni vo buku na druwadruwa mai Jerusalemi e yavalu na mataivalu, mutu qai kilajiya ke ni vo voleka ni bura sara. ²¹Meru qai tuba ina vi uluniyataga, o rau eru no i Jiutiya; o rau na no i yaloga meru ladai yaji me kuwa muni ni unu mai ke o rau na nokoto e tavo i vanuwa. ²²Evo jiya gauna ni visasaumi ikwe, me vai na kwa taucoko ga e volai. ²³E bura vuwadru na bukete, qei nidru na vasucuniya na i luve, na gauna igi! e bura valevu sara na vanuwa eru na lai ocaji valevu na tamata kwe. ²⁴Eru na lai va matei i na selewau, ena mei vabobula ina vivanuwa, eru na butu kiya bale o Jerusalemi o rau na vimatanitu, me yacoviya na i va devudevuni ledru gauna na vimatanitu. ²⁵E qai no nai vatakilakila i na matanisiga, qeniya na vula, qeniyana vi kalokalo; eru na bura na kwai vuravura, ena karacidru na vadugu ni wasawasa qeniya na oba ni uwa. ²⁶E na kaniya eru yate na tamata na levu ni ledru mataku, eru waciya na vi kwa e voleka ni yaco mai vuravura na vitosoyaki ni vi kwa kaikai ni lomalagi. ²⁷Eru na qai daniya na luve ni tamata ni vo lamai ina o na kaikai qeniya na i ukuuku levu. ²⁸Ni vo tekivu me cava na vi kwa ikwe, mutu tu i yata, mutu vawelewele niko mutou, ni mutu voleka ni vacalai. ²⁹A kwa vuwadru e kiya na tata vatautavata, "daniya na lolo, qeniya na vikai taucoko ga. ³⁰Niru vo tubu, mutu daniya mutu kilajiya ni vo voleka na vula i katakata. ³¹E kodaki muni ke o mutou, mutu vo daniya na vi kwa ikwe, mutu qai kilajiya ni vo voleka na matanitu ni Kalou. ³²A qu vo kwa vaidjina vuwako mutou e tasi takwali na itaba tamata ikwe, ena yaco re i mata na kwa taucoko ga. ³³E takwali o lomalagi qeniya o vuravura, na lequ tata ena tasi takwali. ³⁴Mutu qarauniko mutou oka, ke kiya na siga e bibi ke mutu yalo i na mata kana, qeniya na mateni, qeniya na lomaocaoca i na vi kwa ni cola ikwe, a qai cava va sauri mai na siga igi. ³⁵E kodaki ga i na cori ni vo cava vuwadru taucoko ga eru no i yataga i vuravura taucoko. ³⁶O kiya me mutu vatawa, mutu masu no ga, me mutu vabau ke me mutu yaga me cola mai na kwa taucoko ikwe ena cava mai, a no i mata ni luve ni tamata. ³⁷A vivavulici no kiya ina were ni lotu ni si siga, ni vo bogi avo la yaji, a moce ina ulunivanuwa va yaca ke o na Violive. ³⁸Aru vo la taucoko ga mai vuwa na lewe levu ina were ni lotu ni vo qwata lailai, me ru varogojia.

Chapter 22

¹Avo voleka na kana madrai e tasi va leveni, e yaca na kana vata ni lako siviya. ²Aru vo numiyaki niya o rau na bete levu qenidru na vunivola eru na vamateniya va cava, niru vo matakucidru na tamata. ³A qai unu o setani ve yaloga o Jiutasa e yaca tale ga o Isikarioji, e kiya vuwadru na jiniaruwa. ⁴Avo la yaji, a vitataki qanedru na bete levu qenidru na turaga ni valu, e na soliya vacava o kiya vuwadru. ⁵Ru vo marau, aru yalataki niya vuwa nai lavo. ⁶Avo va daniya o kiya, a qai waciya e kiya na gauna e rewarewa me soliya ke vuwadru niru vo no kanikiya na lewe levu. ⁷A cava na siga ni kana madrai e tasi va leveni, e dodonu me vamate ke na lami ni kana vata ni lako siviya. ⁸Avo vatala jidru o Pita vata o Joni o kiya, a kwa, muru varautakiniya na cawa ni lako siviya, medu kaniya. ⁹Aru kwa vuwadru o okajiya me marau varau ke? ¹⁰A kwa vuwadru o kiya, daniya, ni muru vo unu i rara, mutu na sota vata e kiya na tamata e dagiya e kiya na taqi ni wai, muru tekuciya i na were e unu ke. ¹¹Muru kwa vuwa na i taukei ni were, e kwa na i vavuvuli vuwako, i vei na jiki ni were, me madu vaveya ke na kana vata ni lako siviya qeinidru na lequ jisaiveli? ¹²E qai vatakeya vuwako muru e kiya na itaba levu i yaloga ni were i yata. E vo vai yaya tu, muru varau ke. ¹³Aru vo la, aru daniya me kodaki e kwa vuwadru o kiya. Aru vo varau me vo vai na kana vata ni lako siviya. ¹⁴Evo cava djina na keya yavi, avo no o kiya, qeinidru vata na leya apositolo eru jinikaruwa. ¹⁵Avo kwa vuwadru o kiya, aqu okajiya valevu me vai re i mata qaneko mutou na kana vata ni lako siviya ikwe, mequ qai mate i bere. ¹⁶Aqu vo kwa vuwako mutou, aqu na tasi somiya tale na vuwa ni vaini, maluwa me cava re na matanitu ni Kalou. ¹⁷Avo qulumiya na bilo, a va okaoka, a kwa, qulumiya ikwe, votaiya vuwako mutou. ¹⁸Ni qu vo kwa vuwako mutou, aqu na tasi somiya tale na vuwa ni vaini, maluwa me cava re na matanitu ni Kalou. ¹⁹A qulu na madrai, ava okaoka, a doviya a soliya vuwadru, a kwa, ikwe qu yago e vo soli balejiko mutou, mutu vaveya ikwe me mutu va numiko au ke. ²⁰A kodaki muni ke na bilo ikwe na viyalalayaji vou i na lequ dra e vo sovaraki balejiko mutou. ²¹To mo daniya e vo no qaneko au i na teveli e lima o kiya a soli ko yaji. ²²Avo la na luve ni tamata, e kodaki ni vo lesi e bura vuwa na tamata a soliya yaji! ²³Aru qai vitarogi vainidru, se o cei e vaveya nai varau ikwe. ²⁴Aru viba muni i mata, o cei vuwadru me cava me oka cake sara. ²⁵A kwa vuwadru o kiya, eru lewaidru na vi matanitu o rau na kedru tui, o rau eru vavitaliya vuwadru, e lai kwai me dau vai oka. ²⁶Mutu kuwa ni kodaki ke o mutou, o kiya vuwako mutou e levu sara, me kodaki ga na i luve, o kiya e vo turaga, me kodaki o kiya e dau lai qwaravi. ²⁷O cei vuwadru e oka cake, o keya e no me kana, se o kiya e no me kana re? ia o au, qu vo no qaneko mutou e kodaki e kiya e dauviqwaravi. ²⁸O mutou ga, mutu dau no vata qeiniko au na lequ vosojiya na vivatovolei. ²⁹Aqu vo soliya vuwako mutou e kiya na matanitu kodaki a soliya mai vuwako au o Tamaqu, ³⁰mutu kana mutu somu ina lequ teveli ina lequ matanitu, no tale ga i na nono va turaga me lewaidru na mataqwali i Isireli e jinikaruwa. ³¹I Saimoni, i Saimoni, daniya, a kereviko mutou o mutou o setani, me vadewa niko mutou me kodaki na wiji. ³²Aqu vo masulaki niko, me kuwa ni malumalumu na lemu vabaujiya; ni o saumaki tale, mo vadeitaki nidru o wekamu. ³³A kwa vuwa o kiya o mutou na Turaga, aqu vo varau mequ la qaneko mutou ina were ni vivesu, i na mate talega. ³⁴A kwa o kiya aqu vo kwa vuwako, Pita, sibere ni tagi nikuwa na to, avo cakitaki niya vatolu na lemu kilajiko au. ³⁵A kwa o kiya vuwadru aqu vatalajiko mutou boto e jikai na lemutu taga i lavo, se na taga cawa, se na i vava, a mutu a dravudravuwa i na kiya na kwa? aru kwa e jikai. ³⁶A qai kwa o kiya vuwadru, io nikuwa o kiya e no vuwa na i taga i lavo me kau me kodaki talega ke na taga cawa: o kiya e jikai vuwa na i sele, wau, volitakiniya na lemu i sulu mo voliya ke e kiya. ³⁷Niqu vo kwa vuwako mutou, E dodonu me vai vuwako au na kwa e volai kodaki ikwe, e wili vata o kiya qeinidru na tamata bura; me yaco sara me devu na vikwa vequ lobo. ³⁸Aru kwa, "Turaga daniya! e ruwa nai selei wau" ikwe. a kwa vuwadru o kiya, vo raujiya. ³⁹Avo lai rara a layaji, e kodaki ni leya i varau, ina vi ulu ni vanuwa ni violive, aru tekuciya o rau na leya jisaiveli. ⁴⁰Ni vo cava ina viyasa igi a kwa vuwadru, Mutu masu me kuwa ni rewajiko mutou na meca. ⁴¹Avo toso dai o kiya mai vuwadru e kodaki na keya vayawa e kodaki e viritaki ke e kiya na vatu, a jikituru a masu, ⁴²a kwa, Tamaqu, kodaki okajiya kaudai vako au na bilo ikwe: me yaco ga lemu lewa. ⁴³Avo lai dani mai vuwa e kiya na agilosu mai lomalagi, avo mai vakaikaitaki niya. ⁴⁴Ni vo malumu sara, a masu vagumatuwa sara: na leya marosa e turu kodaki na dra e lutu i na qwele. ⁴⁵vo tucake tale mai na masu, a cava vuwadru leya jisaiveli, e danidru vo moce e rarawa eru yaloga; a kwa vuwadru, ⁴⁶Mutu vo moce balejiya na cava? tucake mutu masu, kerewa jiko mutou na vere. ⁴⁷Ni vo tata no o keya, eru vo notu o rau na lewe levu, a vo simata taki nidru o kiya e voli takiniya o Jiutasa, e kiya vuwadru na jinikaruwa, a toso voleka vuwa o Jisu me kisiviya. ⁴⁸A kwa vuwa o Jisu, I Jiutasa, o vo soliya yaji na luve ni tamata o vo kisiviya, oi? ⁴⁹O rau eru no voleka, niru vo daniya na kwa e voleka ni yaco, a ru kwa vuwa, "Na Turaga, e oka madu yavi jidru i na selewau, se jikai?" ⁵⁰E kiya vuwadru e vo yavi jiya na leya tamata na bete levu, a cebe jiya dai e bebe i matau. ⁵¹A qai tata o Jisu, a kwa, kuwa re ni kodaki igi a qulumia e bebe, a vaconiya. ⁵²A qai kwa o Jisu vuwa na bete levu, qai nidru na turaga ni valu mai were ni lotu, qai nidru na qase, aru vo lamai vuwa, A mutu yatoviya e kiya e dau driva, ni mutu vo vai sele i wau qai va i wau? ⁵³Ni qu dau no qaneko mutou i na vi were ni

lotu i na visiga, mutu tasi dodo kiya vokoyau mutu lima: vu niya lemutu gauna ikwe, qai niya na kaikai ni gilogilo.⁵⁴u qai qulumia, aru tuberia, aru meiya la were na bete levu. A tekuciya vayawa o Pita.⁵⁵Ni ru vo vamudre niya na quto i rara i na mata ni were, a ru no vata no, a qai no vata qai nidru o Pita.⁵⁶E kiya na vada e tolaviya ni no voleka i na quto, a vadaniya vamaluwa, a kwa o kiya tale ikwe a no qaniya.⁵⁷A vo sese jiya o kia, a kwa, yalewa, aqu tasi kilajiya.⁵⁸A balavu valailai ga e kiya a daniya tale, a kwa, o iko muni e kiya vuwadru. A kwa o Pita, o iko, e tasi niko au.⁵⁹E vo devu e kiya na yauwa, e mai vajinajina makuga sara e kiya, a kwa no, e jina ga ni no qaneya ga o kiya ikwe, kwai Kalili.⁶⁰A kwa o Pita, o iko, aqu tasi kilajiya na kwa o kwa, ni tata o kiya, a vo sere sara na to.⁶¹A vuki na Turaga, a vatolaviya o Pita. A vo numia o Pita la ya tata na Turaga a kwa vuwa, e sibere ni tagi na to, o na caki taki niko au va tolu.⁶²A vo la i rara o Pita a vo tagi valevu sara.⁶³O rau na tamata aru qulumiya o Jisu, a ru varivariva ciya, aru qoujiya.⁶⁴Ni ru vo taboiniya e mata, eru sabi ciya e mata, a ru tarogiya, a kwa, kwa mai, o cei e sabi ciko?"⁶⁵E levu tale na kwa e ru kwa, niru vo tata burabura takiniya.⁶⁶Ni vo qwata mai na vanuwa, eru vo soqo vata o rau na ledru qase na tamata qai nidru na bete levu, qai nidru na vunivola, a ru vo meiya i na ledru were ni vilewai,⁶⁷a ru tarogiya, O iko na Karisito se jikai? kwa mai vuwako madou madu na tasi vajinajia: ⁶⁸kodaki qu taro, mutu tasi kwa mai.⁶⁹Na gauna mai bere e na no na luve ni tamata i na lima i matau ni Kalou kaikai.⁷⁰A ru qai tarogiya taucoko, o iko na Luve ni Kalou se jikai? a kwa vuwadru o kiya, mutu vo kwa jina, o au ga.⁷¹A ru qai kwa, e yaga tale va cava me kiya me mai vajinajina? nidu vo varogo ga o datou mai e gusu jina.

Chapter 23

¹Aru cavu tu o rau taucoko ga na lewe levu, aru meiya vo pailato. ²A ru vo tekivu meru bilitaki niya, aru kwa, madu vo daniya o keya ikwe, a vuki cidru kanikiya na vanuwa, e vatabu niya na soli vacavacava vo Sisa a kwa ni Karisito na Tui o keya. ³A tarogiya o Pailato, a kwa, o iko na ledru Tui na kwai Jutai, se jikai?A tata o kiya, a kwa vuwa, o vo kwa jina mai. ⁴A qai kwa o Pailato vuwadru na bete levu qainidru na lewe levu, Aqu tasi tolaviya e kiya na kwa bura vuwa na tamata ikwe. ⁵A ru vo gumaikali valevu mai, a ru kwa, a sa vulijidru na tamata taucoko i Jiutiya o keya ikwe, i na leya vavuvuli, a tekivu i Kaleli a cava i yasa ikwe. ⁶varorogo i Kaleli o Pailato, a tarogiya, e kwai i Kaleli o keya, se jikai. ⁷Ni vo kilai na dau no o keya e tavo e lewaiya o Eroti, e va talajiya vo Eroti, e kiya talega e nokoto talega i Jerusalemi. ina gauna igi. ⁸Ni vo daniya o Jisu o Eroti, a vo marau sara: ni vo okajiya makawa me daniya, e vo levu na kwa e varogo vuwa, a nuitakiniya me daniya ni vaveya e kiya na cakacaka mana. ⁹E qai levu na kwa e tarogiya ke; e tasi kiya na kwa a kwa vuya. ¹⁰A tu ke na bete levu qeinidru na vunivola, a ru vo bilitaki niya sara. ¹¹O Eroti qeinidru la sojiya, aru va burabura niya, aru varivariva ciya, aru vai sulujiya, e kiya na i sulu lumilumisa aru kwa me la vo Pailato. ¹²A ru vo vi okaji tale i na siga igi o Eroti qei niya o Pailato: Aru a viburaji tu i mata. ¹³O Pailato, e va soqoni jidru vata mai, na bete levu qeinidru na Turaga qeinidru na tamata, ¹⁴a kwa, mutu meiya mai vuwako au na tamata ikwe, me kodaki e kiya e vukicidru kani kiya na tamata; io daniya aqu tarogiya ve mutu mata, aqu tasi daniya vuwa na tamata ikwe kiya na bura me mutu bilitakiniya ke: ¹⁵O Eroti tale ga, e jikai; aqu vatalajiko mutou vuwa daniya, e jikai na kwa e lai dani vuwa e dodonu me mate ke: ¹⁶O keya ikwe qu kana kuitajiya ke, qu na serekiya. ¹⁷E vo dodonu me serekiya vuwadru e kiya na soqo o keya. ¹⁸Aru sogogiya vata, a kwa, me ladai o keya ikwe, me sere mai vuwako madou o Parapa: ¹⁹O keya e dai i were ni vivesu, a vatubu bura i rara a taba tale ga. ²⁰Ni vo mata serekiya o Pailato, a tata tale vuwadru. ²¹Aru coco aru kwa, vakojiya ga i na kauvelatai, vakojiya i na kauvelatai. ²²A kwa vatolu o keya vuwadru, na cava e bura e vaveya? aqu tasi daniya e kiya na bura vuwa e dodonu me mate ke; o keya ikwe na kuwita jiya, qu na serekiya. ²³Aru qai gumaikali sara na kulataki niya, eru kereviya me lai vako i na kauvelatai o keya. Aru gumaikali na coco. ²⁴Avo lewaiya o Pailato me vai ga re me kodaki na cikecike. ²⁵Avo serekiya a daniya i were ni vivesu balejiya na viburaji qeniya na laba, o keya eru okajiya; avo soliya o Jisu meru vavitaliya takiniya. ²⁶Ni ru vo tuberiya yaji, aru qulumiya e kiya na kwai Kirini, O Saimoni, o keya a la mai vanuwa, aru tauniya vuwa na kauvelatai, ma dagiya me tekuciya o Jisu. ²⁷Aru vo levu sara eru tekicidru, o rau muni na lewa, aru tagi aru wale na tagi. ²⁸A vuki vuwadru o Jisu a kwa o mutou na lewa ni Jerusalemi, mutu kuwa ni tagicaki niko au, mutou qeinidru o luvemutou: ²⁹Daniya, e vo voleka na siga, e lai kwai ke e kalougata na yava, qeiniya na e kete e tasi sucu mai ke nai luve, qeiniya eru cucu e tasi cucu kenai luve. ³⁰E ru na kwa i na ulu ni vanuwa, lutu kiko madou mai, ina vanuwa yawa i yata talega, taboiniko madou mai. ³¹Kodaki e ru na kwa ikwe ni drokadroka na kai, na cava e vai ni vo sama? ³²Aru ruwa e ru kanikiya muni, na tamata bura, aru lai tube vata qaneyya meru lai va mate. ³³Ni ru vo cava e kiya tavo, e yaca o Kalivari (na vanuwa ni qwavokavoka), aru vo vakojiya ke ina kauvelatai, o rau muni na tamata bura, e kiya e lima i matau, e kiya e lima mawi. ³⁴A qai kwa o Jisu , I TAMAQU, kuwa ni ocajidru, e ru tasi kilajiya na kwa eru vaveya. A ru votaiya na leya i sulu, aru vawiriwiri madjigi. ³⁵A ru vo notu na lewe levu meru va danidru. O rau muni na turaga eru varivarivaciya, aru kwa, o keya e dau vacolanidru na kanikiya; me vacolaniya, kodaki e Karisito o keya, leya djigitaki na Kalou. ³⁶O rau muni na sojiya eru va rivarivaciya aru lamai vuwa, aru soliya vuwa na wai winiwini. ³⁷aru kwa, kodaki e ledru Tui na kwai Jutiya, vacola niko. ³⁸A kiya nai vola a no i yata vuwa, a volai na tata va kirisi, qeiniya na tata va Roma, qeiniya na tata va Iperiu, o keya ikwe na ledru Tui na Kwai Jiutiya. ³⁹A tata bura takiniya e kiya vuwadru na tamata bura a rube, a kwa, kodaki o Karisito o iko, vacolaniko qeiniko maru muni. ⁴⁰A tata na keya i karuwa, a vunaucijiya, a kwa o tasi matakuciya na Kalou, o lewaiya mo mate ke? ⁴¹E dodonu vuwako daru, e vo saumi vuwako daru me kodaki ledaru i varau, na tamata ikwe, e tasikiya na bura e vaveya. ⁴²A kwa vo jisu o keya, o mutou na turaga, numiko au ni vo lamai na lemu matanitu . ⁴³A kwa vuwa o Jisu, aqu vo kwa vadjina vuwako, na siga ga nikuwa daru no vata mai Parataisi. ⁴⁴Io vo ka ono ni yauwa, a vo gilogilo na vanuwa taucoko me yaco viya na kaciwa ni yauwa. ⁴⁵A vo va gilogilo taki na mata-ni-siga a vo kwa sei ruwa na i laji ni were ni lotu. ⁴⁶A vo coco i domo levu o Jisu, a kwa, "I Tamaqu, qu vo soliya qu yalo ve mu lima" ni vo tata devu kodaki igi, a qai mate. ⁴⁷Ni vo daniya na turaga ni valu na kwa e vai, a vo varokorokotakiniya na Kalou, a kwa, "E djina ga vo yalo dodonu na tamata ikwe." ⁴⁸O rau taucoko ga na tamata meru lamai meru daniya na kwa ikwe , niru vo daniya na kwa a vo vai, eru vo taciya eru saro, aru lesu tale. ⁴⁹O rau muni o wekaya, qeinidru na lewa e ru tekuciya i Kaleli, e ru no vayawa, eru daniya na kwa ikwe. ⁵⁰E kiya na tamata e yaca o Joseva, e kiya vuwadru na vilewai; e tamata oka e dodonu. ⁵¹la tasi yalovata se ru cakacaka vata qeinidru; e kwai Aramaceya, e kiya na ledru rara na kwai Jutia : a waciya talega o keya na matanitu ni Kalou. ⁵²Avo la o keya vo Pailato, a kereviya e yago o Jisu. ⁵³Avo rogojiya bale mai, a oloniya ve kiya nai sulu lineni, a

vadaniya ve kiya nai bulubulu avo vai tu ve na vatu, si jikai ni kiya e dara ke i mata.⁵⁴Ni siga varau, avo toro mai na siga ni vacegu.⁵⁵O rau muni na lewa, aru la vata mai i Kalili, eru tekuciya mai, aru vo daniya nai bulubulu, qeiniya na varau ni kisi e lala.⁵⁶Aru vo lesu tale, aru varautakiniya e yavalu na kwa e garu oka qeiniya na waiwai: aru vacegu ina siga ni vacegu ina siga ni vacegu me kodaki na i vunau

Chapter 24

¹I na matai ni siga ni wiki, ni si qwata lailai sara, aru vo lamai i na bulubulu, aru kau mai na kwa e garu oka eru varautakiniya, e yavalu tale eru la vata mai qeinidru.² Aru vo daniya ni vo vaqiqitaki dai na vatu mai nai bulubulu.³ Niru vo unu, eru tasi daniya e yago na Turaga o Jisu.⁴ Avo cava me karacidru vavevu ke, daniya eru ruwa na tamata eru no voleka vuwadru ina i sulu lumilumisa.⁵ Niru vo matak, aru vo kaere bale ina qwele, eru kwa vuwadru, na cava mutu lamai vadaniya o keya a cola mai na kedru vimama na mate?⁶E jikai ikeya o keya, avo tucake tale! numiya na leya tata o keya la no qaneko mutou mai Kalili,⁷ evo kwa, evo soliya na luve ni tamata eru lima na tamata bura, a vako ina kauvelatai, tucake tale ina katolu ni siga.⁸ Aru qai numiya na leya tata,⁹ a suka ina bulubulu, a kwa na kwa taucoko ga vuwadru na lewe jinikaduwa, vuwadru taucoko ga eru vo.¹⁰ O rau aru mai kwa na kwa ikwe vuwadru na i apositolo, Meri na lewa ni makitala, qeiniya Joana, qeiniya o Meri la nene o Jemesa, qeiniya eru yavalu na lewa kanikiya.¹¹ E kodaki e kiya nai tukutuku boto vuwadru na leya tata, aru tasi vadjinajiya.¹² A qai la o Pita, drusa i na i bulubulu a vo va cuvaniya e ulu, avo daniya na i sulu lineni ni vo no, a vo ladai, e kacaciya e yaloga na kwa e vo yaco.¹³ Daniya, eru ruwa vuwadru aru la ina siga djina igi na kiya na rara lailai o Emeo e yaca, bara vitu na maile e savu na ledru viyawaki qeiniya o Jeruisalemi.¹⁴ Aru vitatakiniya na kwa taucoko ga e yaco.¹⁵ Niru vo vitataki no aru vitarogi, a toro voleka o Jisu, a la qanedru.¹⁶ A vabuwawataki eru mata meru kuwa ni kilajiya.¹⁷ A kwa vuwadru o keya, nai tukutuku cava muru vitataki takiniya, ni muru vo la tu? aru tu vakiya aru mata warubu rubujiya.¹⁸ E kiya vuwadru, e yaca o Kaliopasa, a tata a kwa vuwa, o iko takiya na vunilagi mai Jeruisalemi, o tasi kilajiya na vi kwa e qai yaco ke na gauna ikwe?¹⁹ A tarogidru o keya, a cuva? aru kwa vuwa, Na kwa balejiya o Jisu na kwai Nasareci, e parofita e levu na cakacaka qeiniya na tata ina mata ni Kalou qeiniya eru mata taucoko na tamata,²⁰ aru soli o rau na bete levu qeinidru na lemadu turaga me lewai me vamate, aru vakojiya ina kauvelatai.²¹ O madou madu nuitakiniya o kiya ga ikwe ena vacola nidru na Isireli. Ikwe muni, evo jiya Kalou ni siga nikuwa evo vai devu na kwa ikwe?²² E yavalu muni na lemadu lewa, eru va karaciko madou niru vo la ina bulubulu ina qwata lailai.²³ Niru vo tasi daniya e yago, aru vo lamai kwa, eru vo daniya e yavalu na agilosi eru lamai vuwadru, aru kwa evo cola o keya.²⁴ O rau muni eru yavalu eru dau no vata qaneko madou, eru vo la ina bulubulu, eru vo daniya e kodaki na kwa eru kwa na lewa: eru tasi daniya.²⁵ A kwa vuwadru o keya, muru sesewa muru tasi vabaujiya na kwa taucoko ga eru kwa na parofita!²⁶ E tasi kilikili qeiniya na Karisito me vosojiya na kwa ikwe, me qai unu na leya i ukuuku?²⁷ A qai tekivu ina leya i vola o Mosese me yacovidru taucoko na parofita, a serekiya mai vuwadru na i vola tabu taucoko ga na tata e lai kwa ke o keya.²⁸ Aru vo taroviya na rara lailai eru dau lake: a la o keya me kodaki e la i mata.²⁹ Aru vo cikeviya makuga, a kwa, "Mo no koto ga qeiniko madou, ni vo yavi, avo la bale na matanisiga." Avo unu o keya me no vata qeinidru.³⁰ Niru vo no meru kana, a qulu na madrai o kiya, a lotu takiniya, a doviya a soliya vuwadru.³¹ A qai lau eru mata, aru vo kilajiya: avo lavele o keya mai ve ru mata.³² Aru vo vi kwayaki niya vainidru, e tasi katakata sara eru yaloga, nidu vo vitataki takiniya i calevu, ni vo vamacalataki muni na i vola tabu o keya?³³ Aru vo la ina yavi ga igi, a la tale i Jeruisalemi, aru danidru na lewe jinikaduwa niru vo soqo vata mai, qeinidru na dau no vata tu,³⁴ aru kwa, e djina avo tucake tale na Turaga avo lai no vo Saimoni.³⁵ Aru vo kwa muni na vi kwa e vai i calevu, niru vo kilajiya muni ni vo doviya na madrai.³⁶ Niru vo tata no kodaki igi, a no sara na kedru vimama o Jisu, a kwa vuwadru, "Mutu vacegu ga."³⁷ A karacidru aru matak, na ledru vakasama niru daniya e kiya na yalo.³⁸ A kwa vuwadru o keya, e karaciko mutou i na vuku ni cava? a tubu na va numiya vo mutu yaloga i na vuku ni cava?³⁹ Daniya qu lima qaneya qu la, o au djina ga: dereiko au, daniya, e jikai ni va lewe se va tuwa na yalo, me kodaki mutu daniya vuwako au.⁴⁰ Ni vo tata devu kodaki ikwe o kiya, a vatakeya vuwadru e lima qaneya e la.⁴¹ Niru tasi vabaujiya balejiya ni vo marau, e karacidru, a tarogidru o keya, e kiya na caa ikeyi vuwako mutou se jikai?⁴² Aru soliya vuwa e kiya na jiki ni ika lete, e yavalu mai taba ni oni e tawa,⁴³ avo qulumiya o keya, a kaniya veru mata.⁴⁴ A kwa vuwadru o keya, ikwe na tata qu dau kwa vuwako mutou ni qu no qeneko mutou, ena yaco taucoko ga na tata e kwa me balejiko au. e volai i lai vunau o Mosese, qeiniya na ledru i vola na parofita, qeiniya na same.⁴⁵ E qai vakakarama takiniya eru yaloga o keya, meru kilajiya rewa na i vola tabu.⁴⁶ A kwa vuwadru, e volai kodaki ikwe, e kilikili qaneya na Karisito me vosojiya kodaki ke, me tucake tale mai na mate i na i katolu ni siga.⁴⁷ Me vunautaki muni na vivutuni, qeiniya na boko ni valvala ca, ena vuku qu yaca, vuwadru na vivanuwa taucoko ga, me tekivu i Jeruisalemi.⁴⁸ O mutou, mutu na dau kwa na vi kwa ikwe.⁴⁹ Io daniya qu vo vatalajiya vuwako mutou na kwa e yalatakiniya o Tamaqu; mutu nokoto ga i na rara o Jeruisalemi, me yaco re vuwako mutou na kaikai mai yata.⁵⁰ A meidru i na i bili i Pecani a qai dodokiya cake e lima, a tata vakalougatataki nidru.⁵¹ Avo cava, ni tata vakalougatataki nidru no, a ladai vuwadru, avo lacake i lomalagi.⁵² Aru varokoroko vuwa, aru lesu tale i Jeruisalemi, aru marau vavevu.⁵³ Aru dau no i were ni lotu, aru varokorokotakiniya na Kalou, aru vaokaoka vuwa Emeni.

John

Chapter 1

¹Ena vatekivu avo colo e keya na tata, aru vo no vata no na Kalou o keya na tata, avo jiya Kalou o keya na tata.
²Ena i vatekivu aru no vata no keya ikwe vata na Kalou. ³Avo vaveya na kwa taucoko ga o keya, e tasi kiya na kwa me vai me tasi vaveya o keya. ⁴Evo notu vuwa na colo, ia na kakarama ni tamata na colo. ⁵Avo sinaviya na gilogilo na kakarama, ia na gilogilo avo tasi daniya. ⁶E kiya na tamata a lai vatata mai vuwa na Kalou e yaca o Joni. ⁷O keya ikwe e lamai me dautukutuku, me kwa na kakarama, meru vabaujiya na tamata taucoko e vuku. ⁸Avo tasi jiya kakarama igi o keya, ia e lai tavi ga me kwa ga na kakarama. ⁹Avo niya ga ikwe na kakarama djina, a lamai i vuravura me vakakaramataki nidru na tamata taucoko ga. ¹⁰Avo nokoto i vuravura o keya, avo niya a vai ke o vuravura, ia aru tasi kilajiya na kwai vuravura. ¹¹A lamai o keya vuwadru na kwai leya. ¹²Ia o rau taucoko ga eru vabaujiya, avo soliya rewa vuwadru meru yaco meru luve ni Kalou, vuwadru na vabaujiya e yaca. ¹³Eru vo vasucumi, e tasi balejidru na qase, se na sucu vayago, se na vitaliya ni tamata, mai vuwa ga na Kalou. ¹⁴Avo yaco me tamata o keya na tata, avo no vata qaneko datou no, ia a madu tolaviya na leya i ukuuku, ni kodaki na i ukuuku e le kiya ga ni vatuburi mai vuwa o Tamaya, avo vuqa ina loloma vata na djina. ¹⁵A vo tukuniya o Joni a kacivakiniya, a kwa, "O keya ikwe aqu kwa no, O keya e tekuciko maru e oka cake mai vuwako maru, nivo simata vuwako maru o keya." ¹⁶Ia du vo rewajiya taucoko ga mai na kwa vo vuqa tu vuwa, na loloma e vaikuritaki. ¹⁷Ia o Mosese a soliya ke na i vunau, o Jisu Karisito, avo yaco ke na loloma vata na djina. ¹⁸E tasi kiya na tamata me tolaviya na Kalou i na kiya na gauna, la i luve takiya ga, a vatubuniya o keya, o keya e nokoto e yasa la Momo, avo tukuniya no. ¹⁹Ia evo niya ikwe la i tukutuku o Joni, ni vo vatalajidru eru yavalu na bete vata eru yavalu na i luve ni livai o rau na kwai Jutiya mai Jerusalem me ru tarogiya, "O cei re o iko?" ²⁰A qai kwa o keya, a tasi giritakiniya, avo kwa ga, Avo tasi niko au na Karisito." ²¹Aru qai tarogiya, O cei tale? o Ilaija? A qai kwa o keya, "E jikai". O iko ga na parofita igi? A qai kwa o keya, E jikai. ²²Eru qai kwa vuwa, "O cei re o iko? me madu kwa vuwadru na vatalajiko madou mai, na cava o kwa me balejiko?" ²³A qai kwa o keya, "O au e domo e kiya e coco i yaloga na vikaikai, vadodonutaki niya la calevu o Jiova me kodaki e kwa o Aisea na parofita." ²⁴Ia o rau na lai vatata, eru lai vatata mai vuwadru na Farisi. ²⁵Aru vo tarogiya, aru kwa vuwa, "O vo vivataisotaki i na vuku ni cava, nivo tasi niko na Karisito, se o Ilaija, se na parofita igi?" ²⁶A qai tata vuwadru o Joni, a qai kwa, "Aqu vo vivavitaistaki na wai, ia e nokoto kemutu vimama e kiya mutu tasi kilajiya." ²⁷O keya ikwe e tekuciko au e uwasivi cake vuwako au, ia na wa ni leya i vava evo tasi yaga mequ serekiya." ²⁸Avo vai na vikwa ikwe ma i Pecani i na baji ni Joritani, na vanuwa a vavitaistaki ke o Joni. ²⁹I vei qwata vo tolaviya o Jisu o Joni ni vo lamai vuwa, a qai kwa, "Tolaviya, na Lami ni Kalou o keya vo kau dai na ledru i varau bura na kwai vuravura! ³⁰O keya ikwe na kwa qu kwa, e na tekuciko au e kiya na tamata, evo uwasivi sara vuwako au, nivo simata vuwako maru." ³¹Ia aqu a tasi kilajiya, ia meru kilajiya o rau na Isireli, o keya ikwe lequ vuni lamai mequ vivavitaistaki i na wai. ³²A qai kwa o Joni, "Aqu a tolaviya na Yalo Tabu ni vo labale mai lomalagi me kodaki na ruve, avo lamai nokoto vuwa." ³³Ia aqu a tasi kilajiya i mata, ia o keya a vatalajiko au mai mequ vivavitaistaki i na wai, avo kwa vuwako au, o keya o na tolaviya ni vo labale ke na Yalo Tabu, avo mai noko vuwa, avo niya ikwe evo vivavitaistaki ke i na Yalo Tabu." ³⁴Ia aqu a tolaviya, aqu kwa ni o keya ikwe na Luve ni Kalou." ³⁵I vei qwata avo tucake tale o Joni, a ru lewe ruwa la jisaveli, ³⁶aru tolaviya o Jisu nivo layaji, a qai kwa, "Tolaviya na Lami ni Kalou!" ³⁷Aru varogo na leya tata o rau na jisaveli, aru vo tekuciya o Jisu. ³⁸A qai vuki o Ojisu, a tolavidru niru vo tekuciya a qai kwa vuwadru, "Na cava muru vatolaviya?" Eru qai kwa vuwa, Rapai (na keya i balebale Vavuvuli), "Vo nokoto mai vai?" ³⁹A qai kwa vuwadru o keya, lamai mo tolaviya na vanuwa e nokoto ke nokoto ke o keya, aru vo no vata no na siga igi, avo voleka nai ka jini auwa. ⁴⁰E kiya vuwadru avo varorogo vuwa o Joni avo tekuciya, o Adriu la tacini o Saimoni Pita. ⁴¹A vo daniya i mata la tutuwa o Saimoni, avo kwa vuwa, "Madu vo tolaviya na Mesaia" (e keya i balebale na Karisito). ⁴²Avo meiya vo jisu, ia avo vatolaviya o Jisu, a qai kwa, "O iko o Saimoni la i luve o Joni. o na votokai o Kifa" (na keya i balebale o pita). ⁴³I vei qwata avo mata layaji i Kalili o Jisu, avo daniya o Filipi, avo kwa vuwa, "Tekuciko au." ⁴⁴Na kwai Peciseita o Fillipi, na ledru rara o Adriu vata o Pita. ⁴⁵Avo tolaviya o Nacanieli o Filipi, a qai kwa vuwa, "Madu vo tolaviya o keya a volavola ke o Mosese i na i vunau, vata o rau na parofita, o Jisu na kwai Nasareci, lai luve o Josefa." ⁴⁶A qai kwa vuwa o Nacanieli, "E rewa ni tubu e kiya na kwa oka i Nasareci? A qai kwa vuwa o Filipi lamai mo tolaviya." ⁴⁷Avo tolaviya o Nacanieli o Jisu nivo la no mai vuwa, avo kwa, "Tolaviya e kiya na i luve i Isireli djina e jikai vuwa na vivakwaisini!" ⁴⁸A qai kwa vuwa o Nacanieli, "A mutu kilajiko au mai vai?" Avo tata vuwadru o Jisu, a kwa vuwadru, "Ni sibere ni coviko o Filipi, ni o nokoto e ruku na vuni lolo, aqu vo tolaviko." ⁴⁹A qai tata o Nacanieli, me kwa, "Vavuvuli, o iko na Luve ni Kalou! o muru na ledru Tui na Isireli!" ⁵⁰A qai tata o Jisu me kwa vuwadru, "Niqu vo kwa vuwako, Aqu tolaviko i ruku ni vuni lolo, o bau vabaujiya? ni o na tolaviya ni vikwa e uwasivijiya ikwe." ⁵¹A qai kwa vuwa o keya, "E djina, e djina, ni qu kwa vuwako mutou, Ina gauna mai

Chapter 1

bere mutu na tolaviya na lomalagi ni na tawase, vata o rau na agilosu ni Kalou niru vo lacake eru labale vuwa na Luve ni Tamata."

Chapter 2

¹E bogi tolu a qai vai e kiya na vamau mai Kena i Kalili, a nokoto ke la nene o Jisu: ²a sureji o Jisu, qei nidru na leya tisaiveli, i na soqo ni vamau.³Ni vo devu na waini, a kwa vo Jisu la nene, e vo jikai vuwadru na waini. ⁴A kwa vuwa o Jisu, lewa, na cava vuwako qei niko au? e tasi yaco mai na lequ gauna. ⁵A kwa vuwadru na tamata la nene, na kwa taucoko ga e kwa vuwako mutou mutu va veyā. ⁶A vo nokoto mai ke e ono na saqa vatu na wai, eru dau va savasavataki nidru ke na kwai Jutia, eru yaruwa se yatolu nai varau. ⁷A kwa vuwadru o Jisu, va vuqaniya na saqa na wai. A ru va vuqaniya me vuwa bale. ⁸A kwa vuwadru o keya, mutu qai takiviya, kau vuwa o keya e lewaiya na magiji. A ru kau.⁹Ni vo tovoliya na wai a vo vuki me waini o keya e lewaiya na magiji, e tasi kilajiya e la mai vai:[o rau na tamata eru talociya na wai eru kilajiya?:] o keya e lewaiya na magiji a vo coviya la teigwane na lewa, ¹⁰a kwa vuwa, na tamata yakiya a dau vurujiya i mata na waini oka: eru dau somiya valevu na tamata, a qai bere na waini oka va lailai ga; ia o iko, o vo maninitaki niya na waini oka me yaco viya na jiki ni siga igi.¹¹Nai vatekivu i kwe ni cakacaka mana a vaveya o Jisu mai Kena i Kalili, a vatakeya ke la i ukuuku; aru vabaujiya ke o rau na leya tisaiveli.¹²A vo devu aru vo la bale i Kepanaumi, o keya qaneya la nene, qei nidru la tacini, qei nidru la tisaiveli; aru tasi bogi vica ke.¹³A vo voleka na ledru kana vata ni lako siviya na Jutia; a la cake i Jerusalemi o Jisu; ¹⁴a danidru i na were ni lotu ni ru volitaki niya na bulumakau, na sivi, qei niya na ruve, qei nidru na visau i lavo ni ru mai no.¹⁵Ni vo vaveya devu na kuwita wa qaliqali, a rovdru taucoko ga mai were ni lotu, na sivi, qaneya na bulumakau; a sovajiya yaji na ledru i lavo o rau na visau lavo, a vukiciya na ledru teveli; ¹⁶a kwa vuwadru na volitaki ruve, kau dai na kwa i qoi; kuwa ni vaveya la were o Tamaqu me were ni vivoli.¹⁷A ru numiya na leya tisaiveli niru volai, e kaniko au na loloma katakata i na lemu were. ¹⁸Aru qai tata na na kwai Jutia, a kwa vuwa, na cava na keya i vatakilakila o vatakeya vuwako madou, ni o vo vaveya na vi kwa i kwe? ¹⁹A tata o Jisu kwa vuwadru, mutu talaraki niya na were i kwe, qu na qai vaveya tale e bogi tolu.²⁰Aru kwa na kwai Jutia, Na were ni lotu i kwe e vasagavulu ka ono na yabaki a vai no ke: o na vaveya devu i na tolu na bogi?²¹ Na were e tatataki niya o keya, e yago. ²²E qai tucake tale mai na mate o keya, a ru numiya o rau na leya tisaiveli, ni vo kwa vuwadru na kwa i kwe; aru vo vadjina jiya na i vola tabu, qei niya na kwa e kwa o Jisu.²³Ni vo nokoto o keya mai Jerusalemi, ni vo vai na kana vata ni lako siviya, eru levu eru vadjina jiya e yaca, niru vo daniya na vi kwa mana e vaveya o keya. ²⁴A tasi vararavi vuwadru o Jisu, ni vo kila jidru taucoko ga, ²⁵e tasi yaga vuwa me kiya e vata kedru na tamata: e vo kila jiya o keya na kwa e no i na yalo ni tamata.

Chapter 3

¹Vo kiya na tamata vuwadru na farisi e yaca o Nikotimo e kiya vuwadru na turaga na kuwai Jutia. ²Vo Imai o kiya ikwe vo Jisu vei bogi qui Kwaya vuwa, Vavuvuli Kemadou vo Kilajia nio Kemutou vo lamai vua na Kalou me vavuvuli rivo Jikai e Kiya na tamata e vavea rewa na veikwamana i kwe ni vo vaveya, Kodaki eri vo Jikai ni no kwaya na Kalou ³Vo kwaya i Jisu qai kwaya vua, E Jina e Jina a vo kwaya vuwa Kodaki i vo Jikai niko sucu tale na tamata ena Jikai ni tolavia rewa na matanitu va Kalou. ⁴Vo kwaya vua o nikotimo vo sucu rewa kodakivei na tamata ni vo qase mai vua? Vo unu rewa vavua vena kete ni kugaya me sucu mai ⁵Vo kwaya o Jisu E Jina e Jina aqu vo kwaya vawako, kodaki vo Jikai ni sucu e kiya vena wai qainia na yalou tai ena Jikai ni unu rewa vena matanitu ni Kalou. ⁶Vo vayago i kiya vo sucu e yago, ia vo vayalo o kiya vo sucu i yalo. ⁷Kaikai ni kuiabui ni vo kwaya vuwa, E dodonu me mutu sucu tale. ⁸Vo liwa mai na cagi veyasa vo Jigitaki, Ia vo rogocia na keya rorogo vo Jikai ni Kilai veyasa vo lamuilce se veyasa vo Imai ice vo kodaki talegu ke o kiya yakiya vo sucu vena yalo tabu. ⁹Vo tata o Nikotimo vo kwaya vua vo rewa kodaki ivei navikwa ikwe. ¹⁰Vo tata o Jisu a kwaya vua oiko na ledru vavuvuli na Isiveli a Jikai ni Kilajia na vikwa ikwe ne? ¹¹E Jina e Jina a vo kwaya vuwako kemadou vo kwaya na kwa madu vu kilajia, e Jina aqu vo kwaya vavako, kemadou vo kwaya na kwa madu vo kilajia ka qai kwaya na kwa madu vo tulavia mutu vo Jikai ni vabaujia na lemadui tukutuku. ¹²Kodaki vo lai Kwai vo Kemadou na vikwa vavuravura mutu vo Jikai ni vabaujia mutu na vabaujia kodakivei Kdaki vo lai kwai vo kemutou na vikwa valomalogi. ¹³Avo Jikai e kiya na tamata vola ijata, lomalagi o kiya ga vo lo balemai mai lomalagi a luve ni tamata o kiya vo nokoto mai lomalagi. ¹⁴Ia me kodaki vo lavejia iyata na gwata o mosese mai vikaikai e dodonu me laveji iyata kodaki talega ke na luve ni tamata. ¹⁵Me kua ke ni rusa o kuru yakiya vo vabaujia okiya, meru rewajia gs na cola tawamudu. ¹⁶Ni volomani nidru na kwai vuvurava Kodakikwe na kalou, me soli ke na luveya e kiya ga vo vutubunia me kua ni rusa o vau yakiya vo vabaujia o kiyas meru rewajia ga na cola tawamudu. ¹⁷Ni vo Jikai ni vatalajia mai nai luve nu vuvurava na kalou me XXadidru na kweli vuvurava meni cola ga o vau na kwai vuvurava e vuku ga. ¹⁸O kiya vo vabaujia okiya vo Jikai ni lalocaji, Ia o kiya vo Jikai ni vabaujia vo qai lai o caji ni vo Jikai ni ni vabaujia na yaca ni luve ni kalou e kiya ga vo vatubunia o kiya. ¹⁹Ia o kiya ikwe evu vo laiocagi ke ni vo lamai na kakarama I vuvurava a vu ro okajia na gilogilo o vau na tamata eru burajia na kakarama ni vo buva na ledru varau. ²⁰Ni vo Burajia na kalcarama i kiya yakiya na valavalaca a ve Jikai ni Imai ki na kakarama, ke a qai laidoni na leya valavala. ²¹Ia okiya vo tekucia nai valavala Jina vo lamai ina kaka me varatakinia na kai valavala ni vo oka wa naXkalou ²²Ni vo gi na veikwa ikwe vo lamai o Jisu vata o vau na XXX tisapoli ena vanua o Jiuta a vo nokoto no mai ke o kuru na veivavita isotaki ²³A vo vavita isotaki a Joni takga I Xnoni vo vokica I selimi ni vo leve ke na woXX a vo lomai eXXvica, eru vo vavita isotaki ²⁴Ni vu beve ni biu vena were ni vevesu o Joni ²⁵Vo qai viburaji o kXX na Jisepeli i Joni qai nia e kiya na kwai Jutia na vuku ni visavasavataki ²⁶A ru vo lamai vo Joni eru kwaya vua, vavuvuli o kiya drua a nokoto noke e na tai kiyatale. I Joritani o kiya ni a kwXX tolavia vo vavita isotaki no o kiya, a vo lamai vua X kuru na tamata taucoko. ²⁷Vo tarta a Joni a kwaya E Jikai e kiya na tamata vo kewajia e kiya na-kwa, kodaki vo Jikai ni soli vua lomalai. ²⁸Mutu vo tukuniko yau niqu vo kwa, Aqu vo Jikai ni Karisito a yau Ia aqu vo vatalajia main mequ liutakinia ²⁹Vo lea na teigwane vo qai vamao o kiya na lea yalewa Ia e wekaya o teigwane, o kiya vo tu qai, rogocia na lea tata vo marautakinia valevu na domo ni teigwane vo qai vayaconia va oka na lequ marau i kwe. ³⁰Va qai dodonu me levu cake noga o kiya, Ia mequ leilai bale noga o yau. ³¹O kiya ro lamai i yata vo uwadivi vuwadru taucoko na tani o kiya vo tubu vuwadru taucoko na tani. ³²Ia na kwa vo tolavi qai rogocia o kiya ro tukunia iqoi, Avo Jikai e kiya na tamata vo vabaujia na leya tukutuku ³³O kiya vo vatolajia n leXa tukutuku vo vajinajinatakinia ikwe, ni vo Jina na kalou ³⁴O kiya vo vatolajia mai na kalou ni vo soli vayayau nu yalo Tabu na kalou ³⁵Vo loloma na luvea o tamaya a vo solia na kwa taucoko ve lima ³⁶O kiya vo vabaujia na lea luve vo rewajia na cola tawamudu: o kiya vo Jikai ni vabaujia na lea I luve ena Jikai ni tolavia na cold, a vo nokoto ga vuva na oca ni Kalou.

Chapter 4

¹E vo kila jiya na turaga niru vo varogo na Farisi niru vo levu e va lotutaki nidru o Jisu a vavitaisotaki a ru lailai ga o Joni,² [e vo tasi vi vavitaisotaki o JISU o rau ga la tisaiveli,]³ a vo daniya o Jutia, a la tale i Kalili.⁴A vo no la calevu i yaloga ni vanuwa o Samaria.⁵ A vo cava i na kiya na rara i Samaria, e yaca o Saika, e voleka na jiki ni vanuwa a soliya o Jekope vuwa o Josefa o luveya.⁶A vo no tu mai ke lai keli wai o Jekope.Ni vo wale o Jisu na yato, a vo mai no i na bajji ni keli wai: a vo voleka na ka i ka ono ni auwa.⁷ A la mai e kiya na lewa ni Samaria me taki wai: a kwa vuwa o Jisu, soliya mai voko au mequ somu.⁸ Ni ru vo la na leya tisaiveli i rara meru lai voli cawa.⁹A qai kwa vuwa na lewa ni Samaria, ni o vo ja kwao Jutia, o kereviya va cava voko au mo somu, niqu jiya lewa ni Samaria? [niru tasi vi riji o rau na kwai Jutia, qei nidru na kwai Samaria.]¹⁰ A tata o Jisu a kwa vuwa, kodaki o kila jiya na i solisoli ni Kalou, o keya muni a kwa vuwako, soliya mai voko au mequ somu; o qai kereviya vuwa, e qai soliya vuwako o keya na wai cola.¹¹A kwa vuwa na lewa, e jikai, na lemu i kalokalo, e nubu na i keli- wai: o vo rewa jiya mai vai na wai ni cola iqoi?¹² o vo oka cake sara mai vo Jekope, na lemadu momo, o keya a soliya vuwako madou na i keli- wai, a somu ke o keya, o rau o luveya, qei nidru na leya manumanu?¹³A tata o Jisu a kwa vuwa, o keya yakiya e somiya na wai kwe e na mata somu tale;¹⁴ o keya e somiya na wai qu soliya vuwa, e na tasi mata somu tale me tawa mudu; na wai qu na soliya vuwa, e na no tu e yaloga me mata-ni-wai tovure i na cola tawa mudu.¹⁵A kwa vuwa na lewa, soliya, mai voko au na wai i qoi, mequ kuwa ni mata somu, se o la mai mequ taki.¹⁶ A kwa vuwa o JISU, lai coviya mai na lemu teigwane, me muru la mai i kei.¹⁷A tata na lewa, a kwa, e jikai na lequ teigwane. A kwa vuwa o Jisu, o kwa djina, e jikai na lemu teigwane;¹⁸ eru lima lemu teigwane i mata; o keya muru no vata i kwe e tasi lemu: o vo tata djina i na kwa i gi.¹⁹A kwa vuwa na lewa, a qu vo qai kila jiya, e kiya na parofita o iko.²⁰ A ru dau soro na lemadu qase i na yataga i kwe; mutu kwa, e no mai Jerusalemi e jiki e dodonu medu soro ke.²¹A kwa vuwa o Jisu, lewa, va djina jiya na lequ tata: e na la mai na gauna mutu na jikai ni lotu ke vo tamaqu, i na yataga i kwe, se mai Jerusalemi.²² Mutu lotu vuwa mutu tasi kila jiya: madu kila jiya o keya madu lotu vuwa e tubu mai vuwadru na kwai Jutia na i va cola.²³E na la mai na gauna, a cava mai, e ru na lotu va yalo ka vai djina vuwa o tamada o rau na lotu djina, e vademia o tamada me kodaki i kwe orau na lotu vua.²⁴ E yalo na kalou: o rau eru lotu vuwa, e dodonu meru lotu va yalo ka vai djina.²⁵A kwa vua na lewa, o vo kila jiya ni na la mai na Mesaia, [o kea e lai kawai na Karisito]: ni vo la mai o keya , e kwa vuwako datou na kwa taucoko ga.²⁶ A kwa vuwa o jisu, o yau ga qu kwa no vuwako.²⁷Aru qai la mai na leya tisaiveli, e kara cidru ni ru vi tukutuku qai niya na lewa: e jikai ni kiya na tamata e tarogiya, Na cava o vadaniya? se o vi tukutuku qaneyia ina vuku ni cava?²⁸E qai dei niya lai kalokalo na lewa, a la yaji i rara, a kwa vuwadru na tamata.²⁹ Mutu bau la mutu lai daniya na tamata, o keya e kwa mai vuwako yau na kwa taucoko ga qu vaveya; o keya ikwe na karisito,se jikai?³⁰ Aru qai la dai yaji i rara, aru la vuwa.³¹Ni si bere mai, aru qai marejiya na tisaiveli, aru kwa, va vuvuli mo kana re.³² A kwa vuwadru o keya, E vo no tu na kwa mequ kaniya, mutu tasi kila jiya.³³ A qai va rogo jidru na tisaiveli, e bau kiya na tamata e kau mai na kwa vuwa?³⁴A kwa vuwadru o jisu, na kequ vata na mequ, mequ na vaveya e yaloga o keya e vatala jiko yau mai, mequ vadevu niya na leya cakacaka.³⁵ A mutu tasi kwa, e vo e va na vula, me qai cava na yabaki? daniya, a qu kwa vuwako mutou, mutu mata cake, mutu daniya nai teitei e voleka ni makuga na yabaki.³⁶ O keya e musukiya e na saumi, e koro niya e vuwa i na cola tawa mudu; meru marau vata o keya e kabu raki niya qei niya o keya e musukiya.³⁷E djina ke nai tukutuku i kwe, e kiya e kaburaki niya e kiya e musukiya.³⁸ A qu kwa vuwako mutou mutu musukiya na kwa mutu tasi cakacaka ke: e yavalu eru cakacaka ke: mutu vo rewa jiya na vuwa ni ledru cakacaka.³⁹E ru levu na kwai Samaria ina rara igi eru vabau jiya na vuku ni leya i tukutuku na lewa, o keya e vatakeya, a kwa mai vuwakoyau okeya na kwa taucoko ga qu vaveya.⁴⁰ Ni ru vo la mai na kwai Samariya, aru masu jiya me nokoto ga mai kei igi me bogi ruwa.⁴¹A ru levu muni aru vabau jiya me bale jiya na leya i tukutuku;⁴² aru kwa vuwa na lewa, i qoi madu tasi vabaujiya bale jiya na lemu tata ga: madu vo varogo o madou, madu kila jiya ni okeya djina i kwe na ledru i vacola na kwai vuravura.⁴³Ni vo devu e ruwa na bogi a vo ladai mai kei gi o keya, a cava i Kalili.⁴⁴ A vata keya o jisu, e vo jikai na profita e dokai la vanua.⁴⁵ Ni vo la mai kalili keya, aru vacegu niya orau na kwai kalili,bale jiya niru daniya na kwa taucoko ga e vaveya o keya mai Jerusalemi i na soqo, niru la muni o rau i na soqo.⁴⁶A vo la tale mai o Jisu i Kena i Kalili, na rara a vukiciya ke na wai me waini. A kiya na turaga a tauvi mate o luveya i Kepanaumi.⁴⁷ A vo varogo o keya ni la mai Jutia o Jisu i Kalili, a la vuwa, a masu jiya me la bale mai me va cola niya o luveya; e vo voleka ni mate.⁴⁸A kwa vuwa o Jisu, kodaki mutu tasi daniya e yavalu na kwa mana qei niya na kwa e vivakurabuitaki mutu na tasi vabaujiya.⁴⁹ A kwa vuwa na turaga, la bale mai, ke mate o luequ.⁵⁰ A kwa vuwa o Jisu, la yaji; e vo cola o luvemu. A va djina jiya na tamata na kwa e kwa o Jisu, a la yaji o keya.⁵¹Ni vo la bale no, a ru vo la mai tavaki niya na leya tamata, a ru tukutuku vuwa, a kwa, e vo cola o luvemu.⁵² A qai tarogidru o keya na auwa a tekivu me cola ke o keya. a ru kwa vuwa, a vo la dai na katakata ni yavi na i ka vitu ni auwa.⁵³A kila

jiya ke o tamaya na yauwa sara ga a kwa ke vuwa o Jisu, e vo cola o luvenu; a vabaujiya o keya, qei nidru na leya vu were.⁵⁴ I kwe tale na i karuwa ni kwa mana e vaveya o Jisu, ni la mai i Jitua i Kalili.

Chapter 5

¹Oji ikwe a qai tara ekia na ledru soqo na Jiu, a qai ladake ke o Jisu i Jerusalemi. ²I Jerusalemi ina mata ni bai ni sipi e nokoto ke ekia na tobu wai i vato kai no va Iperiu na Pecesita, e lima ka were e tara tu. ³Kia na wiliwili levu ni tamata evu tauvimate mataboko lokiloki se paralase aru daro tu. ⁴E dau yaco na gauna dau labale mai ke na agilosu ni kalou dau ma va yavala jia na toki wai, na matai ga ni tamata e toni yaloga ena vacolai vitalia na mate cava e tauvia tu. ⁵E kia na tamata e vo tauvimate tu e tolusagavulu ka walu na yabaki a daru tu. ⁶Na gauna o Jisu a tolavia ke na tamata ikwe ni daro tu, a qau kilajia mai ni o kia vo balavu la daro tu, a qai tarogia ekia na taro, “Okio o okajia mo cola?” ⁷A qai saumi yaji la sau ni taro, “Isaka e tasi kia e mata vukeiko ai mequ lai toni vena tobu. Na gauna mequ loyaji toni na tobu e kia tala na tamata ena vo simata vokoau. ⁸A qai kwa vua o Jisu Tucake, qulumia lemu darodaro o yato” ⁹Na gauna vata noga igi a vacolai ke na tamata ikwe, a tucake qulumia la darodaro a taubale, iya na siga igi na sigatabu ¹⁰Okuru na Jiu aru qai Tarogia na tamata vacolai “Nikua na Sigatabu e Tabu ke na qulumia wavoki lem yayani daro” ¹¹A qai saumia yaji na ledru taro “Okia a vacola niko yau a kwa vokoyau mequ tucake mequ qulumia lequ yaya ni daro qu yato” ¹²Aru qai taragia “Ocei na tamata a kwa vuako mo tucake mo yato?” ¹³Iya na tamata a vacolai atasi kilajia ocei a vacolania balejia o Jisu a oji ga igi a vo valutulo balejia a levu na tamata aru vo oso yaji ¹⁴Vo oji e vica na gauna o Jisu a qai sota qanea tale na tamata vacolai i were nilotu a qai kwa vua “Oiko o vo vacolai o vo sereki kua tale ni o tara ekia na kwa e tasi kodaki na yalo ni kalou kodaki e jikai na qai kia na kwa e yaca vuako. ¹⁵Na tamata ikwe a qau lai kwa vuadru na Jiutia ni o Jisu a vacolania. ¹⁶Mai na veikwa taucoko ikwe aru qai vaburabura nia o Jisu okura na kwai Jiutia balejia na kwa a vayaeonia ni ja sigatabu. ¹⁷A qai saumia yaji vuadru o Jisu, “o tamaqu e vayaco kwa no ga re makwe o au muni qu cakacaka muni makwe. ¹⁸Aru qai oca na kwai Jiutia aru qai kwa meru vamatenia balejia ga ni tasi voroki na lawa ni sigatabu iya aru numia muni ni varivariva cia no na kalou. ¹⁹A qai kwa vuadru o Jisu o jina, jina, nai ni kalou, na luve ena tara ga na kwa e tara no o Tamaya ²⁰Na kalou ena lomanaia lai luve ena varaitakinia vua na veikwa taucoko e tara ga vainia, vata ena varaitakinia vua na veikwa oka taucoko ona kuvabui ke. ²¹Na kalou talega e vacola nidru mai na mate solia vuadru nia cegu ni cola iya erewa ni tara muni igi nai luve ni Kalou. ²²Na Kalou e tasi valewaia ekia na Tamata, iya vo solia taucoko na lewa ve lai luve. ²³Balejia o kuru na tamata meru dokaia nai luve ni kalou kodaki ga ru dokaia na kalou. Okia ga e tasi dokaia se tasi rokovia na luve ni lalou igi e tasi vokovia muni na kalou ²⁴Jina, Jina okio ga e rogocia lequ tata qai vata e vabaujia ena rewajia na Bula lawamudu vata ena tasi laiocaji. ²⁵E jina, e jina na gauna e vo voleka mai na gauna eru na vogocia ke e domo na luve ni kalou na tamata mate vata okuru na cola tu eru na vacolai mai. ²⁶Na kalou e vacolania ga vainia e solia talega ve lai luve balejia me rewa ni vacolania ga vainia. ²⁷Na kalou e solia talega na lewa ni veilewai ve lai luve me rewa ni lewaidru na tamata ²⁸Na kwa ikwe me kua ni karaciko balejia na yaco mai na gauna okuru na daro tu na bulubulu eru na rogocia ma e domo. ²⁹Eru na qai juna mai rara. Iya okuru na vatulewa donu eru na tucake tale meru vacolai iya okuru na vatulewa cala eru tucake tale meru lai ocaji. ³⁰Aqu tasivewa ni tara e kia na kwa balejiko yau niqu rogocia aqu soli lewa kodaki qu na tasi tekecia lequ lewa, qu na tekucia ga la lewa e Tamaqu ³¹Kodaki qu kwa kia na kwa balejiko au ena tasi jina na kwa qu kwa. ³²Ena kia tale ena kwa kia na kwa balejiko au iya na kwa e kwa ena jina. ³³Oika o vo vakau mai vo Joni o Joni vo kwa mai na kwa jina ³⁴Nai tukutuku qu rogocia e tasi lamai ve na tamata Qu na kwa ikwe me rewa ni taqamaki niko. ³⁵Okia iqoi na kakarama e dau caudre e dau qai mudre mai iya mutu okajia me wawa valailai me mutu rewa ni mavau takinia ³⁶Iya nai tukutuku e nokoto vokoyau e oka cake sava mai ve nai tukutuku e nokoto vo Joni, na cakacaka e solia mai vokoyau o Tamaqu qu na vaoinia, na cakacaka ga e solia mai vokoyau o Tamaqu qu na tara. ³⁷O tamaqu okia a vatalajiko yau mai a vo kwa oji na kequ i tukutuku Sibere ni kia e rogocia e domo se dania e mata. ³⁸E tasi nokoto vuako e kai rogorogo edomo balejia o tasi vabaujia no okia e vatalajia no mai ³⁹O vadania nai vunau balejia o numia ona rewajia kece na bula tawamudu vata nai vunau vata no ga iqoi e kwa no na kequ i tukutuku. ⁴⁰Oiko o tasi vatavai mo layaji vokoyau mo vadania yaji na cola. ⁴¹Aqu tasi ciqomia na vayaloqaqataki mai vuadru na tamata. ⁴²Iya qu kilajia e no qaneko mutou no na loloma ni kalou. ⁴³Aqu la no mai ikwe qu kau no mai e yaca o tamaqu o mutou mutu qai tasi ciqomiko yau, ke kia tale a la mai me kau ga mai e yaca mutu na ciqomia. ⁴⁴Mo vabaujia vacava nio. Eiqomia mai na vayalo qaqa taki mai vuadru tale na tamata iya mutu tasi ciqomia na tata e lamai vua na kalou? ⁴⁵Kua ni o numia mequ lamai o yau me rewataki ke lemu sau ni tavo oiko vua na kalou. Ioia ga me saumia taro o Mosese, okia vo biujia ke lemu vabaujia. ⁴⁶Kodaki o vabaujia o Mosese dodonu mo vabaujiko au muni, balejia okia a volaia na lequ tata. ⁴⁷Kodaki o tasi vabaujia na kwa e volaia, o na qai vabaujiko yau vacava?”

Chapter 6

¹Ni vo devu na vi kwa i kwe, a qai la o Jisu e kiya na tavo ni wasawasa i Kalili, i Taiperia. ²Eru levu sara e ru tekuciya, e ru daniya na vi kwa mana e vaveya o keya vuwadru na tauvi mate. ³A vo cabe jiya na yataga o Jisu, a no mai ke qei nidru na leya tisaiveli. ⁴A vo voleka na kana vata ni lako siviya a ru dau vaveya na kwai Jiutia. ⁵Me qai mata cake o Jisu, e vo daniya ni ru levu sara e ru la mai vuwa, a kwa o Filipi. ⁶Du voliya mai vai na madrai, meru kana ke o rau o kwe?E kwa na kwa i kwe me tovoli vuwa; e vo kila jiya o keya na kwa e kilajiya. ⁷A kwa vuwa o Filipi, e tasi rau jidru na madrai e voli i na pene e ruwa na drau, meru yakiya va yalai ga. ⁸E kiya vuwadru na leya tisaiveli, o Adriu, la tacini o Saimoni Pita, a kwa vuwa ⁹E nokoto i kei e kiya na i luve teigwane e no vuwa e lima na i buli madrai parile, e ruwa na ika; e yaga va cava i kwe vuwadru na lewe levu i kwe? ¹⁰A kwa o Jisu, kwa vuwadru na tamata meru no. A vo levu na mau na vanuwa igi. ¹¹A ru no bale na tamata e ru bara lima na udolu. A qulu miya na i buli madrai o Jisu, ¹²A va okaoka, a votaiya vuwadru na tisaiveli, o rau na tisaiveli, vuwadru na no bale; e kodaki muni ke na ika me raujidru. Ni ru vo bori, a kwa o keya vuwadru na leya tisaiveli, koro niya vata e jiki yalai e vo, me kuwa ni lavele e kiya na kwa. ¹³A ru qai lugiya vata, a ru va vuqa niya na sova e jini ruwa e jiki yalai na madrai parile e lima, e vo vuwadru na kana. ¹⁴O rau na tamata niru vo daniya na cakacaka mana e vaveya o Jisu, e ru kwa, o keya djina i kwe na parofita igi e dodonu me la mai vuravura. ¹⁵Ni vo kila jiya o Jisu e ru naki jiya me la mai me qulumiya va kaikai meru buliya me tui, a la takiya tale i na ulu-ni-yataga. ¹⁶Ni vo yavi mai, a ru vo la bale o rau na leya tisaiveli i matacawa, ¹⁷A vodo i na waqa, a la viya na wasawasa i Kepanaumi. A vo gilogilo mai na vanuwa, a tasi cava vuwadru o Jisu. ¹⁸A vo tubu mai na wai balejiya ni vo liwa na cagi. ¹⁹Ni ru vo voce yaji e tolu na maile ka va caca, e ru vo doniya o Jisu e vo la mai i na yaloga ni wai, a taroviya na waqa; a ru vo mataku. ²⁰A kwa vuwadru o keya, o au i kwe; kuwa ni mataku. ²¹E ru qai oka jiya me vodo i waqa o keya; a qai vuki vasuri na waqa na vanuwa me ru la ke. ²²E kiya na qwata, o rau na vuqa tu a ru vo no e kiya e tavo na ruwai, ni ru vo daniya e vo jikai mai kei gi e kani kiya na velovelo, o keya ga a ru vodo kiya na tisaivele, o Jisu, o rau na leya tisaiveli a ru soko yaji vai nidru ga; ²³[ni ru vo la mai e yavalu na velovelo mai Taiperia, e voleka i na vanuwa a ru kana madrai ke, a vo va okaoka devu na Turaga:] ²⁴Ni ru vo daniya na lewe levu ni vo tasi no mai kei gi o Jisu, se o rau na leya tisaiveli, a ru vodo muni i na waqa, a la yaji i Kepanaumi, me vadaniya o Jisu. ²⁵Ni ru vo daniya ina wai igi, aru kwa vuwa, vavuvuli, o la mai i kei ni gica? ²⁶A tata vuwadru o Jisu, a kwa, E djina, e djina, aqu vo kwa vuwako mutou, mutu tasi vada niko au ni mutu daniya na vi kwa mana, ni mutu kaniya ga na i buli madraim a mutu bori ke. ²⁷Mutu kuwa ni wale me me kemutou na cawa e vo devu rewa, io me kemuuutou ga na cawa e no tu i na cola tawa mudu, o keya e na soliya vuwako mutou na luve ni tamata: o keya a va djinadjinataki niya na kalou o Tamaya. ²⁸A ru kwa vuwa, na cava me madu va vey, medu vaveya na cakacaka e oka vuwa na Kalou? ²⁹A tata o Jisu a kwa vuwadru, o keya i kwe na cakacaka e oka vuwa na Kalou me mutu vabaujiya a vatala jiya mai o keya. ³⁰Aru qai kwa vuwa na cava nai va djinadjina o vaveya, me madu daniya me madu vabaujiko? ³¹na ledu qase eru kaniya na mana i na vikai; e kodaki ni vo volai, a vo soliya vuwadru o keya na madrai mai lomalagi meru kaniya. ³²A qai kwa vuwadru o Jisu, E djina e djina, qu kwa vuwako mutou, e jikai o Mosese a soliya vuwako mutou na madrai mai lomalagi, o Tamaqu ga a soliya vuwako mutou na madrai djina mai lomalagi. ³³O keya ikwe na madrai mai vuwa na Kalou, o keya a la bale mai lomalagi, a soliya na cola vuwadru na kwai vuravura. ³⁴Aru qai kwa vuwa, o mutou na Turaga soliya no ga mai vuwako madou na madrai iqoi. ³⁵A kwa vuwadru o Jisu, o au na madrai ni cola, o keya e la mai vuwako au, e tasi mata kana, o keya e vabaujiko au, e tasi mata somu tale. ³⁶Aqu kwa vuwako mutou, mutu tolaviko au, a mutu tasi vabaujiya. ³⁷O rau taucoko ga a soliya mai o Tamaqu e ru na la mai vuwako au, o keya e na la mai vuwako au, qu na tasi deiniya dai. ³⁸Ni qu tasi la bale mai lomalagi mequ vaveya qu yalo, mequ vaveya ga e yalo o keya a vatala jiko au mai. ³⁹O keya ikwe e yaloga o keya a vatala jiko au mai, ⁴⁰mequ kuwa ni valavele niya e kiya vuwadru a soliya mai vuwako au o keya, mequ va tu niya cake tale i na siga mai bere. ⁴¹A ru qai vele gudrugudrutaki nita o rau na kwai Jutia, a kwa, o au na madrai a la bale mai lomalagi. ⁴²A ru kwa, e tasi niya o Jisu o keya I kwe, o luveya o josefa, o tamaya qei niya la nene edu kila jiya, a qai kwa va cava mai o keya, a qu la bale mai lomalagi. ⁴³A tata o Jisu a kwa vuwadru, mutu kuwa ni vele gudrugudru. ⁴⁴E tasi la rewa mai vuwako au e kiya na tamata, kodaki e tasi va yarayarataki nita o Tamaqu a vatala jiko au mai, qu na va tu niya cake tale I na siga mai bere. ⁴⁵A voliya na parofita, e na va vuli cidru taucoko ga na Kalou. a ru vo la mai ke voko au o rau yakiya e ru varogo vuwa o Tamaqu, a vi vavulici. ⁴⁶E tasi daniya o Tamaqu e kiya na tamata, o keya takiya ga e la mai vuwa na Kalou, e daniya. ⁴⁷E djina, e djina, qu vo kwa vuwako mutou o keya e vabaujiko au e rewa jiya na cola tawa mudu. ⁴⁸O au na madrai ni cola. ⁴⁹A ru kaniya na mana mai na vikai o rau na ledu qase, a ru mate ga. ⁵⁰O keya I kwe na madrai, a la bale mai lomalagi, Meri kaniya na tamata e ru tasi mate. ⁵¹O au na madrai ni cola a la bale mai lomalagi, kodaki e kiya e kaniya na madrai I kwe e na cola me tawa mudu, qu na soliya me cola ke o rau na kwai vuravura. ⁵²A ru qai vileji vai nidru

na kwai Jutia, a ru kwa, e soliya rewa va cava na tamata I kwe e lewe medu kaniya. ⁵³ A qai kwa vuwadru o Jisu, "E djina, e djina, a qu vo kwa vuwako mutou, kodaki mutu tasi kaniya e lewe na luve ni tamata se somiya e dra, e jikai vuwako mutou na cola. ⁵⁴ O keya e kaniya qu lewe, se so iya qu dra, e rewa jiya na cola tawa mudu, qu na va tu cake niya I na siga mai bere. ⁵⁵ Ni jiya cawa djina qu lewe, a jiya kwa ni somu djina qu dra. ⁵⁶ O keya e kaniya qu lewe, se somiya qu dra, e no voko au, o au muni qu mo vuwa. ⁵⁷ E kodaki e cola no o tamaqu a vatata jiko au mai, a qu cola muni e vuku o Tamaqu, e kodaki muni ke o keya e kaniko au, e na cola balejiko au. ⁵⁸ O keya I kwe na madrai a la bale mai lomalagi e tasi tautauvata na mana a ru kaniya na lemutu qase, a ru mate ga, o keya e kaniya na madrai I kwe, e cola me tawa mudu. ⁵⁹ A tataki niya na vi kwa I kwe o keya I na vi were ni lotu, no vo va vulicidru mai Kepanaumi. ⁶⁰ E ru levu vuwadru na leya tisaiveli ni ru varogo e ru kwa, na tata dredrei I kwe, o cei e vabau jiya rewa? ⁶¹ Ni vo kila jiya o Jisu e yaloga, a ru vele gudrugudru o rau na leya tisaiveli I na kwa I kwe, a kwa vuwadru, e va tarabe niko mutou na kwa I kwe. ⁶² E na kodaki I vai kodaki mutu daniya na luve ni tamata e la cake I na vanuwa a no ke I mata. ⁶³ Na yalo e soliya na cola, e lewe e tasi yaga, na tata z qu kwa vuwako mutou e va yalo, e vuni cola. ⁶⁴ E yavalu vuwako mutou e tasi vabau jiya. E kila jidru mai nai va tekivu o Jisu e ru tasi va baujiya B qei niya e soliya yaji. ⁶⁵ A kwa, o keya I kwe qu kwa ke vuwako mutou, e jikai e kiya na tamata e la rewa mai vuwako au, kodaki e tasi soliya rewa vuwa o Tamaqu. ⁶⁶ Na kwa I kwe e ru sula dei ke e ru levu vuwadru na leya tisaiveli, a ru vo tasi la vata qaneya. ⁶⁷ A qai kwa o Jisu vuwadru na lewe jini karuwa, mutu vo mata dei muni o mutou? ⁶⁸ A qai kwa vuwa o Saimoni Pita, o mutou na Turaga, madu na la vo cei? e no ga vuwako mutou na tata ni cola tawa mudu. ⁶⁹ madu vo vabau jiya madu kila jiya, O mutou na Karisito, na luve ni Kalou cola. ⁷⁰ A kwa vuwadru o Jisu, a qu tasidjigitaki niko mutou na lewe jini karuwa, io e kiya vuwako mutou la I to na nitu? ⁷¹ A tataki jiya o Jitutasa Isikarioti, o luveya o Saimono, o keya I kwe e na soliya yaji a kiya na jini karuwa o keya.

Chapter 7

¹Ni vo devu na vikwa ikwe, avo layaji i Kalili o Jisu, avo tasi mata layaji i Jutiya balejiya niru okajiya no meru vamateniya na kwai Jutiya. ²Avo voleka na ledru soqoni levu na kwai Jutiya, na solevu ni were vacevaceva. ³Aru qai kwaya vuwa la tacini, "Ladai ikei, mo layaji i Jutiya, meru tolaviya muni o rau na lemu jisaiveli na lemu cakacaka. ⁴Nivo jikai ni kiya e okajiya me kilai, mo vaveya no na vikwa ikwe, vatakeko yaji vuwadru na kwai vuravura." ⁵Eru jikai ni vabaujiya na leya tacini. ⁶A qai kwaya vuwadru o Jisu, "E sibere ni yaco mai na lequ gauna, ia na lemutu gauna e vu tautauvata ga na gauna ikwe. ⁷Eru jikai ni burajiko au ga, ni qu varaitaki niya na keya bura na ledru i varau. ⁸Mutu lacake i na solevu ikwe, ni qu sibere ni lacake i na solevu ikwe, ni sibere ni yaco mai na lequ gauna. ⁹Ia ni vo tata devu vuwadru, a nokoto no ga i Kalili. ¹⁰Ia niru vo lacake na leya i tacini, a qai lacake muni o keya i na solevu, e jikai ni vatakiya e cilo no ga. ¹¹E ru qai vadaniya na kwai Jutiya i na solevu, aru kwa, E nokoto no i vai o keya?" ¹²A ru vo tata takiniya lo valevu o rau na tamata, eru kwa eso, "E tamata oka o keya." ¹³Eru kwa eru yavalu, "E jikai, e lawaki jidru no na tamata." ¹⁴E jikai ni kiya e kwaya vuwa vadodonu vuwa na kwa, niru vo matakuciya o rau na kwai Jutiya. ¹⁵Ia ina vimama ni gauna ni solevu, avo lacake o Jisu i na werenisoro me lai vavuvulijidru. ¹⁶Aru kurabuitaki niya na kwai Jutiya, aru kwa, "E kilajiya vacava na i vola na tamata ikwe? Ni jikai ni vavulici ga re." ¹⁷A qai tata vuwadru o Jisu a kwa, "E jikai ni lequ i vavuvuli, e leya ga o keya a vatalajiko au mai." ¹⁸Kodaki e kiya okajiya me vaveya e yaloga o keya, e na kilajiya e lamai vuwa na Kalou na i vavuvuli, se aqu kwa no ga o au. ¹⁹O keya e kwaya vainiya ga, e okajiya me dokai, ia o keya e okajiya me dokai o keya e vatalajiya no mai, e djina, evo jikai vuwa na cala. ²⁰A jikai ni soliya vuwako mutou o Mosese na i vunau, e jikai ni kiya vuwako mutou me tekuciya na i vunau? Mutu vo mata vamateniya au ina vuku ni cava? ²¹Eru qai kwaya vuwa o rau na tamata, "Bara unuviko mai e kiya na nitu, O cei e mata vamateniya?" ²²A kwaya vuwadru o Jisu, "E kiya ga na cakacaka aqu vo vaveya, ia mutu vo kurabui taucoko ke. ²³Avo soliya vuwako mutou o Mosese na cilivi (ia eya jikai ni vavuniya o Mosese eya vu ga mai vo rau na qase), ia mutu vo cilivi ina siga ni vacecegu. ²⁴Kodaki e cilivi na tamata na siga ni vacecegu me kuwa ni basuki na leya lawa o Mosese, mutu vo ocajiko au balejiya ni qu vacolaniya na tamata i na siga ni vacecegu? ²⁵Kuwa ni lewaiya me kodaki na kwa e lai dani cece, mutu lewaiya oka ga." ²⁶A qai kwaya vuwadru mai Jerusalemi, Tasiniya ga ikwe o keya eru mata vamateniya? ²⁷Ia tolaviya, e tata doudou, aru vo jikai ni kwa vuwa e kiya nakwa. ²⁸E ru vo kilajiya djina na Turaga nivo niya na Karisito djina se jikai? Ia na tamata ikwe edu kilajiya oka na vanuwa e lamai ke, evo jikai ni kiya e kilajiya na vanuwa e lamai ke o keya. ²⁹A qai coco o Jisu niya vaivuli no i na werenisoro, a kwaya "Mutu kilajiya na vanuwa qu lamai ke ia aqu jikai ni laga mai vainiko auga, ia e djina o keya a vatalajiko au mai, ia mutu jikai ni kilajiya. ³⁰Ia aqu kilajiya o au ni qu lamai vuwa, eya vatalajiko au mai, o keya." ³¹Eru vo mata qulumiya ia e jikai kiya e qulumiya rewa, ni sibere ni yaco mai leya gauna. ³²Ia eru lewe levu na tamata eru vabaujiya na leya tata eru kwaya, Ni vo lamai na Karisito, ena vaveya na cakacaka mana e levu cake mai vilewa ikwe e vaveya o keya ikwe?" ³³O rau na Farisi eru rogociya ni vo tata takiniya lo kodaki ikwe o rau na lewe levu, ia o rau na Farisi qanedru na bete levu eru vatalajidru eru yavalu na ovisa meru vesukiya. ³⁴A qai kwaya vuwadru o Jisu, "Aqu na no qaneko mutou ga valailai, aqu na qai layaji vuwa o keya vatalajiko au mai. ³⁵Mutu na vadaniko au ia mutu na tasi na daniko au, ia na vanuwa qu nokoto no ke, mutu na tasi daniko au, ia na vanuwa aqu no ke, mutu na jikai ni rewa ni layaji ke." ³⁶Aru vikwa yakiniya na kwai Jutiya, E na lai vai o keya medru jikai daniya rewa? mara na layaji vuwadru na dauviyatoyaki vuwadru na kwai Kirisi, me vavulicidru na kwai Kirisi? ³⁷Na tata cava re ikwe e kwaya o keya, Mutu na daniko au, mutu na tasi daniko au, ia na vanuwa aqu nokoto no ke, mutu na jikai ni rewa ni layaji ke?" ³⁸I na visiga mai bere, o keya e levu i na solevu, avo tu o Jisu a coco, a kwaya, "E kiya e mata somu me lamai vuwako au me somu. ³⁹O keya e vabaujiko au, me kodaki e kwaya na i Vola Tabu, ena roro bale mai e kete na vimata ni wai ni colo. ⁴⁰Ia na vikwa e tatatakiniya o keya, a vo niya egina na Yalo Tabu, o keya ena yaco vuwadru na vabaujiya, ni sibere ni soli na Yalo Tabu, ni sibere ni varokorokotaki o Jisu. ⁴¹Eru lewe levu vuwadru na tamata niru vo rogociya na tata ikwe, "E ru vo kwa ikwe, "E djina vo niya ikwe na parovita o keya. ⁴²Aru kwa na yavalu tale, o keya ikwe na Karisito, ia eru kwa eru yavalu oi, "Ena lamai i Kalili na Karisito? ⁴³Evo jikai ni kwa na i Vola Tabu ni lamai na Karisito na leya kwa o Tevita, mai Peceliema, na rara e nokoto ke o Tevita?" ⁴⁴Aru vo vicoqacoqa qaneya na lewe levu. ⁴⁵Aru vo qulumiya e yavalu na tamata, ia e jikai ni kiya e dereiya rewa. ⁴⁶Eru qai lamai na ovisa vuwadru na bete levu qanedru na Farisi, aru kwa vuwadru, "Mutu vo tasi meiya mai ina vuku ni cava?" ⁴⁷Aru kwa o rau na ovisa, e jikai ni kiya na tamata me tata kodaki na tamata ikwe. ⁴⁸Eru qai kwa na Farisi vuwadru, "Mutu vo vacalai muni o mutou? ⁴⁹Mutu vo vabaujiya e kiya vuwadru na turaga se vuwadru na Farisi, se jikai?" ⁵⁰Ia eru vo rusa na tamata ikwe ru vo tasi kilajiya na i vunau. ⁵¹A kwa vuwadru o Nikotimo, o keya a lamai i mata e vo kiya vuwadru. ⁵²"Mara mata ocajiya na tamata na ledu vanuwa, nivo jikai ni rogociya re i mata, me

kilajiya nakwa e vaveya.⁵²Eru vo kwa vuwa, o iko muni na kwai i Kalili, mo vadaniya mo kilajiya ni vo jikai ni kiya na parovita e tubu mai Kalili.⁵³Aru vo dui layaji i na leya were.

Chapter 8

¹Ia avo layaji o Jisu i na uluni yataga ni violive. ²Ia ena qwata lailai avo lesu tale yaji i na werenisoro, aru vo layaji vuwa na tamata taucoko ga, avo no qanedru me vavulicidru. ³O rau na vunivola qanedru na Farisi eru meiya mai vuwa e kiya na yalewa e laidani ni dauteigwane vaveya no. ⁴Aru kwa vuwa vavuvuli, e lai tolavi ni yalewa ikwe e dauteigwane e vaveya no. ⁵Evo kwa vuwako o datou o Mosese i na i vunau, meru lai vadava i na vatu o rau na kodaki ikwe, ia na cava o vo kwa? ⁶Eru vo kwakwa kodaki ikwe meru vorajiya ke, meru beitakiniya rewa ke. Ia avo cuva bale o Jisu, eya volaiya na dada ve jiji ni lima. ⁷Ia eru vo vuki vatarogiya no ga, a tucake o keya, a kwa vuwadru, "O kiya vuwako mutou e jikai ni valavala ca, me virikiya i mata na vatu. ⁸Avo cuva bale tale o keya, a volaiya na dada. ⁹Ia niru vo rogociya, eru vo unu yakiya i rara, teimata na qase ru qai bere yaji na tamata, a no takiya ga o Jisu, avo no ga na lewa ve mata. ¹⁰Nivo tucake o Jisu, avo jikai ni daniya e kiya, na lewa takiyaga, a kwa vuwa, lewa ivei o rau iqoi? E jikai ni kiya e lewaiko mo lai ocayi? ¹¹Avo kwa o keya. E jikai ni kiya, Turaga, a kwa vuwako o Jisu. Aqu vo jikai ni lewa iko mo lai ocayi, mo layati mo kuwa ni vaburabura tale. ¹²A qai kwa tale vuwadru o Jisu, o yau na kakarama i vuravura o keya e teku cikoyau ena jikai ni yato ina gilogilo, ena no tuga vuwa na kakarama ni cola. ¹³O rau na Farisi aru qai kwa vuwa, ovo tukuniko, evo jikai ni djina na lemu i tukutuku. ¹⁴Avo tata o Jisu kwa vuwadru, "Ia kodaki qu tukuniko au, e djina na lequ i tukutuku, ni qu vo kilajiya no na vanuwa qu lamai ke, qu layaji ke, ia mutu jikai ni kilajiya se qu lamai va, se qu la noke. ¹⁵Mutu vo lewaiya me kodaki nakwa e lai dani, aqu jikai ni lewaiya e kiya na tamata. ¹⁶Ia kodaki aqu lewaiya, evo djina na lequ lewa, ni qu tasi no takiya no, ia o au qaneya o Tamaqu, o keya eya vatalajiko au mai. ¹⁷E volai muni na lemutu vunau, ni djina na i tukutuku ni tamata e lewe ruwa. ¹⁸E kiya o au aqu vo tukuniko au, avo tukuniko au o Tamaqu, o keya eya vatalajiko au mai. ¹⁹Eru qai kwa vuwa, "I vai o Tamamu? A kwaya o Jisu, "Mutu vo jikai ni kilajiko au seo Tamaqu, kodaki mutu kilajiko au, mutu na qai kilajiya o Tamaqu." ²⁰A cavujiya na tata ikwe o Jisu i na were ni yau, niya vai vuli no i na werenisoro, e jikai ni kiya e qulumiya, ni sibere ni yaco na leya gauna. ²¹A qai kwa tale vuwadru o keya, "Aqu vo layaji, ia mutu na dau vadaniko au, ia mutu na mate i na lemutu i valavala bura. Ia na vanuwa qu layaji ke, mutu na jikai ni la rewa ke." ²²Eru qai kwa na kwai Jutiya, "Ena vamateniya ga vainiya o keya? Nivo kwa, Na vanuwa qu na lake, mutu na jikai nirewa ni lake?" ²³A kwa vuwadru o keya, "Mutu vo lama i ra, aqu a lamai yata, mutu vo vavuravura, aqu vo jikai ni vavuravura. ²⁴O kiya ikwe, qu vo kwa ke vuwako mutou, Mutu na mate i na lemutu i valavala bura, kodaki ni mutu jikai ni vadjina jiya ni o au, mutu na mate i na lemutu i valavala bura. ²⁵Eru qai kwa vuwa, "O cei o iko?" A kwa vuwadru o Jisu, o keya ga qu vo tukuniya vuwako mutou mai na i vatekivu. ²⁶Evo levu na kwa mequ tatataki niya mequ lewaiko mutou ke, ia e djina o keya e vatalajiko au mai, ia aqu vo kwa vuwadru na kwai vuravura na vikwa aqu rogociya mai vuwa. ²⁷Eru jikai ni kilajiya nivo tata o Tamaya vuwadru o keya. ²⁸A qai kwa vuwadru o Jisu, "Ni mutu a lavejiya cake oji na i luve ni tamata, mutu na qai kilajiya niyo au ga, ni qu jikai ni vaveya e kiya na kwa me niko au ga, ia na vikwa ga e vavuliciko au ke o Tamaqu, o keya igi qu vo tata takiniya ke. ²⁹Ia e no qaneko au no o keya a vatalajiko au mai, e jikai ni biujiko au o Tamqu mequ no takiya ga, ni qu vaveya no ga na kwa e okajiya me qu vaveya vuwa. ³⁰Ni cavujiya no na tata ikwe o keya, eru vo lewe levu eru vabaujiya. ³¹A qai kwa vuwadru o Jisu na kwai Jutiya eru vabaujiya, kodaki mutu vatekuciya no na lequ tata, mutu na qai lequ jisaveli djina. ³²Ia ni mutu na kilajiya na kwa djina, ia na kwa djina ena qai serekiko mutou. ³³Eru qai kwa vuwa, oi o madou na leya kawa o Eparaama, e jikai ni kiya madu bobula ke i na kiya gauna, avo kwa vacava, mutu na sereki?" ³⁴A qai kwa vuwadru o Jisu, "E djina, e djina aqu vo kwa vuwako mutou, o kiya yakiya e valavala bura evo bobula i na valavala bura. ³⁵Evo jikai ni no vakiya ga i na were na bobula, o luveya ga e no vakiya. ³⁶Ia kodaki ena serekiko mutou la i luve, mutu na qai sereki djina ke. ³⁷Aqu vo kilajiya ni mutu leya kawa o Eparaama, ia mutu vo vamate niko au, ni jikai ni nokoto no mutu yaloga na lequ tata. ³⁸A qu vo kwa na vikwa aqu wa tolaviya, aqu vo tolaviya vo Tamaqu ia mutu vo vaveya na vikwa mutu vo rogociya mai vo keya na tamamutou. ³⁹Eru vo tata, aru kwa vuwa, "Na tamamadou o Eparaama." A kwa vuwadru o Jisu, kodaki mutu jiya la i luve o Eparaama mutu na tekuciya leya i valavala o Eparaama. ⁴⁰Ia mutu vo mata vamateniko au, na tamata e kwa vuwako mutou na kwa djina, o keya aqu a varogo mai vuwa na Kalou. e jikai ni vaveya na kwa kodaki ikwe o Eparaama. ⁴¹Mutu vo vaveya o tamamutou, eru qai kwa vuwa, madu vo tasi sucu ina dauyalewa, e kiya ga o Tamamadou na Kalou. ⁴²A qai kwa vuwadru o Jisu, kodaki e tamamutou na Kalou, mutu na lomaniko au, ni qu a tubu mai vuwa na Kalou, aqu a lamai vuwa, aqu a jikai ni laga mai vainiko au ga, ia vo niya ga eya vatajiko au mai. ⁴³E cava mutu jikai ni kilajiya ke na lequ tata? ni mutu vo tasi vabaujiya rewa na lequ tata. ⁴⁴O tamamutou na nitu, ia mutu mata vaveya na leya gagano bura o tamamutou. O keya na dauvivamatei mai na i vatekivu, a jikai ni vabaujiya na kwa djina, ni jikai ga vuwa na kwa djina. N i dau kwa ga na kwa e giritaki, e dau kwa ga na kwa e nokoto no vuwa, ni dau girigiri o keya, na kwa vuni ikwe. ⁴⁵Ia o au, i na vuku ni qu vo tukuniya vuwako mutou na kwa djina, mutu vo jikai ni vadjina jiko au. ⁴⁶O cei vuwako mutou e

vadjinadjina takiniya ni qu cala? Ia kodaki aqu kwa na kwa djina, mutu jikai ni vadjina jiko au i na vuku ni cava?⁴⁷ O keya e leya na Kalou ena rogociya na leya tata na Kalou, ikwe mutu vo jikai ni varorogo ni mutu jikai ni leya na Kalou.⁴⁸ Eru qai tata na kwai Jutiya, aru kwa vuwa, evo jikai li ni ko madou madu kwajina, niyo jiya kwai Samariya, niya unuviko e kiya na nitu?⁴⁹ A kwa o Jisu, e tasi unuviko au e kiya na nitu, ia aqu na varokoroko takiniya ga o Tamaqu, ia mutu vo varivariva ciko au.⁵⁰ Ia aqu tasi vadaniya mequ varokoroko taki, e kiya e vadaniya e lewaiya muni.⁵¹ E djina, e djina, aqu vo kwa vuwako mutou, kodaki e kiya e vabaujiya no ga na lequ tata, e na jikai ni rewa ni mate.⁵² Eru qai kwa vuwa na kwai Jutiya, madu qai kilajiya djina niya unuviko e kiya na nitu. Avo maye o Eparaama vata o rau na parofita, ia ovo kwaya, kodaki e kiya e vabaujiya no ga na lequ tata, e na jikai ni rewa ni mate.⁵³ Ovo levu cake, mara vo lailai bale o Eparaama o tamamutou, o keya avo mate? aru vo mate muni o rau na parofita, ovo kwakwa me niko o cei?⁵⁴ A kwaya o Jisu, "Kodaki aqu varokoroko taki niko au, e kwa wale na lequ vivarokorokotaki, ia o keya o Tamaqu e varokoroko jiko au, o keya mutu kwa me lemutu Kalou.⁵⁵ Ia mutu jikai ga re ni kilajiya, ia aqu kilajiya no o au, ia kodaki qu kwa, aqu jikai ni kilajiya, aqu vo girigiri muni me kodaki o mutou, ia aqu vabaujiya no ga mequ kilajiya na leya tata.⁵⁶ A okajiya valevu saraga o tamamutou o Eparaama meya tolaya na lequ gauna, a tolaviya ena qai marau."⁵⁷ Eru qai kwa vuwa na kwai Jutiya, e jikai ni lima sagavulu na lemu yabaki, ia o bau tolaviya o Eparaama?⁵⁸ A kwa vuwadru o Jisu, Edjina. e djina, aqu vo kwa vuwako mutou, ni sibere ni sucu o Eparaama, aqu vo cola tu.⁵⁹ Eru qai tomikiya e yavalu na vatu, meru vavirikiya ia a cilomaki niya o Jisu, a unuyaji ina were ni soro

Chapter 9

¹Ia nivo layaji o keya, eya tolaviya e kiya na tamata a sucu mataboko. ²Aru tarogiya o rau na leya jisaiveli aru kwa, "Vavuvuli, o cei vuwadru ikwe e valavala bura, o kiya ikwe se o leya momo qaneya la nene, vuni leya sucu mataboko o keya?"³A kwaya o Jisu, e jikai ni valavala bura o kiya ikwe, se o tamaya qaneya la nene, me vadjinadjina taki ga vuwa na cakacaka ni Kalou e vuku. ⁴E dodonu medu na vaveya na leya cakacaka o keya a vatalajiko au mai, ni si siga no, evo voleka muni mai na bogi, ena jikai na tamata me cakacaka rewa ke. ⁵Niqu vo nokoto no i vuravura qu vo jiya kakarama i vuravura.⁶Nivo tata no kodaki ikwe o keya, a katasivi jiya na qwele, a uliya vata na dada vata na qwele, a borojiya ke e mata na tamata mataboko. ⁷A kwa vuwa, "Mo layaji lai draliya mu mata na vanuwa ni sisili o Sailoama" (na keya i balebale, evo lavele). Avo layaji me draliya, a lesu mai avo tola rewa.⁸Aru qai vikwa yakiniya vuwadru na lewe ni rara, qaneya o rau na dautolaviya i mata na daukerekerere, tasiniya ga o keya ikwe a daukerekerere?⁹ Aru kwa eru yavalu, o keya ga ikwe, eso tale, e jikai, ia e kodaki ga o keya, A kwa o keya, o au ga.¹⁰Eru qai kwa vuwa, "Evo tola rewa vacava mu mata?" ¹¹A kwaya o keya, "Na tamata e vatokai o Jisu, a uliya na dada, a borojiya vequ mata, a kwaya vuwako au, 'layaji i na vanuwa ni sisili i Sailoama,' Mo draliya mu mata, ia aqu lai draliya qu mata qu rewa ni tola tale. ¹²Eru qai kwaya vuwa, "I vei o keya?" A kwaya o keya, "Aqu jikai ni kilajiya."¹³A qai meiya o keya na mataboko tu i mata vuwadru na Farisi. ¹⁴Ia vo jiya siga ni vacecegu eya uliya ke o Jisu na dada, qai basukiya e mata. ¹⁵Eru qai tarogiya tale na Farisi, se avo tola rewa vacava. A kwa vuwadru o keya, "A borojiya qu mata na dada, Aqu lai draliya qu qai tola rewa."¹⁶E yavalu vuwadru na Farisi eru qai kwaya, "Na tamata ikwe e tasi jiya tamata ni Kalou, ni vatabuniya na siga ni vacecegu." Eso tale eru kwa, "E vaveya vacava na cakacaka mana ikwe e kiya na tamata valavala bura?" Aru jikai ni yalo vata. ¹⁷Eru kwa vuwa tale na tamata mataboko, "E cava o kwaya ke o keya niya basukiya mu mata?" A kwa o keya vuwadru, e parofita o keya."¹⁸Ia o rau na kwai Jutiya eru jikai ni vabaujiya, niya mataboko tu i mata o keya, avo tola rewa, aru lai coviya mai la momo qaneya na leya nene o keya avo tola rewa.¹⁹Aru vo tarogidru, aru kwa, O luvemuru ikwe, muru vo kwaya niya sucu mataboko? ²⁰E a qai tola rewa vacava o keya? ²¹Eru qai tata qaneya la momo qaneya la nene, aru kwa, maru kilajiya nio luvemaru ikwe e ya sucu mataboko.²²Ia maru jikai ni kilajiya e tola rewa vacava, se o cei a basukiya e mata, maru tasi kilajiya, evo jiya tamata colo o keya tarogiya ga ena kwaya vuwako mutou. Erutata kodaki ikwe o rau na leya momo qaneya la nene, niru vo matakucidru na kwai Jutiya, niru qai yalo vata na kwai Jutiya meru vatabui mai na were ni lotu o keya yakiya e tusanaki niya niyiya Karisito o keya ikwe. ²³Na kwa ikwe eru kwa ke o leya momo qaneya la nene, evo jiya tamata colo o keya tarogiya ga.²⁴Eru qai coviya tale na tamata mataboko, aru kwaya vuwa, varokorokotaki niya na Kalou, madu kilajiya na tamata valavala bura o keya iqoi. ²⁵A qai tata o keya, a kwa, aqu jikai ni kilajiya, se jiya tamata i valavala bura o keya se jikai.E kiya ga na kwa qu kilajiya niyu a mataboko i mata, aqu qai tola rewa.²⁶ru qai kwaya tale vuwa, Na cava eya vaveya vuwako o keya? E basukiya vacava mu mata? ²⁷A kwa vuwadru o keya, aqu vo kwaya wale vuwako mutou ikwe, ia mutu tasi varorogo! mutu mata varogo tale i na vuku ni cava? mutu vo okajiya no mo mutu jiya leya jisaiveli?²⁸Eru qai varivariva ciya aru kwa, O iko muni na leya jisaiveli, ia o madou la jisaiveli o Mosese. ²⁹Madu kilajiya ga niya tata na Kalou vo Mosese, ia na tamata ikwe, madu jikai ni kilajiya e lamai i vai o keya.³⁰A tata o keya na tamata a kwa vuwadru, "E qai kiya na kwa vivakurabuitaki ikwe, ni mutu vo jikai ni kilajiya e lamai i vai o keya, ia eya basukiya qu mata o keya. ³¹E du vo jikai ni rogociya na Kalou na tamata valavala bura, ia kodaki e dau lotu vuwa na Kalou e kiya na tamata, me vaveya leya lewa e rogociya o keya ikwe o keya.³²E jikai ni rogo mai na i vatekivu ni vuravura ni kiya e basukiya ni kiya e sucu mataboko. ³³Kodaki e jikai ni lamai vuwa na Kalou na tamata ikwe e na jikai ni rewajiya e kiya na kwa. ³⁴Evo tata eru kwa vuwa, o iko ga re o wa sucu mai i na valavala bura ia ovo vavuliciko madou? A ru qai vatabuniya.³⁵A qai rogociya o Jisu niru vatabuniya, ia nivo daniya o keya , a kwa vuwa, o vabaujiya na luvu ni Kalou? ³⁶A tata o keya, "O cei o keya na Turaga mequ vabaujiya?" ³⁷A qai kwa vuwa o Jisu, ovo tolaviya devu, ia o kiya ga ikwe muru vo vitataki vata. ³⁸A tata o keya a kwa, O cei o keya, "Turaga mequ vabaujiya."³⁹A vo kwa o Jisu, aqu vo lamai ikwe i vuravura mequ lewaiya, meru tola rewa o rau na jikai ni tola rewa, ia meru mataboko o rau na tola rewa. ⁴⁰O rau na Farisi eru nokoto no i keigi eru rogociya na vikwa ikwe, eru kwa vuwa, madu vo mataboko muni o madou? ⁴¹A kwa vuwadru o Jisu, kodaki mutu vo mataboko, e jikai ni lemutu cala ia mutu qai kwa, madu vo tola, o kiya ikwe evo nokoto ga ke lemutu cala.

Chapter 10

¹E djina, e djina, a qu vo kwa vuwako mutou, o keya e tasi unu I na mata ni were ni ba ni sivi, e cake i na kani kiya na vanuwa, o keya igi na dau driva na dau kovekove. ² O keya e unu i mata ni were, o keya igi na i vatawa ni sivi. ³A vo dolaviya vuwa na i vatawa ni mata ni were! aru vo varogo e domo o rau nana sivi! a covidru na leya sivi eru yaca o keya, a tubecidru i rara. ⁴Ni vo medru na leya sivi I rara a simatataki nidru, a ru tekuciya o rau na sivi! niru vo kila jiya e domo. ⁵E ru na tasi tekucidru na vunilagi! e ru na tuba ga vuwa! niru tasi kila jiya na domo ni vunilagi. ⁶ A kwa vuwadru na tata va tautauvata I kwe o Jisu! a ru tasi kila jiya na vi k2a e kwa vuwadru o keya. ⁷A qai kwa tale vuwadru o Jisu, e djina, e djina, a qu vo kwa vuwako mutou, o au na mata ni were ni sivi. ⁸ O rau taucoko e ru simata mai vuwako au e ru dau driva B e ru kovekove! a ru tasi varogo na kwa e ru kwa na sivi. ⁹O au na mata ni were! kodaki e unu ke e kiya n kwai tamata bale jiko au e na va colai, o na dau unu mai o na dau unu yaji, o na daniya na cawa. ¹⁰ E tasi dau la boto mai na dau driva, me driva ga, e ravuravu, e varauta niya! a qu la mai me rewa vuwadru na cola, io me rewa va levu sara. ¹¹O au na I vatawa oka! a soliya la cola na I vatawa oka e ru vuku na sivi. ¹² O keya e voli la cakacaka e tasi niya na I vatawa, e tasi taukeni jidru na sivi, e daniya na soliya ni la no mai, a vo dai¹³ nidru na sivi okeya, a tuba! a kajidru na soliya, a va balavu sees nidru! a tuba o keya a voli la cakacaka, e kodaki o keya, ni tasi dau numidru na sivi. ¹⁴O au na I vatawa oka! io qu kila jidru o rau na lequ, ¹⁵ io o rau e ru lequ e ru kila jiko au!me kodaki e kila jiko au o Tamaqu, me kodaki qu kila jiya o Tamaqu! a qu soliya muni na lequ cola vuwadru na sivi. ¹⁶ E ru yavalu tale na lequ sivi, e ru tasi nokoto I na ba I kwe! e dodonu mequ meidru muni mai, e ru na varogo qu domo! e qai kiya ga na qwele ni sivi, e kiya na I vatawa. ¹⁷Na kwa I kwe e lomaniko au ke o Tamaqu ni qu vo soliya na lequ cola, mequ kau tale ¹⁸ E tasi kiya e sugu hiya vuwako au I kwe, a qu soliya vai niko au va. A qu rewa jiya mequ soliya, is a qu rewa jiya mequ kau tale. Na i vunau i kwe a soliya mai voko au o Tamaqu. ¹⁹A ru qai vileji tale na kwai Jutia I na vuku ni tata I kwe. ²⁰ A ru levu vuwadru e ru kwa, e unu viya e kiya na nitu B a lialia!a mutu varogo jiya bale jiya na cava? ²¹ E yavalu e ru kwa, e tasi kodaki I kwe na leya tata na tamata e unu viya e kiya na nitu! e rewa jiya e kiya na nitu me basu kiya e mata na mataboko? ²²A qai vai mai Jerusalemi na solevu nova savasavataki ni were ni lotu, a vo vula I driwadriwa. ²³ A la vali o Jisu I na were ni lotu, la varada o Solomoni. ²⁴ A ru qai wavoki jiya na kwai Jutia, a kwa vuwa, na cava na keya balavu na lemu tasi va beitaki niya ke madu yalo? kodaki a vo jiya Karisito, kwa mai va dodonu vuwako madou. ²⁵A kwa vuwadru o Jisu, a qu kwa vuwako mutou, mutu tasi va djina jiya! na cakacaka qu vaveya e yaca o Tamaqu, ok keya I kwe e va djinadjina vuwako au. ²⁶ Mutu tasi va djina jiya, ni mutu tasi niya na lequ sivi. ²⁷A ru varogo na lequ tata o rau na lequ sivi io qu kila jidru, a ru vo tekuciya au! ²⁸ a qu vo soliya vuwadru na cola tawa mudu, e ru na jikai sara ni rusa ,se kiya me kwaliraki niya mai vuwa qu lima. ²⁹O Tamaqu, o keya a soliya vuwako au, e uwasivi I na kwa taucoko ga! e jikai e kiya me rewa jiya me kwaliraki niya mai ve lima o Tamaqu. ³⁰ Maru kiya ga o Tamaqu ³¹ A ru qai lugiya tale na vatu o rau na kwai Jutia, Meri va viri kiya. ³²A kwa vuwadru o Jisu, e levu na cakacaka oka a qu vata keya vuwako mutou nai vuwa o Tamaqu! na cava na cakacaka vuwadru I kwe me mutu va viri jiko au ke? ³³ A kwa vuwadru na kwai Jutia, e jikai I na vuku ni cakacaka oka me madu va viri jiko ke! na vuku ga ni lemu tata vaburaburataki niya na Kalou! ina vuku ni o jiya tamata ga, a qisi jiko mo Kalou. ³⁴A kwa vuwadru o Jisu, e tasi volai I na lemutu I vunau, a qu kwa, mutu jiya Kalou? ³⁵ kodaki a tokoniya me jiya Kalou o keya, ni vo cava vuwadru na tata ni Kalou, e tasi dai rewa na I vola tabu! ³⁶ a mutu kwa vuwa a vo lesiya o Tamaqu a tata I vuravura, o vo tata va buraburataki niya na Kalou! a qu vo kwa, o au na luve ni Kalou? ³⁷ kodaki qu tasi vaveya na leya cakacaka o Tamaqu, kuwa ni vabau jiko au! ³⁸ kodaki qu vaveya, mutu vadjina jiya na cakacaka, kodaki mutu tasi vabau jiko au, mutu kila jiya ke, va djina jiya ni vo nokoto voko au o Tamaqu a qu vo nokoto vuwa. ³⁹ A ru mata qulumiya tale ,a vo la dai o keya mai voru lima. ⁴⁰A vo la dai tale yaji o keya e kiya e tavo o Joritani, e tavo a vo vavitaizo ke o Joni, a nokoto ke. ⁴¹ A ru levu a ru la vu A a, a ru kwa, a ttasi vaveya e kiya na kwa mana o Joni! e djina ga na kwa taucoko ga e tata ke o Joni e vuku na tamata I kwe. ⁴² A ru levu a ru vabau jiya mai kei gi.

Chapter 11

¹E kiya na tamata e tauvi mate, o Lasarusu, na kwai Pecani, na ledru rara o Meri qei niya o Marica la tacini. ² o Meri I kwe a walicia vuwa na turaga na waiwai, quwalaki niya ve la e rau ni ulu, a tauvi mate o gwaneya o lasarusu.³I kwe a lai vatala ke vuwa qai nidru o gwaneya, a kwa, o mutou na Turaga, daniya, a keya o lomaniya e vo tauvi mate.⁴ Ni vo varogo o Jisu e kwa e tasi na viba jiya o keya I na mate I qoi o keya, e na varokorokotaki ke na Kalou, e varokorokotaki tale ke na luve ni Kalou.⁵A dau lomaniya o Marica o Jisu, qaneya la tacini, qaneya o Lasarusu.⁶ A vo varogo o keya ni vo tauvi mate, a no me bogi ruwa tale I na vanuwa igi. ⁷ A vo devu a qai kwa vuwadru na leya tisaiveli, medu la tale I Jutia.⁸A ru kwa vuwa na leya tisaiveli, vavuvuli e ru mata va viri jiko ni kuwa ga na vatu o rau na kwai Jutia! o baci vo la tale I na vanuwa igi? ⁹ A kwa o Jisu, e tasi jini karuwa ga na auwa I na kiya na siga? kodaki e lae kiya I vai siga, e tasi vatau caqe o keya, ni vo daniya na kakarama ni vuravura I kwe!¹⁰kodaki e la e kiya vai bogi, e vataucaqe o keya ni tasi no tu vuwa na kakarama.¹¹ A tatataki niya na kwa I kwe o keya! a vadevu a qai kwa vuwadru, e moce o wekaya tou o Lasarusu! qu vo la mequ vayadra jiya¹²A ru qai kwa o rau na tisaiveli, o mutou na Turaga, kodaki e moce o keya, e na cola. ¹³ A tatataki niya la mate o Jisu! a ru numiya ni tatataki niya o keya na vacegu ni moce. ¹⁴ A qai kwa va macala vuwadru o Jisu, a vo mate o Lasarusu.¹⁵a qu vo marau bale jiko mutou ni qu a tasi no ke, mutu vabau jiya! io medu la ga vuwa. ¹⁶ A qai kwa o Tomasi, o keya a va tokai otitis, vuwadru na leya I vava na tisaiveli, medu la muni, medu mate vata qei niya.¹⁷iNi vo la mai o Jisu, e vo kila jiya ni vo dara bogi va I na I bulubulu. ¹⁸ A vo voleka I Jerusalemi o Pecani, nankeya vayawa bara ruwa na maile. ¹⁹ A ru levu na kwai Jutia e ru la mai vuwa o Marica qei niya o Meri, Meri vacegu nidru, bale jiya o gwanedru. ²⁰ Ni vo varogo o Marica ni vo la mai o Jisu, a vo la I yabaki niya! a nokoto ga I were o Meri.²¹A qai kwa vo Jisu o Marica, o mutou na Turaga, kodaki o nokoto I kei, e tasi viba o gwanequ!²² io qu vo kila jiya e soliya vuwako nikuwa na Kalou na kwa taucoko ga o kere viya vuwa na Kalou. ²³ A kwa vuwa o Jisu, e na tu cake tale o gwanequ.²⁴A kwa vuwa o Marica, a qu kila jiya na tu cake tale o keya I na siga mai bere e ru tu tale ke na mate. ²⁵ A kwa vuwa o Jisu, o au na vuni tu cake tale, qei niya na vu ni cola! o keya e vabau jiko au, kodaki o vo mate, o na cola ga! ²⁶ o keya yakiya e cola e vabaujiko au, e na jikai sara ni mate, o vo vadjina jiya na kwa I kwe, e jikai?²⁷A kwa vuwa o keya, io,Turaga a qu vo va djina jiya ni o Karisito o Mutou, na luve ni Kalou, o keya e dodonu me la mai I vuravura. ²⁸ Ni vo tata kodaki I kwe o keya, a la yaji, a coviya la tacini o Meri a kwa, a vo la mai na I va vuvuli, a tarogiko.²⁹ A qai varogo o keya, a tu cake sara, a la yaji vuwa.³⁰(Si bere ni unu I rara o Jisu, e nokoto ga na vanuwa e ru viritaki ke o Marica) ³¹ O rau na kwai Jutia e ru no vata o Meri I were, a ru vacegu niya, ni ru vo daniya ni vo tu cake o keya, a la yaji, a ru tekuciya, a ru numiya, ni vo la i na i bulubulu o keya me lai tagi mai ke. ³² A vo cava o Meri i na vanuwa a nokoto ke o Jisu, a daniya, a kere bale ve la a kwa vuwa, o mutou na Turaga, kodaki o nokoto I kei,e tasi viba ogwanequ.³³A qai daniya o Jisu la tagi, qei niya na ledru tagi na kwai Jutia a ru la vata mai, e vutu e yalo, a vo rarawa valevu e yalo, ³⁴ a kwa, I vai na vanuwa mutu bulu jiya ke? a ru kwa vuwa Turaga, la mai mo daniya. ³⁵ E tagi o Jisu.³⁶ A ru qai kwa na kwai Jutia, daniya na keya levu na leya loloma vuwa! ³⁷ E yavalu vuwadru a ru kwa, e tasi rewa jiya o keya I kwe, o keya a basukiya na mata ni mataboko, me lewaiya muni me kuwa ni mate na tamata I kwe?³⁸A qai vutu tale e yalo o Jisu, a la I na I bulubulu. E kiya na qwata vatu, na keya e kiya na vatu. ³⁹ A kwa o Jisu, mutu kau dai na vatu.A kwa vuwa o Marica,o gwaneya o keya a vo mate, o mutou na Turaga, e navi Mata o keya! ni vo bogi va la mate. ⁴⁰ A kwa vuwa o Jisu, a qu tasi kwa vuwako, o na daniya na Kaikai ni Kalou,e kodaki o vabaujiya?⁴¹A ru qai kau dai na vatu. A ta cake o jisu, a kwa, I Tamau, a qu vo va okaoka vuwako ni o varogo jiko au mai! ⁴² Ni qu vo kila jiya ni o vo varogo jiko au no ga a qu tata bale jidru na tamata e ru na nokoto ikei, Meri va djina jiya ni o vatala jiko au mai.⁴³ Vo tata devu kodaki i kwe, a coco i na domo levu, Lasarusu, la mai. ⁴⁴ O keya e vo mate a la mai, a vo vavivi tu e lima qei niya e la i na i sele ni mate! e va vivi e ulu ve kiya na i tavoi, e kwa vuwadru o Jisu mutu serekiya, dei niya me la. ⁴⁶⁹¹⁰¹¹E levu sara na kwai Jutia, niru kila jiya ni no mai ke o keya, a ru vo lamai, e jikai e vuku ga o Jisu, Meri daniya o Lasarusu tale ga,o keya a va tu niya mai na mate o keya. O rau na bete levu e ru bose vata meru va mate niya muni o Lasarusu ! ni ru vo levu na kwai Jutia e ru la yaji e vuku, a vabau jiya o Jisu.⁴⁷A ru qai soqo vata o rau na bete levu qa medru na Farisi meru bose, a ru kwa na cava medu vaveya? ni vo vaveya na cakacaka mana e levu na tamata I kwe. ⁴⁸ Kodaki du va kawale taki niya kodaki I kwe, e ru na vabaujiya na tamata taucoko ga! e ru na qai la mai na kwai Roma, e ru na qai sugu jiya ma ledru rara qai niya na matanitu.⁴⁹A kiya vuwadru o Kaiafa o keya a bete levu na yabaki igi, a kwa vuwadru, mutu tasi kila jiya e kiya na kwa, ⁵⁰ Se du va numiya ni yaga voko datou me mate e kiya na tamata e ru vuku na tamata, me kuwa ni rusa namatanitu taucoko.⁵¹A tasi tatataki niya na kwa i kwe vai niya! ni vo bete levu o keya na yabaki igi, a parofisai o keya ni na mate o Jisu e vuku na matanitu igi! ⁵²e jikai i na vuku ni matanitu takiya ga igi, me va soqoni jidru vata na luve ni Kalou e ru vi sereki meru kiya ga . ⁵³ I na siga igi a ru tuvaniya jiya meru va mate niya.⁵⁴O keya I kwe e tasi la vitu mai ke o Jisu ve ru maliwa na kwai Jutia! a vo la yaji

I kei gi I vanuwa voleka I vi kaikai, I na kiya na rara e e yaca o Ifereimi, a ru no ke na leya tisaiveli. ⁵⁵ A vo voleka na ledru soqo na kwai Jutia! a ru levu na la cake i Jerusalemi, i vanuwa, ni si bere na soqo levu ni lako siviya, Meri va savasavataki nidru. ⁵⁶ A ru qai vadaniya o Jisu, a ru vi kwa takiniya vai nidru ga, niru vo no I na were ni lotu, na cava mutu numiya? e na la mai o keya I na soqo levu se jikai? ⁵⁷ A ru vo varojiya na bete levu qai nidru na Farisi B kodaki e kila jiya na vanuwa e no o keya, me kwa mai, Meri qai qulumiya.

Chapter 12

¹E vo e ono na bogi me qai vai na kana vata ni lako siviya, a qai la mai o Jisu I Pecani, e nokoto ke o Lasarusu, a mate i mata o keya a va tu ni tale mai na mate.² A ru vaveya ke na keya i vai yavi! a qwara viya o Marica! e kiya vuwadru e kana qaneya o Lasarusu.³ A qai kau mai o Meri e kiya na paudi waiwai talei sara, na naira djina, a walicia ke e la o Jisu, a quwalaki niya ve rau ni ulu! e devu ciya na yaloga ni were na leya i garu ni waiwai.⁴ A qai kwa vuwadru e kiya la tisaiveli, o Jutasa Isikarioti, o keya a soliya yaji.⁵ Na cava e tasi volitaki ke na waiwai kwe i na pene e tolu na drau, se me soli vuwadru na dravudravua? ⁶Ni tasi numidru ke na dravudravua, a tata ke kodaki kwe o keya! e vuku ga na dau driva, a qulu na Tata i lavo, a kau na kwa e dau dai ke.⁷ A qai kwa o Jisu, daniya ga a maroroi jiya na kwa ikwe o keya, i na siga qu na bulu ke.⁸ A qai no vakiya qaneko mutou na dravudravua o au, qu tasi no vakiya qaneko mutou.⁹ levu sara na kwai Jutia, niru kila jiya ni no mai ke o keya, a ru vo lamai, e jikai e vuku ga o Jisu, Meri daniya o Lasarusu tale ga, o keya a va tu niya mai na mate o keya.¹⁰ O rau na bete levu e ru bose vata meru va mate niya muni o Lasarusu ! ¹¹ni ru vo levu na kwai Jutia e ru la yaji e vuku, a vabau jiya o Jisu.¹² Ni vo qwata e vo levu sara e ru la mai i na kana vata, ni ru vo varogo ni vo la mai Jerusalemi o Jisu, ¹³aru kau na rau ni niu, aru vo la yaji meru sota qaneya, a ru kula vaki nita, Osana e vo kalougata na ledru Tui na Isireli, o keya a la mai na yaca ni Turaga.¹⁴ Io o Jisu, e vo daniya e kiya e kiya na luve ni asa a vodo kiya! e kodaki ni vo volai.¹⁵ O mutou na no mai Saioni, kuwa ni mataku daniya, e vo la mai na lemutu tui, e vodo tu mai na luve ni asa.¹⁶ Na kwa, ikwe e ru tasi kila jiya re na leya tisaiveli! a vo varokorokotaki devu o Jisu, a ru qai numiya ni vo volai o keya ina vi kwa ikwe, a ru vaveya vuwa na vi kwa ikwe.¹⁷ O rau na lewe levu a ru no qaneya ni lai covi o Lasarusu mai na i bulubulu, a va tu niya tale mai na mate, a ru kwa.¹⁸ Na vuku ni kwa ikwe a ru sota muni ke na lewe levu, niru varogo ni vaveya na kwa mana o keya.¹⁹ O rau na Farisi aru qai kwa vai nidru, mutu vo kila jiya ni mutu tasi rewa jiya e kiya na kwa? daniya, e ru vo tekuciya na kwai vuravura taucoko ga. E vo vo na vi matanitu kani kiya, a ru la cake mai i na soqo meru soru! ²¹O rau ikwe a ru la mai vo Filipi, e kwai Peciseita i Kalili, a tarogiya a kwa, madu mata daniya o Jisu, saka.²² Avo la o Filipi, a kwa vuwa o Adriu o rau o Adriu qei niya o Filipi, a ru kwa vo Jisu.²³ tata vuwadru o jisu, a kwa, e vo cava mai na gauna me varokorokotaki ke na luve ni tamata.²⁴ E djina, e djina, a qu vo kwa vuwako mutou, kodaki e tasi mate na vuwa ni sila ni vo lutu i na qwele e na takiya ga! kodaki e mate, e vuwa va levu.²⁵ O keya e lomaniya la cola, e na lavele! o keya e bura jiya la cola I na vuravura I kwe e na maroroi jiya I na cola tawa mudu.²⁶ Kodaki a qwara viko au e kiya, me tekuciya au ga! na vanuwa qu no ke, e na no muni ke o keya e qwara voko au! kodaki e qwara voko au e kiya, e va varokorokotaki niya o Tamaqu.²⁷ E qai vutu qu yalo! na cava mequ kwa? I Tamaqu, va cola niko au mai na gauna ikwe! na kwa I kwe qu na la mai ke i na gauna ikwe.²⁸ I Tamaqu, varokorokotaki mu yaca. A qai rogo mai e kiya na tata mai lomalagi, a qu vo varokorokotaki niya, qu na varokorokotaki niya tale.²⁹ O rau na lewe levu a ru nokoto a ru varogo, aru kwa e kurukuru! aru kwa e yavalu tale, e kiya na agilosi e tata vuwa.³⁰ A tata o Jisu a kwa, e tasi la mai na i tukutuku i kwe bale jiko au, bale jiko mutou ga.³¹ A ru qai lewai na kwai vura vura ikwe! a qai dai i rara na turaga ni vuravura ikwe.³² Ni vo laveji mai vuravura qu na qai va yarayarataki, na tamata taucoko vuwako au.³³ Ni vo tatataki niya na kwa ikwe o keya, me vata keya na mate a mate ke o keya.³⁴ Ru kwa vuwa na lewe levu, Madu varogo mai na i vunau ni no vakiya na Karisito! o kwa va cava, e na lave cake na luve ni tamata? o cei na luve ni tamata ikwe? ³⁵A qai kwa vuwadru o Jisu, e no va lailai vuwako mutou na kakarama!³⁶ Mutu la ni vo no vuwako mutou na kakarama, ke la mai vuwako mutou na gilogilo! e tasi kilajiya evo lai vei.³⁷ E djina ga a vaveya o keya ve ru mata e levu na vi kwa mana, a ru tasi vabau jiya ga! me vai ke na kwa a kwa o Aisea na parofita, a kwa, ³⁸I Jiova o cei e vabau jiya na lemadu i tukutuku? a vata kei vuwa o cei o Jisu?³⁹ Na kwa I kwe eru tasi vabau jiya rewa! ni vo kwa tale o Aisea.⁴⁰ A vo va matabokotaki nita e ru mata, a va kaikaitaki nita e ru yalo o keya! me kuwa ni tola eru mata se meru kila jiya eru yalo, meri saumaki mai, mequ va cola nidru.⁴¹ vo kwa na kwa I kwe o Aisea, ni vo daniya na leya serau, a tokoniya.⁴² A ru levu vuwadru muni na Turaga e ru vabau jiya, io e ru vuku na Farisi, e ru tasi kwa ke ni ru va tabu nidru mai were ni lotu, ⁴³Ni ru oka jiya va levu me va rokorokotaki nidru o rau na tamata, me va lailai ga na ledru varokorokotaki niya na Kalou.⁴⁴ A qai coco o Jisu, a kwa o keya e vabau jiko au, e tasi vabau jiko ga e vabau jiya tale ga o keya e vatala ji, o au mai! ⁴⁵ o keya e daniko au, e daniya muni o keya e vatala jiko au mai.⁴⁶ Aqu vo lamai I vuravura mequ keya kakarama, me kuwa ni no i na gilogilo o keya e vabaujiko au.⁴⁷ Kodaki e kiya e varogo na lequ tata, e tasi qai vabaujiya, aqu vo tasi lewaiya niqu tasi lamai mequ lewaidru na kwai vuravura, mequ vacola nidru ga na kwai vuravura.⁴⁸ E kiya evo lewaiya evo deiniko au, e tasi vabaujiya na lequ tata, na i tukutuku qu vo tata takiniya, o keya ikwe e lewaiya ina siga mai bere.⁴⁹ Ni qu tasi tata vai niko au, O Tamaqu a vatalajiko au mai, a varojiko au na kwa mequ kwa qeiniya na kwa mequ tukuniya.⁵⁰ Io qu vo kilajiya nivo vuni cola tawa mudu na leya i varo, o keya ga, na kwa taucoko ga qu tata takiniya me kodaki na kwa e kwa vuwako au o Tamaqu.

Chapter 13

¹Ni sibere na kana vata ni lako siviya, avo kilajiya o Jisu nivo cava mai na leya gauna me ladai yaji ke i vuravura ikwe vuwa o Tamaya. Nivo lomanidru na leya eru nokoto no i vuravura, a lomanidru i na i devudevuvu. ²Niru vo vaiyavi no, a tubuniya devu i na yaloga o Jutasa Isikarioji, o luveya o Saimoni me soliya yaji. ³A kilajiya o Jisu nivo soliya vuwa o Tamaya na kwa taucoko ga ve lima, ni lamai vuwa na Kalou. ⁴A tucake mai na vaiyavi, a luvajiya na leya i sulu, a kau mai e kiya na i solo a viviya ve luveya. ⁵Nivo devu ikwe avo sovajiya na wai ina dare, a tekivu me savajiya ru la na jisaiveli, a solojiya i na i solo a viviya ve luvuka. ⁶A qai lamai o keya vo Saimoni Pita, Akwa vuwa o keya, "Lequ Turaga, o vo savajiya re qu la?" ⁷A tata o Jisu, a kwa vuwa, na kwa qu vaveya o tasi kilajiya nikuwa, io mai bere ga o na qai kilajiya. ⁸A kwa vuwa o Pita, "O mutou mutou na tasi savajiya sara qu la", o na tasi rewajiya e kiya nakwa vuwako au. ⁹A kwa vuwa o Saimoni Pita, "Lequ Turaga me kuwa ga qu la, qu lima vata qu ulu." ¹⁰A kwa vuwa o Jisu, O keya evo sili devu, e yaga vuwa me sava ga e laga, evo savasava taucoko mutou vo savasava, se mutu jikai taucoko. ¹¹Nivo kilajiya o keya ena soliya yaji na kwa ikwe e kwa ke o keya, mutu tasi savasava taucoko. ¹²Nivo savajiya devu eru la, a uku tale na leya i sulu, a no bale tale a kwa vuwadru, mutu vo kilajiya na kwa aqu vaveya vuwako mutou se jikai? ¹³Mutu vo tokoniko au mequ jiya Turaga mequ jiya i vavuvuli muni, io mutu vo tata djina niqu vo kodaki ke. ¹⁴Kodaki qu vo savajiya mutu la, o na Turaga qeiniya na i vavuvuli, e dodonu muni me mutu vivu yava. ¹⁵Niqu vo soliya e kiya na i varau i vuwako mutou, mutu vaveya me kodaki qu vo vaveya devu vuwako mutou. ¹⁶E djina, e djina, Aqu vo kwa vuwako mutou, e tasi levu na tamata me lailai la Turaga se levu o keya a lai vatala o lailai o keya vatalajiko mai. ¹⁷Kodaki mutu kilajiya na vikwa ikwe, mutu vo kalougata kodaki mutu vaveya. ¹⁸Aqu tasi tataki jiko mutou taucoko ga, aqu kilajiya o keya qu djigitaki niya, me yaco ke na i vola tabu, O keya maru kana madrai vata, e leqe jiko au e kubukubu ni la. ¹⁹Aqu qai kwa vuwako mutou ni sibere ni cava mai, me mutu vabaujiko au nivo cava mai. ²⁰E djina, e djina, qu vo kwa vuwako mutou o kiya yakiya e vacegu niya e kiya equ vatalajiya, e vacegu niko au, o keya e vacegu niko au, o kiya evacegu niko au, e vaceguniya o kiya e vatalajiko au mai. ²¹Nivo tata devu o Jisu, a rarawa e yalo, a vadeitaki niya, a kwa, "E djina, e djina, aqu kwa vuwako mutou, e kiya vuwako mutou e na soliko au yaji." ²²Aru qai laidani na jisaiveli, niru tasi kilajiya e tataki jiya o cei o keya. ²³A ravi ve saro o Jisu ekiya vuwadru na jisaiveli, o keya e dau lomaniya o Jisu. ²⁴A qai degu vacu takiniya o Saimoni Pita, me tarogiya se o cei e tataki jiya. ²⁵O keya e ravi ve saro o Jisu, a kwa vuwa, O mutou na Turaga, O cei igi? ²⁶A kwa o Jisu, o keya qu soliya vuwa na jiki ni madrai qu vo vukiciya, no vo vukiciya devu na jiki ni madrai, avo soliya vuwa o Jutasa Isikarioji, o luveya o Saimoni. ²⁷Nivo devu na jiki ni madrai, a qai unu viya o Setani. A qai kwa vuwa o Jisu na kwa o mata vaveya, vaveya rewa sara. ²⁸E tasi kilajiya e kiya vuwadru e nokoto me kana, se na cava e tata ke kodaki o keya. ²⁹Aru vakasama eru yavalu, ni vo qulu na taga i lavo o Jutasa, a kwa vuwa o Jisu, voliya na vikwa e yaga vuwako datou na kana vata, se me soliya e yavalu na kwa vuwadru na dravudravuwa. ³⁰Nivo qulumiya devu na jiki ni madrai o keya, avo la sara i rara nivo bogi. ³¹Nivo unu yaji o keya, a qai kwa o Jisu, e qai varokorokotaki na luve ni tamata, a varokorokotaki na Kalou e vuku : ³²E varokorokotaki niya muni na Kalou vai niya, io na varokorokotaki niya sara. ³³O luvequ lomani, qu na no valailai ga qaneko mutou. Mutu na vadaniko au: io kodaki qu vo kwa vuwadru na kwai Jutia, mutu vo tasi rewa ni la I na vanuwa qu vo la yaji ke; qu vo kwa muni kodaki ke vuwako mutou. ³⁴E kiya na vanuwa vou qu vo soliya vuwako mutou, me mutu vi lomani; mutu vi lomani kodaki niqu lomaniko mutou, mutu vi lomani kodaki tale ga ke. ³⁵kwa I kwe e ru kila jiya ke na tamata taucoko ga ni mutu vo lequ tisaiveli, kodaki mutu vo vi lomani. ³⁶A kwa vuwa o Saimoni Pita, o mutou na Turaga, mutu vo la I vei? a kwa vuwa o Jisu, na vanuwa qu la ke, o na tasi tekuciko au rewa ke nikuwa; io mai bere ga, o na tekuciko au. ³⁷A kwa vuwa o Pita o mutou na turaga, qu vo tasi tekuciko mutou rewa nikuwa bale jiya na cava? qu na soliya na lequ cola balejiko . ³⁸A kwa vuwa o Jisu, o na soliya na lemu cola balejiko au? E djina, edjina, qu vo kwa vuwako, si bere ni tagi na to, o na vo giritaki niko au va tolu.

Chapter 14

¹Me kuwa ni rarawa mutu yalo:mutu vabau jiya na Kalou: mutu vabaujiyako au tale ga. ²E levu e jiki la were o Tamaqu: kodaki e jikai,qu vo kwa vuwako mutou.Ni qu vo la mequ varautaki niya e jiki me lemutou. ³Kodaki qu vo la mequ varautaki niya e jiki me lemutou, qu na la tale mai, qu na meiko mutou voko au; me mutu no muni na vanuwa qu no ke.⁴Mutu vo kila jiya na vanuwa qu la ke, mutu vo kila jiya muni ka calevu. ⁵A kwa vuwa o Tomasi, o mutou na Turaga, madu tasi kila jiya o vo la I vei: me madu kil jiya vacava na keya calevu? ⁶A kwa vuwa o Jisu, O au na calevu, qei niya na vuni djina, qei niya na vuni cola; e tasi toroviya o tamaqu bale jiko au ga. ⁷Kodaki mutu vo kila jiko au, mutu vo kila jiko au muni: I na siga I kwe mutu vo kila jiya, mutu daniya.⁸A kwa vuwa o Filipi,Turaga, vatakeya mai o Tamamu vuwako madou; madu na qai va cegu. ⁹A kwa vuwa o Jisu, niqu vo no balavu kodaki I kwe qei niko mutou o tasi kila jiko au, Filipi? o keya e daniko au, e daniya o Tamaqu: O kwa va cava,¹⁰O tasi vabau jiko au o tamaqu o Tamaqu eno qaneko au? na kwa qu kwa vuwako qu tasi tata I na lequ kaikai, o Tamaqu e no qaneko au e vaveya la cakacaka. ¹¹Vabau jiko au niqu no qaneya o Tamaqu, o Tamaqu e no qaneko au, o rau muni eru vabaujiya.¹²E djina,e djina, qu kwa vuwako, o keya e vabaujiko au e vaveya na kwa qu vaveya, e vaveya na cakacaka levu bale jiya aqu na la vo Tamaqu. ¹³Na cava o kwa balejiko au, qu na vaveya balejiya o tamaqu me va kalougatataki niya o luveya. ¹⁴Kodaki o tarogiko au e kiya na kwa qu yaca, aqu na vaveya.¹⁵Kodaki, mutu lomaniko au, mutu va rorogo ina lequ I vunau. ¹⁶Qu na masu jiya o Tamaqu,e na soliya vuwako mutou e kiya tale na vi vacegui, me nokoto ga vuwako mutou me tawa mudu; ¹⁷na yalo tabu na vuni kwa djina, o keya e tasi vabaujiya rewa na kwai vuravura,niru tasi daniya se kila jiya: o mutou ga mutu kilajiya:ni mutu no vata no, e unuviko mutou.¹⁸Qu na tasi deiniko mutou me mutu luve- ni- yali: qu na la mai vuwako mutou. ¹⁹Wawa re va lailai, eru na tasi daniko au tale na kwai vuravura: mutu vo tolaviko au: niqu vo cola, mutu na cola muni.²⁰I na siga igi mutu kilajiya ni maru vo kiya vata o Tamaqu, mutu vo kiya vata qaneko au, qu na kiya vata qaneko mutou.²¹O keya e numiya na lequ I vunau me talai rewarewa ke, o keya I kwe e lomaniko au: o keya e lomani ko au e na lomaniya o Tamaqu, qu na lomaniya,qu na vikilaitaki niya vuwa. ²²A kwa vuwa Jiutasa, (e kanikiya o Isikarioti.)o mutou na Turaga, o na vatakeya vuwako madou balejiya na cava, e jikai vuwadru na kwai vuravura?²³A tata o Jisu,a ,kwa vuwa, kodaki e lomaniko au e kiya,e talai rewarewa I na lequ tukutuku; e qai lomaniya o Tamaqu, Maru na la mai vuwa, e no ga vuwa. ²⁴O keya e tasi lomaniko au, e tasi talai rewarewa I na lequ I tukutuku: io na I tukutuku mutu varogo, e tasi lequ, e leya o Tamaqu a vatala jiko au mai. ²⁵A qu tatataki niya na vi kwa vuwako mutou, niqu no vata qaneko mutou. ²⁶Na dau vi vacegui, na yalo Tabu, o keya e vatala jiya mai o Tamaqu e yaca, e va vuliciko mutou I na kwa taucoko ga a qu kwa vuwako mutou. ²⁷A qu vo deiniya vuwako mutou na vacegu, qu vo soliya vuwako mutou na lequ vacegu; qu na tasi soliya vuwako mutou, me kodaki a soliya o vuravura. Me kuwa ni rarawa mutu yalo, se mutu matakau.²⁸Mutu varogo qu kwa vuwako mutou,qu vola yaji, qu qai la tale mai vuwako mutou. kodaki mutu lomaniko au, mutu na marau niqu la vo Tamaqu: ni oka cake voko au o tamaqu. ²⁹A qu qai kwa I mata vuwako mutou ni si bere ni cava mai, me mUtu va djina jiya na gauna e la mai ke.³⁰I na visiga mai bere qu na tasi vi tataki va levu qaneko mutou: no vo la mai na turaga ni vuravura I kwe, a tasI daniya e ki.ya na kwa vuwako au. ³¹Meru kila jiya na kwai vuravura ni qu lomaniya o Tamaqu, me kodaki ni tata voko au o Tamaqu, qu vo vaveya kodaki ke.Tu cake medu la yaji.

Chapter 15

¹O au na vaini djina, ai vatawa ni teitei o Tamaqu. ² Qu katula taucoko ga e tasi vuwa, a kau dai o keya: qu katula taucoko ga e vuwa, e saumaki niya o keya, me vuwa va levu sara. ³Mutu vo saumaki na vuku ni tata qu tata vuwako mutou. ⁴ Mutu no voko au, qu na no vuwako mutou. Me kodaki ni vo tasi vuwa rewa e katula vai niya, kodaki e tasi no vata na vaini; e kodaki muni ke o mutou, kodaki mutu tasi no vuwako au. ⁵O au na vaini, o mutou qu katula: o keya e no vuwako au, o au muni vuwa, e vuwa va levu: kodaki mutu vola la dai mutu na tasi rewa jiya e kiya na kwa. ⁶Kodaki e tasi no voko au e kiya, e biu dai me kodaki na katula ni vaini, e vo wave; a ru lugiya, a ru biu jiya I na quto mudre, me visaki. ⁷ Kodaki mutu vo no vuwako au, e no vuwakomutou na lequ tata, mutu na kereviya na kwa mutu oka jiya, e na cava vuwako mutou. ⁸Na kwa I kwe a va rokorokotaki ke o Tamaqu, mutu vo vuwa va levu: mutu qai lequ tisaiveli. ⁹ E kodaki ni lomaniko au o Tamaqu, qu vo lomaniko mutou tale ga ke: mutu nokoto ga I na lequ loloma. ¹⁰Kodaki mutu talai rewarewa I na lequ I vunau, mutu nokoto I na lequ loloma; kodaki niqu vo talai rewarewa I na leya I vunau o Tamaqu, nokoto no ga ina leya loloma. ¹¹ Qu vo kwa na vi kwa I kwe vuwako mutou, mequ marau no ga balejiko mutou; me vuqa na lemutu marau. ¹²Na lequ I vunau I kwe, me mutu vi lomani me kodaki na lequ lomaniko mutou, ¹³ E jikai na leya loloma e kiya na tamata me oka cake i na kwa i kwe, me soliya la cola vuwadru o wekaya. ¹⁴Mutu vo wekaqu, kodaki mutu vo vaveya na kwa taucoko ga qu varojiya vuwako mutou. ¹⁵ Qu vo tasi vatokai niko mutou tale me lequ tamata: ni vo tasi kila jiya na tamata na kwa e vaveya naleya turaga; qu vo vatokai niko mutou me o wekaqu; niqu vo vatakeya vuwako mutou na kwa taucoko ga qu varogo mai vuwa o Tamaqu. ¹⁶Mutu tasi djigitaki niko au, io qu vo djigitaki niko mutou, la lesiko mutou me mutu la vuwa, me no muni mutu vuwa; me soliya ke vuwako mutou o tamaqu na kwa taucoko ga mutu kere viya vuwa qu yaca. ¹⁷ Na vi kwa I kwe qu varojiya vuwako mutou me mutu vi lomani. ¹⁸Kodaki e burajiko mutou o vuravura, mutu kila jiya niru bura jiko au I mata, eru bura jiko mutou I bere. ¹⁹ Kodaki mutu vo va vuravura, e lomaniya na kwai leya o vuravura: ni mutu vo tasi va vuravura, niqu vo djigitaki niko mutou mai vuravura, ni o keya I kwe e burajiko mutou o vuravura. ²⁰Mutu numiya na tata qu tatataki niya vuwako mutou, e tasilevu na tamata ka lailai na Turaga. kodaki e ru va bura niko au, e ru na vabura niko mutou muni: kodaki e ru talai rewarewa I na lequ tata, e ru na talai rewarewa muni I na lemutu tata. ²¹ Na kwa taucoko ga I kwe eru na vaveya vuwako mutou e vuku ga qu yaca, niru tasi kila jiya o keya vatala jiko au mai. ²² Kodaki qu tasi la mai mequ tata vuwadru, e qai jikai na ledru I valavala ca: e qai jikai na ledru I ulubale I na ledru iv valavala ca. ²³O keya burajiko au, e bura jiya tale ga o Tamaqu. ²⁴ kodaki qu tasi vaveya vuwadru na cakacaka e tasi vaveya e kiya na tamata kani kiya, e jikai na ledru I valavala ca: e ru qai daniya, e ru bura jiko au qa neya o Tamaqu; ²⁵ me vai ke na I tukutuku a volai I na ledru I vunau, e ru bura jiko au ga. ²⁶Ni vo la mai na dauvivacegui, o keya qu vatala jiya vuwako mutou nai vuwa o Tamaqu, na yalo Tabu na vuni kwa djina, o keya a la mai vuwa o Tamaqu, e na tuku niko au o keya. ²⁷ Mut u na dau tukutuku muni o mutou, ni mutu vo no qaneko au mai na I vatekivu.

Chapter 16

¹Aqu tatatakiniya na vikwa ikwe vuwako mutou mo mutu kuwa ni vataucabe. Eru na vatabuniya vuwako mutou na viwerenilotu. ²Ia ena yaco mai na gauna eru na numiya o rau na mata vamatenuko mutou ni ru qwaraviya no Kalou. ³Ia na vikwa ikwe eru vo vaveya vuwako mutou niru vo tasi kilajiya o Tamaqu se o au. ⁴Ia na vikwa ikwe qu na kwa vuwako mutou nivo yaco mai keya gauna, mutu na vanumiya ke ni qu kwa vuwako mutou. Ni qu a jikai ni kwa i mata vuwako mutou, balejiya ga ni qu a nokoto vata qaneko mutou. ⁵Ia ikwe qu vo na layaji vuwa o keya a vatalajiko au mai, ia e jikai ni kiya e tarogiko au, 'I vai o lake?' ⁶Ia ni qu vo kwa vuwako mutou na vikwa ikwe, e luluvu valevu mutu yaloga. ⁷Ia aqu na kwa vaidjina vuwako mutou, ena oka vuwako mutou kodaki mequ na ladai yaji. kodaki aqu na jikai ni ladai yaji, na daunivivacegui ena jikai ni lamai vuwako mutou, ia kodaki mequ na ladai, Aqu na vatalajiya mai vuwako mutou. ⁸Ena lamai o keya, na daunivivacegui ena varaitakiniya i vuravura balejiya na valavala bura, qaneya na valavala dodonu, vata na lewa, ⁹nai valavala bura, balejiya eru jikai ni vabaujiko au, ¹⁰qaneya na kwa dodonu, ni qu na layaji vo Tamaqu, mutu na jikai ni daniko au tale, ¹¹vata na lewa, ni na lewaia na turaga ni vuravura ikwe. ¹²E levu sara na kwa mequ na kwa vuwako mutou, ia mutu na jikai ni rewajiya nikuwa. ¹³Ia nina lamai na Yalo Tabu na vuni kwadjina, ena tuberiko mutou ina vikwa e djina, ena jikai ni kwakwa vainiya ga. Ia ena kwa ga na kwa e rogo, ena kwa muni vuwako mutou na vikwa e sibere ni yaco. ¹⁴Ena varokorokotaki niko au o keya, ni na kau no na lequ ena kwa muni vuwako mutou. ¹⁵Na vikwa taucoko e leya o Tamaqu e lequ. Na kwa ikwe aqu vo kwa ke, nina kau o keya na lequ, ena varaitakiniya vuwako mutou. ¹⁶E vo valailai ga mutu na jikai tolaviko au, ia ena valailai ga mutu na tolaviko tale, ni qu na layaji vo Tamaqu. ¹⁷E yavalu na leya jisaiveli eru kwa vainidru, "Na cava la vuni kwa ke, E na valailai ga mutu na jikai ni daniko au ia ena valailai tale mutu na daniko au, balejiya ni qu na lacake vo Tamaqu?" ¹⁸Na vikwa ikwe, eru na kwa ke, Na cava ikwe e kwa no, Ena kiya na gauna lekaleka? Madu jikai ni kilajiya na cava e kwa no. ¹⁹E kilajiya o Jisu niru mata tarogiya no, a qai kwa vuwadru, "Mutu vo vitarogi takiniya na vikwa aqu kwa, Evo valailai ga mutu na jikai ni tolaviko au, ena vo tale valailai mutu na tolaviko au tale?" ²⁰E djina, e djina, aqu vo kwa vuwako mutou, mutu na tagi tagi ina domo levu, ia o vuravura ena marau. Ena rarawa, mutu yaloga, ena vuki me reki. ²¹Nina vasucu na lewa ena rarawa, nivo yaco mai la siga, ia nivo sucu nai luve, ena jikai nina numiya tale na leya rarawa balejiya na leya marau nivo sucu mai e kiya na tamata i vuravura. ²²Ia evo rarawa mutu yaloga, ia aqu vo tolaviko mutou tale, e marau mutu yaloga, ena jikai ni kiya ena kau dai na lemutu marau. ²³Ina siga igi mutu na jikai ni tarogiko au e kiya na kwa. E djina, e djina, aqu vo kwa vuwako mutou, mutu na kereviya e kiya na kwa vo Tamaqu vequ yaca, ena soliya vuwako mutou. ²⁴Mutu wa jikai ni kereviya e kiya nakwa iqu yaca, mutu kerekere mutu na rewajiya me levu sara ke na lemutu marau. ²⁵Aqu wa kwa vuwako mutou ina tata vatautauvata, ia ena yaco na gauna aqu na jikai ni kwa tale vuwako mutou na tata vatautauvata, ia aqu varaitakiniya me macala vuwako mutou na vikwa e leya o Tamaqu. ²⁶Na siga igi mutu na kerekere e vuku qu yaca ia e tasi yaga mequ tukuniya vuwako mutou ni qu na masujiya o Tamaqu me balejiko mutou, ²⁷nivo lomaniko mutou o Tamaqu, ni mutu vo lomaniko au mutu vo vadjina jiya ni qu vo lamai vuwa o Tamaqu. ²⁸Aqu lamai vo Tamaqu, mequ layaji i vuravura. aqu vo biubiu tale i vuravura mequ layaji vo Tamaqu. ²⁹Aru kwa vuwa o rau na leya jisaiveli, tolaviya, ovo qai tata vamatata, o jikai ni tata takiniya na tata vatautauvata. ³⁰Madu vo kilajiya niyo kilajiya na kwa taucoko, e tasi yaga ve kiya me tarogiko e kiya na taro, na kwa madu vo vadjina jiya ke niyo ladjina mai vuwa na Kalou. ³¹A kwa vuwadru o Jisu, "Mutu vo qai vabaujiya?" ³²Tolaviya, vo yaco mai na gauna, io, evo yaco mai, mutu na visebayaki, na tamata yakiya ina leya vikala werewere, mutu na dainiko au takiya no. Ia aqu na jikai ni no takiya no, maru no vata no o Tamaqu. ³³Na vikwa ikwe qu vo kwa ke mo mutu rewajiya na vacegu iqu vuku. Mutu na sota qeya i vuravura na rarawa, ia mutu vacegu no aqu vo vamaalumumu takiniya devu o vuravura.

Chapter 17

¹Avo tata takiniya na tata ikwe o Jisu, a tola cake i lomalagi, I Tamaqu, avo yaco mai na gauna, varokorokotaki niya lemu i luve, me rewa ni varokoroko takiniko muni lemu i luve. ²Me kodaki niyo soliya vuwa me lewaiya vuwadru na tamata taucoko ga, me soliya o keya vuwadru na cola tawa mudu, vuwadru yakiya o soliya vuwa. ³Ia o kiya ga ikwe na cola tawa mudu, ⁴Meru kilajiko muru niyo jiya Kalou djina takiya ga, qaneya o Jisu Karisito o keya o vatalajiya mai. ⁵A qu a dauvarokoroko takiniko mutou i vuravura, niqu na vaoji niya na cakacaka ovo soliya vuwako au mequ vaveya. ⁶Aqu vo vatakiya mu yaca vuwadru na tamata o soliya mai vuwako au i vuravura ikwe, eru vo lemu, ia ovo solidru mai vuwako au, aru vo mamakutu i na lemu tata. ⁷Eru vo qai kilajiya nivo taka ga mai vuwako muru nakwa taucoko ga ovo soliya mai vuwako au, ⁸niqu vo soliya vuwadru na tata ovo soliya mai vuwako au, aru vo vabaujiya, eru kilajiya muni niqu a la djina mai vuwako. ⁹Aqu a masulakinidru, Aqu a tasi a masulaki niya o vuravura. o rau ga ovo solidru mai vuwako au, niru vo wili me lemu. ¹⁰Avo lemu na lequ vikwa taucoko ga, e lemu muni na vikwa taucoko ga, ia aqu vo varokorokotaki eru vuku. ¹¹Ia aqu na tasi nokoto i vuravura, ia o rau ikwe eru noko no i vuravura, ia o au aqu na layaji vuwako muru. Na tamata na yalo dodonu, maroroijidru i na vuku mu yaca, o rau ovo soliya mai vuwako au, meru kiya ga me kodaki o daru. ¹²Niqu no qanedru vata no i vuravura, aqu a daumamaroroi jidru e vuku mu yaca, o rau o wa solidru mai vuwako au qu a maroroijidru, e jikai ni kiya vuwadru e lavele mai, o keya ga e dodonu me rusa, me vayacori djina ke na i vola tabu. ¹³Aqu vo layaji vuwako muru, ia na vikwa ikwe aqu vo tata takiniya i vuravura, me levu ke na ledru marau qu vu ga. ¹⁴Aqu vo soliya vuwadru na lequ tata, ia aru vo burajidru o vuravura, niru jikai ni vavuravura no, me kodaki ga niqu jikai ni vavuravura no. ¹⁵Aqu jikai ni masulaki nidru mo meidru dai i vuravura, mo maroroi jidru ga mai vuwa na vuni ca. ¹⁶Eru vo jikai ni vavuravura no, me kodaki muni niqu tasi vavuravura no. ¹⁷Vatabu nidru i na lemu i vavuvuli djina. E kwadjina taucoko na lemu tata. ¹⁸Me kodaki na lemu vatalajiko au mai i vuravura, aqu vo vatalajidru yaji i vuravura. ¹⁹Ia aqu vo vatabui niko au eru vuku, meru vatabui muni i na i vavuvuli djina. ²⁰Ia aqu jikai ni masu wale me balejidru o rau ikwe, eru vuku muni na vabaujiko au i na vuku ni ledru tata. ²¹Meru kiya taucoko ga, Ni kodaki ga ni daru kiya vata ga, Tamaqu meru kiya ga vata qaneniko daru, me rewa ni vadjina jiya o vuravura nio a vatalajiko au mai. ²²Ia na varokoroko owa soliya mai vuwako au, aqu a soliya vuwadru, meru kiya vata ga me kodaki ni daru kiya vata ga. ²³Mequ no vata qeinidru, mo tu ravi jiko au no, meru na vayacori sara meru kiya vata ga ia meru kilajiya ke o vuravura niyo vatalajiko au mai, niyo lomanidru me tautauvata ga na lemu lomaniko au. ²⁴Ia Tamaqu, aqu vo okajiya meru no qaneko au muni, qaneko au na vanuwa qu nokoto no ke aru vo soliya mai vuwako au, me ru tolaviya na lequ i ukuuku owa soliya mai vuwako au ni sibere ni tauyavu taki na vuravura. ²⁵I Tamaqu na Yalo dodonu eru jikai ni kilajiko muni o rau i vuravura. ²⁶Ia aqu a varaitakiniya vuwadru mu yaca, ia qu na varaitaki niya vuwadru, me no vuwadru na loloma ovo lomaniko au ke, mequ no qanedru muni.

Chapter 18

¹Ni devu na leya tata takiniya o Jisu, a qai layaji o keya qaneyya na leya jisaiveli i jiliva ni vasoniwai o Kijioni, avo kiya na were, avo unuyaji ke o keya qanedru na la jisaiveli.² Ia o Jutasa o keya a soliya yaji, avo kilajiya na vanuwa e dau yagwaji ke o Jisu, qainidru na leya jisaiveli.³ Ia nivo rewajiya o Jutasa na mata ni sojiya qanedru ru yavalu na ovisa, mai vuwadru na bete levu vata o rau na Farisi, evo yaco ke, eru vo kau eru yavalu na tabu cagi vata na sina, qaneyya na yaragi ni valu.⁴ Nivo kilajiya o Jisu na vikwa e na yaco vuwa, a layaji o kwa vuwadru, O cei mutu vo vadaniya?⁵ Eru vo kwa vuwa, o Jisu na kwai Nasareci. A kwa vuwadru o Jisu, o au, A vo no vata qanedru o Jutasa, o keya a soliya yaji vuwadru.⁶ E qai kwa vuwadru o keya, O au ikwe, aru vo suka yatakuli jidru aru qai ravoki bale i na qwele.⁷ A qai tarogidru tale o keya O cei mutu vatolaviya? Aru vo kwa, o Jisu na kwai Nasareci.⁸ A qai kwa o Jisu, aqu vo kwa vuwako mutou devu nio au ga, ia kodaki mutu vo vatolaviko au, vadei nidru o rau ikwe meru ladai.⁹ Me vayacori ke na tata a kwa o keya, aqu vo jikai ni valavele niya e kiya vuwadru o wa soliya mai vuwako au.¹⁰ E qai ucuniya mai Saimoni Pita na i selewau a nokoto vuwa, a qai cebekiya ke na leya tamata na bete levu, a cebejiya dai e bebe i matau. e yaca na tamata ikwe o Maliko.¹¹ A qai kwa vuwa o Pita o Jisu, "tawaniya lemu i seleiwau i na keya taga. Na bilo avo soliya mai vuwako au o Tamaqu aqu vo jikai ga re ni somiya?"¹² O rau na mataivalu, vata o rau na keya turaga, qanedru na ledru ovisa na kwai Jutiya, eru qai vesukiya.¹³ Aru vo tuiya i mata o Anasa, ni vo jiya leya i sa o Kaiyafa, o keya na bete levu na yabaki igi.¹⁴ Ia o Kaiyafa ikwe, o keya eya vavulicidru na kwai Jutiya, nivo yaga me mate e kiya na tamata eru vuku na tamata.¹⁵ ru vo tekuciya yaji o Jisu o Saimoni Pita e kiya tale na jisaiveli, a qai kilai na jisaiveli igi vuwa na bete levu, aru vo unu vata yaji o Jisu i na were ni bete levu.¹⁶ Avo tucake i rara o Pita eya voleka jiya na mataniwere. A qai unu yaji e kiya vuwadru na jisaiveli, o kiya vuwadru avo lai kilai tu vuwadru na bete levu, a tata vuwa na lewa e vatawaniya no na mataniwere, a vauniya o Pita.¹⁷ A qai kwa vua o Pita na yada e vatawaniya na matani were, "o iko muni saraga ikwe na jisaiveli ni tamata ikwe?"¹⁸ Aru vo nokoto no ke o rau na dau ni vigwaravi qanedru na Ovisa aru vo visakinia no na quto, ni ru vo kakasali aru vo vararai no ke, a no vata no qanedru no ovisa aru vo vasaniya no na quto, niru vo kakasali aru vo vararagi no ke, a no vata qanedru no o Pita me vararagi muni.¹⁹ A qai tarogiya o Jisu eru vuku na leya jisaiveli, e vuku muni leya i vavuvuli.²⁰ A kwaya vuwa o Jisu, A tata vadodonu i vuravura a vai vuli no ga i viwere ni soro, eru dau layaji ke na kwai Jutiya, ia aqu jikai ni cilomaki niya e kiya nakwa.²¹ E cava e vu lemu vuni vatarogiko au ke? tarogidru yaji o rau na varogociya, se cava qu dau kwaya vuwadru eru kilajiya na vikwa qu dau kwaya.²² Ia nivo tata devu o keya kodaki ikwe, e kiya vuwadru na ovisa a tucake voleka no a sabiciya o Jisu ve lima, a kwaya, Ovo tata vacava vuwa na bete levu?²³ A kwaya vuwa o Jisu, "Kodaki e oka ovo sabiciko au i na vuku ni cava?"²⁴ Ia o Anasa a vatalajiya niya vesu tu, vuwa o Kaiyafa na bete levu.²⁵ Ia nivo nokoto o Saimoni Pita a vararagi no. Eru qai kwaya "O iko talega ikwena e kiya vuwadru na leya jisaiveli? A qai cakitaki niya o keya, a kwaya, "E tasiniko au."²⁶ E kiya vuwadru na leya tamata na bete levu, e wekaya muni o keya a lai cebejiya e bebe o Pita a kwaya, "Aqu jikai ni tolaviko vata i na were?"²⁷ A qai cakitakiniya tale o Pita avo tagi sara na to.²⁸ Eru qai meiya dai o Jisu vuwa o Kaiyafa i na were ni vilewai, i na qena qwata lailai, ia o rau taucoko eru jikai ni unu i na were ni vilewai, meru kuwa ga ni vadukaduka takiniya na were ni kana vata ni lako siviya.²⁹ A qai unuyaji vuwadru o Pailato, a kwa, "Na cavana kwa bura mutu vo beitaakiniya vuwa na tamata ikwe?"³⁰ Eru vo tata ru kwa vuwa, "Kodaki vo jikai ni tamata bura o keya ikwe, madu na jikai ni soliya yaji vuwako."³¹ A qai kwa vuwadru o Pailato, "Mutu meiya, mutu lewaiya me kodaki lemutu lawa." O keya eru qai kwa vuwa o rau na kwai Jutiya, "E jikai ni vatarai vuwako madou madu vamataninya e kiya na tamata."³² Me vayacori ke na leya tata a kwa o Jisu ni na vatakiya ke na i valavala ni mate ena mate ke.³³ A qai unu tale yaji i na were ni vilewai o Pailato, a coviya mai o Jisu, a kwa vuwa, "O iko na ledru Tui na kwai Jutiya, se jikai?"³⁴ A qai kwa o Jisu, "Ovo tata takiniya na vikwa ikwe vainiko ga, se ru vaunu tata vuwako eru yavalu tale na tamata?"³⁵ A qai kwa vuwa o Pailato, "O au muni na kwai Jutiya? O rau na kwai lemu qanedru na bete levu aru vo soliko mai vuwako au. Na cava ovo vaveya?"³⁶ A kwaya o Jisu, "E jikai ni vavuravura na lequ matanitu, kodaki a ke vavuravura na lequ matanitu, eru na qai vala mai na lequ tamata, mequ kuwa ni soliya yaji vuwadru na kwai Jutiya, ia ikwe e jikai ni vu ikei na lequ matanitu."³⁷ A qai kwa vuwa o Pailato, O iko ga ikwe na tui?" a kwa o Jisu, ovo kwa niq jiya Tui. Na kwa ga ikwe qu vo sucu mai ke, ia na kwa ikwe aqu a lamai ke i vuravura, mequ lamai tukuniya na vikwa djina, Ovo rogociya na lequ tata.³⁸ A kwa vuwa o Pailato, "Na cava na kwadjina?" Ia nivo tatadevu kodaki ikwena, a unu tale yaji vuwadru na kwai Jutiya, a kwa vuwadru, "Aqu vo jikai ni daniya vuwa e kiya na i valavala bura."³⁹ Ia vo kiya na lemutu i valavala, me qu serekiya vuwako mutou e kiya i na kana vata ni lako siviya, mutu vo okajiya se jikai mequ na serekiya yaji vuwako mutou na ledru Tui na kwai Jutiya?"⁴⁰ Eru qai muyotaki niya tale eru kwa, "Me kuwa ni niya na tamata ikwe, o Parapa ga. Ia na daudriva o Parapa.

Chapter 19

¹Avo qai meia o jisu o Pailato, qai vakanakuitatakinia. ²Aru vo qai talia e kia nai sala wa-motomoto o kuru na sojia, aru qai vaisalatakinia ke, Aru vo qai va isulujia ve kia na isulu lokaloka, ³Qoi kwaya, vo loloma, no ledru tui na kwai Jutia! Aru vo sabokia veru lima. ⁴Vo qai unu tale yaji o Pailato, qai kwaya vuadXX, Tolavia, Aqu vo meiq mai va kemutou, me mutu kilajia ni vo tasi dania e kia na ivalovala bura vua. ⁵Vo qai unu yaji a jisu, vo vaisala tu vena isala wa-motomoto, qai vaisulu veno isulu lokaloka. Avo qai kwaya vuadru o Pailato, Tolavia na tamata! ⁶Ni ru vo qai tolavia o kuru no bete levu vata na ovisa, eiu vo kidacola, qai kwaya, vakojia vena kauvelatai, vakojia vena kauveilatai. Va qai kwaya vuadru o Pailato, mutu meia mutu vokojio veno kauveilatai. niqu va tasi dania vua e kia na ivalavala buia. ⁷O kuru no kwai Jutia eru vo kwaya vua, vo kia na lemadu vunau, evo dodonu na lemodu vunai me mate o kia, ni vo tukunia me luve ni kalou. ⁸Nivo qai rogocia no tata ikwe o Pailato, vo levu cake na lea matakū; ⁹Avo unu tale ina were ni lewai, qai vo jisu, o vo la mai vei? Io avo tasi tata vua a jisu. ¹⁰Vo qai kwaya vua o Pailato, o vo tasi tata vo ko au? O vo tasi, kilajia no niqu rewa ni vakojiko veno kauveilatai, qu vo rewa talogo niqu seiekiko? ¹¹Vo kwa o jisu, ovo tasi rewajia e kia na kwa vo ko au, kodaki vo tasi soli mai vuako iyata: o kia ikwe vo levu cake ke na ledru volovala bura o kuru na soli ko mai vua ko au. ¹²Vo qai vatovolia no o Paulato me seiekia: ia o kuru na kwai juitia, eru vo ciqatakinia, qai kwaya, kodaki ovo seiekia na tamata ikwe: Ovo tasi tatakinia o sisa: o kia yokia vo kwakwa takinia me tui, vo tata buiatakinia o sisa. ¹³Ni vo qai iogocia na tata ikwe o Pailato, vo meia yaji a Jisu, avo labale yaji ina nono ni vilewai ina kia e jiki vo vatokai na Raravatu, ia ina tata vo Iperiu, o kapaco: ¹⁴Na siga ikwe nai vavarau ina kona vota ni lako sivia, ia va kai ka ono ni aua: Avo kwaya vuadru na kwai jutio o kia, Tolavia no lemutu Tui! ¹⁵Aru vo ciqatakiniya, kau dei, vakojio ina kauveilotai. Vo kwaya vuadru a Pailato, Mequ vakojia ina kauveilatai na lemutu Tui? O kuru na bete levu eru vo kwaya, va jikai na lemadu Tui, o sisa takia ga. ¹⁶Vo qai solia yaji o kio vuodru, me vakoji ina kauveilatai. Aru vo qai meia yaji o jisu, qai tuberia yaji. ¹⁷Avo colajia na lea kauvelatai, Aru layaji ina jikina e vatokai na vanua ni qavogavoka, a vo vatokai ina tata va-Iperriu, o kolikoca: ¹⁸Aru vo vakojia mai na kauveilatai, vata eiu rua tale, e kia na yasa imauoi ke tale ina yasa matau, o jisu ina kedru mali XX. ¹⁹Avo kia na vatakilakilo avo volaia o Pailato, ko vo no iyato vena kauvelatai. Aru vo qai volaia vena ulu ni kauvelatai Jisu na kwai nasareci, na ledru tui na kwai jutia. ²⁰Aru vo lewe levu no kwai Jutia eru vo coilika na ivatakilakila ikwe: ni voleka ina Raia na jikina vo vakoji ke na kauvelatai o jisu: Aro volai tu ino tata va-Iporiu, tata va kirigi, vata na tata va Roma. ²¹Eru vo qai kwaya vo Pailato na ledru bete lew na kwai Juitia, kua ni volaia, Na ledru tui no kwai Jutia; ia ni vo kwaya o kia, o au na ledru Tui na kwai Jutia. ²²Avo kaya o pailato, no kwa qu vovaia, Qu vo volaia. ²³Ia o kuiu na sojia, ni ru va vakojia o Jisu ina kauveilatai, eru vo kau na lea isulu, ka ru wadekia va va, meru tauyakia na jikina o kuru no sojia; nai taboi talega; ia a bau tasi cula na lea taboi, aro tali taucoko mai na jikina iyoto me yocovia iro. ²⁴O kio ikwe eru vo vikwayakinia ke, medu kua ni diesukia, ia medu vawirimadigi, se lea o cei: me vayacori ke no ivob tabu, okia va kwaya, Eru vo wasekia no lequ isulu, Ia na lequ itaboi eru vowiri madigi ke. O kuru no sojia, eru vo kitakinia na vikwo ikwe. ²⁵Ia va no voloko tu ino kauvelatai i jisu no lea kugaya, vata o tacio, o meri leo teigwane o kilopa, vato o Meri no yalewa ni Makitala. ²⁶Nivo qai tolaviko au o Jisu o kugaya, vata no Jiseveli aru no voloka, o kia vo lomana, vo kwaya vo kugaya, yalewa, tolovia lemu iluve. ²⁷Vo qai kwaya vua no Jiseveli, Tolavia o kugamu! Ia mai na jiki ni siga igi vo meidru no Jiseveli Ina lequ were. ²⁸Nivo oji iqoi, Avo kilajia a Jisu vo oji no kwa Taucoko, me vayacori ino Vola Tabu, qai kwaya, Aqu vo mata somu. ²⁹Ia vo notu e kia na bilo evo tu ke na wai XiXXi; aru vo valulutakinia e kia no vutovuto na wai wiwi, qai cigi ve kia na taba ni isopi, qai ciqinia ve gusu. ³⁰Nivo qai somu na wai-wiwi o jisu, qai kwaya, vo oji: Avo cuvania e ulu, qai solia yoji e yalo. ³¹Ia o kuru na kwai jutia, eru vomamasujia o Pailato me musu ru la me rewa ni kau dei, ledru ledru cola, ino vuku ni siga varau, me kua ni lili tu ru yago veno kauvelatai na siga ni vaccegu, (ni vo vasivi na ciga ni vaccegu) ³²Va qai la o kuru na sojia, qai musu ru la e kia tale, e la talega na ka ikarua, eru vakoji vala vena kauvelatai. ³³Ia niru vo lamai vo Jisu, qai tolavia vo mate sais, eiu vo tasi ru la. ³⁴Ia vo suokia e boji ni yate e kia na sojia ena kia na moto, avo dave saia mai ke na dio vata na wai. ³⁵Ia o kia vo tolavia vo kwaya, avo djina na lea itukutuku: avo kilajia o kio ni vo tata djina, me mutu vabaujia. ³⁶Nivo taio no vikwa ikwe, me vayacori ke nai vola tabu, me kua ni musu e kio no tuo. ³⁷Ia e kio tale na jiki ni vola Tabu vo kwaya, eru no tolavia eru vo suakia. ³⁸Ia ni vo oji na vikwa ikwe, vo mosujia o Pailato o Josefo, no kwai Arimacea, na Jisevoli i Jisu, ia e cilo ga no ledru motaku na kwai Jutia, me kou dei o kio e lola o jisu: avo qulumia o Pailato. Vo qai la o kia qai kau yoji e lolo o Jisu. ³⁹Aro lo talega mai o Nikotimo, o kia avo la vo jisu veibogi, avo kau mai na yasiyosi vata no muia me viwaki vata, e kia no diau na paudi. ⁴⁰Eru vo qai kau e lalo o jisu, aru vo qai solegia vata nai sde lineni vato e vica na kwa gau oka, me kodaki nai valavala ni ledru vibulu na kwai Jutia. ⁴¹Ia e kia na were ina jikina vo vakoji vena kauvelatai o kia; qai vo kia nai bulubulu vou vena were, vo tasi bulu ve kia no tamata. ⁴²Eru vo qai bulujia o jisu, nivo ledru siga na kwai Jutia; (ni vo qai voloka na bulubulu.)

Chapter 20

¹Ia i na i matai ni siga ni wiki, a lamai ve qwata lailai o Meri na lewa ni Makitala, ni si gilogilo tu i na bulubulu, a tolaviya nivo kaudai mai na vatu i na bulubulu. ²A drusa yaji o keya vuwadru o Saimoni Pita qanedru o rau na jisaiveli, o rau a dau lomanidru o Jisu, a kwaya vuwadru, "Eru vo meiya dai mai na Turaga i na bulubulu, ia madu vo jikai ni kilajiya na vanuwa eru vo lai vadaro niya ke." ³Eru qai layaji o Pita qaneya e kiya tale na jisaiveli, aru layaji i na i bulubulu. ⁴Eru wavu yaji ruwaruwa, a sivijiya o Pita na jisaiveli igina, a teimata yaji i na i bulubulu. ⁵A kaere bale o keya ni tola yaji i yaloga, a tolaviya na vivivi sulu lineni eru koro vata no, ia a jikai ni unu o keya. ⁶A qai bere yaji o Saimoni Pita, a unu i yaloga ni bulubulu, a tolaviya na vivivi sulu lineni ni koro vata no, ⁷qaneya na i tavoi a vivi no ke e ulu, ia eru jikai ni biu vata no na i sulu lineni, e lobi takiya no ga a biu dai no i na kiya tale na tavo. ⁸A jiunu muni yaji o keya tale vuwadru na jisaiveli, o keya a teimata i na i bulubulu, a tolaviya o keya eya qai vadjinjiya. ⁹O rau eru jikai ni kilajiya na i Vola Tabu, e dodonu me tu cake tale mai na mate o keya. ¹⁰O rau na jisaiveli eru qai ladai tale i na ledru were. ¹¹Ia a vo tu o Meri i daku ni bulubulu, a qai tagi ia nivo tagi no, a cuva no a tola yaji i yaloga ni bulubulu. ¹²A tolaviya e ruwa na agilosi eru vaisulu bucobuco, eru nokoto no, e kiya ve ulu, ekiya tale ve la, i na vanuwa a va daro ke e yago o Jisu. ¹³Eru qai kwaya vuwa, "Lewa, na cava o tagicaki niya no?" A qai kwaya vuwadru o keya, "Balejiya niru meiya dai na lequ Turaga, ia aqu jiaki ni kilajiya na vanuwa cava ru la vadaroniya ke." ¹⁴A qai tat kodaki ikwe, a vuki yalobo, a tolaviya o Jisu ni vo tu cake, ia a jikai ga ni kilajiya ni o Jisu. ¹⁵A qai kwaya vuwa o Jisu, "Lewa, na cava o tagicaki niya? O cei o vo vadaniya? A vo numiya o keya ni jiya i vatawa ni were, a kwaya vuwa, Kodaki o vo meiya dai, kwaya saka mai na vanuwa o lai vadaro niya ke, mequ na qai meiya dai." ¹⁶A qai kwaya o Jisu, "I Meri a vuki yaji no keya, o kwaya vuwa "Raponai" (na keya i balebale, "Vavuvuli")" ¹⁷A qai kwaya vuwa o Jisu kuwa ni dereiko au, niq u sibere ni lacake vo Tamaqu, ia mo layaji vuwadru o wekam, kwaya vuwadru, Aqu si lacake re vo Tamaqu, o Tamamutou muni, vuwa na lequ Kalou, e lemutu Kalou. ¹⁸Avo layaji o Meri na lewa ni Makitala, a kwaya vuwadru na jisaiveli niya tolaviya na Turaga, niya kwaya vuwa na vikwa ikwe o keya. ¹⁹Ina siga igina, i na i matai ni siga ni wiki, ni vo yaviyavi mai, avo sogo tu na mata ni were eru vo soqoni vata ke o rau na jisaiveli, niru vo matakucidru na kwai Jutiya, a unu mai o Jisu a notu na kedru maliwa, a kwaya vuwadru, "Mutu Vacegu." ²⁰Ia nivo tata kodaki ikwe, a vatakiya vuwadru e lima qaneya e sanisani. Aru qai marau na jisaiveli niru tolaviya na Turaga. ²¹A qai kwaya tale vuwadru o Jisu, "Mutu vacegu. me kodaki niya vatalajiko au mai o Tamaqu, aqu vo vatalajiko mutou muni." ²²Nivo tata devu kodaki ikwe o keya, a ceguvidru, a kwaya, Me unuviko mutou na Yalo Tabu. ²³Na i valavala bura ni tamata yakiya mutu vo bokociya, ena bokoci, na i valavala bura ni tamata yakiya mutu tasi serekiya, ena jikai ni sereki, ²⁴E kiya vuwadru na lewe jinikaruwa, o Tomasi, e vatokai me o Titimo, a tasi vata qanedru no na gauna a lamai ke o Jisu. ²⁵O keya eru qai kwaya ke vuwa o rau na jisaiveli, "Madu a tolaviya na Turaga." A kwaya vuwadru o keya, "Kodaki qu tasi tolaviya na mawe ni vako ve lima, mequ dereiya vequ lima e sanisani, aqu na tasi vadjina jiya." ²⁶Oji e bogi walu, aru nokoto no i yaloga ni were o rau na leya jisaiveli, o rau vata o Tomasi. A unu yaji o Jisu, eya sogo tu na mata ni were, a tu cake tu na kedru vimama, a kwaya, "Mutu vacegu." ²⁷A qai kwaya vuwa o Tomasi o keya, "Dodokiya mai mu jiji ni lima, mo tolaviya qu lima. Ia dodokiya mai mu lima mo dereiya qu sanisani. ia mo kuwa ni vajijiqa, mo vadjina jiya ga." ²⁸A qai kwaya o Tomasi vuwa, "Lequ Turaga, na lequ Kalou." ²⁹A qai kwaya vuwa o Jisu, "Ni kodaki o vo tolaviko au, Tomasi, ovo vadjina jiya, eru kalougata o rau eru tasi tolaviya, eru vadjina jiya ga." ³⁰E levu muni na cakacaka vivakurabuitaki a vaveya djina o Jisu eru mata na leya jisaiveli, eru jikai ni volai i na i vola ikwe, ³¹ia evo volai ikwe me mutu vadjina jiya nivo Karisito o Jisu, na i luve ni Kalou, ia mo mutu rewajiya na cola e vuku e yaca, ni mutu vo vabaujiya.

Chapter 21

¹Nivo devu na vikwa ikwe, a vatakeya tale o Jisu vuwadru na leya jisaiveli mai na ruwai o Taiperiya, ia e varaitaki niya kodaki ikwe. ²Eru nokoto vata no o Saimoni Pita, vata o Tomasi eya vatokai o Titimo, vata o Nacanieli na kwai Kena i Kalili, qaneya o rau lai luve o Sepete, eru lewe ruwa talena leya jisaiveli. ³A kwaya vuwadru o Saimoni Pita, "Aqu na lai qoli." Eru qai kwaya vuwa, "Madu na la qaneko. Eru vo layaji, ru vodo sara vena waqa, a tasi rewa mai e kiya na kwa ena bogi igina. ⁴Ia nivo qwata mai, avo nokoto no mai matacawa o Jisu, ia aru jikai ni kilajiya o rau na jisaiveli nio Jisu. ⁵A qai kwaya vuwadru o Jisu, "Railuve, e no kiya vuwako mutou na cawa, se jikai? Eru kwaya vuwa, E jikai." ⁶A kwaya vuwadru o keya, "Mutu viritaki niya na lawa i na i matau ni waqa, me mutu rewa ni rewajiya ke." Eru qai viritaki niya ke, aru jikai ni yaviya rewa, nivo levu sara na ika. ⁷Na kwa ikwe a kwaya ke vuwa o Pita na jisaiveli igina a lomaniya o Jisu, "Na Turaga ga ikwe." Ni rogociya o Saimoni Pita ni o keya ga ikwe na Turaga, a vasulujiya o keya na leya i unuunu vagonedau, (nivo luvawale), eya rido yaji i waitaci. ⁸Ia o rau na vo jisaiveli, eru layaji i na waqa lailai, (e jikai ni yawa mai vanuwa, me kodaki ga e katu limasagavulu), aru yarakiya na lawa evo vuqa ke na ika. ⁹Niru vo vila yaji i vanuwa, eru tolaviya ni vu vitaki tu na quto, e mudre tu, na ika vo notu ke vata na madrai. ¹⁰A kwaya vuwadru o Jisu, "Kau mai vuwako au e yavalu na ika mutu rewajiya mai." ¹¹A lacake yaji o Saimoni Pita, a yaviya mai na lawa i vanuwa, evo vuqa na ika kwa yalevu, e kiya na drau limasagavulu ka tolu, ia nivo levu kodaki ikwe, e jikai ni kwabasu na lawa. ¹²A kwaya vuwadru o Jisu, " Mutu lamai medu somu ji." Ia e jikai ni kiya vuwadru na jisaiveli me doudou me tarogiya o Jisu, " O cei o keya?" ni ru vo kilajiya nio keya na Turaga. ¹³A qai lamai o Jisu, a qulumiya na madrai, vata na ika, a soliya vuwadru. ¹⁴Ikwe vo jiya katolu ni gauna me varaitaki niya ke o Jisu vuwadru na leya i jisaiveli, nivo tucake tale mai na mate o keya. ¹⁵Ni vo devu na ledru somu ji, a kwaya vuwa o Saimoni Pita o Jisu, "Saimoni, la i luve o Jona, ovo lomaniko au valevu, e valailai ga o rau ikwe, se jikai?" A kwaya o Pita vuwa, " Io Turaga, o vo kilajiya oka niqo lomaniko muru, A kwaya vuwa o keya, "Vakana nidru na lequ lami." ¹⁶A kwaya tale varuwa vuwa, "Saimoni la i luve o Jona, o lomaniko au se jikai? A kwaya vuwa o keya, Io na Turaga, o vo kilajiya niqo lomaniko. A kwaya vuwa o Jisu, "vatawanidru na lequ sipi." ¹⁷A kwaya vatolu vuwa, Saimoni la i luve o Jona, o lomaniko au se jikai? E rarawa e yaloga o Pita e kwaya vatolu vuwa o keya, "O vo lomaniko au se jikai?" A kwaya vuwa, Turaga o kilajiya oka na kwa taucoko, o vo kilajiya niqo lomaniko. A kwaya vuwa o Jisu vakana nidru na lequ sivi. ¹⁸E djina e djina aqu kwaya vuwako, Nio jiya i luve, o dau vesukiko, o yato vavitaliya tu, ia ni na yaco mo qase mai, o na dodokiya mu lima, ena meiko dai e kanikiya tale, ena meiko dai e kiya na vanuwa o na jikai ni okajiya. ¹⁹Ia vo tata kodaki ikwe o keya me vatakeya ke vuwadru na mate e na varokorokotaki niya ke o keya na Kalou. Ni vo tata devu kodaki ikwe o keya, a kwaya vuwa, "Tekuciko au mai." ²⁰Eya qai vuki o Pita, o tolaviya na jisaiveli a dau lomaniya o Jisu niya tekucidru, o keya a dau vararavi muni vuwa e vuni yaloga i na i vayakavi, a kwaya, "Turaga, o cei re e na soliko yaji? ²¹Ni vo tolaviya o keya o Pita, a kwaya vo Jisu, "Turaga, na cava ena vaveya na tamata ikwe?" ²²A kwaya vuwa o Jisu, "Kodaki qu okajiya me na cola no ga me yacoviya na siga qu lesu mai ke, e cava vuwako? tekuciko au mai." ²³A rogo yaji vuwadru na lewenivanuwa na leya tata, ni na jikai ni mate na jisaiveli igina. Ia e tasi kwaya vuwa o Jisu, ena tasi mate o keya, a kwaya, "Kodaki equ okajiya me cola no ga o keya me yacoviya na siga qu na lesu tale mai ke, ena kwa ni cava i vuwako?" ²⁴O kiya ikwe na jisaiveli a kwa na vikwa ikwe, a volaiya na na vikwa ikwe, ia edu vo kilajiya ni djina na leya i tukutuku. ²⁵E levu muni na vikwa kanikiya eya vaveya o Jisu, ia kodaki e volai taucoko tu, aqu vakasamataki niya ni na oso o vuravura i na vola e volaiya tu.

Acts

Chapter 1

¹I Ceofilo, qu volaiya na I vola I mata, qei niya na kwa taucoko ga me tekivu na vi vavulici a vaveya o Jisu; ² me yacoviya na siga a la cake ke o keya, no vo tauciya devu na yalo Tabu na leya I varo vuwadru na leya I apositolo, o rau na djigitaki niya: ³ a vo vatakeya muni vuwadru, ni vo levu na leya I va djinadjina, no vo cola tale mai I na leya mate, e dau rairai vuwadru me bogi vasaga vulu, me tatataki niya na kwa bale jiya na matanitu ni Kalou. ⁴Io, ni ru vo soqoni vata qei nidru, e varojidru meru kuwa ni ladai mai Jeruisalemi, meru waciya ga na leya tata ni talatala o Tamaya, o keya, a mutu varogo mai vuwako au: ⁵ e djina ni dau vi vavita isotaki o Joni I na wai; e bogi vica ga, mutu na qai vavita isotaki I na Yalo Tabu. ⁶A ru qai soqoni vata a ru tarogiya, aru kwa, o mutou na Turaga, mutu vo vaveya vuwadru na Isireli meru matanitu tale na gauna I kwe, se jikai? ⁷ A kwa vuwadru o keya, e tasi lemutou me mutu kila jiya na keya gauna, se na keya yabaki, e lewaiya takiya ga ke o tamaqu: ⁸ mutu na rewajiya na kaikai, no vo lamai vuwako mutou na Yalo Tabu; mutu na qai tukuniko au mai Jerusalemi, qei niya o Jutia

taucoko, qei niya o Samaria, me yacoviya na I talatala I vuravura.⁹ Ni vo kwa devu na vi kwa I kwe o keya, a qai kau cake, ni ru vo vadaniya no; e kiya na o e vatukolo hiya mai eru mata.¹⁰ Ni ru tola makuga I lomalagi, ni vo la yaji o keya, daniya, e ruwa na tamata e ru no voleka vuwadru e ru vai sulu bucobuco; ¹¹aru kwa, o mutou na kwai Kalili, mutu tu mutu qai tola makuga I lomalagi na vuku ni cava? o Jisu I kwe o keya e mei dai cake vuwako mutou I lomalagi, e na la tale mai me kodaki ke ni mutu daniya ni la I lomalagi.¹² A ru qai lesu tale I Jerusalemi I na yataga a va yaca ke na violive, e voleka I Jerusalemi e kodaki ga na keya va yawa ni dau lai yatovi na siga ni vavacegu.¹³ Ni ru vo unu I yaloga, eru vo cabe I na taba ni were I yata, eru dau no ke, o Pita, qei niya o Jemesa, qei niya o Joni o Adriu, o Filipi, o Tomasi o Pacolomio, o Maciu, o Jemesa o luveya coalition, qei niya o Saimono e kiya va tokoniya me jiya na gumatuwa, qei niya o Jutasa la tacini o Jemesa.¹⁴ E ru vo gummi kali o rau taucoko ga I kwe aru vo yalo vata na kerekere qei niya na masu, qei nidru muni na lewa, o Meri na leya nene o Jisu, qei nidru na leya tacini.¹⁵ Na gauna I gi, a tucake ke o Pita kedru vi mama na vi wekani (e go wili vata eru yaca e ru bara kiya na drauruwasaga vulu) a vo kwa, ¹⁶ o mutou na vi wekamu, e dodonu me va yaco na jiki ni vola tabu I kwe, a tatataki niya na YaloTabu ve gusu o Tevita, e vuku o Jutasa, o keya a simata taki nidru o rau na qulumiya o Jisu:¹⁷ nidu vo wili vata qei niya o keya, a vo lesi I na cakacaka I kwe.¹⁸ (Na tamata I kwe e voliya e kiya na jiki ni vanuwa I nai vola ni leya I valavala ca; a lutu a saumaki niya I ra, a kwacabote e kete, a sure taucoko ga e wawa:¹⁹ e lai kilai na kwa I kwe vuwadru taucoko ga na nokoto mai Jerusalemi: a vatokai ke na jiki ni vanuwa igi na ledru tata, Akelitama, o keya igi, na vanuwa ni dra.)²⁰ Ni vo volai na I vola ni Same, Me lala djidji na leya were, me kuwa na tamata me no ke: io me kani kiya me qulu na leya I tavi.²¹ O keya e dodonu ke, me kiya re vuwadru na tamata me no qaneko datou I na gauna taucoko ga no qaneko datou ke na Turaga o Jisu,²² a vo tekivu mai na vavitaiso o Joni, me yacoviya na siga a la cake vuwako datou o keya, me lesi o keya me kwa vata qei niko datou na leya tu cake tale mai na mate.²³ A ru vo lesiya eru ruwa, o Josefa va tokai o Parisapa, e yaca muni o Jusitu, we niya o Mataisa.²⁴ A ru qai masu aru kwa, O mutou na Turaga, o vo kila jiya na yalo ni tamata taucoko ga, no vatakeya mai o cei vuwadru ikwe o vo djigitaki niya,²⁵ me leya I tavi na cakacaka va I apositolo I kwe, a vo sivi dai mai ke o Jutasa, me la I la yasana.²⁶ A ru qai va wiri madjigi balejidru, a vo reba co Mataiasa; a vo wili vata ke o keya qei nidru na I apositolo eru jina ruwa.

Chapter 2

¹Ia ni vo cava mai na siga ni penitiko, a ru vo no yalo vata o rau taucoko ga e kiya e tavo. ²A qai la va sauri mai lomalagi e kiya na I rorogo, e kiya na cagi kaikai, e va vuqa niya na were taucoko e ru nokoto ke. ³A lai dani vuwadru e kiya na kwa e kodaki na mudre ni quto e ru vi se yaki, a no vuwadru yakiya ga. ⁴A no taucoko ga vuwadru na Yalo Tabu, a vo tekivu meru tataki niya na tata ni vanuwa kani kiya, me kodaki e soliya vuwadru na Yalo Tabu meru kwa. ⁵A ru no mai Jerusalem na kwai Jutia e yavalu, na tamata lotu, I na vi vanuwa taucoko ga e ruku o lomalagi. ⁶Ni vo rogo yaji na kwa I kwe, a ru soqo vata na tamata wara, a karacidru ni ru kala va rogo na tamata yakiya niru tatataki niya na leya I tukutuku. ⁷A karacidru taucoko ga, aru kwa vai nidru, daniya, eru tasi kwai Kalili o rau e ru tata no? ⁸I vai e kodaki o datou ni du vo varogo o datou taucoko ga, na ledu tata a du sucu qaney? ⁹(o ray na kwai Pericia, qei niya o Mitia, o Ilama, qei nidru na nokoto mai Mesopotemia, o Jutia o Kapatasia, I Ponito, qei niya o Esia, I Firijia, I Pamifilia, I Ijipita, qei niya na yasayasa va Lipea e voleka I Kirini, qei nidru na vunilagi amit Roma, o rau na kwai Jutia, qei nidru na vo vuki I na lotu va Jiu, ¹¹o rau na kwai Kiriti qei nidru na Arapea,) ni du rogocidru na kwa eru kwa I na ledu I tukutuku na leya cakacaka ni vi va kurabuitaki na Kalou. ¹²A karacidru taucoko ga, eru taqwaya, aru vo kwaliraki nidru, na cava na keya I balebale ni kwa I kwe? ¹³A ru va rivariva cidru tale eru yavalu, aru kwa, Eru mateni i na waini vou. ¹⁴A qai tu cake o Pita, qei nidru na lewe jina duwa, a kulataki niya cake e domo, a kwa vuwadru, o mutou na kwai Jutia, qei niko mutou no I Jerusalem, me mutu kila jiya na kwa I kwe, no varogo na lequ tata: ¹⁵niru tasi mateni o rau I kwe, me kodaki na kwa mutu numiya; no vo jiya I katolu ni auwa. ¹⁶Na kwa ga I kwe a kwa na parofita o Joeli: ¹⁷A kwa na Kalou, e na cava na gauna mai bere, qu na sovajiya qu yalo vuwadru na tamata taucoko ga: eru na parofisai o rau na lemutu I luve teigwane qei nidru na lemutu vulau, e na daniya e yavalu na kwa o rau lemutu suravou, eru na tadra taki niya e yavalu na kwa o rau na qase: ¹⁸To o muni na lequ tamata qei nidru na vada. Qu nq sovajiya qu yalo I na gauna igi, eru na parofisai ke: ¹⁹Qu na vatakeya na kwa e va karaciko datou mai lomalagi I yata, qei niya na vi vatakei I na vuravura I ra; na dra, qei niya na quto mudre, qei niya na o: ²⁰E na vuki na mata ni siga me gilogilo, qei niya na vula me dra, e na qai cava mai bere la siga o Jiova, e levu qai rogo no: ²¹E na cava, o keya yakiya e masu jiya e yaca o Jiova, e na cola. ²²O mutou na tamata na Isireli, varogo na tata I kwe; O Jisu kwai Nasareci, na tamata e va djinadinataki niya vuwako mutou na Kalou na cakacaka mana, qei niya na vi vakurabuitaki, qei niya na vi vatakei e yavalu, e soliya na Kalou vuwa o keya me vaveya i na kemutu vi mama, me kodaki mutu vo kila jiya: ²³o keya, no vo soli devu vuwako mutou, me kodaki ni vo nakijiya devu na Kalou na kwa e lewaiya i mata, mutu qulumiya mutu vako jiya i na kauvelatai va mate niya eru lima na tamata bura; ²⁴o keya a va tuniya na Kalou, ni vo serekiya na i vau ni mate; evo tasi rewa ni vauci no ga ke o keya. ²⁵Ni vo tataki jiya o Tevita, a kwa, qu daniya o Jiova ni nokoto ga ve qu mata, no vo no o keya ve qu lima i matau, mequ tasi savu rewa ke: ²⁶O keya e marau ke qu yalo, e marau ke qu ma; E va cegu muni ke qu vuliciko i na lequ i nuinui. ²⁷O mutou mutu na tasi biujiya qu yalo i etesi, se dainiya na lemu kiya ga yalo savasava me vuca: ²⁸O vo vatakeya mai na calevu ni cola; o na va vuqa niya mai voko au na marau mai vuwa mu mata. ²⁹O mutou na vi wekamu, mutu vosojiya ni qu doudou mequ kwa bale jiya o Tevita na qase vuwako mutou, a vo mate o keya a bulu, e no tu ga voko datou naleya I bulubulu me yacoviya na siga ikwe. ³⁰Ni vo parofita o keya, avo kila jiya na leya bubului vuwa na Kalou, e na tubu mai vuwa o keya na Karisito, me kodaki e lewe, me no lai nono vaturaga: ³¹Ni vo kila jiya i mata, ni vo kwa na leya tucake tale mai na eri te na Karisito, e na tasi dai tu mai i etesi, se vica e lewe. ³²O Jisu I kwe va tu niya na Kalou, a jiya i va djinadjina ni kwa ikwe o madou taucoko ga. ³³Ni vo kau cake ve lima i matau na Kalou, a rewajiya o keya mai vuwa o Tamaya na Yalo Tabu a yalataki niya, a qai sova jiya na kwa ikwe, mutu qai daniya mutu qai varogo. ³⁴Ni vo tasi la cake i lomalagi o Tevita; a kwa o keya, A kwa o Jiova vuwa na lequ Turaga, Mo nokoto ve qu lima i matau, ³⁵Mequ va malumalumu taki nidru re na lemu meca me jiya tutu qu la. ³⁶O keya ikwe, meru kilajiya na mataqwali i Isireli, o Jisu ikwe, o keya mutu vakojiya i na kauvelatai, a lesiya na Kalou me Turaga me Karisito tale ga. ³⁷Ni ru vo varogo, ni vo lai tabu eru yalo, aru kwa vuwa o Pita qeinidru nai apositolo eru vo, "O mutou na viwekamu, na cava me madu vaveya?" ³⁸A qai kwa vuwadru o Pita, mutu vivutuni, mutu vavitaistaki, o mutou yakiya, e yaca o Jisu Karisito, me boko ke na lemutu i valavala ca, mutu na rewajiya na Yalo Tabu me i solisoli. ³⁹Nivo vai vuwako mutou na tata ni yalayala, vuwadru muni na lemutu i luve, vuwadru na no vayawa, vuwadru yakiya na covidru vuwa na Turaga na ledu Kalou. ⁴⁰E vo levu tale na tata a kwa o keya a varojiya, a kwa, Mutu va cola niko mutou mai vuwadru na i taba tamata take iqoi. ⁴¹O rau eru vabaujiya na leya tata, eru na vavitaistaki: me keya I kuri vuwadru na vo lotu i na siga igi eru bara tolu na udolu na tamata. ⁴²Aru qwaraviya makuga na ledru i vavuvuli nai apositolo qeiniya na vilomani, qeiniya na dovi madrai, qeiniya na manumanu. ⁴³aVo kanidru taucoko ga na mataku; e levu na kwa e vi va kurabui taki qei niya na va takilakila eru vaveya o rau na i apositolo. ⁴⁴O rau taucoko ga eru vabaujiya eru no vata, aru kala soliya na ledru i yau meru

lewaiya vata;⁴⁵ ru volitakiniya na ledru vanuwa qeiniya na ledru i yau, aru votaiya vuwadru taucoko ga, me kodaki na ledru dravudravuwa.⁴⁶ Aru gumaikali sara na la na were ni lotu ina visiga, aru yalo vata, aru dovi madrai ina viwere, aru kaniya na kedru i na marau qeiniya na yalo djina,⁴⁷ a ru va okaoka no vuwa na Kalou, aru oka jidru na tamata yakiya ga. Na Turaga a vai viritaki niya vuwadru na i soqosoqo lewe ni lotu, ina visiga, na tamata eru vo vacolai no.

Chapter 3

¹Ia, niru vo lavata o Pita qainiya o Joni vena were ni Soro ena gaura dau tare ke na Masumasu, ena civa. ²E kiya na tamata evo tauvi lokiloki mai ve kete la nene evo dagji vauni tu, ovan evu vo va vavoniya tuga veisiga ena mata ni were ni Saro, evo vayoyani me jiya o lagilagi, me keveviya e kiya na kua ni lonalona vidru na Sita i vere ni Soro ³O kiya, ni vo dania o Pita qainiya o Joni, niru varau Sita ina nere no soro, evo kerekere me kiya na kua ni loloma. ⁴Aru vo va tolaviya labavu tu o Joni o Pita aru qai kwaya. ⁵A vo a tolavidru o kiya, qai numiya talega mrru na solia mai e kiya na kua vua. ⁶E qai kwaya o Pita, Na siliva na kowla e jikai voko au; ia na kua ga e no tu vo ko au qu na Solia vuako: ena yacai Jisu Karisito mai Nasareci mo tucake mo la. ⁷Aru qai caquviya e lima imatau, aru vo vatucake niya, evo va kaikai taki e la qai niya e temo ni la. ⁸E qai vido cake o kiya, e qai drusa rauni, luru qai sita vata vena were ni Soro, qai ridorido rauri qai vatokoroko taki, vuya no ga na kalou. ⁹Aru vo tolaviya na tamata taucoko, ni vo yato vami qai varokoroko taki niya na kalou. ¹⁰Aru vo kilajiya nio kiya ga dau no rauni e mata ni nere ni Soro mai lagilagi me dau keXXXiya na kua ni lolona, aru vo matakua qai kavacidru na kwa levu e vo yaco una. ¹¹Ia ni vo deneidru o Pita o Joni na tanata lokiloki igi e vo vacolai, eru vo drusa vata orau taucoko na tamata mai vuadru vena varada vo vauacani Na leya o Solamoni, evo karaudru valem ¹²Ia, nivo tolaviya o Pita, a kuaya virdu na tamata, o kemutou na temata ni Isireli, balejiya na cava e kavacikeruntou ke na kua i kue? Se vaca mutu vo va tolavi kemavuke vabalaun, me kodaki na lemaru kaikai. ¹³Na leya kalou mai o Eparama, qainiya talega o Aisake, vata qainiya o Jekope, na kalou ni ledu qase, e vo tabakiya me ledru Parofita o Jisu. O Kiya ga e kancake yaji mutu qai vaseseiya mai ve mata o Pailate, gauna e varau sene ke. ¹⁴Mutu va Seseniya mai na Yalo Tabu, qainiya na Yalo dodonu, mutu qai vinajiya me Sene mai e kiya na daulaba. ¹⁵Mutu vo va mateniya nai Vacok, e kiya a tucake tale mai na mate, o kedatou na va djinadjina ni leye mate. ¹⁶Gauna ikne, vabau jiya e yaca, na tamata ikne mutu tolaviya mutu kilajiya, na yaca no ga ikne e soliya ma na kaikai. Ia vabaujiya e no vua o Jisu e solia vua na cola oka na cola balavu vo kemutou taucoko. ¹⁷Ikue, taciqu qu kilajiya, mutu se va seseniya no, o kiya se tara noga la cakacake. ¹⁸Lo, na kua igi, a vo kua na lkalou ma ve gusu orau na parofita, na Karisito a mate, XXX baleji dedaton. ¹⁹Mo suka, mo ma visau mai me bokoci lemu valavala ca, balejiya me va kalougata taki nikemutou na kalou. ²⁰Me na qai Solia mai la Yalo Tabu me mai tolavi kedatou tu ne yacoriya saraga la lesu mai ²¹O kiya Saraga na kalou ena caqunya, me yaco viya na kua taucoko me suka tale vuna na kalou, na kua e vo kwaya devu ena gauna i mata. ²²O Mosese vo kuaye devu, na kalou ena levu la Parofita me kodaki o kiya ena gauna ikne. ²³E na yavo taucoko vidru na tamata, o rau eru tasi varorogo vua na Parofita ena varuseu ga vidru ka meca. ²⁴Lo, o rau taucoko ia Parofita o Samuela, vata qainidru na bere mai vua, kuru vo kwaya ena yaco ma na Siga ikne. ²⁵Iko nai luve ni Parofita, qainiya na Covana igi na kalou e tara nai me baleji kedaton, a kwaya o Eparama. Vena lemu Vabaujiya i vuravura taucoko na mata vuwere meru vakalougataki. ²⁶Devu na kalou vatubu nidru la tamata, e solia simata mai vuako, me vakalougataki nuko, meru va kaikai rike datou.

Chapter 4

¹Ia ni o kuru vo tata vo vo kuru na tamata, a vo lamai vo keru o ira na bete, vaba na turaga ni were ni soro, qei o kuru lea tokani o setoki ²Ni vu vo oca o rau na vavalio o kuru na tamata, qai vunautakinic qai tu kake ma na mate lea XXX o Jisu ³Eru vo qulumia o rau ka bijia i na were ni vevesu me veiqwak ve, ni vo veiyavi. ⁴Ia ni vo leue levu eru vo nogocia, eru vo vabayjia, ia na kedru wiliwili na teigwane me lewe lima go na udolu. ⁵Ia ni vo qwata, eru vo swqoni taucoko i Jerusalem. O kuru na ledru turago, qai o kuru dedru qase, qe o kuru ka vunivola ⁶O Anasa na bete lewi, qai kaifa, qai o Joni, qa Alekisado, qai o Kuru taucoks na mataqwali ni bete levu ⁷Ia ni vo vatucake o rau no bedru ve mana, eru vo tarogia i na kaikai cavo, se na yaca vo cei, muru vo vaveyo ke na kwa iqoi. ⁸E vo vuqa o Pita ena Yalo Tabu, ea kwaya vo kuru, o kemutou na ledru tamata, kei na ledru qase 0 na Isireli. ⁹Kodaki kemaru vo lai taroji ena siga ikwe ena vo cakacaka oka vua lea tamata lokilokik, se cavo na qa co ke. ¹⁰Mutu kilajia taucoko, qei kuru taucoko na Isireli, ni vo yaco; Jisu Karisito na kwa i Nasareci, o kia kenutou na vakata ke na Kauvelatai, o kia vo va tucaka ni a tale na kala mai no mata, 10, ena vuku vo no ke o kia okwe na matanita vo cola oka. ¹¹O kia na vatu kemutou a burajia mai o kemutou na matai ni were, o kia vo yaco no kena vadei na: yavu ena i tutu ni were. ¹²Ea vo jikai na cola ena ka vuku e kani kia, ni vo jikai tale kia na yaca ena ruku ni lomalagi ka solia vo kuru no tamata, me du cola reva ke. ¹³Ia ni no vo talavia na ledru; matau o Pita vata o Joni, ni ru vo kilajia talega o rau vo Jikai tale ni vuku, e vo tamata vuli, eru vo maroutaki nia, eru qai vo rovidru, o kuru nokoto vata o Jisu. ¹⁴Ia ni ru vo tolavia na tamata va colai, nidru vo drusa vata tu o rau, eru vo jikai ni Nucesa tale. ¹⁵Ia ni vo tatalojidru me buru la dei ena na were ni Veibosa, eru qai boco vaka o Kuru. ¹⁶E kwaya, e cava me du vaveya vo rau no tamata ikwe 7 ni ru vo lalajia o kuru taucoko vo no i Jerusalami, ni vo kia e cakacaka oka ro go eru vo vaveya; na edu vo tosi vuceso vewa. ¹⁷Ia qe kwaya: yata vo kuru na tamata, me du kwaya ga, me ru le ocaji sara kodaki eru vavulici talke vua e kia no tamata e yaca okwe. ¹⁸E ru vo vovidru mai, a vakasala nidru, me ru kua sara ni tata se vakawvuli ena i yaca o Jisu. ¹⁹A ru qai tata o Pita vata o Joni, rau qoi kwaya vo Kuru, Mutu lewaiya ga se vo dodonu me Jikai e na Mota ni kalou me kemaru varorogo vo kemutou me jikai vokiaina kalou. ²⁰Ni vo dredre ke kemaru me kemaru kua ni kwa na vikwa kemaru a tolavio ke rogocia. ²¹Ia ni ru vo tasi tolavia e kia no kwe me ru ocajia kwe, eru vo tataniocaoce tale vo kutu, eru qai serekidwime ru la, ena bukudra na tamata ni vu vo vakatoboroko takalina na kalou o kuru taucoko ena vuku ni kwo vo vai ²²Ni vo vasagavulu vakaca mai lea yobaki, o kia na tamata e vaveya vua na cakacaka mana okwe na cola ikwe. ²³Ia ni ru vo sereki i o kuru val la vo kuru na ledrai tokani qai kwaya taucoko na qwa eru tania o rau vo kuru na bete lew kei kuru no qase. ²⁴Ia ni ru vo rogocia, eru vo lomalata ka tabakia cake e domu vua na kalou, qai kwaya ve kemidana Turago, o Kemuta na kalou, bulia na lomalagi XXX vuravura, vata na waitaci, kei na kwa taucoko e no ke. ²⁵Lea gusu o Tevita na lemuta tamata mutu a kwaya, e dau e oca na veimatinitu lea vula ni cava, vo vananumi, na kwa bota o kuru na lewe veivanua. ²⁶E ru vo tuva i vau na tui kei vuravuaa, aru vo soqoni vata ko kuru na turaga meru veivala luate XXXX, vata ka Karisito. ²⁷Ni vo Jina niru vo soqou taucako na rara ikwe me ru vei vala vata na luvemutou na yalosavasa o Jisu, o kia o a lumujia, o rau o Eroti vata o Ponitio Pailato, va o kuru ne veimatinitu, vata o kuru na Isireli. ²⁸Me ra Kitaki taaucoko na kwa ko ni a lesia i mata mo vai, me kodaki na lemu kaikai vata no lemutu i naki. ²⁹Ia okwe, kemuta na turaga, mutu mai tolavia na ledru kwakwa vaka o cqocq qai solia kuru na lemui talatala, me ta motau vaka levu ni vu kwaya no lemutu kwakwa. ³⁰Ni kemutou vo dodokia yaji mutu XXXme na veivakacolai, me vai talega na i vakatakilakila eso kei na kwa e veivakokurabuitaki, e na yaca na luvenutou yalo oka o Jisu. ³¹Ia ni no vo mosu oji, vo vakayavelaji na were eru vo soqon tauqucole; ke. Eru vo dui vakevuqania taucoko na Yalo Tabu, eru vo matau ke ni ro vo tukumia na kwakwa a: kola ³²Ia o kuru na lewe levu eru ro vabaujia, eru vo lomovota ke yalovata, a vo Jikai e kia e kwaya na lea tabiagio na kwo vo no vua, eru vo taukeno vota na leya i ya kia ³³A vo levu ledru kaibai me apositolo, ni ru vo kwaya me ru tucake tale mai na mate na turaga o Jisu, a vo okajia valeu o kuru taureko ³⁴Ni vo jikai e kia ma. Vo kuru na dravudravu, o kuru taucoko va taubena na vanua se na vei were, eru va taletaki, eru vo kau na ivoli na kwa eru volitakinia ³⁵Aru vo tauca e ru la nai apositolo a vo nota: vo lauru taucoka me kodaki na lediu dui dravudrau. ³⁶O Josese talea, o kia au vo vakatakai o kuru no apisitola o pan a pasa (a kea balebale, k luve i vakegu). Dea luve i livai, na kwai kipi. ³⁷O kia e taुकeme e kia na tik na varua, vo volita ki, ka qulumia na kwa ni val , ka tata e ru ka na apisitolo

Chapter 5

¹E kiya tamata e yavi o Ananaisa, qai niya o Savaira na la yalene, eru vokatiniyae kiya na vanna. ²Aru cilotakiniya e vica nai lavo, eru kila jiya vata mo orau na vinajini, eru kau e vica, eru qai deniya veru la na apositolo. ³A qai kwaya o Pita, Ananaisa, ena kodaki mei nivo va vuqa niya o Setani mu yalo mo giri, vena Yalo Tabu, mo ulo niya eso nai lavo? ⁴Nivo no tuga imata, ni tasi lemu ga Nivo volitaki devu, o tasi mata va vitaliya takimya? O tasi giri jidru no na tamata o giri jiya no na kalou. ⁵Ia nivo varogo na tata igi o Ananaisa, a vo re va vale qai mate eru mataku sara o aran na rogouya nai tukitukiu igi ⁶O rau na Saravon eru roqo jiya eru olo giya eru bXXXjiya ira ra vena yasa nji ve no. ⁷Devu e tolu na quwa, e qai la mai la yalewa e tasi nilajiya tu na kwa e yaco. ⁸O pita qai kwaya vua “kwaya ne mai vo ko au iko volitakiruya na vauna va leru “o kiya XXX XX nalevu Sarago. ⁹O Pita qai kwaya vua, “No kiya na kuno muru neru va to takininya me muru va tovoliyin na Yalo Tabu ni Kalou ? Tolaviya, Eru la na curun-on eru bulijiy mai XXXX teguane yabani matanivene, oran eru na bo jo jiko ke ¹⁰Devu ga igi, E reba taviega qai oji oji talega la colo qai mate. Gauna orau na Curavou eru sita mai eru tolaviya nivo mate tu eru qai roqo jiya muni eru XXXXgiya ga ne yasa la Feguane. ¹¹E tuburidru e kiya na mataku levu vidru na SoqoSoqo lotu, qai nidru na varogo nai Falanon ikue ¹²Levu nai vata kilakila qai niya na vivakurabui taki eru lima na apositolo tru no taucoko na leya vara da o Solomani, ¹³Tasi kiya e no vua no dodonu ne leve nijidru orau igi; eru vo va rokorodo taki nidru na tamata. ¹⁴Levu eru vo vabaujiya ne kalou, teguane vata qainidru na yaleua ¹⁵Eru vo tojo jidru ga ne na tauvimate i calevu qai vadarro nidru vena datodaro Se lokoloko, balejiya me lamai o Pita la : a loyalo ga meru vacolai ke. ¹⁶Eru vo lamai eso tale na tamata mai na so na rara ve yasa ga o Jerusalem, eru meidru mai na tau vi mate vata qai nidru eru vavaravataki nidru na yalo velavela, eru vaco lai tocoko ¹⁷E qai tucake na bete levu, qainilvu na dau no vata no, qainidru talega lai caba o Setoki eru vo ocn Saraga valevu. ¹⁸Aru vo caquvidru na apositolo, qai denidru ivene ni revesa. ¹⁹Ia ni vo bogi vevu, a qai tolaviya na matanivere ni vevesu, e kiya na AgiXXX ni Fuaga, qa meidru ma ke qai kwaya. ²⁰Mutu la, mutu lai no na neneni soro, mutu qai kwaya vidru na tamata na tata tavuvoko ni coko XXXX. ²¹Ia nivu vo varogo evo qulata na vavina eru vo sita i wereni sono eru vo vavuvuli. A vo lamai o rau na bute levu, qai nidru na no vata no aru vo sogoni vata qai nidru na matavileuai, qainidru na le dru qace na lure? Isireli, aru vo vatajidru e vica neru la i vere ni revesu me meidru mai. ²²Aru vo lamai na ovasa eru vodanidru aru qai tasi davudru, eru suka mai eru qai kwaya. ²³Kemadon sogo jiya na mataninere e qata Saraga na XXXX eru yadru viya na matanivene, gauna dadu dolavaya ke e tasi kiya e notu ke. ²⁴Gauna na Karetani qai my a na betelevu eru to yociya ki na kwa e yavo, e karacidru ena kodaki lvei na kwa kwalevu na na kua ikwe. ²⁵E qai lamai e kiya na tamata, qai kwaya vidru, Tolavidru na tau XXX mutu deinidru i vere ni ve vevesu eru vo no tu vene ni soro, qai vavulicidru u a tamata. ²⁶E qai la oran na turaga qainiaru na orisa, qai neidru nai, ia eru tasi mata vaveya e kiya na kua i ru mataku cidru na tamata ke lala meru vinlaki vena vatu. ²⁷Ia niru vo meidru mai, eru vo va tucake nidru veru mata na matavilenai, a tarogidru na betelevu. ²⁸Kemadon tasi mata kwa va levu no vuwako mutou me mutu va vulieiya no na yaca ikwe, tolaviya mutu vo va vuqa niya o Jerusalem vena lemutu vavuvuli, mutu vaveya me madu tarogi muni o madou vena leyadra na tamata ikwe. ²⁹Q qai tata o Pita qai nidru na apositolo eru kwaya, evo kilikili qai n kemado, XX keruadon taleirewarewa vua na kalou, me kuwa ga ni nidru na tamata. ³⁰Ia na ledru Kalou na ledu qase aru susugiya mai o Kisu o Kiya a mutu va mateniya i na kauvelatai ³¹O kiya e va lavelavejiya na Kalou ve lima imouau me Turaga qai niya na ledu ivacola me solia na vivutuni vuwadru na Isireli me boko ni valavala ca. ³²Madu ya yaco muni yaji medu vajinajina ena eikwa ikwe Kodaki ke na Yalo Tabu o kiya evo solia na Kalou o rau na leya eru talairewarewa vuwa. ³³Nia rogociya eru oca valevu, eru boseiya meru vam atenedru o rau. ³⁴A qai tuca ko e kiya na kedru vimana na XXXXXXXX. Na Farisi e yaca Kamelieli na vunivunau e rogorogo oka vuadru na tamata taucoko. A kwaya meru kau vala lai ga irara o rau na Aposito. ³⁵A qai kwa vuadru o kemutou na Isireli, mutu lomani Kemutou oka mutu lewaiko mutou oka ina vuku kwa mutu numia mutu vavoya vuwadru na tamata ikwe. ³⁶Agi tubu cake o Cuta a dau tukuniya me kiya na kwa a vatokoniya e yavalu na tamata eru wili vata e lewe vanadru a qai Vamate o kiya ikwe qanedru o rau na taki rewarewa o rau Vasesei me devu yali. ³⁷Ni devu, o keya a qai tubu cake o Juitusa na kwai Kaleli ena guani igi lewenivanua. A rewajidru muni ga re levu na tamata eru qai te kuciya. Ia a qai mate in XX ke, eru vitalatala o rau eru tekuciya no. ³⁸Ia ikwe, a qu kwaya yuwadru, mutu ladai mai vuwa dru na tamata ikwe, mutu vadeinidru ga, kodaki e cakacaka ikwe ena yaco ga. ³⁹Ia e kodaki ma vuwadru na Kalou e tasi daniya eru varusa nia ni mutu na sitavi e matu na viwerewere. ⁴⁰A qai yalovata qai kwa, eru a lai covi o rau na Apositola eru lai ocaji aru qai kara kuita takinidru lai tata ki vakaikai mera kuwe ni kwa e yaca o Jisu, vevu aru qai daindru. ⁴¹La nidru ladei mai veidru mata vuadru na mata vile wai eru vo marau takinia balejia medru vacacani e vuku e yaca. ⁴²La wisiga taucoko ina were ni soro vei na veivala taucoko eru Jikai ni devu na vatauvuli vata vunau takiniya o Jisu ni okia na Karisito.

Chapter 6

¹Io ina gauna igi, ni vo lewe levu eru vo lotu eru vo djidji o rau na vulagi ni vimatanitu Kanikia vo rau na Iperiu, ni vo jikai ni ru lai numi o rau na ledru yada ina vivota ni yau ina visiga²Vo qai vasqoni nidru vata na lewe levu e ru vo lotu orau na lewe jinikarua, aru qai kwaya, E vo jikai ni dodonu me madu biujia na kwakwa ni Kalou, qai qwaravia na jisaiveli³O Kiya, o kemutou na viwekani, me mutu qai qwara vo kemutou e ru lewe vitu na tamata vo rogorogo oka, e ru vo vuqa ina Yalo Tabu Vata na vuku; me madu lesidru ina cakacaka ikwe⁴Io o kemadou, madu na gumatua sara ina masu, vata na vunautakiwa na kwakwa ni Kalou.⁵A vo oka vo rau taucoko ga na lewe levu na kwakwa ikwe: qru vo djigitakinia o Sijiveni, e kia na tamata e vo vuqa ina vabaulia vata na Yalo Tabu, vata o Filipi, Vata o Pirokoro, vata o Nikanori, vata o Taimoni, vata o Panmira, vata o Kikola, eru tamata lotu vaju i Anitioko⁶A ru qai vatunidru ve ru mata na apositolo: 10 niru vo masu devu, eru qai tabakidru veru lima.⁷A vo toso no ga na kwakwa ni Kalou. Vo toso cake valew no ga na kedru iwiliwili na tisaipeli i Jerusalem, a vo lewe levu sara vodru na bete eru vo talairewarewa ina vabaujia⁸E a vuqa ina loloma-savu vata na kaikai o Sijiveni, qai a vavea na vikwa. Vivakurabuitaki vata na cakacaka mana yalevu evica ina kedru maliwa na tamata.⁹Io aru a qai la yaji e vica na lewenilotu mai na werenilotu ledru na tamata sereki (me kodaki na yaca e, kilai ke), qenidru e vica na kwa Kirini. Vata Aleksadria, vata i silisia vata i Esia, aru qai vivala qaniya o Sijiveru¹⁰Io vo solia ga na Yalo Tabu vo Sijiveni na vuku, niru a jikal ga ni vacalania rewa ina lea kwakwa.¹¹Eru a qai sasagatakinia lo evica na tamata meru kwaya, “Kemadou a rogoxia na tamata ikwe, ni kwakwa vuratakinia o Mosese qenia na Kalou!”¹²Okia na calevu ikwe, aru a vauqejia rewa ke na tamata, qenidru na qase , qenidru na daunilawa. A vu. Vo qai la yaji vo Sijiveni avu qai vesukia, ru qai mei a ina Matabose¹³Eru a meidru yaji e vica na daunivibilitaki e ru dau giri, aru qai kwaya, “na tamata ikwe e jikai ni mudu na kwakwa bura takinia no na ledu were tabu vata na lea lawa o Mosese¹⁴Kemadou a madu togocia ni kwaya ni na varusania na were tabu ikwe, o Jisu na kwa i Nasareci ena visautakinia taucoko na ledu ivarau ni colo me kodaki na vivaroji vo solia mai vo kedatou o Mosese¹⁵Io o rau taucoko ga eru vo nokoto ina were ni vilewai, niru vatolavia matua, eru vo tolavia e mata ni vo taubuvata qanea na mata ni agilosu.

Chapter 7

¹A qai kwa na bete levu, e kodaki igi na kwa ikwe, se jikai? ²A qai kwa o keya, o mutou na vi wekani, qeiniko mutou na qase, mutu varorogo re: na Kalou vaiukuuku e la mai i mata vuwa na ledu qase o Aparama, no nokoto mai Mesopotemia, a nokoto i bere i Karana, ³a kwa vuwa, la dai na lemu vanuwa, mai vuwadru o wekamu, no la ina vanuwa qu na vatakeya vuwako. ⁴A qai la dai o keya mai na vanuwa o Kalitia, avo lai nokoto i Arana: nivo mate o tamaya avo meiya dai mai ke na Kalou, a va numiya ina vanuwa ikwe, mutu qai nokoto ke. ⁵A tasi soliya ke o keya vuwa e kiya e jiki me taukeni jiya, e jikai me butukiya e la: e talatala ga vuwa me soliya me taukeni jiya, vuwadru muni la kawa, ni jikai na leya i luve. ⁶A kwa kodaki ikwe na Kalou: niru no va vunilagi na leya kawa ina vanuwa e jikai ni ledru; eru na vabobulataki nidru, eru na va vararawataki nidru, me vanadru na yabaki. ⁷A kwa na Kalou, na matanitu eru na bobula ke, qu na lewaiya; e devu, eru na qai ladai mai, me qwaraviko au ina vanuwa ikwe. ⁸A soliya vuwa na vuwa na viyalalayaji ni vicili; o tamaya o Aisake o keya, avo bogi walu a qai ciliviya o keya: e tamaya o Jekope o Aisake: o tamadru na qase jinikaruwa o Jekope. ⁹Ni ru vo tokomata jiya o Josefa o rau na qase ikwe, eru volitaki niya ke i Ijipita: e no qaneya no na Kalou. ¹⁰a vacola niya mai na leya rarawa taucoko ga, a soliya vuwa me oka me vuku e mata o Fero na tui Ijipita: a lesiya me kovana me lewaiya o Ijipita qeinidru taucoko ga na leya mata vuwere. ¹¹A qai lamai na dausiga qeiniya na rarawa levu ina vanuwa taucoko o Ijipita qei niya o Kenani, a vo jikai na ledru na ledu qase. ¹²Nivo varogo o Jekope a notu mai Ijipita na sila, a qai vatalajidru ke na ledu qase. ¹³Na leya la varuwa a vata keya o Josefa vuwadru na laya tutuwa: a vatakeya na leya mataqwali o Josefa vuwa o Fero. ¹⁴A qai lai vatala o Josefa, me lai covi o Jekope o tamaya, qei nidru muni na leya mataqwali, eru vitu sagavulu na kedru ka lima na kedru levu. ¹⁵Avo labale i Ijipita o Jekope, avo mate, o keya qeinidru na ledu qase. ¹⁶Aru kau i Siken, aru lai bulu ina i bulubulu a voliya o Aparama ina jiki ni Siliva vuwadru o luveya o Emori mai Siken. ¹⁷Nivo voleka na gauna e yaco ke na tata ni talatala, a bubului ke na Kalou vo Aparama, ¹⁸aru qai tubu na tamata meru levu mai Ijipita, me yacoviya me buli ke e kiya na tui, e tasi kilajiya o Josefa. ¹⁹A qai lawaki jidru o wekaya o keya ikwe, a vabura nidru na ledu qase, meru dai nidru ke i rara o luedru, meru kuwa ni vacola. ²⁰A qai sucu o Mosese na gauna igi, a mata oka sara, a susu vula tolu la were o tamaya. ²¹Nivo dai i rara o keya, a roqojiya mai o luveya o Fero na lewa, a susugiya me niya o luveya. ²²A vo va vulici o Mosese na ledru vuku taucoko ga nakwa Ijipita, a kaikai na leya tata qei niya na cakacaka. ²³Nivo vasagavulu na leya yabaki, a qai lamai ve yaloga me lai danidru o wekaya o rau na luve ni Isireli. ²⁴Nivo daniya e kiya ni vo va vararawataki, avo kodaki niya, a ocajiya o keya evo vararawataki, a yavijiya na kwai Ijipita: ²⁵a numiya o keya niru kilajiya o wekaya e lima e na vacola nidru ke na Kalou: eru tasi kilajiya. ²⁶Na qwata a danidru ke e u ruwa niru vivala, a oka jiya me vaoka nidru tale, a kwa, o muru na turaga, mutu viwekani ga: na cava muru vi buraji ke? ²⁷Avo biliya dai o keya a vaburaniya o wekaya, a kwa, o cei a lesiko mo mai lewaiko madou? ²⁸O mata vamataniko au, me kodaki na lemu va mateniya na kwai Ijipita ni yavi? ²⁹A qai tuba o Mosese na vuku ni tata igi, avo lai vunilagi no ina vanuwa o Mitiani, a lai sucu ke e ruwa o luveya na teigwane. ³⁰Nivo devu e vasagavulu na yabaki, a qai lamai vuwa e kiya na agilosi ni turaga, ina yataga o Saineai, ina mudremudre ni quto ve kiya na vuni kai. ³¹Nivo daniya o Mosese, e karaciya na kwa e daniya; mo toroviya me vadaniya, e cava mai vuwa nai tukutuku ni Turaga, ³²O au na ledru Kalou na lemu qase, 'na Kalou o Aparama, la Kalou o Aisake, qei niya la Kalou o Jekope.' Avo saqanini o Mosese, nivo matakuni ni vadaniya. ³³A qai kwa vuwa na Turaga, 'Luva jiya dai na lemu i vava mai ve mu la: ni vo jiya qwele tabu na vanuwa o nokoto ke. ³⁴Aqu daniya sara ga na ledru rarawa na lequ tamata eru nokoto mai Ijipita, qu varogo na ledru vutugu; io quvo labale mai mequ vacola nidru; io ikwe, no la, qu na vatala jiko mo la i Ijipita. ³⁵O Mosese ikwe eru dau burajiya, aru kwa o cei e lesiko mo Turaga mo lewaiya? o keya ga ikwe a vatalajiya na Kalou me jiya turaga me jiya i vacola e lima na agilosi laidani mai vuwa na vuni kai. ³⁶Avo meidru yaji o keya, nivo vaveya devu e yavalu na kwa e vakaraciko datou vata na vivatakei ina vanuwa o Ijipita, qeiniya na waitaci dradra, qeiniya na vikaikai, na yabaki vasagavulu. ³⁷O Mosese ikwe o keya a kwa vuwadru o luveya o Isireli, ina vatu niya vuwako mutou o Jiova na lemutu Kalou, mai vuwadru o wekamutou, e kiya na parofita me kodaki o au. ³⁸O keya ikwe, e no qanedru nai soqosoqo ni soro ina vikai, qeiniya agilosi a kwa vuwa ina ulu ni yataga o Saineai, qeina ledu qase: e rewa jiya o keya nai vunau cola me soliya vuwako datou. ³⁹Aru duwa ni varogo vuwa na ledru qase, aru biliya dai vuwadru, avo suka tale eru yalo i Ijipita. ⁴⁰Aru kwa vuwa o Eroni, vaveya e kiya na ledu Kalou me simata taki niko datou: O Mosese ikwe, o keya a meiko datou mai na vanuwa o Ijipita, edu tasi kilajiya se na cava e yaco vuwa. ⁴¹Aru vaveya e kiya na luve ni bulumakau na gauna igi, aru va caboniya nai soro me matakuni, aru marautaki niya na ledru cakacaka ni liga. A qai vuki dai na Kalou, a qai dainidru tu meru qwaraviya tu navi kalokalo ni lomalagi, me kodaki na kwa e volai na ledru i vola na parofita, ⁴²O mutou na mataqwali i Isireli, mutu vacaboniya vuwako au na manumanu evo mate, qeiniya nai madrali, ina vikai me yabaki vasagavulu, se jikai? ⁴³Io mutu vo dagiya la were o Moloke, qei niya

la kalokalo ni lemutu kalou o Remifani, na matakū mutu vaveya me mutu soro ke: Io qu na meiko mutou yaji me sivi o Papiloni.⁴⁴ Evo notu ga vuwadru na ledū qase i na vikai na were ni Kalou e noke nai vunau, e kodaki ni tata o keya, a kwa vo Mosese, me vaveya me kodaki na keya i vatakarakara e daniya.⁴⁵ O keya muni e qulu miya i bere na ledū qase, aru qai kau mai o Josua ina ledru vanuwa na vimatanitu, o rau eru roviya na Kalou ve ru mata na ledru qase, me yacoviya la gauna o Tevita,⁴⁶ o keya e daniya na loloma vuwa na Kalou, a kereviya me leya i tavi e kiya were leya o keya la Kalou o Jekope.⁴⁷ Ia o Solomoni ga e vaveya na were me leya.⁴⁸ "E tasi nokoto o keya e yawa i yata sara ina were e vai na lima; me kodaki na tata ni parofita,⁴⁹ Na lequ i nono va turaga o lomalagi, qeiniya kai tutu qu la o vuravura: Na were cava mutu vaveya me lequ? e tarogiya o Jiova: se e jiki cava me lequ i vavacegu?"⁵⁰ E tasi vaveya na kwa taucoko iqoi qu lima?⁵¹ "O mutou na yalo kaikai, e tasi cili mutu yalo qei niya mutu bebe, mutu vo vorajiya no ga na Yalo Tabu; o mutou mutu vo vaveya me kodaki o rau na lemutu qase."⁵² O cei vuwadru na parofita eru tasi va bura nidru na lemutu qase? aru vamatanidru o rau eru kwa i mata ni na lamai o keya na yalo dodonu; o keya mutu qai soliya yaji me mutu vamataniya:⁵³ avo soli vuwako mutou nai vunau nivo kwa na agilosu, a mutu tasi vabaujiya.⁵⁴ Niru vo varogo na kwa ikwe, e lai suwa eru yalo, aru vagudrugudru baji vuwa.⁵⁵ O keya nivo vuqa ina Yalo Tabu, a tola makuga i lomalagi, a daniya nai ukuuku ni Kalou, qeiniya o Jisu ni no ina lima matau ni Kalou,⁵⁶ a kwa, daniya, aqu vo daniya nivo wase ruwa na lomalagi, avo wavu tu na luve ni tamata me lima i matau ni Kalou.⁵⁷ Aru qai kulakula ina domo levu, aru sogojiya eru qwara ni bebe, aru wavu vakaikai vuwa niru yalo vata.⁵⁸ Aru dainiya ina i bili ni rara, aru vaviri kiya ina vatu; o rau aru bilitakiniya, eru biujiya bale na ledru i sulu ve la e kiya na suravou, e yaca o Saula.⁵⁹ Aru vaviri kiya o Sitiveni ina vatu, a masu no, a kwa, "O mutou na taga o Jisu, qulumiya qu yalo."⁶⁰ A jikituru o keya a coco ina domo levu, "O mutou na Turaga, kuwa ni ocajidru nai valavala ikwe." Nivo tata devu kodaki ikwe, a qai moce.

Chapter 8

¹A okajiya la mate o Saula. na gauna igi aru va buraburataki ke nai soqosoqo ni soro aru nokoto mai Jerusalemi; aru vo kala ke ina viyasana o Jutiya qeiniya o Samaria, o rau ga apositolo e jikai. ²Aru vo bulujiya o Sitiveni e yavalu na tamata lotu, aru vaveya na soqo ni mate levu e vuku. ³O Saula, e vaburabura nidru va levu nai soqosoqo ni soro, niru vo unu i na viwere taucoko ga, eru tatataki nidru na teigwane qeinidru na lewa, a dei nidru ina were ni vivesu. ⁴O rau eru vo seiyaki, aru la ina vivanuwa taucoko ga a vunautaki ke nai tukutuku. ⁵A qai labale o Filipi ina rara o Samaria, a vunautaki niya ke o Karisito vuwadru. ⁶O rau na tamata eru yalo vata meru varogo na kwa e kwa o Filipi, niru vo varogo eru daniya na vikwa mana e vaveya o keya. ⁷Niru vo ladai mai vuwadru na lewe levu e yavalu na yalo bura e unuvidru, niru vo kulakula ina domo levu; qeinidru na lewe levu eru saqanini, qei niya na lokiloki, eru va colai. ⁸A levu kena marau ina rara igi. ⁹A levu na marau na rara igi. E kiya na tamata, o Saimoni e yaca, e dau vai sausau makawa ina rara igi, a vakaracidru valevu ke na kwai Samaria, e dau tukuniya e kiya e oka cake sara. ¹⁰Aru varogojiya o rau taucoko ga, o rau na kwa yalai qeinidru na kwa yalevu, aru kwa, o keya i kwe na kaikai levu ni Kalou. ¹¹Aru vo varogo jiya, avo vakaracidru va balavu o keya ina leya i sausau. ¹²Ni ru vo va djina jiya o Filipi ni vunautaki niya na matanitu ni Kalou, qeiniya e yaca o Jisu Karisito, eru qai vavitaistaki, o rau na teigwane qeinidru na lewa. ¹³A qai vadjina jiya o Saimoni; ni vo vavitaisto devu, eru dau no vata o Filipi; a karaciya o keya, no daniya nai vatakilakila ni cakacaka mana levu e vai no. ¹⁴Niru vo qai varogo na apositolo nivo no mai Jerusalemi, eru vadjinajiya na tata ni Kalou o rau na kwai Samaria, aru vatalajiya o Pita qeiniya o Joni vuwadru. ¹⁵O rau niru vo labale, aru masulaki nidru, meru rewajiya na Yalo Tabu. ¹⁶Avo tasi cava vuwa e kiya vuwadru igi: aru vo vavitaistaki ga e yaca na Turaga. ¹⁷Aru tabakidru veru lima, avo cava ke vuwadru na Yalo Tabu. ¹⁸Nivo daniya o Saimoni nivo soli na yalo tabu ni ledru vi yabaki ve ru lima nai apositolo, a qai mata soliya vuwadru nai lavo. ¹⁹A kwa, "Soliya muni mai voko au na kaikai iqoi, me cava muni na Yalo Tabu vuwadru yakiya qu tabakidru ve qu lima." ²⁰A kwa vuwa o Pita, me muru rusa vata na lemu siliva, niko numiya ni vo voli rewa na i solisoli ni Kalou ina i lavo. ²¹E jikai e jiki se na lemu i votavota ina kwa ikwe, ni tasi dodonu mu yalo ina mata ni Kalou. ²²O keya ikwe mo vivutuni ina lemu i valavala ca ikwe, no masu vuwa na Kalou, bara rewa ke ni o tasi lai ocaji ina lemu numiya ke mu yalo. ²³Niqu daniya ni o tu ga ina vanuwa e gaga sara, o vo vesu tu ina i valavala ca. ²⁴A qai tata o Saimoni, a kwa, "Mutu masulaki niko au vuwa na Turaga, me kuwa ni cava mai vuwako au e iya na drau e tata ke." ²⁵O au, niru vo kwa devu aru vunautaki niya na tata ni Turaga, aru vo la tale i Jerusalemi, aru vunautaki niya nai tukutuku oka ina rara yalai e wara mai Samaria. ²⁶A tata o Filipi e kiya na agilosu ni Turaga, a kwa, no la ina mata ni cava, ina calevu mai Jerusalemi i Kesa, igi na vikai. ²⁷A qai vaveya o keya a la: a daniya, e kiya na kwai Iciopea, na matani vanuwa, na tamata levu i Kadasi na ledru ranadji na kwai Iciopea, na leya dauniyau okeya, a la i Jerusalemi me lai soro. ²⁸Avo la tale, a wilikiya la i vola o Aisea na parofita, no nokoto ve la qiqi na turaga. A qai kwa vo Filipi na Yalo Tabu, "La va voleka me muru lai no vata ina qiqi ni ni Turaga igi. ³⁰A qai wavu yaji o Filipi, a vo varogo ni wilikiya na leya i vola o Aisea na parofita; a kwa, o kilajiya na kwa o wilikiya, se jikai? ³¹A kwa o keya, qu rewajiya vacava, kodaki e jikai e kiya me tuberiko au? "A masujiya o Filipi me cabe cake meru no vata." ³²Ikwe na jiki ni vola tabu a wilikiya o keya, A tuberiya o keya me kodaki na sivi e vamate; "Me kodaki na lami e galu ve mata o keya e kiya, e kodaki o keya, e tasi tata." ³³Nivo malumalumu no o keya, a tasi lewaiya va dodonu: o cei e na kwa na leya i tubutubu? Nivo ladai i vuravura na leya cola. ³⁴A qai tata o Filipi vuwa na matani vanuwa, a kwa, qu tarogi ke re, "A tataki jiya o cei na parofita na tata ikwe: o keya ga, se kani kiya? " ³⁵A qai dogaga o Filipi, a tekivu vo na jiki ni vola tabu igi, a vunau taki niya o Jisu vuwa. ³⁶Niru vo la tu imcalevu, aru cava vakiya na ruwai: a kwa na mata ni vanuwa, daniya, vo no na wai; na cava e taroviko au mequ kuwa ni vavitaisto? ³⁷A kwa o Filipi, kodaki o vabaujiya mu yalo taucoko, evo vai ga. A tata o keya, a kwa, A qu vo vadjinajiya ni vo luvu ni Kalou o Jisu Karisito. ³⁸A qai kwa o keya me tu vakiya re na qiqi ni turaga: aru vo la ruwaruwa i ruwai, o Filipi qeiniya na matani vanuwa, a vo vavitaistakiniya. ³⁹Niru vo lacake mai ruwai, avo va meiya dai o Filipi na Yalo ni Turaga, a vo tasi daniya tale na mata ni vanuwa, a vo la ina leya calevu avo marau no. ⁴⁰Avo lai dani o Filipi i Asoto: ava yato viya na virara taucoko ga a vunautakiniya nai tukutuku oka, a cava sara i Sisaria.

Chapter 9

¹O Saula e kwa na tata ni oca qeiniya na vivamate vuwadru na lotu vuwa na Turaga, a la vuwa na bete levu, ²a tarogiya vuwa nai vola i Tamasiko qeiniya na viwere ni lotu, kodaki e daniya o keya e yavalu eru tekuciya nai varau igi, eru jiya teigwane se ru jiya lewa, me vesu kiya me kau i Jerusalem. ³Ni vo latu, a vo voleka i Tamasiko; a mudre wavokijiya vasauri e kiya na kakarama mai lomalagi, ⁴a reba bale ina qwele, a varogo e kiya na domo e kwa vuwa, "I Saula i Saula, ovo vabura niko au ina vuku ni cava?" ⁵A kwa o keya o cei o iko, na Turaga? "A kwa o keya, O au o Jisu," o keya o vaburaburataki niya. ⁶A saqanini o keya a karaciya, a kwa, o mutou na Turaga na cava o okajiya mequ vaveya? a kwa vuwa na Turaga, cavu tu, mo lai rara, ena lai kwai vuwako na kwa e dodonu mo vaveya. ⁷O rau na tamata aru lavata eru no tu ga eru vayavalu tu ga; eru varogo ga na domo, eru tasi daniya e kiya. Aru cake mai ina dada o Saula; nivo cere viya e mata, e tasi daniya e kiya na kwa: aru tuberiya, aru meiya i Tamasiko. ⁸E bogi tolu e tasi tola rewa, e tasi kana se somu. ⁹E kiya na tisaiveli mai Tamasiko, o Ananai as e yaca; a kwa vuwa na Turaga na leya tola yadra, "I Ananaiasa. A kwa o keya, daniya, o au Turaga. ¹⁰A kwa vuwa na Turaga, notu mo la ina calevu e yaca o dodonu, tarogiya na kwai Tarisu, o Saula e yaca, i la were o Jiutasa; io daniya, e masu o keya. ¹¹E daniya ina leya tola e kiya na tamata, o Ananaiasa e yaca, e unu mai, e tavaniya ve lima me tola rewa o keya." ¹²A qai kwa o Ananaiasa, o mutou na Turaga, eru levu qu varogo ke nai tukutuku ni tamata iqoi, na levu ni bura e vaveya vuwadru na lemu tamata yalo savasava mai Jerusalem. ¹³Ikei ga a vo lesiya ke o rau na bete levu me vesu ke na tamata taucoko ga e ru masu jiya mu yaca. ¹⁴A kwa vuwa na Turaga, "Mo la ga; o keya Ikwe na tamata djigitaki vuwako au, me kau qu yaca veru mata na vi matanitu kani kiya, qeinidru e yavalu na tui qeinidru nai luve ni Isireli: ¹⁵no qu na vatakeya vuwa na levu ni kwa e na voso jiya balejiya qu yaca." ¹⁶Avo la o Ananaiasa a unu iwere, a tabakiya ve lima, a kwa, i wekaqu Saula, na Turaga o Jisu, o keya a tolaviko i calevu o lamai ke, e vatala jiko au mai, mo tola rewa, no vavuga ina Yalo Tabu. ¹⁷A lutu vasauri mai vemata e kiya na kwa kodaki nai varo ni ika: avo tola rewa sara o keya; a vo tu cake a vavitaisotaki. ¹⁸Nivo kana devu, avo kaikai mai. Avo no o Saula me bogi vica qeinidru na vo lotu mai Tamasiko. ¹⁹A vo vunautaki niya sara ina viwere ni lotu, na luve ni Kalou na Karisito. ²⁰E karacidru taucoko ga na varogo, a ru kwa bara niya o keya ikwe se jikai a vaburabura nidru mai Jerusalem eru masujiya na yaca ikwe, a lamai ikei me mai vaveya kodaki tale ga ke, me meidru na vesu tu vuwadru na bete levu? ²¹Avo kaikai mai o Saula, a vamataku cidru na Jiu eru no mai Tamasiko, nivo vadjinadjina ni Karisito o keya ikwe. ²²Devu na visiga wara, aru qai bose jiya na Jiu meru vamateniya. ²³Avo kilajiya o Saula na ledru vukujiya ka bere. aru va tawa niya na matamata ni rara na siga na bogi meru vamateniya. ²⁴Aru qai meiya vai bogi o rau na tisaiveli, a ru va tukuciya bale ina lobo ni ba. ²⁵Nivo cava Jerusalem o Saula, avo mata lai no qanedru na lotu: aru mataku ciya taucoko ga, aru tasi vadjinajiya nivo lotu o keya. ²⁶A qai meiya o Panapasa, a meiya vuwadru nai apositolo, a kwa vuwadru na leya daniya a Turaga i calevu, o keya a tata muni vuwa, qeiniya la i vunau doudou mai Tamasiko e yaca o Jisu. ²⁷Aru no vata aru la vali qeinidru o keya mai Jerusalem. ²⁸A tata doudou e yaca na Turaga o Jisu; a tata a viba qeinidru na vunilagi mai na vimatanitu kani kiya; eru sagaiya meru vamateniya. ²⁹Niru vo kilajiya na viwekani, aru meiya i Sisaria, aru qai vatala jiya i Tarisu. ³⁰Vo qai cegu nai soqosoqo lewe ni lotu mai Jutia taucoko qei niya i Kalili qeiniya i Samaria, aru vo vatoro nidru cake; na ledru i varau meru dau mataku ciya na Turaga, e vacegu nidru na Yalo Tabu, aru vo tubu meru levu. ³¹Nivo vayatoviya na vivanuwa taucoko ga o Pita, avo labale muni vuwadru na tamata lotu eru nokoto mai Litia. ³²A daniya ke e kiya na tamata o Inia e yaca, e daro no ina i mocemoce me yabaki walu, e tauciya na mate saqanini, ³³A kwa vuwa o Pita, Inia, o vivia na lemu i mocemoce. Avo tucake sara o keya. ³⁴Aru daniya o rau taucoko ga na no mai Litia qeiniya o Saron, aru saumaki mai vuwa na Turaga. ³⁵A nokoto mai Jopa e kiya e lotu Tapaica e yaca, na keya i balebale o Tokasa: e dau oga na lewa ikwe ina cakacaka oka, qei niya na cakacaka loloma e vaveya no. ³⁶Avo yaco ina gauna igi, e taivismate o keya, a ciba: niru vo vasili niya devu, aru vadaraniya e kiya na taba ni were i yata. Ni ru vi volekaji Jopa qei niya o Litia, niru vo varogo o rau na lotu ni nokoto no Pita, aru vatalajiya e ruwa na Tamata vuwa, me masu jiya me lava watoto mai vuwadru. A qai tucake o Pita a qai la qanedru. ³⁷Ni vo cava o keya, aru meiya ina taba ni were i yata: aru no voleka vuwa na yada taucoko ga meru tagi, meri vatakeya na i unuvi e yavalu qei niya nai sulu a culajiya o Tokasa, ni cola vata qeinidru. ³⁸Avo vatalajidru yaji o Pita, a jikituru, a masu; a vuki na yago, a kwa, Tapaica, tucake. A cerejiya e mata: nivo daniya o Pita, a qai tucake o keya. ³⁹A dodokiya vuwa e lima, a tuberiya cake; nivo covidru na tamata lotu qeinidru na yada, avo vata keya nivo cola. ⁴⁰Na kwa ikwe e kilai mai Jopa taucoko; aru levu aru vabaujiya na Turaga. ⁴¹Avo me bogi levu o keya mai Jopa qeiniya o Saimoni na matai ni taba ni manumanu.

Chapter 10

¹E kiya na tamata mai Sisaria, o Kolinio e yaca, na ledru turaga na mata somiya e yaca va Itali. ²Na tamata dau lotu, e matakuciya na Kalou, o keya, o rau taucoko ga na leya matavuwere, e dau soliya valevu na kwa ni loloma vuwadru na tamata, e dau masu valevu vuwa na Kalou ina visiga. ³A daniya o keya na leya tola yadra, ina kaciwa ni yauwa, e kiya na agilosu ni Kalou ni unuviya, a kwa vuwa, ⁴"I Kolinio"! Nivo vadaniya, a matakuciya, a kwa, "I vei e kodaki na lequ Kalou? A kwa vuwa o keya, na lemu masu qeiniya na lemu kwa ni loloma e vo la cake ina mata ni Kalou mo lai numi ke. ⁵Mo vatalajiya eru yavalu na tamata i Jopa, meru lai meiya mai o Saimoni, e yaca muni o Pita. ⁶Aru no vata no o Saimoni na matai ni taba ni manumanu, e no i matacawa lawere: ena kwa vuwako o keya na kwa e dodonu mo vaveya. ⁷Nivo ladai vuwa na agilosu a tata no vuwa o Kolinio, a qai coviya eru ruwa na leya matavuwere, e kiya na sojiya e dau lotu, e kiya vuwadru e dau qwaraviya: ⁸no vo kwa vuwadru na kwa taucoko ga, a vatala jidru i Jopa. ⁹E kiya na qwata, niru vo la tu i calevu, a ru toro voleka yaji i rara, a vo la cake i yataga ni were o Pita me masu ina i ka ono ni auwa. ¹⁰Avo mata kana sara, e garoviya na kwa me kaniya; niru vo varau no, a daniya sara e kiya na tola, ¹¹a daniya o lomalagi nivo wasetaki ruwa, a kiya na kwa a la mai vuwa, e kiya nai taboi levu e buku e tutu vava, a lai vatuku bale mai i vuravura. ¹²Avo nokoto ke na manumanu ni vanuwa e no e la ena vi mataqwali taucoko ga, qeimidru na manumanu kila, qeiniya na kwa e qaniwavu qenidru eru vuka. ¹³A qai rogo mai vuwa na tata, tucake Pita; no vamateniya, no kaniya. ¹⁴A kwa o Pita, mequ kuwa na lequ Turaga; niqu tasi kaniya na kwa e tabu se tasi savasava. ¹⁵A varuwa tale vuwa nai tukutuku, na kwa e vasavasava takiniya na Kalou, a me kuwa ni kodaki na tabu. ¹⁶A vai va tolu na kwa kwe: a qai kau tale na kwa i lomalagi. Ni o matakuku wavu e yaloga o Pita, se na cava na keya i balebale na leya tola yadra, daniya, eru tarogiya la were o Saimoni o rau na tamata a vatalajiya o Konilio, aru vo no tui na matamata ni rara. ¹⁸Aru coco, aru tarogiya, e nokoto kei qoi o Saimoni, e yaca muni o Pita, se jikai. ¹⁹Ni vo vanumiya no leya tola yadra o Pita, a kwa vuwa na YaloTabu, daniya, eru tolu na tamata eru vadaniko. ²⁰Mo ke mo la bale, io no la qanedru, me kuwa ni viba mu yaloga: niqu vo vatala jidru mai. ²¹A qai la bale o Pita vuwadru na tamata; a kwa, daniya, o au ga I kwe mutu vadaniko au no: na cava na vuni lemutu la mai? ²²A ru kwa, e kiya na agilosu yalo savasava e vata keya vo Kolinio, e kiya na turaga ni valu, e tamata yalo dodonu, e mat the ku ciya na Kalou, e rogorogo oka jidru na kwai Jutia, meru yato viko, mo la I la were, me varogo vuwako na tata o keya. ²³A qai covidru mai o keya, a va cegu nidru. Io na qwata a la qanedru ke o Pita, a vo la qanedru o wekaya mai Jopa. ²⁴Na bogi ruwa ni ru unu I Sisaria. A vo kanidru o Kolinio, a vo soqoni jidru devu na kwai leya qei nidru o wekaya djina. ²⁵Ni vo unu o Pita, a vo yabaki niya o Kolinio, a vo cuva bale ve la, a va rokoroko vuwa. ²⁶A va tuniya cake o Pita, a kwa, tu cake; aqu jiya tamata muni ga o au. ²⁷A ru vi tataki sara, aru qai unu I yaloga, a danidru e levu eru vo soqo vata mai. ²⁸A kwa vuwadru o keya, mutu vo kila jiya ni vo tabu vuwa na kwai Jutia me no vata, se meri vi riji qanedru na kwai ni matanitu kani kiya, a vo kwa voko au na Kalou me kuwa nitokoniya e kiya na tamata me tabu se jikai ni savasava. ²⁹O keya ga I kwe qu la mai ke mequ kuwa ni vi leji, no qu lai yatovi yaji; qu tarogiya ke na cava mutu yato viko au ke. ³⁰A kwa o Kolinio, e qai devu ga e va na bogi a qu lolo me yaco viya na auwa I kwe; I na I ka ciwa ni auwa a qu masu I na lequ were, qu daniya, e kiya na tamata e ru cake tu ve qu mata e vai sulu lumilumisa, ³¹a kwa, I Kolinio, e vo rogo na lemu masu, e lai numi na lemu kwa ni loloma I na mata ni Kalou: ³²o keya I kwe lai vatala I Jopa lai meiya mai o Saimoni, e yaca muni o Pita; e nokoto I la were o Saimoni na matai ni taba ni manumanu I baravi: no vo la mai o keya, e na tataki jiko. ³³O keya ga I kwe a qu lai vatala ke vuwako; niko vo vai oka na lemu la mai. Madu qai no taucoko1 ga I kei I na mata ni Kalou, me madu varogo na kwa taucoko ga e varo jiya vuwako na Kalou. ³⁴A qai tata o Pita, a kwa. E djina qu qai kila jiya ni tasi djigitaki nidru va vitaliya na tamata na Kalou; ³⁵io I na vi vanuwa taucoko ga e oka vuwa o keya e matakuku ciya, e vai dodonu. ³⁶Na I vavuvuli e kwa o keya vuwadru o luveya o Isireli, no vo vunautaki na vi okaji e vuku o Jisu Karisito: (o keya ga e Turaga vuwadru taucoko ga:) ³⁷na I va vuvuli I gi, mutu kila jiya, e vunautaki mai Jutia taucoko, e tekivu mai Kalili, no vo devu na vavitaiso a vunautaki niya o Joni; ³⁸no vo walia devu o Jisu na kwai Nasareci na Kalou I na Yalo Tabu qei niya na kaikai: o keys e dau la vali e dauvaveya na kwa oka, e va cola nidru taucoko ga na va kaikai nidru na nitu; no vo no qaneya na Kalou. ³⁹Madu vo dau tukutuku I na kwa taucoko ga e dau vaveya o keya I na ledru vanuwa na kwai Jutia, I Jerusalemi tale ga; o rau eru va mate niya e ru va rube niya I na kiya na kai: ⁴⁰a qai va tuniya na Kalou I na I ka tolu ni siga, a vata keya ke; ⁴¹e jikai vuwadru na tamata taucoko ga, vuwadru ga na djigitaki nidru I mata na Kalou, meri dau kwa, io vuwako madou, o madou madu kana madu somu qaneya ni tu cake tale mai na mate o keya. ⁴²A varojiya vuwako madoume madu vunau vuwadru na tamata, me va djinadjina o keya ga a lesiya I mata na Kalou me lewaidru na cola qei nidru na mate. ⁴³O keya eru dau kwa o rau taucoko ga na parofita, e na boko e vuku e yaca na ledru I valavala ca na tamata taucoko ga eru vabaujiya. ⁴⁴Ni vo kwa no na tata I kwe o Pita, a lutu na yalo tabu vuwadru taucoko na varogo na tata. ⁴⁵O rau na cili na vabaujiya, aru la vata mai o Pita, e karacidru, ni vo sova na

yalo tabu vuwadru muni na matanitu kani kiya.⁴⁶Ni ru vo varogo ni vo tatataki niya na tata ni vanuwa kani kiya, aru va rokorokotaki niya na Kalou a qai kwa o Pita,⁴⁷ e kiya na tamata e sarataki niya na wai, meru kuwa ni vavitaiso ke o rau na tamata I kwe, e ru rewa jiya na yalo tabu me kodaki o datou?⁴⁸ A qai kwa meru vavitaisotaki e yaca o Jisu Karisito. A ru qai masu jiya me no re qanedru e yavalu na siga.

Chapter 11

¹Aru vo varogo o Kuru na apositolo qai nidru na viwekani mai Jutiya niru vo vabaujiya na tata ni kalou orau talega e vica na matanitu tani. ²Ia nivo vo lacake mai i Jerusalemi o Pita, eru vo vivala qainidru na teve ³Eru vo kwaya, o vo sita vidru na tamata eru vo tasi teve, qai kwa qainidru. ⁴Evo te kivu o Pita, me vamacala takiniya vuadru me kodaki. ⁵Aqu a masu mai na vanua o Jom, aqu qai varogo ni kiya nai rorogo e la no nai e kodaki kiya na kaukaneya levu e lutu mai lonalagi, kodaki savaga e lutu viko au no wai. ⁶Au vakavaica ka vakananuvua, kau vaka ni na manunau ni vanua yava i va, kei na manumaun kila, kei na manunanu vuka. ⁷Aqu qai varogo ni kiya na domo e kwaya mai vo ko ya. Tacake Pita, vateniya o kania ⁸Qu sqai kwaya Turago, sebere va kiya me kiya na kwa e duka mequ deniya vequ gusu. ⁹Io na domo igi e kwa tale vuwa i vuwako au, na kwa e vo kwa mai na Lalou ni Savasava, kuwa ni kwaya ni duka. ¹⁰E vo yaco va toluna kwa ikwe, oji ga na kua taucoko igi e kan cake tale i lonalagi. ¹¹Aqu vitola yaki, qu qai dania e tolu na teigwane eru tucake tu vequ matu, evu lai vatala mai Sisaria neru la mai vo ko au. ¹²Na Yalo Tabu e kuaya mai vo ko au mequ la qainidru, me qu kuwa ni levu na kua niqu va tarogidru me blejidru. Orau na ono na viwckani ikne evu tekuciko au, me madu la ve kiya la were na tamata ikne. ¹³O kiya e kwaya vo kemadou la daniya na agilosi la tucake tu la yaloga ni neve qai kuayau ai, Mequ batajiya e vica lequ tamata meru la i Joma nevu la meya mai o Saimoni e lai covi no ga na Pita. ¹⁴O kiya na qai kwaya vo kemuton e kiya na kwa me mutu cola ke o iko qainidru lemu vuwere. ¹⁵Qu varau tata saraga vuwadru, na Yalo Tabu qai sita vidru, o au ikwe nai vakatekivu nai vakata oitoti. ¹⁶Aqu numiya Saraga na tata ni Kalou, igi a kwaya e djina o Joni dau vipapitaisotaki vena wai, lo o au dau vipapitiso taki vena Yalo Tabu. ¹⁷Kodaki na Kalou ena solia vuwadru na kwa ni vaka longalaki me kodaki e solia vo kemadon kodaki madu vabanjiya o Jisu Karisito, o cei o au mequ taroviya na lima ni Kalou. ¹⁸Gauna eru varogo ke na kwa ikwe, eru kwaya tasi kiya na kua e suka mai, io ovan eru vaokaoka taki niya na Kalou eru qai kwa, na Kalou e soliya talega na colacola oka vata qai niya na cola oka. ¹⁹Ia roau na vitalatala ena viburaji vo tubu e vXXXX o Sijiveni eru vo ia kodaki i Finisi qai niya o Kipiro, qainiya Anitioki eru vo kwaya nai tukutuku takiya ga vo rau na jiu; ²⁰Io vica vuadru na tegware evu kwai kipro vata mai Kirini aru vo yaco i Anitioki eru tata talega vuwadru na vulagi vi matanitu tani eru vo vunantakiya e yaca na Turaga o Jisu ²¹Na lima ni Turaga e nokoto no vuwadru e levu na tamata eru vabaujiya eru qai suka vua na Kalou. ²²Nai talanoa me balejidru eru qai rogociya mai o rau na leve ni Lotu mai Jerusalemi, o rau eru qai vatalajiya o Panapasa va yama Sara. ²³Gauna eru la mai ke eru tolavaua na lagilagi ni Kalou. O kiya qai marau, o kiya qai kwaya vuwadru meru no qai niya na Kalou visiga vata qainiya eru yalo. ²⁴O kiya na tamata oka e no vua na yalo ni Kalou qai niya na vabaujiya, levu na tamata eru vabaujiya. ²⁵O Panapasa eru wavoki i Tasusu meru lai va daniya o Saula ²⁶Gauna e dainya ke na tamata igi, orau eru meya mai I Avitiolai. Eru la taucoko mai kiya taucoko na yabaki eru vasoqoni vata eru qai vavuliaya e elvu na tamata na jiseveli eru lai covi matai Saraga i na lotu i Anitioki. ²⁷Levu na Siga nikua levu na parofita eru labale mai I Jerusalemi i Amitioki. ²⁸Kiya vuwadru e yaca o Akapo e vo kwaya ni vavuniya na Yalo Tabu ena yaco e kiya na drauni siga levu ena vanua Taucoko na kua iqoi e vo yaco devu gauna la Tui no ke o Kilitui. ²⁹Ia eru vo levai kuru na dau lotu nevu solia na kua ni loloma na kua eru vo venajiya mai wadru no viwekani mai Jutiya ³⁰Aru vo tara taucoko na kua taucoko aru qai vatala jiya o Panapasa qai niya o Sauta veru kau ve ledru qase.

Chapter 12

¹Na gauna o Eroti na tui me vararawa takinya o rau na soqosoqo lewe ni lotu. ²A qai va mate niya o Jemesa na leya tacini o Joni l na Seleiwau. ³Na gauna a vo tolaviya ke ni ro vo okajiya na Jiu, a qai vesukiya talega o Pita. Ia me gauna ni Kara madrai me kya ni niya na gauna ni vatubu. ⁴Nagauna a vo vesukiya oji ke, a qai la i biujia i na were ni vevesu, a qai meya mai eru va na sojia me ru yadra viya no; o kiya a oka jiya no me meya mai na gauna me ohi ke na gauna ni Kara vata ni lasa sara. ⁵Ia o Pita a nokoto no ga i were ni vevesu, ia e ru dau masu lakiniya no ga mai vua na kalou o rau ra soqosoqo lotu. ⁶Ia na boji igi a Siberi ke o Eroti me meiya ke o Pita me la i vilewai, o Pita a moce tu eru rua e maliwa e na Sojia, vesu tu e lima ruarua Jeini, niru tucake tu e rau na yadra i na matamata me ru yadra vidru no na kwai vesu. ⁷A qai la i dani va sauri e kiya na agilosu ni Kalou vua, a qai Kiya na sira a mudre i na rumu ni were ni vevesu. A qai tu ve yasa o Pita a qai vayadra Jiya qai kwaya, “Mata cake vawatoto”, qai kulamusu vasauri na leya Jeini ve lima. ⁸A qai kwaya vuwa na agilosu, “vaisulu takiniko vawato; uku miya na lemu vava, “ a qai vaveya sara o Pita. Na agilosu a qai kwaya vuwa, “uku miya na lemu Siqueleji Katakata mo tekuako yau mai.” ⁹A qai va tekucia sara o Pita na agilosu a ru qai la sara. O kiya e tasi kilajiya no na kwa e vareya ra agilosu e djina no. O kiya e numiya ga e tatadra no ga. ¹⁰Na gauna aru vo pasi takiniya mai ra matai ni sojia vata qai niya na karua ni sojia, a ru qai yaco Sara i na matamata e la Sara i rara; e ya qai dola ga vainiya na ka bai. A ru la sara i na kiya na caleru. A qai biujiya na agilosu me la vainiya. ¹¹Na gaauna a vo lesu tale mai e tale vua o Pita, a qai kwaya o kiya, “a qu qai kilajiya soko ikwe ni a meya mai na kalou na leya agilosu me meiko yau dai mai vua o Eroti, qai ni ya na kwa taucoko e ru okajiya na Jiu. ¹²Na guana a vo kilajiya ke, a qai la sara i ra leya were o Meri na leya nene o Joni, a v a yacana talega tu ga o Marika, na vanua e ru do sosogoni no ke na tamata me ru masu. ¹³Na gauna a vo tukituki ke i na matamata, a qai kiya na vada e yaca o Rota a qai lamai Saumiya. ¹⁴Na gauna a rogocia ke e domo o Pita, a qai biujiya tu re na mata ni were me Sogo ni leri na leya marau; a qai waru sara i na rumu; a qai kwaya ni o Pita e tucake no i ra mataniwere i rara. ¹⁵A ru qai kwaya o rau vua na, “o iko riva no. “Ia o kiya a kwaya no ga vuadru ni o Pita e nokoto no mai rara. Aru qai kwaya o rau vua “ igoi na leya agilosu.” ¹⁶Ia o Pita a tukituki no ga, la na gauna aru vo dolaviya ke na mata ni were, a ru qai tolavia a ru qai kidacala. ¹⁷A qai sikinala takiniya vuadru o Pita ve lima me ru vagagalu, a qai kwaya o kiya vuadru a meya vacava mai I rara va cara I rara I na were ni vevesu. A qai kwaya o kiya, “Mutu kwaya na kwa ikwe vua o Jemesa qai nidru na vitacini. A qai biujiya na vanua igi a qai la tale e kiya tale na vanua. ¹⁸Na gauna a vo siga ma ke, a ru Jikai ni Kilajiuya re vanua a la ke o Pita. ¹⁹Na gauna a vo vadaniya oji ke o Eroti o Pita ni a tasi kiya ra vanua e daiya ke, a qai tarogi dru na sojia a qai la i kwai vuadru meru va mate. A qai labale mai o kiya i Jutia devu qai la sara i sisaria a ru qai notu i kigi. ²⁰Na guana e vo oca ke o Eroti vuadru na tamata mai Taia qai nidru o Saitoni. A ru qai la vata qai niya. No ru vo rewa jiya o Pilasito. O kiya e lewaia na were ni moce o Eroti, me vuke idru, orau na masulakiniya no na viokaji; balejiya na kedru cawa e jay bi ga nau ba vanua na Tui. ²¹Ia ni vo yaco mai na gauna me vo lokuci ke o Eroti me uku soko nai sulu va Tui, me qai tadra soko i Yata, me qai vunau soko vuadru na tamata. ²²Na tamata a ru qai kula, :ikwe na domo ni Kalou, tasiniya na tamata!” ²³A sasau ri a qai kiya na agilosu ni Kalou a yacovia, ni a tasi varokoroko takiniya na Kalou o kiya; la no vo Kaniya na baca ni qwele ni vo ciba ke. ²⁴Ia ni vo tubu mai na tata ni Kalou qai levu sara mai. ²⁵Ni ru vo lesu tale mai i Jerusalemi o rau o PArapasa qai niya o Saula, ni vo oji na ledru cakacaka, a ru a meya lo Joni, e yaca talega o Marika.

Chapter 13

¹Vena soqosoqo lotu mai Anitioki, eru noke e yavalu na ivavuvuli vata na qasenivuli. O rau o Panapasa, o Simioni (ekilai muni e yaca me o Nikeri). Lusu, na kwai Kirini, vata o Manaini Caru susu vata o Eroti na turaga) qainiya o Saula. ²Na gauna ru qwaraviya nike na Kalou lavata no ledru lolo, na Yalo Tabu a tata gai kwaya, “Deinidru mai o Panapasa vata o Saula, meru vaveya na itavi aqu covidru ke. “³Na gauna evo devu ke na ledru masumasu, lolo vata ledru tabakiya na tamaa ikwe, aru qai meiya dei.⁴O Panapasa vata o Saula, aru lai vatala mai vua na Yalo Tabu, meru labale i Selusia; mai Kigi aru vo soko dei sara i Kipiro. ⁵Na gauna eru nokoto ke i Salamisa, aru wasekiya sara na tata ni Kalou vuadru na Jiu. O Joni ya vo laqeru no me vivuke⁶Niru vo laviya taucoko na yanuyanu o Pafu, ru qai daniya e kiya e dau vauagataki raunikai, e parofita girigiri e yaca o Pari-Jisu. ⁷O Kiya na dau vayagataki raunikai e vimaliwai qainidru na turaga ni vanuwa, o Serikiu Paula, o Kiya e tamata yalo ma kuga. Na tamata ikwe a qai covidru o Panapasa vata o Saula balejiya e mata rogociya na tata ni Kalou. ⁸Iya e Elima “naa dau vayagataki raunikai “(igi kai vadewa e yaca) e vatovolidru; a tovoliya me vukiciya e yalo na turaga ni vanuwa me kuwa ni vabaujiya.⁹Iya o Saula, dau leicovi muni ke na Paula, e vatawani tu na Yalo Tabu, e vadaniya oka saraga ¹⁰Qai kwaya, “o iko luve ni nitu, levu ruwako na yalo ni dau vivakaisini vata na yalo bura taucoko. O iko na Kedru meca na tamata yalo dodonu. O iko na tasi taroviya na lemu vukiciya no na calevu dodonu ni Kalou?¹¹Daniya, na lima ni Kalou ena la vuako, oiko o na qai mataboko. O na tasi daniya va lailai na mata ni siga. E vasau ri ka lutuviya o Elima na tegu vata na gilogilo, avo teki vu me yato wavoki me vadani tamata me tuberiya e lima ¹²Na guana e daniya ke na turaga ni vanua na kwa e yaco, a qai vabaujiya, balejiya o kiya e qai daniya vakiya na ivavuvuli ni Kalou.¹³Okiya ikwe o Paula vata lai tokani vu vo soko mai Pafu meru la sara i Perika e nokoto i Pamifiliya. Iya o Joni e dainidru tumai aqai lesu tale i Jerusalemi. ¹⁴O Paula, vata lai tokani aru qai lamai Perika va kiya i Anitioki mai Pisitia I kigi aru qai la sara ve kiya na were ni lotu ni vacecegu ru tadra ke. ¹⁵Ni wili devu na lawa vata na parofita, o kuru na iliuliu ni soqosoqo lotu eru qai vakau na i tukutuku, ru qai kwaya, “Kemutou na vitacini, Kodaki e no vuako mutou e kiya na itukutuku ni vibolei vuadru na tamata ikei, mutu kwaya.”¹⁶O Paula qai tucake vata e lima qai kwaya, o mutou na kwai Isireli qainiko mutou na dau matakuciya na Kalou, mutu rogociya. ¹⁷Na Kalou ni tamata ikwe i Isireli ru djigiya o ledu momo vata tru rokoviya na tamata na gauna ru noke na vanuwa o Ijipita, lavata ledru lavejiya eru lima a simata takinidru ke. ¹⁸Raujiya e vasagavulu na yabaki ledru biu tu iyaloga ni vikaikai.¹⁹Oji la vaburabura takiniya e vitu na matanitu ina vanuwa va Kenani, a qai volitakiniya na vanuwa vata o kuru na tamata. ²⁰Na kwa ikwe e yaco tu me vanadrau limasagavulu na yabaki. Ni devu taucoko na kwa ikwe; na Kalou qai soliya vuadru na lewa me yacoviya la parofita o Samuela.²¹Eru qai tarogiya na tamata me kiya na ledru Tui, a qai soliya vuadru na Kalou o Saula lai luve o Kisi, e Kiya na tamata mai na yavusa o o Penijamini, me tui e va na yabaki. ²²Na gauna e vo kaudei ke la i tutu va Tui na Kalou, a qai vavuliciya vo Tevita me ledru Tui. Evo balejiya o Tevita la tukuniyalo na Kalou, sqai kwaya, Aqu vo daniya o Tevita lai luve o Jses meja lequ tamta, oki ya e vaveya taucoko na kwa qu okajiya vuwa me vaveya.²³Mai ne leya kawa na tamata ikwe, na Kalou sqai meiya mai Isireli na ivacola, o Jisu, me kodaki a djina takiniya me vaveya. ²⁴Sibere ni yaco mai O Jisu, O Joni a vunau takiniya no na vavitaivo vata na lesu mai ni Turaga vuadru na Isireli. ²⁵Ni vo vadevuniya o Joni la cakacaka, a qai kwaya, o cei mutu kilajiya me niko yau? O yau qu tasi mai kiya vuadru. Iya rogociya, e kiya e na qai bere mai, na leya wa ni vava e tasi yaco ke lequ kaikai²⁶O mutou na vitacini, na i cabocabo ni soro o Eparama, vata qai niko mutou mutu dau matakuciya na Kalou, igi vuako datou na itukutuku ni leya viva colai a vo vakau. ²⁷Vuadru na no i Jerusalemi vata o rau na daulewa eru tasi vaqaqaiya, eru vatawani tu vena tata ni parofita eru dau wilikiya na vi siga Tabu meru va numiya ke.²⁸E djina ru tasi daniya balejiya na cava na leya mate, ni ru ya coviya o Pilate me vateniya ²⁹Ni ru a vo vaveya³⁰Iyo na Kalou a qai va tucake niya mai na mate. ³¹O kiya e vo laidani valevu vuadru na dau lacake qainiya i Kaleli vata i Jerusalemi o rau na tamata ikwe eru vo leya i vadinadjiya vuadru na kavu ni tamata.³²Me lei kwai re vuako mutou na itukutuku oka: na vi djinadinaji mai ve ledu Momo ³³E vo va sinaiji ko datou, leya i luve, mai la vatubuniya O Jisu Me kodaki e volia vana Karuya ni Same: ‘ o iko lequ iluve, nikuwa qu na vo lemu Momo.’ ³⁴Me kodaki la vacolai mai na mate, kuwa tale ni suka mo vuca, o kiya vo kwaya ke kodaki ikwe: ‘Qu nasoliya vuako na Yalo vata na vivakalougata taki A lei kwai vo Tevita’³⁵Niya vo kwa talega ke o keya ina kiya tale na same, ona tasi vadaniya na lemu yalo savasava me vuca mai ³⁶Iya o Tevita, niya vo qawaravidru oji na leya itaba tamata me kodaki na lewa ni Kalou a qai moce, niya vo buluji vata qainidru na leya qase, a qai vuca mai. ³⁷Iya o kiya vo qulumi cake nmai na lima ni Kalou, ena tasi vuca mai.³⁸O kiya ikwe me mutu kilajiya ke na viwekani, novo vunautaki vuako mutou na ivarau bura. ³⁹Iya e vuku talega vo vadonui ke o vau taucoko na vabaujiya.⁴⁰O kiya ikwe me mutu qai qaarauniko mutou oka no, ke yaco vo ko mutou na kwa ru vo parofisai ke na parofita. ⁴¹Tolaviya, vuako mutou na dau vi beci, ena karaciko mutou mutu na qai rusa mai.⁴²Iya niru vo unu

no yaji, eru a qaikerekere me vunautaki vuadru na tata ikwe ena siga ni vacegegu ina siga taraviya. ⁴³Iya nivo cava na soqoni vata, vo lewe levu na Jiu vata na tamata vo lotu va-Jiu, eru vo tekuciya o Paula sqaineya o Panapasa, aru vo qai tata vuadru, meru qulu vabibi na loloma ni Kalou. ⁴⁴Iya na siga ni vacegegu vo bere mai, vo ga balailai me oji ke na ledru soqo ni vata na lewe ni rara na keya rogoci na tata ni Kalou. ⁴⁵Iya niru vo tola viya o rau na jiu eru vo lewe levu, eru vo vatawani tu na kwa bura taucoko ga, aru vo vagiri takiniya na bikwa avo kwaya eya kwakwa ke o Paula. ⁴⁶Aru vo qai doudou o Paula sqainiya o Pamapasa, ru qai kwaya, e dodonu ga me vunautaki imata vuako mutou na kwakwa ni Kalou, iya ni mutu vo biujiya dei mai vo kemutou na kwa ikwe, qai lewai ko mutou, mutu na tasi yaga ina cola tawamudu, tolaviya, maru na qai lavidru na matanitu Kanikiya. ⁴⁷Niya vo kwaya na Kalou vuadru, Aqu vo lesiko mo ledru kakarama na vimatanitu, mo yaco talega mo vu ni cola ina yalayala o vuravura. ⁴⁸Iya niru vo rogociya na kwa ikwe o rau na matanitu kanikiya, eru vo marau, aru vo varokoroko takiniya na leya kwakwa na turaga, iya aru vo vivabauji taucoko ga orau na vo varau tu, me kodaki niru okajiya na cola tawamudu. ⁴⁹Avo kuruvaki na kwakwa ni Turaga ina viyasana taucoko. ⁵⁰Abo vauqejidru na lewa tolu, vata qainidru na marama, na turaga ni koro, o rau na Jiu, aru vo tabuniya na dauvi buraburaji vuadru o Paula qainiya o Panapasa, aru qai vasevinidru ina ledru yasana.

Chapter 14

¹Ni ru vo cava mai I Ikoniona, ni ru la vata I na ledru were ni lotu na Jiu, aru tata, aru qai vabau jiya ke eru levu na Jiu qei nidru na matanitu kani kiya. ²O rau na Jiu eru va jijiqa, e va uqejiya eru yaloga vuwadru na vi wekani. ³A ru no balavu no ke aru tata bolebole balejiya na Turaga, e vata keya na djina ni leya tata ni loloma, e soliya me vai rewa ve ru lima e yavalu na keya I varaitaki, qei niya e yavalu na kwa e vatakeya. ⁴A ru vo tawase I ruwa o rau na lewe levu I rara; e yavalu eru tataki nidru na Jiu, e yavalu e to qanedru na I apositolo. ⁵Ni ru vo la va kaikai mai na matanitu kani kiya, qei nidru muni na Jiu, qei nidru na ledru Turaga, meru vabura nidru meru va virikidru ve na vatu, ⁶niru kila jiya I mata, aru tuba I Lisitira qei niya I Tapi, eru rara I Likeonia, I na vanuwa muni e voleka jiya: ⁷eru vunautaki niya tale ga mai kei gi na I tukutuku oka. ⁸A nokoto mai Lisitira e kiya na tamata, e malumalumu e la, o keya e lokiloki na gauna e sucu mai ke, a vo tasi la rewa e kiya na siga: ⁹a varogo o Paula ni tata no; no vo vadaniya makuga o keya, a qai daniya ni no vuwa na vabaujiya me va colai ke, ¹⁰a tata e na domo levu, Tu va dodonu cake. A rido o keya, a la vali. ¹¹Ni ru vo daniya o rau na tamata na kwa e vaveya o Paula, aru qai toso niya cake eru domo, aru kwa na tata va Likeonia, o rau na Kalou eru vo lia tamata mai, e vo labale mai vuwako datou. ¹²A ru vo tokoniya o Panapasa, me Jupita; qei niya o Paula me makuri, ni vo jiya dau tata o keya. ¹³O keya muni na bete I Jupita, e nokoto I na mata ni rara na leya bure kalou a meiya mai I na matamata ni rara e yavalu na bulumakau qei niya na salusalu, a ru oka jiya na lewe levu meru va cabo I soro. ¹⁴Ni ru vo varogo o rau na I apositolo o Panapasa qei niya o Paula, a ru qai dresu laki niya na ledru I sulu, aru wavu sara vuwadru na tamata, aru kulakula, ¹⁵a kwa, o mutou na turaga, na cava mutu vaveya ke na kwa I kwe? e du tamata vata dui tovo vata qaneko mutou, Maru vo vunautaki niya vuwako mutou me mutu saumaki mai na vi kwa I kwe e tasi yaga, vuwa na kalou cola, o keya a biliya o lomalagi qei niya o vuravura, qei niya na wasawasa, qei niya na kwa taucoko ga e mo ke: ¹⁶o keya vosojiya na lewe ni vanuwa taucoko ga na gauna I mata meru la ga I na ledru calevu. ¹⁷E jikai ga ni dei niya jikai na I vatakilakila, ni vo vai oka no o keya, no vo solia mai o keya na .luvu mai lomalagi, qei niya na yabaki e levu ke na vuwa ni kai, a va tawa niya ke du yaloga na cawa qei niya na marau. ¹⁸A vo va lailai meru jikai ni tarovidru na lewe levu I na tata I kwe, meri kuwa ni va cabo I soro vuwadru. ¹⁹A ru la mai e yavalu na Jiu mai Anitioki qei niya o Ikoniona, aru va uqejidru na tamata, no vo va virikiya o Paula I na vatu, aru yaratakiniya I na tutu ni rara, niru vo numiya ni vo mate o keya. ²⁰Ni ru vo no wavoki jiya o rau na lotu a vo tucake o keya, a la I rara. Ni si qwata aru la qei niya o Panapas I Tapi. ²¹Ni ru vo vunautaki niya devu na I tukutuku oka I na rara igi, aru va kalougatataki nidru na lewe levu, aru qai suka tale i Lisitira, qei niya o Ikoniona, qei niya o Anitioki, ²²aru vo va deitaki niya eru yalo na vo lotu, no ru vovarojidru meru no dei I na vabaujiya, a kwa ni kilikili me levu na kwa rarawa du unu viya I na matanitu ni Kalou. ²³vo lesidru e yavalu me ledru qase ni soqosoqo lotu taucoko ga, aru masu muni aru lolo, aru go tatautaki nidru vuwa na Turaga, o keya eru vabau jiya. ²⁴Ni ru vo yatoviya o Pisitia, aru cava i Pamifilia. ²⁵Ni ru vo vunautaki niya na tata mai Pefika, aru la i Atalia: ²⁶aru soko dai mai I Anitioki, aru va toonami ke me ledru na loloma ni Kalou na vuku ni cakacaka aru qai va devuniya. ²⁷Ni ru vo cava ke, aru soqoni jidru vata na I soqosoqo lotu, aru kwa na kwa taucoko ga e vaveya na Kalou naleya vukeidru, a dolaviya na mata ni were ni vabaujiya vuwadru na vi matanitu kani kiya. ²⁸A ru no vata va balavu qei nidru na lotu.

Chapter 15

¹A ru la bale mai Jutia eru yavalu, a va vulicidru na vi wekani, Kodaki mutu tasi cili me kodaki lai varau o Mosese, mutu tasi va colai rewa. ² Ni ru vo vi leji va levu aru viba qei nidru o Paula qei niya o Panapasa, qei nidru vata tale eru yavalu, meru la cake I Jerusalemi vuwadru na I apositolo, qei nidru na qase, na vuku ni kwa I kwe. ³ A ru talatala vuwadru na I soqosoqo lotu, a ru laviya o Filinaiisi qei niya o Samaria, kwa no niru vo saumaki mai o rau na matanitu kani kiya: aru va marautaki nidru valevu na vi wekani taucoko ga. ⁴ Ni ru vo cava I Jerusalemi, a vacegu nidru o rau na I soqosoqo lotu, o rau na I apositolo, qei nidru na qase, eru kwa na kwa taucoko ga e vaveya na Kalou niru vukiciya qanedru. ⁵ A ru tu cake eru yavalu na Farisi eru vabau jiya, a kwa, e dodonu meru cilivi o rau I qoi, me lai kwai vuwadru meru talai rewarewa I lai vunau o Mosese. ⁶ A ru soqo vata mai na I apositolo, qei nidru na qase meru bose jiya na kwa I kwe. ⁷ Ni vo levuna vi leji, a vo tu cake o Pita, a kwa vuwadru, O mutou na vi wekani, mutu kila jiya ni vo djigitaki niko au na Kalou, na gauna vo devu makawa yaji, meri varogo ke na I tukutuku oka vuwadru na vi matanitu kani kiya, meri vabaujiya. ⁸ Na Kalou igi e kila jiya d yalo, e va djinadjina vuwadru, no vo soliya vuwadru na Yalo Tabu, me kodaki ga vuwako datou; ⁹ a vo tasi oka jiko datou sara mai vuwadru, e va savasavataki niya I na vabaujiya. ¹⁰ Na cava me mutu va tovoliya ke na Kalou me mutu va tava nita ke na I vuwa veru domo o rau na lotu, du tasi dagiya rewa o datou se o rau na ledu qase? ¹¹ Du vadjina jiya nidu na cola I na loloma ni ledu Turaga o Jisu Karisito, me kodaki muni ke o rau iqoi. ¹² A ru qai galu o rau yakiya ga na lewe levu meru varogo jiya o Panapasa qei niya o Paula, niru kwa na vi va takilakila, qei niya na kwa e va karacidru, e vo vaveya na Kalou ve ru lima, I na kedru vi mama na vi matanitu kani kiya. ¹³ Ni ru jiniya na ledru I tukutuku, a tata o Jemesa, a kwa, o mutou na vi wekani, mutu va rogo mai: ¹⁴ A vo kwa devu o Saimoni a vo lai kau va cava mai I mata na Kalou e yavalu na tamata mai I na vi matanitu kani kiya, me nokoto vuwa e yaca. ¹⁵ Io na kwa I kwe e balejiya na ledru tata na parofita; me kodaki na kwa e volai, ¹⁶ Ni vo devu navi kwai kwe qu na qai la mai, na va tu tale la were o Tevita, o keya a reba bale; qu na va tuniya tale na kwa a rusa, qu na va tuniya tale mai: ¹⁷ Meru vadaniya na Turaga o rau na tamata e si vo, o rau taucoko ga na vi matanitu, e ru va tokoniya e yaca, ¹⁸ A kwa na turaga, o keya vatakeya na kwa taucoko ga I qoi mai na I vatekivu qei niya o vuravura. ¹⁹ O keya qu levu ke, medu kuwa ni va wale nidru, e ru vo saumaki mai vuwa na Kalou, mai vuwadru na vi matanitu kani kiya: ²⁰ medu volavola vuwadru, me tabu vuwadru na qwaraviya na matakau, na dau dara muni, qei niya na kuna qei niya na dra. ²¹ Ni ru no makawa I na vi rara taucoko ga o rau na vunautaki niya o Mosese, eru vo wilikiya I na vi were ni lotu I na vi siga ni vavacegu. ²² A ru qai oka jiya o rau na I apositolo qanedru na qase, qai nidru taucoko ga na I soqosoqo ni lotu, me djigitaki niya na tamata e yavalu tale vuwadru, qai vatala jidru meru la vata o Paula qei niya o Panapasa I Anitioki; o rau o Jutasa e yaca muni Parisapa, qei niya o Sailasa, na tamata aru simata vuwadru na vi wekani: ²³ aru volavola kodaki I kwe meru kau: O madou na apositolo qei nidru na qase madu vo loloma yaji vuwako mutou na vi wekani se na matanitu kani kiya mai Anitioki qei niya I Siria qei niya o Silisia: ²⁴ Ni madu vo varogo, ni vo ladai vuwako madou e yavalu eru tautau vatataki niko mutou I na ledru tata, aru vukiciya dai mutu yalo, a madu votai vatala jidru: ²⁵ qai oka vuwako madou ni madu soqo vata madu loma vata, me djigitaki niya na tamata, me lai vatala meru la vata o rau na dau lomani o Panapasa qei niya o Paula, ²⁶ o rau na tamata eru boleiya na mate e vuku e yaca na ledu Turaga o Jisu Karisito: ²⁷ o keya madu vatala jiya ke o Jutasa qei niya o Sailasa, e ru na kwa tale ga na kwa I kwe ve ru gusu. ²⁸ Ni vo oka vuwa na Yalo Tabu vuwako madou muni, me maduwa ni tauciya vuwa, o mutou na I dagidagi. levu I kwe ga e kwa doudou: ²⁹ Me tabu vuwako mutou naq kwa e cabo I na vi matakau, na dra muni, qaneya na kuna, qarauniko mutou na kwa I qoi, mutu vaveya oka. qu go loloma. ³⁰ Ni ruve lai vatala, aru vo la I Anitioki; niru vo soqo vata na lewe vuqa, eru vo soliya nai vola: ³¹ niru vo wilikiya devu, eru marau na levu ni va cegu. ³² O Jutasa qei niya o Sailasa, o rau na I va vuvuli muni, eru vavulicidru na vi wekani I na tata e wara, a va tudeitaki niya. ³³ Ni ru nokoto me bogi vica, aru qai vatala jidru o rau na vi wekani Ina vacegu vuwadru na i apositolo. ³⁴ A vo oka jiya o Sailasame nokoto no ga mai keigi. ³⁵ Io o Paula qei niya o Panapasa, eru nokoto mai Anitioki eru va vulici aru vunautaki niya natata ni Turaga, qei nidru na kani kiya eru wara. ³⁶ E bogi vica, a qai kwa o Paula vo Panapasa, me daru la tale me daru daniya se ru vo kodaki tu I vai o rau o wekadaru i na vi rara taucoko ga daru vunautaki niya ke na tata ni Turaga. ³⁷ A vo numiya o Panapasa meru meiya o Joni, e yaca mu mata i o Marika. ³⁸ A vo tasi oka jiya o Paula meru meiya, ni vo dei nidru tu I mata mai Pamifilia o keya, a tasi la qanedru I na cakacaka. ³⁹ A vo katakata ke na ledru vi leji, a ru vo vi kalala ke: a vo meiya o Marika o Panapasa, a ru soko sara I Kipiro: ⁴⁰ a vo djigitaki niya o Sailasa o Paula, a vo la yaji, avo tatautaki nidru i na loloma ni Kalou o rau na vi wekani. ⁴¹ A vo la vali o keya I Siria qei niya o Silisia, avo vatudeitaki niya ke na I soqosoqo lewe ni lotu.

Chapter 16

¹A vo qai cava o keya I Tapi qei niya o Lisitiria: a daniya, a vo nokoto ke e kiya e vo lotu, o Timoci e yaca, na I luve ni lewa mai Jutia e vabaujiya; e kwai I na matanitu kani kiya o tamaya: ² a vo rogo oka oya keya I kwe vuwadru na vi wekani mai Lisitira qei niya o Ikoniona. ³ A vo oka jiya o Paula meru la vata: a meiya re a ciliviya, eru vuku na Jiu eru nokoto e yasa igi: eru vo kila jiya taucoko ga ni kwai matanitu kani kiya o tamaya. ⁴ Ni ru vo yatoviya na vi rara, eru kwa vuwadru, meri vabau jiya na kwa lai kwai vuwadru, meri vabaujiya kwa a lesiya vuwadru na I apositolo qei nidru na qase eru nokoto mai Jerusalemi. ⁵ A ru va tudeitaki tale ga ke na vi soqosoqo ni lotu I na vabaujiya, eru tale ga I na vi siga meru levu. ⁶ Ni ru vo yatoviya o Firijia qei niya na vanuwa o Kalatia, a tarovidru na yalo tabu meru kuwa ni vunautaki niya na tata mai Esia, ⁷ niru vo cava I Misia, aru va tovoliya sara me la I Picinia: a tasi dei nidru e yalo o Jisu. ⁸ A ru vo sivi jiya o Misia, a la bale I Tiroa. ⁹ A tolaviya o Paula vei bogi na tola yadra: e vo no e kiya na kwai Masitonia, o keya e va masu jiya, a kwa, la mai I Masitonia, no vuke iko madou. ¹⁰ Ni vo daniya devu na leya tola yadra o keya, madu vo tovoliya sara me madu la I Masitonia, ni madu vanumiya ni djina sara ni coviko madou na Turaga me madu vunautaki niya nai tukutuku oka. ¹¹ Ni madu vo va rewa niya mai Tiroa, madu vo la yaji I Samoceresa, a vai I vei qwata i Niapoli; ¹² mai kei gi I Filipai, na rara levu I na yasayasa va Masitonia, na rara va Roma: madu nokoto I na rara igi me bogi vica. ¹³ Na siga ni vava cegu a madu la I na I bili ni rara I na baji ni uciwai, e tavo madu kilajiya ni dau vai ke na lotu masumasu; a madu no I ra, madu tata sara vuwadru na lewa ni ru dau soqo vata ke. ¹⁴ A varogo jiya e kiya na lewa o Litia e yaca, I na rara o Ceataira, e dau volitaki niya na kalokalo, o keya e dau lotu vuwa na Kalou: a dolaviya e yalo na Turaga, e vabau jiya ke o keya na vi kwa e kwa o Paula. ¹⁵ Ni vo va vavita isotaki o keya, o rau muni na leya vu were, a va mamasu o keya, a kwa, kodaki mutu vo lewa iya ni qu vo djina vuwa na Turaga, unu I na lequ were, nokoto ke, a mare jiko madou sara o keya. ¹⁶ A vo cava, ni madu vo la e tavo e vai ke na masumasu, a madu sota qei niya e kiya na yada a nokoto vuwa e yalo o Paiconi, o keya e dau va vutuniyautaki nidru va levu na leya turaga I na leya parofisai vakai lasu; ¹⁷ a ru tekuciya o Paula qei nidru o rau I kwe, a kulakula, a kwa, a jiya talatala ni Kalou yawa I yata o rau na tamata I kwe, a ru vo vatakeya vuwako mutou na calevu ni I cola. ¹⁸ A vo levu na bogi aru vaveya no ke na kwa I kwe. A qai rarawa ke e yalo o Paula, a vuki me tola, a kwa vuwa na yalo, qu vo varojiya vuwako e yaca o Jisu Karisito mo ladai mai vuwa. A go ladai sara vuwa na jiki ni siga no ga igi. ¹⁹ Ni ru vo daniya na leya Turaga ni vo lavele na kwa aru dau vararavi no ke me dau rewa no ke na ledru I yau, a ru qulumiya o Paula qei niya o Sailasa, ru yarataki niya I na rara ni vi voli vuwadru na turaga; ²⁰ aru meidru I na matavilewai, a kwa, o rau na tamata I kwe, eru kwai Jutia, eru va karacidru na ledu rara, ²¹ e varo jiya na I valavala e jikai ni dodonu vuwako datou medu vabaujiya, m se medu tekuciya nidu jiya kwai Roma. ²² A ru qai tucake va kaikai vuwadru na lewe levu: aru luva jiya sara na ledru I sulu o rau na matavilewai, aru kwa meru ravulaki. ²³ Ni ru vo ravulaki nidru va levu, aru qai dai niya I were ni vivesu, a ru varojiya na I vatawa me qulu nidru sara no va makuga; ²⁴ o keya, ni vo varojiya kodaki I kwe, e bilidru I na were nivivesu I yaloga, a vesukiya makuga sara eru la I na kai. ²⁵ Ni vo bogi levu mai na vanuwa, a sere vuwa na Kalou; aru varogo jidru na tamata eru vesu tu. ²⁶ A votevuli vasauri na vanuwa, a savuli ke na yavu ni were ni vivesu: a vo tadola vasauri na I sogo n I mata ni were ni vivesu, a vo tasere yakiya na kedru I vesu na tamata. ²⁷ yadra na moce na I vatawa ni were ni vivesu, ni vo daniya ni tadola tu na mata ni were ni vivesu, a vo ucuniya na leya I sele I wau, e nakijiya me va mate niya, e numiya ni ru vo tuba na tamata eru vesu tu. ²⁸ A coco I na domo levu o Paula, a kwa, kuwa niko va burabura njiko; o madou madu nokoto taucoko no ga I kwe. ²⁹ A qai coco o keya me kau mai e kiya na si a, a rido I yaloga, a saqanini mai, a vo cuva bale vo Paula o Sailasa, ³⁰ a meidru I rara, a kwa, o mutou na turaga, na cava mequ vaveya mequ cola ke? ³¹ A ru kwa, vabaujiya na turaga o Jisu Karisito, o na cola ke, o rau muni na lemu vu were. ³² Aru kwa vuwa na tata ni Turaga, vuwadru taucoko aru nokoto I la were. ³³ A meidru o keya I vai bogi, a quwajiya na mawe ni kuita; a vavita isotaki sara, o keya qei nidru na kwai leya. ³⁴ Ni vo meidru I na leya were a takiniya na cawa ve ru mata, a marau valevu, ni vabaujiya na Kalou, qei nidru taucoko ga na leya mata vu were. ³⁵ Ni vo siga mai, aru vatala jiya na ovisa o rau na matavilewai, a kwa, sere kidru na tamata I qoi meru la. ³⁶ A kwa vuwa o Paula na tata I kwe nai vatawa ni were ni vivesu, e vo lai vatala mai na matavilewai me muru sere: muru qai la, I na va cegu. ³⁷ A kwa vuwadru o Paula, aru ravulaki niko maru I mata aru tasi vilewaitaki niko maru I mata, maru vo jiya kwai Roma o maru; niru vo dai niko maru I were ni vi vesu; aru qai cilo niko maru, oi? me kuwa sara; meri la ga mai maru meraiko maru yaji I rara. ³⁸ A ru kwa na tata I kwe o rauna ovisa vuwadru na matavilewai; ni ru vo qai varogo niru jiya kwai Roma. ³⁹ A ru la mai aru vamamasu jidru, a meidru I rara, aru vamamasu meru lai I na rara, ⁴⁰ A ru vo la dai I were ni vi vesu, aru unu I la were o Litia; niru vo danidru na vi wekani, aru va cegu nidru, aru qai la yaji.

Chapter 17

¹Niru vo yatoviya 0 Amifipoli qei niya oApolonia, aru vo cava I Cesolonaika, a vo nokoto ke e kiya nà ledru were ni lotu na kwai Jutia: ² a unu ke vuwadru o Paula, me kodaki na ley I varau, a vo tolu na siga ni vavacegu a vavulicidru ke mai I na I vola tabu,³ ni vo vakila hiya qei niya ni o va djinadjina, no vo kilikili vuwa na Karisito me vosojiya na mate, me qai tu cake tale mai na mate; me kodaki, ni o keya na Karisito, o Jisu I kwe, o keya a qu vunautaki niya vuwako mutou. ⁴ A ru vabaujiya eru yavalu, aru lai vi tokoni qa neya o Paula vata o Sailasa; qei niya e ru wara na kwai Kirisi eru lotu va Jiu, qei nidru na lewa eru tasi lailai.⁵ A ru qai toko mata o rau na Jiu, aru kau e yavalu na kwaisi botoboto, aru va soqonidru na lewe levu, aru va tubu mauwe I na rara; aru qai wavu va kaikai i nla were o Jesoni, aru sagaiya meru meidru vuwadru na lewe ni rara. ⁶ Niru vo tasi danidru, aru vo yarataki niya o Jesoni qanedru na vi wekani vuwadru na turaga ni rara, aru coco, o rau I kwe eru vukiciya o vuravura me bura, eru vo cava muni mai I kei; ⁷ a vo meidru o Jesoni I la were; aru vo tasi dau varorogo o taucoko ga I kwe I na leya I vunau o Sisa, aru vo kwa e vo kiya tale na tui, o Jisu.⁸ A ru va karacidru na lewe ni rara qei nidru na turaga, no ru vo varogo vi kwa igi. ⁹ Ni ru vo vabaujiya na leya yalayala o Jesoni qei nidru na kani kiya, aru vo serekidru me ru vo la.¹⁰ O rau vi wekani eru va gugu meru vatala jiya o Paula qei niya o Sailasa I Peria vai bogi; ni ru vo cava ke, aru la I na ledru were ni lotu na kwai Jutia. ¹¹ A ru oka cake sara mai vuwadru na kwai Cesolonaika o rau I kwe I na yalo va turaga, niru va rogo jiya na tata I yaloga e oka jiya sara, eru dau vadaniya I na I vola tabu I na vi siga, se kodaki ke na kwa I qoi, se jikai. ¹² O keya ga I kwe eru levu ke eru vabaujiya; o rau muni na lewa ni Kirisi, qei nidru na teigwane, eru tasi lewe lailai.¹³ Ni ru vo kila jiya o rau na Jiu mai Cesolonaika ni vo vunautaki niya na tata ni Kalou o Paula mai Peria, aru la tale ga ke, aru va savuli jidru na lewe levu. ¹⁴ A ru va gugu ke na vi wekani meru vatala jiya o Paula me la kodaki I wasawasa: aru vo no dai no ga mai kei gi o Sailasa qei niya o Timoci. ¹⁵ O rau na vadaniya o Paula aru meiya I Yaceni: ni vo tau vuwadru na I varo vuwadru o Sailasa qei niya o Timoci meru la va watoto mai vuwa, aru qai la.¹⁶ Ni vo wacidru no mai Aceni o Paula, a vo katakata va levu e yaloga, ni vo daniya ni oso va levu na rara na vi matakau. ¹⁷ O keya a vi leji ke qai nidru na kwai Jutia I na ledru were ni lotu, qei nidru muni na kani kiya eru lotu, o rau muni na sota qei nidru I vanuwa ni vivoli I na visiga.¹⁸ A qai vi leji qa neya, e yavalu na ledru vuku na leya I tokani I Epikuro, qei nidru na Sitoike. A ru kwa eru yavalu, Na cava re e mata kwa na dau tata I qoi? e yavalu tale, o keya I kwe e kodaki e kiya e vata keya mai na Kalou vou: ni vo vunautaki niya o Jisu vuwadru o keya I kwe, qei niya na tu cake tale mai na mate.¹⁹ A qai qulumiya, a tuberiya e kiya na vanuwa yawa I yata vuwa o Arisi, a kwa, e rewa me madu kila jiya se cava na I va vuvuli vou I kwe o la mai kwa? ²⁰ ni o vo kau mai e yavalu na kwa vi va karaciya I madu bebe: madu qai mata kila jiya ke, se cava na keya I balebale na vi kwa I kwe. ²¹ (Ni vo jikai nakwa kani kiya eru vaveya o rau taucoko ga na kwai Aceni, qei nidru na vunilagi eru nokoto ke, meru vi kwa yaki niya se meru varogo, e kiya na kwa vou.)²² A qai la tu o Paula I na yaloga ni vanuwa yawa I yata na leya o Arisi, a kwa, O mutou na kwai Aceni, qu vo daniya na kwa taucoko ga ni o mutou mutu dau soro valevu. ²³ Io ni qu vo la vali, qu daniya na vi kwa mutu dau soro ke, qu vo daniya muni na I cabocabo ni soro e volai ke, Vuwa na Kalou e tasi lai Kilai. O keya mutu dau soro ke ni mutu tasi kila jiya, a qu qai kwa vuwako mutou.²⁴ Na Kalou a buliya o vuravura qei niya na kwa taucoko ga e no ke, e vo Turaga ga o keya mai lomalagi qei niya I vuravura, e tasi no I na were ni lotu e vai I na lima; ²⁵ e tasi qwaravi muni I na lima ni tamata, me kodaki e yaga vuwa e kiya na kwa, no vo soliya ga o keya vuwako datou taucoko ga na cola, qei niya na I cegu, qei niya na kwa taucoko ga;²⁶ a bulidru, eru dra vata, na lewe ni vanuwa taucoko ga, meru no e yataga o vuravura taucoko, a lesiya na vi gauna a djigitaki niya I mata, qei niya na ledru yalayala na vi vanuwa ; ²⁷ meru vadaniya na Kalou, me ru va yamociya vuwa, aru daniya, io e tasi vayawa ga o keya vuwako datou yakiya;²⁸ nidu vo cola vuwa, du savuli, medu rewa jiya mai vuwa na ledu cola; me kodaki tale ga ke aru kwa na lemu dau ni vucu, a vo niya la kawa muni o datou. ²⁹ I kwe, no du vo jiya kawa ni Kalou, e tasi dodonu medu numiya e tautavata na Kalou qei niya na koula, se na Siliva, se na vat, e ceujiya matai se na tamata vuku.³⁰ Io na gauna ni lialia a vo vosojiya devu na Kalou; a vo varojiya na gauna ni kuwa vuwadru na tamata taucoko ga I na vi vanuwa taucoko ga meru vi vutuni; ³¹ ni vo tekuciya o keya na siga, e na lewaiya ke o vuravura I na lewa dodonu, vuwa na tamata e lesiya o keya; a vo va djinadjina ke o keya vuwadru na tamata taucoko ga, I na leya va tu ni iya cake tale mai na mate.³² Ni ru vo varogo na leya tucake tale mai na mate, aru va rivarivaciya e yavalu; e yavalu eru kwa, madu na varogo jiko tale I na kwa I kwe. ³³ A qai ladai yaji I na kedru vimama o Paula. ³⁴ A ru kanikiya e yavalu na tamata aru vabaujiya; e kiya vuwadru o Taionisio I na matavilewai na vanuwa yawa I yata vo Arisi, qei niya na lewa eru toko iya me niya oTamarisi o rau qei nidru tale e yavalu.

Chapter 18

¹Ni vu devu na vi kwa ikwe, avo keidei a Paula i Accni me la Koronica ²Ia kei gi aru qai sota e kiya na Jiu e yaca o Akuila, E sucu mai Ponito, o kiya e lamai Itali qai niya na leya yalewa o Virisila, balejia a varojidru taucoko na Jiu o Kiloliu meru vagwalaladai mai Roma. A qai la vumadru o Paula, ³Qai belajiya ga ni tautauvata ledru cacacaka a qai lai no qai nidru no qai bukeidru e na vai werelaya. ⁴A vo vunau no i werenilotu ena visigatabu taucoko; A vo vewajidru na kwai Jiutia qai nidru na kwai Kinsi. ⁵Ia na gauna eru vo lesu mai kei i Mesitonia o Sailosa qainiya o Timoci, A qai dercia na Yalo Tabu o Paula me vunaucidru na Jiu nia Jisu na Karisito. ⁶Na gauna aru no saqaviya, ru ocajiya ke, A qai kurejiya na leya i sulu o Paula qai kwa vuwadru, “Ena balejiko mutou ga na lemutu rusa, Ena tasi bale vuako yau.” ⁷A qai biubiu mai kigi a qai la i na leya were o Taito Jusitu, ero tamata e dau lotu no vua na kaou. Na leya were e volika jiya no na were – ni – lotu na leya were. ⁸A vo vabaujiya na Turaga o Kirisipo, na turaga ni were-ni-lotu, vata qai nidru na leya mata-vu-were;Aru qai leru na kwai koronica aru qai rogocia, a ru sqai vabaujiya meru li vavitaiso taucoko.⁹Na kalou a qai kwaya vo Paula e na bogi ni raivotu, mutu kiwa ni matakua, mutu tata me mutu kuwa ga ni galu no. ¹⁰Niqu vo noqai niko mutou vata no, ia era tasi rewa ni kiya e rewa ni Sagaiko mutou; ni vo lewe levu na lequ tamata eru nokoto no i na rara ikwe. ¹¹O Paula a vo nokoto no i kigi va yabaki kiya qai vula oro, me lai vavuli adru na tata ni kalou¹²Ia na gauna a ro Turaga mai Akaia o kalio, a ru vo lomara na Jiu meru qulumiya o Paula vakaikai, a ru vo meya i na mata ni nono ni vilewai. ¹³Aru qai kwaya, “okiya ikwe e vavulicidru no na tamata meru masu vua na kalou me kuwa ni kodaki na vunau.”¹⁴Ia na gauna a rarau ni tata ke o Paula, a qai kwaya o kalio vuadru na Jiu, “o Kemutou na Jiu, kodaki e kiya ra kwa mutu kocovia, no , se kiya na kwa bura leru, e dodonu mequ vosojiko mutou. ¹⁵Ia kodaki e vileji taki nai vavuvuli, vata qai niya na vi yaca tale eso, vata qai niya na lemutu vunau, mutu lewaia ga niqu na tasi mata lewaia na vikwa ikwe.¹⁶A qai rovidru i rara o Kalio i na tadratadra ni were ni vilewai ¹⁷A ru qai qulumiya o sosicera na turaga ni were-ni-lotu, a ru qai gou laki niya i ra tadratadra ni were ni vilewai. Ia o kalio a tasi mata kawai takiniya va kwa e ru vareya vua.¹⁸Na gauna a ro oji mai ra leya nokoto no i na were-ni-vilewai e vica vato tale na siga, a qai biujidru tu mai na leya tokani, a ru qai soko i siria, vata qai indru o Pirisila qai niya o Akuila. Na gauna a Sibere ni biubiu mai i Kenikiria, a qai Kojiya Simata re mai e Ulu, balejiya ni lomaloma rua tu o kiya. ¹⁹Va gauna aru vo yaco ke i Efeso, o Paula a qai biujidru tu yaji, ia o kiya takiya ga a la i were-ni-lotu, me la i vavulicidru na Jiu²⁰Na gauna aru vo tarogia ke o Paula me nokoto tu re, o kiya a qai kwaya Jikai. ²¹Ia a qai tatauga o kiya me vo la soko, a qai kwa o kiya, “a qu na lesu tale ga mai vuako, kodaki me jiya na leya lewa na kalou.” A qai biubiu tale mai kigi i Efeso o kiya.²²Na gauna a ro kele i sisana o Paula, a qai lacake o kiya me la i vikadaraki vuadru na were-ni-lotu i Jerusalem, oji igi a qai labale tale mai i Antioki. ²³Ia ni vo no balavu no, a qai biubiu mai kigi, a qai lai vadodonu sara na vanua o kalatia, qai niya o Firijia, a qai vataudei taki nidru taucoko ga o rau eru vo lotu.²⁴A kiya na Jiu e yaca o Apolosa, e sucu mai i Alekisdria, e dau kiya ina tamata e dau tata va vuku, e rewajiya sava me kwaya na Vola Tabu o kiya. ²⁵Ia o Apolosa, e dau vatavuvuli Jidru me kodaki me dau vatavuvuli Jidru na kalou. Ia e katakata e yalo, a qai kwaya o kiya qai vunau takiniya va gumatua na reikwa ni Turaga, ia e vo kilajiya no ga na Vavitaiso i Joni ²⁶O Apolosa a qai tekivu me tata va bolebole i na were-ni-lotu. Ia na gauna aru vo rogocia ke o Akuila vata sqai niya o Pirisila, a ru qai biubiu vatutu, a ru qai kwaya noga na tata ni kalou.²⁷Ia na gauna a vo mata layaji i Akaia o kiya, o rau na leya tokani a ru vi vauqetji niya me volaia vuadru na Jisereli i Akaia meru Kidavaki niya. E vukeidru valevu o rau na vabaujiya e na loloma ²⁸Ni vo kwa gumatua Sara na leya rewa jidru na rewarewa no Jiu, e na vileji vuadru, ni vo vatakiya mai na i Vola Tabu ni o Jisu na Karisito djina.

Chapter 19

¹Ni vou no mai Kovonica o Avolosi, a vou la o Paula i na vi vanua me kodaki i Efeso, a vou dania e yavalu ru lotu. ²A qai kwa vuwadru, vou vaco vuwako mutou na Talo Tabu ni mutu vabaujia Se jikai aru vou kwa vua, madu taci vavogo re me madu solia na Yalo Tabu se jikai. ³A qai kwa, mutu papitaiso e na vuku ni cava? A qai kwa, e na lea papitaiso o Joni. ⁴A qai kwa o Paula, e XXXX ni dau vi papitarsotaki o Joni e papitaiso ni vevutuni, qai kwa vunacivu na tamata, meru vabaujia e na qai tekucidru. ⁵Ni vu vou Varego aru qai papitaisotaki e na yaca ni Turaga o Jisu ⁶Ni vou tabakidru o Paulave lima, a vou vaco Vunadru na Yalo Tabu, aru vou kwa na kwakwa ni veivanua tani, na dau vatavuvuli. ⁷O rau taucako eru lewe jnikovava. ⁸A vaou la i were-ni-lotu o kea, e kwakwa doudau noga me vula tolu. E vavuvuli qai Vadjinadjina taki nia na vei kwa ni matanitu ni Kalou. ⁹Ni vu vou lomaawataki, ni vu tasi vabaujia, a qai kwakwa buva jidru na lota e vu mata na lewe levu; qai la dai mai o kea vunadru, qai tawase lidru na e colo lotu, qai dau vavuvuli e na vei Siae e wili Vola o Tirano. ¹⁰A qai Vavea ke me yabaki vua, a vu qai varogo na lea tata na Turaga o Jisu O vau na no mai Esia, o na kwai Jiutia, O vou taleaa na kwai Kirii. ¹¹A aa vavea na kalou e kia mana, e lima o Paula. ¹²E vu vou kau dai mai ve yago nai tavoi aai vavalu tale nai Sulu vuruadru na tauvimate, a vou lavele ke na ledru mate, aai ladai mai vuwadru na Yalo bura. ¹³Ni vica na kwai Jiutia e vu dau vi yatoyaki, me ru dau vovidru na nitu, e vu vou boleja me vu kwa e yac na Turaga o Jisu vunadru na unuvi nitu, aru qai kwa, madu vou raviko mutou l na yaca i Jisu, a vou vunau taki nia o Paula. ¹⁴E vu vitu lai luvu o Siva na kwai Jiutia, na bete levu, e vavea ke. ¹⁵A qai kwa vunadru na Yalo bura, o Jisu au kilajia o Paula muni qu kilajia, o cie o mutou? ¹⁶Aru vou vido vunadru va e colo nokoto vuwadru na yalo luva, a vou rewa Jidru, qai kaikai vuwadru, a vu va tuba i na were igi, e ru vou luvaiwale qai mavoa. ¹⁷E ru vou kilajia na kwa taucoko i kwe, na kwai Jiutia aai niana kwai kirisi muni, e vu Vou nokoto no mai Efeso, e ru vou mataku taucoko, e vou vakabekabeina Yaca ni Turaga o Jisu. ¹⁸E vou lewe levu vou vabaujia e vu vou la no mai, qai vatusania, qai vatakia na ledru Valavala. ¹⁹E lewe levu muni vuadru i kwe ru dau vavea nai lawaki ni nitu, e vu vou Soqonia vata na ledru i vola, nai tavu e ru mata taucoko, a vu vau wilikia vata na kedru i vali, ni ru vou dania e lima Saaavulu na udolu nai lavo Siliva. ²⁰E vou tubu vakaikai kodaki i kwe na kwakwa ni kalou, a vou makutu. ²¹Ni Vou devu na kwa i kwe, a vou nakijia o Paulae yaloga, aai la vo Mastonia qai nia o Akaia, qai la i Jerusalemi, a qai kwa ni qu vou no mai kei gi, e dodonu mequ dania o Roma. ²²O Paula aai vatala lia i Masitoni e ru rua na dau vivuke, o Jimoci aai nia o Erasito, o kea dau vukeia, o kea e no mai Esia. ²³Ia na gauna igi e tubu va levu m lotu l Efeso. ²⁴Ni vou kia, na voca o Timitino, e matai ni Siliva, ni dau vavea na Siliva me vatakarakara l bure ni kallou, na lea o Talana, e vou va levu nia ke na ledru l yau na mata. ²⁵Ni vou covidru vata, o rau na tamata me kodaki kwe, a vou kwa o kea, o mutou na turaga, ni mutu vou kilalia na cakacaka I kwe du vou vai yau no ke. ²⁶Ni mutu vou dania Se varogo, e tasi nia I Efeso takia ga, e vou vo lailai ga me Yacovia I Esia taucoko, o Paula I kwe, aai lewe levu e ru vou rewa ni Sauniaki kai mai, ni vou kwa, e taci nia na Kalou e vai ve lima. ²⁷Ni nou voleka ni beci na cakacaka I kwe, e tasi nia takia ga I kwe, vou voleka ni Vakawaletaki na bure I Taiana na kalou yalewa levu o Atemisa, aai kau dau na lea I tutu logilogi, o kea ru dau qwaravia na tamata taucoko I Esia, qai nia o vuravura. ²⁸Ni ru varoao na lewe levu na kwakwa I kwe, aai kanikia na ledru ocaoca, a ru vou tekivu Cua, aai kwa, e Vou cecere takia ga o Atemisana kalou ni Efeso. ²⁹A vou vaco na Sasavulivuli I na rara taucoko, a ru vou aulumidru vakaikai o keio vato a Arisitako, o rau na kwai Masitoni ru la vata no o Paula, a ru aai meidru vawatato sara I na ledru were ni Soqo. ³⁰E okajia o Paula me Sotavidru na lewe levu, ia o rau na kiseveli eru aai tarovia. ³¹E talatala muni Vuadru na vi lesilesi ni yasana na lea I tokani, aai Masulaki nia me kua ni dua na la I were-ni-soqo. ³²A vou Vaco na vilecavaki levu I na vanua ni Soqo, aru vou vi kwai taki nia e kia na kwa o vica, qai kia tale na kwa a ru vou vi kwai taki nia e yavalu tale, balejici e lewe levu e ru tasi kilajia no na vaca e vu ledru Soqoni vata no ke. ³³E ru vaou numia na ledru vuni Sosqoni vata no o Alekisada, ni vou meia na Jiu me tucake mai mata, qai dodo kia e lima o Alekisada meru nolo na tamata ni vou Varau biujia e kia na kiva me taqomaki nia ke. ³⁴Ni ru vou kilajia ni kia vuwadru na Jiu o kea, qai tuvuvu vata no ga mai eru domo a ru qai kwa me raujia ni rua na yauwa e vou levu takia ga o Atomisa na Kalou ni Efeso. ³⁵A qai rewajia na Vunivola ni rara me Va Malumalumu taki nia e ru yaloga na e colo, a qai kwa vuwadru, o mutou na kwai Efeso, e du vou Kilaiia taucoko na rara I efeso na lea I vatawa ni bure kalou o Atemisa na kalou levu, qai nia na vatu e lutu mai lomalagi. ³⁶E tasi rewa ni kia na tamata e va lesu nia va vi kwa I kwe, o kia I kwe, me mutu no vama lua ke, me kua ni vavea e kia na kwa lialia. ³⁷Ni mutu Vou meidru mai kei na tamata igoi, eru tasi dau driva mai na were ni Soro, Se kwakwa bura taki nia na ledru kalou lewa. ³⁸Ni vou beitaki nia e kia o Timitirio, qai nidru na matai eru to vata, e na vilewai, ni vou nokoto na turaga ni lewa, meru lai viteitaki. ³⁹Ni vou kanikia na kwa mutu tarogia, e na levai I na Soaoni me kodaki nai vunau. ⁴⁰Ni vou beitaki vokodatou na ue, e vuku ni kwa e yaco nikua. Ui du na tasi kwa rewa na vuru Soqo vata I kwe. ⁴¹Ni vou kwa oii kodaki I kwe, a qai va lesu nidru nai Soqosoqo.

Chapter 20

¹Ia ni vo oki na ue, vo covidru na lotu o Paula, avo tatau, ea biubiu yaji me la i Masitonia. ²Ia ni vo la oji vena yosa igi, qai vavulicidru valevo, ru vo qai lai Kirisi, ³Aru vo no ke ru qai vula tolu. Io niru vo bukijia na kea vere o kuru no jiu, niru vo varau soko i Siria, vo nakijia o kia me lavidru tale o Masitonia e lea lesu tale. ⁴Aru vo qai la qaneya i Esia o Sopatero na kwai Peria; vata o Arisitaki, Sedudu, o kuru no kwai cesalonaiko; vata o kelo na kwai Tapi, vata o Jimoci: Jikiko, Jinofimo, o kuru na kwai Esia. ⁵O kuru ikwe ru vo lai mata ru qai waciko datou mai Tiroa. ⁶Ia, nivo oji re na gauna ni kana madrai tawa leveni, madu vo qai soko yaji i Filipai, madu qai bogi lima madu vo qai talevidru i Tiroa; madu vo no ke e bogi viru. ⁷Ia na matai ni siga ni wiki, ni ru vo soqoni vata o kuru na lotu meru dovi madia, vo vunau vuadru o Paula, ni vo varau la na qwata; Avo vunau no niva bogi na vanua. ⁸Avo levu na sino inai taba ni yaloga ni wer iyata, madou madu vo soqoni vata ke. ⁹Avo kia na Suravou e yaca o utiko, vo no voleka ina mataniwere iyata, a vo moco lutu sara; ia ni vo vunau balavu o Paula, vo vodokia na mata moce, avo lutu mai na kotolu ni taba were, io na gauna e laveji cake ke avo mate tu. ¹⁰Avo labale sara yaji o Paula avo dara sara i yataga, qai okovia, qai kwaya, mutu kua ni mataku; nivo no qaneya e yalo. ¹¹Ia niva lacake o kia, qai dovi madrai, ro qai kano, aru vo vitalanoa balavu, vo qai kida mai na qwata, vo qai la talo yaji o kia. ¹²Aru vo meia mai na tamata nivo colo, aru vo vacegui valevu. ¹³Ia madu qai Simata yaji me madu lai vokokia no waqa, madu qai soki i Aso, ni madu vo numia ni mai vavodoki o Paula, vo kodaki ikwe na lea lewa, nivo mata taubale o kia. ¹⁴Ia ni madu vo sota qaneya mai Aso, madu vo vavodonia, me yaco i Mitilini. ¹⁵Ia ni madu vo soko dei yaji, me yaco i Kio na siga taravia; me bogi kia, madu vo yaco i samo; me kia tale na bogi, madu vo qai yaco i Milito. ¹⁶Nivo yaco oji na lea lewa o Paula me balejio na soko i Efeso, me kua ni no bolovu mai Esia; ni vo variri, kodaki a rewa vua, me no tale re mai i Jerusalemi vo qai yaco na siga ni Penijiko. ¹⁷Avo lai vatata mai Milito i Efeso, me lavidru no qase ni soqosoqo lewe ni lotu. ¹⁸Ia ni ru vo yaco vua, vo qai kwaya vuadru o kia, mutu vo kilojia na lequi valavala na sisiga taucoko niq u a no qainikomutou, vo tekivu mai na matai ni siga qu a la ke i Esia. ¹⁹Niq u a qwaravia na Turaga ina yalo e malumalumu, qai levu qu wai ni mata, vata na dauvere ea yaco vuako au niru vo buki qau voio o kuru na Jiu. ²⁰Niq u vo tasi motaku mequ tasi kwaya ke e kia na kwa e yaga vo kemutou, qu vavulici kemutou, mi mutu a sosqoni vata, ina viwere talega. ²¹Niq u vunautakinia no vuadru no Jiu, vuadru lologa na vimatanitu tani, na vivutuni vua na kalou, vata na vabaujia na ledu Turaga o Jisu Karisito. ²²Aqu vo qai lo yaji i Jerusalemi nivo uqejiko au qu yalo, niq u vo tasi kilajia na cava ena yaco vuako au. ²³Iqio ga na kwa eva vatakilakilatakinia vuako au na Yalo Tabu ina virora taucoko, qu qai kwaya vo waciko au na ivesu vata na rarawa. ²⁴Ia qu vo tasi numia sara na lequ cola, me kwa talei vuako ou mequ voojinia ga na lequ cakacaka vata na itavi ea solia mai vuako au na Turago o Jisu, mequ vakilakilatakinia na itukutuku oka ni loloma ni Kalou. ²⁵Mutu tolvia, aqu kilajia mutu na tasi tolvia tale qu mata, o kemutou taucoko qu a la qionikomutou, du qai vunautaki nia na matanitu. ²⁶O kia g ikwe qu vo vadinadinatokinia vo kemutou na siga ikwe, niq u tasi colo ina vuku ni kia eva lai ocaji. ²⁷Niq u vo tasi matoku na kwakwa vo kemutou na lama ni Kalou taucoko. ²⁸O kia ga ikwe me mutu va danikomutou, vato o kuru talega na qwolo ni sipi, vo valesini kemutou na Yalo Tabu me mutu ledru ivatawa, me mutu va konidru na soqosoqo lewe ni latu ni Kalou; o kuru eru vo voli ina lea dra takio ga. ²⁹Niq u va kilajia ikwe, niq u na vo la oru na qai unu mai vo lemutou e vica na walifa bura; eru na tasi lomanidru na qwele ni sipi. ³⁰Eru na tubu cake talega e vica na tamata mai vo kemutou, eru na tata takinio e vica na kwa e vivacalai, meru marojidru na vo lotu tu meru tekucidru. ³¹O kia ikwe me mutu qai vatawa, me mutu qai numia nivo talu na yabaki niq u vo tasi cegu rewa na vunaujikomutou taucoko na siga vata na bogi, vo qai vawai no qu mata. ³²O kemutou na viwekani, qu va qai tatautaki ni kemutou vua na Kalou, vata no lea tata ni loloma o kia vo rewajia me kodaki o kemutou me solia vo komutou me mutu va ivotavota vato qai nidru na vasavasavataki. ³³Aqu vo tasi kocovia na siliva, se na koula, se kio na isulu ni tamata. ³⁴Mutu vo kilajia talega, nivo dau cakacaka talogo qu lima ikwe, me vica na kwa e yaga vuako au, vuadru talega na vo no qai niko no au no. ³⁵Ina kwa taucoko qu vo vakilakilatakinia vo kemutou, nivo kilikili me mutu daucakacaka kodaki ikwe me mutu vukeidru na vo malumalumu, me mutu numia talega na lea kwakwa na Turaga o Jisu, nivo kwaya, Ero kwa ni vivakalougatataki na soli kwa, me valailai ga na cigomia no kwa. ³⁶Ia nivo oji lea kwakwa ea vo qai lekidruru, qai masu qainidru yakia. ³⁷Aru vo qai tagi taucoko, meru qai okovia o Paula, ru qai kisivia taloga. ³⁸Eru vo qai oca valeru ru talo na vuku ni tata ea kwaya o Paula, niru na vo tasi dania tale. Aru vo qai lai vitalatala qainidru ina waqa.

Chapter 21

¹Ni madu vou dainidru , madu qai Soko donumaki ni na tauni o kosa, ka qwata i na tauni o Roti. i kei gi ga i Patara. ²Madu qai dania e kia na waqa e Soko yaji i Vinaisi, madu vodo qai Soko yaji. ³Ia ni madu vou dania o Kipivo, madu qai Soko i yasa i mawi, madu qai soko i Sivia, qai kele i Taia, qai tala ke na usana ni waqa ⁴Ni madu vou danidru na loru, madu qai nokoto no ke me viru na boji, ia na Yaco Tabu, aru qai kwa vo Paula me kwa ni lacake i Jerusalemi. ⁵Ni ma vou va devu nia na Siga i gi, madu qai tucake madu qai la yaji, qai nia na ledru yalewa vata qai nia na ledru i luve. Madu qai yaco i nai bili ni rara, madu qai Jikitururu i volivoli madu masu. ⁶Ni madu vou vitatau naki, madu qai vodo i na waqa, me madu lesu tale I rara. ⁷Na gauna madu vou Soko devu mai Taia, ni madu vou yaco I Toleme, madu qai vikidavaki na vivekani, madu qai nokoto vata no me kia tale na bogi ⁸Ia na Siga e taravia madu vou biubiu me madu la I Sisaria, madu unu lea were o Filipi Na vavuvuli, o kea e kia vuadru ne lewe nitu, madu qai no vata qanea ⁹E lewe va o luvea na lewa, eru dau parofisai ¹⁰Ni vica na bogi madu vou noko to no I kei gi, a qai labale yaji i Jiuta e kia na Parofita e yaca o Akapo ¹¹Ni vou unu mai voko madou, qai qulu na lea beleji o Paula , qai sesukia e la e lima, qai kwa, e kidaki I kew na kwakwa ni Yalo Tabu, e ru na vesukia kodaki I kwe nai taukei, na beleji i kwe, o rau na kwai Jiuta e ru nokoto no mai Jerusalemi, eru no Solia ke eru lima o vai ma tasi lotu. ¹²Ni madu vou varogo na vi kwa taucoko i kwe, o madou vata qai nidru nai taukei, madu qai vamamasujia me kua lacake i Jerusalemi. ¹³Qai kwa o Paula, na cava mutu vavea, mutu tagi mutu va malumalumu taki nia qu yalo. Ni Sibere ni Varau mequ vesu, mequ mate muni i Jerusalemi, e na yaca ni Kalou o Jisu. ¹⁴A qai dua na varogo o kea, la madu qai galu madu kwa, me yaco ga na lea lewa na Kalou. ¹⁵Ni devu na Siga i kwe, madu qai qusu na lemadu beki madu qai lacake i Jerusalemi ¹⁶O rau talega e ru lotu mai Sisaria, aru me a no mai e kia na tamata e yaca o Nasoni na tamata mai kipiyo, me madu mace I na lea were. ¹⁷Ni madu vou yaco mai Jerusalemi, aru qai vacegu niko madou na vinekani. ¹⁸E na Siga e taravia o Paula a qai la gareko madou vo Jemesa, a nokoto no ke o rau na qase. ¹⁹Ni vou kidavaki nidru, qai kwa yakia vuadru na kwwa e varea na kalou na kedru maliwa na vimatanitu I na lea vunau no ²⁰Niru vou varogo, aru sqai vaokaoka taki nia na kalou, qai kwa vua, o iko wekamadou, o vou tolava e lewe vica na udolu na jiu eru vou vabaujia, aru qai gumaikali taki nia, meru tekucia nai vunau ²¹E vico aru vou kwwa vuadru no balejiko, mo vavulicidru no na jiu, niru nokoto na kedru maliwa na vimatanitu taucoko, meru biujia o Mosese, ni o kwa meru kua ni vasavasa taki nidru nai luve, Se meru tekucia nai vavau makawa. ²²E na vou kodaki re i vei kwe niru vou varogo na lemu yaco mai ²³Mavea na kwa madu kwa vuako, eru lewe va na tamata madu nokoto vata no, aru vou bubului ²⁴Mo meidru, vasavasava taki niko, vata qai nidru, qai volia na ledru madrali, meru tasia eru ulu, meru kilajia ni tasi jina na kwa taucoko o kwa vuadru, meru tekucia na lea i vunau, i na lemu i valavala. ²⁵Eru vuku na vimatanitu eru vabaujia, du vou volaia devu qai lewaia, meru maroraijia ga na kwa eru vacabo nia i na matakau, mai na dra, qai nia na kwa vou kuna, qai nia na. ²⁶Qai meidru na tamata o Paula, sqai vasavasava taki nia vata qai nidru, i na Siga taravia, qai unu ina were-ni-lotu, me qai kwa na Siga e devu ke na vasavasava taki, me qai cabori nai madrali vuadru yakia. ²⁷Na gauna vou voleka ni devu ke na bogi vitu, evu vou tola mai na Jiu mai Esia, aru dania o Paula i yaloga ni were-ni-lotu, aru vou kwa Sava meru devia. ²⁸Aru vou vikulavi taki nia mai, o mutou na kwai Isireli, mutu vukeiko madou, na tamata Savaga ikwe dau vavulicidru na tamata i na vi vanua taucoko, meru vurajidru na kwai ledru, qai nia nai vunau. Qai meidru muni na vi matanitu kanikia i were-ni-lotu, qai vaduka nia na vanua e tabu. ²⁹Na gauna ru vou tolavia ke ni nokoto no na rara o Tirofimo na kwai Efeso, Oru vou numia ni vou kau o Paula i were-ni-lotu. ³⁰Aru vou vimavautaki na lewe ni rara, aru qai viwavu wavu mai i vara meru yaratakinia dei i were-ni-lotu o Paula, aru qai Sogojia ka mata ni were. ³¹Niru vou Sogaia meru vamate nia, vou yaco vua na turaga na tukutuku. ³²Qai meidru e vica na Sojia, vata e vica na turaga yalai, qai wavu bale yaji vuodru, nivo vou dania na turaga levu qanidru na Sojia, aru vou tasi mata vaulaki nia o Paula. ³³Qai la voleka yaji na tuvaga levu, qai qulumia, a qai kwa me vesu vena Sinucodo e rua, qai tarogia o cei o kia, na cava muni a vavea. ³⁴Aru vou vicovi taki nia na kwa kanikia o rau na lewe levu, ni tasi kilajia o kia na kea jina e na vuku ni tagi, qai kwa, me kau i na bure ni valu. ³⁵Ni vou yaco i nai kabakaba, qai yaco meru vibiliyaki nia yaji na Sojia, me balejia na ledru i valavala kaikai o rau na lewe levu. ³⁶Aru vou teku tuga yaji na lewe ni rara, aru qai kula takinia tu yaji “meia dei yaji”. ³⁷Na gauna vou mei no yaji ke o Paula i na vure ni valu, qai kwa o kia vua na turaga ni valu, e rewa ni qu tata yaji vuako? Qai kwa o kia, o kilajia na tata va kirisi? ³⁸Tasi niko ga na kwai Ijipita, o a tekivu takinia na lawaki e na kena gauna vou devu, o qai meidru i vikaikai e lewe va na ucolu na dau laba? ³⁹A qai kwa o Paula, o au na Jiu, na kwa Tarisu mai Silisia, e tasi ja rara ni kaisi na lequ na lequ rara; qu va mamasu Jiko Saraga mo va tavaia botoga mequ tata vuadru lemu tamata. ⁴⁰Ni vou vatavaia o kia, qai tucake o Paula i nai Kabakaba, qai deve idru na tamata, niru vou galu no, qai tata o kia i na vata va Ipiriu, qai kwa.

Chapter 22

¹O mutou na vi wekani, qei niko mutou na qase, mutu va rorogo mai ni qu vo tukuniko au vuwako mutou: ²Ni ru vo varogo na tata igi vuwadru na tata va Ipiriu, aru vo nolo sara, a kwa o keya:³O au djina na Jiu, aqu sucu mai Tarisu mai Silisia, qau ssusu mai na rara igi, a vavulici ko au o Kamalieli me kodaki na ledru I vunau na qase, aqu gumaikali I na vuku ni Kalou, me kodaki taucoko ga ke o mutou I na siga I igi: ⁴ aqu vabura nidru na lotu kodaki I kwe meru mate qai vesu kiya qu dainiya I were ni vi vesu e yavalu na teigwane qei nidru na lewa. ⁵ Na lequ I va djinadjina na bete levu, qei nidru taucoko ga na qase: aqu a gulu nq ledru I vola vuwadru na vi wekani, a la I Tamasiko, mequ meidru o rau na nokoto ke I Jerusalemi niru vesu tu, meru lai ocaji.⁶Ni vo cava, ni qu la yaji, aqu toro voleka I Tamasiko I na siga levu tutu, e kiya na kakarama levu e la vasuri mai I lomalagi a wavoki jiko au. ⁷ Aqu qai reba I na qwele, a aqu varogo e kiya na tata e kwa voko au, I Saula I Saula, o vaburabura niko au balejiya na cava? ⁸ Aqu qai tarogiya, o cei o mutou na Turaga? a kwa voko au o keya, O au o Jisu na kwai Nasareci, o keya o vaburabura niya.⁹Aru tolaviya djina na kakarama o rau na la qaneko au: aru tasi varogo na leya tata o keya tata mai vuwako au. ¹⁰ Aqu qai tarogiya na cava mequ vaveya na Turaga? A kwa mai vuwako au na Turaga, cavu tu, no la I Tamasiko: e na lai kwai ke vuwako na kwa taucoko ga e lesi vuwako mo vaveya. ¹¹ Ni qu vo tasi tola rewa balejiya ni vo remoremo na kakarama igi, aru tuberiko au o rau na la qaneko au, a qu cava ke I Tamasiko.¹²E kiya o Ananaiasa, e tamata lotu djina me kodaki na I vunau, e rogo oka vuwadru taucoko ga na Jiu eru nokoto no mai ke, ¹³ A la mai vuwako au, a no tu, a kw Aq vuwako au, I wekaqu Saula, no tola oka mai. Na jiki ni siga igi, a aqu tola cake ke.¹⁴A kwa o keya, aru vo djigitaki niko na ledru Turaga qei nidru na qase, no kilajiya e yalo, no tolaviya I na yalo dodonu, no varogo na tata ve gusu: ¹⁵ o na dau kwa vuwadru na tamata taucoko ga na kwa o daniya qei niya nq kwa o varogo. ¹⁶ O qai vaberebere tale balejiya na cava? tu cake, mo vavita isotaki, ok vaveya dai na lemu I valavala ca, no o vo masu jiya e yaca na Turaga.¹⁷Ni vo cava, ni qu vo lesi tale mai I Jerusalemi: ni qu masu no I were ni lotu, a qu daniya e kiya na tola: ¹⁸ niqu vo daniya ni kwa vuwako au vawatoto mo la dai I Jerusalemi: niru tasi vabaujiya na lemu I tukutuku balejiko au.¹⁹A qu qai kwa, o mutou na Turaga, eru kila jiya niqu dai nidru I were ni vi vesu e ru vabaujiko a ru va kuwita jidru na vi were ni lotu taucoko ga: ²⁰ ni vo dave na leya dra o Sitiveni o keya e duwa kwa balejiko mutou, a qu no voleka tale ga ke, mequ oka jiya na leya mate, mequ maroroi jiya na ledru I sulu eru va mate niya. ²¹ A qai kwa voko au o keya, ladai yaji: niqu vatala jiko vayawa vuwadru na vi matanitu kani kiya.²²A ru vo varogo jiya me yacoviy re na tata I kwe, aru qai kula I yata eru domo a ru kwa, me ladai I vuravura na tamata e kodaki i kwe: e tasi dodonu me cola. ²³ Ni ru vo kulakula, aru qai vvi deiyaki niya na ledru I sulu, aru deiniya na kulu ni qwele I na cagi, ²⁴ a kwa na Turaga levu ni valu meru meiya I na bure ni valu, a kwa me tarogi e vo kanakuita, me kila jiya o keya na cava eru kulaviya ke kodaki I kwe.²⁵Ni ru vesukiya no ve na wa, a tarogiya o Paula vuwa na Turaga e nokoto ke, e bara vai vuwako mutou me mutu kuwitajiya na kwai Roma, e jikai re ni lewai? ²⁶ Ni vow varogo na Turaga igi, a lai kwa vuwa na turaga le u ni valu, a kwa, no lewaiko oka na kwa o vaveya: ni jiya kwai Roma o kwa I kwe.²⁷A qai la mai na Turaga levu ni valu, a kwa vuwa, kwa mai vuwako au, o jiya kwai Roma se jikai. A kwa o keya io. ²⁸ A qai kwa vuwa na Turaga levu ni valu, e kwa levu na I lavo qu soliya ke mequ jiya kwai rara igi. A kwa o Paula, io o au, aqu a sucu ke. ²⁹ A ru qai la dai sara o rau aru lesi meru tarogiya; a vo matakuni muni na Turaga levu, ni vo kilajiya ni jiya kwai Roma o keya, balejiya muni na leya vesukiya.³⁰Na qwata e mata kilajiya ke o keya na keya djina na kwa eru bilitaki niya ke na Jiu, a serekiya kai vesu o keya, a kwa vuwadru na bete levu qeinidru na matavilewai taucoko ga meru la mai; a qI meiya bale o Paula, a vatuniya very mata.

Chapter 23

¹A vadanidru makuga na matavilewai o Paula, a kwa, o mutou na vi wekani, aqu tekuciya no me yacoviya na siga I kwe na kwa qu numiya e vo donu I na matani Kalou. ²A kwa o Ananaisana na bete levu vuwadru na no voleka vuwa, meri taviya e gusu. ³A qai kwa vuwa o Paula, e na taviko na Kalou, o iko qei niya na vulala boro bucobuco: o bara nokoto mo lewaiko au me kodaki nai vunau, a kwa mequ tavi, e vo tasi kodaki na I vunau?⁴A ru qai tarogidru na no voleka, o tata vaburaburataki niya na bete levu ni Kalou?A qai kwa o Paula, a qu tasi kila jiya o mutou na vi wekani, ni jiya bete levu o keya: no vo volai, ⁵mo kuwa ni tata buraburataki niya e lewaidru na kwai lemu.⁶Ni vo daniya o Paula ni niya na leya I tokani o Setoki e yavalu vuwadru, e yavalu tale eru jiya Farisi, a coco o keya veru mata na matavilewai, o mutou na vi wekani o au na Farisi, na luve ni Farisi: na vuku niqu vo va djina jiya ni vo tu cake tale na mate a qu na tarogi ke. ⁷Ni vo tata devu kodaki I kwe o keya, a vo tubuna vi ocaji vuwadru na Farisi, qei nidru na leya I tokani o Setoki; aru tawase ruwa ke o rau na lewe vuqa. ⁸Ni ru dau kwa na leya I tokani o Setoki e jikai na tu cake tale mai na mate, se agilosi, se na yalo; eru dau kwa na Farisi e djina ruwaruwa.⁹A vo levu na kulakula, aru vo tu cake na vuni- ni- vola aru jiya tokani na Farisi; aru gumaikali, a kwa, o madou madu tasi daniya e kiya na kwa bura vuwa na tamata I kwe; io kodaki e tata vuwa e kiya na agilosi se na yalo? ¹⁰Ni vo tubu e kiya na viba levu, e mataku na Turaga levu ni valu, ke ru basulaki niya o Paula, a tata vuwadru na sojia, meru la bale meru kwaliraki niya va kaikai mai vuwadru, meru kau I na bure ni valu.¹¹I vai bogi a tekuciya ano voleka vuwa na turaga, a kwa, mo vacegu ga, Paula: e dodonu mo kwa balejiko au mai Roma tale ga, me kodaki na lemu tukuniko au mai Jerusalem.¹²Ni vo siga mai, aru buliya e kiya na vere o rau na Jiu, a ru vo vi va dretaki I na bubului, a kwa meru kuwa ni kana se somu me rewa re na ledru va mate niya o Paula. ¹³A ru vo vasagavulu va caca a ru vo buliya na vere I kwe.¹⁴A ru vo la mai vuwadru na bete levu qei nidru na qase, a kwa, madu vo vadreitaki niya na bubului levu, me madu kuwa ni kaniya e kiya na kwa, me rewa re na lemadu va mate niya o Paula: ¹⁵o mutou qei nidru na matavilewai, mutu kwa vuwa na Turaga levu ni valu me meiya bale mai vuwako mutou, ni si bere ni cava o keya, madu vo varau tu me madu va mate niya.¹⁶A vo varogo na vere I kwe o luveya teigwane o gwaneya o Paula, a vo la a unu I na bure ni valu, a kwa vuwa o Paula. ¹⁷A qai coviya e kiya vuwadru na turaga ni valu o Paula, à kwa, meiya na suravou I kwe vuwa na turaga ni valu; e kiya na kwa e nokoto vuwa me kwa vuwa.¹⁸A qai meiya vuwa na Turaga levu ni valu, a kwa, a coviko au o Paula na tamata a vesu no, a kwa mequ meiya mai vuwako na suravou I kwe, e kiya na kwa e no vuwa me kwa vuwako. ¹⁹A qai qulu e lima na Turaga levu ni valu, a ru la va jikijiki vai nidru; a tarogiya, na cava re e no vuwako mo kwa vuwako au?²⁰A qai kwa o keya, a ru vo yalovata na Jiu meru masu jiko mo meiya bale o Paula vei qwata vuwadru na matavilewai, me kodaki ni o tarogiya va dodonu e yavalu na kwa bale jiya; ²¹no kuwa ni varogo jiya na ledru va mamasu; no ru lewe vasagavulu va caca e ru lawa vakiniya, a ru vo vi va dreji vai nidru I na bubului, meri kuwa ni kana se somu meru va mate niya re I mata:a ru qai varau tu, a ru waciya ga mo yalataki niya vuwadru.

²²²³²⁴A qai dei niya na Turaga levu ni valu me la na suravou, a va ro jiya, no kuwa ni kwa vuwa e kiya na kwa o la mai kwa vuwako au na kwa I kwe. A covidru o rau na ruwa na turaga ni valu igi, a kwa, varautaki niya na sojiya e ru ruwa na drau, qei niya na tamata e vitu sagavulu eru vodo ose, qei niya na tamata eru lewe ruwa na drau e ru vai yataga I na sa, meru la I Sisaria na I ka tolu ni bogi; e varutaki niyatale ga na ose,me vodo ke o Paula, me mei oka I Sisaria vuwa o Filikesa na kovana.²⁵A volaiya nai vila o keya e kodaki I kwe: ²⁶O au o Kilotiu Laisiasa vuwa na turaga oka sara o Filikesa, e dau loloma! ²⁷Na tamata i kwe eru qulumiya na Jiu, voleka meru va mate niya; aqu qai meidru na sojiya, qu va cola niya, niqu vo kila jiya ni jiya kwai Roma o keya.²⁸Ni qu vo mata kilajiya na cava eru bilitaki niya ke, a qu meiya I na jiya yaji matavilewai: ²⁹io ni qu vo daniya ni vo bilitaki o keya I na kwa e niya yavalu e vi lejitaki na ledru I vunau, e jikai na kwa e bilitaki vuwa e dodonu me mate ke se vesu. ³⁰Ni vo lai kwai mai voko au eru lawakitaki niya o rau na Jiu, a qu vo va watoto mequ vatala jiya yaji vuwako aqu vo tata tale ga vuwadru eru bilitaki niya meru kwa ve mu mata na kwa e bilitaki ke vuwa. sa loloma.³¹A ru qai meiya o Paulu o rau na sojiya, me kodaki ni vo varojitaki niya vuwadru, aru meiya I Adipatiri. ³²Ni vo qwata eru vo dai nidru meru vodo ose meru la qanedru, aru vo la tale I na bure ni valu. ³³Ni ru vo cava I Sisaria o rau I qoi, aru soliya na I vola vuwa na turaga, aru vatakeya tale ga vuwa Paula:³⁴ni vo wilikiya devu na turaga, a tarogiya o cei la vanuwa. a vo qai kila jiya ni kwai Silisia, ³⁵a kwa,qu na varogo jiko, ni ru vo cava mai o rau a ru bilitaki niko.A go va tarotaki niya me vatawa I na were ni vilewai na leya o Eroti.

Chapter 24

¹A vo bogi lima a qai la bale o Ananaiasa na bete levu qai nidru na qase, e kiya na tamata e vuku I na tata, o Teritulu, eru bilitaki niya o Paula vuwa na turaga. ²Ni vo lai covi mai o keya, a vo tekivu o Teritulu me bilitaki niya, a kwa, madu vo vacegu va levu balejiko mutou, a vo cava me oka na matanitu I kwe I na lemutu lewaiya va vuku. ³madu vo va okaoka ke I na visiga taucoko ga qei niya na vi vanuwa taucoko ga, I Filikesa va turaga sara, madu na marautaki niya. ⁴Ke balavu vuwako mutou na lequ tata,qu va mamasu jiko mutou mutu yalo oka mutu va rogo jiko madou va lailai. Madu vo daniya na tamata e dau vi va calai, e dau va tubu bura o keya vuwadru taucoko ga na Jiu I vuravura, a vo simata vuwadru na tokani ni kwai Nasareci: ni viva burabura niya muni na were ni lotu; madu qulumiya, madu mata lewaiya me kodaki na lemadu vanuwa. ⁷O Laisiasa e Turaga levu ni valu e la va kaikai mai, a kwali raki niya mai madu lima, ⁸ a tata vuwadru meru bilitaki niya meru la mai vuwako mutou: no mutu vo tarogiya, no mutu vo kila jiya rewa na kwa taucoko ga madu bilitaki niya vuwa. ⁹ A ru jiya I va djinadjina na Jiu, a kwa e djina na vi kwa I kwe. ¹⁰Ni vo deguvacu na turaga vuwa o Paula me tata, a qai kwa o keya, ni qu vo kila jiya ni vo levu na yabaki ni o jiya turaga ni lewa ke I na vanuwa I kwe, qu oka jiya va levu mequ kwa bale jiko au: ¹¹ o vo kila jiya, e si qai devu ga e jinikaruwa na bogi ni qu la cake ke I Jerusalemi mequ lotu. ¹² A ru tasi daniko au ni maru viba vata e kiya I were ni lotu se qu va tubu bura vuwadru na lewe vuqa, e jikai ga I na were ni lotu, se I rara; ¹³ eru jika muni ni vatakeya rewa ni djina na kwa eru bilitaki niko au ke. ¹⁴Na kwa I kwe qu vo vatusa niya vuwako mutou, na I valavala eru vatoko niya me vavuvuli kani kiya, a qu vo lotu kodaki kei vuwa na ledru Kalou na lequ qase, mequ va djina jiya taucoko ga na kwa e volai I na vanuwa qei nidru na parofita: ¹⁵ qu vo va nuinui vuwa na Kalou, niru na tucake tale o rau na mate, o rau na yalo dodonu qei nidru na tasi yalo dodonu, o rau eru nuitaki niya muni o rau. ¹⁶ Na kwa I kwe qu gumaikali ke, me kuwa ni kiya na siga e cala ke na lewaiya qu yaloga vuwa Kalou, se vuwadru na tamata. ¹⁷Ni vo devu e levu na yabaki, a qu la mai mequ kau na kwa ni loloma I na lequ vanuwa, qei niya na I madrali e yavalu. ¹⁸ E yavalu na Jiu mai Esia eru daniko au ni qu va savasavataki no I na were ni lotu, madu tasi levu, se me madu mauwe. ¹⁹ E dodonu meru la mai tu ve mutu mata I kei, meru kwa, kodaki eru kila jiya e kiya na kwa bura vuwako au. ²⁰Se meru kwa o rau I kwe, kodaki eru daniya e kiya na kwa bura vuwako au, ni qu vo tu ve ru matanivilewai, ²¹ na vuku ga ni tata e kiya ga ni kodaki I kwe, ni qu vo no I kedru vi mama, qu coco, na vuku ni ledru tucake tale na mate mutu qai tarogiko au ke I na siga I kwe. ²²Ni vo varogo na kwa I kwe o Filikesa, a vo kilajiya oka na lotu, a vo vasuka nidru, a kwa, Ni co la vale mai o Laisiasa na turaga levu ni valu, qu na qai lewaiya na mutu vi lejitaki niya. ²³ A tata vuwa e kiya na turaga ni valu me va tawa niya o Paula, me dai niya ga me la vali, me kuwa ni vatau niya e kiya o wekaya e qwaraviya, se la mai vuwa. ²⁴Ni vo bogi vica, a vo la mai o Filikesa qei niya la yalewa o Tarusila, na lewa ni Jitutia, a lai vatala me la mai o Paula, a varogo jiya ni tatataki niya na vabau jiya o Karisito Jisu. ²⁵ Ni vo vunautaki niya no nai varau dodonu, na I varau maluwa, qI niya na vi lewai e si bere mai, e saqanini o Filikesa, a kwa, la dai re nikuwa; ni qu vo gwalala I na kiya na gauna, qu na qai coviko mai. ²⁶A vo nuitaki niya ni na soli lavo vuwa o Paula: o keya I kwe e lai vatala va levu ke, meru vi talanowa qaneya. ²⁷ Ni vo devu e ruwa na yabaki, a vo la mai o Porisiu Fesito me sosomotaki niya o Filikesa: no vo oka jiya o Filikesa me va yalo okataki nidru na Jiu vuwa, a deiniya o Paula me vesu no ga.

Chapter 25

³¹Ni vo la mai I na va uwa o Fesito, a vo devu e tolu na bogi, a qai cavu tu me la cake I Jerusalemi. ² A qai bilitaki vuwa o Paula vuwadru na bete levu qei nidru na ledru turaga na Jiu, a ru va mamasu jiya, a kere vidru meru lomaniya bale jiya, aru vatala jiya me la mai I Jerusalemi o keya, a ru vo kwa meru va mate niya I calevu. ⁴ A kwa o Fesito, ni vo vatawa no mai I Sisaria o Paula, a vo varau me la yaji ke o keya. ⁵ A kwa, o mutou mutu vo turaga, medu la bale vata, ke kiya na bura e no vuwa na tamata I kwe, mutu qai bilitaki niya ke. ⁶ A no qanedru no ga o keya me bogi walu se me bogi jini a qai la bale I Sisaria; no vo qwata mai a no o keya I na I nono ni vilewai, a kwa me kau mai o Paula. ⁷ Ni vo cava mai o keya, a ru no wavoki jiya na Jiu a ru la bale mai I Jerusalemi, a ru bilitaki niya o Paula na kwa bura sara e wara, e ru tasi va djinadjinataki niya rewa. ⁸ A vo tuniya o Paula, aqu tasi vaveya e kiya na kwa bura, I na ledru I vunau na Jiu, se I were ni lotu, se vuwa o Sisa. ⁹ Ni vo oka jiya o Fesito me va yalo okataki nidru na Jiu, a tata vuwa o Paula, a kwa, o oka jiya mo la cake I Jerusalemi, no lewai ke ve qu mata I na vi kwa I kwe, se jikai? ¹⁰ A qai kwa o Paula, a qu vo tu I na mata nivilewai ni leya o Sisa, e jiki e dodonu mequ lewai ke: a qu tasi vaveya e kiya na kwa bura vuwadru na Jiu, I kwe o vo kila jiya oka sara. ¹¹ Kodaki ni qu jiya tamata I varau bura, se qu vaveya e kiya na kwa e dodonu me qu mate ke, a qu tasi oka jiya mequ mate: kodaki e jikai na vi kwa I kwe e ru bilitaki niko au ke, e jikai e kiya me rewa jiya me soliko au vuwadru. A qu vo cavu jiya o Sisa me lewaiko au. ¹² Io o Fesito, ni vo vi tataki devu qei nidru na matavilewai, a kwa, o qai cavu jiya o Sisa, io o na kau vo Sisa. ¹³ A vo bogi vica, a ru qai la mai o Akaripana tui qei niya o Perinaise I Sisaria, me ru vi kidavaki ke o Fesito. ¹⁴ Ni ru vo bogi wara no, vo lai kwai Paula o Fesito vuwa na tui, a kwa, e kiya na tamata e vesu tu, o keya a vadei niya o Filikesa: ¹⁵ ni qu nokoto mai Jerusalemi, a ru vo bilitaki niya o rau na bete levu qei nidru na ledru qase na Jiu, aru kwa mequ lewaiya me lai ocaji. ¹⁶ A qu qai kwa vuwadru, e tasi niya na ledru I varau na kwai Roma meru soliya boto e kiya na tamata me vamate, maluwa me lai dani re o rau na bilitaki niya, me rewa tale ga ke na leya kwa bale jiya I na vuku ni kwa bura a bilitaki ke vuwa. ¹⁷ Ni ru vo cava mai I kei, aqu tasi va berebere, ni vo lai qwata mai qu vo nokoto I na I nono ni vilewai, a kwa me mei mai na tamata I igi. ¹⁸ Ni vo tucake o rau na bilitaki niya, eru tasi bilitaki i na kwa bura me kodaki na kwa qu numiya: ¹⁹ Io e yavalu ga na kwa e ru vilejitaki niya i na ledru lotu, qei niya e kiya na tamatao Jisu, o keya a vo mate, io a kwa o Paula e si cola no o keya. ²⁰ Ni qu vo tasi kila jiya oka mequ lewaiya na vi kwa I kwe, a qu tarogiya e mata la cake I Jerusalemi o keya, me lewai ke na vi kwa I kwe, se jikai. ²¹ Ni vo kodaki o Paula, me nokoto no re me lewaiya o Akusito, aqu qai kwa me vatawa no re me qai la yaji vo Sisa. ²² A qai kwa o Fesito vo Akaripa, o au muni, qu mata varogo na tamata I qoi. A kwa o keya, I vai qwata o na qai varogo jiya. ²³ I vai qwata, niru vo la mai o Akaripa qei niya o Perinaise, eru uku cavu mai, aru unu I na were ni vi tarogi, qei nidru vata na turaga ni valu ya levu, qei nidru na turaga ni koro, no vo varojiya o Fesito, a vo mei mai o Paula. ²⁴ A kwa o Fesito, o mutou Akaripa na tui, qai niko mutou taucoko ga na tamata mutu no qaneko madou I kei, mutu vo daniya na tamata I kwe, e vuku o keya vakaikaitaki niko au o rau na Jiu eru levu, mai Jerusalemi I kei muni, aru kwa e tasi dodonu me cola o keya. ²⁵ Ni qu vo daniya ni tasi vaveya o keya e kiya na kwa bura e dodonu me mate ke, a cavujiya o Akusito o keya me lewaiya, a qu qai lewaiya mequ vatalajiya ke. ²⁶ E jikai na kwa me volai ke vuwa na lequ turaga. O keys I kwe qu meiya mai ke ve mouth mata, me kwa djina vuwako mutou, Akaripa na tui, me tarogi re me macala ke na kwa mequ volaiya. ²⁷ Ni vo lai dani voko au na kwa lialia me lai vatala e kiya me vesu, e tasi va kila jiya muni na kwa bura a bilitaki vuwa.

Chapter 26

¹A qai kwa vuwa o Paula o Akaripa, e vatarai no vatusa niko mai. A qai dodokiya e lima o Paula, a tukuniya: ²A qu numiya ni qu vo kalougata, o iko Akaripa na tui, ni qu na tukuniko au nikuwa ve mutu mata na vuku ni kwa taucoko ga eru bilitaki niko au ke na Jiu: ³io, mutu vo kilajiya taucoko ga na ledru I varau na Jiu vata na vi kwa eru dau vi lejitaki niya: o keya I kwe qu va mamasu jiko mutou ke me mutu vosojiya ga re me mutu varogo jiko au. ⁴Na lequ I varau ni qu si jiya i luve me cava jiya mai na siga i kwe, ni qu no qanedru na kwai lequ mai Jerusalemi, eru kila jiya taucoko ga na Jiu; ⁵o rau eru kila jiko au i mata, kodaki eru mata kwa mai, ni qu varau va Farisi me kodaki o rau na tekuciya va mata yalai sara na ledu lotu ⁶A qqu qai tu muni mequ lewai I na vuku ni kwa qu vo va nuinuitaki niya na tata ni yalayala a soliya na Kalou vuwadru na lemadu qase: ⁷o kiya na kwa I kwe eru vakasamataki niya meru rewa jiya o rau na lemadu yavusa e jinaruwa, eru dau soro va kaikai I na vi siga na vi bogi. Na viki ni va nuinui I kwe, I Akaripa na tui, eru vo bilitaki niko au ke na Jiu. ⁸I vai e kodaki, mutu vo numiya ni kwa e dau va jijiqataki, me va tu nidru cake tale na Kalou? ⁹O au tale ga, aqu numiya I qu yaloga e vo dodonu mequ vi mecaki I na kwa e wara qei niya e yaca o Jisu na kwai Nasareci. ¹⁰Na kwa muni I kwe aqu vaveya mai I Jerusalemi; a ru levu eru lotu qu sogo jidru I na vi were ni vi vesu, no ru vo lesiko au ke na bete levu; niru vo va mate a qu kwa me kodaki ke. ¹¹Ni qu vo lai ocaji jidru va levu I na vi were ni lotu taucoko ga, qu va saurarataki nidru meru dai niya na lotu, ni qu vo oca va levu sara vuwadru, a qu vabura niya muni na vi rara kani kiya. ¹²¹³¹⁴Ni qu a la no ke I Tamasiko ni ru lesiko au a vatala jiko au na bete levu, no vo siga levu no, na tui, a qu vo daniyaI calevu e kiya na kakarama mai lomalagi, e siviya na key a kakarama na Mata-ni-siga, a tabu wavoki jiko au qei nidru muni aru la qaneko au. Ni madu vo reba taucoko I na qwele, qu varogo e kiya na domo e tata vuwako au I na tata va Ipiriu, a kwa I Saula, I Saula, o va burabura niko au e ña vuku ni cava? e bura vuwako mo caqe jiya na mata ni sa. ¹⁵A qu qai kwa, o cei o mutou, na turaga? a kwa na turaga, o au o Jisu, o keya o. vaburabura niya: ¹⁶io mo tucake ga, mo tu ve mu la: ni qu vo daniko I na vuku ni kwa I kwe, mequ lesiko mo jiya I talatala qei niya na dau tukutuku muni I na vi kwa mo daniko au ke, qei niya na vi kwa lai dani vuwako: ¹⁷qu na va cola niko mai vuwadru na tamata ni Isireli, qei nidru na vi matanitu kani kiya, o rau a qu qai vatala jiko ke, ¹⁸no lai basukiya eru mata, meru saumaki mai I na gilogilo I na kakarama, I na leya kaikai o setani vuwa na Kalou meru kuwa ni lai ocaji I na I valavala bura, merujiya I taukei vata muni I taku qei nidru na yalo savasava ni ru vabaujiko au. ¹⁹Io ni vo devu kwe, I Akripa na tui, qu vo tasi talai dredrei I na tola va lomalagi: ²⁰qu vo kwa rewa I mata vuwadru mai Tamasiko, qei niya i jerusalemi, qei niya na yasayasa va Jutia, vuwadru muni na matanitu kani kiya, meri vi vutuni meru saumaki mai vuwa na Kalou, meru vaveya nakwa e kilikili qei niya na vi vutuni. ²¹O keya I kwe eru qulumiya au ke na Jiu I na were ni lotu, aru sagaiya meru va mate niko au. ²²Ni vo vukeiko au na Kalou, a qu vo cola me cava mai na siga I kwe, qu vo kwa vuwadru na yalai vuwadru muni na yalevu, e jikai na kwa kani kiya qu kwa igi ga na kwa eru kwa na parofita qei niya o Mosese e na cava mai: ²³e na mate na Karisito igi na kedru I matai na tucake tale mai na mate, e na vatakeya na kakarama vuwadru na tamata na Isireli, vuwadru muni na matanitu kani kiya. ²⁴Ni vo tukuniya no o keya kodaki I kwe o keya, a tata I na domo levu o Fesito, I Paula, o go lialia; e vo lialianiko na vuku levu. ²⁵A kwa o keya, I Fesito va turaga sara, aqu tasi lialia; qu cavujiya ga na tata e djina e vuku: ²⁶no vo kila jiya na vi kwa I kwe na tui, qu tata va dodonu ke vuwa; ni qu kila jiya e tasi cilo vuwa e kiya na kwa i kwe e tasi vai e kiya na kwa I na vanuwa e cilo. ²⁷²⁸²⁹I AkripA na tui, o vo va djina jidru na parofita se jikai? aqu kila jiko mutou qu va djina jiya ga. A qai vuwa o Paula o Akaripa, e vo va lailai no rewa jiko mequ lotu va Karisito. A qai kwa o Paula. Aqu vo masu vuwa na Kalou, e jikai me balejiko takiya ga, e balejidru muni o rau eru varogo jiko au nikuwa, se me vo e lailai, se me kuwa ga ni vo, me mutu kodaki o au; me kuwa ga na senidodo I kwe. ³⁰³¹³²A qai tu cake na tui, qei niya na kovana, qeniya o Perinaise, qei nidru o rau eru no vata qeinidru: niru vo la vajikijiki, eru vo vatataki vai nidru, a kwa, Na tamata I kwe e tasi vaveya e kiya na kwa e dodonu me mate ke se vesu. A qai kwa vuwa o Fesito o Akaripa, na tamata I kwe kodaki e tasi cavu jiya o Sisa me lewaiya, e dodonu ga me serekiya.

Chapter 27

¹²Ni vo lewai devu me madu soko I Itali, aru soliya o Paula, e yavalu tale na tamata eru vesu, vuwa e kiya na turaga ni mata sojiya ni leya o Akusito, e yaca o Juliase. Ni madu vo vodo kiya e kiya na waqa ni Atiramitio, madu vo va rewa, madu nakijiya me madu soko voleka jiya na baravi o Asia; e kiya na kwai Masitonia mai Cesolonaika, o Arisitako, a la qaneko madou.³⁴⁵⁶ Na qwata madu uru ke I Saitoni. A yalo oka vo Paula o Juliase, a serekiya me la vuwadru o wekaya me vacegu ke. Madu qai soko dai yaji, madu soko voleka jiya o Kipiro, ni vo bura na cagi. Ni madu vo soko jiya na wasawasa I Silisia qei niya o Pamifilia, a cava sara I Maira mai Lisia. A daniya ke na turaga ni valu e kiya na waqa ni Aleksadria, e soko I Itali; a va vodo niko madou ke.⁷⁸ Ni madu vo soko maluwa tu e wara na bogi, e cava dredrei me madu doniya o Nito, ni vo taroviko madou na cagi, madu qai soko voleka jiya o Kiriti, e doniya o Salimoni; E vo va lailai e dredrei me sivijiya, madu vo cava jiya e kiya e tavo e yaca na toba oka; a voleka ke e kiya na rara o Lasea.⁹¹⁰¹¹ Ni vo bo gu I wara, a vo dredrei na soko, ni si qai devu ga na gauna ni lolo, a qai va salataki nidru o Paula, a kwa vuwadru o mutou na turaga, qu kila jiya e na levu na bura qei niya na kwa e du na dainiya I na soko I kwe, e na tasi bura ga na I usana qei na waqa, o datou muni. Na turaga ni valu ni vo vabau jidru nai taukei ni waqa, e jikai na vi kwa e kwa o Paula.¹²¹³ Ni vo tasi oka na toba igi me kele me I na vula I driwadriwa, eru o levu vuwadru eru lewaiya meru soko kani kiya, ledru numiya ke ru rewa yaji I Finaisi, meru kele ke I na vula I driwadriwa; igi na toba I Kiriti, e doniya na ceva I ra qei niya na tokalau vuwaliku. A qai liwa vamaluwa na ceva, eru vakasama ni ru vo rewa jiya na kwa eru nakijiya, aru yavi kelekele, aru soko voleka jiya o Kiriti.¹⁴¹⁵¹⁶ A tasi balavu, a qai laba na cagi levu, e yaca o Urokillitoni. Ni vo ceburaki niya na laca ni waqa, a tasi tau rewa ke na mata ni cagi, madu qai deiniya ga me savu yaji. A savu ke a voleka jiya e kiya na yanuyanu e yaca o Kilota, a vo e lailai sara me madu tasi rewa jiya na velovelo:¹⁷¹⁸ nii ru qai va rewajiya cake mai I kwe, aru qai vaveya na va Tuwalu, aru va tuwalutaki niya ke na waqa; niru vo matakulu lala meru tava kasa I volivoli, aru serekiya na gwacagwaca, a savu yaji. Ni madu vo suwa I gelegele va levu sara I na cava, vai qwata aru dai niya na I usana:¹⁹²⁰ ni vo bogi tolu madu vo deiniya madu lima na gwacagwaca ni waqa. Ni vo bogi e wara e tasi lai dani na mata ni siga se na kalokalo, a liwa na cagi levu, a qai ladai vuwako madou na nuitaki niya na cola.²¹²² Ni vo balavu na ledru tasi kana, a tu cake o Paula na kedru vi mama, a kwa, o mutou na turaga, e vo dodonu me mutu varogo jiko au I mata, me kuwa na yavi kelekele mai Kiriti, a cava ke na bura I kwe qei niya na dai. Io I kwe, qu va mamasu jiko mutou me mutu kuwa ni yalo lailai: e jikai e kiya vuwako e lavele la cola, e na bura ga na waqa:²³²⁴²⁵²⁶ ni vo no voleka voko au na bogi I kwe e kiya na agilosu ni Kalou, o keya aqu vo leya, o keya muni a qu qwaraviya, a kwa, kuwa ni matakulu, Paula; o na la ga vuwa o Sisa: daniya, aru vo solidru taucoko ga vuwako na Kalou o mutu soko vata. O keya I kwe, o mutou na turaga, mutu va cegu ni qu va djina jiya na Kalou, e vo cava ga me kodaki ni lai kwai vuwako au. Du na vo dai ga I na kiya na yanuyanu.²⁷²⁸²⁹ Ni vo cava mai na I ka jinikava ni bogi, no madu vo vi savuyaki no I na wasawasa o Atiria, ni vo yaloga ni bogi eru vo numiya na lewe ni waqa ni ru vo voleka jiya e kiya na vanuwa; a varau jiya na wai, aru kila jiya ni katu ruwasagavulu: niru vo savu yaji va lailai, a varujiya tale na wai, aru kila jiya ni vo katu jinalima. Ni ru vo matakulu ke lala madu kasa I na vi vatu, aru dainiya na I kelekele e va mai vuwa na turaga, aru oka jiya tu siga na vanuwa.³⁰³¹³² Ni ru vo varau meru tuba I na waqa o rau na kwai muwa, ni ru vo tukuciya na vevlovelo I ruwai, me kodaki na kwa eru vaveya meru dainiya na I kelekele I na muwa I mata ni waqa a kwa o Paula vuwa na turaga ni valu, vuwadru muni na sojiya, kodaki eru na jikai ni nokoto no ga i na waqa o rau I kwe, mutu na tasi cola rewa. E ru qai sele jiya na ledru I noka ni velovelo na sojiya, aru deiniya me viri yaji.³³³⁴³⁵ Ni vovoleka mai na siga, a vo cikevidru taucoko ga o Paula meru kana, a kwa, I kwe na keya I jinikava ni bogi mutu wawa ga mutu lolo, mutu tasi kaniya e kiya na kwa; o keya I kwe qu masujiko mutou ke mutu kana re: e yaga me mutu cola ke: e jikai e kiya vuwako mutuou e na lutu mai e kiya e rau ni ulu. Ni vo tata devu kodaki I kwe, a qulu na madrai, a va okaoka vuwa na Kalou ve ru mata taucoko g;ni vo doviya, a vo tekivu me kana.³⁶³⁷³⁸ A ru qai vacegu taucoko ga, aru kana muni o rau. O mutou taucoko ga mutu nokoto I waqa madu ruwa na drau ka vitusagavulu la ono. Ni ru vo kana devu niru vo bori; agru va mamataki niya na waqa, aru deiniya na sila I ruwai.³⁹⁴⁰⁴¹ Ni vo siga mai, eru tasi kila jiya na vanuwa: aru daniya e kiya na toba e va matakawa, aru vo bosa jiya meru va kasa niya ke na waqa, kodaki e rewa. Ni ru vo drejiya dai na I kelekele ni waqa, aru deiniya tu mai ruwai, a serekiya na I noka ni uli, a ru va rewaniya na laca levu I na cagi, a ru soko I vanuwa. A ciri kodaki I na vanuwa e sota ke na drodro, aru va kasa niya na waqa, a cobalt sara na muwa I mata, a tasi savuli rewa1, a tasere na muwa turaga na kaikai ni biau.⁴²⁴³⁴⁴ A ru vo bosa o rau na sojiya meru va mate nidru na tamata eru vesu tu, Keru qai tuba e yavalu, meri cola. Ni vo okajiya na turaga ni valu me va colaniya o Paula, a tarovidru ke na kwa eru numiya; a kwa meru rido I mata o rau na kila jiya na qau rewa; meru simata I vanuwa: o rau na keya vo, e yavalu I rara, e yavalu I kwa kani kiya ni waqa. A kodaki I kwe, aru vo cabe cola taucoko I vanuwa.

Chapter 28

¹²Ni madu vo cabe cola, madu qai kila jiya ni yaca ni yanuyanu igi o Melita. A ru lomaniko madou va levu na I taukei; a ru va mudre niya na quto, aru meiko madou yakiya I were, I na vuku ni luvu e tau, qei niya na driwadriwa.³⁴ Ni vo la mai e kiya na I vesu na quto o Paula, a lai biu sara I na quto e mudre tu, a vo dolo mai I na katakata e kiya na gwata, a viviya e lima. Ni ru vo daniya o rau na I taukei, ni vo lili tu ve lima na gwata, aru vi kwa yaki niya vai nidru, e djina e tamata dau laba o keya I kwe, ni vo cabe cola mai I wai taci, o tasi deniya o saumiya me cola.⁵⁶ A qai kurejiya na gwata I quto mudre o keya, e tasi bura ke. A ru numiya ni na vuce mai o keya, se reba vasauri me ciba; ni ru vo waciya va lailai, e tasi lai dani e kiya na kwa bura me la mai vuwa, a qai vuki eru yaloga a ru kwa e kiya na Kalou o keya.⁷⁸⁹¹⁰ E nokoto e kiya e tavo igi e yavalu na jiki ni vanuwa e leya na turaga ni yanuyanu, o Pupiliu e yaca; a vacegu niko madou o keya, a va kaniko madou oka me tolu na bogi. A tauvi mate o tamaya o Pupiliu, e katakata e veketaki dra; a unuviya o Paula, a masu a tabakiya ve lima, a va colaniya. Ni vo vai I kwe, a ru la tale mai o rau na tauvi mate I na yanuyanu, a ru va colai: e levu na kwa eru va rokorokotaki niko madou ke; no madu vo soko kani kiya, a ru kau I waqa na kwa e yaga vuwako madou.¹¹¹² Vo devu e tolu na vula, madu soko e kiya na waqa ni Alekisadria, a kele I na yanuyanu igi I na vula I driwadriwa, na keya matakau na druga teigwane. Ni madu vo vila I Sairakuse, madu nokoto no ke me bogi tolu.¹³¹⁴¹⁵ Ni madu vo ladai mai ke, madu vo cavuyaki, madu cava I Rijio; ni vo bogi kiya qai liwa na ceva, madu vo cava vai qwata I Putioli: madu daniya ke na vi wekani e yavalu, a ru va masu jiko madou me madu nokoto ga me bogi vitu: a madu qai la I Roma. A ru varogo mai ke na kemadu I tukutuku o rau na vi wekani, a la mai I na rara i Apio qei niya na bure tolu, meru la mai sota qaneko madou: ni vo danidru o Paula, a va okaoka vuwa na Kalou, a vo tudei mai.¹⁶¹⁷¹⁸ Ni madu vo unu I Roma, a vo dai o Paula me no takiya ga qei niya e kiya na sojiya me vatawa niya. Ni vo bogi tolu, a qai soqonidru vata na ledru turaga na Jiu o keya: ni ru soqo vata mai, a kwa o keya vuwadru, o mutou na vi wekani, aqu tasi vaveya e kiya na kwa bura vuwadru na ledatou, se na ledru I varau na tuqwaqwa, aqu vesu ga qu soli yaji ve ru lima na kwai Roma mai Jerusalemi. O rau, niru vo lewaiko au, eru okajiya meru sere kiko au, ni jikai na kwa vuwako au mequ mate ke.¹⁹²⁰ Ni ru vo kwa o rau na Jiu me kuwa, e uqejiko au qu yaloga mequ cavujiya o Sisa me lewaiko au; e jikai na kwa mequ bilitaki nidru ke na kwai lequ. O keya I kwe qu va sogoni jiko mutou vata ke, me mutu tolaviko au ke niqu vesu I na senidodo igi na vuku ni ledru numiya na Isireli.²¹²² A ru kwa vuwa, e jikai e kiya mai Jutia e volai iko mai vuwako madou, e jikai tale vuwadru na viwekani e la mai I na kila jiya se kwa e kiya na bura bale jiko : madu mata varogo jiko se cava na lemu numiya: ni madu vo kila jiya na tata ni vi va buraburataki na lotu kani kiya I kwe I na vi vanuwa taucoko ga.²³²⁴ A ru vo lokuciya vuwa e kiya na siga, aru levu na la mai I na leya were; a serekiya vuwadru o keya me kwa na matanitu ni Kalou, me va djinadinataki niya o Jisu mai na leya I vunau o Mosese, qei nidru na parofita, e tekivu I vai qwata, me yacoviya I vai yavi. Eru va djina jiya eru yavalu na vi kwa e lai kwai, o tasi va djina jiya.²⁵²⁶ Ni ru vo tasi yalo vata vai nidru, aru vo la dai, ni vo lai tataki devu o Paula I na kiya na tata: a vo tata djina na yalo tabu ni kwa o Aisea na parofita vuwadru na lemutu qase, a kwa, la vuwadru na tamata I kwe, a kwa, mutu na varogo no ga, a numideniya tu; mutu na dau daniya tu ga, mutu na tasi daniya:²⁷ Ni vo uro mai eru yaloga na tamata I kwe, a duduvura eru bebe, a kabulu eru mata; me kiya na siga e tola ke eru mata, a rogo eru bebe, e kila jiya eru yalo, eru na saumaki mai, qu na va cola nidru.²⁸²⁹ O keya I kwe me mutu qai kila jiya, niru vo kau mai na cola vuwa na Kalou vuwadru na vi matanitu kani kiya; eru na varogo jiya. Ni vo tatataki niya devu o keya na vi kwa I kwe, aru vo la dai o rau na Jiu, aru vileji vai nidru.³⁰³¹ A nokoto o Paula me yabaki ruwa taucoko I na were a voliya tu o keya, a va cegunidru taucoko ga na nokoto vuwa, a vunautaki niya na matanitu ni Kalou, a va vuvulitaki niya va doudou sara na kwa qeiniya o Jisu Karisito na Turaga, e jikai na tamata e taroviya.

Romans

Chapter 1

¹O yau o Paula, na leya talatala o Jisu Karisito, a lai covi me apositolo; a qu lesu me qu kwa na tukutuku oka ni Kalou. ²O keya a yala taki ni i mata o keya aru tata taki niya na leya parofita ina i vola tabu. ³E vuku o luveya o Jisu Karisito na ledu Turaga o keya a sucu mai na leya kawa o Tevita me kodaki e lala. ⁴O keya e vatakeya na kaikai ni tucake tale mai na mate, ni luve ni Kalou, me kodaki e yalo savasava. ⁵O keya madu vou rewajiya muni ke na loloma qainiya na cakacaka va avositolo, meru vabaujiya meru talai rewarewa o rau na lewe ni vanuwa taucoko ga, balejiya e yaca. ⁶A mutu vo lai covi devu kodaki muni ke o mutou me lemutou o Jisu Karisito. ⁷O mutou taucoko na nokoto mai Roma, o mutou na lomaniya na Kalou, o mutou na lai covi me mutu yalo savasava; me

lemutou na loloma qainiya na vacegu mai vuwa na Kalou o momo qainiya o Jisu Karisito na Turaga.⁸ Mequ tekivu, o Jisu Karisito qu vou vaokaoka vuwa na lequ Kalou balejiko mutou taucoko ga, nivo lai kwai vuravura taucoko na lemutu vabaujiya.⁹ Ni vo lequ vadjinadjina na Kalou, o keya aqu qwaraviya evu mai qu yalo ina i tukutuku oka mai vuwa o luveya, jika ni mudu na leya cavu jiko mutou ina visiga ina lequ masu.¹⁰ Ni qu vo dau masu, me kiya na gauna mequ kalougata ke ina leya lewa ni Kalou mequ yacoviya yaji vuwako mutou.¹¹ Aqu okajiya valevu mequ daniko mutou, mequ soliya vuwako mutou nai solisoli vayago, me mutu vadeitaki niko mutou ke.¹² Medu kala vacegui i na vuku ni lemutu vabaujiya qainiya na lequ muni.¹³ O mutou na viwekani, qu jikai ni okajiya me mutu numidei niya, ni qu vo nakijiya valevu mequ la yaji vuwako mutou, (qu taro viya ga me yacoviya na siga ikwe,) me kiya na kequ yaga ina kemutu vimama, me kodaki muni na kedru vimama na vimatanitu kani kiya.¹⁴ E dodonu vuwako au mequ jiya i talatala vuwadru na kwai Kirisi, vuwadru tale ga na lewe ni vanua wale; vuwadru na vuku qainidru muni na tasi vuku.¹⁵ A kodaki ke, me kodaki qu vo rewajiya qai niya qu yalo sara ke mequ vunautaki nai tukutuku oka vuwako mutou muni mai Roma.¹⁶ Ni qu tasi maduwa taki niya nai tukutuku oka o Karisito: ni o keya ikwe na kaikai ni Kalou me va colai ke o rau yakiya eru vabaujiya: a simata vuwadru na Jiu, vuwadru muni na matanitu kanikiya.¹⁷ Nivo vatakeya ke, nivo vadonu nidru na Kalou ina vabaujiya meru vo vabaujiya: me kodaki na kwa e volai, "I na cola ina vabaujiya o keya e Yalo dodonu."¹⁸ Nivo lai kilai mai lomalagi na oca ni Kalou ina ledru i varau bura taucoko ga qeiniya na ledru tasi-dodonu na tamata, eru taroviya nai vavuvuli djina i nai varau e tasi dodonu.¹⁹ Nivo tolaviya ina kedru vimama na kwa ni Kalou e kilai rewa, evo vata keya vuwadru na Kalou.²⁰ Nivo lai dani na kwa ni Kalou e cilo tu, io, na leya kaikai tawa mudu qeiniya na leya no vaKalou, avo lai kilai devu na vikwa e buli, ina gauna a buli ke o vuravura; o keya ikwe e jikai ke na ledru i ulubale.²¹ Io, niru vo kilajiya no na Kalou, se me vaokaoka; evo liyaliya mai na ledru numiya, avo gilogilo mai eru yalo avo rarawa.²² Eru kwa no eru vo vuku, eru vo riva mai.²³ Aru sosomi takiniya na kakarama na Kalou e jikai ni mate rewa, na matakau me kodaki na tamata eru vo mate, qeiniya na manumanu vuka, seiko niya na manumanu eva e la, qeiniya na vikwa e qani.²⁴ O keya avo deinidru ke na Kalou me qeleqelewa na keya dodonu ke eru yalo, meru vaburabura niya ke eru yaga vainidru.²⁵ Eru vo vasosomitaki nai vavuvuli djina ni Kalou, ina kwa e giritaki boto, aru soro ke na kwa e buli qai jikai o keya e buliya, o keya e leya na varokoroko e jikai ni mudu. Emeni.²⁶ O keya a danidru ke na Kalou meru tekuciya na dodomo vasisila, niru vo vai sosomi takiniya o rau na ledru yalewa nai varau a lesi na kanikiya e jikai ni lesi.²⁷ E kodaki muni ke o rau na teigwane, eru daniya nai varau e lesi vata qainidru na lewa, e mudre na ledru vidomoni vainidru, aru vaveya o rau na teigwane na kwa bura sara qainidru na teigwane, avo cava ke vuwadru nai sau ni ledru varau cala.²⁸ Niru vo tasi okajiya meru kilajiya na Kalou, a danidru na Kalou meru yalo kanikiya, meru vaveya na vikwa e jikai ni kilikili qeinidru.²⁹ Meru vuqa ina kwa taucoko ga e bura, ina yalo bura, ina vi vaburaburataki, meru vuqa ina toko mata, ina vileji, ina vivakwaisini, ina yalo e ocaoca, meru visasauvene.³⁰ Meru dau kakase, meru burajiya na Kalou, meru vosalevu meru viyaviya levu, meru dokadoka idru, meru vavuniya na bura, meru vawacike vuwadru na tuqwaqwa.³¹ Eru tasi yalo makuga, meru yalayala aru giri tale, aru bura jidru o rau wekaya, eru jikai ni yalo loloma.³² Niru kilajiya no na leya lewa na Kalou, e dodonu me mate orau eru vaveya na vikwa boto ga o rau, eru okajidru muni eru dau vaveya.

Chapter 2

¹Okiya ikwe vo Jikai ke na lemu ulubale o iko na tamata yakija vo daulewa, ni vo beitaki Niko na lemu lewa na tani, ni iko voi valavala noke kodakike ni va daulewa ²Ia edu vo kilajia vo Jina na lewa ni Kalou vuwadru eni vo vaveya na vikwa kodakikwe ³Ia o iko na tamata vo lewaidru eru vo vaveja na vikwa Kodakikwe vo I valavald kodakike, vo leinumi no na tabu rewa mai XX ⁴Se va becia no na leya loloma lewu, qainia na leya vasojia iko I na vivutuni na lolomani kalou ⁵Ia o iko me kodakina lemu yalokaikai vuta mo yalo vo Jikai ni vivutuni, vo levu no vuwako na oca na siga ni viocaji ena varaitaki ke na lewa dodoru ni kalou ⁶O kiya ena saumia na tamata yakija me kodaki nu lejai valavala ⁷Na cola tawa mudu, vuwadru XXX vo makutu no e na valavala oka qui vadania na ukuuku qainia na varokoroko qainia na Tewa mate rewa ⁸Ta na oca qainia na laivovi vuwadru eru vo dauvivale, qainia na vuces a in a vavuvuli Jina, Ia qui mamakutu ina vuvuvuli tawa mudu ⁹Na vavawa qainia nu yalo vuwadru na tamata toucuku vo valavala bura no, vo Simata na Jiu vuva talegu vo matanitu Kanikia ¹⁰Ia na ukuuku qainia navarokovoko qainia na vacegu vuwadru taucoko voi valavala oko vo Simata vua na JiuX vua okiya talega vu matanita kanikia ¹¹Ni vo Jikai ni laiokoji o kuru yutovailou na tamat na kalou ¹²Ni na rusa me Kodaki vo Jikai na vanua e kuru taucoko vo I valavala bura vo notu vuwadru na vanua. ¹³Ni vu vu Jikai ni dodonu vena mata ni kalou o kuru XXX vovagacia walega na vanua, o kuru ga eXX vo tekucia na vanua XXX ¹⁴Ni ru vo vaveya kodaki o kuXX ga na kwa ni vavua o kuru na vimatanitu kanikiya, vo Jikai vuwadru na vanuas eru vo qai ledru na vanua kodaki o kuru ga Ia vo Jina vo Jikai vuwadru na vanua ¹⁵O kuru eru vo varaitakinia sara ni vo volai vu yalo na valavala ni vanua ni vo vajinaJina no na ledru lewa iyaloga talega aru vo dui lewaidru-ni vo calag se vo dodonu na ledru valavala ¹⁶E na Jikai ena lesi Jisu Karisito qainia no Kabu me lewaiya na ledru vikwa e cilotakitu na tamata me Kodaki na lequi tukutuku oka ¹⁷Ia Kodaki o vo vatokai mo Jiu, mo vo vararavi vena vanua vo dokadokai iko na vuku ni kalou ¹⁸A mo ro kilajia e yalo, A okajia na vikwo vo oka sara, ni o vo okajia vavulici mai na vanua ¹⁹O vo varavavi talega vuwako mo tuXXXXX evXX vo nokoto vena gilogiloi ²⁰Mo ledru i vavuvuli eru vo sese mo ledru vavuvuli nai luvu yalai ni vo lemu na vanua nai vatakarakara ni vuku Jina ²¹Ia o iko mo vo vivavulici, na tani o vo Jikai ni vivatavulici me kua na driva ovo Dou Driva o iko? ²²O iko mavo daukwaya me kua na dauqalewa o vo dauyalewa oika? O iko Daubura na daumatakau? O vo dau driva mai were ni soro ²³O iko vo dau dokadokaiko e na vulcuni vanua, vo bau vali XXX o kiya na kalou ni vo vucesa I na vanua o ya ²⁴Ni vo tata na vola Tabu, vo tata vabur djia na kalou mai vuwadru na kwai matanitu kanikia e vukudru na Jiu ²⁵Kodaki o tekucia na vanua o mosesese, vo qai yaga na lemu niJi ia kodaki o Jikai ni tekucia na lawa, e oka cake ga no kua ni niJi ²⁶Ia Kodaki e tekucia na lawa e kiya na kwai matanitu kanilcia qai Jikai ni niJi, e na vo Jikai ni na okajiko na kalou me kodaki e kiya vo niJi. ²⁷Kodaki i basikiya na lawa, oiko na Jiu, vitalia ga na keya vo volai tu ke na lemu vo niJi oji, e na vacalaniko valawa na tamata tasi niJi Kodaki igi kodaki e tekecia oka no na lawa o kiya ²⁸Ni vo Jikai ni Jiu Jina sava o kiya e Jio e na keya i rairai ga i XXX, qai niJi vayago ga ²⁹Ia na Jiu Jina Savo vo okiya na tamata e Jiu i Yaloga, o kiya e vo niJi e yalo. Ia vo yaco rewa okiya e na cakacaka ni yalo ni kabu qai Jikai ni yaco rewa en a vuku ni lawa, Ia o kiya e vo yaco e na leya bula na kwa ikwe e na vo Jikai nidokai mai vuwodru na tamata, Ia mai vuwa ga na kalou.

Chapter 3

¹Na cava na kwa avo oka cake ke, na Jiu? se cava na keya yaga na viniji?²E levu na kwa taucoko: e levu sara, ni vo lesi vuwadru meru maroroijiya na tata ni Kalou.³Ia vo kodaki ocei kodaki evo jikai na vabaujiya vuwadru e,yavalu? Ena vatawayagataki ke na leya djina na Kalou balejiya na ledru tasi vabaujiya.⁴E jikai sara: me djina ga na Kalou, me giri na tamata tocoko ga, me kodaki na kwa vo volai, no vadonui ni o vo tata, mo gumaikali ina viburaji.⁵Ia kodaki me voh vadjinadjinataki na valavala dodonu ni Kalou ina ledru ivalavala tawa dodonu, na cava me du kwaya? bara vou jikai ni dodonu na Kalou, nivou saumiya (aqu na tata d kodaki.)⁶ E jikai sara; kodaki e vo kodaki ikwe e vou lewai o vuravura kodaki i vei na Kalou.⁷Ia, kodaki vou niya na lequ giri e vou siviya cake na leya djina na Kalou, me vakarokorokotaki o keya, ena vaveya qu lai ocaji no ke me kodaki na tamata bura.⁸Io e na jikai ni kodaki (ni madu dau giri jidru ka vo laikwai ni madu vou tata kodaki ke.) me du va yaco niya nai valavala bura. me yaco ke na kwa oka? ia o rau ikwe eru na lai ocaji vadodonu.⁹Ia e kodaki i vei? E du bara vo uasivi cake ?ena jikai sara i a kiya na kwa: ni madu vou vadjinadjinataki niya i mata ni ru vo cala taucoko ga o rau na Jiu, qai nidru na mata nitu tani.¹⁰me kodaki na kwa e vo volai, e vo jikayi ni kiya e vo i valavala dodonu, e vo jika sara ni kiya,¹¹E vo jikai ni kiya e vo kilajiya, e vo jika ni kiya e vadaniya na Kalou.¹²Eru vo lesu dai taucoko, eru vo yaco vata me jika ni yaga; e vo jika ni kiya e vo valavala oka, e vo jika sara ni kiya.¹³Nai bulubulu e vo dola tu e ru godrogodro; eru dau vivakaisini eru gusu; E vo no tu na weligaga ni gwata eru teberinigusu.¹⁴ E vo vuqa tu veru gusu na kakase bura vata na tata e gaga.¹⁵E vo watoto ru la meru laba.¹⁶ E vo no tu ina ledru calevu na rusa qai niya na rarawa.¹⁷ Ia eru vo tasi kilajiya na calevu ni vi va cegui¹⁸ E vo jikai vuwadru na matakuciya na Kalou.¹⁹Ia du vo kila jiya na kwa taucoko ga e vo kwa na i vunau, vo kwa vuwadru e e vo no vuwadru nai vunau; medu sogojiya ke eru gusu taucoko ga, qai niya me bilitaki niya na mata ni Kalou na kwai vuravura taucoko ga:²⁰ E jikai ni vadonui vuwa e kiya na tamata i na i varau ni vunau: o keya na i vunau e kilai ke na i varau bura.²¹ A qai varaitaki mai na gauna i kwe na kwa e vi va donui ke na Kalou, ni jikai ni rewa balejiya na i vunau, a vo va djinadjina ke na i vunau qei niya na parofita;²² io, a vo vaveya na vi vadonui na Kalou e vuku ni vi vabauji vo Jisu Karisito, vuwadru taucoko ga na vabaujiya; nidu vo tautauvata taucoko ga:²³niru jiya i varau bura taucoko ga na tamata, niru tasi cavajiya na kwa e va rokorokotaki ke na Kalou:²⁴ eru vi vadonutaki ga na leya loloma ni voliya na cola o Jisu Karisito:²⁵O keya evo lesiya na Kalou me jiya i bulubulu vuwadru na vabaujiya, i na leya dra, me vatakeya na leya i varau dodonu ni jikai ni saumiya na leya i varau bura avo vai devu, avo vosojiya na Kalou;²⁶ io, me vatakeya na gauna ikwe na leya yalo dodnu o keya, me va donu jiya o keya na leya vabaujiya o Jisu.²⁷I vai na kwa ni vi dokadokai? avo takwali sara. I na vuku ni vunau cava? Ina vunau cakacaka? E jikai: ina vuku ga ni vunau ni vabaujiya.²⁸ Madu kodaki e vadonui na tamata ina vabaujiya, e jikai ga ina vuku ga ni cakacaka ni vunau.²⁹E ledru takiya ga na Jiu o keya na Kalou? e jikai ni ledru muni ina vimatanitu kanikiya? Io, na ledru muni na vimatanitu kanikiya:³⁰ Kodaki e kiya ga na Kalou, evo va donu jidru eru cili, na vuku ni vabaujiya, qeinidru na jikai ni cili, ina ledru vabaujiya.³¹O mutou na qai vatawayaga takiniya na vunau, ina vabaujiya se jikai? E jikai sara: O madou mutu vataudei takiniya ga nai vunau.

Chapter 4

¹Na cava medu qai kwaya nivo rewajiya o Eparama na leya momo, e na valavala vayago? ²Kodaki e vadonuya o Eparama ina vuku ni cakacaka, eya qai kiya na kwa vuwa me dokai ke; io evo jikai ga vena mata ni Kalou. ³Na cava e kwaya na vola tabu? evo vabaujiya na Kalou o Eparama, evo lai okajiya vuwa me vaveya na i varau dodonu. ⁴Io na keya i sau vuwadru na tamata cakacaka, vou tasi lai okajiya me loloma evo keya i vola. ⁵Io, o keya e tasi dau cakacaka evo vabaujiya me vadonuniya na tamata varau bura evo lai okaji vuwa me vabaujiya nai valavala dodonu. ⁶Vo kodaki tale ga ke o Tevita ni vi kwa na kalougata ni leya momo evo okajiya vuwa na kalou me vaveya nai varau dodonu io e jikai ina cakacaka. ⁷Eru vo kalougata na tamata evo boko na ledru varau bura, nivo bulu dei na ledru varau bura. ⁸E vo kalougata na tamata e tasi beitaki vuwadru nai varau bura o Jiova. ⁹Eru kalougata na tamata eru vini, vata qeinidru tale ga na tamata eru tasi niji? ni du vo kwaya nivo lai okaji vo Eparama na leya vabaujiya me varau dodonu. Avo qai lai okaji kodaki ivei? nivo vabaujiya oji o keya se tasi vabaujiya? e vou tasi vabaujiya oji, no sibere ga ni vabaujiya. ¹⁰Avo soli vuwa na vabaujiya me vatakarakara me vadinadjina takiniya nivo donu o keya nia vuku ni leya vabaujiya nivo tasi vabaujiya tu, me lai okaji vuwadru na varau oka! ¹¹Avo soli vuwa na vabaujiya me vatakarakara, me vadinadjina takiniya nivo donu o kiya ina vuku ni leya vabaujiya nivo tasi vabaujiya tu; me lai okaji vuwadru na varau oka. ¹²Me ledru momo o rau na vabaujiya, vuwadru tale ga na dau vawelewele takiniya na colo ni vabaujiya igi vo leya o Eparama, na ledru momo ni vo bere na vabaujiya. ¹³Nivo tasi yalataki vo Eparama, se vuwadru na leya kawa me taukejiya na vuravura, ina vuku ni vanua, ina ga ni vivadonu vo yaco ina vabaujiya. ¹⁴Nivo mai vatawayaga takiniya na vabaujiya e kiya kwa wale ga na tata ni yalayala, kodaki eru vo vatawaniya o rau eru dau tekuciya nai vunau. ¹⁵Nivo vavuniya na oca ni vanuwa nivo jikai nai varau bura, kodaki evo jikai nai vunau. ¹⁶Ina vuku ga ni vabaujiya, me vo rewa ke na kwa ni loloma: me tudei na tata ni yalayala vuwadru taucoko na kawa; e tasi no ga vuwa na vanuwa, eno talega vuwa na leya vabaujiya o Eparama: o keya vo ledru momo taucoko ga. ¹⁷me kodaki vo volai, aqu na lesiko mo ledru momo na vivanuwa. ve mata nivo vabaujiya o kiya, io, na Kalou, o kiya avo vacola nidru tale na mate, a coviya na vikwa e jikai tu me no. ¹⁸Io nivo jikai na kwa me nuitaki ke avo vabaujiya o keya qai vanuinui nivo yacoviya me ledru mo na vivanuwa tale me kodaki nivo lai kwai, Ena kodaki ke na lemu kawa. ¹⁹Io nivo tasi malumalumu na notu me vabaujiya, a tasi vakasamatakiya na keya mate e lala e kiyanadru na yabaki, se la mate e kete o Sera. ²⁰Avo tasi lomalomaruwa me tasi tomaniya na leya vabaujiya na viyalayalaji ni Kalou; avo kaikai ga na leya vabaujiya, varokorokotakiniya na Kalou. ²¹Avo vadinadjinatakiniya o keya, nivo rewarewa vuwa me vayaconiya na kwa e yalatakiniya. ²²O keya ikwe evo lai okaji ke vuwa me vaveya na varau dodonu. ²³Io evo tasi niya takiniya ga e volai ke ni lai okaji vuwa. ²⁴Evo balejiko kodatou tale ga, ena lai okaji tale ga ke vo kedatou, kodaki edu vabaujiya ena vatucake takiniya tale mai na mate na ledru Turaga o Jisu; ²⁵O keya evo soliya mai ina vuku ni ledru varau bura, avo tucake tale na mate medu cola ke.

Chapter 5

¹O kiya ikwe e du vo vivadonui vena vabaujiya, me du qai viokaji qe niya na Kalou i na vuku ni ledru Turaga o Jisu Karisito:²I na vuku muni ga , ni du tosovia rewa ke, i na vabaujiya na loloma ikwe eru na qai no ke; me du marautakiniya muni ni du vo nuitaki na vivakalougatataki ni Kalou.³ A vo jikai ni kiya ga, me du marautakiniya talega na vuku ni vi kwa e tasioka;⁴ Io na daunivivatovolei mai na vosojiya; ena i nuinui mai na dauvatovolei. ⁵ Io a vo jikai na maduwa vena vuku ni nuinui; ni sovaraki niya vedu yalo na loloma ni Kalou ni vo sovajiya vuako datou na Yalo Tabu.⁶Ni vo mate na Karisito me kedru isosomi na tamata tovo bura i na gauna e vo namaki mai mata, no du vo malumalumu no.⁷Ni vo jikai soko e kiya re e mate me isosomi ni e cola yalododonu: Io bara vo kiya e balejiya me mate me i sosomi ni e cola dauloloma.⁸Io na Kalou e vatakeya na leya loloma vuako datou, ni vo mate na Karisito me kedu i sosomi ni du vo e cola bura. ⁹ Io ni du vo vadonuyi ena vuku ni leya dra, ena qai rewarewa cake sara medu qai vacolai mai na oca e vuku.¹⁰Io, kodaki edu vo vi okaji qeniya na Kalou vena vuku ni leya mate na layi luve, ni du vo vi buraji, ena qai rewarewa cake, no du vo viokaji tu, me du vacolayi mai na vuku ni leya cola. ¹¹A tasi niya boto ga, io adu co marautakiniya muni na Kalou ena vuku ni ledru Turaga o Jisu Karisito, o kiya a vavuniya medu viokaji tu.¹²To me kodaki ni vo unu i vuravura na i tovo bura e vuku e kiya e cola, vata na mate ena vuku ni tovo bura; a vo yaco me kodaki ni vo bura na e cola taucoko ga, no vo cala na ecola taucoko: ¹³E vo notu i mata na i tovo bura, qai yaco i bere na tata ni Kalou: a vo tasi okaji na i tovo bura ni jikai na tata ni Kalou.¹⁴To la gauna o Atama qai yaco viya la gauna o Mosese evo vavitaliya tu o mate vo rau talega eru jikai na ledru i valavala bura me kodaki la tasi varorogo o Atama, o kiya talega na leya matakua vo lamai i bere. ¹⁵To aru vo tasi tautauvata sara na vawacike ,vata na i solisoli muni. Io kodaki eru vo mate e lewe levu ena vuku ni ledru vawacike na lewe kiya, ena vo rewarewa cake sara me yaco valevu vuadru na loloma ni Kalou, vata na keya solisoli na loloma, e ru vuku gauna e cola e lewe kiya, o Jisu Karisito.¹⁶Eru vo tasi tautauvata na kwa vo yaco ena vuku ni leya cala e kiya ga, vata na i solisoli: ni vo kiya ga na kwa e yaco ke na lewa me du cala, io na i solisoli botoga a vo yaco vuadru na vica na ledru valavala bura me ru vadaniya ke. ¹⁷To kodaki ni vo gumaikali na mate ena vuku ni lewe kiya, ena vawacike ni lewe kiya: ena qai rewarewa valevu cake vuadru na yacovidru na loloma levu vata na i solisoli ni vivadonui, me ru gumaikali ve na cola e vuku ni lewe kiya, o Jisu Karisito.¹⁸O kiya ikwe, me kodaki ni vo lewai me layi ocaji na ecola taucoko ena vuku ni kiya ga na cala: e vo koadaki talega ke na vuku ni kiya ga na i tovo dodonu me rewa ni ru vadonuyi na e cola taucoko me ru colxa: ¹⁹ Me kodaki ni ru vacalayi na lewe levu e na leya vawacike e kiya ga na e cola, e vo vadonuyi muni ke na lewe levu ena vuku ni ledru vawacike na lewe kiya.²⁰Avo kau mai na tata ni Kalou me na uasivi cake valevu na leya loloma: ²¹Me kodaki ni va gumaikali na i tovo bura vena mate, me gumaikali my ni ga na loloma, me vadonuyi, vena cola tawamudu, e vuku o Jisu Karisito na ledru Turaga.

Chapter 6

¹Na cava du na qai kwaya? vo valavala ca ture, me tubu valevu ke na loloma?. ²E jikai sara. Nidu vo mate na valavala ca, edu na vaveya kodaki ivei na valavala ca? ³Mutu vo tasi kilajiya, o datou du vo vavitaisotaki vo Jisu karisito, edu vo vavitaisotaki vena leya mate?⁴O kiya edu vo bulu vata qeniya, ni du vo vavitaisotaki ve la mate me kodaki evo tucake tale mai na Karisito mai na mate me kodaki la kaikai o Tamaya, me du valavala kodaki ina cola vou. ⁵Ia kodaki edu vo kiya vata me kodaki o kiya la mate, edu na kodaki talega o kiya na gauna eya tucake tale mai na mate.⁶Nidu vo kilajiya iqoi niru vo lai vako vata ina kauvelatai o rau na ledu tamata makawa, me takwali na yago ni valavala bura, me du kuwa tale ni bobula ke ina valavala bura.⁷Ni vo sereki mai nai valavala bura o rau na vo mate tu.⁸Ia kodaki edu vo mate vata qeniya na Karisito, edu na vadjinadjina takiniya ni du cola qeniya talega.⁹Ni du vo kilajiya nivo tucake tale ; evo tasi rewajiya tale na mate.¹⁰Ni vo mate o kiya, vo mate vakiya ; na vuku ni valavala bura, ia ni vo cola mai evo cola mai vuwa na Kalou. ¹¹Me mutu kodaki talega ke ni mutu vamareqeji jiko mutou mai na mate mai na valavala bura me mutu cola vuwa na Kalou me balejiya o Jisu Karisito.¹²O kiya me qai tasi gumaikali mai na ivalavala bura lemutu yago evo mate rewa, me mutu tekuciya na bura.¹³Kuwa talega ni soli ga mutu jiki ni lala vuwa na Kalou me tara ke na kwa e donu.¹⁴Ena tasi vavitaliataki kemutou nai valavala bura, ni mutu na tasi lewai vena vunau, ina loloma ga.¹⁵Ia evo kodaki ivei? nidu vo valavala bura ture, nidu na tasi lewai vena vunau, vena loloma ga e jikai sara. ¹⁶Mutu vo tasi kilajiya, o kiya yakiya e soli mutou rewa mo leya tamata me mutu talairewarewa ke, se na taro bura me mutu mate ke, na taro dodonu me mutu vadoniya ke?¹⁷Ia me ia na vaokaoka vuwa na Kalou, ni mutu vo tekuciya,mai na vuni yalomatuwa, o kemutou mutu vabobulataki na valavala bura, na varau ni vavuvuli mutu vo vavuliciya ke. ¹⁸Ia ni mutu vo sereki mai na valavala bura, mutu qai qwaraviya nai valavala dodonu.¹⁹Aqu vo tata vatamata ga, nivo malumalumu mutu lala. Ia mutu soliya imata mutu lala me qwaravi ke na kwa e dukaduka vata na valavala bura e levu ke na bura, me mutu soliya mutu lala me qwaravi ke na kwa e dodonu me tara ke na kwa e savasava.²⁰Ni mutu a bobula no mai na valavala bura, mutu a yawa tu nai valavala dodonu.²¹Ia vo cava vuwa mutu vo rewajiya, ina gauna igi, mai na vikwa mutu maduwa ke? nivo jiya devudevuvu ni vikwa iqoi na mate.²²Ni mutu vo sereki mai na valavala bura, me yaco me tamata ni Kalou, mutu qai rewajiya na vuwa ni valavala savasava; vata nai devudevuvu na cola tawa mudu. ²³Nivo sauni valavala bura na mate, ia nai solisoli ga ni Kalou na cola tawa mudu, ina vuku i Jisu karisito na ledu Turaga.

Chapter 7

¹Mutu vo tasi kilajiya, na viwekani ni qu vo kwa ga vuwadru meru kilajiya nai vunau, a vo vaucidru na tamata nai vunau i na visiga taucoko?²Ia na lewa vateigwane, e vo vauciya nai vunau mai vuwa la teigwane, ni vo colo no o keya; ia kodaki e vo mate la teigwane, ena qai sereki ke na lewa mai na i vunau ni viwajini. ³O keya ena vatokai ke me dauteigwane, kodaki e vo lai vateigwane vuwa e kiya tale na teigwane.⁴Mutu vo kodaki ke, na viwekani ni mutu vo sereki mai nai vunau ina vuku ni yago i Karisito; me kanikiya mutu viwajini vata, io o keya a vo vatucake tale mai na mate me du vuwa ke vuwa na Kalou.⁵ Ni du vo nokoto no vayago, e vo dau tubu vakaikai ve du jiki na gagadre bura, vo tubu mai nai vunau, me vuwataki ke na mate.⁶Ia du vo qai sereki mai nai vunau, ni du vo qai mate ke a vo vauciko datou; medu vaveya na viqwaravi ina i tovo vou ni yalo, a jikai ina i tovo makawa ni vunau.⁷A cava me du qai kwa? E bara bura nai vunau? E jikai sara. A qu tasi kilajiya se cava nai valavala bura, kequ tasi kilajiya nai vunau: ni qu tasi kilajiya se cava na daukocokoco, kodaki e tasi kwa nai vunau, Kuwa ni kocokoco. ⁸Ia na bura, ni vo kaikai ina vuku ni vunau, e vo vatubuniya ve qu yalo na gagadre bura taucoko. Ni vo mate na bura ni vo jikai nai vunau.⁹Ia a qu colo ga i mata ni vo jikai nai vunau; ia ni vo la mai na tata ni vunau, avo colo tale na bura, aqu qai mate ke. ¹⁰Ia na tata ni vunau, o keya evo yaco ke na colo, qu qai daniya ni yaco kena mate.¹¹Ni vo kaikai na bura, ina vuku ni tata ni vunau, a qu vo temaki ke, a vamataniko yau.¹² Ia ni vo savasava nai vunau, a vo savasava talega nai varo, a vo dodonu talega, a vo oka.¹³A vo yaco na kwa oka na kwa mequ mate ke? E jikai sara. Na bura ga, me rairai ke ni vo bura, a vo qulumiya na kwa oka me vaveya ke mequ mate, me rairai ke na bura me bura djina sara ina vuku ni tata ni vunau. ¹⁴Ni du vo kilajiya ni vo kwa vayalo nai vunau: ia o yau, qu vo vayago no ga, a qu vo volitaki i na bura.¹⁵Na kwa qu vo vaveya no, qu vo tasi okajiya, ia na kwa qu vo okajiya qu vo tasi vaveya; ia na kwa qu vo burajiya, qu vo vaveya no. ¹⁶Ia kodaki qu vo vaveya na kwa qu vo tasi okajiya, qu vo kwa ke ni vo oka nai vunau.¹⁷A vo tasi niko yau djina qu vaveya, na bura ga e nokoto vako yau. ¹⁸Ni qu vo kilajiya ni vo jikai sara ni nokoto vuwako yau ina lequ i tovo vayago e kiya na kwa oka; ni vo nokoto ga vuwako yau na okajiya na kwa oka; ia na kaikai mequ vaveya ke, qu vo tasi daniya.¹⁹Ia na kwa oka qu vo okajiya, qu vo tasi vaveya; ia na kwa bura qu vo tasi okajiya, qu vo vaveya no ga.²⁰ Ia kodaki qu vo vaveya na kwa qu vo tasi okajiya, e vo tasi niko yau djina qu vo vaveya, na bura ga e nokoto vuwako yau. ²¹Ia qu vo daniya ke e kiya nai vunau, a vo nokoto no ke vuwako yau na bura ni qu vo mata vaveya ke na kwa oka.²²Ni qu vo okajiya nai vunau ni Kalou qu yalo djina. ²³Ia qu vo daniya e kanikiya nai vunau vuwa qu jiki, aru vo vivala vata nai vunau vo nokoto vuwa qu yaloga, avo vabobula takiniko yau ina i vunau ni bura, o keya e nokoto vuwa qu jiki. ²⁴A tamata valoloma o yau! o cei ena serekiko yau mai na yago ni mate ikwe? ²⁵Aqu vo vaokaoka vuwa na Kalou ina vuku ni ledu Turaga o Jisu Karisito. Ia vo kodaki ikwe, qu vo qwaraviya na vunau ni Kalou qu yalo djina, ia nai vunau ni valavala bura ina lequi tovo vayago.

Chapter 8

¹O keya ikwe e tasi dodonu ke meru lewai me ru lai ocaji o rau eru no vata qeiniya o Karisito Jisu. Eru tasi tekuciya no na i tovo vayago, eru tekuciya ga na Yalo Tabu. ²Nivo serekiko au mai na i vunau ni bura qeiniya na mate, nai vunau ni cola vuwa o Karisito Jisu. ³Ni jikai ni rewarewa ina i vunau, e malumalumu i na vuku ni tovo va ago, a qai lewaiya na Kalou me mate na bura ina yago, a vatalajiya o luveya ina i tovo vayago e notu ke na bura, me jiya i soro ni varau bura. ⁴Medu vaveya rewa ke nai varau dodonu ni vunau, nidu tasi tekuciya no nai varau vayago du tekuciya ga na yalo. ⁵Niru okajiya na vikwa vayago o rau na i tovo vayago; na vikwa vayalo o rau na vai tovo vayalo. ⁶Na vuni mate e okajiya nai tovo vayago; a vu ni cola na vacegu na oka jiya na i tovo va yalo. ⁷Niru vo vimecaki na i tovo va yago qeiniya na Kalou: ni jikai ni varogo na i vunau ni Kalou, e dredrei sara me kodaki ke. ⁸O rau eru i tovo va yago, eru tasi vaveya rewa na kwa e oka vuwa na Kalou. ⁹E jikai vi va yago na lemutu i varau, e vayalo ga, kodaki e djina ni nokoto no mutu yaloga na Kalou. Kodaki e kiya na tamata e jikai ni nokoto e yaloga na Karisito, e tasi leya o kiya ikwe. ¹⁰Kodaki e no mutu yaloga na Karisito, e djina ga e na mate na yago i na vuku ni varau bura; na yalo e cola i vuku ni vivadonui. ¹¹Kodaki e no vakiya mutu yalo yalo o keya va tu niya cake o Jisu mai na mate, o keya vatuniya mai o Karisito mai na mate e na vacola niya mutu yago e o mate rewa, e yalo e vo no vakiya vuwa mutu yalo. ¹²Ikwe o mutou na viwekani, du tasi vauci i nai tovo va yago, medu teku viya na i tovo va yaga. ¹³Me mutu na mate kodaki mutu tekuciya na i tovo vayago; kodaki e vivuke vuwako mutou na Yalo Tabu me vadevuniya nai varau vayago mutu na cola ke. ¹⁴O rau ga e tuberidru na yalo ni Kalou eru jiya i luve ni Kalou. ¹⁵Mutu vo tasi rewajiya tale na yalo ni bobula me mutu matak; mutu rewa jiya na Yalo Tabu mutu lai vabaujiya ke me mutu jiya i luve o keya me mutu lai coco ke Apa, Tamaqu. ¹⁶Na gauna yalo ikwe e kwa mai ve du yalo, ni du jiya iluve ni Kalou. ¹⁷Kodaki du jiya iluve, e du jiya i taukei; du vo taukei jiya na vikwa ni Kalou, du taukei vata o Karisito; kodaki du vosojiya vata qeiniya na bura, du na vakalougata taki vata qaneya. ¹⁸E kodaki e jikai ni yaga meru tautauvata na kwa bura e lai vosoji i na cola ikwe qeiniya na kalougata e na vata kei vuwako datou i bere. ¹⁹E okajiya valevu o vuravura me wawa no ga meru vata keya o rau niru jiya luve ni Kalou. ²⁰Ni vo va malumalumutaki o vuravura me bura, a tasi okajiya, e vuku o keya ga o keya a vamaalumutaki niya, nivo vanuinui no, ²¹nivo sere mai o vuravura i na vivabobulataki i na rusa, me gwalala ma vai ukukutaki vata qeimidru na luve ni Kalou. ²²Ni du vo kilajiya, avo vutugu vata o vuravura taucoko, a vo unuviya na rarawa, me cava jiya na siga ikwe. ²³E jikai ni niya ga, o datou muni, a du rewa jiya nai sevu ni Yalo Tabu, a du vutugu no ve du yaloga nidu waciya me lai vabauji medu jiya i luve, me vacolai du yago. ²⁴Nidu vo cola i na i nuinui: io na i nuinui e reba i na kwa e lai dani ni jikai ni jiya nuinui djina: e nuitaki niya vacava na tamata na kwa e qai daniya? ²⁵Kodaki du nuitaki niya na kwa du tasi daniya, du vosojiya medu waciya no. ²⁶Na yalo tabu muni e vukeyi na ledu malumalumu: nidu jikai ni kila jiya na kwwa e oka vuwako datou medu kereviya: a masulaki niko datou na yalo tabu i na vutugu e tasi lai kwai rewa. ²⁷O keya e djikeviya du yalo e kila jiya e yalo na yalo tabu, ni musulaki nidru na tamata lotu me kodaki e yalo na Kalou. ²⁸Ni du kila jiya ni vivuke na kwa taucoko ga meru oka ke o rau eru lomaniya na Kalou, o rau eru lai covi me kodaki na kwa e vo nakiji devu. ²⁹O rau taucoko e kilajidru i mata o keya, a lesidru i mata meru tautauvata qeiniya o luveya, me ulumatuwa o keya vuwadru la tacini eru levu. ³⁰O rau aru lesidru i mata o keya, a qai covidru o keya, a vadonujidru: o rau a vadonujidru o keya, a vai ukuuku taki nidru. ³¹Na cava medu qai kwa na vi kwa i kwe? kodaki e totaki niko datou na Kalou, o cei me kedu meca? ³²E kodaki i vai o keya e jikai ni sarataki niya o luveya djina, avo soliko datou me kedu i sosomi taucoko ga, e dredrei va cava vuwa me soliya boto vuwako datou na kwa taucoko ga vata qeiniya? ³³O cei me bilitaki nidru e ru vo djigitaki nidru na Kalou? na Kalou e vo vadoniya. ³⁴O cei e lewaiya meru lai ocaji? O Karisito Jisu ga evo mate, io, a vo cola tale, avo no i na lima matau ni Kalou, a vo masulaki niko datou. ³⁵O cei me wasekiko datou mai i na loloma ni Karisito? e kwa rarawa, se na yaluma, se na vi vaburaburataki, se na dau siga, se na jikai ni sulu, se na vi vamatakutaki, se na i seleiwau? ³⁶Me kodaki na kwa kwa e volai, e balejiko mutou madu va mate ke na siga taucoko me bogi: madu tatauvata na sivi e va mate. ³⁷E jikai, na kwa taucoko ga ikwe e du gumaikali ke, e vuku o keya e lomaniiko datou ke. ³⁸Ni qu kilajiya vai djina, e jika ni rewajiya na mate, se na cola, se o rau na agilosu, se o rau na simata, se o rau na kaikai, se na vi kwa e cava mai nikuwa, se na vikwa e qai cava ma i bere, ³⁹se na kwa e yawa i yata, se na kwa eno sara i ra, se kanikiya na kwa, me wasekiko datou mai na loloma ni Kalou, evo cava i na vuku o Karisito Jisu na ledu Turaga.

Chapter 9

¹Aqu tata djina ve maya o Karisito, aqu jikai ni giri no, evo vadjinadjina muni vuwako yau na lequ lewa mai qu yaloga ina Yalo Tabu,² ni qu vo rarawa valevu, a vo jikai ni vacegu no qu yaloga.³Niqu dau okajiya me qu tawase mai vuwa na Karisito o rau eru wekaqu djina vayago. ⁴ Eru vo jiya luve ni Isireli, evo ledru muni na dodonu ledru iluve, vata qai niya nai ukuuku, qaneya na vyalayalyaji, vata qainiya na soli vunau, vata na i valavala ni soro vuwa na Kalou, vata qainiya na tata ni yalayala. ⁵Evo ledru o rau na qase a vo tubu mai vuwadru na Karisito, me kodaki e yago, o keya e laviya taucoko na kwa, me varokorokotaki me tasi mudu. Emeni.⁶Io e jikai ni kodaki me yaco na tata ni Kalou. Niru ni Isireli djina o rau tucoko eru lamai vuwadru na Isireli. ⁷Eru vo jikai talega ni luveya o rau tucoko na leya kawa o Eparama: io na leya kawa o Aisake e na tokoniya me lemu kawa.⁸Na ka i balebale ikwe, o rau na luve ni yago, eru vo jikai ni luve ni Kalou; io na luve ni yalayala ga eru vo vabaujiya me kawa.⁹ Ni vo kodaki ikwe na tata ni yalayala, "Ina gauna ikwe qu na lamai, ena sucu vo Sera e kiya na luve teigwane."¹⁰E tasi niya botoga; io o Reveka talega ni vo vavuwaniya mai vuwa e kiya, Na leya momo o Waisake. ¹¹ Ni ru sibere ni sucu, se me ru vaveya na kwa oka se na kwa bura, me tudei ke na kwa e lesiya i mata qai djigiya na Kalou, e vo jikai ga ina vuku ni cakacaka, e vuku ni vo lai covi. ¹²E vo lai kwai vuwa na lewa igi, o kiya e vo qase vuwadru ena qwaraviya kiya e vo luve. ¹³E vo kodaki ke na kwa e vo volai, o yau qu vo okajiya o Jekope io qu na vo tasi okajiya o Iso.¹⁴Io medu qai kwaya? bara vo nokoto tu vuwa na Kalou nai vukivuki tasi dodonu? e jikai sara.¹⁵ Ni vo lai kwai vo Mosese o kiya, o yau qu na lomaniya o kiya qu lomaniya io aqu na yalo oka vuwa, qu na yalo oka ke. ¹⁶Me balejidru o rau na okajiya, se me balejidru o rau na wavu, io e balejiya ya na Kalou e yalo oka mai.¹⁷Ni vo lai kwai vo Fero nai vola tabu, "Ina vuku ni kwa ikwe qu lavejiko cake ke, me qu vatakiya vuwako na lequ kakai, me lai kwai talega qu yaca vata na vuravura taucoko." ¹⁸O kiya ikwe e vo yalo djina ke o kiya ve mu yalo ke, e vo vakaikai takiniya o kiya e yalo yakiya.¹⁹O na qai kwaya vuwako yau me balejiya na cava re mutu beitaikiniya ke? io o cei re e vorajiya na leya lewa? ²⁰Me kuwa ni kodaki ikwe, o iko na tamata; O cei re o iko mo ocajiya na Kalou? Ena kwaya rewa na kwa lai kwa vuwa me vaveya vuwako yau na kwa ikwe balejiya na cava?" ²¹E bara jikai ni vavitaliatakiniya na qwele me buli me tete me vai ke e kiya na kuro talei, e kiya na bilo me buli ve na qwele, e kiya tale me kuwa ni buli.²²Io vo kodaki ivei ke vo okajiya na Kalou, me du varaitakiniya na leya oca, me vatakeya muni na leya kaikai, a vosojiya balavu, sara ina vi bilo ena lai ocaji re vo varau tu me rusa. ²³Me vakilayatale ga na vikwa e levu na leya oka ina vi bilo e lomani, o kiya ina uku uku.²⁴ Io vo kedatou ga, du laicovi ga o kedatou o kiya e jikai boto mai vuwa o rau na Jiu mai vuwadru muni na vi matanitu kanikiya:²⁵Me kodaki tale ga na kwa e kwaya o kiya ve la i vola Osea, "O yau qu na vatokoniya o rau e jikai ni lequ tamata imata, me ru qai lomani. ²⁶Ena yaco tale ga na vivanuwa e lai kwai ke imata vuwadru, e jikai ni lequ tamata o kemutou, Eru qai vatoko ke me niya na Kalou cola."²⁷Eru lai covi o rau na Isireli o Aisea talega, kodaki e tautauvata na ledru i wiliwili na Isireli vata o rau na volivoli na waitaci, io meru cola ga na keya vo.²⁸ Ni vo yaco na leya tata o Jisu i vuravura ena vaojiniya dai me valekaleka takiniya muni. ²⁹Me kodaki talega na kwa e kwaya i mata o Aisea, me kodaki ni jikai ni kiya na kawa e vadaniya vo kedatou o Jiova ni lewe levu, edu kodaki o Sotoma, edu vo kodaki o Komara.³⁰Na cava medu qai kwaya? o rau na vi matanitu kanikiya, o rau eru jikai ni vatekuciya no vadodonu nidru vo vadonui ina vabaujiya. ³¹O rau ga na Isireli, o rau eru vo tekuciya nai vunau meru vadonui ke, eru tasi yaco ve na vunau igi.³²I na vuku ni cava? ni ru vo tasi tekuciya na vabaujiya I na cakacaka ga ni vunau, ni ru vo tarabe ve na vatu e dau vivatarabetaki. ³³Me kodaki na kwa vo volai, Tolaviya, Aqu vo tauniya ga mai Saioni na vatu ni vivatarebetaki qai niya na vatu ni valomaburataki, io, o kiya yakiya ena vabaujiya e na tasi vamađuataki.

Chapter 10

¹O kemutou a lequ viwekani aqu okajiya vequ yaoga tocoko, aqu a masu ga vuwa na lequ Kalou ina vuku ni ledru colo na Isireli meru colo. ²Niqu vo kwaya bolejidru niru yalokatakata vuwa na Kalou, ia eru vo tasi yalo makuga. ³Niru vo tasi kilajiya na veivadodonutaki evo vuka mai vuwa na Kalou, eru vo vadaniya me kiya ga na ledru vadodonutaki vainidru ga, eru vo tasi rewa keni vamaalumumutaki nidru meru vadonui mai vuwa na Kalou. ⁴Nivo vayaconiya na karisito na kwa evo na kiji ena tata ni kalou, me vadonui o rau na vabaujiya. ⁵Nivo kwaya o Mosese na vadodonutaki evo yaco ina vuku ni tata ni Kalou, na ecola eru na vaveya eru na cola oka ke. ⁶Ia na vivadodonutaki evo yaco ena vabaujiya vo kwa kodaki ikwe, Mosese mo kuwa ni tata vemu yalo, o cei me lacake i lomalagi? (me lai meya bale mai o karisito): ⁷O tata kodaki ke, o cei me labale kina lai cilocilo?(me lai vacolaniya na karisito nivo mate tu). ⁸Io na cava e kwaya? e voleka vuwako na tata, io ve gusu, kei vemu yalo: na tata ni vabaujiya, o kiya madu vo kwa kwe na tata ni Kalou. ⁹Kodaki ovo vatusaniya vemu gusu o Turaga o Jisu, ka vadjinadjina jiya memu yalo taucoko nivo tucake o kiya tale mai na mate na kalou, o na colo. ¹⁰Nivo va djinadjina na tamata evo vuni yalo taucoko mevo va donui ke, ia e gusu evo vatusaniya no ga ke na cola. ¹¹Nivo kwaya nai Vola Tabu, o kiya e vabaujiya o jisu ena tasi vamauwataki. ¹²Nivo tautauvata na jiu qainiya o kiya e matanitu bura: nivo kiya takiya ga na Turaga o taucoko, o kiya na vatu ni kwa oka taucoko eru masu jiya. ¹³Nivo colo o rau yakiya eru masujiya yaca o jisu. ¹⁴Eru qai masu vacava vuwa o rau eru tasi vabaujiya? eru na vabaujiya me vacava eru na tasi rogociya ke? eru na rogociya re vacava kodaki e tasi kiya e kwaya. ¹⁵Ia eru na kwa vacava, kodaki eru na tasi votaiya? me kodaki na kwa evo volai, evo lagilagi sara ru la eru vo kwaya vai tukutuku oka ni vikwa e oka! ¹⁶Aru vo tasi vabaujiya taucoko nai tukutuku oka taucoko nivo kwaya o Aisea. "I Jiova, o cei evo vabaujiya na lemadou tukutuku?" ¹⁷Edu vo kilajiya nivo rewa na ledru vabaujiya eru na varorogo, qainiya na varorogo me leya tata na Karisito. ¹⁸Ia aqu vo tarogiya, "Eru vo tasi rogociya re?" e djina evo kodaki ke, Evo la na kedru i rorogo ena vuravura taucoko, qeiniya na ledru tata na vanuwa e yaco ke o vuravura. ¹⁹Ia aqu vo tarogiya, evo jikai re ni kilai o rau na kwai Isireli? evo kwaya mai mata o Mosese, aqu na tokotoko matataki ni ke mutou na vuku ni mutu tasi lequ tamata. Aqu na ocajiko mutou ena matanitu sesewa. ²⁰Avo bolebole sara o Aisea, qai kwaya, "Aru vo daniko yau o rau eru tasi vadaniko yau. Aqu vo vatakiya vo rau o rau na tasi tolaviko yau." ²¹Ia avo lai kwai vo rau na Isireli, "Ina veisiga taucoko aqu dodonu niya yaji qu lima vo rau taucoko ma ecola eru dauvaduwa qai dau tasi vabaujiya."

Chapter 11

¹A qu qai tarogiya, a qai biujiya soko ra kalou na leya tamata? Se Jikai o vau na luve ni Isireli, a kwaya o Eparama, mai na Yawsa i Penijamini. ²Na kalou a tasi biujidru na leya tamata, o rau eru kilajia simata o kiya. Mutu tasi kilajiya re nai vola Tabu balejiya o Ilaija? Ni a beitaki nidru na Isireli o kiya vua na kalou? A vo kwa. ³“I Jiova, e ru vo va matenidru na lemu parofrta, a ru ro keliya bale na lemu vicabocabo-ni-soro; Ia ni o au takiya gaqu vo vavo ro, e ru vodakiko au mequ va mate. ⁴Ia na kwa a kwaya mai vuako au na kalou? “Ia niqu vo maroroi Jidru na lewe vitu na udolu na tamata, eru vo tasi tekiduru vo Peali. ⁵E vo kodaki tale ga ke na gauna ikwe, e vu vo notuga na keyavo eru vo djigiya e na loloma. ⁶Ia me ro kodaki na kwa ni loloma, ia ro tasi kwa ga ni cakacaka kelala na loloma e vo ina tasi kodaki na loloma. ⁷Ia me kodaki ga ivei? Ni vu vo tasi rewajiya na kwa eru vadaniya ro orau na kwai Isireli, Ia o rau na djigiya eru rewajiya, ia o vu yalokaikai na keya vo. ⁸Me kodaki na kwa e volai, ni va solia na yalo na kalou vuadru na daumoce, na mata eru tasi tola rewa, aqi niya na bebe e tasi rogo rewa, me yacovia mai na siga kwe. ⁹A qai kwaya o Tevita, mutu biujiya na ledru tereli me lawa, me ledru dai, qai niya na kwa meru tacaqe ke, me kai sau talega na kwa bura. ¹⁰Me gilogilo eru mata meru kuwa ni tolarewa, qai biujidru no ga meru kaere balenoga eri lobo. ¹¹Aqu qai tarugia, aru qai tacaqe meru daroi bale sara?” Se Jikai? E Jikai sara. Ia na ledru daro bale, ena vo rewa ni vacolai na matanitu kanikiya, me tokomata takinidru. ¹²Ia kodaki, eru vo vutuniyau na vuravura i na vuku ni ledru daro bale, ni ru vutuniyau na vi matanitu kanikiya, ina Keya vo valailaitakinidru o rau iqoi, me kdaki ivei me va ojike? ¹³Ni qu vo tata no yaji vuwako mutou na matanitu kanikiya, ni qu vo apositolo no vuadru na ni matanitu kanikujia taucoko aqu vo dokain ra cakacaka aqu lesi ke. ¹⁴Ia ke qu na vuvu takinidru na lequi tokanu vayalo la mequ va cola nidru ke eso. ¹⁵Ia kodaki e vo okaji mai o vuravura ni vo biu mai o rau iqoi, ena tasi kodaki na cola mai na mate ni ledru lomani tale. ¹⁶Ia kodaki e va savasava taki nai sevu, ena kodaki talega ke na keya vo taucoko; Ia kodaki e va savasava taki e vu, ena kodaki talega ke e vitabana. ¹⁷Ia kodaki e vo musulaki dai eso e taba, la o iko, na taba ni olive ni vikai, vo lamai sema vata qanedru, mo cola vata qanedru e na vu ni olive vo uno; ¹⁸Mo kuwa ni valevulevu taki niko mai vuadru na vi taba djina. Ia kodaki o na valevulevu taki niko, e na vo tasi rewa ni cola e vua balejiko. ¹⁹Ona qai kwa “Io eru vo musu dai e katula djina, me qu rewa ni sema yaji ke o au.” ²⁰E djina igi. Eru na musu dai mai balejiya niru jikai ni vabaujiya na Kalou ia mutu vo laino vakiya balejiya ni mutu vo vabaujiya. Mo kuwa ni dokadoka ke, ia mo matuku ga. ²¹Kodaki a jikai ni vosojidru o rau na Jiu na Kalou o rau eru kodaki na taba ni olive djina, ke lala o numya me na vosojiko na o keya? ²²Ikei edu qai totaviya soko na leya yalo oka qaneya na leya varavara ni leya lewa na Kalou. Na keya varavara ni leya lewa vuwadru eru reba bale na leya yalo oka vuwalco kodaki o tudei no ga ina leya loloma ia kidaki o jikai ni tudei no one musuki dai muni. ²³O rau na Jiu, kodaki eru na biujiya dai na ledru jikai ni vabaujiya, eru na mei lesu tale mai ina ledru tutu makawa, e rewaXX vuwa na Kalou me semajidru tale. ²⁴O kemutou na kwai matanitu tani mutu kodaki na katula ni olive ni vikai kai e lai musu dai mutu jikai ni mataqali vata qaneya na olive tei mutu qai lamai sema vata ga. Ia o rau na Jiu eru kodaki ga na olive e tei, e jilcai ni dredrei vuwa na kalou me semajiya lesu tale ia ve vudjina. ²⁵Vuwako mutou na viwekanu ikwe na kwa e cilotaki aqu okajiya mo mutu kilajiya ena vacoloniko mutou mai na vananu ni mutu vo tamata vukei. Na ledru yalo kaikai na jiu e na jikai ni dei rewa, me tacoviya na gauna eru lesu taucoko vuwe ne kalou nai wiliwili ni kwai vimatanktu tani e dodonu meru vacolai. ²⁶Ia me kdaki kwe, me ru vacolai taucoko o rau na kwai Isireli “Ena lamai o saioni o keya na i va cola, ena qai Kaudai na i valavala ouXX mai vuadru na Jekope, ²⁷Ia ni vo lequ viyalayalaji ikwe vuadru, ni qu vo kaudai na ledru i valavala bura. ²⁸E nai tukutuku oka, eru vo vimecaki o rau balejiko mutou. Ia e nai lesilesi ga, eru na li okaji ga balejidru na qase. ²⁹Ni na leya loloma vata qai niya na leya dau coco ena tasi visauvakiya. ³⁰Ia me kodaki ni lemutu tasi vabaujiya re i mata na kalou, a qai yaco vuako mutou na loloma e balejidru ni ledru vatjitiqa: ³¹Me kodaki talega ke o rau na vo tasi vabaujiya me balejidru ni vo yaco vuako mutou na loloma me yaco Talega vuadru na loloma. ³²No vo sogolaji nidru vata na kalou e na vajjiqa, me lomani dru taucoko o kiya. ³³Ni kwa djina ni nua na leya vutu ni vuku vata qai niya na leya yalomatua na kalou? Ni tasi kilai rewa na leya lewa, ni tasi lai dani na lewya i valavala. ³⁴“O cei e vo kilajiya ra yalo ni kalou? Se o cei e vo leya i vavuvuli? ³⁵“Se o cei e vo soliya re e kiay na kwa vua na kalou, me rewa ni saumiko lesutale ke na kalou?” ³⁶Ni vo vu mai vua na kwa taucoko ga. Me balejiya talega, vata qai niya me leya talega: me varokorokotaki o kiya me tasi mudu. Emeni.

Chapter 12

¹O keya ikwe, aqu vo vamamasu vuwako mutou na veiwekani ina vuku ni loloma levu ni Kalou; me mutu soliya mutu lala me madrali ni cola, me savasava, me oka vuwa na Kalou, me lemutu i soro vayalo.² Io, mutu kuwa ni vatotovata takiniko mutou: io me mutu visau ga ni vo vavoutaki mutu yalo, me mutu kilajiya rewa ke e yalo na Kalou, ni yaga, e oka, qai dodonu sara.³Io, na loloma e soli mai vuwako yau, aqu vo kwaya vuwadru yakiya na tamata vuwako mutou, me kuwa ni kiya me dokaiya me kodaki ni tasi dodonu me dokai.⁴Me kodaki nivo kiya ga du yago, qai levu du jiki ni lala, io, qai tasi vitavi vata du jiki ni lala taucoko;⁵E kodaki tale ga ke o kedatou, na lewe levu, adu vo yago vata ga i Karisito.⁶Nidu vo rewajiya na i solisoli duidui me kodaki na loloma a soli mai vuwako datou: kodaki me du parofisai, me du parofisaitaki me kodaki na varau ni ledu vabaujiya.⁷Se na dauviwasei, medu dau ia na viwasei; se o keya e dau vavulici, me vivavulici na ga. Se o keya na dauvunau, me vunau no ga; o keya e dau ia na soli kwa, me djina ina leya lomaniya, o keya e dau lewa me vakaikai sara ke; o keya e dau loloma me ia na reki.⁹Me kuwa ni vigiriji na loloma, Me mutu burajiya sara na kwa bura; io me mutu kabijiya sara na kwa oka.¹⁰Mutu vilomani sara i na vilomani ni vitacini; me levu sara na lemutu vivarokorokotaki.¹¹Ni mutu vo gumaikali me mutu kwa sara ni vucesa ke. Me katakata mutu yalo, me mutu qwaraviya na Turaga.¹²Mutu marau ina nuinui, vosojiya na kwa rarawa, ia no ga na masu.¹³Viwase yakiniya vuwadru na dravudravuwa eru vo lotu. Mutu vacegu nidru na vunilagi.¹⁴Mutu tata vakalougata taki nidru o rau eru dau vaburabura niko mutou, tata vakalougata takiniya ga, me kuwa ni ocajidru.¹⁵Mutu marau vata qainidru na marau, qai tagi vata qainidru eru tagi.¹⁶Mutu yalovata no vainiko mutou. Kuwa ni numiya na vikwa vaturaga, mutu vimaliwai vata qainidru na tamata yalai. Mutu kuwa ni numiko mutou ni mutu vo vuku.¹⁷Kuwa ni saumiya lesu na cala ni kiya ecola. Nakijiya mo vaveya simata na vikwa dodonu ve ru mata na tamata taucoko.¹⁸Kodaki evo rewa, mutu tovoliya me mutu vilomani vata qainidru na tamata taucoko.¹⁹O kemutou mutu vo li lomani, mutu kuwa ni saumiya tale na bura a vai vuwako mutou, io me mutu biujiya vuwa na Kalou me saumiya; nivo volai; "Na lequi tavi me qu ocajiya; aqu na qai saumiya vayi niko yau, vo kwa na Turaga." ²⁰ O kiya mo qai vakaniya na kemu meca, kodaki e mata kana, kodaki e mata somu. mutu vasomiya: o na qai koroniya ke na qilaiso ve ulu nivo mudre tu."²¹Me kuwa ni rewajiko na bura, io, mo rewajiya ga na vikwa oka.

Chapter 13

¹Me ru mamakutu vuwadru na na Turaga levu o rau na tamata tucoko ni a jikai a Turaga a tubu cake mai vuwa na Kalou o rau eru vo turaga ikwe a vo lesidru na Kalou. ²Io o iko a varojiya na Turaga, vorajiya na Kalou: io, ena ocajidru o rau e varijiya. ³O rau na Turaga eru tasi vo mataku vuwadru eru vo vai oka, vuwadru ga eru vo vai bura: o qai okajiya soko mo kuwa ni matakuciya na Turaga mo vavea na kwa e oka e na qai rokovi ke o kiya. ⁴Na leya i vatala na Kalou mo oka ke vuwa. ⁵O kiya ikwe e dodonu ke vuwakomutou me mutu talairewarewa, e jikai ni balejiya ga ni lemutu lewa ve mutu vuni yaloga. ⁶O kiya me mutu dau soli niru vo jiya lai vavatala na Kalou, eru vo qwaraviya no na kwa ikwe. ⁷O koya me mutu dau soliya muni vuwadru na kwa taucoko ga e dodonu, na soli vuwadru e levu mai solisoli, no sigani vuwadru na ledru i sigani, mutu matakucidru o rau eru dodonu meru meru la i matakuci. ⁸Me kuwa ni leya e kiya na kwa o kiya ena jikai ni saumiya, na daulomani ga me vai no, ru dau tekuciya na vunau taucoko o kiya e dau lomaniya na tani. ⁹Io, iqoi me kuwa ni vai na driva, no kuwa ni kocokoco, vaveya kodaki e kiya tale nai vavuvuli, vo no vata taucoko na tata iqoi mo lomaniya o wekamu me kodaki sara ga na lemu lomaniko. ¹⁰O kiya e dauloloma ena tasi burajiya o wekaya o kiya iqoi ena vai ke na vanuwa taucoko no loloma. ¹¹Ia iqoi ni du kilajiya na gauna, ni vo gauna ikwe me mutu vo yadra mai na moce; ni vo voleka na cola, e yawa na gauna ni ledu vabaujiya. ¹²Evo varau oji na bogi, e vo voleka na siga, o kiya medu luvajiya dai mai valavala ni gilogilo, medu vaiyaragi tu vena rarama. ¹³Me du laviya na kilikili, me kodaki na siga; me kuwa na soqosoqo riva se na mateni me kuwa na daudara se na valavala velavela, me kuwa na vivala se na kakase. ¹⁴Io mutu visulu ina lai sili o Jisu Karisito, kuwa ni varaitakiniya na gagadre bura ni yago.

Chapter 14

¹O kiya e malumalumu na leya vabaujiya me mutu kau vuwadru, io me kuwa ga ni lewayi noga na vikwa e burajiya.²E kiya e dodonu me kania vailowa na kwa taucoko: io o kiya evo malumalumu, e dau kaniya na sasau ga.³Mo kuwa ni dau beciya o kiya e tasi kana vuwa e kana: io me kuwa ni lewaiya o kiya e kana: nivo okajiya na Kalou.⁴O cei o iko mo lewaiya na tamata ni turaga tani? e notu o kiya, vo lutu, vuwa na leya turaga. Ia, ena no tuga: nivo rewarewa vuwa na Kalou me vadeitakiniya.⁵E kiya e rokoviya e kiya na siga qai jikai ni matai. Qai kanikiya la rokoviya na siga taucoko. Me kala lewaiya vainiya na tamata yakiya e yaloga.⁶O kiya e numiya na siga, evo kwa ga vuwa na Turaga na leya numiya; ia o kiya e vo kana, ena kwa ga vuwa na Turaga na leya kana, nivo vaokaoka o kiya vuwa na Kalou; io o kiya e tasi kana, e na kwa muni vuwa na Turaga na leya tasi kana, a qai vaokaoka o kiya vuwa na Kalou.⁷Ni tasi kiya ve kedatou e cola e vuku ga, se kiya e mate e vuku ga,⁸Io kodaki edu vo cola, edu cola e vuku ni Turaga, se du mate, edu mate ena vuku ni Turaga: o kiya ikwe edu vo leya ke na Turaga, se du cola se du mate.⁹O kiya ikwe e vo mate ke na Karisito, a qai cola tale, me ledru Turaga o kuru na vo mate qainedru na cola.¹⁰Io o iko, o vo lewaiya o wekamu na vuku ni cava? se o cei tale, o vo beciya o wekamu ina vuku ni cava? nidu na tucake i na mata ni nono ni vilewai ni Kalou.¹¹Ni vo volai, "Evo kwa na Turaga, me kodaki nivo cola, eru na jikituru vuwako yau o kuru na tamata taucoko ga, Ia e na vatusaniya vuwa na Kalou na yame taucoko ga."¹²O kiya ikwe edu na kala vatusa niko datou vuwa na Kalou.¹³O kiya me du qai kuwa ga ni du vivalewai no, ikwe ga, me mutu lewaiya, me kuwa e kiya me vaveya e kiya na me vataucabe me se me lutu ke o wekaya.¹⁴Aqu qai kilajiya, qai vadinadjinatakiniya voko yau na Turaga o Jisu, nivo jikai na kwa e dukaduka vai niya ga; io vuwa e numia ni dukadukali na kwa, a qai, dukadukali ga vuwa.¹⁵Io kodaki evo rarawa e yaloga o wekamu ena vuku ni cawa. O qai tasi vukivuki me kodaki na loloma. Kuwa ni varusaiya na kemu cawa, o kiya e mate ena vuku ni Karisito.¹⁶O keya me kuwa ni tata bura takiniya na lemutu kwa oka:¹⁷Ni tasi jiya cawa se kwa ni somu na matanitu ni Kalou; na yalo dodonu ga, vata na marau ni Yalo Tabu¹⁸Ni o kiya a qwaraviya na Karisito e na vikwa i kwe, e oka vuwa na Kalou, avo oka jidru talega o rau na tamata.¹⁹O kiya i kwe me du vatekuciya ke na vikwa e okaji, vata na vikwa edu vavulici ke.²⁰Kuwa ni varusa niya na cakacaka ni Kalou ina vuku ni cawa. E djina ga e savasava na kwa taucoko ga: ia e bura vuwa na tamata e kana meru tarabe ke e yavalu.²¹E oka mo kuwa ni kaniya na lewe ni manumanu, se somu waini, se vaveya e kiya na kwa e lutu ke o wekamu.²²Na vabaujiya evo notu vuwako, me no vuwako ga na mata ni Kalou. E kalougata na tamata e jikai ni beitaki vuwa na vi kwa e vadredreiya no.²³Ia o kiya e tasi djinajiya ni vai vuwa, evo lewai me lai ocaji kodaki e kana, ena vuku ni leya kana qai tasi djinajiya: ia na kwa taucoko ga eru tasi rewa ni djinajiya ni vai vuwako datou, e valavala bura iqoi.

Chapter 15

¹E dodonu vuwako datou, du kaikai, medu voaojiya na ledru malumalumu eru jikai ni kaikai, medu kuwa muni ni vaveya na kwa e oka vuwako datou. ²Mutu vaveya yakiya na kwa e oka vuwadru na ledatou, na kwa e yaga me vavulici ke o keya. ³Io na Karisito muni e jikai ni vaveya na kwa e oka ga ke o kiya; me kodaki ga ni volai, e tau vuwako au na ledru tata bura eru tata vaburabura taki niko. ⁴Io na kwa taucoko ga a volai i mata a volai medu vuli ke, medu vosojiya na vacegu e la mai ina i vola tabu, me rewa ke na nuinui. ⁵Me soliya re vuwako mutou na Kalou, o kiya na vuni vosojiya, qei niya na vacegu, mutu yalo vata vai niko mutou me kodaki o Karisito Jisu. ⁶Me mutu yalo vata mutu domo vata ni mutu varokoroko takiniya na Kalou, o keya o tamaya o Jisu Karisito na ledu Turaga. ⁷O keya me mutu vacegu vainiko mutou, me kodaki ni vacegu niko mutou na Karisito, me varokorokotaki na Kalou. ⁸A qu kwa ni jiya i talatala o Jisu Karisito vuwadru eru cili, me vta keya ni djina na Kalou, me va djinadjinataki niya na tata ni yalayala vuwadru na qase. ⁹Meru varokoroko takiniya na Kalou o rau muni na vimatanitu kanikiya ina vuku ni leya loloma; me kodaki ni volai na vuku ni kwa ikwe qu vatusa niko ke ina kedru vimama na vimatanitu kanikiya, a sere ve mutu yaca. ¹⁰A kwa tale, mutu marau vata na vi matanitu kani kiya, qei nidru na leya tamata. ¹¹E kiya tale, Mutu varokorokotaki na vimatanitu taucoko ga: mutu varokoroko takiniya valevu, o mutou na vivanuwa taucoko ga. ¹²O Aisea muni e kwa, E tubu e waka o Jese, qei niya e tu cake me lewaiya na vimatanitu kanikiya; eru na vararavi vuwa o rau na vimatanitu kanikiya. ¹³Me va vuqa niko mutou re na Kalou, o keya na vuni nuyinuyi ina marau taucoko ga qeiniya na vacegu ni mutu vabaujiya, me levu sara na lemutu nuyinuyi ina vuku ni leya kaikai na Yalo Tabu. ¹⁴O au muni, qu vakasamataki niko mutou, o wekaqu, ni mutu vo vuqa i na yalo loloma, ni mutu vo rewajiya muni me kala vivavulici vainiko mutou. ¹⁵Qu vo doudou ga, mequ volavola va lailai yaji vuwako mutou, na vi wekani, mequ vanumiko mutou tale ke. ¹⁶Me balejiya na loloma e soliya vuwako au na Kalou, avo cava mequ niya lai talatala o Jisu Karisito vuwadru na vimatanitu kanikiya, mequ vaveya na cakacaka i na i tukutuku oka ni Kalou, me layi okaji na i cabo-cabo-ni vimatanitu kanikiya, nivo va savasava takinidru na Yalo Tabu. ¹⁷keya ni vo notu ke vuwako yau na kwa mequ valevu niko yau ke vuku o Jisu Karisito ina vikwa ni Kalou. ¹⁸Ni qu vo tasi doudou mequ cavujiya na kwa kanikiya; na kwa ga e va vayagataki niko au ke na Karisito, me va rewarewa taki nidru na vi matanitu kanikiya, ina tata qeiniya na i varau, ¹⁹i na vuku ni vo kaikai na vi kwa mana qei niya na kwa e va karaciko, e vai i na kaikai ni Yalo Tabu, aqu tekivu ke mai Jerusalemi, a la vali me cava i Ilirika, ni qu vunautaki niya taucoko na keya i tukutuku oka o Karisito. ²⁰A qu gumaikali sara kodaki ke, mequ vunautaki niya na i tukutuku oka, e jikai ga na i vunau e lai kwai devu ke e yaca o Karisito ke qu dereiya boto na kwa e yataga ni yavu ni tamata kani kiya: ²¹me kodaki ga ni volayi o rau na tasi layi kwai re vuwadru o keya, eru na daniya: o rau eru tasi varogo, eru kila jiya, ²²o keya i kwe a tarovi va levu ke na lequ la vuwako mutou. ²³Ni vo jikai na kwa mequ nokoto ke i tavo i kwe, e vo yabaki wara aqu okajiya ke mequ la vuwako mutou. ²⁴na vo cava mai na lequ la i Sipeni:(ni qu vo numiya mequ daniko mutou i na lequ la, me mutu meiko au i na lequ i yatoyato ke, ni vo devu re na lemutu vavacegu niko au va lailai i no vata. ²⁵Aqu qai la i Jerusalemi, mequ kau na soli vuwadru eru lotu. ²⁶Ni ru vo oka jiya na kwai Masitoniya qeiniya o Akaia, meru vaveya e kiya nai solisoli ni loloma me ledru na dravudravuwa eru lotu mai Jerusalemi. Io, eru oka jiya; e dodonu meru soli kwa vuwadru. ²⁷Io, kodaki eru rewajiya mai vuwadru na ledru kwa vayalo o rau na vimatanitu kanikiya, e qai donu ke vuwadru meru soliya vuwadru na vikwa vayago. ²⁸Ni qu vo vaveya devu re na kwa i kwe, qu soliya vuwadru na kwa ni loloma meru qulu, qu na qai kwa vuwako mutou qai la yaji i Sipeini. ²⁹Ni qu vo kilajiya, ni qu vo layaji vuwako mutou, qu na la i na vivakalougatataki taucoko qeiniya o Karisito. ³⁰Qu na va masujiko, na vi wekani, e vuku ni ledu Turaga o Jisu Karisito, e vuku muni na loloma ni Yalo Tabu, me du gumaikali vata i na masu vuwa na Kalou balejiko au. ³¹Mequ vacolai mai vuwadru i Jutiya eru jikai ni talai rewarewa; meru okajiya muni o rau eru tolu na lequ cakacaka e na vai mai Jerusalemi. ³²mequ la ke vuwako mutou i na marau na leya lewa na Kalou, mequ vacegu vata qaneko mutou. ³³Me no vata qaneko mutou taucoko ga na Kalou ni vi vacegu. Emeni.

Chapter 16

¹Iya qu vo tautaunaki yaji o Vivi vuwako mutou, e Keya e wekadatou, o kiya e dau qwaraviya nia soqosoqo lewe ni lotu mau kenikiria. ²Me mutu vagegunia e na vuku ni Turaga, me Kodaki e kilikili qai nidru eru vo lotu, vata me mutu qai vuke ia i na cakacaka taucokoga mutu na yoga ke vua: ni dau vukeidru na lewe levu o kia, vata qeko au muni. ³Me lei kwai yaji na lequ loloma vuwadru o virisila vata o Akuila, ni ru dau cakacaka vata qai niko au ina veikwa o jidru o Jisu Karisito. ⁴Eru vo boleia na mate mequ valobi ke, madu vo vaokaoka ke vuwadru, kemadou qai nidru taucoko na visoqosoqo lewe ni lotu vuwadru na vimatanitu kanikia. ⁵Aqu loloma talega vuwodru nai soqosoqo lewe ni lotu ina ledru were. Aqu loloma vo Evinito, na e cola qu daulomania, o kia na i sevu vo Karisito mai Esia. ⁶Aqu lol Meri, o kiya e dau dakadaka valevu e vuwako mutou. ⁷Aqu loloma vo Adroniko vata i Junia, orau o wekaqu, madu a vesu vata Eri dau vogo vuwadru na Apositolo, eri vo lea o Karisito mai mata, qai bere o yau. ⁸Aqu loloma vo Uripenu, o kia qu dau lomania ina vuku ni Turaga. ⁹Aqu loloma vo Uripenu, okia e dau vukei ko datou ina cakacaka i Karisito, qaini o Siteki, qu dau lomania. ¹⁰Aqu loloma vo Apeli, e lei okaji ina vikwa va Karisito. Aqu loloma vuwadry na lewe ni were i Arisitopulo. ¹¹Aqu loloma vo Irotioni, lequ wekani. Ou vo loloma vuwadru na lewe ni were i Narikiso, eri vo leya ga na Kalou. ¹²Aqu loloma vo Taraifina vata o Taraifosa, eru dau cakacaka ina veikwa ni Turaga. Aqu loloma vo Perisi e dau lomani, o kia e dau cakacaka valeru ina vikwa va Kalou. ¹³Aqu loloma vo Rufu, okiya e dau djigitakinia me lea na Turaga, qainia la nene o Kiya vo lequ nene muni. ¹⁴Aqu loloma vo Asinikarito, o Filekoni, vata o Erina, O Patiropa, Erimi vata qai nidru na viwekani e XX qeru. ¹⁵Aqu loloma vo Filoloko, Julia, qainia O Niriu, vata o gwanea o Olimipa, vata qai nidru taucoko na na vo lotu, eru no qainidru no. ¹⁶Mutu lomarike mutou vai niko mutou ina vireguci ena yalo savasava. Evo loloma yaji ve kemutou na lewe soqosoqo lotu taucoko ga ni Karisito. ¹⁷Ia qu vo vaimaimasi vuako mutou, na viwekani, me mutu kilajidru eru a tekivu takinia na veiburaji qainia na veikwa e dau vivataravetaki, e vo tasi kodaki na vaivuvuli mutu vavuvuli taki ke: la me kua ni veidonui qai nidru. ¹⁸O rau eru kodaki ikwe, eru tasi qwaravi na ledu Turaga na Karisito, eru kete ga, iya na tata oka qai kamimakica, eru vo lawaki ke eru yaloga na wele. ¹⁹Evo robojia na tamata taucoko na lemutu talairewarewa. Okia qu marautaki niko mutou kene: iya ro qu yalo ga me mutu vuku ina kwa oka, vata me mutu kua ni cala ni kwa bura. ²⁰Ia na Kalou, i dau veivacegui ena butukia o Setani vawatoto e mutu ruku ni la-Me no vuako mutou na loloma ni ledu Turaga O Jisu Karisito. Emeni. ²¹Evo loloma yaji vuako mutou i Jimoci, na lequ i tokani vata o Lusu, O Jesoni, o Sosipeta, O Kuru O wekaqu. ²²O au o Teritiu, aqu volaia na ivola ikwe, qu vo loloma yaji vuwako mutou vena Turaga. ²³Evo loloma yaji vuako mutou o keio, okia qu no ina leya were, vata qai nidru taucoko na nai soqosoqo lewe ni lotu O Erasito na dau ni yau ni rara ikwe e vo loloma yaji vuwako mutou, vata o Kuaritu i wekadatou. ²⁴Me no keqo mutou na loloma taucoko ni ledu Turaga o Jisu Karisito. ²⁵Iya i kiya vo kaikai me vataudei taki niko mutou me kodaki lequ i tukutuku oka, qai nia ka vunautaki o Jisu Karisito, me kodaki ni vo ratakei no mai na kwa e cilotaki, a cilo taki mai na gauna makewa sara, ²⁶Ia evo qai varaitaki mai, aqai vatakilai vena ledru ivola na parofita, me kodaki na tata ni Kalou tawa mudu, ina vivanuwa taucoko ga meru vabaujiya vata meru talairewarewa ke. ²⁷Io, vuwa na Kalou vuku takia, me du varokoroko e na vuku i Jisu Karisito, me kuwa ni mudu. Emeni.

1 Corinthians

Chapter 1

¹O Yau o paula aqo yo bicovi so iwekaqu mequ volgiyayogi na lequ I voh ikwe leun ni Kabu maqu avasitalo I Jisu. ²I nai soqobqo leive ni lota ni kalou karisita, aquvo vagatatinia sosiceni ena mai korinica, vuwadru eruvo novata na kavisito ani vo vasavasava me edru, vata okuru taucoko mai na vivanen taucoko ga eru vo dau masujia na yaca ni ledu turaya O Jisa karisito, O kiya vo ledeu turago me ledatou tule qu. ³Me yaro ga mako mutou na vacegu qai niya na loloma mai vua na katou na ledu mano, qai niya na Tunga o Jisu Karisito. ⁴Aqu vaokaoka ina visiga vua na lequi Kalou me balejiko mutou I na vuku ni loloma ni Kalou. ⁵Ni mutu va vavutuniyau taki ga I na vi kina taucoko, me lalgiya I na vaiiau ni leya tata tucoko qai niya na leya kila kiwa. ⁶Me kodaki ga na leya vunau, me balejea na Kariato evo vadeitaki ke na djina vuako datou. ⁷Vo lem tu vuako mutou na gauna ikwe na visolisoli vayala, ni mutu waciq na keya ivavaitaki ni turaga o Jisu Karisito. ⁸O kiya e ra vodeitaki niko mutou me yaroua na vagioji, me mutu kuwa ni cola I na inga ni ledu Turaga o Jisu Karisito. ⁹Ni djina na kalai, o kiya a canko datou medu leya takoni o Jisu Derisito na ledu Turaga. ¹⁰Aqu na vamamarujikomutou na viwekani, e yaca o Turaga Jisu Karisito, me mutu tuvata taucoko I na leya tata me kua vuakomutou na viburaji. ¹¹Ni vo savasava vuako you, na lequ vicoekani, na lewe ni uvwere I Kila ni yaro no na. ¹²Vo rewa vuakoyau na kwa tucoko ga, o yau

vata qai niya o Vaula, eru yaunlu eru kwa ni ledru o Apolosa, eru vica eru kwaya ni ledru o kifo, eru vico tale eru kwaya ni ledru o Karisito. ¹³E vo tawase na Karisito? Se mutu a vavitairotaki ve yara o paula. ¹⁴Aqu vaokaokotakiniya na Kalou ni qu tasi vavitaiso takiniya e kiya vuakomutou, o rau ga o Irisipo qai niya o keio. ¹⁵E na tasi kiya e rewa ni kwa ni o vavitaisoki ve qu yaca. ¹⁶Aqu a vavitaisotakiniya tale ga na vuwere o Sitiveni, io oqu na tasi numia tale e kiya aqu a vavitaiso takiniya. ¹⁷Ni tasi vatalajikoyou mai na Karisito mequ vivavitawataki, 10 mequ vunautakiniya ga na I tukutuku oka, e tasi jiya tata va vuku vatamata se vatawayagataki na kaikai ni kauvelatai. ¹⁸Ni vo jiya kwa nua na vunautaki ni kauvelatai wadru na yato tu, 10 na kekai ga ni kalou edu vacolai ke. ¹⁹Ni vo kwaya na kalou ve na volatabui “Aqu na varusa niya na ledru niku na vuku 10 aqu na vatawayagataki niya na ledru kila kwa, na tamata kila kwa. ²⁰Eru vo la ivei na tamata vuku? Eru va la ivei na tamata kila kwa? Eru vo la ivei na matai ni viburaji ni vuvavura ikwe? E vo jikai ni vaveya na kalou me rairai bura I na vuravura ikwe? ²¹Na vuku ni kalou a vaveya ke meru kuwo ni kilajia rewa na tamata I na ledru vuku ga na tamata, a qai okojiya ga na Kalou me vacolo nidru orau eru vabaujiya. ²²Ni ru vo tarogiya na I vatakilakila o rau na Jiu, a ru vadaniya na vuku orau na kwai Kinsi. ²³Lo madu va vunautakiniya na Karisito, ni a vakoji ina kauvelatai, na kwa aru tarabe ke o rau na Jiu, e kwa bura vuadru na kwai Kirisi. ²⁴Lo vuwadru ga eru lai covi, se ru jiya Jiu se ru kwai Kirisi, na Karisito na kekai ni Kalou, qai niya na vuku ni Kalou. ²⁵Ni vuku cake na lialia ni Kalou mai na ledru vuku na tamata, qai kekai cake na malumalumu ni Kalou mai na ledru Kekai na tamata. ²⁶Hutu vakasamataki niya re na viwekani na I tovo ni lemutu bi covi. E Lewe lelai gau wakomutou e tamata vuku e na vatagedegede vatamata, eru lewe lelai sara eru no iyata, elewe vica ga eru succi Turaga. ²⁷Lo vo djigitakiniya na Kalou na kwa e lai okaji I xxxxx me kwa liyaliya me vama duatakinidru na vuku, a qai dijigitakiniya na Kalou na kwa e oka I vuvavura me malumalumu, me vama duataki niya na kekai. ²⁸I djigitakiniya na Kalou na vi kwa malumalumu qai beci I vuravura, ie na vikucoo eru numia na tamata ni jikai e bete, me varusania na vi kwa tucoko e dei tu. ²⁹Me kua ni burajiya e kiya na Tamata ve na mata ni Kalou. ³⁰Na Kalou ga e vavuniya na lemutu tu vata ai niya o Jisu Karisito, O Jisu a quiya na Kalou vavuniya na vuku vuako datou medu vadonuniya na ledru vacavasavataki niya, qai niya na ledru vacolai. ³¹Me vayaconiya I na kwo vo volai tu, o kiya e okajiya e kiya na kwa, me vayaconya na Turaga.

Chapter 2

¹Ia o yau, niqvu vo layaji vo komutou, na viwekani, aqvu vo tasi la ena tata oka se na vuku, niqvu vo vunau takiniya vo kemutou na tata ni vo kwai na Kalou. ²Ni vo dei mutou yalo me kuwa ni kilai mutu maliwa e kiya tale, o Jisu Karisito takiya ga, vata na leya lai vako ena kauvelatai. ³Ia niqvu vo no qaneko mutou na malumalumu, vata na matakuvu, vata na saqanini levu. ⁴Ia na lequ tata, niqvu vunau, vo tasi ia na tata ni temaki ni vuku ni tamata, vo ia ga na vadjinadjina ni Yalo Tabu vata na mana, ⁵mo kuwa ke ni tu na lemutu vabaujiya ina vuku ni tamata, ina kaikai ni Kalou. ⁶Ia o madou madu vo kwaya na vuku ni kedru maliwa eru vo yalomatuwa. ⁷Ia na vuku ga ni Kalou madu vo kwaya a kwa e cilo, io, iqoi o kiya eya cilotaki i mata ni vo lesu na Kalou ni sibere ni vai na vuravura medu vakalougatataki ke. ⁸Ia o kiya e tasi Turaga ni vuravura ikwe evo tasi kilai: ia kodaki eru tasi kilajiya, na kauvelatai na Turaga vaiukuuku. ⁹Ia vo kodaki nai vola, vo jikai na mata e daniya, se na bebe me rogociya, e tasi unu i yaloga na tamata, na vi kwa e varautakiniya na Kalou me ledru na lomaniya. ¹⁰Ia vuwako mutou na kilajiya na Kalou na Yalo Tabu; nidu vo cikeviya na kwa taucoko na Yalo Tabu, io, na vikwa e nubuvu ni Kalou. ¹¹Ia o cei na tamata e kilajiya na kwa ni tamata, e yalo na tamata eno e yaloga? evo kodaki tale na vikwa ni Kalou io e tasi kiya e kilajiya, na yalo ni Kalou. ¹²Ia edu vo tasi rewajiya na yalo ni vuravura, na yalo ga e vu mai vuvu na Kalou, medu kilajiya ke na vikwa e soliya tuga vokodatou na Kalou. ¹³Na vikwa iqoi madu kwa talega, ia e jikai ga ina tata ni vo vavuliciya na vuku ni tamata, o kiya ga ena vavuliciya na Yalo Tabu, ni madu vo vatavutavutataki na vikwa va yago vata ni vikwa vayalo. ¹⁴Ia na tamata va yago e tasi vabaujiya na vi kwa ni yalo e vu mai vuva na Kalou: ni vo lialia vuva, e tasi kilajiya rewa o kiya, niru vo kilai va yaloga. ¹⁵Ia o kiya e vayalo e kilajiya na kwa taucoko, ni tasi kiya e na kilajiya. ¹⁶Io, o cei e kilajiya na loma ni Turaga, me vavuliciya ke? ia vo notu vo kodatou na loloma ni Karisito.

Chapter 3

¹Io o au, aqu tasi rewa ni tata vuwako mutou, na viwekani, me kodaki vorau eru vayalo, me kodaki orau eru vo vayago, me kodaki orau nai luve yalai ena ledru na Karisito. ²Aqu vo vasomu niko mutou ina wai ni sucu, ia e jikai na cawa djina; niko mutou a jikai ni rewajiya, i nikuwa talega ni mutu na tasi rewajiya. ³Ni o mutou vo vayago no, nina jikai ni vayago tu na lai valavala vata mata, nivo notu vuwako mutou na tokotoko mata, qainiya na viyocaji?. ⁴Ni kemutou vo jikayi tuga ni vayalo, nivo kwaya no e kiya, omyau qu vo leya o Paula; qai kanikiya o yau qu o leya o Apolosa?. ⁵Io o cei o Apolosa? se o cei re o Paula? nai talatala boto ga ni mutu vo vabaujiya ena kedru dredre, me kodaki evo soli na Turaga vena tamata yakiya. ⁶Aqu vo teiya o yau, evo valulu takiniya o Apolosa; Io na Kalou vo vatubuniya. ⁷Evo qai kwa boto ga, o kiya evo teiya, qainiya o kiya e valulu takiniya io evo levu takiya ga na Kalou, o kiya evo vatubuniya. ⁸Eru vo tautauvata saraga o kiya evo teiya qai niya o kiya o valulutakiniya: io na tamata yakiya ena rewajiya na keya i sau me kodaki na leya cakacaka. ⁹Nidu vo dau cakacaka qai niya o kiya na Kalou; ni mutu vo yalo ni Kalou. ¹⁰Me kodaki na leya loloma ni Kalou e vo soli mai voko yau, me kodaki nai matai ni nene evo vuku, aqu vo viritakiniya ke na yavu, evo tara ke e kani kiya. ¹¹Ia na tamata yakiya me vo lewaiya oka na leyai valavala a tara ke. Ni vo tasi rewajiya e kiya na tamata ni viritaki niya na yavu bura, o kiya ga e vo viritaki tu, o Jisu Karisito ¹²Io kodaki e kiya na tamata vo vaveya cake vena yavu ikwe na koula qainiya na siliva, na vatu talei, na kai, se na mau bura, sena vuni sila, ¹³Ena varaitaki na cakacaka ni tamata yakiya: nivo varaitaki nivo varautaki mai na siga igi, ni varaitaki ina quto mudre. io ena vatovolei ina quto mudre na cakacaka yakiya ena kodokai ivei na leya i valavala. ¹⁴Kodaki vo tudei na leya cakacaka e kiya na tamata, vo vaveya cake o kiya, ena rewajiya na keya i sau. ¹⁵Kodaki ena vaqwavu na leya cakacaka e kiya, ena lavele vuwa kei sau; io o kiya ga ena vacolai; ena kodaki e kiya e cola mai vena quto mudre. ¹⁶Ni mutu vo tasi kilajiya re ni mutu jiya were ni Kalou, evo no vuwako mutou na were ni Kalou? ¹⁷Kodaki e kiya na tamata e varusaniya na were ni kalou, ena varusaniya na kalou, ni vo savasava na were ni Kalou, o mutou ga. ¹⁸Me kuya ni kiya e vasinaiji niya vainiya. kodaki e kiya vo komutou e numiya na vuku ni vuravura, me sesewa re o kiya me vuku mai ke. ¹⁹Nivo sesewa vuwa na Kalou, na vuku ni vuravura ikwe. Ni vo volai, vo rewa jidru na vuku ikwe na ledru giri. ²⁰E vo kodaki tale, e vo kilajiya o Jiova na ledru numiya na vuku ni vo tasi yaga. ²¹O kiya i kwe me kuwa ni kiya e tata bolebole balejidru na tamata. ni vo lemutou na kwa taucoko. ²²Se o Paula se o Apolosa, se o Akifa, se o vuravura, se na cola, se na mate, se na vikwa e vo no tu ni kuwa, se na vikwa e na yaco mai bere, i kwe taucoko e vo lemutou. ²³Io ni mutu vo leya na karisito, ia vo leya okiya na kalou qai niya na karisito.

Chapter 4

¹Me vakasamatakiniko kemadou na tamata yakiya, ni madu vo leya tamata cakacaka na Karisito, vata na talatala na vikwa cilo ni Kalou. ²Ikei e vo kilikili vuwadru nai talatala, me layi dani vuwadru ni ru ecola djina. ³Io e vo kwa lelai sara vuwako yau me mutu lewaiko yau na ecola; io, aqu vo jikai ni djina ni qu lewaiko yau vainiko yau. ⁴Ni qu vo jikai ni kilajia e kiya na kwa qu cala ke, io qu vo tasi vadonuyi ke ni vo niya ga na Turaga e lewaiko yau. ⁵O kiya me mutu kuwa ni lewaiya e kiya na kwa ni sibere na keya gauna, mutu wawa re me lamai na Turaga o kiya ena vatakiya na vikwa gilogilo e cilotaki tu, ena vatakiya tale ga na ledu numiya, io ena qai dokaiya na ecola yakiya mai vuwa na Kalou. ⁶Io na vikwa ikwe, qu vo vatakeya balejiko maru o Apolosa balejiko mutou na viwekani, me mutu vuli ke vuwako maru me mutu kuwa ni sivijiya na kwa e volai tu, me mutu kuwa ni dokaiya e kiya se beciya e kiya. ⁷Io o cei e djigitakiniko no uwasivi cake? se cava e vo notu vuwako e tasi soli vuwako io, kodaki e vo soli vuwako? io, kodaki e vo soli vuwako e vo dokaiko ke ina vuku ni bura e tasi soli vuwako. ⁸Mutu vo qai bori, mutu vo rewajiko mutou mutu vo lewaidru na tui ni madu qai dromu; Io qu okajiya me du lewaiya vata talega qainikomutou. ⁹Ni qu vo numiya ni vo lesu kemadou na Apositolo ni Kalou me madu tekuciya sara me madu kodaki o rau na vo likwai vuwadru me mate ni madu vo tata ke, io, o rau i vuravura o rau na Agilosu qai nidru na ecola. ¹⁰Madu vo riva ina vuku o Karisito io, o mutou mutu vo vuki mutu vo noqaneya na Karisito madu vo malumalumu io mutu vo kaikai; mutu vo dokaiya io madou madu vo lai beci. ¹¹Me yacoviya na gauna ikwe madu vo mata kana madu vo mata somu jikai lemadu isulu, madu va mavowataki, vo jikai na vanua me madu no ke. ¹²Madu vo wale ni madu vo cakacaka ve madu lima, ni madu vaburaburataki madu vo tata oka; ni madu vaburaburataki madu vosojiya. ¹³Ni madu vo tata vaburataki madu vo masumasu ga madu vo yaco me kodaki na soqosoqo ni vuravura ikwe, io vo quwarqki mai na vikwa tucoko me yacoviya na siga nikuwa. ¹⁴Qu tasi tolaviya na vikwa ikwe mequ vamaduwa takinikomutou,io, qu vuliciko mutou me kodaki lequ luve ni toko. ¹⁵Io kodaki e udolu vajini na lemutu ivavuvuli vo Karisito vo tasi lewe levu na lemutu momo; qu vo lavejiko mutou me lemutou o Jisu Karisitoi na tukutuku oka. ¹⁶O kiya qu vo vamamasujiko mutou me mutu tekuciko yau. ¹⁷Qu vo vatalajiya o Jimoci vuwako mutou ina vuku ni kwa ikwe meiya na lequ iluve ni toko yalodjina vuwa na Turaga io, ina vanumiko mutou ikwe ve na lequ varau vo Karisito me kodaki na kwa qu vo vuliciya vo Karisito me kodaki na kwa qu vo vuliciya ina viyasa ni vanua tucoko vata na soqosoqo lewe ni lotu tucoko. ¹⁸Eru vo viavialevu e yavalu, me kodaki qu vo tasi layaji vuwadru. ¹⁹Io qu na la vawatoto co kemutou, kodaki e okajiya na Turaga, Aqu na tasi kiya na ledru tata, aru vo viavialevu io eru vo dokadokaidru, na leya kaikai tucoko. ²⁰E tasi kwani tata boto ga na matanitu ni Kalou e vo kwa ga ni kaikai. ²¹Na cava mutu okajiya? mequ layaji vuwakomutou mequ layaji na kuwita, se mequ layaji ina loloma se na yalomalua?.

Chapter 5

¹Vo vogo mai ni vaino na dainyalewa e mutu maliwa, na mataqwali dauyalewa qai Jikai gare ni laidani e na leedui maliwa na tasi lotu, igi ni kiya vuwadur em lai veimoceri tale no qainia na leya nene vaicabecabe. ²E newa vacava mo si viaviale moya? E Jikai ni ka dodonu me rewawewa mu yalo e na vuku ni kiva ikwe, me vatalagia dai mai na kemutu molina o kiya e vayaconia no? ³Ia o au, e Jina aqu nakoto dai taji ikwe vayago, aqu vu nokoto vata ga vyalo vata o mutou, aqu vo vataucia oji na lequ lewa me balejia na tamata vo vayaconiyo nai tovo toro bale ikwe. ⁴E na yaca ni Turaga o Jisu me mutu soqonivata, qainia mu yala, vata na kaikai ni ledu turaga o Jisu, ⁵Me soliya sava na tamata ikwe vo setani me vansai ke e yago, qai me vabulai e yalo na siga e na iesu mai ke na ledu turaga. ⁶E Jikai ni dodonu na lemu vadokadokai kemutou no-o Jikai re ni kilajia ni valailai boto ga na I vatabu vo rewa ni tubu ice nai buli ni madrai taucoko. ⁷O kiya me mutu dau qai biujia dai na vatulutaki makawai me mutu yaco ke mequ buli vou, me kodaki mutu vojikai ni vatabunia ni vo vamatei ajie vikuodatou na hedu la sivia io na Karisito. ⁸O kiya medu qai mai soqoni me kua ga e na vatabyaki makawa e na vatubutakini yaloubuva qainia nai valavala bura mo vayalosa va savatalc, qainia du yalo vo Jikai ni tubu taki. ⁹Aqu ro volaiiya vo kemutou nai vola me mutu kua ni dau novata qainidru na dauyalewn. ¹⁰Ia avo Jikai ga newadni na dauyalewa ni vuravura ikwe, se vuwadiu na dau kocokoco se dau daukovekove, se dau vena mata kau ni vo rewa ga ikwe kodaki mutu ladei mai I vuvavura. ¹¹Ia ikwe ga, aqu vo volalya vuwak omutou me mutu kua ni novata o kiya ro dauyalewci no, se daukocodoco se dau sovo vena mataka se dau vivasewasewani se daumateni se daukovekove me metu kua ni kana vata se kodaicike. ¹²Vo lequi tari li mequ lewaidru eni vo unu donu? La o kum eru rounu donu mutu ro lewa se Jikai? ¹³Ia o kuru yo Jikai ni unu ro leuni na kalou. O kiya me mutu qai biujia dai vo kemudou na tamatai valavala bura okiya.

Chapter 6

¹E kia vokedatou vo doudou, ni rau vo viocaji vata e kia na tani, me rau lai lewai eru mata na tawayalodo donu, ka me jikai ga eru mata na lotu. ²Mutu vo tasikilajia mutu na lewa idru na koi vuravura vuadru eru vo lotu? io kodaki mutu lewaidru na koi vuravura, bara mutu vo tasi yaga me mutu lewaia no kwa yalai sara. ³Mutu votasi kilajia ni mutu na lewai vuadru na agilosu? io ke tasi valevu iyata medu lewaia na veikova va vuravura ikwe. ⁴Io kodaki mutu vo ia na veilewai ina kwa vavuravura, mutu lesidru yavalu ru dokai valailai sara ina soqosoqo lewe ni lotu. ⁵Qu vo tatak, me mutu madua ke. E jina taki ni vo jikai e kia vo kemutou vo vuku, me lewaidni rewa e wakadru. ⁶A ru vo k na veiwekni meni lai vilewai, io, eru mata na tasi vabaujia. ⁷Io vo qai kwa bura vaijina vo kemutou ikwei ni mutu vo dau kau ina vilewai. E kodaki nimutu votasi vosojia ni mutu vaburabura taki? E kodaki ivei ne mutou vo tasi vosojia niru kau dei vakaikai vuako. ⁸Io o kemutou, vodau vaburabura, vodau kocokoco vuadru o wekamutou. ⁹Mutu vo tasi kilajia, ni na tasi rewajia na matanitu ni kalou vuadru na yalododonu? Mutu kua ni dau vakaisini kemutou O kuru na dau dara, vata qenidru na dausoro vana matakau qenidru na dauyalewa, qenidru na viavia kodakina yalewa qenidru na vimoceri va teigwani. ¹⁰Qainidru no dau drivodrive, qainidru na dau kocokoco, qainidru na dau mateni, qainidru na dau vivasewasewani, qainidru na daukovekoe eru na tasi rewajia na matanitu ni kalou. ¹¹Io mutu vokodaki imata yavalu vo kemutou, io mutu vo sili, mutu vo vasavasavataki, mutu vo vadonue, e iyaca na Turaga ko Jisu Karisito, qainia na Yalo ni ledu kalou. ¹²Vo tara vokoyau na kwa taucokoga, io vo tasi yaga taucoko, vo tara vokoyau na kwa taucokoga, io quna tasi dainidru me rewa jiko yau e kia na kwa. ¹³Vo kwani kete na cawa, ka vo kwani cawa na kete ia na va rusa nia ruaru na kalou. Iona lala tasi kwa ni doudoro, io me leaga na turago, io vo yaga na Turaga kina lala. ¹⁴Io na kalou ea vatucakenia na Turaga, ena vatucakeinia ake talega ina lea kaikai. ¹⁵Mutu vo tasi kilajia ni mutu veijikiniyago na Karisito mutu lala? Io meu kaudei ivei jikiniyago na Karisito, io me vavea ra veijiki okia e yalewa dauteigwane? Me jikai sarago. ¹⁶E kodaki ivei? Mutu vo tasi kilajia. Okia vo vaitau qenia na yalewa dauteigwant eru vo kia ga eru lala? Ni vo kwa okla, o rau na lewe rua eru kia ga eru lala. ¹⁷Io okia vo kabijia naturaga eru vo yalovata. ¹⁸Mutu tuba dei mai vana dau dara. Vo kwani taudaku vemulala naivalavala taucokoga mai vemu lala. ¹⁹E kodaki ivei? Mutu vo tasi kilajia ni mutu vo were ni Yalo tabu mutu yaloga, okia vo junu viko mutuno, okia vo rewajia mai vana kalou io votasi lemutou. ²⁰Mutu vo voli ena voli, okia iqoi me mutu qai varokoroko taki nia na kalou, ve mutu lala.

Chapter 7

¹Ia na vuku ni kwa mutu vo volavola voko au: evo oka vuwa na teigwane me kuwa ni dereiya na yalewa.² Ia mevo kuwa na veidrivataki, meru vo vayalewa soko na tegwana ,e kiya ga na yalewa me nokoto ga lategwane.³ Me vaveya vua na yalewa vua na tegwane na kwa dodonu meru vo veilomani: me kodaki talega ke na yalewa vua na tegwane.⁴ Evo jikai ni evo vavitalitaki e yago na yalewa evo vategwane tu,nivo lewaiya ga na lategwane e kodaki tegwane talega nivo jikai ni vavitalitaki e yago na tegwane nivo vayalewa tu soko, nivo lewaiya Jina ga layalewa.⁵ Me mutu kuwa ni taroviya na novata qai ni kemutou, mevo vaveya ga na kwa e vinajiya ruwaruwa vena gauna valekaleka, me mutu vailala niko mutou na lolo qainiya na masu; is mutu qai vaveya tale, qaroniya ke lawakitaki niko mutou o Setani ena vuku ni lemutou book viyokaji. ⁶Ia qu vo tata no ikwe, evo qulumiya tu ka jikai ni varojiya.⁷ Ia qu vo vinajiya me mutu kodaki o au na tamata taucoko:ia evo rewajiya mai vuwa na Kalou na tamata yakiya nai solisoli nivo duiyaga, io e kiyaga evo kodaki ikwe, evo daniya o kiya evo kodaki igi.⁸ Ia aqu vo tata nidru o rau jikai ni vawaji qainiya o rau na yada.E yaga vo kuru meru no qainidru ga kodaki o au. ⁹ Ia kodaki evo dredrejidru na tarovidru, mutu vo viwajini: nivo vinajiya na viwajini nivo burajiya.¹⁰ Ia aqu vo tata nidru o kuru eru vo veiwajinino, ia vo jikainivo kodaki o au, na turaga noga, me kuwa ni biujiya na layalewa evo vawaji tu soko. ¹¹ Ia e kodaki evo tuba, me kuwa ni viwajini tale o kiya, se muru vivinaji tale la yalewa; iyo na tegwane e vo vayalewa me kuwa ni biujiya tale la yalewa.¹² Ia o kuru eru vo kau ka kwaya vo koyau, no vo jikai na Turaga: kodaki e kiya ledru viwekani, ni tasi lotu tu la tegwane, ni vo nokoto vata la yalewa, me kuwa ni biujiya dei.¹³ Kodaki e vo lomaniya na tegwane tawa lotu meru no vata qeniya la yalewa, me kuwa ni tubataki niya la yalewa.¹⁴ Ni kodaki e vasavasavatakiniya na tegwane tasi lotu mai vena yalewa, a vo vasavasavatakiniya talega na yalewa ni vo jikai ni vabaujiya o kiya la yalewa; ia kodaki ni vo jikai ni kodaki ikwe, eru vo yalo duka na lemutu i luve; ia ikwe, eru vo savasava.¹⁵ Ia kodaki e vo tuba o kiya e vo jikai ni lotu, io me tuba ga. Me qai vavitaliya ga na tegwane se yalewa ni vo lotu qai kodaki tu ikwe: is e vo coviko datou na Kalou medu nokoto e na vacegu. ¹⁶ Iko vo kilajiya mai i vei, o iko na yalewa se o vololajiya na lemu va mau, se jikai? se o kilajiya mai i vei, o iko na tegwane, se ovo vacolajiya na lemu yalewa, se jikai?¹⁷ Ia kodaki e vo soliya yakiya vuwadru na tamata na Kalou, me kodaki ni vo nokoto ni vo coviya o kiya na Turaga, me nokoto ga ke. Aqu vo lewaiya me kodaki ke e na visoqosoqo lewe ni lotu taucoko. ¹⁸ Kodaki e kiya e vo coviya ni vo cilimi me kuwa ni biujiya na cili. Kodaki e kiya e jikai ni cili ni vo coviya, me kuwa ni vei cilivi. ¹⁹ Na kwa botoga na cili, na kwa botoga me tasi cili, ia e vo jikai ni kodaki ke na talai rewarewa ina kwa ni Kalou.²⁰ Me nokoto ga na tamata yakiya me kodaki ni vo nokoto ga qai lai covi.²¹ Ovo bobula no nivo lai covi? kuwa ni tudei ke:is kodaki e rewa ni sereki, ia mona qai vayagatakiniya ga.²² O kiya nivo bobula nivo coviya na Turaga evo qai leya na tamata sere na turaga;e kodaki talega ke o kiya nivo lalaga nivo lai covi, evo bobula vo Karisito.²³ Mutu vo volaiya ga na kwa e voli,mutu kuwa ga ni ledru bobula na tamata.²⁴ Na viwekani, me nokoto na tamata yakiya vata qainiya na Kalou, ivei nai tutu nivo nokoto ke ka qai lai covi.²⁵ Ia e vukudru eru jikai nivawaji, se jikai ni nokoto voko au nai varo ni Turaga:ia aqu vo lewa iko au noga, me kodaki e kiya e rewajiya na loloma ni Turaga medina ke.²⁶ Na kwa ikwe aqu vo numiya ni yaga na gauna nivo bura ke, me nokoto ga ke na tamata e kodaki ikwe.²⁷ E kiya jina na viwajini ni ovo vabaujiya ke? kuwa ni vatovoliya mo sereki tale.Evo jikai ni kiya na viwajini, evo vaujiya ke? kuwa ni vadaniya e kiya me lemu.²⁸ Ia kodaki evo vaveya e kiya na leya,evo jikai ni cala ke; ia kodaki mevo vaveya na leya me kiya soko na layalewa, evo jikai ni cala ke.Ia o kuru eru kodaki ikwe ena varewarewataki eru yago:ia o au, aqu vo lomaniko mutou.²⁹ Ia na kwa ikwe aqu vo kwaya, o kemutou na viwekani, evo lekaleka na gauna evo vo:is ikwe meru kodaki o kuru e jikai ni vayalewa o kuru na tegwane evo vayalewa.³⁰ Qai nidru o kuru eru vo tagi, qai nidru o kuru reki, meru kodaki nidru o kuru tasi rewa ni reki; qai nidru na vivoli, meri kodaki o kuru e jikai ni nokoto vuwadru na kwa,³¹ Qai nidru eru dau vayagatakiniya na kwa vavuravura ikwe, meru kodaki nidru eru jikai ni vayagatakiniya vabura:nivo ladei na valavala ni vuravura ikwe.³² Ia aqu vinajiya me muru kuwa ni lomalomabura. Na tegwane e vo jikai ni vayalewa e vo dau numiya tuga na vikwa ni Turaga, se vinajiya kodaki ivei vuwa naTuraga.³³ Ia na tegwane evo vayalewa e vo dau numiya na vikwa vavuravura ikwe, vayalo okataki o kiya vuwa na la yalewa. E vo kanikiya na luve yalevu qai na yalewa e vo vategwane taki. ³⁴ Na yalewa e vo jikai ni vategwane vo dau numiya na vikwa ni Turaga, me savasava no mu yago qai niya na yalo talega: na yalewa e vo vategwane vo dau numiya ke na vikwa vavuravura, se okajiya o kiya ivei na teigwane.³⁵ Ia na kwa ikwe aqu vo kwaya me yaga vo kemutou; aqu jikai ni mata vatotaki niko mutou, aqu kwaya ga na kwa e dodonu vo kemutou, me mutu qwaraviya na Turaga ka jikai ni lomabura.³⁶ Ia kodaki e kiya na qase evo numiya se jikai ina vuku ni leya i luve yalewa, kodaki vo jikai na gauna ni luve, evo dredrei ni mate, me vavitaliya ga, evo jikai ni cala o keya, meru viwajini. ³⁷ Ia o keya evo dei sara na lomaniya, evo jikai ni dredre vuwa me no wale, evo rewajiya ga e yalo, evo lewaiya ga e yalo me qulu no e luveya yalewa, evo vaveya va oka.³⁸ Ia e vo koadaki ikwe, o kiya e soliya e luveya

yalewa mevo viwajini nivo vaveya va oka ga, ia o kiya e vo jikai ni soliya meru viwajini evo vaveya oka sara.³⁹Evo vaujiya na yalewa na lawa, nivo cola nona viwajini; ia kodaki evo mate layalewa; eco qai tara vuwa mevo vayalewataki tale ni o tegwane evo vinajiya o kiya; kame vaveya ga qainiya o kiya evo leya na Turaga.⁴⁰ Ia evo lequ lewa evo vakaloutatakiniya o kiya mai yata kodaki evo noga kodaki gi:is aqu vo vakasama tale nivo no voko au na yalo ni Kalou.

Chapter 8

¹Io, ina vuku ni kwa e vacabori ina matakau, Edu vo kilajiya ni vo nokoto vuwako yau o kedatou taucoko na vuku. Na uku eva vuniya na viyaviyalevu, o loloma ga ena vilaveji cake. ²Io kodaki e kiya evo numiya e kilajiya e kiya na kwa, e jikai ni kilajiya na kwa me kodaki e dodonu me kilajiya. ³Io kodaki e kiya e lomaniya na Kalou, evo kilai vuwa o keya. ⁴Ena vuku ni kana e vacabori ke na vimatakau, E du vo kilajiya ni kwa wale takiya ga i vuravura na matakau, avo kiya takiya ga na Kalou e jikai ni kiya tale. ⁵Io, evo djina e vo notu na vi kwa e vo vatokai me Kalou, mai lomalagi qeiniya i vuravura, me kodaki ni ru vo levu siviya na Kalou, qai lewe levu talega na Turaga. ⁶Ia vo kedatou e kiya ga na Kalou, Tamadatou e vu mai vuwa kwa taucoko ga, edu vo leya ga o kedatou; e vo kiya takiya na Turaga o Jisu Karisito, va vai ke na kwa taucoko ga, io vuwako datou e kiya ga na Kalou. ⁷Ia ni jikai ni ledu taucoko ga na tamata na vuku i kwe: io, e yavalu eru vo numiya e djina na matakau, aru vo kaniya me kodaki e vo cabori ina matakau, avo dukaduka eru yalo nivo malumalumu. ⁸Ia na na cawa vo jikai ni kwa edu okajiya vuwa na Kalou: Io kodaki edu vo kana, edu vo jikai ke na kana, edu vo jikai ni bura bale. ⁹Ia mutu tolaviya vaoka ke yaco na lemutu viyaviyalevu kodaki i kwe me kwa evu vataucabe ke orau eru vo malumalumu. ¹⁰Ia kodaki e kiya vo tolaviko mo jiya tamata vuku ni'o nokoto ina were ni matakau mo kana, ena qai jikai nio dodonu cake ke mu yaloga o kiya mo malumalumu me kaniya na vikwa eya cabori ke vuwa na matakau. ¹¹Ia na lemu vuku ena vuni leya rusa o wekamu vo malumalumu, eya mata ke na Karisito. ¹²Ia ni mutu vo cala kodaki i kwe, vo rau na viwekani, qai vaburabura takiniya eru yaloga nivo malumalumu, avo mate ke na Karisito. ¹³O keya, kodaki evo vataucabe o wekamu ina cawa, aqu na jikai sara ni kanikiya na lewe ni manumanu me tasi mudu vaturabe ina vuku ni cawa.

Chapter 9

¹Aqu vo tasi gwalala? aqu vo tasi apositolo o au? aqu vo tasi tolavia o jisu karisito na ledu kalou? mutu vo tasi cakacaka ni turaga? ²Kodaki qu tasi apositolo vuwadru na yavalu, aqu vo apositolo djina vuwako mutou? ³qu vo kwaya kodaki ikwe vuwadru eru va tarogiko au, ⁴Madu tasi vavitaliya me madu kana se somu? ⁵Madu tasi va vitaliya me madu meya na alewa lotu, e lemadu yalewa, me kodaki na i apositolo kani kia, qai nidru na vitacini vaturaga, vata o Kifa? ⁶Se o kemaru ga o panapasa, me maru kuwa ni vavitaliya taki niya me maru kuwa ni cakacaka? ⁷O cei n the sojiya e la i valu ena kiya na siga, a qai saumiya vainiya ?ocei a teiya na naga ni vaini, a qai tasi somiya e vuwa? se o cei e vakaniya qwele sipi a qai tasi somu ina wai ni sucu ni qwele ni sipi? ⁸Aqu, vo tata takiniya na vikwa i kwe me kodaki ga na ecolo? evo jikai gare ni kwa kodaki na tata ni kalou? ⁹Nivo volai ena tata ni kalou i Mosese, mo kuwa ni bijiya vata na gusu nni bulumakau ni vo buturaki niya tu na sila, ni vo numiya ga na bulumakauna kalou? ¹⁰Ni vo tata o kiya bale jiko madou? ia evo volai i kwe bale jiko madou, ni vo dodonu me keliya na leya i teitei vata na leya i nuinui okiya na dau kelikeli vata o kiyae buturaki niya na sila, me butulakiniya na leya i nuinui ni na rewajiya na kwa. ¹¹Kodaki madu vo kaburakiniya oji vuwako madou na vikwa yalo vo kwa levu voko madou me madu soqo ni jiya na vikwa vavuravura ? ¹²Kodaki vo vavitaliatakiniyao dou o rau na tamata bura eso, jikai gare, oka vuwa na kemadou? Ia vuwa komadou vo jikai ni vavitaliya kodaki kwe; kemadou vo vosojiya na kwa taucoko ke kemadou taroviya na i tukutuku oka i Karisito. ¹³Mutu jikai gare ni kilajiya niru vo kana mai na vanuwa ni vacabo isoro o rau na dau vaveya na kwa e vatabui? eru vo rewajiya na kedru mai vena vanuwa ni caboi soro orau eru dau qwaraviya nai cabocabo ni soro? ¹⁴A vo lesiko na Turaga eru cola ina i tukutuku oka o rau eru kwaya na itukutuku oka. ¹⁵Ia aqu vo tasi vayagatakiniya e kiya na kwa ikwe; aqu vo tasi volaiya talega na kwa ikwe, nivo vai kodaki ikwe vuwako au: nivo oka vuwako au mequ mate, bura me kiya me tarovi na kwa aqu vo dokai ke. ¹⁶Ia kodaki aqu vo kwa nai tukutuku oka, evo tasi kiya na kwa mequ dokai ke: niqu vo varaitaki; io evu bura sara vuwako au kodaki aqu jikai ni kwa na i tukutuku oka. ¹⁷Ia kodaki qu na vaveya na kwa ikwe nivo okajiya qu yalo niqu na qai saumi; ia kodaki nivo jikai ni okajiya qu yalo a qai soli vuwako au nai cakacaka vai talatala. ¹⁸Na cava me keya i sau vuwako au? na lewu vunau takiniya na i tukutuku oka mequ kuwa ni vivolitaki niya, mequ kuwa ni vaveya me kodaki evo dodonu vuwako au, ina tukutuku oka. ¹⁹Nivo djina niqu lamai vuwadru na tamata, ia aqu vo djigitaki niko au meru jiya leya bobula na tamata taucoko ga, mequ rewaidru ke na lewe levu. ²⁰Ia aqu vo yaco mequ kodaki e kiya na jiu, mequ rewaidru ke na jiu; meru rewajidru meru jiu; vuwadru na vauci tu ina vunau, ia aqu jikai ni vauci vena vunau, ia aqu vo jikai ni vauci ve na vunau, mequ drejidru. ²¹vuwadru evo jikai vuwadru na vunau, me kodaki vuwa e kiya e jikai vuwa nai vunau, mequ rewajidru ke ia evo jikai ni lavele vuwako au na vunau ni Kalou, aqu vo tekuciya ga na vunau i Karisito. ²²Vuwadru na malumalumu, aqu vo yaco mequ kodaki muni e kiya e malumalumu, mequ rewajidru muni ke o rau na malumalumu, aqu vo yaco mequ kwa taucoko ga vuwadru na tamata, mequ va colanidru eru yavalu ina kwa taucoko ga. ²³Ia aqu vo vaveya na kwa taucoko ga ina vuku ni tukutuku oka, mequ rewajiya vata qaneko mutou na medu rewajiya vata na keya isau. ²⁴Mutu vo jikai ni kilajiya niru vo wavuciya na vatelaga taucoko ga, ia evo kiya ga ena qulumiya na covi? Mutu wavu me kodaki ke me mutu rewa ni tauciya. ²⁵Ia o kiya yakiya e mata gumatuwa, evo no maluwa ina kwa taucoko ga, ia eru vaveya o rau iqoi me ledru e kiya na calevu e bura sara, ia o datou me kiya e jikai ni bura sara. ²⁶Aqu vo wavu, ia e jikai ni kiya e kilajiya, aqu vo vavu lala, ia me kodaki e kiya e vacukiya na cagi. ²⁷Ia aqu vamalumu takiniya qu yago, mequ vabobula takiniya, ke kiya na kwa, niqu vo vunau vuwadru na tamata kanikiya, aqu vo biu tu ga.

Chapter 10

¹Iya qu tasi okajia o mutou na viwokani, me mutu va seseia tu ni ru a rotu vena suku ni o o kuru taucoko ga na ledu qasi, aru va la taucoko I yaloga ni waitaci. ²Aru va vavitaisotaki taucoko vo Mosese vena o vata na waitaci, ³Aru qai karia vata na cawa vayalo. ⁴Aru somia vata muni na wai-va-yalo. Ni ru a somu mai vena vatu vayalo ni vo tekucidru wavus la na vatu igi na Karisito. ⁵Iya na Turaga evo tasi taleitaki nidru eyevalu vuadru, a kiya igi aru qai vibiyaki yaji I yaloga I vikaikai. ⁶Ikwe evo ja I vatakarakara vuako datou, medu kua muni ni dau gadrevia na vikwa bura me kodaki eru dau gadrevia o kuru. ⁷Me mutukua ni dau quaravia na matakau, me kodaki e yavalu, me kodaki a vo volai, Aru vo tadra bale na ecola meru kana vata meru somu, a devu aru tucake meru waqe. ⁸Me mutu kuq ni dau yalewa, me kodaki e yavalu dau vavea. Ni kia na siga, e lewe rua-sagavulu ka tolu na udulo na ecola eru mate ena vuku ni kwa ikwe. ⁹Me mutu kua ni dau vatovolia na kalou, me kodaki eru dau vavea e yavalu a qai kaji mate ridru na gwata. ¹⁰Me mutu kua ni dau djidji, me kodaki eru dau vavea, e yavalu, iya aru vo vaburaburataki takinidru ke na agilari. ¹¹Iya na kwa ikwe ova yaco me ivata karakara vuako datai ni vo volai me vavuvulitaki niko datou ina vata ojioji ni gauna. ¹²Okia ikwe mu mutu qai vatolavia o keya e kwaya ni tudei me la kua ni lutu. ¹³Ena tasi kia na vitemaki ena yaco vuato mutou, o kiya ga evo vorajia rewa na tamata: iya vo yalo kjina na kalou o kia ena tasi biuji ko mutou me mutu veretaki valevu, me kodaki ga na lemutu kaikai; vata e na vavea na vere vena caevu me tuba ke, me mutu vosojia rewa. ¹⁴Ikiya ikwe o kemutou mutu vo lomani, me mutu ladei mai na qwarari matakau. ¹⁵Aqu vo tata mi kodaki ikwe vuadru na eesla vuku, meru na lewaia na kwa qu kwaya. ¹⁶Na bilo ni vaokaoka madu, vo vatonakijia, edu a tasi wasekia vata la dra na Karisito? Na yago ni Turaga adu vo votaia vata. ¹⁷Ekiya bauga na madrai, e vo yago vuako datou taucoko na lewe vuqa, e du vo vai votavota taucoko ke. ¹⁸Tolavidru na ecola ni Isireli nayago: ero vo kari a na imadrari ni tasi ledru vata na I cabocabo ni soro? ¹⁹Na cava aqu qai kwaya? E bara kwadjina na matakau? Se kwadjira na kwa e ccabori rua na matakau. ²⁰Iya na vikwa eru vo caboria no o kuru na tasi lotu, eru vo caboria no vua na nitu, a ro jikai ni cabori vua na Kalou: qu vo tasi okajia me mutu votai vata na nitu. ²¹Mutu na tasi rewa ni somu mai na bilo ni Turaga, qai nia na muni na bilo ni nitu: mutu tasi rewa ni kana rewa vena teveli ni Turaga vata na teveli ni nitu. ²²Edu dau va ocania na Turaga? Se du uasivi vua ena kaikai? ²³Evo va tarai taucoko voko yau na kwa, iya vo tasi yaga na kwa, evo tasi kwa ni va tatakei cake na kwa ikwe. ²⁴Me kua e kia e vademia na kwa ena oka ga ke okia. Iya me yaga muni ve kiya tale. ²⁵E kwa taucoko e volitaki ina teveli ni vivoli me lei kana, iya me mutu kua ni tarogia e kia na kwa balyia e lewe I yaloga. ²⁶Ni lea na kalou na vuravura qai niya na kwa taucoko e robojia tu. ²⁷Kodaki e kia na tasi lotu e surejiko mutou, mutu okajia me la, mutu kania taucoko ma kwa e denia mai vemutu mata, me mutu kua ni tarogia ina vuku e lewe I yaloga. ²⁸Ia kodaki ekia e vasalajiko mutou, “Ikwe ena vacabori vena matakau,” me mutu kua sara ni vagatakiena vuku okia e kwaya vuako mutoou, e vuku muni ka lewa iyaloga. ²⁹Iya na lewa iyaloga ni kiya na tamata, qu kwaya, e tasi niko. Ni vo lewai va cava na leqa vatalia I na lewa iyaloga nikia tale? ³⁰Kodaki qu vo kania qai vaokaoka taki-ia, mequ qai tata buratakinia e na vuku ni kwa cava ena kau mei vaokaoka ke? ³¹Okia ikwe, me mutu kana, se mutu somu, se ava ga mutu mata vavea, me mutu vavea ga me vavokorokotaki ke na kalou. ³²Mutu kua ni vacalania ekia na Jiu, se kia na matanitu kanikia, se na soqosoqo lotu ni Kalou. ³³Ou sagaia o kuvu taucoko na ecola meru okajia na kwa, qu tasi vavea mi balyiko au takia, me bau yaga mui vuadru na ecola me rewa hiru vacolai ke.

Chapter 11

¹Mutu vatekuteku ciko yau, me kodaki qu tekuciya Karisito.² qu dokaiko mutou, na viwekani, ni mutu numikoyau ina kwa taucoko, vabaujiya na vavuvuli, me kodaki aqu soliya vuwako mutou.³ me kodaki qu okajiya me mutu kilajiya ni jiya ulu ni tamata na karisito; io na uluni lewa na teigwane; qai niya na ulu Karisito na Kalou.⁴ na teigwane yakiya, e masu se parofita, no taboo e ulu, e tasi dokaiya e ulu.⁵ Na lewa yakiya e masu se Parofisai ni tasi taboi e ulu, e tasi dokaiya e ulu: e tautau vata ga ni tasi.⁶ Kodaki e jikai taboo na yalewa, me tasi muni: kodaki e kiya kwa ni vivamaduwataki me koji na lewa se tasi, me qai taboi.⁷ jikai dodonu sara vuwa na teigwane me taboi niya e ulu nivo niya e yalo qainiya na keya i ukuuku ni Kalou o keya: na lewa na leya I ukuuku na teigwane.⁸ E jikai la mai vuwa na lewa na teigwane; evu mai vuwa na teigwane na yalewa⁹ E jikai ni buli na teigwane me leya na lewa; e buli ga na lewa me leya na teigwane .¹⁰ o keya ikwe e dodonu ke me no mai ubi be ulu na lewa me jiya i vatakilakila ni keya malumalumu, balejidru na agilos¹¹ E tasi no takiya ga na teigwane me no kani kiya na lewa, se no takiya ga na lewa me no kani kiya na teigwane vuwa na Turaga.¹² E vu mai vuwa na teigwane na lewa, e kodaki muni ke na teigwane balejiya na lewa; evu mai vuwa na Kalou na kwa taucoko ga.¹³ Mutu lewaiko vainiko mutou e dodonu vuwa na lewa me kuwa ni taboi ni masu vuwa na Kalou? ¹⁴E jikai ni va vuliciko datou na ledu i varau va tamata, kodaki e balavu e rau ni ulu na teigwane, e jiya kwa ni viva vamaduwataki vuwa?

¹⁵Kodaki e balavu e rauni ulu na lewa, e vo jikai I ukuuku ga: no vo soliya vuwa e rau ni ulu me keya i taboi?

¹⁶Kodaki e kiya e dau vi buraji, e jikai ni lemadou I varau i kwe, se ledru na vi soqosoqo lotu ni kalou¹⁷ Ni qu vo varojiya no ikwe, qu jikai ni dokai mutou, no mutu tasi oka ni mutu soqo vata, mutu vo bura bale ke.¹⁸ Io, na keya i matai, ni mutu vo soqo vata vai soqosoqo lotu, aqu varogo vo visei; qu vu vo djina jiya e yavalu.¹⁹ E dredrei me jikai tubu na vi ba vuwako mutou me laidani ke o rau vuwako mutou eru lai okaji.²⁰ Ni mutu vo soqo vata e kiya e tavo, mutu jikai ni vaveya djina na vayakavi ni Turaga.²¹ Ni mutu vo kana, mutu lala kaniya yakiya I mata na keya valayavi ni Turaga. Ni mutu vo kana, mutu kala kaniya yakiya i mata na keya i valyavi a mata kana ke e kiya a mateni e kiya.²² Oi? e bara jikai na lemutu vi wereme mutu kana ke se somu ke? se mutu va maduataki nidru ke e jikai na ledru, e beciya nai soqosoqo lotu ni Kalou na cava mequ kwa vuwako mutou? mequ dokaiko ke i na kwa i kwe? Aqu jikai ni dokaiko mutou.²³ Aqu varogo mai vuwa na Turaga na kwa aqu kwa muni vuwako mutou, Ni vo qulu nai buli madrai na Turaga o Jisu i vai bogi e soli yaji ke o keya: ²⁴Ni vo va okaoka devu a doviya, a kwa: i kwe qu yago e dovi me balejiko mutou vaveya i kwe me mutu va numiko au ke.²⁵ E kodaki muni ke na bilo, ni vo kaniya devu na vai yakiya o keya, a kwa, na bilo i kwe me mutu va numiko au ke.²⁶ Io, na gauna taucoko ga mutu kaniya ke na madrai i kwe, mutu somiya na bilo ikwe, mutu vata keya ke na leya mate na Turaga, me cava na leya la mai. Ena lai tarogi ke na vuku ni yago ni ²⁷Turaga qainiya la dra, o keya yakiya e kaniya na madrai i kwe va somiya na bilo ni Turaga, e jikai ni dokaiya.²⁸ Me djikeviya na tamata vai niya, me qai kaniya na madrai igi, a somu ina bilo igi.²⁹ Ni vo kaniya a somiya na leya lai ocaji o keya e kaniya e somiya e jikai ni dokaiya, ni jikai ni kila jiya na yago ni Turaga.³⁰ E vuku na kwa i kwe eru levu vuwako mutou e malumalumu a tauvimate, eru levu eru moce.³¹ Io, kodaki edu lewaiko datou, edu jikai ni lewai.³² Ni du vo lewai, e qai ocaji ko datou na Turaga, medu kuwa ke ni lewai meru lai ocaji vata qeinidru na va vuravura.³³ O keya I kwe o mutou o wekaqu, no mutu vo soqo vata me mutu vo soqo vata me mutu kana, mutu vi waci re.³⁴ Kodaki e kiya mata kana, me kana ga mai were; me mutu kuwa ke ni soqo vata mutu na o caji na kwa e vo qu na dodonutaki niya niqu na la yaji.

Chapter 12

¹Ia ua vuku ni Vikwa va Yalo, o muton na Vinekani, agu tasi umajiya me mutu tasi kilajiya. ²Mutu vo kilajiya ni mutu tasi lotu, mutu vo kan yaji vena vimatakan galu, me kodaki ni mutu vo tuberi me kodaki gi me kodaki ke. ³O kiya ikme me kodaki qu vo vatakilajiya yaji vo kemuton, vivo tasi kiya na tamata me tata vena yaloni kalon, we tata burajiya o Jisu I e rotasi kiya e kwa rena ivo Turaga o Jisu, e tasi vavuniya na Yalo Tabu. ⁴Ia e duidni na kua vo Loli, ia vo kiya ga na Yalo Tabu. ⁵Evo duidui talega kei cakacaka, ia vo kiya ga na Turega. ⁶Evo duidui talega na kwa vo tara, ia vo kiya gana kalon, ia o kiya vo tava na kua taucoko madru tauceko. ⁷A vo soli unadru nai vatakilakila ni Yalo Tabu me yaga ke. ⁸E vo soli vua kiya nai cakacaka ni Yalo Tabu natata mi vuku kiya tale na tata ni kila kna, na cakacusin ni Yalo Tabu. ⁹Una tale e kiya e vo va dgina jiya, na cakacaka talega ni Yalo Tabu me kodaki nai solisoli ni vacok nidru na tanvimate ena cakacaka tarega ni Yalo Tabu. ¹⁰Na tale e laiya me tara na kua mana, una tale e kiya one vi parofibai vua tale e kiya me kalajiye na Yalo, vua kale e kiye, me kilajiya na tata e vica, vua tele e kiye ne lavejiye na tata kanikiya e vica. ¹¹La na Yalo Tabu, e kiya taki ga e nena ni tara na kua tancoko, evo wasekya vidru na tamata taucoko. ¹²Me kodaki ni kiya ga na yago, io e lem na kea jiki ni yago, io na tiki ni yago tancoko ena kedaki talega na karisito. ¹³Nidu va papitaisotaki taucoko vena yago e kiya takiya ga na Yalo tabu se du kuai jutin se dei se du bobula se du itaukei du na vasommn vena Yalo tabn e kiya ga. ¹⁴Nivo tasi kiya e jiki vena yago e vo lem ga. ¹⁵Kodaki na kwa qu la, o an qu tasi jiki ni yago, ni qu tasi lima kodaki e jikai ikue ena jikai qu yago. ¹⁶Ia kodaki na kuaga qu bebe oi nu qu tasi jiki ni yago, nigh tasi yaloka ni mata e jikai na kua ikne e jikai qu yago. ¹⁷Kodaki vo yaloka ni maka qu yago tancoko, ena qui cava me rogo ke qu bebe? Kodnki qu bebe qu yago taucoko? Ena qai cava me gam ke? ¹⁸To iku vo tava na kalon qu yago amoko qu lala taucoko ne no vakiiya, me kodaki ne lemu lena. ¹⁹Ia kodaki e kiya ga e jiki tancoko, ivei na yago? ²⁰Lo ikne no lern e jiki, yo kiya ga na Yalo. ²¹Avo tasi nena ni knaya na mata vaqu ilima, o vo tasi yago vo ko au, se vequ ulu se vequ la, muin lo tasi yago vo ko an. ²²O vo kwalevn lern cake tabega eqoi, Ju vi jiki ni yago in vo numiya ni malumalumu eru vo yaga no. ²³Ia du vijiki ni yago tameoko, du vo numiya ni vo mata oken sara twga, ia iqo duvo vainkunkutahi niya no valern, ia du yago evo tasi lagilagi I du vo va lagilagi takiniya no Valeun. ²⁴Nivo tasi yago vedu jiki ni yago e lagilagi vainidin la na kalou vo tava me vivanvan tancoko na vijiki ni yago, e vo lenaiya mo numiya va leun izoi levu cake iqoi. ²⁵Me kua ni viburagi na yago, io mern vinanuni va lotoveta na vijiki tamoko. ²⁶Lo kodaki vo bura e kija e jiki, evo bura e jiki tancoko; se keye e jiki me dokai, se veki vata e jiki tancoko. ²⁷La o muton na yayo I karisito, e duidui e jiki taucoko. ²⁸Avo lesi jidru e vica na kalon vena soqosoqo leveni lotu, o tau na matai oran na apositolo, kai karna na Parofitor, kai katoln nai vavuvuli, ojioji oran na dau cakamanay qai nidru na soli vidru nai solisoli ni vacola nidm na tauvimate, oran na vivuke, qaini dun ne lenniyn, qai nidru na kila jiya natata tale e vica. ²⁹Eru vo apositolo tamcoko? Em vo parofitor tamoko? Eru vavunti tamcoko? Ern dan caka mana taucoko? ³⁰Evu renajiyn tancoko na solisoli ni vaida nidru na taurinate? Eun tata tancoko na vimataquonti tata? Evu vo laveiya na tata taucolo. ³¹Ia mutu vinajiya valevu na solisoli oka tamoke I la qu vo vatakilajiya vo kemndon na valanala vo lern cake na kua oka.

Chapter 13

¹Kodaki quvo tata taki nia ledru aui tata na tamata vata na tata ni agilosu, ka jikai voka yau na loloma, aqu vokodaki botoga na kaukaumea sa rogomai vata na lali vo tataqiriqiri. ²To kodaki quvo porofisai rewa, qu kilajia na kwataucoko ga eru cilo, vata na vuku taucokogo, io kodaki vono vokoyau quna vabaujia taucokoga, mequ kaudei ke na veiulu-ni-vanua, io vo jikai vokoyau na loloma, qu vo kwaya boto. ³To kodaki quvo votai lequ kwa taucokoga, k mequ vakanidru ke na dravudravua, kodaki quvo solia qu lala mequ kama, vo jikai vokoyou na loloma, vo jikai ni yaga voko yau. ⁴Vo dauvosojia vavalavu na loloma, vo yalooka, votasi vuvu na loloma; vo tasi tata doudou na loloma, e jikai ni viavia levu. ⁵Vo tasi tara na kwa tasi Kilikili qenia, e tasi vadaniana kwame lea ga, e tasi dau ocaoca e tasi dau yalobura. ⁶E tasi marautaki nia na kura, io e marautakinia na kwo jina. ⁷Vo ubiana kwa taucokoga vo vabaujia na kwo taucokoga, vo vanuinitaki nia na kwa taucokoga, vo vosojia na kwa taucokogc. ⁸Vo tasimdu na lea loloma, ia na porofisai, io ena laveye ga mai, ena dui tata e uqa, io ena mutu ga maina vuku, ena laveye ga mai. ⁹Idu vo kilajia va jikina, io duvo porofisai va jikina ga. ¹⁰Io ni vo yaco na kwataucoko ikwe, eno qai laveye gamai va jikina ga. ¹¹Niqu si luve, qu dau tata kodaki nai luve, aqu kila kwa kodaki nai luve, aqu dau vanananu kodaki nai luve; io niqu voyaco mequ tamata cola, qu vokoudei na kwavailuve. ¹²Io, nikua edu vodania e kodaki na jijiro na iloilo buwawa; io mai bere ena kodaki na vitolavi ina mataravotu, io nikua qu kilajia va jikinago, io mai bere qu vo kilajia me kodaki qu kilajia. ¹³To ikwe, vo no no vabaujia nai nuinui, na loloma, na kwa tolutolu ikwe, vo uasivi cake vuadru na loloma.

Chapter 14

¹Mutu vadaniya na loloma me mutu vinajiya tale ga na vinaka vayalo, me valevu na lemutu parofisai. ²Ia o kiya e tata ena tata kanikia e vo tasi tata vuwadru na tamata vua ga na Kalou ni tasi kiya e kiya e kilajiya; a qai kwa o kiya na vikwa e cilo tu e yaloga. ³Ia o kiya e parofisai e kwaya vuwadru na tamata me kodaki o kiya ga, a qai vavulicidru; a qai vacegunidru tale ga. ⁴Ia o kiya e tata ena tatakani kiya e vo kodaki ga o kiya, ia o kiya evo parofisai, e tautauvata qainidru na lewe ni lotu. ⁵Ia qu okajiya me mutu tata taucoko ga. Me valevu cake na lemutu Parofisai ni vo uwasivi cake o kiya e Parofisai, o kiya e kilajiya na tata kanikiya e levu. kodaki e kiya e jikai ni kilajiya na keya i balebale me vatorocaketaki ke o rau na i soqosoqo lewe ni lotu. ⁶Ia evo kodaki, ke na viwekani qu vo layaji vuwako mutou kodaki qu tata boto qu varaitakiniya; se na vuku, se parofisai se na vivavulici djina. ⁷Ia na vikwa e tasi cola e dau rogo; se na bitu ni vatagi se na api; kodaki e tasi tautauvata na keya rorogo, ena kilai vacava na rorogo e soliya na bitu ni vatagi vata na api. ⁸Ia e kodaki e rogo na tavui ni valu, qai tasi kilai na kwaya rorogo; o cei ena varautaki niya me lai valu. ⁹Evo kodaki ke o mutou, me kodaki me mutu cavujiya na tata e kilayi rewa, ena kilai vacava na kwa e laikwa no, mutu na tata ga vona cagi. ¹⁰Bara djina, nivo levu na tata i vuravura, e tasi e vaibalebale. ¹¹Ia kodaki aqu tasi kilajiya nai balebale ni tata, ina kwa e kanikiya o kiya e tata voko au. ¹²Evo kodaki ke o mutou, ni mutu okajiya na vikwa e vayalo; mutu vadaniya talega me mutu uwasivi ena vikwa e va torocake taki re nai soqosoqo lewe ni lotu. ¹³Ia o kiya e tata ena tata kanikiya me masu muni me kodaki na keya i balebale. ¹⁴Io kodaki qu masu ina kanikiya na tata evo masu qu yalo ga, evo vavuniya mequ numiya. ¹⁵Evo qai kodaki ivei? qu na masu vo qu yalo; qu na masu vo na lequ kilajiya muni, qu na sere mai qu vuniyaloga, qu na sere, mena kilajiya muni. ¹⁶Kodaki evo jikai ke, ni yo vaokaoka vo mu yalo ga, o na va"EMENT" va cava ena lemu vaokaoka o kiya eno veruyasa na tamata eru tasi vuku; nivo tasi kilajiya e kiya na kwa o kiya? ¹⁷Evo djina ga, evo vaokaoka vadodonu, ia evo jikai ni kiya sara na kwa o kiya. ¹⁸Aqu vo vaokaoka vuwa na kalou, ni qu kiya na kwa vuwako mutuo taucoko, ena tata takiniya na tata kanikiya e levu. ¹⁹Ia aqu vo okajiya valevu mequ kwaya vo na lequ kilajiya, e lima boto ga na tata ena kedru maliwa nai soqosoqo lewe ni lotu, mequ vavulicidru tale ga na tamata kanikiya, ia eru burajiya na jininaudolu na tata e kanikiya. ²⁰O mutou na viwekani; mutu na kuwani luvu yalai me mutu vuku; ina loma bura me mutu luvu yalai; ia me mutu tamata colacola oka. ²¹Evo volai ena vunau; aqu vo tata vuwadru na tamata ikwe, ve ru gusu na kwai vulagi; vata eru teberinigusu na vunitagi, ia ni vo kodaki ke eru vo qai tasi rogociko yau avo kwaya na ledu turaga. ²²O kiya, ikwe, evo vatakei vuwadru eru tasi vabaujiya na tata kanikiya e wara sese, ia evo jikai vuwadru na vabaujiya; ia na Parofisai e jikai ni kwa vuwadru nivo jikai na vabaujiya vuwadruga na vabaujiya. ²³Ia kodaki eru soqoni vata e kiya e yasa na lewe ni lotu taucoko, aru vo kala tata ena vimata qwali tata, aru vo lamai e vica na liyaliya e jikai na ledru vabaujiya, eru na tasi kwaya mutu vo liyaliya. Ia kodaki eru vo parofisai taucoko, a qai lamai e kiya e tasi vabaujiya evo tasi vuku; evo vacala ni dru ke o kiya vuwadru taucoko, ia avo valewai o kiya vuwadru taucoko. ²⁴Avo qai laidani taucoko na kwa e cilo ve yalo, ena kaere bale o kiya, qai masu vuwa na leya Kalou, ena qai kwaya vo nokoto vuwako mutou na Kalou. ²⁶Evo kodaki ivei o mutou na viwekani? nidu vo soqoni vata, mutu vo qulumiya yakiya na sere, evo vavuvuli evo vairaitakiniya na tata kanikiya, na laveji cake na tata, me vainaki na kwa taucoko me mutu oka ke. ²⁷Kodaki e kiya e tata ena tata kanikiya, me lewe ruwa, se lewe tolu ga, me ru vitaravi yakiya ga ia me kiya e lavejiya na tata. ²⁸Ia kodaki e kiya e tasi lavejiya na tata, me galu ga i vona i soqosoqo lewe ni lotu; me tata ga vainiya vuwa tale ga na Kalou. ²⁹Ia meru lewe ruwa se lewe tolu na Parofita meru tata, me qai lewaidru eru sivo. ³⁰E kodaki e vatakiya e kiya na kwa ve kiya, me nolo re o kiya e simata. ³¹Nivo rewa me du parofisai taucoko, io me mutu yakiya ga, me mutu vavulici taucoko, qai vacegui taucoko. ³²Ia eru vo kala rewajiya eru yalo na parofita vuwadru na parofita. ³³Nivo tasi vuni viocaji na Kalou; evo vu ga na vacegu ga, me kodaki e yaco ina soqosoqo taucoko na lotu. ³⁴Meru galu ga o rau na lemutu yalewa, ena visoqosoqo lewe ni lotu, nivo tasi lai kwai vuwadru meru tata, ia meru yalo malumalumu ga me kodaki na tata ni vunau. ³⁵Ia kodaki eru mata kilajiya e kiya na kwa, me ru kala tarogiya na ledru kala teigwane ledru were ni vo kwa ni vamaduwa me ru tata na lewa i vo na i soqosoqo lewe ni lotu. ³⁶E bara ni ko mutou na tauyavu mai ke na tata ni Kalou? se e bara vo yaco ga i vuwako mutou takiya ga? ³⁷Kodaki e kiya evo numiya ni vo parofisai, se e cola vayalo, me kilajiya re ni vo jiya i vavo ni Turaga na kwa qu volaiya yaji vuwako mutou. ³⁸Ia kodaki e kiya e tasi kilajiya, ia me kuwa ga ni kilajiya. ³⁹O kiya ikwe ra viwekani, me mutu qai okajiya me mutu parofisai, kuwa ni taroviya na tata kanikiya. ⁴⁰Ia me vai me rairai oka, na kwa taucoko, vata me vadodonutaki talega.

Chapter 15

¹Ia qu na varatakiniya yaji vunako mutou, lequ tokani, na apositolo nai tukutuku – oka taucoko a qu akwaya yaji vuwako mutou, na kwa a mutu ciqomiya vata qai niya na kwa a mutu tudei talega ke. ²Vata qai niya na kwa a mutu maroroi ke kodaki mutu na aqomiya na tata ni kalou aqu a kwaya yaji vuwako mutou, kodaki mutu na vabaujiya wale tuga. ³Ia niqu ro kwaya simata yaji vuako mutou na kwa aqu vo rewajiya, ni vo mate na karisito e na vuku ni ledu ralavala bura me kodaki na Vola Tabu. ⁴Ni o kiya a mate, ni o kiya a cola tale mai e oji e tolu na siga, me kodaki la volai I na vola Tabu. ⁵A qai lamai na kansito vua o Kifa, eji si qai lamai vuddru na Jirarua. ⁶Oji gi a qai lama, o kaya vuadru e sivijiya e lima na diau na leya I tokani va kiyaga e vica undru eru si cola no I kwe, la e vica vuadru eru va mate. ⁷A qai lamai o kiya vo Jemesa, vata qai nidru na apositolo. ⁸A qai lasilasi ni tamata me lamai dariya o yau, me kadake na I lure e sucu mai na gauna cala. ⁹Ni o yau na lasilasi takiya ni apositolo. Ni vo tasi yaga vuako yau mequ vatokai na apositolo, alejia niqu va buraburaniya na were-ni-lotu ni kalou. ¹⁰Ia e na leya loloma na kalou qu rewa ni notuke nikuwa, la na leya loloma e tasi vawelegele takiniya vuako yau. Ia niqu vo uasivi cake ga vuadru I na cakacaka, ia ni tasiniko yau takiya ga, la na loloma ni kalou e nokoto vuako yau. ¹¹Ia kodaki a yau, se o rau, madu na vorau mutu na vabaiya muni. ¹²Ia kodaki na Karisito e vunautakiriya ni vo tucake tale mai na mate, e cara a mutu kwa ni Jikai na vacolai tale ni mate? ¹³Ia kodaki a Jikai ni vacolai tale mai o rau na mate, e ra tasi rewa ni tucake tale mai na karisito na mate; ¹⁴Ia kodaki na karisito a tasi tucake tale mai na mate, ia na ledu kwaya no na tata ni kalou e vo kwa wale tuga, ia na lemutu vabaujiya e kwa wale tuga. ¹⁵Vata qai niya, o datou e na la I kwai tu datou na tanata girigiri e kwaya ro balejiya o Jisu, balejiya o daoy a do kwaya ni na kalou a va tucake tale niya mai na karisito o kiya; ¹⁶Ia kodaki na mate en tasi tucake tale mai, ena vu qai tasi rewa ni tucake tale mai ne karisito. ¹⁷Ia kodaki muni e tasi tucake tate mai na karisito, la na ledu vabaujiya e va kwa wale sara tuga, vata qai niya na ledu valavala bura e si no saratuga. ¹⁸Ia eru na rusa talega ra leya na Karisito, e ru vo moce tu. ¹⁹Kodaki du na vanvinui me yaga vuaka datou na karisito era cola I kwe, du na qai valoloma valeru sara mai vuadru na tamata taucoko. ²⁰Ia a qai tucake tale ga mai na mate ra karisito, e ra ro kedruu seru ga na mate tu. ²¹Ni qai vo va vunia na mate na tamata, vo qai vu ni tu cake tale mai na mate na tamata talega. ²²Ni vo mate taucoko ga e vuku o atama, e va vacolai taucoko talega e na vuku I karisito. ²³Ia na tamata akia me kalaki e vo tesi vua: Na Karisito, o kiya na kamatai ni seru, ia o rau eru vawili no vua eru na vacolai na leya la tale mai. ²⁴Na keya gioji era qai soli na lava vua na kalou, na leya Tamaya, Ni na qai raoji niya o kiya na I wea taucoko vata qai niya na kaikai. ²⁵E na vo lewai no ga o kiya me maumalumutaki bale re na meca taucoko e ruku ni la. ²⁶Na meca era qai vagi niya sara I bere na mate. ²⁷Ni vo vamaalumumu takiniya taucoko ga ra meca e ruku ni la. “Ia ra gauna era la I kwai ke” o kiya e vo biujiya na kwa taucoko, “e na matata ni ra tasi cavutjia o kiya na vamaalumumu taki vua na kwa taucoko ga. ²⁸Ia ni vo vamaalumumu taki eji vua na kwa taucoko ga, ena qai vamaalumumu taki talega na leya I lulve vua e vo vamaalumumu taki na kwa taucoko ga vua, me vo kwaia takiyaga na kwa taucoko ga na kalou. ²⁹Se na cara tale meru na vaveya o vau na vavitaio I na mate? Kodaki na mate e tasi vacolai tale mai, balejiya na cara e varitaio ilee vuadru. ³⁰Ia na cara ga? Datou du bolejiya na mate e ne vi yauwa taucoko ga? ³¹Veisiga taucoko ga qu sotaridru na vi kwa dredrei taucoko ga! Ni qu ra okaoka taki niko mutou, balejia na Karisito Jisu na ledu Turaga. ³²Kodaki e vatamata ga ra lequ veivala qai nidru na manumanu dauvikaji mai efeso, na cava na keya yaga nako au? Kodaki e na tasi tucake tale mai o rau na mate, medu kana ga vata qai niya medu somu, ni du na mete viqwata. ³³Mutu kuwa ni Vakwaisini taki nikoo-mutou me vainiko mutou”. ³⁴Mutu yodora mai me kodaki na dodonu, kuwa ni marurajiya no nai valarala bura. Ni vica vuwako mutou e tasi kilajiya na kalou. Aqu vo tata kedaki kwe me mutu vama dua taki. ³⁵Ia era kiya e na kwaya, “eru ne cola vacara tale mai na mate, ia na yago cava e n na lamai ke. ³⁶O mutou na tasi kilajiya tu e kiya ne kwa! Na kwa o teiya e ne tasi cola, e na tula ga na gaura e na vo mate. ³⁷Ia na kwa o iko Teiya, e ra tasi niya e yago djina, ia na sila botoga. Em rowa ni witji se kanikia tale na sila. ³⁸Ia ni vo solia na lalou e yago me kodaki ni vo oka vua, lai na sila yakia e yago vai niya. ³⁹Ia na teuve taucoko e tasi tautavata taucoko ga. Ia e kiya na lewe ni tamata, vata qai mya na lewe ni manumanu, vata qai niya na lewe ni mira, rata na lewe ni ika. ⁴⁰E va yago na lomalasi vata na yago ni vukavura. Ia na kiya, ga na I ukukuku ni yago ni lomalagi, ia na ukuuku ni yago ni vuravura e kanikiya tale. ⁴¹Ni vo kanikiya na ukuuku ni mata-ni-siga, ni kanikiya re ukuuku ni ula, ni kanikiya na ukuuku ni kalokalo I ni vo vasivi kalokalo e kanikiya tale. ⁴²Me kodaki talega ke na tucake tale mai mate. Ni vu tei, qai vuca; ni vo va tucake tale ni tasi ni vuca. ⁴³Ni vo ta osi vasisilataki I ni a va tucake taki I na vaiukuukutaki. Ni a tei, ni malumalumu: ni vo vatucake mai ni kaikai. ⁴⁴Ni a tei, ni yago djira ni tamata I ni qai va tucake tale ni vo kiya tale na yogo ni kodak na cola vayalo, kadaki e vo kiya na yago ni kodaki na cola ni vatamata, ia e na kiya talega na yago me kodaki na cola vayalo. ⁴⁵Me kodaki na la volai, “Ni a kamatai ni tamata a Atama me kodaki na tamata cola “Ia na lasilasi ni atama a vai me yalo e uni cola. ⁴⁶Ia ni tasi la simata mai ra cola vayalo, a cola vatamata, a qai bere na cola vayalo. ⁴⁷Na

tamata e vo mai vuvuravura, ni vo vuvuravura, ia ni vo lomalagi na tamata ni keya I karua, na Turaga. ⁴⁸Ni ru ro kodaki o rau na vuvuravura o rau na vuvuravura ni ru ro kodaki o kiya alega e valomalagi e rau eru vo valomalagi. ⁴⁹Ia ni du vo kodaki ruau na vuvuravura, ia nidu ra kodaki talega o rau na valomalagi. ⁵⁰Ia ni qu vo kwaya ikwe. O kemutou na lequ I tokani, ni vo dredrei ni rewajiya na matanitu ni kalou na yago e va lewe qai vadra I la era jikai talega ni yaco me tawa vuca rewa na kwa e vo vuca yewarewa. ⁵¹Tolaria, aqu vo vatakeya yaji vuako mutou na kwa cilo taki; Datou na tasi mate taucako, ia o datou du ra visau taucoko. ⁵²E idu na visau vasauri, nina sauriva du mata; ni vo uvi mai na davui I bere sara. Ni na tucake tale ra mate me tasi uvu tale, ia a datou du na visau. ⁵³Ni vo vaisulu na yago vuca ikwe me kuma tale ni vuca rawa, ena qai vaisulu na yago e mate ikwe me kuwa tale ni mate rewa. ⁵⁴Ia ni vo vaisullu gi ra yago vuca ikwe me kuwa tale ni vuca rewa, ni vo vaisulu gi na yago mate ikwe me kuwa tale ni mate rewa, em qai vayacori ke ra tata e volai, e vo gu ce o mate, a vo muduki sara. ⁵⁵O iko mate, I erei na lemu batji gaga? O iko bulubulu, I vei na lemu gumatua? ⁵⁶Na gumatua ni mate e valavala bura: Ia ra keya kaikai na valavala bura na vemo. ⁵⁷Ia me du vaokaoka takenya na kalou, o kiya e solia naka datou me du, “gumatua sara I na vuku ni ledu Turaga a Jisu karisito. ⁵⁸O kiya ga ikwe, o kemutou na lequ tokari, me mutu qai tudei sara, me mutu kura ni Yaraiajiya, me mutu vasivi cake I na cakacaka ni Turaga I ra gaura taucoko ga, ni mutu vo kilajiya ni ro Jikai ni kwa botoga na lemutu cakacaka e va vuku ni Turaga.

Chapter 16

¹Io, ina vuku ni soli me ledru eru vo lotu mai kalatiya mutu vaveya kodaki tale ga ke.² E na matai ni siga ni macawa, mutu tuvaniya na I yau e valu me no dei tu, me kodaki a vo vakalougataki ke o keya, me kuwa ni vatu na soli ni qu na layaji.³ Ni qu vo yaco yaji, o rau mutu okajiya qu na vatalajidru me mutu kau e yavalu nai vola vata qai niya na lemutu loloma tale ga Jerusalemi.⁴ Io kodaki e yaga mequ la tale ga o yau, eru na lavata qai niko yau.⁵ Io, qu na la vuwakomutou, ni qu vo laviya o Masitonia: no kau na lakovi I Masitoni.⁶ Io qu na ga vuwakomutou io, qu na tale ga qai niko mutou ina vi vula ni driwadriwa, me mutu meiko yau ke ina lequ la tu ina vanuwa qu la ke.⁷ Ni qu tasi mata no qai ni komutou ina lequ la tu ikwe; io qu vo nakijiya mequ no vata qai niko komutou kodaki e vo okajiya na Turaga.⁸ Io, qu na no ga mai Efeso me yacoviya na siga ni Penitiko.⁹ Ni vo dola tu vuwako yau na mataniwere levu qai yaga, eru vo lewe levu tale ga eru dau vikaji.¹⁰ Io, kodaki e vo lamai o timoci, mutu tolaviya me no vuwako mutou na tasi mamataku, no vo vaveya o kiya na cakacaka ni Turaga, me kodaki tale ga ke o yau.¹¹ O kiya me kuwa ke na tamata me beciya: io me mutu meiya e na vacegu, me la mai vuwako yau, no qai nidru na leya viwekani.¹² I na vuku I Apolosa na ledu weka, aqu vo masujiya valevu me layaji vuwako mutou qai nidru na viwekani: a vo tasi lomaniya me layaji vuwakomutou I na gauna ikwe io, e kiya na gauna oka vuwa; ena qai layaji¹³ Mutu vatawa no, mutu tudei ina vabaujiya, mutu tamata kaikai, mutu gumaikali.¹⁴ Me vai na kwa taucoko ga, mutu vaveya ena yalo loloma.¹⁵ Io, qu vo masuji komutou, na viwekani, (mutu kilajiya na lewe ni were mai Sitifana, ni vo jiya devu i Akaia, aru vo soliya vuwadru meru qwaravidru eru vo lotu.¹⁶ Me mutu vamaalumumu takiniko mutou vuwadru eru kodaki ikwe, vuwadru tale ga eru vivuke, qai dau cakacaka.¹⁷ Io, qu vo marau ina ledru lamai o sitifana vata o Forituneto vata o Akaiko niru vo vaveya na kwa e tasi rewa vuwako mutou.¹⁸ Ni ru vo vaceguniya qu yalo vata qainiya mutu yalo talega; o kiya me mutu qai kilajidru eru kodaki ikwe.¹⁹ E vo loloma tu yaji vuwako mutou na lewe ni soqosoqo lewe ni lotu mai Esia. vo loloma vale yaji vuwakomutou o Akuila vata o Pirisila ina Turaga qai nidru na soqosoqo lewe ni lotu ina ledru were.²⁰ Eru vo loloma yaji vuwakomutou na viwekani taucoko ga mutu viyabo vainiko mutou ina yalo e savasava.²¹ Eru vo loloma yaji vuwakomutou na viwekani taucoko ga. mutu viyabo vaini komutou ina yalo e savasava. O yau o Paula, aqu vo volaiya vequ lima djina na lequ loloma tu yaji.²² Kodaki e tasi kiya e lomaniya na Turaga o Jisu Karisito, me lai ocaji o keya vo lamai na Turaga.²³ Me no vuwakomutou na loloma ni Turaga o Jisu Karisito.²⁴ Me no vuwakomutou taucoko na lequ loloma ina vuku Karisito Jisu. Amen

2 Corinthians

Chapter 1

¹O au o Paula nai avositolo i Jisu Karisito, ina lewa ni Kalou vata o Jimoci o wekaqu, i vuwadru nai soqosoqo lewe ni lotu mai Koronica, vata o rau taucoko eru lotu no mai Akaia.² Me lemutou na loloma vata na vacegumai vuwa na Kalou o Tamada, qaneya na Turaga o Jisu Karisito.³ Me vaokaokataki na Kalou o keya o Tamaya na ledu Turaga o Jisu Karisito na Tama ni loloma, vata na Kalou ni vivacegui taucoko ga.⁴ O keya a vacegu niko madou ina lemadu rarawa taucoko ga, me madu vacegu nidru rewa⁵ Ia me kodaki nivo yaco valevu no vuwako madou na rarawa e vuku o Karisito, a vaceguniko madou valevu sara ga ke na Karisito.⁶ Ia kodaki madu vararawataki, na vikwa ikwe mo mutu vacegu ke qaneya me mutu vacolai muni ke.⁷ Ia e tudei na lemadu nuitaki niko mutou ni madu kilajiya ni mutu votai muni ina vivacegui.⁸ Mi madu a jikai ni okajiya na viwekani, mo mutu numidei niya na lemadu rarawa, a yaco mai vuwako madou nai Esia, ni madu a lai tavui valevu, e dredre ke madu vosojiya, ia madu a jikai djina jiya ni madu na cola.⁹ Ia o madou e kodaki ga ni madu vo lewai, me madu vo lewai me madu mate, ia me madu kuwa ga ni vararavi ke vuwako madou, vuwa ga na Kalou o keya a vatucake nidru mai na mate.¹⁰ O keya a vacolaniko madou mai na mate levu igina, ena vivacolai ga, o keya muni madu a vararavi ke ni vivacolai no ga.¹¹ Ni mutu a dauvivuke muni ina vimasulaki, me ru lewe levu ke eru vaokaoka ke me balejiko madou na vuku ni vikwa eya soli mai vuwako madou, me balejidru na lewe vuqa.¹² Ia ikwe na kwa madu marau ke, nai tukutuku madu vuni yaloga, nivo vai no na lemadu varau ni cola i vuravura ikwe ina yalo vata, qaneya na loma e djina vuwa na Kalou, e valevu sara vuwako mutou e jikai ni vuku vavuravura ina loloma ga ni Kalou.¹³ Ni jikai ni kwa e kanikiya madu vo volaiya i vuwako mutou, iqoi ga na kwa mutu wilikiya se kilajiya, ia madu vadjinajiya ni mutu na kilajiya me yacoviya nai vadevudevu.¹⁴ Me kodaki ga na lemutu kilajiko madou ga ina vikwa eso, ni madu vo lemutou mo mutu marau ke, me kodaki nio mutou muni lemadu vuni marau, ina siga ni Turaga o Jisu.¹⁵ Ia aqu vadjina jiya ikwe, aqu a numiya mequ na tamata vuwako mutou me yaco ke value vuwako na loloma.¹⁶ Mequ na qai biujiko mutou mequ layaji i Masitoniya, mequ na lesu tale mai Masitoniya i vuwako

mutou, mo mutu meiko au ina lequ yato yaji i Jutiya.¹⁷ aqu a numiya me kodaki ikwe aqu a lomaruwaruwa ke se jikai? se nakwa aqu a nakijiya vavuravura me nokoto ga ke vuwako au na "Io, io" vata na Jikai, me jikai"?¹⁸ Ia me kodaki ga na leya djina na Kalou, e kodaki muni ke na jikai ni io evo jikai ni jikai na lemadu kwa i vuwako mutou.¹⁹Nivo "jikai ni jikai" na lemadu vunau takiniya i vuwako mutou na Luve ni Kalou, o Jisu Karisito, "Io o madou vata o Silivenuse qaneyya o Jimoci, ovo vaveya ga me "Io".²⁰Nivo io na leya kwakwa ni yalayala taucoko ni Kalou e vuku ga, eru vo "Vaemeni" muni ga me balejiya, me vacaucautaki na Kalou me balejiko madou.²¹Ia o keya na Kalou eya vadeitaki niko madou vata o kemutou medu tu vata qaneyya na Karisito, o keya a lumujiko datou.²²O keya muni avo drega jiko datou, avo soliya ke vuwa yaloga na Yalo Tabu me keya i sau.²³Ia aqu na coviya na Kalou me lewakiya qu yaloga kodaki aqu jikai ni djina ni qu vo lomaniko mutou ga aqu na vaberebere taki niya na lequ layaji i Koronica.²⁴E jikai niko madou na vavitaliya takiniya na lemutu vabaujiya madu vukeiya ga ina lemutu reki ni mutu vo tudei ga ina lemutu vabaujiya.

Chapter 2

¹Ia aqu vo lewaiya kodaki ikwe qu yaloga, mequ kuwa ni yato tale yaji vuwako mutou ina vivararawataki. ²Ia kodaki ga aqu vararawa takiniya mutu yaloga, o cei ga me vamarautaki niko au, o keya takiniya ga aqu vararawataki niya? ³Ia aqu vo volaiya me kodaki ikwe i vuwako mutou, ke vararawataki niya mutu yaloga niqu a layaji me balejidru, evo dodonu ke mequ na marautaki nidru, aqu na vararavi ga i vuwako mutou nivo lemutou taucoko ga na lequ marau. ⁴Nivo rarawa valevu qu yaloga, e dereiya valevu na lequ cola niqu volaiya i vuwako mutou, e wawaji muni qu mata, mo mutu kuwa ni rarawa ke, mo mutu kilajiya ke nivo levu na lequ loloma i vuwako mutou. ⁵Ia kodaki e kiya e vavuniya lemutu rarawa, e jikai ga ni vararawataki niko au ga ia mutu kuwa ga ni bilitaki niya ga o mutou taucoko muni. ⁶Evo raujiya oka o kiya e kodaki ikwe na keya i sau, e cavajiya i vuwadru na lewe levu. ⁷E oka cake ke mo mutu kuwa ni ocajiya, no mutu vaceguniya ga, ke luvuciya o keya e kodaki ikwe na leya rarawa levu. ⁸O kiya ikwe aqu vo vamamasu jiko mutou ke, mo mutu vakwadjina takiniya na lemutu loloma vuwa. ⁹Na kwa ga ikwe aqu volaiya yaji ke vuwako mutou, mequ kilajiko mutou oka ke, se mutu na varorogo ina kwa taucoko ga se jikai. ¹⁰Ia kodaki mutu jikai ni ocajiya e kiya me balejiya e kiya na kwa, e kodaki muni ke o au, ia kodaki aqu jikai ni oca takiniya e kiya na kwa, o mutou ga aqu jikai ni oca takiniya e kiya na kwa, o mutou ga aqu jikai ni oca takiniya e mata na Karisito. ¹¹Me kuwa ni rewajiko datou o setani, nidu vo kilajiya oka tu na leya daulawaki. ¹²Ia niqu vo layaji i Tiroa ina vuku ni tukutuku oka o Karisito, eya dolaviya vuwako au na mataniwere na Turaga. ¹³E jikai ni vacegu no qu yaloga ni maru a tasi sota o Taito o wekaqu, aqu a tatai vuwadru, devu aqu layaji i Masitoniya. ¹⁴Me du vaokaoka no ga vuwa na Kalou, o keya a tuberi datou no ga ina reki, e yaca na Karisito, e vatakiya muni i vuwako madou na viyasana taucoko e garu oka na vikilai qaneya. ¹⁵Nio Karisito ga e vavuniya me madu garu oka ke e mata na Kalou, i vuwadru na vo vacolai no, i vuwadru muni na varusai no. ¹⁶Vuwadru na vavuniya na mate meru na mate muni, o rau muni na vaveya na vivacolai meru na cola muni, Ia o cei e rewajiya na vikwa ikwe? ¹⁷Ni madu jikai ni vitaliya takiniya na tata ni Kalou, me kodaki eru na tamata ikwe, ia madu vo kodaki ga nivu mai vuwa na Kalou, ina mata ni Kalou, madu vo tata ke e yaca o Karisito.

Chapter 3

¹Madu vo tekivu tale ni tukuniko madou? se yaga vuwako madou me madu kwa vuwako mutou e yavalu tale nai vola, me kodaki eru yavalu tale, se madu kwa kodaki mai vuwako mutou?² O mutou ga na lemadu i vola e volai tu madu yaloga, eru na wilikiya na tamata taucoko ga.³ E jiya i varaitaki ga ni mutu leya i vola o Karisito madu vo vaveya, e jikai ni volai ina wai volavola, e volai ga ina Yalo ni Kalou cola, e jikai ni niya na yataga ni watu, ia mutu yaloga ni yalo e malumu.⁴ Ia evo kodaki ga ikwe na lemadu vararavi no vuwa na Kalou me balejiya na Karisito.⁵ Ni madu vo jikai ni rewajiya vainiko madou, madu vakasamatakiniya ni rewa ga vuwako madou e kiya na kwa, ia evu no ga mai vuwa na Kalou na lemadu kaikai.⁶ O keya eya varautaki niko madou me madu jiya i talatala ni viyalalayaji vou, e tasi kodaki na vikwa e volai, e kwa vayalo ga, nivo iana vivamatei na kwa e volai no, ia e kwa ni vivacolai no kwa vayalo.⁷ Ia kodaki me yaco vata nai serua ni cakacaka evo vai ke na vivamatei, go volai se ceuji ina watu, eru vo jikai ni tolaviya rewa ke e mata o Mosese o rau nai luve ni Isireli ina vuku ni serau e mata, ia avu ladai yaji.⁸ Ena jikai ni uwasivi cake ke na i serau ni cakacaka vayalo?⁹ Io kodaki e kiya na serau ni cakacaka e lai ocaji, ena uwasivi cake valevu nai serau ni cakacaka ni vivadonui.¹⁰ Ia na keya i serau, avo jikai soji na keya i serau me vatautauvatataki vata nai serau e uwasivi cake.¹¹ Io kodaki e serau na kwa e biu no yaji, ena djina valevu cake nakwa e serau no mai nakwa eno vakiya no.¹² Ia nivo nokoto no vuwako madou nai nuinui ikwe, madu qai tata me macala sara.¹³ Ia madu jikai ni kodaki o Mosese e ubiya no e mata nai pulou, meru kuwa ni tolaviya matau e mata o rau nai luve ni Isireli ina ojioji nikuwa e biu no yaji.¹⁴ Ia e vakaikai taki eru yaloga, nivo nokoto no ga pulou, o keya me yaco na siga ikwe eya wili ke na viyalalayaji makawa, e jikai ni kaudai nio Karisito ga eya kaudai na pulou ikwe.¹⁵ Io nivo yacoviya na siga ikwe, nivo wili o Mosese, e nokoto no ga eru yaloga na pulou.¹⁶ Ia nivo saumaki ikwe vuwa na Turaga evo qai kaudai na pulou.¹⁷ Ia na Turaga ikwe ga na Yalo Tabu, ia evo sereki o keya e nokoto ma vuwa ma Yalo ni Turaga.¹⁸ Ia o datou taucoko ga, ni jikai ni taboi tu du mata, edu vo tolaviya no nai serau ni Turaga me kodaki ina iloilo, medu kodaki saraga o keya, nivo tubu cake no nai serau me uwasivi, me kodaki na Turaga o keya na Yalo Tabu.

Chapter 4

¹O keya nivo soliya vuwako madou na cakacaka ikwe, me kodaki na leya yaco vuwako madou na loloma, madu jikai sara ni vucesa ke. ²Madu vo biujiya dai na kwa e dauvivamaduwa taki, e jikai ni kwa ni lawaki na lemadu i varau, se madu vavitaliya takiniya na tata ni Kalou. ³Ia kodaki e cilo no lemadu i tukutuku oka, eru na cilotaki ga vuwadru na rusa. ⁴Vuwadru ga eru vamata gilogilo taki eru yaloga na kalou ni vuravura ikwe, eru vo jikai ni vabaujiya, me kwa muni ni kakarama jidru nai serau ni tukutuku oka ni leya i serau o Karisito o keya ga leya i yaloyalo na Kalou. ⁵Madu jikai ga ni vunautaki niko madou no, o Jisu Karisito na Turaga, vata o madou na lemutu tamata me balejiya o Jisu. ⁶Nio keya ga na Kalou a kwa mai mata me sina yaji na gilogilo me kakarama, me kakarama yaji na leya serau na Kalou, o keya a vatakeya e mata o Jisu Karisito. ⁷Ia na waqa qwele e nokoto no vuwako madou nai yau ikwe, evo vu mai vuwa na Kalou na kaikai mana e levu, me kuwa ga vuwako madou. ⁸Evo vuku na druwadruwa, is madu jikai ni rewai ke, madu a loma leqwa ga, ia madu jikai ke ni yalo lailai ke. ⁹Madu a lai vasesewani ke, ia madu jikai ga ni biu dai mai, madu a valutui bale, is madu jikai ga ni varusai ke. ¹⁰Madu a dagiya madu yago ina visiga taucoko na leya mate o Jisu, me vatakei muni ke, na leya cola o Jisu i madu yago. ¹¹Ni madu vo soli no i na visiga, o madou na vo cola no, me madu mate e vuku o Jisu, me vatakei muni ke nivo mate o Jisu i du yago nivo mate rewa. ¹²Evo kodaki muni ke, leya daucakacaka vuwako madou na mate, is na cola ga vuwako madou. ¹³Ia nivo nokoto no vuwako madou na yalo ni vabaujiya igi, me kodaki na kwa e volai, Aqu vabaujiya o keya ikwe qu vo tata ke, ¹⁴madu vo vabaujiya muni, o keya ikwe madu vo tata ke, nidu vo kilajiya o keya a vatucakeniya cake tale na Turaga o Jisu, ena vatucake niko datou tale qaneya o Jisu ena vatakiko madou qaneko mutou. ¹⁵Nivo yaco ikwe me balejiko mutou na kwa taucoko me varokorokotaki valevu cake ke na Kalou ina loloma e levu sara niru vo vaokaoka o rau na lewe levu. ¹⁶Ina vuku ni vikwa ikwe madu jikai ni vucesa, ia kodaki meru na rusa full yago i sau, ena vavou taki na tamata du yaloga ina visiga taucoko. ¹⁷Ia na ledu rarawa e mama, ana balavu valailai ga, ena vayaconiya vuwako datou na kakarama levu e uwasivi sara valevu me tawa mudu. ¹⁸Nidu vo jikai ni vanumiya no na vikwa e laidani mai, na vikwa ga e jikai ni laidani mai nivo laidani ga valailai na vikwa e laidani mai, ia e jikai ni mudu na vikwa e jikai ni laidani mai.

Chapter 5

¹Ni madu vo kilajiya, kodaki e vo rusa na lemadu were va vuravura o keya e va cevaceva, e vo kiya na lemadou e la mai vuwa na Kalou, na were e jikai ni vai I na lima, e jikai ni rusa rewa, mai lomalagi. ²O madou madu vo vutu I na yago I kwe, madu oka jiya sara me vai sulutaki na lemadu were mai lomalagi. ³ kodaki madu vo vai sulu, madu vo jikai ni lai dani tale me jikai na lemadu i sulu. ⁴Ni madu vo vutugu, o madou na nokoto I na were va cevaceva, ni madu vo biliraki: ni vo jikai ni luvajiya ikwe, me madu vai sulu mai, me madu vodrogiya na kwa e mate rewa me cola. ⁵ E vo niya na Kalou e varautaki niko madou ina kwa ikwe, o keya e soliya muni vuwako madou na Yalo Tabu me niya nai sevu. ⁶O keya ikwe madu doudou no ke, no madu vo kila jiya ni madu no I na yago, madu vo wase qeiniya na Turaga: ⁷ (madu vo la vali ina vabaujiya, e jikai ga ni daniya). ⁸Madu vo doudou no ga, madu oka jiya cake me madu wase qeiniya na yago, qai no qaneya na Turaga. ⁹O keya I kwe madu dau va tovoliya ke, se madu no vata, se wase kiya kani kiya, me madu oka ga vuwa. ¹⁰ Ni du vo lai dani o datou taucoko ga I na mata ni nono ni vi lewai o Karisito; medu rewa jiya yakiya na I sau ni kwa e vaveya du yago, me kodaki na vi kwa e vaveya o keya, e oka se bura. ¹¹Ni madu vo kila jiya na leya vi va mataku na Turaga, madu va mamasu jidru na tamata; madu vo vatakeya vuwa na Kalou; aqu vo va djina jiya muni ni madu vo vata keya na lemadu lewaiya I yaloga. ¹² Madu vo jikai ni kwa balejiko madou vuwako mutou, madu vo soliya ga vuwako mutounankwa me mutu marautaki niko madou ke, me yavalu ke na kwa me mutu kwa vuwadru e ru dokaidru I na kwa e va rairai boto ga, e jikai I na kwa ni yalo. ¹³Kodaki madu vo sesewa, e kwa ga vuwa na Kalou; kodaki madu vo yalo makuga, e kwa ga balejiko mutou. ¹⁴ Ni vo rewa jiko madou na leya loloma o Karisito: no madu vo lewaiya me kodaki I kwe, kodaki e mate e kiya me balejiya na tamata taucoko ga, eru vo mate taucoko ga; ¹⁵ a vo mate o keya balejidru na tamata taucoko ga, meri kuwa ni cola no me yaga vuwadru ga, o rau eru cola, meri yaga ga vuwa o keya e mate balejidru na tu cake tale. ¹⁶O keya I kwe madu qai jikai ni dokaiya ke e kiya na tamata I na kwa balejiya na kwa va yago; e djina ga madu dokaiya o Karisito I na kwa va yago, a qai jikai tale ni madu dokaiya ke. ¹⁷ Kodaki e no qaneya na Karisito e kiya na tamata, e qai buli vou: a vo la dai na vi kwa makawa; daniya vo yaco me vou na kwa taucoko ga. ¹⁸ A la mai vuwa na Kalou na kwa taucoko ga, o keya e va oka niko datou qei niya balejiya na Karisito, a soliya vuwako madou me madu vunautaki niya na vi okaji; ¹⁹ me kodaki I kwe, a vaveya na Kalou, me va okataki niya o vuravura vuwa ga bale jiya o Karisito, e jikai ni wilikia vuwadru na ledru I varau bura; a soliya vuwako madou na I tukutuku ni vi okaji. ²⁰Madu vo cava ke me madu niya na leya I talatala o Karisito, me kodaki la va masu jiko mutou na Kalou ve madu gusu: o madou na I sosomi o Karisito, madu vo va mamasu, me mutu vi okaji na Kalou. ²¹ O keya e jikai vuwa na bura e qisiya o keya me jiya I soro ni ledu varau bura; me vai ke vuwako datou na vo va donu ni Kalou balejiya.

Chapter 6

¹O madou no madu vo cakacaka vata qaneya, madu vo va kaikaitaki niko mutou me mutu kuwa ni vatawayagataki niya na loloma ni Kalou. ² (A vo kwa o keya, aqu vo varorogo jiko I na gauna ni vi okaji, io na gauna ni cola aqu vukeiko: daniya, i kwe na gauna ni vi okaji; daniya, na siga ni cola ni kuwa I kwe.) ³ Madu jikai ni vi vataucagetaki niya e kiya I na kiya na kwa, me kuwa ni bilitaki ke e kiya na cakacaka vai talatala: ⁴na kwa taucoko ga madu va djinadjina ke ni madu jiya I talatala ni Kalou, e dau vosojiya sara, I na kwa rarawa, I na vi va saurarataki, I na yaluma, ⁵ i na virubilaki, na biu I na vi were ni vi vesu, I na marau, I na cakacaka, na dau yadra, na dau lolo; ⁶ I na I varau savasava, na vuku, I na vosojiya va balavu, na yalo loloma, na yalo tabu, I na loloma e jikai ni varau bura, ⁷ I na va vuvuli djina, I na kaikai ni ni Kalou, I na I yaragi ni varau dodonu I na lima I matau qei niya I mawi, ⁸ ni madu va rokorokotaki no se madu jikai ni dokai, ni madu vo rogo oka no se rogo bura: ni madu vo kodaki na vi vacolai, ia madu vo djina ga: ⁹ e kodaki madu vo jikai ni kilai, io e kilai oka; e kodaki o rau na mate, io daniya, madu vo cola no; madu kodaki o rau na lai ocaji, e jikai ni va mate; ¹⁰ madu kodaki madu rarawa, io madu marau no ga; kodaki madu vo dravudravuwa, madu vo va vutuniyautaki nidru na lewe levu; e kodaki e jikai vuwako madou e kiya na kwa, ia e no vuwako madou na kwa taucoko ga. ¹¹ mutou na kwai Koronica, e dogaga madu gusu vuwako mutou, e vo va levutaki madu yalo. ¹² Mutu jikai ni leqwa balejiko madou, mutu leqwa ga balejiko mutou. ¹³ Me vi sautataki na kwa I kwe, (aqu qai tata kodaki vuwadru o luvequ,) mutu yalo levu muni o mutou. ¹⁴ Mutu kuwa ni vi tokoni kani kiya qeinidru na vabaujiya: eru vi tokoni va cava na yalo dodonu qeinidru na jikai ni yalo dodonu? se ru vi wekani va cava na kakarama qei niya na gilogilo? ¹⁵ se ru vi okaji va cava na Karisito qei niya o piliali? se ru vai tavi va cava o keya e vabaujiya qei niya o keya e jikai ni vabaujiya? ¹⁶ se ru va cava na were ni Kalou qei niya na vi matakau? nidu jiya were ni Kalou cola; me kodaki a kwa na Kalou, qu na no veru yaloga, a yato no ke; qu na ledru Kalou, eru na lequ tamata. ¹⁷ O keya I kwe mutu qai la dai mai vuwadru, mutu tawase tu, e kwa na Turaga, mutu kuwa ni vaveya na kwa e jikai ni savasava; Qu na qai vabaujiko mutou, ¹⁸ qu na cava me lemutu momo, e na cava me niya o luvequ teigwane qei niya o luvequ yalewa, a vo kwa na Turaga kaikai sara.

Chapter 7

¹O keya I kwe mutu na lai lomani, ni vo qai no vuwako datou na tata ni yalayala I kwe, medu va savasavataki niko datou mai na duka taucoko ga ni yago qei niya na yalo, medu vaveya sara na kwa savasava I na matakū vuwa na Kalou.²Mutu dolaviya mutu yalo vuwako madou; madu jikai ni vacala niya e kiya, madu jikai ni va bura niya e kiya madu jikai ni sugu jiya na leya I yau e kiya.³ E jikai ni tata ni vi bilitaki na lequ tata I kwe niqu vo kwa devu I mata, mutu vo nokoto ve madu yalo medu cola vata medu mate vata.⁴ E vo levu na lequ doudou niqu vo tata vuwako mutou, qu vo marautaki niko mutou va levu; qu vo vuwa sara I na vacegu, qu vo marau va levu sara I na lemadu rarawa taucoko ga.Ni madu vo cava I⁵Masitonia, e jikai ni vacegu madu yago, a madu va rarawataki ga I na kwa taucoko ga; I sau e vai ke na vivala, I yaloga e nokoto ke na matakū.⁶ Io na Kalou, o keya e vacegu nidru na va reba bale, a va cegu niko madou ni la mai o Taito;⁷ e jikai boto ga I na la mai, I na leya vi vacegu muni a vacegu ke o keya balejiko mutou, a kwa vuwako madou na kwa mutu okajiya, na lemutu tagi, na lemutu loloma katakana vuwako au; qu bo marau va levu ke.⁸E djina ga qu va rarawataki niko mutou I na I na I vola, is qu jikai ni vi vutuni ke, aqu vo vutuni ga I mata; niqu qai daniya ni va rarawataki niko mutou na I vola igi, io a balavu va lailai ga.⁹ A qu qai marau, a jikai ga ni mutu va rarawataki, ni mutu rarawa ga I na vi vutuni: no mutu va rarawataki me kodaki na yalo ni Kalou, me kuwa ni lavele vuwako mutou e kiya na kwa balejiko madou.¹⁰ Na rarawa e kodaki na yalo ni Kalou e vaveya na vivutuni I na cola igi e jikai ni vi vutunitaki niya tale: na rarawa va vuravura e va yaco niya na mate.¹¹Io daniya, na kwa ga I kwe, io, na lemutu va rarawataki kodaki na yalo ni Kalou, e va tubu niya vuwako mutou na gugumaikali! io, na va savasavataki niko mutou, io, na ocaoca, io, na matakū, io, na oka jiya va levu, io, yalo katakata, io, na vanumiya na bura!Na kwa taucoko ga mutu va djina jiya ni mutu jikai ni cala I na kwa igi.¹² O keya I kwe, niqu vo volavola vuwako mutou, aqu jikai ni volavola e vuku e vaveya na kwa bura igi, se vuku ga e va buraburataki, me vatakei ga vuwako mutou na lemadu daunumiko mutou I na mata ni Kalou.¹³O keya I kwe madu vo va cegu ke; na lemadu vi vacegu muni madu marau va levu cake I na leya o Taito, e vo vacegu e yalo balejiko mutou taucoko ga.¹⁴ Kodaki qu va caucautaki niko mutou vuwa e yavalu na kwa, qu jikai ni qai maduwa ke; me kodaki ni vo djina na kwa taucoko ga a madu kwa vuwako mutou, e lai dani muni ke me djina na lemadu va caucautaki ve mata o Taito.¹⁵E kwa levu sara na leya loloma vuwako mutou, e numiya o keya na lemutu talai rewarewa taucoko ga, ni mutu vo vacegu I na matakū qei niya na saqanini.¹⁶ A qu vo marau niqu vararavi vuwako mutou I na kwa taucoko ga.

Chapter 8

¹Madu vo vata keya vuwako mutou na vi wekani, na loloma ni Kalou a soliya vuwadru na vi soqosoqo lotu mai Masitonia; ²Eru va tovoliya no I na kwa rarawa e levu sara na ledru marau, e kwa kani kiya na ledru dravudravuwa e oka cake va levu na ledru loma solisoli. ³Aqu va djinadjina niru soliya, me kodaki na kwa eru rewa jiya, io, e oka cake I na kwa eru rewa jiya, e niya ke eru yalo; ⁴aru va masu jiko madou valevu me madu kau na kwa-ni-loloma, me vi maliwai qeinidru na cakacaka loloma vuwadru eru lotu. ⁵E jikai ni kodaki na lemadu vakasama, eru solidru re vuwa na Turaga, vuwako madou muni me kodaki e yalo na Kalou; ⁶a madu masu jiya ke o Taito, e kodaki ni tekivu niya o keya, me jiniya tate ga vuwako mutou na cakacaka loloma muni I kwe. ⁷Kodaki ni vo levu sara vuwako mutou na kwa taucoko ga, na vabau jiya, qeiniya na tata, qeiniya na vuku, qeiniya na gumaikali taucoko ga, qeiniya na lemutu loloma vuwako madou, me levu sara vuwako mutou na cakacaka loloma muni I kwe. ⁸Qu jikai ni cavu jiya na I varo, qu tata ga bale jidru eru ya alu eru gumaikali cake, mequ va tovoliya muni na djina ni lemutu loloma. ⁹Ni mutu vo kila jiya na loloma ni Turaga o Jisu Karisito, e vutuniyau o keya, a qai yaco me dravudravuwa balejiko mutou, me mutu vutuniyau mai balejiya na leya dravudravuwa. ¹⁰A qu vi vavulici ga I na kwa I kwe: e kilikili qaneko mutou na kwa I kwe, mutu tekivuniya I mata, mutu jikai ni vaveya boto, mutu gumaikali muni ke a devu yaji e kiya na yabaki. ¹¹Io I kwe, mutu qai vaveya sara; me kodaki a mutu gumaikalitaki niya na vaveya, me qai jini kodaki ke na kwa e rewa. ¹²Kodaki e no tu na mata vaveya, e lai okaji me kodaki na kwa e no tu ve kiya, e jikai ni kodaki na kwa e jikai tu vuwa. ¹³E jikai meru vacegu o rau na tamata kani kiya, me va bibitaki o mutou: ¹⁴me va tautauvata ga, me raujiya na ledru dravudravuwa na lemutu I yau levu I na gauna I kwe, me raujiya muni na lemutu dravudravuwa muni I na ledru I yau levu: me rewa ke na vi va tautauvatataki: ¹⁵me kodaki na kwa e volai, ekeya soqonijiya va levu e jikai na kwa e no vuwa; o keya e soqonijiya va lailai e jikai na kwa e lavele vuwa. ¹⁶Me vai na va okaoka vuwa na Kalou, o keya a vatubuniya ve yalo o Taito me dau numiko mutou kodaki I kwe. ¹⁷E djina ga e vabaujiya na lemadu va mamasu; ni vo gumaikali sara vai niya ga, a la ke vuwako mutou. ¹⁸Madu vatala jiya vata o wekadatou, o keya e rogo oka vuwadru taucoko ga na vi soqosoqo lotu balejiya na I tukutuku oka; ¹⁹e jikai ni o keya ga I kwe, e djigitaki niya muni o keya o rau na vi soqosoqo lotu me madu la vata ni vo vai na cakacaka loloma I kwe, me va rokorokotaki ke na Turaga, me lai dani ke na ledu gumaikali muni. ²⁰madu vo mata taroviya ga, me kuwa ni kiya e bibitaki niko madou balejiya na I yau levu I kwe madu oga ke: ²¹no madu vo numiya na kwa e dodonu, e jikai ve mata na Turaga, ve ru mata muni na tamata. ²²Madu vo vatala jiya o wekaqu muni qanedru, o keya madu vo daniya va levu e gumaikali I na kwa e levu, e qai gumaikali va levu sara, e va djina jiko mutou va levu. ²³Kodaki e tarogi o Taito, na lequ I to o keya, e vuke iko au I na cakacaka balejiko mutou: o rau muni o wekaqu, left jiya I talatala ni soqosoqo lotu, o rau e varokorokotaki ke na Karisito. ²⁴O keya I kwe me mutu qai vata keya vuwadru, be ru mata muni na vi soqosoqo lotu, na I va djinadjina ni lemutu loloma, qei niya na lemadu va caucautaki niko mutou.

Chapter 9

¹I na vuku ni cakacaka loloma, vuwadru eru vo lotu, e jikai ni yaga mequ volavola ke vuwako mutou: ² niqu vo kila jiya na lemutu gumaikali, aqu va caucautaki niko mutou ke vuwadru na kwai Masitonia, io, ni vo varau devu tu o Akaia na yabaki kiya; a va tabatabaki nidru na lewe levu na lemutu yalo katakata. ³Aqu vo vatala jidru yaji na vi wekani, ke va weleweletaki na lemadu va caucautaki niko mutou me bale jiya na kwa I kwe: io me kodaki ga aqu kwa, me varau tu: ⁴ ke ru la qaneko au eru yavalu na kwai Masitonia, ke daniko mutou ni mutu tasi varau tu, o madou(me kwa ni cavu jiko madou,) madu na maduwa balejiya na vi va caucautaki doudou I kwe. ⁵ O keya I kwe e kodaki ni dodonu mequ masu jidru na vi wekani, meru simata yaji vuwako mutou, meru varautaki niya re I mata na lemutu loloma a tatataki I mata, me varau tu re o keya, me kodaki na kwa ni loloma, me kuwa ni kodaki na domo kocokoco. ⁶Io ikwe, o keya e ceburaki niya valailai, e na musukiya valailai; o keya e ceburaki niya valevu, e na musukiya tale ga valevu. ⁷ Meru kala soliya me kodaki na kwa e okajiya o keya yakiya ve yalo; me kuwa ni voraki se nivo vasaurarataki, o keya e soliya ina marau e okajiya na Kalou. ⁸E rewarewa vuwa na Kalou me valevu niya vuwako mutou na kwa-ni-loloma taucoko ga: me no vuwako mutou na visiga na i yau taucoko ga e yaga ina kwa taucoko ga, me mutu oka cake ke ina cakacaka oka taucoko ga. ⁹Me kodaki na kwa e volai, evo kala dainiya o keya; e dau soli kwa vuwadru na dravudravuwa, e no dei e jikai ni mudu na leya i varau dodonu. ¹⁰O keya e dau soliya na sila vuwa na dau ceburaki qeiniya na madrai me lai kana, e soliya re na sila vuwako mutou me levu, e va levu niya na vuwa ni lemutu i varau dodonu. ¹¹ Me mutu vavutuniyautaki ina kwa taucoko ga, me mutu vaveya ke na loloma taucoko ga, e vai ke vuwako madou na va okaoka vuwa na Kalou. ¹²Ni vo vai na cakacaka ikwe e jikai ni varautaki boto na ledru na dravudravuwa eru vo lotu, e vo tubu cake valevu tale ga ke na vaokaoka valevu vuwa na Kalou. ¹³Ni mutu vo va tovolei ina cakacaka ikwe, eru varokorokotaki niya na Kalou ni mutu vo kwa ke na lemutu talai rewarewa i nai tukutuku oka qeiniya o Karisito ina vuku muni ni cakacaka loloma levu ikwe vuwadru, vuwadru muni na tamata taucoko. ¹⁴O rau muni eru masulaki niko mutou, e dau lomaniko mutou ina vuku ni loloma levu ni Kalou ni no qaneko mutou. ¹⁵Me vai na va okaoka vuwa na Kalou me balejiya na leya i solisoli e tasi lai kwai rewa.

Chapter 10

¹O au o Paula, qu masu jiko mutou ina yalo e malumalumu qeiniya na yalo maluwa o Karisito, o au qu vo malumalumu, ni qu no vuwako mutou, ni qu doudou ni qu no kanikiya. ²Io, qu va masu jiko mutou mequ kuwa ni doudou ni qu no qaneya na kaikai, qu numiya ke mequ doudou vuwako mutou e yavalu, o rau eru va numiko madou ni madu jiya i varau vayago. ³E vo djina ga ni va yago na lemadu cola, madu jikai ni vala me kodaki na i varau vayago: ⁴E jikai ni kwa vayago na lemadu i yaragi, e vo kaikai ga na vuku ni Kalou me talaraki ni ke na banivalu kaikai. ⁵Evo basulaki niya na vi numiyaki niya qeiniya na yawa i yata taucoko ga e va levutaki me vorajiya ke na Kalou, e vo vamaalumalumu niya na numiya taucoko ga me talai rewarewa ke vo Karisito. ⁶Madu vo varau tu me madu saumiya na talai dredrei taucoko ga, ni na vai na lemutu talai rewarewa. ⁷Mutu vo lewaiya na kwa e rairai? kodaki e kiya e vadjina jiya nivo leya o Karisito o keya, me numiya muni ikwe o keya, me kodaki ni leya o Karisito o keya, madu vo leya muni o Karisito e kodaki tale ga ke. ⁸Kodaki qu vo dokaiko au va levu me balejiya na lewa avo soliya mai vuwako madou na Turaga, me mutu vatatataki mai ke, e jikai ga me mutu varusaike, qu na tasi vamauduwataki. ⁹Mequ kuwa ni kodaki ni qu va mataka ciko mutou ina lequ i vola. ¹⁰Niru kwa, "E bibi na kaikai ni leya i vola; ni vo malumalumu ni no vuwako datou, E kwa wale na leya tata." ¹¹Me qai numiya na kwa ikwe, o keya e kodaki ke, niru na tautauvata ga, na lemadu tata ina i vola ni madu no kanikiya, qeiniya na lemadu i varau nidu no vata ga. ¹²Ni madu jikai ni doudou ni madu wilikiko madou vata qanedru eru yavalu se me madu va tautauvatataki nidru vainidru, eru jikai ni vuku. ¹³O madou, madu jikai ni valevu niko madou i na vi kwa e oka i na i varau, me kodaki ga na i varau ni yalayala e votaiya vuwako madou na Kalou, na i varau me madu cava ke vuwako mutou. ¹⁴Ni madu jikai ni sivijiya na lemadu i yalayala, me kodaki ni madu jikai ni yacoviko mutou no. Madu yacoviko mutou muni i na i tukutuku oka qeiniya o Karisito. ¹⁵Madu jikai ni dokaiko madou i na vikwa e oka cake i na i varau, me balejiya na ledru cakacaka na tamata kanikiya; madu vo nuinui ga, nivo valevutaki no na lemutu vabaujiya madu na valevutaki ke vuwako mutou me kodaki na lemutu i yalayala me madu oka cake. ¹⁶Me madu vunautakiniya na i tukutuku oka e yasa e oka cake mai vuwako mutou, me madu kuwa ni valevu niya vuwako madou balejiya na yalayala ni tamata kanikiya, i na vi kwa e varautaki tu vuwako madou. ¹⁷"O keya e tata doudou, me tata doudou balejiya na Turaga." ¹⁸E jikai ni vabau o keya e kwa balejiya, e vabau ga o keya e kwa na Turaga.

Chapter 11

¹Aqu vo kodaki mo mutu vosojiko au, niqu vo lialia valailai, ia mutu vosojiko au ga. ²Niqu vo lomaniko mutou sara me kodaki na loloma ni Kalou niqu vo varautakiniko mutou vuwa me mutu viwajini, mequ vatakemutou vo Karisito e kiya na vulau savasava. ³Ia, aqu matak, ke kiya na kwa e vacabuiya mutu yaloga, na keya djina, vata na kea savasava vuwa o Karisito, me kodaki na keya vacalai o Ivi i mata na gwata ina leya lawaki bura. ⁴Ia e dodonu ga me mutu vosojia eya qai lamai, kodaki e vunautaki niya e kanikiya tale na Kalou, o keya madu jikai ni vunautakiniya i mata se ena yaco tale vuwako mutou e kanikiya tale na yalo, o keya a jikai ni yaco vuwako mutou i mata, se kanikiya nai i tukutuku oka, mutu a jikai ni vabaujiya i mata. ⁵Niqu vakasamataginiya aqu jikai ni lailai bale mai vuadru nai apositolo eru vo uasivi cake. ⁶Ia kodaki aqu jikai ni gusu makuga, e nokoto noga vuwako au na vuku ia madu vo jiya i varautaki i vuwako mutou ina vikwa taucoko. ⁷Aqu na vo cala ke niqu vamaalumumu niko au mo mutu valemulevu ke, niqu vo vunautakiniya vuwako mutou na i tukutuku oka ni Kalou mutu jikai ni voli ke? ⁸Aqu a vadravudravutaki nidru na lewe ni soqosoqo lotu tale eso, niqu voli vuwadru, mequ na vaveya ke na kemutu cakacaka. ⁹Ia niqu a nokoto no vadravudravuwa qaneko mutou, aqu jikai ni vaoga niya e kiya niru vo soliya na kwa me raujiko au ina lequ dravudravuwa, eru vo lamai o rau mai Masitonia, ia ina kwa taucoko ga aqu vadaniko au mequ kuwa ni oga niko mutou, ia aqu na kodaki no ga ikwe. ¹⁰Me kodaki niqu jikai ni djina e mata na Karisito ena jikai ni tarovi na lequ tata doudou ina kwa ikwe ina yasayasa va-Akaia. ¹¹Ina vuku ni cava? niqu jikai ni lomaniko mutou? E kilajiya na Kalou. ¹²Ia na kwa aqu vaveya, aqu na vaveya no ga, mequ na yalaniya ke na vu i vuwadru na okajiya djina meru na daniya meru na kodaki o datou ina kwa eru na valemulevu nidru ke. ¹³Ni ru vo jiya apositolo girigiri o rau na kodaki ikwe, eru vo tamata daucakacaka vivakaisini eru vo vamataliya taki nidru meru jiya apositolo i Karisito. ¹⁴Ia e jikai ni kwa e vivakurabuitaki ikwe, nivo vamataliya taki nidru o Setani me jiya agilosi ni kakarama. ¹⁵O kiya ikwe e jikai ke ni kwa levu meru vamataliya taki oi rau nai talatala ni valavala dodonu, ia na ledru i cavacava ena kodaki na ledru cakacaka. ¹⁶Mequ kwa tale, me kuwa ni kiya tale na tamata me numiya niqu lialia, ia kodaki e numiya e kiya me kodaki ikwe, mutu vosojia ga na lequ lialia, mequ valemulevu niko au ga valailai. ¹⁷Na kwa ikwe aqu kwa, aqu jikai ni kwa me kodaki na kwa ni Turaga me kodaki ga na kwa lialia, niqu vo valemulevu niko au na lequ tata doudou. ¹⁸Ni ru vo levu eru valemulevu nidru ga vayago, o au muni aqu valemulevu niko au. ¹⁹Ni mutu vo reki, mo mutu vosojidru o rau na lialia, ni mutu vo vuku. ²⁰Ni mutu vo vosojiya ga, kodaki a vabobulataki niko mutou e kiya, kodaki e vadravudravu niko mutou e kiya, kodaki e kiya e valemulevu niya e kiya kodaki e kia e sabiciya mutu mata e kiya. ²¹Aqu vo tata me kodaki niqu vo beci, me kodaki niqu vamaalumumu. Ia kodakine kiya e doudou ina kiya na kwa, aqu vo doudou muni ke. ²²O rau muni na Ipiriu? o au muni. Eru jiya nai luve ni Isireli? o rau muni eru jiya lai kawakawa o Eparama? o au muni. ²³Eru jiya leya i talatala na Karisito? (aqu vo tata no me kodaki na lialia), aqu vo uasivi cake, aqu daucakacaka valemulevu cake, aqu dau lai yaviji valemulevu sara, aqu dau nokoto no valemulevu ina werenivivesu, aqu voleka ke ni mate. ²⁴Aru a yavijiko au valima o rau na Jiu, aru ravulaki niko au e tau vatolusagavulu ka ciwa. ²⁵Aqu a warolaki vatolu, aru vavirilaki niko au vakiya ina vatu, ina lequ visokoyaki no aqu a mata vatolu, aqu a nokoto no i yaloga na nubu me bogi kiya vata me siga kiya. ²⁶Aqu a viyato yaki no valemulevu, aqu a bura ina viuciwai, aqu bura vuwadru na daudriva, aqu vo bura ina yaloga ni rara, aqu vo bura ina yaloga ni vikaikai, aqu vo bura e yaloga ni wasawasa, aqu vo bura vuwadru na viwekani girigiri. ²⁷Aqu vo wale qu daurawarawa, aqu dau yadra valemulevu, aqu dau mata kana dau mata somu, aqu dau lolo e levu na gauna, aqu a dau kakasali luvawale muni. ²⁸Ia evo jikai ni wili na vikwa e sivo, iqoi muni na vikwa aqu vo lai tavui ke ina visiga, mequ dau numidru taucoko na visoqosoqo lewe ni lotu. O cei re e bau malumalumumu?, niqu vo jikai muni ni malumalumumu? ²⁹O cei evo vacalai, aqu jikai ke ni yalo katakata ke? ³⁰Kodaki e dodonu mequ valemulevu niko au, aqu na valemulevuniko au ina vuku ni lequ malumalumumu. ³¹Na Kalou e tamaya na ledu Turaga o Jisu, o keya a varokorokotaki me tawa mudu, me kilai niqu vo jikai ni giri jidru. ³²I Tamasiko, leya Kovana o Arita na tui ni vatawa rara o Tamasiko, niru vo mata qulumiko au. ³³Ia aqu aqai biu bale ina kiya na yaloga ni sova, ina mataniwere iyata ina taudaku ni bai, me cola ke mai lima.

Chapter 12

¹E djina mequ valevulevu niko auia na jikai ni kiya e bete, ia aqu na cavujiya na viraivotu vata na vitolavi ni Turaga. ²Aqu kilajiya e kiya na tamata o keya eru no vata no o Karisito, ni na mei cake e keya ina katolu ni lomalagi, ni devu e jinikava na yabaki (bara vayago, e jikai, aqu jikai ni kilajiya, e jikai ni vayago aqu jikai ni kilajiya, e kilajiya ga na Kalou). ³Io, aqu kilajiya na tamata e kodaki ikwe, (e vayago ga, se jikai ni vayago no, aqu jikai ni kilajiya, e kilajiya ga na Kalou). ⁴Ni vo meiya cake i Parataisi, avo rogociya na tata e jikai ni laikwai rewa e jikai ni vai rewa meru kwa na tamata. ⁵Aqu na valevulevu niko au me balejidru o rau na kodaki ikwe, ia me balejiko au ga, aqu na jikai ni valevulevu niko au ina vuku ga ni lequ malumulumu. ⁶A kodaki qu okajiya mequ dokai, aqu na jikai ni lialia ke, niqu na kwa ga na kwa e djina, ia me vo kuwa soko ga, ke kiya ga me sami niko au no, niqu vo uwasivi cake ina kwa e tolaviya se rogociya vuwako au. ⁷Ia kequ na valevulevui sara nivo levu sara na dauvatotola, e kiya na voto ni kai e laujiya qu viciko, e kiya na leya i vavatala o Setani me vararawataki niko au, ke qu valevulevui sara ke. ⁸Ina vuku ni kwa ikwe, aqu dau masu vatolu no ke vuwa na Turaga, me kau dai vuwako au. ⁹A vo kwa vuwako au o keya, e raujiko na lequ loloma, ni vo valevu taki na lequ kaikai ni vo malumalumu e kiya. O kiya ikwe evo niya ke qu yaloga mequ na rekitakiniya no lequ malumalumu, me nokoto no ga vuwako au na leya kaikai na Karisito. ¹⁰O kiya ikwe aqu okajia ke mequ malumalumu, na vivasewasewani, na vadravudravuataki, na vivacacani, na vivararawataki, e vuku o Karisito ia niqu na malumalumu, aqu na qai kaikai. ¹¹Qu vo yaco mequ liyaliya, o mutou ga a mutu vavuniya ni kwa e dodonu mo mutu tata vaokaoka vuwako au, niqu jikai ni toso bale vuwadru na avositolo eru vo uwasivi cake, ia e djina ga niqu kwa wale. ¹²E djina e vai ina kemutu maliwa nai vatakilakila ni avositolo ina dau vosojiya taucoko ga, ina vikwa mana, ina vikwa vivakurabuitaki qaneya na cakacaka mana ¹³E cava re mutu uwasivi bale ke vuwadru nai soqosoqo lotu kanikiya, ina vuku ga ni kwa ikwe, niqu jikai ni vaoga niko mutou? ia mo mutu kuwa ke ni oca jiko au ina vuku ni kwa bura ikwe. ¹⁴Tolaviya, aqu vavarau niqu na layaji vatolu vuwako mutou ia aqu na jikai ni vaoga niko mutou, niqu jikai ni vadaniya yaji na lemutu yau, o mutou ga, ni jikai ni dodonu vo rau nai luvu meru koroniya na ledru i yau me ledru o rau na qase, o rau ga na qase me ledru ga nai luvu. ¹⁵Ia evo niya qu yaloga mequ soliko au vata na kwa e nokoto no vuwako au, me balejiya ga mutu yalo, ia kodaki e kwa levu na lequ loloma vuwako mutou, mequ lai lomani muni ga ke valailai ga? ¹⁶Ia me kodaki ga okeya, aqu jikai ni bilitaki niko mutou, ia niqu a yalo qaseqase, aqu rewajiko mutou ke ina lawaki. ¹⁷Aqu a bau vaiyau re mai vuwako mutou i vuwadru aqu a vatalajidru yaji? ¹⁸Aqu vamasujiya o Taito, me qu vatalajiya yaji i vuwadru na viwekani. A bau vaiyau re vuwako mutou o Taito? maru a jikai ni kiya ga vata maru a jikai ni tekuciya e kiya ga nai varau? ¹⁹Mutu vo numiya no ni madu vo tata vaokatakiniko madou i vuwako mutou? madu vo tata no e vuata na Kalou, ni madu vo tu vata na Karisito, ia na kwa taucoko ga, o mutou a daulomani tu, mo mutu tarai cake ke. ²⁰Niqu vo matak, ke qu layaji me qu jikai ni tolaviko mutou me kodaki na lequ okajiya, ia aqu na lai dani vuwako mutou me kodakimni mutu jikai ni okajiya ke nokoto no navibouraji, vata na vitokomotaki, na ocaoca, vata na viba, vata na kakase, na dau vasolo kakana, vata na viavialevu na dau tae. ²¹Ke vamaalumalu niko au ve mutu mata na lequ Kalou, niqu vo lesu tale yaji, me qu tagicaki nidru na lewe vuqa, eru vo valavala bura devu, eru jikai ni vivutuni takiniya na ledru idukaduka vata na dauyalewa, na daudara eru dau vaveya no.

Chapter 13

¹Ikwe vo katolu ni lequ layaji i vuwako mutou. Ena vadjinadjina taki na tata taucoko ina gusu ni vadjinadjina e lewe ruwa se lewe tolu. ²Aqu a vasala jiya i mata, a qai vasalajiya, me kodaki na lequ mai nokoto no varua vata qaneko mutou, ia ikwe niqu vo no kanikiya no, aqu a kwa i vuwadru na i valavala bura i mata, o rau muni na tavi, kodaki mequ na la tale yaji, aqu na jikai ni vosojiya. ³Ni mutu na vadaniya e kiya na i vadjinadjina evo niya ga o Karisito, aqu vo tata ke, o keya avo jikai ni malumalumu vuwako mutou, ia evu kaikai ga i vuwako mutou. ⁴Niya lai vakoji ina Kauvelatai o keya nivo malumalumu, ia a qai cola tale ina kaikai ni Kalou. O madou muni madu malumalumuvata qaneya, ia madu na cola vata qaneya ina leya kaikai vakalou i vuwako mutou. ⁵Mutu djikeviko mutou oka, me mutu tu ina vabaujiya, se jikai, vatovoliko mutou. Mutu vo jikai ga ni kilajiko mutou, ni vo nokoto no vuwako mutou o Jisu Karisito? ke mutu na qai jikai djina ga ni vabau. ⁶Ia aqu na vadjina jiya ni mutu vo kilajiya ni madu jikai ni vabau. ⁷Ia madu masujiya na Kalou, mo mutu kuwa sara ni valavala bura, e jikai ni madu na lai dani ke, me madu lai okaji ke, mo mutu vaveya ga na kua e dodonu, io kodaki ga madu jikai ni vabau. ⁸Ni madu jikai ni rewajiyane kiya na kwa me tarovi ke na djina, me tokoniya ga na djina. ⁹Ni madu vo marautaki niya ni madu vo malumalumu no, na kwa muni ikwe madu vo masulakiniya no, mo mutu oka ke. ¹⁰O kiya ikwe aqu vo volaiya ke ikwe niqu vo no dai no mai, ke lala aqu na lewaiya vabura ni du vo vatano, me kodaki na kaikai a soliya mai vuwako au na Turaga, me vai ke na vivatataki cake, me kuwa ga na vivarusai. ¹¹Mequ jiniya o mutou na viwekani, mo mutu oka, mo mutu oka taucoko, ena nokoto no ga vata qaneko mutou na Kalou e dau loloma na vuni vacegu. ¹²Mutu vilomani qaneya na i yabo ina yalo e savasava. ¹³Eru vo loloma yaji vuwako mutou o rau taucoko eru vo lotu no. ¹⁴Me nokoto no ga vuwako mutou na yalo loloma ni Turaga o Jisu Karisito, vata na loloma ni Kalou, qaneya na vilomani ni Yalo Tabu, Emeni.

Galatians

Chapter 1

¹O Paula na apositolo, [e jikai mai vuwadru na tamata, se na lesilesi va tamata, io, e lai lesilesi ga o Jisu Karisito vata na Kalou na la momo, o keya e vatucaketakiniya mai na mate;] ²vata qanedru na mataviwekani 'vo nokoto vuwako yau vuwadru na visogosoqo lewe ni lotu mai Kalatia. ³Me lemutou na loloma vata na vacegu mai vuwa na Kalou na ledu momo, vata qeiniya na ledu Turaga o Jisu Karisito, ⁴o kiya a soliya mai ina vuku ni ledu i varau bura, me vacola nikodatou ke mai vuravura bura ikwe, me kodaki e yalo na Kalou na ledu momo, ⁵me leya na varokoroko qai tasi cegu. Emeni ⁶E karaciko yau ni mutu vo vuki dei watoto kodaki ikwe i na kiya tale na tata oka, me mutu biujiya qai covikemutou i na loloma o Karisito. ⁷Ia e tasi kiya djina tale;eru vararawatakiniya, qai mata vavitaliyatakiniya na tata oka ni Karisito. ⁸Io kodaki o kemadou, se kiya na Agilosu mai lomalagi e vunautaki niko mutou e kiya tale na i tatata oka e tasi kodaki iqoi madu vunau takiniya vuwako mutou, me rusa o keya. ⁹Me kodaki na kwa madu a kwa i mata, aqu qai kwa tale vaoka, kodaki e kiya na tamata e vunau takiniya vuwako mutou e kiya tale na tatata oka e tasi e kodaki na kwa mutu tasi vabaujiya,io, me rusa ga o keya. ¹⁰Io, qu na qai valomaoka takiniya o cei, na tamata se na Kalou,se me qu sagaidru me ru okajiko yau o rau na tamata kodaki ga eru okajiko yau o rau na tamata, aqu vo tasi leya talatala na Karisito. ¹¹Io qu vo varaitakiniya vuwako mutou na viwekani, ni vo tasi kwa na tamata na tata oka qu vunau takiniya. ¹²Ni qu tasi rewajiya mai vuwa e kiya na tamata, se mequ vavulici ke, io nivo yaco vuwako yau ni a vo varaitakiniya o Jisu Karisito. ¹³Ni mutu vo rogociya na lequ varau mai mata, na ledru lotu na Jiu, aqu a vaburaburatakiniya valevu na soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou, qai vakawabokotakiniya. ¹⁴Io, aqu vo uwasivi cake mai vuwadru na lotu va Jiu, mai vuwadru na kwai lequ, eru lewe levu eru taba vata qaneko yau, ni qu vo gu mai kali valevu sara na ledru tukuni na lequ qase. ¹⁵Io ni vo oka vuwa na Kalou, o keya e lesiko yau mai ve kete na lequ nene, qai coviko yau ina leya loloma ga, ¹⁶me varaitakiniya na leya i luve ve qu yaloga, me qu vunautakiniya ve na vimatanitu kanikiya; aqu vo tasi bose qai nidru na tamata. ¹⁷Se qu la cake i Jeruisalemi vuwadru na avositolo makawa, io, qu na la sara i Arepea, qai lesu tale i Tamasiko. ¹⁸Ni vo oji e tolu na yabaki, aqu qai la cake i Jeruisalemi me maru vikilai qaneya o Kifa, kemaru a no vata no e jinikalima na bogi. ¹⁹Io ni qu a tasi tolaviya tale e kiya na avositolo; io, o Jemesa ga la tacini na Turaga. ²⁰Io na kwa qu volaiya vuwako mutou, aqu tasi giri, mutu tolaviya ve mata na Kalou. ²¹Aqu qai la ina vivanuwa mai Siria vata i Silisia. ²²Eru vo tasi kilajiya qu mata o rau na visogosoqo lewe ni lotu mai Jutia, eru vo no vata tu na Karisito. ²³Eru vo rogociya ga, o keya ga a vaburaburatakini niko datou i mata, a vunautakiniya na vabaujiya qai vadevuniya. ²⁴Eru varokorokotakiniya na Kalou balejiko yau.

Chapter 2

¹Ni oji e jinikava na yabaki, aqu a lacakeqeniya o Panapasa i Jerusalemi, aqu a meiya tale ga o Taito.² Io e vavuvuli ga na raivotu niqū lacake ke, aqu a kwa vuwadru nai tukutuku oka qu vo vunau takiniya vuwadru na matanitu kanikiya io, e kwa cilocilo ga vuwadru, ena tasi yaga na lequ wavu, se lequ wavu i mata.³ Io e tasi vasaurarataki me nihi o Taito, Maru vo nokoto vuwadru na kwai Kirisi.⁴ E tasi tara e vuku boto na veiwekani giri eru a kau cilocilo mai, o rau eru vo unu lo mai eru vatolaviya na ledu vulala nidu vo rewajiya na no qeniya o Jisu Karisito, meri vabobula taki ke.⁵ Io madu tasi talairewarewa vuwadru na vamaalumumu takiniko madou, e jikai ni bau kiya na jiki ni siga me madu bau tudei ke ve kemutou na djina ni tukutuku oka.⁶ Ia o rau eru dau rogo niru vo levu cake mai, (Eru vo kodaki e vei na kwa wale vuwako yau niqū tasi okajiya vavitaliya e kiya na tamata na Kalou;) ia o rau eru dau rogo, ena tasi kiya vuwadru ena rewajiya me vakuritakiniya mai vuwako yau.⁷ Evo jikai sara ni kodaki igi, io niru vo daniya niqū vo lesu mai na vunau takiniya nai tukutuku oka vuwadru na jikai ni nihi, me kodaki o Pita vuwadru na nihi.⁸ Ia, na Kalou evo cakacaka talega mai vuwako yau balejiya ga eru vuku na vimatanitu kanikiya.⁹ Ia o rau o Jemesa, Kifa vata o Joni, eru daurogo niru a tauyavu takinia na lotu niru kilajiya na loloma ni soli mai vo koyau, eru vabaujiko maru vata o Panapasa eru viqulumi lima matau ni madu vo kiya vata ke, me maru la vuwadru na tasi lotu, io vuwadru na vo nihi.¹⁰ Ia eru vo yalo oka talega ke, me maru numidru o rau na dravudravua: na kwa talega ikwe qu vo gumatua ke.¹¹ Ia nivo lamai o kifa i Anitioki, aqu vorajiya e matanavotu, ni vo dodonu me vunauci.¹² Ni vo kana vata imata o kiyavata o rau na matanitu kanikiya, niru vo tasi lamai vo Jemesa; is niru vo lamai, evo tasi mata nokoto qeinidru, o rau na ladei, niru vo matakū na nihi.¹³ O rau na Jiu eru na ia vata na vivakaisini. avo kau dei talega ke o Panapasa ena ledru vivakwasini.¹⁴ Ia ni quvo tolaviya eru vo tasi volavola vadodonu me kodaki na djina ni tukutuku oka, aqu kwa vo Kifa veru mata taucoko, kodaki o iko vo volavola ca no me kodaki o rau na vimatanitu kanikiya ni o vo jiu, ona tasi kodaki o rau na Jiu, na cava o vasauraratakini dru ke na vimatanitu kanikiya me ru valavala me kodaki o kuru na Jiu?¹⁵ O datou, edu vo Jiu nidu sucu, ia edu na tasi tamata bura mai vuwadru na vimatanitu kanikiya.¹⁶ Nidu vo kilajiya ena jikai ni vadoniya na tamata ena vukuni cakacaka ni vunau, ena vuku ga ni ledu vabaujiya o Jisu Karisito, edu na vabaujiya o Karisito Jisu, o datou, edu na vadanuya ena vukuni ledu vabaujiya na Karisito, e jikai na cakacaka ni vunau; no vo jikai na tamata ena vadonui ena vukuni cakacaka ni vanua.¹⁷ Ia kodaki edu vo laidani o kedatou na tamata bura, nidu vo vadaniya no medu vadonuya e vuku o Karisito, a qai vavuniya nai varau, bura na Karisito? E jikai sara.¹⁸ Ia kodaki qu na vaveya cake na kwa qu basukiya bale, qu na tukuniya na tamata va bura.¹⁹ O keya na tata ni Kalou qu na mate ke ina tata ni Kalou, na cola vuwa na Kalou.²⁰ Maru na vaoji niya vata qainiya na Karisito ina kauvelatai: io e jikai niko au jina na cola ga, cola qeniya na Karisito ve niya du yalo, ia ledu cola vayago ikwe aqu na cola no niqū vabaujiya na luve ni Kalou o kiya e lomani kedatou qai soliya mai ina vuku balejiyiko kedatou.²¹ Aqu qai tasi vatawayaga takiniya na loloma ni Kalou, ni tasi yaga la mate na Karisito, kodaki vo rewa na vivadonui ni vunau.

Chapter 3

¹O mutou na kwai Kalajia lialia! o cei a vo varaitakinia vuwako mutou, nivo vatakeya oji ve mutu mata o Jisu Karisito me kodaki ni a vakoji ina kauvelatai. ²Na kwa ga ikwe qu mata kilajia ke vuwako mutou mutu vo rewajia na Yalo Tabu ina cakacaka ni vunau, se mutu varogo na vabaujiya? ³Mutu tasi kilajia kodaki ikwe? ni mutu vo tekivu niya ina Yalo Tabu, a mutu qai jini ina kwa vayago ⁴Mutu vosojia kodaki ikwe e levu na kwa e tasi yaga, se jikai? nivo djina ga evo tasi yaga. ⁵Io o keya e dau soliya vuwako mutou na Yalo Tabu e dau vaveya na kwa mana ina kemutu maliwa, a rewajia o keya ina cakacaka ni vanuwa, se na rogocia ina vabaujiya? ⁶Me kodaki ni vadjina jiya na Kalou o Eparama, avo lai okajia vuwa me vaveya na varau dodonu. ⁷O kiya me mutu qai kilajia, o rau eru va tekucia na vabaujiya o rau ga lai luve o Eparama. ⁸Io na ivola tabu talega, nivo kilajia makawa na vabaujiya e vadonu jidru ke na vimatanitu kanikiya na Kalou, na keya vunau takiniya re i mata vuwa o Eparama nai tukutuku oka, E na vakalougatataki na vivanuwa taucoko ga balejiko. ⁹ O kiya ikwe aru vakalougatataki vata o Eparama na dau vabaujiya o rau na tekucia na vabaujiya. ¹⁰Ni vou lewai me lai ocaji, o rau taucoko ga na tekucia na cakacaka ni vunau, nivo volai, E na lai ocaji o rau yakiya e jikai ni tudei ina kwa taucoko e volai ena i vunau meru vaveya. ¹¹ Ni vo macala sara ni vou tasi vadonui ina i vunau e kiya na mata ni Kalou, ni vo volai, ena cola na tamata dodonu ina vuku ni vabaujiya. ¹² Io e tasi jiya kwa ni vabaujiya na vunau, o kiya ga e vaveya na vikwa ikwe e na cola ke. ¹³E voliko datou na Karisito mai na oca ni vunau, ena lai ocaji o kea balejia datou, ni vou volai, Ni ru lai ocaji o rau yakia aru rube ina kai. ¹⁴ Me vai ke na kwa ni vakalougatataki vo Eparama vuwadru na matanitu ka ni kiya e vuku o Jisu Karisito medu rewajia ke na yalo e yalatak, ni du vo vabaujiya. ¹⁵O mutou na veiwekani, o au qu tata va tamata ga :kodaki e vaveya na tamata na viyalalayaji, e va djinadjinataki, e qai jikai e kiya e vatawayagatakinia se e vai kuri taki niya. ¹⁶ Io a lai tataki o Eparama na viyalalayaji vuwadru muni na lea kawa. A jikai ni kwa o kea. Vuwadru na vi kawa, me kodaki ni vo levu na kawa, me kodaki ni vou kia ga, vuadru tale ga na lemu kawa o kea na Karisito. ¹⁷Io, na kwa qu kwa, na viyalalayaji na vidjinadjina i mata ni kalou, e jikai ni vatawayagatakinia na i vunau ni cava ni vo devu e vanadru ka tolu sagavulu na yabaki e jikai ke na yalayala. ¹⁸ Io, kodaki e vou cava nai votavota balejia na i vunau, e qai jikai na vuku ni yalayala ia na tata ni yalayala solia ke vua o Eparama na Kalou ¹⁹E qai mai cava ke na vunau? a qai vaikuritakinia ikwe e na vuku ni talaidredre, me cava re na kawa a tata ke nai yalayala, aru kwa na agilosu e gusu e kia na dau tataro. ²⁰Io na dau tataro e jikai ni yaga ni kiya ga, ia na kalou e kiya ga. ²¹Eru bara qai kanikia sara nai vunau qe niya na tata ni yalayala ni Kalou? E jikai sara : kodaki e vo soli e kiya na i vunau e rewa ni va colai, e qai djina e yaco na vivadonui i na vuku ni vunau. ²² Io na i vola tabu e sogo jia taucoko ga, e bilitakinia na cala, me solia ke na kwa e yalatakinia, i na vuku ni vabaujiya o Jisu Karisito vuwadru eru vabaujiya. ²³Io ni jika ni cava na vabaujiya, edu vatawa me vai noga na i vunau, du vo sogo noga me vai re na gauna ni vabaujiya e na vatakei mai bere. ²⁴ A qai vai ke na i vunau me i vavuvuli me du tuberi ke vo Karisito, me du vadonui ke i na vuku ni vabaujiya. ²⁵ Ni vou cava na vabaujiya, e qai tasi vavitaliatakiniko datou na i vavuvuli. ²⁶Ni mutu vo jia luve ni Kalou o mutou taucoko ga ni mutu vo vabaujiya o Karisito Jisu. ²⁷Ni vo niya o Karisito a mutu vi sulu niko mutou, o mutou yakiya mutu vo vavitaio taki vuwa o Karisito. ²⁸ E qai jikai na Jiu se na kwai ina matanitu kanikia, e jikai na bobula se na taukei, se jikai na taigwane se na lewani mutu vokiya ga o mutou taucoko ga e vuku o Karisito Jisu. ²⁹Kodaki mutu vo leya o Karisito, mutu vo qainiya la kawa o Eparama, qainiya na iTaukei me kodaki na leya tata ni yalayala

Chapter 4

¹Ia qu kwaya, luve ena nokoto taukei mai bere, ena tautauvata qainiya na tamata saraga; ia ni voleya na kwa taucoko. ²Ena lewaidru o rau na dau vavuvuli qainiya o rau na qase, me yacoviya sara na gauna nivo lokuci mai nai matai o tamaqu. ³E kodaki o kedatou imata, nidu si luve no ga; ia evo lewaiko datou na vavu nivo vavuravura tu me kodaki nidu vo bobula tu. ⁴Ia evo yaco jina sara na gauna, ia qai vatalajiya nai luve ni Kalou, o kiya nivo sucu na yalewa, evo sucu me lewaiya sara na vunau. ⁵Me volidru nivo lewaidru nai vunau, nidu vabaujiya ke nidu vo lewaiya jina. ⁶Ia nidu vo jiya iluve ga ,ena vatalajiya na kalou edu yalo na tamata ; e dau coviya na Apa, Tama madou. ⁷O kiya ikwe ena jikai ke ni tamata ga,o luveya noga; ni kodaki e luveya ga, nivo taukei ena vuku ni Kalou. ⁸I mata, nidu vo jikai ni kilayajiya na kalou, nidu qwaravidru tu o kuru e jikai ledru tovo nivo Kalou. ⁹ Ni kuwa, nidu vo kilajiya na Kalou nivo jinaga ni kilajiya o datou na kalou, nidu vo lesu tale vacava ve na kwa e kwa, nivo malumalumu qai wale; ai mutu na okajiya me mutu qwaraviya tale. ¹⁰Ni mutu vatabuniya eso na siga, se eso tale na vula, qainiya eso na gauna, se eso tale na yabaki. ¹¹Aqu vo yalolailai vuwako mutou, se jikai ni yaga na lequ cakacaka vuwako mutou. ¹²O kemutou navi wekani, qai masujiko mutou, me kodaki o au, me kodaki o madou; medu kuwa ni vaburaburataki ni ko au valelai. ¹³Ni mutu vo kilajiya,niqu vunautaki niya vo kemutou mai imata ina tata oka, ia e vo malumalumu qu yago. ¹⁴ Ia ena vuku ni kwa e ve qu yalo ena, ena vatovoliko mutou, ni mutu na tasi beci ko yau se vasilasila takiniya; ia ni mutu vacegu niko yau me kodaki niqu vo yagilos ni Kalou, me kodaki na Karisito Jisu. ¹⁵Evo nokoto i vai lemutu maru mai mata?niqu vo vadjinadjina takiniya vuwako mutou, kodaki evo rewarewa,me mutu kaudai igi mai mutu mata me mutu soliya mai vako yau. ¹⁶Qu voleka ni yaco vei na lemutu meca, niqu vo kwa devu na djina vuwako mutou?¹⁷Niru vo gu mai kali niru vo lomaniko madou, e jikai nai valavala oka; eru vo mata tawase niko madou, me mutu gumatuwa na lomanidru. ¹⁸ Na kwa oka na gumatuwa no ina cakacaka oka, ia me mutu kuwa ni cakacaka boto no ga niqu vo no vata qaineko mutou. ¹⁹Lequ iluve lailai, ni o mutou qu vo vataraiya tale ke, me buli re na Karisito ve mutu yalo. ²⁰ Ia qu mata no qeneko mutou ni kuwa me kanikiya qu domo; niqu vo numidei takiniko mutou. ²¹Mutu kwa mai voko yau, o matou mutu matanvauciya na vanuwa; ni mutu tasi rogociya oka na vunau?²² Nivo volai, evo lewe ruwa lai luve o Eparama kwa teigwane, ia na lewa o kiya na vada; ia na marama evo marama ga. ²³ Ia o kiya na luve ni vada, ena sucu me kodaki na tamata, ia kodaki o luve ni yalewa niya sucu ena tata ni yalayala. ²⁴Na kwakwe evo vaibalebale takitu, niru vo yalatakiniya e ruwa na lewa ikwe; e kiya na ulunivanuwa o Saineai ,o kiya eva sucu luve ena bobula, ogi o Eka. ²⁵ Ia o Eka okwe na ulunivanuwa o Saineai mai Arepea, eru vo tatau qainiya o Jerusalemi ni kuwa,nivo bobula takitu na ledru luve. ²⁶O Jerusalemi mai yata vu taukei, na ledu nene taucoko ga. ²⁷ Nivo volai, mo reki ni o iko na yava nivo tasi valuveni, mo coco; ni o iko tasi dau tereia. Nivo levu e luveya nivo qai kaudai, ena lewe lailai na vei na jina. ²⁸O kedatou, na veiwekani, edu vo kodaki o Aisake, nidu vo luve kavo tata yalayala. ²⁹ Ia na kuwa e ya tara i mata ena votara no ni kuwa; ena vaburaniya o kiya e vayalo niya vo sucu me kodaki na tamata. ³⁰Na cava e kwa nai Vola Tabu? mo sevataki niya na vada vata qainiya lai luve, niru tasi taukei vata qainiya na luva ni vada qainiya na luve ni marama. ³¹Ni vo kodaki kwa, ko kemudou na veiwekani nidu vo tasi luve ni vada, nidu vo levu ni marama.

Chapter 5

¹Na vacegu ni Karisito e va savasavataki niko datou. Medu na tudei i na vulala evo va vulalataki niko datou ke na Karisito. ²Tolaviya, o yau o Paula, qu vo kwaya vuwako mutou kodaki mutu vo vaveya na viniji, ena vatawayagataki niko mutou na Karisito. ³Niqu vadjinadjina tale vuwadru na tamata yakiya evo niiji, niru vo kiya vata tu meru vatekuciya na tata ni Kalou taucoko. ⁴Mutu vo wase tu mai vua na Karisito, o mutou taucoko kodaki mutu vo vadoniya mai na tata ni Kalou; mutu na qai tawase dei mai vua na leya loloma. ⁵Na vabaujiya du vo waciya nidu vo vanuinui ke, ena vivuke ni YaloTabu, medu vadoniya. ⁶Nidu vo no qai niya o Karisito Jisu e tasi kiya ka yaga me niiji, se me tasi niiji; e yaga ga medu vabaujiya medu cakacaka taki niya na leya loloma. ⁷Mutu vo wavu oka i mata; o cei a qai tarovi komutou me mutu kuwa ni talai rewarewa ina i vavuvuli djina. ⁸A vadjina jiya na kwa e tasi vu mai vo kiya e coviko mutou. ⁹E kiya na jiki ni vatubu lailai e vo vatubu takiniya nai buli taucoko. ¹⁰Aqu vo vararavi ga vuwako mutou i na vuku ni Turaga, ni mutu vo tasi loloma bura; ia o keya ga e vo vasavuli jiko mutou ena rewa jiya kai sau, ia o keya yakiya. ¹¹Ia o yau, na viwekani, kodaki qu vo vunau takiniya no na viniji, a cava qu vo vaburaburataki no ke? Me qai kuwa na vi vataucaqetaki na vuku ni Kauvelatai. ¹²A qu o kajija meru va mate dai o rau na vasavuli jiko mutou. ¹³Ni mutu vo laicovi, na vi wekani, me mutu vulala; ia mutu kuwa ni vaveya na vulala me tubu ke na kwa vayago, mutu na nokoto ga i na vi vuke ni vi lomani. ¹⁴Ni vo vai sara na tata ni Kalou taucoko na kiya ga na tata, igi ga mo lomanidru me kodaki o iko. ¹⁵Ia kodaki mutu okajija vainiko mutou me mutu vo vikanikani vainiko mutou, mutu tolavia oka ke lala me mutu vivarusai vaini mutou. ¹⁶Ia qu vo kwa, ni mutu no ga Ina YaloTabu, mutu na jikai ni vaveya na gagadre bura ni tovo vayago. ¹⁷Ni vo vivala na gagadre ni tovo vayago qainiya na YaloTabu, a ru vi vala na Yalo Tabu qai niya na tovo vayago eru vo viburaji o rau i kwe, mutu tasi vaveya ke na kwa mutu okajija. ¹⁸Ia kodaki evo tuberiko mutou na Yalo Tabu, ena jikai ni lewaidru na tata ni Kalou. ¹⁹Ia evo votu na cakacaka ni tovo vayago, me kodaki i kwe: na vidriva, na daulewa, nai tovo e tasi dodonu, na daugarogaro, ²⁰Na dausoro I na vi matakau, dauvavanitu, qai niya na dauocaoca, dauviba, qai niya na dauvisei va vuravura, qainiya na visau ni lotu. ²¹Na dau tokotokomata, na daumateni, na dau marau siviya, qainiya na vikwa e kodaki ke: na vikwa ikwe qu vo kwa vuwako mutou, me kodaki qu vo kwa makawa mai ni na jikai ni rewajiya na matanitu ni Kalou o rau na vaveya na vikwa ikwe. ²²Ia na vuwa ni Yalo Tabu na loloma, na marau, na vacegu, na vosojia balavu, qainiya na yalomalua na loloma qainiya na vabaujiya, ²³Na yalo malumalumu, nai valavala maluwa: evo jikai na tata ni Kalou me lai o caji ke na kwa ikwe. ²⁴Ia o rau na ledru na Karisito e ru vo vakojiya ina kauvelatai na i tovo vayago qainiya na dodomo bura kei na gagadre bura. ²⁵Kodaki vo cola na Yalo Tabu, du na lavata no muni na YaloTabu. ²⁶Medu kuwa ni okaji medu dokai ke, se medu lai ocaji ke, se na vitokomatataki.

Chapter 6

¹Taciqu, kodaki e kiya e tobo ni lai yaloga ni bai. Mutu vaokaoka takiniya me mutu yalo malumalumu o mutou na cola vayalo.² Dau vivuke ni dagijiya e kiya tale lai dagidagi, me mutu vaveya ke na leya³Kodaki e kiya evo numiya nivo kiya na kwa, ia evo tasi boto ga ni varivarivaciya noga vainiya.⁴ Me lewaiya vaoka na tamata na leya cakacaka yakiya, ena qai marau takiniya vainiya e tasi kiya tale e vukeyi.⁵ Ena dagijiya na ecola lai dagidagi yakiya.⁶ O kiya e vaivuli no vo na tata me solia na leya votavota ni kwa taucoko e oka vuwa o kiya e vavuliciya no.⁷ Mutu kuwa ni varivarivaci ko mutou balejiya na Kalou tasi dau lai varivarivaci, na kwa taucoko mutu kaburaki niya na ecola mutu na tauciya tale e vuwa.⁸ O kiya e ceburaki niya na kwa ni leya i tovo vayago, ena tauciya e vuwa na rusa mai nai tovo vayalo. Ia o kiya e ceburaki niya na kwa ni YaloTabu, ena tauciya e vuwa na cola tawa mudu mai na Yalo Tabu.⁹ Medu kuwa ni wale na vaveya na kwa oka, nidu na tauciya e vuwa na keya yabaki, kodaki du tasi soro.¹⁰ O kiya ikwe, nivo rewa, medu vaveya na kwa oka vuwadru na ecola taucoko, valevu ga vuwadru na lemu vitokani ni vabaujiya vata.¹¹ Mutu tolaviya na mata ni vola yalevu qu a volavola ke vuwako mutou vequ lima djina.¹² O rau ga eru vinajiya meru rairai oka vayago eru vakaikaitaki takiniko mutou meru vasavasavataki, me mutu kua ni vaburaniya na kauveilatai i karisito.¹³ O rau eru vasavasavataki ena vuku ni lawa eru okajiko mutou me mutu marau takiniya mutu yago.¹⁴ Io o yau, kuwa sara na kwa e kanikiya mequ marau takiniya, na kauveilatai ga na leya na Turaga o Jisu Karisito, o kiya a lai vako ke vo ko au ina kauveilatai ina vikwa vavuravura, o au muni ina vikwa vavuravura.¹⁵ E jikai ni yaga me savasava, se me jikai ni savasava, e yaga ga me tamata yalo vou.¹⁶ Io me yaco na vacegu qeiniya na loloma, vuwadru taucoko ga eru jiya valavala no me kodaki nai varau ikwe, vuwadru talega na Isireli ni Kalou.¹⁷ Me kuwa ni kiya me vararawa takiniko yau, ina gauna mai bere: nivo no tuga vequ lala na mawe ni lequ mavowa e vuku o Jisu.¹⁸ Me no qaniko mutou se me no qainiya mu yalo na viwekani, na loloma ni ledu Turaga o Jisu Karisito. Emeni

Ephesians

Chapter 1

¹Oi au o Paula, nai Apositolo i Jisu Karisito, i nai lesilesi ni Kalou, vuwadru eru lotu mai Efoso.² Me lemutou na loloma qai nia na vacegu vuwa na Kalou o tamaqu qai niya na turaga o Jisu Karisito.³ Me varokorokotaki na ledu Kalou levu na tamaya na turaga o Jisu Karisito o kea e va kalougatataki niko datou ena vi vakalougatataki va yalo ena vi yasa i loamalagi ena vuku i Krisito:⁴ Me kodaki na leya djigitaki me kodaki i mata, qai savasava medu kuwa ni cala e mata ena loloma.⁵ Ni ya vo lesi ko datou i mata medu vabau; Medu wili medu luveya e vuku o Jisu Karisito; Me kodaki na leya lewa oka.⁶ Me dokai ke na oka ni leya loloma, o kiya e lomaniko datou ke me balejia na Dauloloma:⁷ O kiya du bau rewajia ke na cola, ni vou voli i na leya dra me boko ke na ledui valavala ca; Me kodaki na leya loloma levu.⁸ O kiya valevu takiniya ke vuwako datou na vuku qai niya yalomakuga.⁹ Ni vo vatakia vuwako datou na leya lewa e cilo tu, me kodaki na kwa e oka vua, ni vou nakijia vainia ga.¹⁰ Me rewa ke na kwa e vou lewa iya, ni vo oji taucoko na gauna e lokuci; Me kumuniya vata na vikwa taucoko vo Karisito, na vikwa mai lomalagi qai niya na vi kwa i vuravura.¹¹ Ni du vo vai talega medu lai votavota, nidu a lesi i mata, me kodaki na leya i naki, ena leya vaveya na kwa taucoko me kodaki na leya lewa.¹² Me vacaucautaki ke na leya oka, balejiko madou, o madou madu vararavi i mata vo Karisito.¹³ O madou talega, ni mutu vou varogo i mata nai vola tukutuku oka, qai niya na djina ni tukutuku oka ni lemutu cola vou dregaji ke i na leya Yalo Tabu me kodaki na kwa e vou yalataki.¹⁴ O kiya nai matai ni ledui votavota, me yaco ke na gauna eru na rewa ke, o rau eru vo voli oji tu i na leya dra me dokai ke na leya djina.¹⁵ E na vuku ni kwa ikwe, ni qu vou varogo oji na lemutu vabaujiya na turaga o Jisu, qai niya na lemutu loloma talega vuadru na vo lotu.¹⁶ Aqu tasi vacegu ni va okaoka taki niko mutou na lequ cavujiko mutou ina lequ masu.¹⁷ Vua na Kalou na ledu turaga o Jisu Karisito, na vuni kwa e vai ukuku taki, me solia vuwko mutou na yalo ni vuku qai niya nai vavuvuli macala, me mutu kilajia oka ke.¹⁸ Ni vo vakakarama taki niya mutu mata ni yalo me mutu kilajia nai nuinui, e coviko mutou ke qai niya nai ukuuku e no vua bale jidru na lotu.¹⁹ Qai niya na levu ni leya kaikai vuadru na vabaujiya me kodaki na leya dau cakacaka yaco na leya kaikai.²⁰ E vo djigi takinia ke na Karisito niya yavo tucake tale mai na mate, me tadra e lima i matau ina vi yasana va lomalagi.²¹ E uwa sivi sara vuadru eru simita, vuadru eru lewa iya vuwadru eru kaikai, vuadru eru turaga, qai niya na yaca e cavuji na gauna ikwe qai niya na gauna e sibere mai.²² A vo vamaalumumu taki niya na kwa taucoko me no e ruku ni la, qai lesia me lewa iya na kwa taucko me balejia na soqosoqo lotu.²³ O kiya ena yago, vou vuqa tu i na vikwa ke o kiya e vavuqania vua.

Chapter 2

¹A vo vacolanikomutou, i kemutou no kwa mote to i na vikwa cola qai niya nai valavala ca; ²Mutu a tekiciya no imata ma kodaki na i varau i vuravura ikwe, ni mutu a tekuciya no na ledru Turaga eru kekai ke ina macawa na yalo e vo cakacaka no ve ru yalo evu dau talaidredre. ³O rau di valavala ca vata i na gauna imata i na gagacre bura ve du lala, ni du vo tekuciya na dodono ve du lala qai niya du yaloga, XX na ledu itovo ne di lai ocaji ke. ⁴Io, na Kalou e vutu ni loloma, me balejiai na leya loloma lew e lomaniko datou kei ⁵Il, ni du a mate tu i na vikuoala, a cacola niko datou vata qai niya na Karisito (na loloma ga mutu vacolai tu ke). ⁶A vatucake niko datou vata, qai no vata qai nokodatou na Karisito Jisu i na viyas va lomalagi ⁷Me vatakilai ke i na gaura vo deni i na leya loloma levu qai lew cake sara mai na yalo oka vuako datou me balejiya o Jisu Karisito. ⁸Ni jiya loloma ga mutu vacolai ke i na vuku ni vabaujiya io du tasi vavuniya o datou io na i solisoli ga ni Kalou. ⁹E tasi jiya vuku ni cakacaka, me kuwa ni kiya e dokaia ke. ¹⁰Ni du jiya leya cakacaka, e vai me di tu vata qai niya o Karisito Jisu me ia ke nai valavala oka, o kiya e varautakiniya i mata na Kalou me du kiyakiniya ke. ¹¹O keya me mutu numia, ni mutu a tasi lotu i mata ni mutu a suc ke, io mutu na vatokaiya na Tawacili vuadru na vatokai na Cili ¹²Ni jikai vuakemutou na Karisito i na gauna igi, mutu tasi matanitu qai nidru na Isireli, a vo tasi lemutou na kwa e yalataki i na viyalayalaji a vo jikai vuako mutou nai nuinui, qai jikai ni lemutou na Kalou i vuravura. ¹³Il na gauna ikwe ni mutu votu vata qai niya na Karisito, o kemutou a yawa i mata, mutu qai voleka mai e na vuki ni dra i Karisito. ¹⁴Ni o keya na vu ni ledu lai okaji tale, o keya vo qisi ya na rua me kia ga, a qu na basukiya na bai a vo vavuniya ke no vitawosei ¹⁵Ni vo vaijiniya e lola na kwo edu viburaji ke, o keya e vunau a vo varojiya no i valavala ni lotu, me ia ke na viokaji qai qisi jidru me ru tamata vou e kiya ga ni ru a no vata ¹⁶Me vaviokaji taki nidru talega qai niya na kalou me kodaki ni vou kiya ga na Tamata i na vuku ni kauvelatai ni vou vadevuniya ke na viodaji ¹⁷A vou lamai qai vunautakiniya na viokaji vota qai niko mutou vo yawa, vuwadru tale ga na voleka. ¹⁸Ni i kiya ga edu ro taroviya rewa ke na ledu momo o kedatou ruatua i na yalo e kiya ga ¹⁹I keya ikwe, mutu na tasi no vavunilagi ke se kwai tani, mutu na vou rara vata ga qai nidru eru vou lotu, mutu jiya lewe ni were ni Kalou. ²⁰Ni mutu vou vaeya cake na ledru yavu no avositolo vata qai nidru na parqita, O keya O Jisu Karisito vo jiya i vadei i na tutu ni were ²¹O kiya vou sema vata qai niya na were taucoko, a vou tubu cake ke me jiya were Tabu ni vou no vata qai niya na Turaga. ²²O keya me mutu vatcakeniya vata Talega na were ni Kalou ni vou no ke na Yalo Tabu.

Chapter 3

¹E na vuku ni kwa ikwe, o yau o Paula, qu leya o Karisito Jisu, qu vesu no me balejiko mutou na kwai na matanitu tani.² Ni mutu a varorogo se bara kodaki ivei na loloma ni Kalou eya soli mai vuwako yau me balejiko mutou.³ Ni vou i vavuvuli mana, e varaitaki niya ke o kiya vuwako yau na ka e cilo ikwe, me kodaki a qu vou volaiya va lailai i mata.⁴ Mutu na kilajia rewa ni mutu na wilikiya na lequ vuku i na vikwa e cilo me balejia o Karisito.⁵ I qoi eya tasi varaitaki vuwadru lai Apositolo yalo savasava qai niya leya Parovita.⁶ N ru jia i taukei vata na vimatanitu tani e ru vivewekani vata, e ru rewajia vata na kwa e yalataki niya o kiya e vuku o Karisito, me kodaki na i tukutuku oka.⁷ O keya qu vou lesi ke mequ jiya i talatala me kodaki na i solisoli ni loloma ni Kalou a vo soli mai vuwako yau e na cakacaka yaco ni nona kaukauwa.⁸ Vuwako yau io vuwako yau qu uasivi bale vuwadru taucoko e ru vo lotu a vo soli mai ke na i loloma ikwe, Me qu vunautakinia i vuadru na vi matanitu na lea i yau na Karisito,⁹ e tasi kilai rewa Me qu varaitakinia vuwadru na tamata taucoko ga na kwa e cilo tu cilo takinia tu mai na i vatekivu kei vuravura na Kalou, o kia e bulia na kwa taucoko.¹⁰ Yaco ke i na gauna ikwe na i soqosoqo lewe no lotu me jiya i vatakilakila vuwadru na Turaga qai nidru na kaikai cake i na viyasana va lomalagi ni vo oka takiya ga na vuku ni Kalou.¹¹ Me kodaki na i naki e vo no takiya ga vuwa a vo nakijiya o kiya e vuku o Karisito Jisu na ledu Turaga.¹² O kiya vo vabaujia e du vo toro doudou ka toro voleka i na vararavi.¹³ O kiya ikwe vo niya ke qu yalo me mutu kua ni vacegu ni qu vo vararawataki balejiko mutou ikwe me mutu marau ke.¹⁴ E na vuku ni kwa ikwe qu jiki turu ke vuwa na tamadatou,¹⁵ O kiya e ru vayacani ke na mataqwali taucoko mai lomalagi vuravura.¹⁶ Me soliya vuwako mutou, o kiya me kodaki na levu ni leya oka, me vakaikaitaki ni ko mutou e yalo, Me mutu kaikai e yaloga.¹⁷ Me nokoto no ga mutu yalo na Karisito e na vabaujiya, me mutu va kawa, mutu tauyavutaki ena loloma.¹⁸ Me mutu rewajia me mutu kilajia vata qai nidru na lotu, se cava na keya rabaraba, na keya balavu, na keya nubu kei na keya yawa i yata.¹⁹ Me mutu kilajia na loloma i Karisito, o kiya e uasivi sara mai na kwa e lai kilai rewa, me mutu vuqa i na kwa e vuqa ke na Kalou.²⁰ Vuwa o kiya e rewajia me vaveya na kwa e uasivi cake ena kwa taucoko du kere viya se vakasamatakinia, me kodaki na kaikai e cakacaka yaco du yaloga.²¹ Me vai rewa na varokoroko nai soqosoqo lewe ni lotu me balejia o Karisito Jisu me yacovia na vi taba tamata taucoko me kuwa ni mudu.

Chapter 4

¹O, keya i kwe, a qu masu jiko mutou ke o au qu vesu tu e na vuku ni Turaga, me mutu va veyā nai varau e dodonu qai niya na lemutu i tutu mutu lai covi ke. ²Me mutu yalo malumalumu sara, mutu yalo malua, mutu vosojia va balavu, mutu vivosoji vai niko mutou ina loloma, ³Me mutu va kaikai sara me mutu maroroijia na lomavata ni Yalo Tabu, ni mutu vo vau vata i na vi okaji. ⁴E vou kia vata nai soqosoqo lotu taucoko e kiya ga na Yalo Tabu, me kodaki ni mutu vou lai covi nai nuinui e kiya ga ni mutu a lai covi. ⁵E kia ga na Turaga, e kia ga na vabaujia, e kia ga na vavaitaiso, ⁶e kia ga na Kalou o tamada, o kiya e lewaiya na kwa taucoko, e unuviya na kwa taucoko, e no i du yalo taucoko. ⁷A vo soli taucoko vuwako datou yakiya na loloma me kodaki na leya dau solisoli na Turaga. ⁸O kiya i kwe e kwa ni vo la cake o kiya e va bobulataki nidru ke eru wara meru bobula, a vou soliya nai solisoli vuwadru na tamata. ⁹Io na leya la cake i kwe, e bara va cava, balejia ni vo labale i na yasa i vuravura i ra? ¹⁰O kiya ga e labale mai, o kiya tale ga e lacake me va yawa jidru taucoko na lomalagi, me vavuqa niya na kwa tau coko. ¹¹O kiya e soliya e valu meru apositolo, e yavalu meru parovita, me valu meru dau vunau, me valu meru jiya i vavovoli. ¹²Meru va oka taki ke o rau na lotu, me vai na cakacaka ni talatala, meru va yalo qwaqwataki na leya i vavakoso o Karisito. ¹³Medu yaco sara o datou taucoko medu yalo vata na vabaujia, medu kilajia sara o luvea na Kalou, medu tautau vata i nai varau ni tamata jina, a ru wara sara mai vuwa o Karisito. ¹⁴Medu kuwa ni vai luveluve ni ko datou no, du kuwa talega ni vi tosoyaki se vikauiyaki ina cagi taucoko ni vavuvuli i nai lawaki bura ni tamata, na vi vaqaseni e nakiji ke ni vacalai. ¹⁵Io, medu vavea na kwa jina ina yalo loloma, medu tubu cake vuwa i na kwa taucoko vo kiya ga du ulu na Karisito. ¹⁶Okiya e sema vata vuwa na yago taucoko, aru vau vata me balejia na vi sema yakiya, me kodaki na ledru vai e nai tavi meru vaveya a vo vatubu nia cake ke i na yago tabu, ni vou vatataki cake vainiya ena loloma. ¹⁷O kiya ikwe a qu vo kwaya ke ena vuku ni turaga aqu varojiko mutou, me mutu kuwa ni vai valavala no me kodaki na kwai na matanitu tani, eru yalo lialia. ¹⁸Ni vo va gilogilo taki eru yalo, ni ru tasi viriji qai niya na cola mai vua na Kalou, ena vuku ni lialia e notu eru yalo kaikai. ¹⁹Eru tasi mudu rewa eru vo solidru ina cakacaka vasisila meru vavea na kwa taucoko ga e tasi savasava niru oka jiya. ²⁰Ia o mutou mutu a tasi vuli vo Karisito me mutu kodaki ke. ²¹Ke kodaki mutu a varogo se vavulici mai vua me kodaki na jina e vo notu vua o Jisu. ²²Ena vuku ni varau i mata me mutu biujia dei ke na tamata makawa, o kiya eya bura ena vuku ni gagadre bura e dau vi vakwai sini. ²³Me vavoi mai mutu yalo qai niya mutu yago, ²⁴Me mutu vaisulu ina tamata vou, ni kiya vai me kodaki na Kalou ena yalododonu qai niya na yalo savasava ni jina. ²⁵O kiya ga ikwe ni mutu vou dainiya dei na giri, tata jina na tamata yakia vua na kwai lea edu vo kia vata ga. ²⁶Ni mutu vou oca, mutu kuwa ni cala ke. Me kuwa ni lai dromu na siga mutu si oca no. ²⁷Mutu kuwa ni va rarawa takiniko mutou vua na nitu. ²⁸Me kuwa ni driva no o kiya e dau driva, me dau cakacaka ga me vavea e lima na kwa e yaga me valu ke na kwa me solia vuadru na dravudravuwa. ²⁹Me kuwa ni lamai mutu gusu e kiya na tata bura, o kiya ga oka me vai ke na vi laveji me kodaki e raujia me yaco ke na oka vuwadru eru varogo. ³⁰Mutu kuwa ni va rarawa taki niya na Yalo Tabu ni Kalou o kiya mutu vo dregaji ke me yaco re na siga ni cola. ³¹Me biu dei taucoko vuwako mutou na yalo bura qai niya na ocaoca, qai niya na kweikwei, na viba, na tata va burabura kodaki qai niya na vi kwa bura e kodaki ke. ³²Ia mutu vi lomani vai niko mutou, mutu yalo oka, mutu kuwa ni vi ocaji me kodaki niya tasi oca jiko mutou na Kalou me balejia o Karisito.

Chapter 5

¹Okia ikwe me mudu vatekutekucia na kalou, me kodaki na lea luve ni toko. ²Ka meu io noga nai valavala ni loloma vato na Karisito, no kemutou vo solia okia balejiko datou mejia madrali vata mei soro vua na kalou io me jia kwa garu oka ³Io na dauyalewa, vatana kwa taucoko vo velayela, qenia na daukocokoco, me kua ni likwai ve mutu malivua, me no kilikili vuadru na lotu ⁴Me kia muni na vasisila, vata na tat na riva, sena vi malicaki, io ikwe vo tasi kilikili me ia ga na vaokaoka ⁵Io ni mutu vo kilajia na kwa ikwe, ena jikai sara lai votalota era matanitu ni Karisito kei na Kalou, e kiX na daudara, se kia e velavela, se kio dau kocokoco, ni dau qwaravia na kalou girigiri okia ikwe ⁶Me kua ni kia na kwai vacalaniko mutou ekia na tata boto ia na veika kwa no yano ena lea oca na kalou vuadru na dau talia dredre ⁷O kia iqoi me kua ni kwai taki nidru ⁸Ni mutu vo gilogilo imata, io mutu vo qai kakarama vana Turaga, me mutu vono ga ena lea valavalana luve ni rarama ⁹Na vua ni kakarama na valayala oka taucoko ga vata na valavala donu vata na jina ¹⁰Me mutu vatavolia na kwa no oka vana turago. ¹¹Io memutu kwa ni kawai taki nidru na dau tara na valavala gigogilo, evo tasi yaga, io me mutu vurau jidru ga ¹²Io ni vo kwavamaduataki me tatataki na keikwa e cilotaki no ¹³Io na kwa taucoko ga iqoi ni vovunauci vo qai varaitaki ina kakavama io ni kakarama; na kwo taucokoga vo varai-taki ¹⁴Io na kwa ikwe vo kwa ke okia, oiko vo moce mo yadra mai, mo tucake na mate, ena qai va kakarama taki niko na karisto ¹⁵Okia me mutu qai tolavia oka, me mutu qai valavala vayalomakuga, me mutu kua ni kodako na riva, me mutu kodaki na luve vuku ¹⁶Me mutu volia me lemutou na gauna ni vo bura na vei siga ikwe. ¹⁷Okia ikwe me mutu kua ni yalolailai, me mutu Kilajia ga na yalo ni Turaga. ¹⁸Me mutu kua ni mateni vana waini, ni vo kwa va sisila, me mutu va sinaiji ga vana yalo tabu. ¹⁹Me mutu vitataki o kemutou vana same vata na sere vata na vesi vayalo, me mutu seretakinia na sere e laga oka ve mutu yalo vana turaga. ²⁰Ka me mutu va okaoka no vana kwataucokoga vua kalou vats ledu momo ina yaco ni ledu Turaga na Jisu Karisito. ²¹Me mutu vamalumalutaki niko mutou kodaki o kemutou na matakua vana karisito. ²²O kemutou na yalewa va teigwane, me mutu Kani vamalumalumutaki niko mutou vua velemutu yamau me kodako vua na Turaga. ²³Ni vo ulu ni viwajini na, teigwane me kodaki ni vo ulu ni soqosoqo lewe ni lotu na karisito, ena va cola nia talega na lala okia. ²⁴Io me kodaki ni vo malumalumu na nai soqosoqo lewe ni lotu, vua na karisito, e kodaki muni na yalewa ve la teigwane in a kwataucokoga. ²⁵O kemutou na teigwane vawaji, lomani nidru oka lemutu vawaji, me kodaki volomanidru no lewe ni soqosoqo lewe ni lotu na karisito, a vo solia mai balejia. ²⁶Me vasavavasatakinia me dereia va vunia na wai vata na tata. ²⁷Mo vatakia vana soqosoqo lewe ni lotu mo serau sara, mo kus ni tauvi duka se sakuca, se kia na kwa e kodaki, me savesave ka jikai e jiki e bura. ²⁸E dodonu vuadru na teigwane meru lomania va oka ledru yalewa, me kodaki eru lala jina. Okia vo lomania lea yalewa vo lomania vania talega. ²⁹Evo tasi kia vo lomania na yaqona jina, io vo vakania ka maroroijia, me kodaki talega na Karisito Kina lewe ni soqosoqo lewe ni lotu. ³⁰Nidu vo jiki ni yoqona ³¹Na kwa ikwe ena biujia ke na teigwane na lea momo nata lea nene, rau na kia vata ledru vawaji eru na lewe kia bau ga. ³²Vo kwo levu na kwa cilo taki ikwe, io quvo tata taki nia na Karisito vana na lewe ni soqosoqo lotu. ³³Me mutu lomania yakia lemutu vawaji me kodaki okia, io na yalewa, mo varokorokotaki nia lemu teigwane.

Chapter 6

¹O kemutou nai luve mutu makutu vXXXXX na lemu qase na kwa vo oka vua na turoga ni vo dodonu, kwe. ²Mo varokorooko vuwadru I lemu momoqainia O lemu nene ikwe na vunau takiya, vo kiya ke na tata ni yalXXXXX. ³Me oka ke, mo bula balavu talega ke i vuravura⁴O kemutou talega na qase mutu kua ni ocajidru lemutu I luve, IA mutu vavulicidru e XX vuvau qainia nai vavuvuli ni turaga.⁵O kemutou na tamata muta talairewarewa vuwadru na lemuta turaga vaXXayo quinia na matakua vata na saqanini ni vo Jina mutu Yalo me kodaki o Karisito. ⁶Mutu kuwa ni mkiter eru mata ga na turaga, me mutu okaji va tamata: Ia me kodaki mutu vo tamata kyana Karisito mu mutu vaveja na yalo ni kalou mai mu vuni. ⁷Ni vo okajia mutu yalo me Kodaki vua na turaga ka Jikai Visuadru na tamat, mutu vo makutuke; ⁸Ni mutu vo kilajia na kwa oka taucoko ena vavea na tamata yakiya, se bobula se taukei, ena saumi vaoka mai vua na turaga.⁹O kemutou talega na turago mutu vaveja vaoka vuwadru, kua ni tataocaoca n mutu vo kilajia vo nokoto no mai lomalagi na lemutu turaga, i kiya XX ledru talega a vo tasi okajia e kiya e villoa o kiya.¹⁰Mequ Jinia, O kemutou o wekaqu me mutu kaikai no vena turaga keya levu ni leja kaikai ¹¹Mutu vayagatakinia na jaja e nai jaja taucoko ni kalou me mutu tu dei rewa qai vorajia na lawaki ni nitu¹²Nidu vo Jikai ni vivulu ga qainidru na tamata o du vivala talega qainidru eru vo simata, quinidru eru vo simata, quinidru ero vo kaikai, qainidru eru vo viva vitaliataki na gilogilo vata na vuravura ikwe, qainedru na vavakosu yalo bXXXX, vena vi yasaba valomalagi ¹³O kiya me mutu vayaragi e na va-jaragi taucoko ni kalou me mutu vorajia vewa ke vena siga bura ia mutu tu dei¹⁴O kiya me mutu qai tu dei ni vo vauciya tu mutu luvuka quinia na lomajina qui vo notu na laga seve na sasabai ni valavala dodonu ¹⁵Avo qai vaivava mutu la e na cakacaka nitukutuktoka ni viokaji ¹⁶Me keya ikuri mr mutu kau na vabaujia mei Sasabai mutu na bokocia rewa ke na gasau vidi taucokuni nitu¹⁷Ka qui kau na cola me vavuvu ni ulu qainia na selewawu ni Talo tabu iqoi natata ni Kalou ¹⁸Mutu masu noga e na masu masu taucoko qainia na kevekeve vena yalo tabu qai Tadra via noga ena mamakutu taucoko qainia na kerekere e vukudri taucoko via tamat lotu¹⁹E vukuqutalega me soli voyau mequ tat vewa ke vadodonu niqutukunija na kua cilo tukutuku oka ²⁰O kiya aqu vo vatalijia mequ vunautakinia, o au vo vesu, mequ tatania vadodonu me kodaki vo kilikili qainiko jau mequ tata²¹Ia me muta kilajia talega na lequ no, qainia na lequi valavala ena kwa na kwa taucoko vo kemutou, nai nono na Xe kaqu dualomani qainia na talatala yalojina ni turaga ²²O kiya aqu vo vatula kemutou e vuku ni kwa ikwe, me mutu kilajia ke na lemadou no, me cavegu talega mutu yalo o kiya.²³Me ledru na viwekani na vacegu quinia na loloma qainia na vabaujia mai vua na kalou o karisito ²⁴Me no na loloma vuwadru taucoko eru vo lomania na ledu turaga o Jisu Karrisito na lomajina. Emeni.

Philippians

Chapter 1

¹O au O paula qei nia o Timoci, o maru na lea i talatala o Karisito Jisu, vua dru na vo lotu mai Filipai, qai nidru na no qanea o Jisu Karisito qai nidru nai talatala qai nidru na tuirara. ²Me lemutou na loloma na vacegu mai vua na ledu turaga o Jisu Karisito.³A qu vaokaoka vua na lequ Kalou na gauna taucoko qu dau numiko mutou ke, ⁴na visiga taucoko, na lequ masu taucoko, qu masulaki ni ko mutou i na marau ⁵ni mutu volomavata tu i nai tukutuku oka mai nai tekitekivu qai yacovia mai na siga nikua. ⁶Io na kwa ikwe qu vo vadjinadjina sara, o kia tekivu nia na cakacaka oka mutu yalo me yacovia mai na siga i Jisu Karisito.⁷E dodonu mequ numiko mutou ni mutu vo notu lequ vakasama. Ni mutu vo rewajia voko au na loloma voko mutou taucoko balejia ni mutu vo vesu tu ni mutu tokonia vadjinadjinataki nia na i tukutuku oka. ⁸Ni vo kilajia na Kalou, ni qu vo lomaniko mutou taucoko sara lea loloma o Jisu Karisito.⁹Io na kwa ikwe qu kerevia: me tubu cake valevu na lemutu loloma na vuku qeina na lewa oka taucoko, ¹⁰Me mutu okajia sara na kwa e oka sara, mutu yalo djina me kua ni cala me yaco mai la siga na Karisito, ¹¹A qu vo masu ni mutu na tawania na vua ni yalododonu e a lamai vo Jisu Karisito na vaokaoka qai nia na masu vua na Kalou.¹²A qu okajia me mutu kilajia, o wekaqu na kwa e dereiko au ni vo tubu cake na i tukutuku oka na kwa balejiko au. ¹³Na kea i varautaki, na lequ vesu e vuku o Karisito vuadru taucoko na sojia la were tui qai nidru ka vo. ¹⁴A ru vo levu o rau o datou a ru no vata qea na Turaga a ru vagugu mai niqutukunija vo vesu tu, o keya a ru tasi matakua ke meru kwa na tata ni Kalou.¹⁵E djina ga e yavalu e ru vunautaki nia na Karisito e ru yavalu eru yalo bura, e ru viqaji eru yavalu muni e ru yalo oka. ¹⁶A ru dau vunautaki nia o Karisito, a ru dau vileji e jikai e ru yalo djina, a ru nakijia me vaikuritaki na lequ vesu. ¹⁷E ru yavalu i na loloma a ru vo kilajia a qu vo lesi mequ to takinia na i tukutuku ni Kalou.¹⁸Qai cava? e jikai ni oka se jikai ni djina, ru giri e vo vunautaki na Karisito, Io, o Au qu na reki takinia no ga, ¹⁹A qu vo kilajia e yaco na kwa mequ cola ke e vuku

na lemutu masu qei nia na solisoli ni yalo i Jisu Karisito.²⁰E kodaki na kwa qu wacia a nuitakinia mequ kua ni madua ke, e kia na kwa mequ boleia sara, me kodaki i mata me kodaki ni kua, me valevu o Karisito na lea cola se la mate.²¹O keya na Karisito a qu cola ke na kwa oka kodaki qu vo mate.²²Ke kodaki e vo yaco na lequ cakacaka. na cola va yago ikwe A qu tasi kilajia na cava mequ djigitaki niya? ²³ Ni qu vo vakasamataki niya varua na kwa e rua. Qu okajia mequ la yaji me maru no vata o Karisito, o keya e oka sara, ²⁴ e yaga sara vuwako mutou mequ nokoto ga va yago.²⁵Ni qu vo va djinajia, qu na nokoto no ga mequ na no vata qai ni ko mutou taucoko, me tubu cake ke na marau ni vabaujia, ²⁶me tubu na lemutu marautaki nia o Jisu karisito na gauna qu na lesu tale mai ke vuako mutou. ²⁷ Mutu vavea ga na kwa e dodonu kodaki me tukutku oka i Jisu Karisito, me qu varojiko mutou, me qu layaji se mequ nokoto no ga ikei ni mutu vo tudei ena yalovata gumatuwa na lomavata me tubu na vabaujia ni tukutuku oka.²⁸Mutu kuwa ni vamatakucia na tamata na kemutu meca. E na kia na kwa iqoi na i varaitaki vuadru ni ru na rusa, ia vuwakomutou na cola ni mai vua na Kalou. ²⁹ A vo soli vuwako mutou me balejia o Karisito e jikai boto me mutu vabaujia, me mutu vosojia talega na vikwa bura me balejia, ³⁰ ni vou lemutou na vivala mutu daniya vuwako yau, mutu vou varogo ni vo yaco vuwako yau ni kuwa.

Chapter 2

¹Ke kodaki e kia na vi va yalo qwaqwa taki mai vua na Turaga, ke kia na vivacegui mai na loloma, se na vitokani ni Yalo Tabu, se na loloma djina. ²Me mutu vaveya sara na lequ marau, me mutu lomavata, ia me tautauvata na lemu tu loloma, me mutu lomavata, mutu dau yalovata. ³Me kuwa ni vai no na vilesi se na vidokadokai boto; me mutu yalo malumalumu ga me mutu numiya ni du vou tautauvata ga: ⁴Me mutu kuwa ni vakasamatakinia na lemutu kwa ga, ia me mutu numiya talega na ledru eru valu tale. ⁵Me no mutu yaloga na yalo ikwe e no tale ga vo Karisito Jisu: ⁶O kia, e vo tovo vata qai nia Kalou, e lasi vakasama ni vo driva ni votautauvata taki qai nia na Kalou: ⁷E vo vadravudravua taki niya, e vaitovo laki niya e nai tovo ni tamata dau viqwaravi, avo vai me tautauvata qai nia na tamata: ⁸Ia ni vo lai dani ni tovo vata qai nia vata na tamata, a vo vamalumalumu taki niya qai talai rewarewa me mate, io me mate ina kauveilatai. ⁹O keya ikwe e va levulevuya cake ke na Kalou, a vo soliya vuwa e kia na yaca e uasivi cake vuwadru na vi yaca taucoko: ¹⁰Me jikituru ke i na yaca i Jisu, na vi turu taucoko mai lomalagi, vata o vuravura kodaki talega ke e ruku o vuravura; ¹¹Me va tusania tale ga ke na yame taucoko ni vo turaga o Jisu Karisito, me varokoroko taki ke na Kalou o tamaya. ¹²Ia voko mutou, qu dau lomani ko mutou, me kodaki na lemutu dau talairewarewa ena vigauna vo oji, mutu tasi vaveya boto ga ni qu no qai niko mutou, e na qai oka cake sara ni qu no na cakacaka, mutu cola ke e na matakua qai niya na sautaninini. ¹³Ni vou niya na Kalou e cakacaka i mutuyaloga me kodaki na leya lewa oka me mutu nakijiya mutu vaveya. ¹⁴Me kuwa sara na dau leva vata na vivala ina lemutu cakacaka: ¹⁵Me mutu kua ni vunauci rewa, kuwa ni cala me mutu luve ni Kalou, kuwa ni mutu bilitaki i na kwa bura. ena kedru maliwa naitaba e cola veve vata na tamata yalo bura, ia mo jia sina ina kedru maliwa me kodaki na vi sina i vuravura. ¹⁶Ni mutu vo qulumia no na tata ni cola, me qu marau ke ena siga i Karisito ni qu tasi wavu boto se qu tasi vaveya e kiya na kwa. ¹⁷Ia kodaki qu vo sovaraki yaji ena lemutu vabaujiya ni qu vo vacabori mequ i madrali, qu vou marau valevu vata qai niko mutou taucoko. ¹⁸E na vuku ni kwa ikwe me mutu marau muni o mutou taucoko, me mutu marau qainiko yau. ¹⁹Ia qu vo va nuinui vua na Turaga o Jisu, ni vo voleka na lequ vatalajia yaji o Jimoci i vuwako mutou mequ vacegui tale ga ni qu vo kilajia na lemutu no. ²⁰Ni vo tasi kia e no vokoyau, me yalovata qai niya me daununumia na lemu kwa e yaloga djina. ²¹Ni ru vo vadaniya ga na ledru kwa e rau taucoko e tasi kiya na kwa e leya o Jisu Karisito. ²²Ia mutu vo kilajia ni vo vatovolei ni vou kodaki na i luve vo tamaya, e dau cakacaka qa neko au i na i tukutuku oka. ²³O kia qu vou nakijiya ke me valailai boto re qu na qai vatala jia yaji me qu na daniya re se qu na vacava o yau. ²⁴Ia qu vo va raravi na turaga, ni vo voleka tale ga mequ na la yaji. ²⁵Ia qu vo vakasama ni vo dodonu mequ vatalajia yaji o Epafirotaito, re vokomutou, lequ vitacini lequ i caba, lequ tokani va cakacaka kei na lequi tokani ena i valu i ikwe, vata lemutu i talatala qai niya okia e vuke iko yau ena lequ dravudravua. ²⁶Ni vo gu yaji i vokomutou taucoko, avo rarawa e yaloga ni mutu vou varogo ni taumimate o kia. ²⁷E djina ga ni taumimate, e vo voleka sara ni mate. Ia e yalo oka vuwa na Kalou tasi nia qa vua vuwako yau muni, ke qai vai kuritaki na lequ rarawa ina kia tale kwa rarawa. ²⁸O kia ikwe qu vo gumatwa, mequ vatala jia me mutu marau ke ni mutu vo tolavia tale me lailai bale ke na lequ rarawa. ²⁹O kiya me mutu vacegui niya ena turaga ena marau valevu sara, me mutu dokaidru muni o rau eru kodaki ke. ³⁰Ni vo voleka ni mate o kiya ena cakacaka i Karisito, e tasi taleitaki niya leya cola: Me vaikuritaki vuwako yau na lemudru cakacaka vou vo tu.

Chapter 3

¹Me qu jinia o mutou o wekaqu, mutu marau e na vuku ni turaga, mequ volaiya vuwacomutou na kwa qu vou volaiya yaji I mata, e tasi kwa rewarewa vuwako yau, ia na kwa mutu oka ke. ²Mutu qarauniko mutou oka vuwadru na tui, mutu qarauniko mutou vuwadru na vai bura, qarauniko mutou vuwadru na cili. ³O datou na masu vayalo vuwa na Kalou edu cili edu marautaki niya o Jisu Karisito, du tasi vararavi i na yago.⁴I a o yau e djina vou lequ na vi kwa va yago mequ vararavi ke, ke kodaki e kiya e numiya ni notu vuwa e vu kiya na kwa va yago me vararavi ke, aqu no i yata vuwa. ⁵Aqu cilivi e nai ka walu ni siga, aqu sucu mequ kwai Isireli, mai na yavusa o Penijamini, o yau na Ipiriu mai vuwadru na Ipiriu, ena kwa ni vunau aqu Farisi.⁶E kwa ni yalo katakata, aqu va vuravura taki niya nai soqosoqo lewe ni lotu, e na vivadonui e yaco mai na vunau, aqu tasi cala. ⁷Ia na vikwa aqu dau taletaki niya, e kodaki me vou lavele vakiya vuwako yau me lequ ke na Karisito.⁸Io e djina qu vou biujia na kwa taucoko, ni vou taucoko na vikilai qai niya o Jisu Karisito na lequ turaga o kiya qu vou vosojiya ke, me lavele vuwako yau na kwa taucoko, ia qu vakasama me kwa wale na kwa taucoko me lequ ga o Karisito. ⁹Me maru ladai vata, me kuwa ni no vuwako yau vi vadonui e yaco i nai vunau, o kiya ga e rewa i na vabaujia o Karisito, na vi vadonui e mai vuwa na Kalou e na vuku ni vabaujia. ¹⁰Me qu kilajiya qai niya na kaikai ni leya tucake tale mai na mate, me maru vitokani vata e kwa rarawa me kodaki leya mate. ¹¹Kequ bara na yacoviya na tucake tale mai na mate.¹²Qu tasi kodaki niqu rewajiya taucoko, se qu vou yacoviya yaji, ia qu tekuciya no ga mequ qulummiya sara nai naki e qulumiko yau ke o Karisito Jisu. ¹³O mutou na viwekani, a qu tasi valevulevui iko yau niqu vo qulumiya oji, ia e vou kiya ga na kwa vo sivi, qu vou sasaga no ga mequ toso no ga i mata. ¹⁴Qu vou wavu ciya mai na cere mequ taucia na cere e coviko yau mai ke na Kalou e vuku o Jisu Karisito.¹⁵O kiya medu qai lomavata i na kwa i kwe o datou na makuga i na lotu, ia kodaki e kiya na kwa mutu tasi lomavata ke, e na varaitakiniya na kalou na kwa igi. ¹⁶Ia na kwa du vou yacoviya me du tekucia nai varau igi. ¹⁷mutou na viwekani mutu tekuciko yau, mutu vadaniya o rau e ru i valavala kodaki ke niqu vou jiya i varau vuwako mutou. ¹⁸Ni ru vou lewe levu aqu dau kwaya va levu vuwako mutou, a qu kwa tale ga ni qu tagi no, ni vu jiya meca ni kauvelatai. ¹⁹Ia na ledru i cavacava na vusa, na ledru Kalou e ru kete, e ru dau valevulevui dru i na vikwa e vivamaduwataki, e ru da va numiya na kwa ni vuravura i kwe.²⁰E ru vou lewe ni rara ma lomalagi, o datou, me du lai waciya na ledru i vacola o Jisu Karisito. ²¹O kiya e na va mataliataki niya du yago malumalumu me vatautauvatataki e yago, e vaiukuukutaki me kodaki na kaikai e va malumalumutaki niya ke na kwa taucoko.

Chapter 4

¹O kia me mutu tudei vua na turaga, o mutou o wekaqu qu dau lomania, e gu ke qu yalo, a qu marau ke qu lagilagi ke o mutou na dau lomania. ²A qu masulaki nia o Uotia, a qai masulaki nia muni o Sainitiki muni me ru loma vata vena Turaga. ³Io, A qu tarogiko, na lequ i tokani vou, me qu vukeia na lewa e dau kwa na i tukutuku oka, vata qai nia o Kelemedji muni, qai nidru na lequ i tokani, e volai e ru yaca ve na i vola ni Colo. ⁴Me du marau vua na Turaga. ⁵A qu kwa tale me du marau. Me kilai na lemutu malumalumu vo rau na tamata. E vou voleka na Turaga. ⁶Me du kua na lomaocaocataki nia e kia nakwa. Ia, nakwa taucoko me vatakilakila taki vua na Kalou na ledu kere masu qai nia na dau cikecike, qai nia na vaokaoka. ⁷Ia na vacegu ni Kalou, e uasivia ve na kwa taucoko e kilai rewa, e na vatudeitaki nia mu yalo qai nia mu yaloga e na vuku i Jisu Karisito. ⁸Me qu jinia, na viwekani, na kwa taucoko taucoko e djina, na kwa taucoko e vaturaga, na kwa taucoko e dodonu, na kwa taucoko e savasava, na kwa taucoko e dau lomani na kwa taucoko e rogorogo oka, ia kodaki e kia na oka se kia na kwa e dau dokai, mutu numia na kwa kwe. ⁹Na kwa taucoko mutu vulicia qai vabaujia qai rogocia dau dania muni vako au, mutu vavea, e na qai no voko mutou na Kalou ni vivacegui. ¹⁰A qu qai marau valevu na Turaga ni vou qai tubu cake no ga na lequ dau numiko au. Mutu qai numia tale i mata ia vo tasi rewa. ¹¹A qu tasi kwa ni qu dravudravua. ni qu vou vavulici me qu vacegu no na kwa dau yaco. A qu qai kilajia na vadravudravuataki, ¹²A qu qai kialjia na kwa e levu na kwa taucoko qu vulicia ke me qu bori ke me qu mata kana tale, me qu vutuniyau na va dravudravuataki muni. ¹³A qu rewajia na kwa taucoko e na vuku i Karisito o kia e vakaikaitaki niko au. ¹⁴Ia na kwa oka mutu solia e yavalu na kwa me qu na vararawataki ke. ¹⁵O mutou muni i Filipai me mutu kilajia nai tekivu ni tukutuku ni kosiveli, ni qu vou ladai mai Masitonia, jikai ni kia na i soqosoqo lotu me vukeiko au na kwa qu solia qu cigomia takia ga mai vuako. ¹⁶Ia na gauna qu no mai ke i Cesalonaika, mutu vukeiko au va kia va rua e na lequ dravudravua. ¹⁷Ia niqu tasi gadrevia na i solisoli io ni qu vou uasivi cake vuako mutou. ¹⁸E vo notu voko au na kwa taucoko, ia a qu qai vutuniyau niqu vo rewajia o Epafirotaito na kwa taucoko mutu dau vakaujia no mai. Na kwa e garu oka, na madrali e okajia e oka vua na kalou. ¹⁹Na ledu Kalou e na sota qea na lemu gagadre me kodaki na lai yau levu e na vuku i Jisu Karisito. ²⁰Me du varokoroko vua na ledu Kalou o Tamaya me tawa mudu. Emeni. ²¹A qu vou loloma yaji vuako mutou na lotu e vu vou no vata qai nia na Karisito Jisu. E ru vou loloma yaji na viwekani ni vu vou no qai ni ko au. ²²E ru vou loloma yaji vuako mutou, na lotu vabibi na la vuwere o Sisa. ²³Me lemutou taucoko na leya loloma na ledu Turaga o Jisu Karisito

Colossians

Chapter 1

¹O Paula, na leya avositolo o Jisu Karisito ina lewa ni Kalou, qeniya o Jimoci na leya Tacini ²Vo rau eru vo lotu qai viwekani djina qenia na KARisito, eru no koto mai iKolosa ³Maru vo vaokaokatakiniya na Kalou, leya momo ledu Turaga o Jisu Karisito, madu na masulakinkio mutou ⁴Ni maru a rogouya na lemutu vabaujiya na KARisito o Jisu, qeniya na lemutu loloma vuadru taucoko eru vo lotu, ⁵Ina vuku ni kwa mutu vo vanuinitakiniya, o kiya e vo maroroi mai lomalagi me lemutou, iyo mutu rogociya ke ve na tata djina ni tukutuku oka, ⁶Vo yaco vuwako mutou, me kodaki talega i vuravura taucoko; a vo vuwatakiniya e vuwa, e vo tubu no, me kodaki talega ke vuwako mutou na vo ekivu qeniya na siga mutu a rogociya ke, qeniya na siga mutu kilajiya djina ke na loloma ni Kalou. ⁷Me kodaki mutu vo kila jiya mai vo Epafira, na lemaru icaba lomani, iyo na leya italatala yalo djina na Karisito buwako mutou. ⁸O kiya muni ga vo kwaya vuwako maru na lemutu loloma ina Yalo Tabu. ⁹Ia na vuku ni kwa ikwe o maru talega vo tekivu vata ina siga maru a togociya ke, maru vo kikai ni cegu ke na masulakiniko mutou, madu masu me rewa ni mutu va tawani ina lemutu kilajiya e yalo, ina yalomakuga qeniya na vuku vaylo taucoko ga. ¹⁰Me mutu vatekuciya na ivarau e dodonu qenidru na leya na Turaga, me okajiya taucoko ga okeya, me mutu vavuwu ina cakacakaoka taucoko ga, me tubu cake talega na lemutu kilajiya na Kalou; ¹¹Me mutu kaikai mai ina kaikai taucoko ga, me kodaki na leya kaikai vaidjina, me tubu na vosojiya taucoko ga qeniya na dau vosojiya vabalavu ina marau. ¹²Me mutu vaokaoka vuwa na ledu momo, o kiya vo varautakiniko datou medu rewajiya na ledru votavota eru vo yalo savasava, ma kakarama ¹³O keya vo vacoloniko datou mai ina lewa ni gilogilo, a vo meiko datou ina matanitu ni leya luve ni toko ¹⁴O kiya edu vo rewajiya na colo ina vuku ni leya dra, ni vo boko na ledu ivarau bura ¹⁵O kiya na iyaloalo ni Kalou vo jikai ni lai dani, na vo vatubuniya imata qai bere na kwa taucoko e vai. ¹⁶Ni vo vaveya na kwa taucoko ga o kiya, se ru notu mai lomalagi, se ru notu inuravura, vo lai dani se ru tasi lai dani, se ru nono vatusqwaqwa, se vimatanitu, se ru tuqwaqwa imata, se ru tuqwaqwa kaikai: o kiya vo vaveya na kwa taucoko ga, iya, me leya talega. ¹⁷A vo cola imata o kiya qai bere na kwa taucoko

ga, a vo vatau deitakiniya na kwa taucoko ga okiya.¹⁸O kiya na ulu talega ni lala, ina soqosoqo lewe ni lotu: o kiya na vatekivu, na qase mai na mate; me levu cake ke kiya ina kwa taucoko ga.¹⁹Ni vo lai okaji me vuqa o kiya ina kwa taucoko ga.²⁰Me vaviokajitakinidru na kwa taucoko ga e vuku, ni vo vaveya na kwa ni viokaj i ina leya dra ni vo vakoji ina kauveilatai: lo, e vuku ga eru notu mai vuravura se ru no tu mai lomalagi²¹O mutou talega, mutu vo kwai kanikiya imata, ni a meca ve mutu vu ni yalo ina kwa bura, bo qai vivaokajitakiniko mutou o kiya.²²E yago va lewe ni vo mate, me varaitakiniko mutou ke ni mutu vo yalo savasava, ro jikai ni lilitaki rewa, vo jikai talega ni vunauci rewa re mata.²³Kodaki mutu vo vabaujiya no ga, se mutu vataudeitakiniya, se mutu vakaikai takiniya, se jikai ni vuki dei mai na inuinui ni tukutuku oka mutu a varogo, a vo vunautaki vuadru na tamata taucoko ga e nokoto ve ruku o lomalagi; iya, o yau o Paula qu vo djigitaki mequ keya italatala.²⁴Aqu qai marau ni qu vo vararawataki balejiko mutou, qu vauaconiya ke vaqu lala na keya vo noa rarawa e vuku o Karitiso qeniya keya vu ku e lala, o kiya isoqosoqo lewe ni lotu.²⁵Aqu ro djigitaki ke me qu keya italatala, me kodaki na vidjigitaki ni Kalou, qu vo djigitaki ke me balejiko mutou, me qu vayaconiya na tata ni Kalou.²⁶Na kwa cilo igi cilotaki mai vuadru na itabatamata ina gauna imata; iya, vo qai varaitaki mai vuadru na leya tamata yalo savasava²⁷Ni vo okajiya na Kalou me vatakeya vuadru na keya vaidjiina qeniya na keya oka na cilo ikwe ina kedru maliwa na vimatanitu; iqoi noKarisito ve mutu yalo, na vuni keya niutaki na kalougata.²⁸O kiya madu vo vunautakiniya, ni madu vo valasalasa no na tamata yakiya ina vuku taucoko. ga; me madu varaitakiniya ke na tamata yakiya ni vo oka sara ve vuku o Karisito:²⁹Iqoi na kwa qu vo dau vaveya talega ke, qu vo gu mai kali talega me kodaki na leya cakacaka vo mana ve qu yalo.

Chapter 2

¹I kiya ikwe me mutu kilajia re na lwqu loma ocaoca takiniko mutou tu vata kuru mai Leotisea, vata eru vuku taucoko e ru a tasi tolaviko au vayalo ²Me vacequi eru yalo meru rewa ni rakiavatataki ena loloma, me ledru na iyau taucoko me rewa nira kilajija oka ke na Kalou. ³Okiya e no taucoko tu vua na i yau vata qainia na yalomatua. ⁴Ikiya ikwe qu vo kwaya vuako mutou me kua ni kiya e temaki jiko mutou ena tata ni virewai. ⁵E djina ga no kania vayago, ia qu no vuako imutou vaylo. Qu dau marau ni qu dau tolvia mutu dau kia vata ka tudei in a vabauji a na Karisito. ⁶Iya mutu vo ciqomia na Turaga o Jisu, mutu valavala qaini ya noga. ⁷Mutu tauyavutakinia vata mutu taraia cake nua, na lemutu vabaujiya me kodaki mutu vavuli ke, me uasivi cake ina vaokaoka. ⁸Toavia me kua ni kia e vaburaburatakiniko mutou ena vuku ni kwa va vuravura e tasi yaga, e na kodaki na itukutuku va tamata, ena kodaki na I vavuvuli va vuravura, ena qai tasi kodaki na i vavuvuli va Karisito. ⁹Ni vo nokoto vua na yago e vuqa ke na Kalou. ¹⁰Iyo ni mutu vo vutu ni kwa taucokoga, o ki a a simata taki nidru na si mata no vata eru kaikai vua. ¹¹Okiya ikwe e mutu vo niiji muni vua ina niiji e tasi vai vena lima, ni mutu vo luvajia nai valavala bura va yago in a vini ji eva e vuku na Karisito. ¹²Ni a mutu a bulujia vata ena vavita XXX, o kiya talega mutu vo tucake qeya yaji ni vo vabaujiya na kaikai ni Kalou, o keya avo tucake tale mai na mate. ¹³Iya ni mutu vo mate tu enai valaval a ca, ena vuku muni ni mutu yago eya tasi niiji, a qai vacola ni ko mutou vata o oka, ni a sasi o cajiko datou ena vuku ni ledui valavala bura. ¹⁴Avo qusia vena ivola lima ni vasala adu bataki ke, vo ledu me ca no, a vo qai Kaudei sara ni a vako e na kauvelatai. ¹⁵Iya ni vo vaburabura nidru na vo simata qai nidru na kaikai, aqai vaseseidru , ni vo rewajidry sara na kwa ikwe. ¹⁶Ikiya ikwe me kua ni kia e va lewai iko mutou ke ena vuku ni cawa, se na kwa e lai somu, se na siga vimarautaki, se vola rou , se siga tabu. ¹⁷Na kwa iqoi evo ivatakarakara ni vikwa ena yaco mai bere, iya evo lea o Karisito na yago. ¹⁸Me kwa ni kiya e tarovia na kemutu isau ni ni vo via yalo malumalumu rata na dau masu vuadru na agiloa, ni vo dadou na vikwa elai dani ke okiya evo dokai ke okia na vuku e yalo va lewe. ¹⁹Oiya e tasi qulumia vaoka du ulu, evo tokonia ke na yago taucoko e vikabiji vata ena vuku ni visema vata na viwa, avo tubu ena tubu ni Kalou. ²⁰E Kodaki mutu vo mate qeya na Karisito mai na vavuvuli vavuravura, na cava mutu vatekucia ke na ivaro me kodaki ni mutu vo cola va vuravura no. ²¹Kua ni dereia; kwa ni tovolia, kua ni yaujia. ²²Na kwa taucoko iqoi ena devu, ni vo qulumu no ni ru vo kodaki na lvunau vatasqai niya nai vavuvuli ni e cola? ²³Iya e djina ga ni vo lai tolavi e vuku na kwa taucoko ikwe, na natamata musu vata ne yalomalumalumu, vata na vavarawataki ni yago, qai jikai ni yaga, evo varuqataki ke na yago.

Chapter 3

¹Na Kalou ena lavejiko ca ke qai nia na Karisito, mo qulumia nakwa e lamai yata, na vanua e tadra no ke na Karisito e lima imatau na Kalou. ²Vakasamataki nia nakwa e lamai lomalagi tasi nia nakwa e lamai vuravura. ³Nidu vo mate, 10 na ledu colo evo varurugi qainia na KARisito na Kalou. ⁴Na gauna ena yaco maike na KARisito, okea na lequi va colo, edu na laidani ena lea lagigali. ⁵Biu medqu mate, qania, navi kwa va vuravura ena lequ colo-ni vivisau na lewa, orau na vavea nakwa e tasi dodonu, qai nia na kocokoco, me kuwa tale ne kia na kalou me lai qwaravi. ⁶Ikwe saraga e yavalu nakwa e dau vavunia na lea oca na Kalou vuadru na lea iluve eru tasi varorogo. ⁷Ikwe na yavalu nakwa du dau vavea tu mai adu dau colo tale tuga ke. ⁸Ia na gauna ikwe medu vo denia dai nakwa taucoko navi kwa ikwe na ocaoca, na levaleva, na vavanitu, na yalo vura, qai nia na viwali vura mai mutu gusu. ⁹Kuwa ni girijia na lemui tokani, ba le jia nidu vo luvajia dai ra ledu tamata makawa qai nia na lea i varau. ¹⁰Ni qu vo ukumia na lequi sulu ni tamata vou qai nia na vakasama vou me tautauvata qania okea na dau ni vibuli. ¹¹Ena vo jikai nakwai Kiriki sena Jiu, vasavasavataki se sibere ni vasavasavataki, tasi kilajia nakwa, sena kwai matanitu vatutu, tasi dau vatulewa dodonu, na bobula, se tamata taukei, ia na karisito na kea vataucokotaki, nino talega vua nakwa taucoko. ¹²O kea igi o datou na lea djigitaki na Kalou, savasava qai nia du lomani, u kumia na yalo ni loloma, na yalo oka, na yalo malumalumu, na yalomalua, qai nia na vosojia vabalabu. ¹³Du dau vitokani qai nia e kia tale. Duvi uasivij i ena vilomani. Kodaki lea vosojiko na Kalou. ¹⁴Mai vuadru nakwa taucoko, meno vuako na loloma, igi ga nai sema nikwa taucoko. ¹⁵Denia na vatulewa ni Karisito vemu yalo. Ia igi na vacegu nidu volai covi me kia ga du lala. Io medu vaokaoka no. ¹⁶Medu vutuniyau na lea kwakwa na KARisito, vivavulici qai nia navi vadodonutaki vuako datou yakia, na sere ni Same qai nia na wesi vayalo nidu vaokaoka noga du yalo vua na Kalou. ¹⁷Ena kwa taucoko du vavea ena kwakwa se na cakacaka, vavea taucoko ena yaca ni Kalou o Jisu. Medu vaokaoka vua na Kalou na ledu momo. ¹⁸O motou na Lewa va Taigwane, me mutu makutu vuadru na lemutu Teigwane, ni dodonu vua na Turoga. ¹⁹Teigwane lomani na lemu yalewa, 10 kua ni yalo bura jia. ²⁰Mutou nai luvu talairewarewa vuadru na lemutui Tubutubu ena kwa taucoko, ikwe e vamarautaki nia na Kalou. ²¹Momo kua ni vavunia ledru oca nai luvu, ena rewa ni vavunia meru yalo lailai ke. ²²O mutou na tamat cakacaka, varokoroko vuadru na lemutu i Liuliu ena kwa taucoo vaitavi taki niko ke, mo kua ni lai dani ke, edau totoka vuadru na tamata, ia ena yalo djina, ni varokoroko taki nia na Kalou. ²³Nakwa taucoko o vavea, ena lemu cakacaka me lamai vemu yalo taucoko vua na Kalou kua ga vuadru na tamata. ²⁴Mo kilajia niko na ciqomia mai vua na Kalou na lemui votavota me kea i sau. Nidu qwaravia na Kalou na Karisito. ²⁵Okea ga e vavea nai varau bura ena tau vua nai sau ni varau bura ea vavea, E tasi dau lai okaji vailoa na tamata.

Chapter 4

¹O Kemutou na Turaga mutu solia vuadru na tamata na kwa e dodonu me tautauvata, ni mutu vo Kilajia vo kia talega na lemutou Turaga ma lomalagi.²Me mutu dau masu noga, Ka mo cikevia noga mo vaokaoka noga.³Me mutu masulaki niko madou noga me dolavia vo Kemadou na Kalou na mata ni were me madu tata me madu kwaya na kwa vuni balejia na KARisito. Okia quvo vesu noke.⁴Mequ vatakia ikwe, me kodaki vo kilikili voka yau mequ kwaya.⁵Mutu ia noga nai valavala vuku vuadru na taudaku, me mutu volia me lemutou na gauna ⁶Me ia noga na lemutu tata ina yalo oka, ka me vakamikamica taki vana masima me mutu Kilajia ke se cava vo dodonu me mutu kwaya vuadru na tamata ya kia.⁷Ena kwa taucoko vo kemutou na kwa taucoko vo yacovi ko yau ko titiko, na wekamu squ vo lomania, bata nai talatala yalojina, vata na lequ tokani na Turaga.⁸Io quvo vatalajia vo Kemutou, ena vuku ni kwa ikwe, metu kilajia na lemadu nokoto, me vacegu nia mutu talo, o kia.⁹Orau vata o onisimo, o wekaqu vo dau yalojina quvo dau lomania, o kia e kia vo kemutou. Okia na vatakia vo kemutou na kwa taucoko vo tara no yaji ikei.¹⁰Vo loloma tu yaji vo kemutou o Arisitaco Kemaru vo vesu ki vata, o Marika e luvea o gwanea o panapasa. Okia mutu vo varoji devu ke, kodaki e vola vo kemutou, me mutu qai vacegu nia.¹¹Ko Jisu e yaca muni o Jusito, eru vo cili. O kuru ga ikwe eru vo daucakacaka qenico yau ena kwani matanituni kalou 10 eru vo dau vacegu niko yau.¹²Vo loloma tuyaji vo Kemutou o Epafina, vo kia vo kemutou, nai talatala i Karisito Jisu, vo dau gumatua noga nivo masulaki nikomutou me tu dei va oka sara vo vavuqa nia taucoko sara ina kwa ni Kalou.¹³Niqu vo vakwajina taki nia vua, ni vo yalo Katakata sara vo kemutou, balejidru muni na Leotisea, bata qenidru na Alarapoli.¹⁴Vo loloma tu yaji vo Kemutou o Luke na vuniwai lomani vata o Timasa.¹⁵Qu vo loloma tu yaji vo wekamu tou taucoko mai Leotisea, vei Nimifa muni, vuadru na lewe ni soqosoqo lewe ni lotu i ledru were.¹⁶Ia ni vo wili oji, na vola ikwe no kemutou, me mutu lewaia me wili muni vuadru na soqosoqo lewe ni lotu vei Leotisea, me mutu wilikia muni nai vola vuadru na Leotisea.¹⁷Kwaya muni vo Akipo, Mo vademia na cakacaka ikwe mo rewajia mai vua na Turaga mo tara sara.¹⁸Aqu vo loloma yaji qu vo volaia vequ lima jina, o yau o Paula. Mutu numiko yau ni qu vesu no. Me lemutou na loloma. Emeni.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹O madou ikwe o Paula, o Silivenuse, vata o Timoci, ina ledru i soqosoqo lewe ni lotu na kwai Cesolonaika o rau evo nokoto no vuwadruka Kalou o Tamadatou, vata na Turaga o Jisu Karisito. Me lemutou na loloma, qaneya na vacegu mai vuwa na Kalou o Tamadatou, qaneya o Jisu Karisito.²Madu vaokaoka no ga vuwa na Kalou me balejiko mutou taucoko ni madu a dau cavujiko mutou no ina lemudu masu.³Madu jikai ni cegu ni numiko mutou no ina lemutu daucakacaka ina vabaujiya, vata na lemutu dau wale ina loloma, qaneya lemutu dauvosojiya ina nuinui vuwa na ledru Turaga o Jisu Karisito, e mata na ledru Kalou o Tamadatou.⁴Ni madu a kilajiya na lemutu a djigitaki, o mutou na viwekani, e daulomaniko mutou na Kalou, ⁵e jikai boto ga ni yaco vuwako mutou na lemadu i tukutuku oka ina tata boto ga, ina kaikai muni qaneya na Yalo Tabu, evo vadjinadjina taki valevu, ni mutu vo kilajiya no na lemadu i valavala me balejiko mutou ina gauna madu no qaneko mutou ke.⁶Ia mutu dauvatekuteku ciko madou, qaneya na Turaga ni mutu a vabaujiya na kwakwa ina vivararawataki levu, vata na reki ina Yalo Tabu.⁷Mutu a yaco ke mo mutu jiya i varau taucoko eru dauvabaujiya mai Masitoniya qaneya i Akaia.⁸Ni vo rogotaki yaji vuwako mutou na kwakwa ni Turaga i Masitoniya qaneya i Akaia, avo jikai ni niya ga igina, a yaco muni yaji nai rogorogo ni lemutu vabaujiya na Kalou ina viyasana taucoko, e jikai ni yaga i vuwako madou me madu kwa e kiya e kwa.⁹Niru vo kwa ga o rau me balejiko madou ga ina lemadu i varau ga madu lai nokoto no yaji ke i vuwako mutou, no mutu vo vuki dai mai vuwadru na matakau vuwa na Kalou, o mutu qwaraviya na Kalou colo e djina,¹⁰mo mutu waciya muni lai luve mai lomalagi evo va tucake tale mai na mate o keya, o Jisu, o keya a vacoli niko datou mai na oca e bere no mai.

Chapter 2

¹Mutu vo kilajija oka na viwekani, ni tasi jiya kwa wale na lemadu layaji ²Mutu vou kilajija oka talega na levu ni kwa madu a sotavia mai Filipai, 10 na Kalou e solia no vuako madou na yalo oka me madu lamai vunautakinikomutou, e djina ni no tu na vicoqacoqa. ³Madu tasi lamai vunautakinikomutou me balejia na leqwa e yaco no, se jia i valavala ca, se na vilawakitaki ⁴Lo e na * ga ni a djigitaki niko madou na Kalou me madu tawase me balejia na tukutuku oka, mutu tolavia ga ve na lemadu vunau madu tasi mata valomaoka taki niya e kia na tamata na Kalou takia ga ni kilajia na madu yalo yakia. ⁵Madu jikai vakia ni vunau me * se vunau me tawa ke na lemadu taga, na keya i vadjinadjina na kalou. ⁶Kemadou tasi vaveya 'qoi meru qoroiko madou ke na tamata, se me mutu doka iko madou se ru vica tale, 10 madu vo * ni madu jiya avositolo ⁷Io kemadou vo kawaitakiniko mutou valevu, me kodaku na leya dau kawaitakinia o luveya e kiya na jina ni luve. ⁸Madu no moce, madu takdraikomutou tu ga, madu tasi solia boto ga vuakomutou na tata ni tukutuku oka, madou madu gadreviya me madu solia tucoko na lemadu cola vuako mutou, me balejia ga na lemutu dau vuki oka vuako madou. ⁹Ke kuwa ni vawalenikomutou lemadu lamai vasosa takinikomutou, i na visiga se viboji i na lemadu cakacaka madu na verveya no ga na keya vunautaki na tukutuku oka. ¹⁰Na Kalou qai nikomutou na keya i vadjinadjina, ni madu vaveya sara tu ga vuakomutou na lotu, i na yalo e va Kalou, e dodonu qai savasava. ¹¹Mutu Kilajia no na lemadu tatau vuakomutou, lemadu vamamasu qai niya na lemadu ivasala, me kodaki e kiya na momo vuadru o luveya. ¹²O keya me mutu colatakinia na i varau e kilikili me kodaki na luve ni Kalou, ni mutu vou djigitakinia me mutu taukenijia na leya matanitu vaiuku-uku. ¹³I na vuku ni kwa ikwe madu tasi cegu ke ina lemadu vaokaokataki nikomutou no vua na Kalou, in a lemutu marorojiya no na kwakwa ni Kalou mutu a varogo vuako madou, mutu tasi vawelegeletakinia ni jia tata djina, e vacolanikomutou no ni mutu vo vabaujiya. ¹⁴Vuako mutou na viwekani, mutu vo tautauvata qai nidru sara ga na soqosoqo lotu ni Kalou mai Jitia eru tu vata qai niya o Jisu Karisito ina ledru a vakekai taki mai vuadru o wekadru, me kodaki sara ga e yaco no vuako mutou. ¹⁵Eru vamate niya na Turago qai niya na ledru parofita, eru lamai vararawa taki niko madou, na Kalou e tasi Taleitakinidru vata qai niya na ledru tamata. ¹⁶Eru lami tarovia na lemadu vunau ruwadru na kwai motonitu taki ke ru vacolai, eru vakuria no ga na ledru valavala ca, na viocaji e na yaco no ga vuadru i na keya vatagedegede sara iyata. ¹⁷E djina ni du tasi vitolavi no e kiya na gauna lekaleka ikwe, 10 na yalo e vivolekaji, e vo kiya na kwa na lemadu okajia no medu sota re. ¹⁸Madu mata la no yaji, o go re o Paula-vo valevu na legu sasaga no yaji 10 a setani qai vatao takinia no na lequ layaji. ¹⁹Cava madu nuitakinia, se rekitakinia, se cibitakinia no? tasi nikomutou ve na mata ni Turaga i na leya vatolatola mai? ²⁰Ni o kemutou na vu ni lemadu lagilagi vata qai niya na marau.

Chapter 3

¹Okiya ga ikwe, ni madu vo tasi rewa ni vosojiya rewa, maru vo okajiya ga me maru vo no takiya tuga mai Aceni. ²Iya me maru vo vatalajiya ga o Timoci, e kiya ga maru viwekani, vata na talatala ni Kalou, e kiya na lemaru tokani oka ni vakau vai tukutuku ni Karisito, me vadei takiniko mutou, vata me varojiko mutou ina vuku ni lemutu vabaujiya. ³Me kuwa ni kiya me vayalagi I na vuku ni rarawa ikwe: ni mutu vo kilajiya na vanua me mutu lesi ke. ⁴E vo djina ni madu a no qeniko mutou, madu vo kwaya oji soko vuwako mutou na va rarawataki ena simata re: a vo yaco me kodaki iya mutu vo kilajia oka no ga. ⁵Ena vuku ni kwa ikwe, aqu vo tasi vasojiya rewa, aqu vo vatalajiya ga yaji mequ kilajiya na kaikai ni lemutu vabaujiya, kelala me bo liumuri takiniko mutou na dauni liumuri, me qai tasi yaga tu na kwaleru madu lamai vaveya tu. ⁶Iya mutu qai la tumai ivei o mutou o Timoci vo mutou, a kaumai nai rogorogo oka vata na loloma ni lemutu vabaujiya vata na lemutu dau numiko madou, vata na lemutu dau gadreria tu me mutu dariko madou kodaki ga lemadu dau gadrevia tu me madu dariko mutou. ⁷Okiya ga ikwe madu vo vacegui ke balejiko mutou, na vuku ni lemutu vabaujiya, ena lemadu rarawa rata na lemadu vuturi. ⁸Madu na cola no ga kodaki me mutu dei no ga vua na Turaga. ⁹Iya na kodaki ivei na levu ni vaokaoka vua na kalou, na leri ni marau vata na reki vata na ledu vaokaoka takiniya na Kalou. ¹⁰Ni madu vo masu tuga na vi bogi vata na vi siga, madu masulaki niya tu me madu daniya mutu mata, me madu rewa ni jiniya talega ke na kwa e vo no ve na lemutu vabaujiya. ¹¹Iya me tuberiko madou re vuwako mutou na kalou levu na ledu momo vata na Turaga o Jisu Korisito. ¹²Iya me valevu takiniko mutou na Turaga me mutu oka valevu sara na lemutu loloma vai niko mutou, vata vuadru taucoko na tamata me kodaki o madou vo kemutou. ¹³Me vataudei takiniya okiya mutu yalo me sarasara i na mata ni kalou na ledu momo, ni na lesu tale mai na ledu Turaga o Jisu Karisito vata o rau na yalo sarasara.

Chapter 4

¹Evo ga vuwako mutou na viwekani me madu na vamamasu jiko mutou, me maduna vivaroji no balejiya na Turaga o Jisu, mo mutu uwasivi cake ke valevu, me kodaki na lemutu a lai vavulici mai vuwako madou ina varau e kilikili i vuwako mutou, me mutu na vaveya no, mo mutu oka ke vuwa na Kalou. ²Mutu vo kilajiya no nai varo madu a kwa i vuwako mutou e vuku na ledu Turaga o Jisu. ³Nivo loma ni Kalou ikwe, mo mutu yalo savasava, mo mutu kuwa ni dauyalewa, ⁴Ia mo mutu kilajiya yakiya no, mutu marorojiya mutu yago me vasavasavataki ia me kodaki muni, ⁵me kuwa ni rewajiya ga re na dodomo bura, me kodaki o rau na matanitu eru jikai ni kilajiya na Kalou. ⁶Me kuwa ni kiya e lai lawaki ca se vaburaburatakiniya na kwai leya ina vikwa ikwe, ni na ocatakiniya na kwa taucoko ikwe na Turaga me kodaki muni ni madu a vasalataki niko mutou ke i mata a madua dau kwa no. E ya jikai ni coviko datou Kalou me du dukaduka ia medu yalo savasava ga. ⁸Ia o keya ena beciya, e jikai ni beciya na tamata e beciya no na Kalou, o keya a soliya mai vuwako datou na leya Yalo Tabu. ⁹Ia ina vuku ni vilomani vavitacini, e jikai ni yaga mequ volaiya yaji vuwako mutou ni mutu a vavulici devu mai vuwa na Kalou mo mutu vilomani no. ¹⁰Evo djina ke ni mutu a vaveya devu mai vuwadru o wekadatou eru nokoto no mai Masitoniya taucoko, ia madu vo vamasu jiko mutou na viwekani, mo mutu uwasivi cake sara valevu. ¹¹Mo mutu gumatuwa sara, mutu no vimaluwa, mutu vaveya no ga lemutu cakacaka, qaneyya me cakacaka vakaikai no mutu lima me kodaki a madu a varojiya i vuwako mutou, ¹²mo mutu vaveya no ga nai varau e kilikili i vuwadru i taudaku, me mutu kuwa ni dravudravuwa ina kiya na kwa. ¹³Ia aqu okajiya o mutou na viwekani, no mutukuwa ni numideiniya, ¹⁴me balejidru o rau na moce no mutu kuwa ni rarawa, me kodaki o rau na jikaina ledru i nuinui. ¹⁵Ia kodaki edu vadinajiya nivo mate devu o Jisu eya tucake tale mai ena kodaki muni o rau na moce tu o datou na colo no me yacoviya na leya lesu mai na Turaga. ¹⁶Ni na labale mai lomalagi e na rago levu, qainiya na domo ni Agilosu Turaga, qainiya na davui ni kalou. Ia eru na tucake simata o rau na mate eru na tu qainiya na karisito. ¹⁷Ia ibere qainiko datau, edu si cola no, du na qai kau cake vata qanidru, medu sotarata qeniya na Turaga e na maliwa lala. Ia ena kodaki ke ni du na qai no qeniya na Turaga me tawamudu. ¹⁸Ia na kwa ikwe me mutu ia na vivacegui vuwako mutou i na tata ikwe.

Chapter 5

¹Iya vo rassi yaga mequ volavola vuato mutuou, na viwekani, mequ kwaya na vigauna vata na viyabaki. ²Ni mutu vo kilajiya sara no vai niko mutou ni na la mai na siga ni Turaga, me kodaki na dau driva i vibogi. ³Ni ru kwaya no, ni vo mai no vacegu, bata e vo no oka, ena qai yaco vasauri na vuadru na Xusa, me kodaki na rarawa vua yalewa bukete:aru vo tasi tuba rewa. ⁴Iya o kemutou na viwekani, mutu vo tasi no vena logilo, me yacoviko mutou ke na sina igi me kodaki na daudriva. ⁵O mutou taucoko na luve ni kakarama, vata na luve ni siga: edu vo tasi luve ni bogi, se luve ni logilo. ⁶I kiya ikwe medu qai kua ni moce, me kodaki o kuru na e cola kanikia, medu vatawa ga medu yalomatua. ⁷Iya o kuru eru dau moce vibogi, vata o kuru na dau mateni eru dau mateni na vi bogi. ⁸Iya okedatou, edu luve ni siga, medu yalomatua, medu maroroiyiya na vabaujiya vata na loloma mu tataqomaki redu saro:vata na namabjia na cola mei varuru du ulu. ⁹Ni tasi solia vuako datou na Kalou medu rusa medu rewajia ga na cola ina vuku ni ledu Turaga o Jisu Karisito. ¹⁰O kiya a mate e vuku datou, madu cola vata qeya, ni du yadra se du moce. ¹¹Okiya ikwe me mutu iya na vivacegui vai niko mutou, rata na vitaraicake niko mutou vai niko mutou me kodaki mutu dau vavea no. ¹²Iya madu vo vama sujiko mutou na viwekani, me mutu kilajidru na re na dau cakacaka vuako mutou, vata a lewaiko mutou ina kwa ni Turaga, vata a vavuliako mutou. ¹³Me mutu dau varokorokotaki nidru, vata me mutu lomanidru valevu sara, ina vuku ni cakacaka. Vata me mutu viokaji vainiko mutou. ¹⁴Iya madu vo varojiya vuko mutou na viwekanime mutu vunaucijidru o kuru na tasi dau va rorogo, vacegu nidru okuru na yalolelai, vukeidru na malumalumu, dau vosojidru taucoko koga na e cola. ¹⁵Dania me kua ni kia e dau viso somi takiniya na bura vua ekiya, me mutu kala tekuciya noga na kwa oka vuako mutou yakiya, vuadru muni na e cola taucoko. ¹⁶Mutu marau noga. ¹⁷Mutu masu noga me kua ni cegu. ¹⁸Mutu iya na va okaoka in a buku ni kwa taucoko ga: ni ro loma ni Kalou ikwe vuako mutou ina vuku o Karisito Jisu. ¹⁹Mutu kua ni boko ciya na Yalo Tabu. ²⁰Mutu kwa ni beciya na tata ni parofisai. ²¹Vatavolia na kwa taucokoga: qulumia vaoka sarana kwa e oka. ²²Qarauniko mutou mai na valavala taucoko e bura. ²³Iya me vacaba savataki niko mutou sara na Kalou ni vivacegui: vata me vo maroroi taucoko, me kua sara ni cala, mutu yalo vata mutu yaloga qai niya mutu yago, me ya covia na siga ena la tale mai ke na ledu Turaga I Jisu Karisito. ²⁴E vo djina o kiya a coviko mutou, ena vavea muni o kiya. ²⁵O mutou na viwekani, masulakiniko datou ²⁶Mutu loloma vuadru taucoko na viwekani vata mutu viyabo ena yalo savasava. ²⁷Au vo vavojia vuako mutou ina yaca ni Turaga, me wili na ivola ikwe vuadru taucoko na viweka ni yalo savasava. ²⁸Me lemutou na loloma ni ledu Turaga o Jisu Karisto. Emeni.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹O kemadou o Paula vats o silivenusi, vata kei Timoci, na soqosoqo lewe ni lotu mai cesa-lonaika eri vo to, vua na kalou na ledu momo vata na Turaga o Jisu. ²Me lemutou na loloma, vata na vacegu ma vana kalou na ledu momo vana Turaga o Jisu Karisito. ³E vo kilikili vo kemadou me madi ia noga na vaokaoka vua na kalou balejiko mutou na viwekani, ni vo dodonu ga iqov nino tubu valevu sana na lemutu vabaujia, vo uasivi cake na lemutu vilomani kodaki o kemutou ya kia. ⁴Io madu vo vacaucautaki niki mutou vuadru na soqosoqo lewe ni lotu vua na kalou, ena vuku ni lemutu yalo dei, vata na vabaujia, ena lemutou va buraburs taki taudoko ga, vata na kwararawa taucokoga mutu vo vosijia. ⁵Ikwe na vakatakilakila ni lewa dodonu ni kalou, me mutu vabau ke me mutu yaga, me mutu rewgia na matanitu ni kailou, okia mutu vo vararawataki muni ke. ⁶Ni vo dodonu nia na kalou me saumidru va rarawa eru vo vararawa taki ni ko mutou. ⁷Io vo kemutou muni vo vararavataki, me vacegui vata o kemadou, nina vatakei mai lomaXgina Turaga o Jisu vata okuru na Agilosu Kaikai. ⁸Ina yameyame ni buka waqa, me oca jidri, eri vo tasi kilajia na kalou eXX vo Tasi cabaujia na tukutuku oka balejia na ledu Turaga o Jisu Karisito. ⁹Na ledru liocaji qaunia ledru varuasi tawa muduve mata ni Turaga, ina lea kaikai vajina taucoko. ¹⁰Ni vo lami okia me mutu varokorokotakinia na Tamata yalo savasave, ka me doks idru taucokoga eri vo vajina jia, ina siga igi, ni vo vajina jia tu na lemadu tukutuku vo kemutou. ¹¹Okia iqoi madu vo masulaki niko mutou nagai me vabauji ko mutou na lemadu kalou me tutu yaga no rewojia na kwa mutu licovi ke, ka me mutu vayaconia sara na lea kaikai vata na kwo okajia taucoko ga vata cakacaka ni vabaujia. ¹²Me vacaucautaki ki na yaca ni ledu Turaga o Jisu Karisito e vuku mutou, oi kemuta talega balejia me kodaki no loloma ni ledu kalou qainia na Turaga o Jisu Karisito.

Chapter 2

¹Ni madi vou Vamamasi jiko mutou, na vvXXXkani, e na vuku ni lea lesu tale mai na Turaga o Jisu Karisito, qai ina ledu soqani vata vua ²Mo mutu kua ni vitosoyaki vasauri na lomadei, se lama leqgam me kua na kwakwa ni yalo, XX nai tukutuku, Se na i vola, me kodaki a vaco voko madou, me kodaki in vou Voleka na siga ni Kavisito.³Me kua ni kia na kwa e vakwasini taki nikomutou ke e kia, e na yaco re i mata na vuki dai e na vavaitaki na tamata valavala bura, e luve ni Vokavusai ⁴O kea e dau voraia, Xai va levulevui noga me levu cake e na kwa taucoko e vatakai me kalou, se da qwava via, e vou uokoto no ke i na weve-ni-kabu, a vou vavaitaki nia me kalou⁵Bu mutu tasi vou numia, ni qu kula viko mutou na kwa kwe, ni qu no qaneko mutou. ⁶Ni du vou kihjia na kwa e tavovia, me Vavaitaki mai ke o kea na kea gauna ⁷Ni vou cakacaka Vuni no nikua na vuni-ca, la e kia dai tarovia naga, ke matuXXX me kau dai yaji O kea.⁸E na aai Varaitaki na Vuni-ca igi, o kea e varusa nia na Turada e na lea i cegu ui gusu, qai va ojinia na lea dau yato vararai yaji. ⁹E kadaki na lea cakacaka na nita XX dau yato mai, aai kaikai valevu na vatakilakila aad nia na vei kwa aivitaki e va kwabui taki. ¹⁰Na kwa e tasi clodonu na kwa djina, me ni do ke.¹¹Na vuku ni vei kula I kwe, qai vatala lia na vi vacalai mana vuwadru na kalou, me ru Vadjinadjina taki nia ke na kwa givi. ¹²Qai ocojidru ke i vau taucoko e ru vabaujia na kula djina, a vu okajia ga na kwa e tasi dodonu.¹³E kilikili vuwako mutou me lemutou no ga na va okaoka vua na kalou me balejiko mutou, na viwekami e lomania na Turagaini vou djigitaki niko mutou na Kalou mai na i vatekivu me mutu clol ni mutu vou Vacavasavataki i na Yalo Tabu i ui mutu vabaujin na kwa djina. ¹⁴A vou coviko mutou ke i kea e na ledru kwakwa oko, me mutu rewaia ke na kalouaata ni ledu tuvaga o Jisu Karisito. ¹⁵Me mutu qai tudei na viwekam, qai aulumia nai tukutkuk mutu vou vatavulict ke voko XXXX, i na lea tata se i nai vola.¹⁶Na ledu turaga o Jisu Karisito, aai nia na Kaba na Tamada, o kea a lomani niko datou, aai Solia voko datou na lolowa na vace e tasi muchi rewa aai nia na nuinui oka. ¹⁷Me vacegu nia re du yalo, aai Vataudei taki niko mutou i na lea tata se Cakacak oka taucoko

Chapter 3

¹O keya ikwe madu jikai ni rewa ni vosojiya rewa, maru vo okajiya ga me ru dai takiya ga i Aceni, ²ia maru vo vatalajiya ga o Jimoci o wekamu, qaneya na i talatala ni Kalou, vata na lemaru i tokani ina keya i tukutuku oka o Karisito me vadeitakiniko mutou, me varojiko mutou ina vuku lemutu vabaujiya. ³Me kuwa ni kiya i vuwako mutou me lai vasavulitaki ina vuku niru rarawa ikwe, ni mutu vo kilajiya ikwe ga na kwa du vo lesi ke. ⁴E djina ni madu a no qaneko mutou no, madu a kwa i mata vuwako mutou nidu na vararawataki, evo yaco me kodaki ke, ia mutu vo kilajiya no ga. ⁵Ina vuku ni kwa ikwe, aqu jikai ni rewa ni vosojiya no, aqu a qai talatala yaji mequ kilajiya na lematu vabaujiya, ke virtaki niko mutou o rau na dauvere, me na yaco me kwa wale na lemadu cakacaka. ⁶Ia nivo lamai i vuwako mutou o Jimoci i vuwako madou muni, evo kau no mai na i rogorogo oka ni lemutu vabaujiya qaneya na i loloma vata na lemutu numiko madou oka no ga, lemutu okajiya valevu mo mutu tolaviko madou, me kodaki muni ke na lemadu okajiya a me madu tolaviko mutou. ⁷O keya ikwe madu vo vacegu ke me balejiko mutou, na viwekani ina vuku ni lemutu vabaujiya, ina lemadu rarawa taucoko ga ⁸qaneya na lemadu jikai vacegu. Ni madu vo qai cola, kodaki mutu tudei no vuwa na Turaga. ⁹Ia evo na kodaki ga igina na lemodu vaokaoka e levu me madu na vaveya vuwa na Kalou me balejiko mutou, ina vuku ni lemadu reki taucoko madu vo rekitaki niko mutou e mata na ledu Kalou. ¹⁰Ni madu vo masu valevu sara ina bogi qaneya na siga, me madu daniya mutu mata me madu jiniya oka na vikwa e jikai tu ina lemutu vabaujiya? ¹¹Ia me tuberiko madou reware na Kalou na ledu momo vuwako mutou, qaneya na ledu Turaga o Jisu. ¹²Ia me valevu taki niko mutou na Turaga me mutu uasivi cake ona loloma vainiko mutou, vuadru muni na tamata taucoko ga me kodaki na lemadu dau lomaniko mutou. ¹³Me vadei takiniya o keya mutu yalo yakiya me kuwa ni bura. ¹⁴Kodaki e kiya e jikai ni rokoviya na lemadu kwakwa ina i vola ikwe madu volaiya, mutu tolaviya oka no mutu kuwa ni qai mata kilajiya tale, me na qai madua ga mai o keya. ¹⁵Ia kua ni wilikiya me jiya kemu meca, no vavuliciya ga me kodaki lemu tacini. ¹⁶Ia me qai soliya vuwako mutou na ledu Kalou na vacegu ina vigauna taucoko. ¹⁷Me no qaneko mutou no ga ina vigauna vo devu. O au o Paula, qu volaiya na i vola ikwe vequ lima ga, evo makataki no ina vimatanivola aqu volaiya. ¹⁸Na loloma levu ni Kalou o Jisu Karisito me no qaneko mutou no ina vigauna taucoko. Emeni.

1 Timothy

Chapter 1

¹O au Paula, nai laya apositolo o Jisu Karisito, i nai lesilesi nu Kalou na ledu vacolo, o Jisu Karisito na vuni ledu nuinui, ²I vudra o Jimoci, lequ i levu mo djina ina vabaujiya, me lemu na loloma, na yalo loloma qaueya na vacegu, mai vuwa na Kalou o Tomada, qaneya a ledu Turaga o Karisto Jisu. ³Kodalci ga na lequ vamamasu jiko mo nokoto no ga mai Efeso, XX qu a layaji i Masitoniya, mo varojiya yaji vuwadru meru na kuwa ni vavuliciya nai vauavuli Kanikiya. ⁴Meru kuwa muni ni djina jiya nai tukutuku wale qaneya na i vola ni kawa tawa mudu, ena tubu ke na vileji, ena jikai ke na vilaveji cake ina kwa ni Kalou, o keya e yaco ke ina vabaujiya, aqu na vaveya muni me Kodaki ke o⁵Ikwe na vikwa e nakiji ina vunau na loloma ina yalo sauasaua, ina lewa e yalo oka, qaneya na vabaujiya e jikai uni giri. ⁶Eru a cala mai ke e yaualu, eru na lesu tale me balejiya ga na vileji. ⁷Eru okajiya meru jiya vunivunan, eru jikai ni kilajiya na kwa eru daukwa, se na kwa eru vadjinadjina ke. ⁸Ia edu kilajiya na kwa e oka na vunau, kodaki e tekuciya na tamata me kodaki na keua i varau. ⁹Edu kilajiya oka e jikai ni bale na vunau i vuwadru na tamata yalo dodonu i vuwadru ga na jikai ni tekuciya na i vunau, eru day talai dredre; i vawadru na jikai ni lotu, eru dauvarau bura, i vuwadru eru jikai ni yalo savasava, eru vasisila ga, i vuwadru na labajiya na ledru nene, eru danvirauni, ¹⁰O rau na daudara, o rau na vimoceri vateigwane, o rau o rau na daudriva tamata, o rau na daulasa, o rau na daububului girigiri, qaneya na kwa taucoko e jikai ni kodaki nai vavuvuli e oka. ¹¹Me kodaki nai tukutuku e oka vaidjiina na leya o keya na Kalou oka aqua kesi ke mequ vunautakiniya. ¹²Ia aqu vaokaoka i vuwa na Karisito o Jisu na ledu Turaga o keya e kaikai takiniko au, a numiko au nisqu yalo djiina, e ya lesiko au ina cakacaka vaitalatala. ¹³O au e dau teimata na kwakwa vura, qaneya no dauvaburabura, qaneya na vivasewasewani, ia aqu lomani, niqu a vaveya tu ina lia lia quneua ina tawa vabaujiya, ¹⁴Ia e uwasivi cake sara ina loloma ni ledu Turaga, aqu vabaujiya na Karisito Jisu ke mequ lomaniya. ¹⁵E djina ke na kwakwa e yaga me bavauji valevu, ni a lamai i vuravura o Jisu Karisito me vacolo nidrua ne tamata i valavala ca, ia o au qau uwasivi cake i vuwadru. ¹⁶Ia ina vuku ga na kwa ikwe, aqu lomani ke me varaitakiniya o Jisu Karisito i vuwako au me uwasivi cake na vosojiya valevu sara, me qu jiya i varau i vuwadru na vabaujiya mai bere me ru na colo me tawa mutu ke. ¹⁷Ia i vuwa na Tui tawa mudu, e jikai mate rewa, e jikai ni laidau ni Kalou vuku takiya, me du varokoroko qaneya vado kadokaiya ke me jikai ni mudu. Emeni. ¹⁸Na i varo ikwe aqu

Chapter 1

soliya vuwako, Jimoci levequ, me kodaki na parofisai e lai kwai mai mata mo vaveya ke na vivala e oka, ¹⁹mo qulumiya qata na vabayjiya, qaneyya na lewa e yaloga e oka, yavalu eru biujiya ikwe e kasa ke na ledru vabaujiya e yaco me mate. ²⁰A kodaki muni ikwe o Imeneo qaneyya o Alekisada, a rau qau a soliya vo Setani me ru kilajiya ke meru na kuwa ni daukwakwa vaburabura.

Chapter 2

¹O kiya ikwe aqu varojiko ke, me vai re imata na masumasu, na kerekere, na vi masulaki, na va okaoka, mme balejidru na tamata taucoko. ²Me balejidru na tui qai nidru na turaga taucoko medu no oka ke, medu vacegu, me du i varau va lotu, kai varau oka. ³E dodonu, e oka talega ina mata ni Kalou na ledu i vacola. ⁴O kiya e vo okajiya me cola na tamata taucoko, me lamai kilajiya sara na i vavuvuli jina. ⁵Ni vo kiya ga na Kalou, o kiya na dau vei sorovaki, vuwa na Kalou qai nidru na leya tamata, io na tamata o Jisu Karisito. ⁶O kiya e vo soliya me kedru i voli na tamata taucoko, na kwa me lai kwai na keya gauna. ⁷Iqoi aqu vo lesi ke me qu vunau aki niya mequ jiya i apositolo muni, [aqu vo kwa jina aqu tasi giri] o au me ledru i va vuvuli na vi vanuwa i na vabaujiya qei niya na vavuvuli jina. ⁸O kiya ikwe qu okajiya ke o rau na teigwane dau masu ena vivanuwa taucoko, aru dodokiya cake e ru lima savasava me kuwa na oca, qainiya na viba. ⁹Meru vai sulu muni na lewa i na i sulu e rakorako, e na yalo maluwa vata na yalomakuga me kuwa ni tali e ru ulu, me kuwa ni vakoula, se mataniciva, se na i sulu talei. ¹⁰Io [me ko daki e dodonu vuwadru na lewa e ruvokwa eru vo lotu] meru varau oka. ¹¹Me kuwa ni tata na lewa, me la i vavulici, me va malumalumutaki niya valevu. ¹²Aqu vo tasi vataraiya na lewa mei vavuvuli, se me lewa ia na teigwane me nolo ga. ¹³Ni a buli simata o Atama, qai bere o Ivi. ¹⁴A tasi temaki o Atama, na lewa ga a temaki e tasi varorogo ke. ¹⁵Ia na cola ni vailuve e kodaki eru tudei ina vabaujiya na loloma, na yalololoma, vata na yalomatuwa.

Chapter 3

¹E djina na kwakwa, kodaki e kiya e okajiya na i cakacaka vaitalatala qase, e okajiya na cakacaka e oka ²E kilikili vuwa na i talatala qase me luwa ni cala, me kiya ga na leya yalewa, yalo mamakutu, me yalo matuwa, me vatavala dodonu, me dau loma soli, me vakatavuvuli vavuku, ³Me kuwa ni dau somu waini, me kuwa me kuwa ni dauvivala, me kuwani garoviya nai yau vasisila, me yalo XXXXX, me kuwa ni daucudrucudru, me kuwa ni daukocokoco,⁴Me lewaidra oka oran na leya vuwene, meru na dau Talai rewarewa o rau leya I luve, meru na dau vaveya na varan oka. ⁵Ia kodaki e kiya na tamata e jikai ni lewaiya rewa na leya lewe ni vuwene, ena tolaviya newa vacava na leya Soqosoqo lotu ni Kalou?⁶Me kuwa ni kiya e qai lotu, ke qai viavia levu, ke lai ocaji me kodaki na nitu. ⁷E dodonu muni me rogo rogo oka i vuwadru mai Taudaku, ke qai lutu bale ina Kwekwe i, qaneya na dai ni nitu.⁸O rau na Tuirara meru yalo qaseqase, meru kuwa ni vivakwai sini ina kwakwa, meru kywa ni qujiya valeun na waini, meru kuwa muni ni garoviya na i yau visisila, ⁹Meru qulumiya vaoka nai vavuvuli e nubu ina vabaujiya, qaneua na I lewa mai yaloga e oka. ¹⁰Ia meru na vatovolei re i mata o rau ikwe, mera yaco me tuirara ni ru jikai ni cala.¹¹Me yalo qaseqase o rau na yalewa, meru kuwa ni daukakase, me ru yalomatuwa me ru talo matuwa, aru dau djina ina kwa taucoko ga. ¹²Me yakiya ga na ledru yalewa o rau na tuirara, ia meru lewaidru oka na ledru i luve, qanedru na ledru weve ¹³Ia o rau na vaveya vaoka na cakacaka ni tuirara, eru rewajiya ke meru tubu cake, eru na doudou muni na kwa na valoaujiya o Jisu Karisito.¹⁴Na vikwa ikwe aqu vo volaiya, ia aqu vo vanuinui mequ na layaji vanewarowa i vuwako, ¹⁵Ia kodaki ga aqu na balevu, mo kilajiya no na i varau ni tamata i na were ni Kalou, i qo i nai Soqosoqo lotu ni Kolou colo, na duru ni yava ni vavavuli djiina.¹⁶Ia na kwa ikwe e jakai ni vilejitaki ne kwa levu na kwa ni Kalou e cilotalei tu i mata. A lai dani vatamata na Kalou, e vadjinadjina i vuwa va Yalo Tabu, arutolaviya o rau na agilosu, e ya vunautaki o keya i vuwedru na vimatanitu a ru vabaujiya e yavalu na kwai vuravura, a mei cake ina vanuwa vainkuuku.

Chapter 4

¹Ia e vo vamacala takiniya na Yalo Tabu ni na vuko dai e yavalu mai na vabaujiya e na gauna ibere, ni ru vanogo e vica na yalo e dauvivacalai qainiya na ledru vavuvuli na nitu; ²Ia na ledru dauvarivariva eru vo kwa na kwa e giri. Ia na ledru lewa iyaloga me kodaki na kokameya katakota; ³Eru dau taroviya na vawaji, eru vo vatabuniya e vica na cawa, e vareya na Kalou me ru Kaniya qai vaokaoka ke o rau eru vabaujiya qai kilajiya nai vavuvuli djiina. ⁴Ni vo oka taucoko na kwa e vaveya na kalou, ni jikai na kwa me beci, kodaki e du vaokaoka ke ni du kaniya; ⁵Ni vo vasavasavataki i na tata ni lalou qainiya na masu ⁶Ia kodaki o na vanumi nidru na viwekani i na vikwa ikwe, o na qai talatala oka ni Jisu Karisito, no o tubu cake e na vabaujiya qainiya na i vavuvuli oka ni o dauvatekuciya. ⁷Ia mo biujiya re na tata tabu qainiya na tata vura ni lewa qase, ia mo dauvaoga niko i na lotu. ⁸Ni vo yaga valailai ga na ogaoga vayaga ia na lotu e yaga i na kwa taucoko, ni vo yalataki ke i na kwa ni cola, qainiya na kwa ni cola talega e na bere mai. ⁹Ia e vo diina na tata, e yaga me vabauji valevu. ¹⁰Ni I keya ga ikwe ni madu daucakacaka ke ni vo varivarivaci, ni madu vo vararavi i na Kalou cala, nai vacola ni tamata taucoko ga, ni ledru djiina eru dau vabaujiya. ¹¹Na vikwa ikwe me mutu kwa qai vatavuvulitak i ke. ¹²Me kuwa ni kiya me beciko ni o se saravou; ia mo yaco mo dedru ivarau eru vo vabaujiya. E na tata, varau, loloma, yalodjiina, e na yalosavasava. ¹³Mo gumatuwa e na wili vola, dauvivaroji, e nai vavuvuli, me yacoviya na lequ lesu tale mai. ¹⁴Ia me mutu kuwa ni vawele takiniya nai solisoli e no vuwako mutou, o kiya a soli vuwako e nai Parofisai, qainiya na vitabaki veru lima na i talatala qase. ¹⁵Ia mo dauvanumiya na vikwa ikwe; meru rewa jiko ke; me laidani ke ni o vo vuko cake mai i na kwa taucoko. ¹⁶Ia mo daniko vaoka ni, qainiya na vavuvuli; mo tudei ke; ni o vo kitakiniya kodaki ikwe o na vacolai ke, qainidru taega eru vo rogaci ko.

Chapter 5

¹Kuwa ni vunauciya vakaikai na qase, ia mo vavojiya ga vamduw a me kodaki i tamamu, i vuwadru na suravon me kodak i muni Vawadra o rau o tacima ²Vuwadru na galewa qase, me kodaki muni vo lemu nene, i vuwadru lewa yalai, me kodaki muni o rau o gwanemu, ina yalo e savasava. ³Vatolavidru o rau na yada eru tada djiina. ⁴Ia kodaki e kiya na yada e valuveni se nokoto no leya Karuwani, meru lai vavulici ve meru vaveya nai valavala e dodonu i ledru were, meru Saumiya vaoka na ledru loloma na ledru qase ni oka ikwe vawa na Kalou. ⁵Ia yada djina o kiya e jikai o wekaya, e varavau no ga vuwa na Kalou, e dauvimasulaki qaneya na kerekere ina vibogi ina visiga. ⁶Ia o keya e daugujiya na marau, evo mate ga ni cola no. ⁷Ia mo dauvarojiya na vikwa ikwe, me ru kuna ni cala ke, ⁸Ia kodaki e kiya e jikai ni vatolavidru na kwai leya, me valevu ga orau na leya lewe ni vuwere e vatawe yaga takiniya na leya vabaujiya e levu cake mai na bura, e toro bale o keya e jikai ni lotu, ⁹Me kuwa djigitaki e kiya va yada esi bere ni ono sagavulu na leya yabaki, e vateigwane ga vakiya. ¹⁰Me rogo ina vuku ni valavala e oka, kodaki e qwaravidru nai lure, kodaki e dauvacegu nidru na vunilagi, kodaki e daudralia eru la o rau na lotu, kodaki e vukeidru o rau na vararawataki, kodaki e gumauwa na dauvaveya na cakacaka e oka. ¹¹Ia orau ga na yada eru tamata colo meru na vasukai, mira na garogaro ga eru na Jikai ni numiya na Karisito, ru na okajiya meru na vawaji tale. ¹²Eru na lai ocaji niru o biujiya na kwa ara babaujiya i mata ¹³Ena yaco muni meru na vucesa, eru na dau-unuXXvere wavoki, eru jikai ga ni vucesa, eru dautalanowe muni, eru na dauvavubura, eru na daukwa na kwa e jikai oka. ¹⁴O keya ikwe aqu vo okajiya ke meru vateigwane na yada eru na tamata colo, meru vailuve, meru lewaia na were,meru kuwa ni vavea e kiya na kwa me kwakwa bura ke na meca. ¹⁵Niru vo lesu tale eru yavalu meru tekuciya o setani. ¹⁶Kodaki e kiya na lewa vabaujiya evo no qanedru no e yavalu na yada, me vukeidru, me kuwa ni vabibitaki niya nai soqosoqo lewe ni lotu, me vukeidru rewa ke o rau na vo yada jina. ¹⁷O rau na qase eru lewaiya oka meru dokai valevu Sara o rau na dauvunautakiniya na kwakwa qaneya nai vavuvuli. ¹⁸Ni kwa nai vola tabu, mo kiwa ni vesu kiya na gusu ni bulumakau, ni butu laki niya na sila. E dodnu me Soli vuwa na tamata daucakacakana Keua i Sau. ¹⁹Mo kuwa ni vabaujiya e kiya e beitaikiniya na qase, kodaki e jikai ni lewe ruwa se lewe tolu eru vadjiindjina. ²⁰O rau na valavala ka, vunaucijidru eru mata na tamata taucoko, meru matakacidru o rau na tani. ²¹Aqu vo varojidru ina mata ni Kalou qameya e mata o Jisu Karisito leri mata muni na agilosu djigitaki, mo tekuciya na ukwa ikwe, mo kuwa ni vaveya e kiya na vidjigidjigi wale. ²²Kuwa ni tabakiya vasauri e ikya mu lima, mo kiwa ni kawi ina ledru i varau bura na tamata vailoa, mavorojiko mo Savasava no. ²³Mo kuwa ni somu waidranu no ga, va mo somiya valailai na waini me balejiya mu kete, qaneya na malumalumu e dautaniko no. ²⁴Na ledru varau bura yavalu na tamata a daulaidai mai mata, eru vo teimata meru lai ocaji, ia na ledru bura na tamata eru bere no mai. ²⁵E kodaki muni ga ke nai varau coka daulaidani mai mata, ia vo rau e jikai ena jikai ga alomaki rewa.

Chapter 6

¹Ia orau na nokoto no eru domo na uata ni bobula meru varokoroko vuwadru na ledru lului niru danidru cake tu. Meru na vavea ikwe ena vu ku ni Kalou niru vivavulici meru kuwa ni giri. ²Na bo bula ni vabaujiya na leya liulu me kuwa ni vatakeya na leya vaqwa-ulu vuadru a leya vitacini. Mai vuwadru e dodonu meru varokoroko taki valevu tau koko. Vuwadru na ciqomiya na keya yaga na bauagjiya niru lomani. Vavuliciya vuwadru kwa tale ga yagi na kwa ikwe. ³Kodaki e kiya wasekiya nai vamacala girigiri qai niya jikai ni vadoniya na djina ni kwakwa ni Kalou o Jisu Karisito vata nai vavuvuli va-kalou. ⁴E marau taki niya ni jikai ni kilajiya tu e kiya nakwa. E jikai ni niya tumuni e yalo na vitalanoa vata vata na vibataki ni kwakwa vavuniya na yalovura, vavuleqwa, viba, na vakasama bura. ⁵Qai niya e vatubu bura vuadru na tamata orau eru sqwasivota malumalumu. Vo lavele vuwadru na djina eru qai numiya nai vavuvuli vakalou meru rewa ilavo ke. ⁶Nai vavuvuli-vakalou ekau mai na marau ejikai ni taqei rewa. ⁷Edua jikai ni kaumai e kiya nakwa i vuravura ikwe, tasi kiya muni nakwa edu na kau lesu tale. ⁸Mai navi kwa ikwe medu no vace ga no ni nokoto no na cawa qai niya nai sulu. ⁹To na gauna ikwe orau navo lai rewaji navi vatavolei, yaco na tavutu. Eru la tu sara ina caleva liyaliya qai niya na djigidjigi cala, qai niya navikwa e vacalai ke me cava sara me vaburabura taki. ¹⁰Na lomaniya nai lavo e cale vu ni nitu. Yavalu na tamata eru numinumi ke eru vo lada mai na ledru vabaujiya na ledru yatotato e tubu kena malumalumu levu. ¹¹Iya ioko, na tamata ni Kalou, tu ba dai mai navi kwa ikwe. Tekuciya na calevu dodonu, tovo va kalou, ena vuwabale na vabaujiya, na loloma, na vosojiya, qai niya na yalomalua. ¹²Valu devu enai valu oka. Qulu qata na colo tawamudu, vatusa niya navi kwa oka me niya na vadjinadjina. ¹³Quvo soliya vuwako na lwea maivuwa na Kalou, Okeya e soliya na colo vuwa nakwa taucoko, mai vua o Jisu Karisito, okeya kwa vua Ponitio Pailato na djina. ¹⁴Me maroro jiya na leya savasava me kwwa ni ca la, se vivacalai cavajiya ni lamai ka Kalou o Jisu KARisito. ¹⁵Na Kalou ena qai vatakeya mai na keua gauna donu na Karisito na Kalou, okeya e djigitaki niya na Kalou e vayaco kwa. ¹⁶Eno ga vuwa na colo tawa mudu qai niya ena vanuwa e kakarama jikai ni lai kabiji rewa. Jikai ni kia na tamata e tolaviya rewa se daniya rewa. Me leya na lagilagi qai niya na lewa taucoko. Emini. ¹⁷Lai kwai vuwadru na vutuniyau meru kuwa ni marautaki niya navikwa ni vuravura ikwe qai niya meru kuwa ni vanuinui ena ledru yau, ni jikai nina no vakia no. Iya meru nuidei ga vuwa na Kalou okeya ga soliyavuwako dayou na vutuniyau djina ena marau. ¹⁸Kwa vuwadru meru vavea nakwa oka, meru vutuniyau ena cakacaka mana, qai niya e yalosavu ni dau marautaki niya na wasekiya. ¹⁹Ina calevu igi eru na maroro jiyake navi kwa me balejidru ena yavu nikwa oka mena qai bere mai, me rewa niru kila jiya ke na colo djina. ²⁰Timoci, taqomaki niya navi kwa e soli vawako. Maroro i jiya, do kaiya, kwakwa vailoa sqai niya na vakasama bura se vakasama duka dau lainumi ni giri na vuku. ²¹Valu vuwadru na tamata eru kwa nakwa ikwe niru lava-tutu mai na vabaujiya. Iya na loloma me qai no qaniko mutou no.

2 Timothy

Chapter 1

¹Oi yau o Vaulo, na i apositolo i Jisu Karisito e na lewa ni Kalou, ena vuku ni cola yalataki e no tu vo Karisito Jisu, ²Vuwa o Jimoci, na lequ i levu ni toko, me yaco na loloma na vacegu mai vua o tamadu vata o Karisito Jisu na ledu turaga. ³Qu vaokaoka vuwa na Kalou, o kiya qu qwaraviya ena yalo djina, me kodaki na kwa eru dau vaveya na qase i mata, ni tasi mudu na lequ masu ena vibogi vata qai niya na visiga. ⁴Ni qu gadreviya valevu mequ tolaviko, ni qu numiya mu wai ni mata, me qu vasinaiji ke ena marau. ⁵Ni qu vanumiya, ena vabaujiya djina sara ena tu vuawako, a notu i mata vo Loi na lemu tatai vata na lemu nene o Unaisi a qu vou jiniya ena no talega vuawako. ⁶O kiya ikwe qu vanumiko ke mo vauqejiya nai solisoli ni Kalou e yaco vuwako ina vitabaki ni lima. ⁷Ni vo tasi soliya mai vako datou na Kalou na yalo e dei ga vata na yalo loloma qai niya na yalomakuga. ⁸O kiya mo qai kuwa ni maduwa taki niya na keya i tukutuku ni ledu turaga se o yau, na leya tamata qu vesu tu iya mo vosojiya na vivararawa taki ena vuku ni tukutuku oka, me kodaki na kaikai ni ledu Kalou. ⁹O kiya e vacola ni ko datou e coviko datou talega me du yalo savasava e tasi niya na i naki vata na loloma eya soli i mata e vuku o Karisito Jisu a qai tekivu i bere o vuravura. ¹⁰Iya avo qai vatakiya mai ni vo voleka mai na ledu i vacola o Jisu Karisito, o kiya e va oji niya na mate, e vata kia na cola vata na tasi mate rewa i nai tukutuku oka. ¹¹Qu a lesi ke mequ vunau, mequ apositolo talega vata na ledru i vavuvuli na vimatanitu. ¹²O kiya talega qu vo vosojiya ke na vi kwa i kwe ia ni qu tasi maduwa ke ni qu vo kilajiya djina sara ni vo rewajiya o kiya me marorojiya na kwa a soli vuwa me yacoviya na siga igi. ¹³Mo qulumiya oka nai varau ni tata djina, o na varogo vako yau na dau vabaujiya o Karisito Jisu. ¹⁴Na kwa oka e ya soli vuwako mo qulumiya oka ni vo vuke iko na Yalo Tabu e no tu vakodatou. ¹⁵Ena kwa i kwe qu

Chapter 1

kilajiya aru biujiko au taucoko ke na kwa i Esia, e kodaki ke o Faijelo vata o Erimojini. ¹⁶Me yaloloma re na turaga vuwadru na mataqwali o Oniseforo, ni vo vacegu ni ko yau valevu e tasi maduwa taki niko yau niqun vesu tu. ¹⁷Ia niya no koto mai Roma, a vadaniko yau va kaikai a vo daniko yau. ¹⁸Me soli re vuwa na turaga ina siga igi, iya na levu ni kwa e ya qwara viko au ke mai Efeso o vo kilajiya oka no.

Chapter 2

¹O kiya ikwe, luvequ mo qai vakaikaitaki niko i na loloma vo notu vuwa o Karisito Jisu.² Ia na vikwa o a varogo mai vuwako yau e ru maliwa na lewe levu e ru dauni vadinadjina, mo soliya vuwadru na tamata yalodjina, e ru rewajiya me ru vavulicidru na tani.³O kiya iqoi mo dau vosojiya na bura, me kodaki na sojiya oka i Jisu Karisito.⁴ E jikai ni kiya na tamata e dau la i nai valu me vaogaogataki niya tale i na cakacaka ni colo ikwe; me oka ke vuwa e a djigitaki niya me sojiya.⁵Ia o kiya e gugumatuwa ina vi waqe, e na tasi vaisalataki vaturaga, kodaki e tasi tekuciya na keya i varau.⁶Nai vatawa ni were e cakacaka, me na kaniya i mata e vua.⁷ Vanumiya na kwa qu dau kwaya; iya me soliya vuwako na Turaga na yalo e kilajiya rewa na kwa taucoko.⁸Vanumiya o kiya e vu mai na leya kawa o Tevita o Jisu Karisito, o kiya e tucake mai na mate, me kodaki na lequ i tukutuku oka.⁹ O kiya ikwe qu vosojiya ke na bura, me kodaki na tamata varau bura, iya qu a vesuki ke, iya na tata ni Kalou e jikai ni vesuki.¹⁰O kiya ikwe a qu vosojiya ke na vikwa taucoko eru vuku ga na djigitaki, me ru na rewajiya muni na cola e yaco e na vuku i Karisito Jisu, qainiya na viva kalougatataki e jikai ni mudu.¹¹E djina na tata kodaki du na mate vata, du na cola vata talega.¹² Kodaki du na vosojiya na bura, du na lewaiya vata qaniya, iya kodaki du na maduataki niya ena maduwataki niko datou talega o kiya.¹³ Kodaki e du na tasi va djinjajiya e yalo djina no ga o keya, e na tasi maduwataki niya rewa vainiya.¹⁴Mo va numidru ke ina vikwa iqoi, ia mo varojidru matuwa ina mata ni turaga me ru kuwa ni vibatakiniya na tata, na kwa e tasi yaga e dau vacala nidru eru dau varogo.¹⁵ Gumatuwa sara mo vatakiko mo oka e na mata ni Kalou, na tamata daucakacaka e jikai kiya na kwa me maduwa ke, mo wasekiya vadodonu na i vavuvuli djina.¹⁶Ia na dautalanowa vasisila e tasi yaga, mo tuba dai mai ke, ni na va tubu cake ke na i varau e tasi valotu.¹⁷ Ia na ledru tata e na kakana no ga me kodaki na vidjikoso bura: e kodaki muni ke o Imeneo qaneya o Filito: ¹⁸E ru vo ladai mai na vavuvuli djina, o rau niru kwa ni vo oji na tu cake tale mai na mate; o rau e ru vukiciya ke no ledru vabaujiya e valu.¹⁹Ia na yavu dei ni Kalou e no tu ga, ia e kodaki ikwe na tata e volai ke, e kilajidru na leya tamata na Turaga:²⁰ Me ru ladei mai na; varau bura o rau yakiya e ru cavujiya e yavalu e ru talei, e ru yavalu eru tasi talei.²¹ Ia kodaki e kiya na ecolo e vasavasavataki niya, mai na vikwa iqoi e na yaco me bilo talei, e vasavasavataki, e na yaga sara vuwa na Turaga, ni vo varau tu i na cakacaka oka taucoko.²²Ia mo tuba dei mai i na vanananu bura vasaravou; ia mo tekuciya ga na yalo dodonu, na vabaujiya, na loloma, na viokaji qanedru e ru dau masujiya na Turaga i na yalo e savasava.²³ Ia mo tuba dei mai na viba lialia e du tasi lai vavulici ke, ni o vo kilajiya e ru na vavuniya ga na viba.²⁴Ia e tabu ni viba na i talatala ni Turaga; ia me yalo malumalumu vuwadru taucoko na tamata, me i vavuvuli vavuku me dau vosojiya,²⁵ Me vavulicidru i na yalo malumalumu o rau eru dau vivoraji ke na soliya vuwadru na Kalou na vivutuni me ru kilajiya ke na kwa jina,²⁶ me ru na cola tale mai na i lawaki ni nitu ni a dau vabobulataki nidru me kodaki na leya lewa.

Chapter 3

¹Mo kilajiya muni na kwa ikwe, ni na yaco e yavalu na gauna ni vi vararawataki e na visiga mai bere.² Ni ru na dau lomanidru ga na ecolu, eru na viavialevu, eru na dau tata vaburabura, eru na tasi varorogo vuwadru na ledru tuqwaqwa, eru na tasi vaokaoka, eru na tasi yalosavasava.³ eru na vi buraji va viwekani, eru na dau yalayala girigiri, eru na vibeitaki, eru na tasi rewajiya ru yalo, eru na dau ocaoca, eru na dau bura jidru na tamata oka,⁴ eru na dauvisoliyaki me ru mate, eru na dau vaivukivuki, eru na yalolevu, eru na lomaniya valevu na marau eru na lomaniya valailai na Kalou.⁵ E ledru ga na lotu varairai, e jika i vuwako na keya djina io mo la dei mai vuwadru eru kodaki ikwe. ⁶Ni ru na kodaki ke o rau na unu vailawaki i na viwere eru na dau rewajidru na yalewa riva e notu vuwadru na i valavala bura, eru na vagolei dei i na garogaro bura. ⁷Eru dauvavulici, ia eru tasi rewajiya me ru kilajiya na kwa djina.⁸Io kodaki o Jani vata o Jabiri o rau ikwe eru dau qajiya o Mosese, eru dau qajiya kodaki muni ke na kwa djina: eru tamata yalobura, e tasi lai okaji na ledru vabaujiya, ⁹Io eru na tasi tubu cake me ru levu: e na varaitaki" vuwadru na ecolu na ledru lialia, me kodaki na ledru o rau igi.¹⁰ o iko, dau tekuciya na lequ i vavuvuli, na lequi naki, na lequ vabaujiya, na lequ vosojiya vabalavu, na lequ i loloma, na lequ vosojiya na bura. ¹¹na vivaburabura taki, na vivararawataki, na kwa ea yaco vuwako yau mai Anitioki, mai Ikoniona, mai Lisitira; na keya levu na vivaburaburataki aqu vosojiya; iya e vacoloniko au na Turaga mai na vikwa taucoko ikwe. ¹²Io, o rau taucoko eru na mata lotu djina vuwa o Karisito Jisu, e ru na vaburaburataki. ¹³Ia o rau na tamata bura qanidru na dau vitemaki, eru na tubu cake me ru bura sara, ni ru dauvivacalai, eru na vacalai talega o rau.¹⁴Ia o iko, mo tudei i na kwa o vavulici ke na kwa e ru va djinadjina taki vuwako, nio na kilajiya se opei e vavuliciko. ¹⁵Ni o vo kilajiya nai vola tabu, ni o si luvu, ikwe e na vavukuniko rewa mo cola nio vo vabaujiya o Karisito Jisu.¹⁶Ni Kalou e vavuniya nai vola tabu taucoko e yaga ikwe me i vavuvuli, me vunaujiya na bura, me vai ke na vivadodonutaki, me vai ke nai vavuvuli ni kwa dodonu. ¹⁷Me yaco ke na tamata ni Kalou me varautu, ni vo varautaki ina valavala oka taucoko.

Chapter 4

¹Ia qu vu varojiya e mata ni Kalou o Jisu Karisito, o kiya ena lewaidru na cola qai nidru na mate, ena lea lesu mai i na leya matanitu: ²Mo vunautakiniya na tata; vakaikai ena gauna oka, ena gauna bura. Mo kuwa na kwa e bura, vunaucijidru o rau eru cala dau vorojidru i nai vavuvuli, qai vosojiya valevu sara. ³Ena yaco mai na gauna eru tasi vosojiya ke nai vavuvuli dodonu me kodaki na ledru dodomo bura, niru na va levunidru ke na ledru i vavuvuli ni vo nunu eru bebe. ⁴Aru na vagojejiya dei eru bebe i nai tukutuku jina aru lesu i nai tukutuku wale. ⁵Ia o iko mo yalo makuga ina kwa taucoko, vosojiya na kwa rarawa; mo vaveya na cakacaka ni vavuvuli, vaveya sara na kwa o vo lesi ke mo i talatala. ⁶Niqu vo varau tumequ sovaraki vou voleka na siga ni lequ toki yaji. ⁷Qu vu vala oji i nai valu oka a qu vo rewajia na qwaqwa, qu vo qulumia vakaikai na vabaujia. ⁸Mai bere me lequ nai sala vaturaga ni cakacaka dodonu o kia ena solia mai vakoyau na turaga o kia na turaga ni lewa dodonu, i na siga igi, ena jikai ni ko au takia ga, vorau talega eru okajia na leya rairai mai. ⁹Mo vakaikai mo la wawatotomai vuwako yau. ¹⁰Ni vo biujiko yau o Timasa ni lomania o vuravura ikwe a volai Cesolonaika. O Kirisikiki kalatia, o Taito i Talemetia. ¹¹O Luke e notakia no vuako yau. Meya mai o Marika me ru lavata mai; ni vo yaga vuako yau ena cakacaka. ¹²Qvou vatalajia o tikiko me lai Efeso. ¹³Nai taboi qua biujia mai Tiroa vua o kiripo, nio vou lamai mo kau mai qai nia nai vola, ia mo numia sara nai vola kuli- ni- sivi. ¹⁴E vou levu na kwa bura e vaveya vuako au o Alekisada. nai matai ni varasa ena saumia vua na Turaga me kodaki na lea cakacaka. ¹⁵Mo qarau niko talega mai vua; ni vo qajia valevu na lemadu tata. ¹⁶Ni qu varautaki niko yau i mata, ni vou jikai na tamata me maru no vata tu. eru vou biujiko yau na tamata taucoko; me kua ni wili vuwadru. ¹⁷Ia vou novata qai niko yau na Turaga, e vakaikai taki niko yau me me kilai sara me balejiko yau na kwa eru vunau takinia, meru na varogo talega orau na vi matanitu taucoko. ia qu vu vacolai mai na gusu ni laione. ¹⁸Ena vaco niko yau na Turaga mai na vikwa bura taucoko me vayaco niko yau talega ni leya matanitu va lomalagi; Me vai vuwa na varokoroko me kua ni mudu. Emeni. ¹⁹Aqu loloma yaji vo Pirisila qai niya o Akuila qai nidru talega na la lewe ni were Onesiforo. ²⁰E nokoto mai i Koronica o Arasito. ²¹Iya qu vou biujia yaji o Tirofino mai Milito ni vo tauvimate. Sagaia mo simata ma ni sibere na vula -i-kakasali. E loloma yaji vuwako o Upolo o Putena o Laino o Kilotia, o rau taucoko na viwekani. ²²Me qai novata qai nia mutu yalo na Turaga o Jisu Karisito, Me lemutou na loloma. Emeni.

Titus

Chapter 1

¹O au o Paula, nai talatala ni Kalou, qeiniya na avositolo o Jisu Karisito. Na ledru vabaujiya e djiitaki nidru na Kalou qeiniya na vatusa niya na i vavuvuli djina me Kodakina lotu. ²Me vanuinitaki na cola tawa mudu, O keya e yalataki niya i na mata ni Kalou, o Keya e jikai e vo jikai ni Jesu rewa, a qai tekivui bere na vuravura. ³A qai vata keya na leya tata i na keya gauna ni leya vunautaki, aqu vo lesi ke me Kodaki na leya tata na Kalou na ledru i vacolaj⁴Vuwa o Taito o luvequ djina me kodaki na vabaujiya e no vuwako datou taucako na Tolomana yalo loloma vuwa na Kalou na ledru momo nba Turaga o Jisu Karisito. ⁵Qu vo deiniko mai Kirisi, me va dadonutaki na vi kwa e sivo, mo lesidru nai talatala qase ina raro yakiya me kodaki aqu kwo vuwako. ⁶Kodaki e kiya e cala ve kiya na lewa e vateigwane, aru vo vabaujiya o lluedru e tasi beitati vuwadru e kiya na cala. ⁷Evo dodonu meru tasi cola nai talatala qase, meru kuwa ni ocaoca, domoqwa, meru kuwa ni dau somu waini, me kuwa ni domoniya na I yau. ⁸Me dau vacegu nidru, me dau vacegunidru no vunilagi, na yalo oka, na yalo makuga. ⁹Mo qulumiyi qata a i vavuvuli djina o vavulici ke, me va yaco niya ke o keya me va vulicidru ke o keya o rau eru tata kani kiya. ¹⁰Eru levu eru varou kani kiya, eru dau talanowa eru varau bura. ¹¹E dodonu meru vacegu, niru vo va cala nidru e yavalu na vuwere, eru va vuliciya na e tasi dodonu. ¹²E kiya na ledru [arofita, e kwa, no ledru i varau ga na kwai Kiriti, eru dau giri, eru jiya maumanu, eru vucesa. ¹³E djina nai tukutuku ikwe mo qai vuli cidru me oka ke na ledru vabaujiya. ¹⁴Meru kuwa ni numiya no kwo va jiu, se na ledru ivavuvuli na la dai mai nai varou e djina. ¹⁵E savasava na kwa taucoko e savasavai o rau eru duka eru yaloga. ¹⁶Eru kwa eru kilajiya na Kalou: na ledru I varau eru duaraki niya, eru tamata va sisilo, eru dredrei, eru tasi yaga i no cakacaka oka.

Chapter 2

¹Io a mutou, mutu kwaya na kwa e dodonu qeiniya na kwa djina. ²Vavulicidru na Qase meru yalomakuga, yalo qaseqase, me oka na ledru vabaujiya na loloma qeiniya na yalo dau vasojiya. ³Me kodaki talega ke na ledru vivavulici o rau na lewa Qase meru dau varautakiniya na i varau e dodonu, meru kuwa ni dau viteitaki, kuwa na dau somu waini, ia meru dau vuliaya ga na kwa oka. ⁴Ia meru vavulici na lewa meru dau lomaniya na ledru teigwane qeiniya na ledru luve. ⁵Meru dau yalomakuga, yalosavasava, meru dau vareya ga na cakacaka ni yaloga ni were yalo-oka, taleirewarewa vua na ledru teigwani, me kua ke ni tata buratakiniya na tata ni kalou. ⁶Me kodaki talega ke o rav na teigwane meru yalomakuga. ⁷Ina keya caleru taucoko varaitaki niko me kiya na varaitaki oka na lemu vivavulici taucoko, varaitakiniya na yaloqaseqase, yalosavasava. ⁸Ia medu wasekiya na tata dodonu balejiya du na tasi lewai vabura ke, eru na madua na tamata balejiya ni tasi kiiya na kwa bura eru na kwa. ⁹Meru taleirewarewa na tamata vua na Turaga ina kwa taucako balejiya me kua na vivala. ¹⁰Meru kuwa ni driva mai vuadru, ia meru varaitakiniya ga niru yalo djina, ia na vi calevu taucoko ga eru na varogo oka takiniya na I vavuvuli ni kalou na ledu vacola. ¹¹Ni vo tolavi na loloma ni kalou, o kiya na vu ni cola vuadru na tamata taucoko. ¹²E vavulici kodatou medu biujiya na i varau e tasi valotu. Ia medu cola ga na cola e dodonu, yalamakuga qeiniya na cola e okojiya na kalou. ¹³Na gauna du vanamata ina ledu vakalougatatake, qeiniya na keya i ukuuku na kalou levu na ledu vocola o Jisu Karisito. ¹⁴A voli kodatou o Jisu edu vuku ni leya tamata, medu rewa ni va colai mai na valavala bura, vuadru eru mata vaveya na cakacaka oka. ¹⁵Ia na kwa i kwe mo kwaya, mo dau vauqejidru na tamata meru vaveya na cakacaka ni kalou, qai soliya na vivadonui ina vatulewa kua ni vadoniya e kiya me beciko.

Chapter 3

¹Vanumia vuwadru me vu dau talai vewarewa vuwadni em vo simata vata qainidru na tamata kaikai meru dau talaivewavewa ia me ru vavau talega ina varau oka. ²Me ni kua ni tatabura jia e kiya na tamata, me ru kuwa ni viba me vu yalo oka me ni yalo malumalumu noga vuwacru taukoko na tamata. ³Ni du vo riva imata o datou talega edu vo vucesa e du va vacalai edu vo golevia na vikwa bura qai nia na marau, E du vo yalo bura qainia na tokotoko mata vo va sisila edu dau vi buraji vata qainiko datou. ⁴Ia ni vo laidani mai vako datou na tamata na yalo oka qai nia na yalo malua ni kalou naledu i vacola. ⁵Vo qai vucola niko datou o kiya vo Jikai ga ai vuku ni yalo dodonu edu vo kitakinia e vuku gani leya loloma qeina na vi varautaki ni yalo tabu. ⁶O kiya vo sovajia valevu vuako clatou o kiya e vuku ga o Jisu Karisito na ledu vacola. ⁷Medu vadonui ice e leya loloma ga qainia medu yaco medu jai taukei ni cola tawamudu n vo lai vananumi taki. ⁸Vo Jinn na tata ia niqu vo okajia mo vajinajina takiniya noga na kwa iqwe meru mama kutu na vaveci no nai varau oka o vau eru vo vabaujia na kalou o vo oka na kwa ikwe vuivakru na tamata. ⁹Ia nu vi kwa yalai vo dauviburaji mo biujia ga vatagainia nai vola ni kawa bula vataqainia na vi ocaji qainia na dauvivala na vanua ni votasi yaga na vi kua taucoko ikwe. ¹⁰A tamata a vo dau vavuvuli kani kiya mo buyia ni va vunacia I mata vei kiya se vavua. ¹¹Ni o vo kilajia vo vacalaniko na bura ni vo k ke, nivo boitaki ga o kiya. ¹²Niqu na vatalajia o hriteama vuwako se vo Jiki us mo va guikalitakina mo lamai vokoyau I nikopoli niqu vo umia mequ nokoto ga e na vula ni duwad. ¹³Vaigutakinia mo meya o sina na vci ni vanua quinia o Avorosa na ledru lala me kua ni kiya xx kwa e lavele vuwadru. ¹⁴Ia o rau talega na ledu, meru vata vulici nevu da vaveya nai varau oka me kodaki ni kiya na kwa e yaga me vo kua ni tawa ke. ¹⁵O vau taucoko eni vo nokoto vuako yau eru v loloma yaji vuako Aqu vo loloma vuwadni eni vo lo ko datou e na vuku ni vabauji me le mutou tau na loloma. Emeni

Philemon

Chapter 1

¹O au o Paula, qu vesu tu e vuku na kansito, qaineia o Jimoci o wekaqu, vuwa o Filimoni o kiya maru vo lomaniya, vata no lemaru icaba, ²Vua o Afia talega ledu itokani na lewa vuwa o Akipo talego na lemaru itokani I na ivalu, vuwadru talego nai soqasoqo lewe ni lotu eru vo no ina lea were. ³Me lemutou vata na loloma, vata na vacequ, mai vuwa na Kalou o Tamoqu, vata na Turaga o Jisu Kansito. ⁴Aqu vo vaokaoka vuwa na lequ Kalou, niqu vo cavujiko visiga ina lequ qaqa ni masu; ⁵Niqu vo rogociyo na lemu loloma vata na lemu vabaujiyo vuwa na ledu Turaga o Jisu qainiya vuwodru talega eru va lotu, ⁶Me mai vakaikaitaki na voboujiyo vo notu vuwako, me varaitaki ke na kwa taucoko e oko vo vuwakomutou, e vuku ni ledu Jisu Kansito. ⁷Nivo levu no lemadu reki qainiya na vacegu ino vuku ni lemu idomo, taciqu, ni o vo vaceguniyo eru yalo eru vo lotu. ⁸E djina ga ni rewa mequ doudou valevu e vuku no Karisito mequ varaitaki niyo vuwako na kwo e cecere. ⁹Ia ina vuku ni ledaru vilomani ga qu vo okajia ke miqu vamamasu jiko, niqu vo kodaki ikwe, o au o Paulo na qasi ni lotu, io qu vesu tolega I na vuku o Jisu Kansito. ¹⁰Aqu va vamomasu jiko e vuku o luvequ o Onesimo, o kiya qu va vatubuniya niqu vo vecu out: ¹¹O kiya ikwe vo tasi yaga I na gauna mai mata, ia e no yaga vuwaka, vuwako au tolegos. ¹²Aqu va vatalojiyo tole yoji vuwoka: a kia ikwe mo vacegu niya, nivo kodoki qu lewe djino sara. ¹³Aqu vo mata qulumiyu me nokoto muako au, me kemui sosomi me qwaroviko au niqu vo veal tu me balejiya na lequ wasekiya na tukutuku oka. ¹⁴Ia quva tasi kilajia mu yolo, aqu vo tasi mata tara e kiya na kwo me vasaurarataki niya na lemu loloma me vu djina ga mai mu yalo na cakacaka ikwe. ¹⁵O kio ikwe mo lo dei mai ke, mo qulumiya me tawamudu; ¹⁶Me kuwa ni kodaki na tamata bata ga, me uasivi cake mai na vi tamata taucoko me lemu itokani lomani, e valevu vuwako qu, ia e kodaki ivei no kwa va vurovuia, vato na kwa ni turago talega? ¹⁷Ia kodaki, o no vo vakasomatakiniya ni o au no lemu itokani, mo vaceguniyo me kodoki ga o au. ¹⁸Kodaki evo vaburabura jiko o kia ina kiya na kwa e djinau vuako, mo volaiko au kek; ¹⁹O au o Paula, aqu vo volaia vequ lima djino, qu na soumia; ia quvo tasi kwa vuako ni vo dodonu ga me lequ talega o iko. ²⁰Io, lequi tokani, mequ maiutaki niko re I na Truaga vaceguniyo mu yalo e vuku o Jisu Karisito. ²¹Niqu vo vadinadinataki niya ni o na talai rewarewa, niqu vo volaio ke vuako, niqu vo kilajia ona tara no vikwa qu vo kwaya, qai uasivi cake muni ke. ²²Mo varautakiniya talega e kia na were mequ moci ke: niqu vo djino jiyo qu na soliya vuakomutou e vuku ni lemutu masu. ²³Eru vo loloma yaji vuwako o Epofiro, maru o vesu vata e vuku o Karisito Jisu; ²⁴Qainidru talega na lequ I takani, o Manka, O Arisi tako, O Timasa qaineia o Luke. ²⁵Me no qainikomutou e yalo ni lolomo ni ledu turago o Jisu Karisito.

Hebrews

Chapter 1

¹O rau ikwe na parofita a tata ke i mata na Kalou vuwadru na qase, ina levu na gauna, qaneya na levu ni varau.² Ia o keya ikwe o luveya a tata ke vuwako datou o keya, ina gauna mai bere ikwe, o keya a lesiya me jiya i taukei ni kwa taucoko. O keya a buliya muni na vuravura taucoko.³O keya ikwe evo serau ke na keya kakarama qaneya na leya i yaloyalo ni leya i tovo. E tokoniya muni na kwa taucoko ga ina leya tata mana, e nokoto no ke lima matau o keya e levu mai yata, nivo bokociya dai na ledu i valavala ca.⁴Ni vo yaco me uwasivi cake i vuwadru na agilose, e taukeni jiya na yaca e uwasivi jidru eru yaca.⁵To o cei re vuwadru na agilosi me kwa vuwa ina kiya na siga o keya, "Lequ i luve o iko, aqu vatabu niko ina siga ikwe? a kwa tale, "O au ikwe o tamaya o keya ikwe na lequ i luve?"⁶Io nivo meiya mai na ulumatuwa i vuravura, a kwa, "Me ru cuva vuwako o rau taucoko na agilose ni Kalou." ⁷Ia me balejidru na agilosi a kwa ke o keya, "O keya a vaveya ke meru jiya cagi na leya agilosi, o rau na leya talatala meru jiya bukawaqa."⁸Me balejiya ga la i luve, "E na jikai ni mudu rewa na lemu i nono vaturaga, me tawa mudu. Na toko ni valavala dodonu na lemu i toko ni matanitu."⁹ Ni o okajiya na varau e dodonu, o burajiya na i valavala ca. Ia, e lumujiko mutou ke na Kalou, na lemutu Kalou, ina waiwai ni reki mo mutu uwasivi cake ke vuwadru na lemutu i tokani."¹⁰I na vatekivu, Turaga, mutu a tauyavu takiniya ke na vuravura. Ia o lomalagi e mawe mu lima. ¹¹Ia eru na rusa mai, ia muru na cola no ga. Eru na madra mai me kodaki na sulu.¹² O na lobiya muni me kodaki na tutuvi, me vaisosomitaki. Ia o muru na kiya kiya no ga, ena jikai ni mudu na lemu viyabaki.¹³Ia o cei re na agilosi me kwa ina kiya na siga, "Mo nokoto no ga qu lima matau, mequ na lesidru oji re o rau kequ meca me jiya i tutu qu la?" ¹⁴Eru jikai ni no vuwako mutou na yalo ni dauniviqwaravi,eru lai vatala yaji meru qwaravidru meru yaco mai bere o rau meru jiya taukei jiya na cola?

Chapter 2

¹O kiya ikwe e dodonu ke medu na vanananu valevu i na vikwa du rogociya, ke lala kiya na siga me lavele ke.²Ia kodaki e vadinadjina taki na tata eru kwa na agilosu, ni na saumi vadodonu nai valavala ca qaneya na talai dredre taucoko,³ edu na cola kodaki i vei o datou, kodaki du vawelewele takiniya tu na cola levu ikwe? O keya ikwe a vatekivu takiniya na Turaga, me kwa mai a vadinadjina takiniya muni mai vuwako datou o rau na rogociya.⁴ E vo vadinadjina no muni vuwadru na Kalou ina yavalu na vatakilakila qaneya na kwa vivakurabuitaki, qaneya levu na cakacaka mana e vaveya, nai votavota muni ni Yalo Tabu me kodaki na leya lewa.⁵E jikai ni soliya vuwadru na agilosu meru lewaiya na vuravura e sibere, o keya ikwe madu vo kwa no.⁶A vo varaitakiniya e kiya ina kiya e jiki e kwa, "E cava re na tamata mo dau numiya no? se na luve ni tamata dauteleviya no?"⁷O buliya ga me uwasivi ga valailai mai vuwa na agilosu; o vaisala jidru ina ukuuku qaneya na varokoroko, o lesidru meru lewaiya e mawe mu lima.⁸O vamaulmalu takiniya na vikwa taucoko meru no e ruku ni la. Ia nivo vamaulmalumu takiniya na kwa taucoko me lewaiya, e jikai nivo tale e kiya na kwa me vamaulmalutaki vuwa. Ia edu jikai ni tolaviya nikuwa me vamaulmalutaki vuwa na kwa taucoko ga me lewaiya.⁹Ia edu vo vatolaviya no ga o Jisu, a vai me uwasivi bale ga valailai vuwadru na agilosu a qai vaisalataki ina ukuuku vata na varokoroko, me balejiya leya vosojiya devu na mate, me mate o keya me balejidru na tamata taucoko ga, me kodaki ga na loloma ni Kalou.¹⁰Ni vo dodonu vuwa ni jiya taukei ni kwa taucoko ga, e vavuniya ga na kwa taucoko ga. Ni vameidru o rau na leya i luve eru lewe levu, ina vanuwa vaiukuuku me varautaki niya ina dauvosojiya me ledru i vuni cola.¹¹Ni vo kiya ga o Tamadru, o keya a vasavasava takiniya qanedru o rau na vasavasavataki. Ina vuku ni kwa ikwe eru na jikai ke ni madua o keya e vatokai meru jiya leya tacini.¹²Ni kwa o keya, "Agu na kwa mu yaca vuwadru na lequ tacini, Eru maliwa na soqosoqo lewe ni lotu agu na varokoroko taki niko ina sere."¹³A kwa tale o keya, "Agu na vararavi vuwa, A kwa tale, "Tolaviya, o au qanedru nai luve a solidru mai vuwako au na Kalou."¹⁴Ia niru vo lewe vata eru dra vata o rau nai luve, e kodaki muni ke o keya, me vamaulmalumu takiniya ke o keya e lewaiya na mate, o kiya na nitu ina vuku ni mate.¹⁵Me serekidru muni ke o rau na vabobulataki tu ina ledru cola taucoko niru dau matakuciya na mate.¹⁶Ni vo jikai sara ni lamai vukeidru na agilosu o keya, e mai vukeidru ga na leya kawa o Eparaama.¹⁷O keya ikwe e vo dodonu ke vuwa, me yaco ke me kodaki o rau o wekaya ina kwa taucoko, me bete levu yalo oka me dau djina ina vikwa va Kalou, me sorovaki niya na ledru i valavala ca na tamata.¹⁸Ni dauvosojiya na i varau bura ni tamata, niya temaki o keya me rewajiya ke a dauvukeidru meru kuwa ni temaki.

Chapter 3

¹O kiya ikwe o mutou na viwekani yalo savasava, mutu vo lai covi mutu jiya taukei ni kwa valomalagi, mutu vanumiya nai apositolo qaneya na bete levu eru vo vatusa naki niya no, o Jisu. ²O keya a loma djina vuwa o keya a lesiya mai, me kodaki muni ke o Mosese ina keya leya mataqali taucoko. ³E dodonu me dokai valevu o keya me valailai o Mosese ni dokai vavevucake o keya e vaveya na were, ia e valailai ga na were. ⁴Nivo kiya na tamata e vaveya na were yakiya, ia o keya e vaveya na kwa taucoko e Kalou. ⁵Ia e djina ga e dau yalo djina o Mosese ina keya mataqali taucoko, me kodaki ni jiya i talatala me vatakiya ke na vikwa ena lai kwai mai bere. ⁶Ia na Karisito e djina me kodaki e kiya lai luve ni leya mataqali o datou, Kodaki du qulumiya na ledu doudou vata na reki ni nuinui me tudei, me yacoviya nai vadevudevu ni gauna. ⁷O kiya ikwe me kodaki a kwa na Yalo Tabu, "Ina siga ikwe kodaki mutu mata varogo e domo ⁸kuwa ni vakaikai takiniya mutu yaloga, me kodaki na viocaji me kodaki na siga ni viveretaki ina lekutu. ⁹Eru dau veretaki niko au ke o rau na lemutu qase, eru dau vatovoliko au ke vabura. ¹⁰O kiya ikwe aqu vo ocajidru ke o rau na itaba ecolo igina, Aqu kwa, Esi cala no ga eru yaloga, Ia eru jikai ni kilajiya na lequ i varau. ¹¹Aqu a bubului ke ina lequ oca, "Niru na jikai ni unuviya na lequ vacecegu." ¹²Mutu tolaviko mutou vaoka na viwekani, ke nokoto no eru yaloga e yavalu vuwako mutou na yalo bura eru jikai ni vabaujiya, mutu biujiya dai ke na Kalou cola. ¹³Ia mutu vivatavulici vaniko mutou ina visiga taucoko, nuvo vatokai ga na siga nikuwa, ke vayalo kaikai taki e kiya vuwako mutou ina vuku ni vivakwaisini ni varau bura. ¹⁴Nidu vo leya i tokani ga na Karisito, kodaki du qulumiya vagumatuwa nai vatekivu ni ledu djina me tudei, me yacoviya nai vadevudevu. ¹⁵Nivo lai kwai no kodaki ikwe, "Kodaki mutu mata varogo e domo, Mutu kuwa ni vakaikai takiniya mutu yaloga me kodaki viocaji." ¹⁶Ia o cei o rau eru vaocaoca niya niru vo rogociya devu? O rau taucoko na la qaneya mai o Mosese mai Ijipita se jikai? ¹⁷Ia o cei e ocajiya o keya na yabaki vasagavulu? i vuwadru nai varau bura a reba eru yago ina lekutu se jikai? ¹⁸Ia o cei e bubului ke o keya meru kuwa ni unu ina leya i vavacegu, vuwadru ga na jikai ni vabaujiya? ¹⁹Ia edu vo tolaviya, niru vo jikai ni sita rewa, niru vo jikai ni vabaujiya.

Chapter 4

¹O kiya ikwe medu dau matakun nivo soliya devu tu na leya tata ni yalayala me du na unu yaji ina leya i vavacegu, ke lala mutu na jikai ni unu djina ke mutu yavalu. ²Nivo lai kwai mai i vuwako datou e kiya nakwa oka, me kodaki muni ke i vuwadru, ia e jikai ni yaga tu vuwadru na tata eru rogociya tu, evo jikai ni yaga tu vuwadru na tata eru rogociya, niru jikai ni kiya ga vata ina vabaujiya, me kodaki ni tata ke o keya. ³Nidu vo sita ina leya i vavacegu o datou na vabaujiya, me kodaki eya tata ke o keya, "Me kodaki na lequ a bubului ke ina lequ a oca, Eru na jikai tu ga ni na sita ina lequ i vavacegu." ia e djina nivo devu na cakacaka nivo tauyavu taki devu o vuravura. ⁴Niya kiya leya mala ni tata o keya a kwa ina kavitu ni siga, "Ena vacegu na Kalou ina leya cakacaka taucoko ga ina kavitu ni siga." Ia ikwe muni, ⁵"Eru na jikai ni unu muni ina lequ vavacegu." ⁶Ia nivo macala meru na unu ke eru yavalu, ia i vuwadru na lai kwai vuwadru na vikwa e oka eru na jikai ni sita ke, ina vuku ni ledru tasi varorogo. ⁷A qai tekuciya tale e kiya na siga o keya, a kwa ke vo Tevita, Ina siga ikwe nivo devu e kiya na gauna balavu, me kodaki niya lai kwai devu, "Ina siga ikwe kodaki mutu mata varogo e domo mo kuwa ni vakaikai takiniya mutu yaloga." ⁸Io kodaki a soliya vuwadru nai vavacegu o Josua ena jikai ni tata takiniya tale o keya e kiya tale na siga. ⁹O kiya ikwe evo no e kiya nai vavacegu me ledru na tamata ni Kalou. ¹⁰Ia o keya e sita ina leya i vavacegu, evo vacegu mai ina leya cakacaka, me kodaki evo vacegu mai na Kalou ina leya. ¹¹O keya ikwe medu qai gumatua valevu cake sara medu sita yaji ina leya i vavacegu igina, ke reba ke e kiya na tamata nivo jikai ni tekuciya nai varo. ¹²Nivo colo na tata ni Kalou, e kaikai e gata valevu e drali ga nai selewau bajiruwa, e suwakiya me waseiya ruwa du yaloga qaneya du yalo, vata ledu sema vata du muto ni ruwa, e valewaiya sara na ledu numiya vata nai naki du yaloga. ¹³E jikai muni ni kiya na kwa e cilotaki rewa e mata, ia e luvawale ga na kwa taucoko e mata e varaitaki ga e mata o keya eru vo vatusanaki niko datou vuwa. ¹⁴Ia nivo kiya ga na ledu bete levu o keya e sita yaji i lomalagi, o Jisu na luve ni Kalou, du qulumiya vaoka na ledu lotu. ¹⁵Nivo jikai ni ni kiya na ledu bete, ni jikai ni lomaniko datou rewa nidu vo malumalumu no, ia e beitaki ke medu vatautavata ina kwa taucoko ga o keya, ia e jikai ni kiya na leya cala. ¹⁶Ina vuku ni vikwa ikwe du vo toro doudou ke ina leya i nono vaturaga ina loloma, medu lai ocaji ke, medu lai lomani ke medu lai vukei ke ina gauna e yaga ke.

Chapter 5

¹Ia o rau na bete levu yakiya eru djigitaki mai vuwa na tamata, eru lesi mai vuwa na Kalou, me balejidru o rau na tamata, me ru vacaboi me jiya i madrali qaneya nai soro ina vuku ni valavala ca. ²Evo rewarewa ke vuwa me lomanidru o rau na sesewa, ru cala ni vo nokoto no muni vuwa nai valavala ca. ³Ia ina vuku ni vikwa ikwe, me kodaki muni ke o rau na tamata e kodaki muni ke vuwa, e dodonu muni ke o keya me vacaboniya nai soro ni valavala ca. ⁴E jikai ni kiya me qulumiya vainiya na cakacaka varokoroko ikwe me vaveya, o keya ga avo lesiya na Kalou me vaveya, me kodaki ga na kwa vaveya o Eroni. ⁵E kodaki muni ke na Karisito e jikai ni dokaiya vainiya me bete levu o keya, e vuku ga a kwa ke vuwa, "O iko na lequ i luve; nikuwa aqu vo vatubu niko." ⁶Me kodaki muni ga ke na leya tata ina kiya tale na vanuwa, "Na bete me tawa mudu o iko, me kodaki o Melekiseteki." ⁷O kiya ikwe na leya nokoto no vatamata, evo vacaboniya no na kerekere, na masumasu, qaneya na tagi ni rarawa, nivo wawai e mata vuwa o keya e rewa ni vacolaniya mai na mate, e ya rogoci ga na kwa e kwa balejiya na leya vamataku. ⁸Ia evo djina ga lai luve o keya, avo vavulici ga ina varau me mamakutu no ga me vosojiya no ga na kwa rarawa. ⁹Ia nivo varautaki devu, eya yaco me jiya vuni cola tawa mudu vuwadru taucoko ga na varorogo vuwa. ¹⁰A vo coviya na Kalou me jiya bete levu me kodaki leya i valavala o Melikiseteki. ¹¹E levu na kwa esi vo no me madu na tukuniya ke, ia e dredre ga na keya balebale, e jikai vuwako mutou na bebe me varorogo. ¹²Nivo dodonu no mutu rewajiya makawa me mutu jiya vavuvuli, io e yaga muni mo mutu na lai vavulici tale se na cava re na vu ni vavuvuli ni Kalou. E yaga muni ga vuwako mutou na wai ni sucu, tasi jiya cawa djina! ¹³Ni vo jikai ni lai kilai vadodonu nai vavuvuli ni vi vadodonu taki, o keya e somiya boto na wai ni sucu, ni jiya i luve ga. ¹⁴E vo yaga jidru ga na makuga na cawa djina. o rau na varautakiniya ru yaloga ina varau, meru valewaiya rewa na vikwa e oka se bura.

Chapter 6

¹O keya ikwe, medu deniya yaji nai tekitekivu ni leya i vavuvuli o Karisito medu toro cake me matuwa sara. Me du kuwa ni tauyavu takiniya tale na vivutuni ina vuku ni ledu valavala du wa mate ke, ina vabaujiya muni na Kalou,² nai vavuvuli ni vivavitaeso taki, qaneya na vitabaki ina lima, vata na ledru tucake tale mai na o rau na mate, qaneya na lewa e jikai ni mudu rewa. ³Ia na kwa ikwe eru vo vaveya, kodaki e oka vuwa na Kalou.⁴Evo dreidrei sara meru na vivavoui meru vivutuni o rau na vakakaramataki devu mai mata, eru vo tovoliya devu nai solisoli valomalagi, meru rewajiya na Yalo Tabu, ⁵eru tovoliya na kwakwa oka ni Kalou, qaneya na kaikai ni cola e sibere no mai, ⁶eru qai vuki dai tale niru vo vakojiya no ga vainidru na luve ni Kalou ina kauvelatai, eru beciya muni ina matana votu.⁷Nivo vakalougata takiniya na Kalou na qwele e somiya na luvu e dau yato ke valevu, e vatubuniya muni na kai e yaga vo rau na eru na keliya. ⁸Ia e jikai ni vabau e vo ga valailai me biu sara yaji me vatubuniya na kai vavoto vata na soni, ia na keya devudevuni ga na vayagi⁹Ia vuwako mutou ga na lomani, e djina ga madu tata kodaki ikwe, is madu vo numiko mutou ni mutu a dau oka no, evo nokoto no ga vuwako mutou na vikwa e lavata no na cola. ¹⁰Ni Kalou e dodonu. E jikai ni numidei niya rewa na lemutu cakacaka, qaneya na loloma, mutu vatakiya ke e yaca ni mutu a dau qwaravidru o rau na lotu, ia mutu a dauviquwaravi no ga.¹¹Ia madu vo okajiya saraga mo mutu duigugumatuwa vainiko mutou, mutu vanuinui maluwa no ke, me yacoviya na vaioji ni gauna. ¹²Mutu kuwa ni vucesa, mutu tekucidru ga o rau nai taukei vikwa e yalataki niru a vabaujiya no eru a dauvosojiya vabalavu.¹³Nivo yalayala na Kalou vo Eparaama, e jikai ni cavujiya rewa e kiya me uwasivi cake, a qai tata ni yalayala. ¹⁴A kwa, "E djina aqu na vakalougata takiniko valevu, aqu na valevu niya lemu kawa." ¹⁵E kodaki muni ke, na leya dauvosojiya vabalavu o Eparaama, a qai yaco me taukenijiya na kwa a yalataki.¹⁶Ia niru vo bubului o rau na tamata eru dau cavujiya na kwa e yalevu. E devu vuwadru na viburaji ina bubului me vadinadjina.¹⁷E kodaki muni ke na Kalou, e okajiya o keya me varaitakiniya djina sara vuwadru na taukeni jiya na kwa e yalataki nivo tudei na leya vatulewa, e vadinadjina taki ina bubului. ¹⁸Me ruwa ke na kwa e tudei sara, e jikai ni rewa ke, e jikai ni rewa ke vuwa me giri na Kalou, medu na vacegui ke o datou edu lai varurugi no nidu vo qulumiya nai nuinui evo nokoto no du mata.¹⁹O keya evo nokoto no vuwako datou me jiya i kekelekele idu yaloga, e djina e qai kaikai muni ia evo unu sara ina yaloga ni lajilaji, e jiki igi e unu ke, ²⁰me balejiko datou o Jisu, me ledu i liuliu, e vo lesi o keya me jiya bete levu me tawa mudu me kodaki o Melekiseteki.

Chapter 7

¹Ia o Melekiseteki ikwe, na tui i Selemi, na bete ni Kalou e kwa levu sara, a waciya o Eparaama ni vo devu mai na leya ravujidru mai na tui, a tata ni vakalougatataki niya. ²A soliya muni vuwa o Eparaama nai kajini ni kwa taucoko. Matai, na keya vadewataki e yaca me keya i balebale "tui ni cakacaka dodonu" o kiya muni na tui i Salemi, o keya igi na tui ni vivacegui." ³E jikai ni lakwai o tamaya tamaya se o leya nene, se na leya mataqali, se na leya vatekivu ni leya gauna, se oji ke na cola, evo vai ke me kodaki jiya luve ni Kalou, evo dei no ga me jiya bete me tawa mudu. ⁴Mutu vakasama takiniya re na leya uwasivi na tamata ikwe, a soliya ke vuwa o Eparaama na turaga qase na leya kajini ni tabuwa a toki takiniya mai nai valu. ⁵A dau djina vuwadru na luve ni livai, a rau na bete, ni vo lai vasalataki vuwadru ina vunau, meru na soqoniya mai na sigana mai vuwadru na tamata, io vuwadru o wekadru, e djina ga niru lamai ina leya kawa o Eparaama. ⁶Ia o Melekiseteki, a vasigani mai vuwa o Eparaama, e jikai ni wili vata na leya mataqali, a tata ni vakalougatataki niya ni vo tata taki devu tu ina tata ni yalayala. ⁷Ia nw kwa ikwe e jikai ni vajijiqa taki, nivo tata ni yalayala takiniya devu o keya e uwasivi cake vuwadru. ⁸Ia ikei eru qulumiya na sigani o rau na tamata eru dui mate, ia mai keigi e lai kwai ni kiya esi cola no. ⁹Ia kodaki e qulumiya me qu kwa, o Livai muni, o keya e dau qulumiya nai sigani, eru a soliya vata nai sigana o Eparaama. ¹⁰a sibere ni sucu o keya a tavaki niya rewa o Melekiseteki o tamaya. ¹¹Ia kodaki eru rewa ni oka cake ina vuku ni cakacaka o rau na bete valivai, (nivo lai kwai devu tu ina vunau vuwadru na tamata), ena yaga va cava kodaki e tubu tale e kiya na bete me kodaki muni na leya i varau o Melekiseteki, me qai lai kwai ni jikai ni tautauvata na leya i varau o Eroni? ¹²Ia nivo vaisosomi taki na bete, evo dodonu muni ke me vaisosomi taki nai vunau. ¹³Ia o keya evo lai kwai kodaki ikwe, e kanikiya na leya yavusa, e jikai muni ni kiya na tamata me qwaraviya na cabocabo ni soro. ¹⁴Evo macala tu ni macavu mai vuwadru na Juta na ledu Turaga, na yavusa a jikai ni cavujiya o Mosese meru jiya bete. ¹⁵Evo macala vasigalevu tu, nivo tubu e kanikiya tale na bete me kodaki o Melekiseteki. ¹⁶O keya a lesi, e jikai ni kodaki na vunau vavuravura, o keya ga me kodaki na keya mana na cola tawa mudu. ¹⁷Ni vo kwa o keya " O iko na bete tawa mudu, me kodaki na leya varau o Melekiseteki. " ¹⁸E djina a mudu mai vunau i mata, nivo malumalu e jikai ni yaga, ¹⁹nivo jikai ni oka sara e kiya na kwa ina vuku ni vunau, ia na keya liuliu nai nuinui e oka cake sara, o keya ikwe edu toro voleka sara vuwa na Kalou. ²⁰A vo bubului devu tu ina leya i lesilesi me bete; niru vo buli ga meru jiya bete o rau ikwe, ²¹ia e jikai ni bubului taki, ia o kiya ikwe ina bubului, me balejiya o keya a kwa vuwa, " A bubului vuwa o Jiova, a jikai ni vivutuni: 'O iko na bete tawa mudu. " ²²E uwasivi cake ke na viyalalayaji, o keya a vadinadjina ke o Jisu. ²³Ia o rau ikwe eru lesi meru jiya bete, eru lewe levu, niru vo taroviya na ledru nokoto no ina mate. ²⁴Ia o keya ikwe, e jikai ni vaisosomi taki na leya cakacaka va bete, ni nokoto no ga vuwa na tawa mudu. ²⁵O keya ikwe evo rewarewa ke vuwa me vacolanidru o rau na lamai vuwa na Kalou me balejiya, nivo cola no ga o keya me masulaki nidru. ²⁶Ni vo dodonu me ledatou e kiya na bete me kodaki ikwe, e yalo savasava, e yalo oka, e jikai ni bura, e tawase dai mai vuwadru na tamata i varau bura, avo vai me uwasivi cake i lomalagi na leya lagilagi. ²⁷O kiya ikwe e jikai ni yaga ke ina visiga, me vacaboniya nai re i mata nai soro ni leya i varau bura, e qai tetaku na ledru i varau bura na tamata, me kodaki o rau na bete levu. ni vo vaveya ga vakiya o keya na leya mai vacaboniya. ²⁸Ia evo buli ina vunau na tamata eru vo malumalumu meru bete levu, ia na luve ni Kalou e vai me oka sara valevu me tawa mudu, ina bubului e taraviya na vunau.

Chapter 8

¹Ia na i ulutaga du talanoa takiniya no: E nokoto e kiya na ledu Bete leru e tadra no e lima matau ni nono o kiya e levu mai Lomalagi. ²O kiya na i vukevuke ni Jiki tabu, na were tabu ni Turaga, e tasi vaveya na tamata, ia e vaveya ga na Turaga. ³Ia vuadru taucoko na Bete leru aru waliciya meru vacaboniya ruarua na madrali qeiniya na keya I soro. E dodonu me vacabori e kiya na kwa. ⁴Ia kodaki na Karisito ena no I vuravura, o kiya ena tasi rewa ni Bete, ni ru no na dau vacaboniya na imadrili me kodoki na ivunau. ⁵Eru vaveya na keya varataki qeiniya na mawalo ni vikwa valomalagi. Me kodaki na leya Varaitakiniya o Jisu vo Mosese na gauna a varau ni vareya na were tabu: A qai kwa na kalou, “Tolaviya, mo vareya na kwa taucoko aqu varaitaki niko mai na ulu-ni-vanua.”⁶Ia na Karisito ero ciqomiya na vi tabara uasivi, me kodaki o kiya na vivataudeitaki ni tata yalayala e vasivi cake. ⁷Kodaki e tasi kiya na kwa e cala mai ina matai ni kwa igi, ena tasi okaji me vadani e kiya tale.⁸Ia na gauna a daniya ke na kalou na cala vuadru na tamata, a qai kwa o kiya, “Tolaria, ena yaco mai na siga -e kwa na Turaga_ Na gauna aqu na vaveya na kwavou vuadru na Isireli qainidru na kwai Juta. ⁹Ena tasi kodaki na vi yalayalaji aqu vaveya vuadru ledru Qase na siga aqu qulumiya ke eru lima Simatataki nidru dai mai na vanua o Ijipita. Niru tasi vatekuciya na lequ viyalayalaji, qai kwa na Truaga, mequ kuwa ni maroroi jidru.¹⁰Ikwe na iyalayala qu na vaveya vuadru na Isireli oji na siga igi kwa na Turaga Aqu na biujiya ve ledru vakasama na vunau, aqu na volaia talega ke ve ledru yalo, aqu na ledru kalou talega, eru na wili me lequ tamata.¹¹Niru na tasi vavulicidru yaiciya me leya lewe ni rara. Qainiya o wekaya, kwa, “Kilajiya na Turaga”. Niru na kilajiko yau taucoko, vua o kiya e lure takya yacoviya o kiya e qase. ¹²Niqu na yalo-oka vuadru eru tasi dodonu, ia aqu na numidai niya na ledru I varau bura”, ¹³Ni vo coviya e kiya e “kwarov”, o kiya ena vaveya na keya imatai me I devudevū, ia na kwa e vo makawa ena voleka ni lavele mai.

Chapter 9

¹E djina e vo notu qeiniya na xi yalayalaji ni lotu, qeiniya na were-nii-lotu xa vurayura. ²A vai ga na were Tabuj o keya e simata, e no ke na I tokotoko ni sinna, qeiniya na teveli, qeiniya na madrai e dau lal danij e yaca me vanuwa Tabu. ³Vo sivi nai karuwa ni, a vo qai lai no na were Tabu igi na loqi sara. ⁴E nokoto ke na miqa koula, qeniya na kato ni vi yalayalaji e botani vetutu taycoko ga na koula e nokoto ke na bilo koula e tawa ina mana, qeiniya na leya I toko o Eroni. ⁵A no iyata o rau na Jerupi vai ukuuku a va rurujiya na I cabo-cabo-ni bulubulu 10 na dredrei ni kwa me lai kawal vuwadru I kwe. ⁶Ni vo varautaki devu tu na kwai kwe, aru vo unu o rau na Bete ina vi siga nai matai ni were tabu, me vai ke na lotu. ⁷O rau ga na bete levu eru unu e va yakiya ga ina kiya na yabaki me kau na dra e va eabo niya vata na ledru va cala kwa na tamata. ⁸A vo vatakeya na Yalo Tabu na kwai kwe, ni tasi vatakei mai na ealevu I na loqi Taby na vanuwa e no ke na were Tabu i mata. ⁹Na keya i vata kilakila i qoi, me yacoviya na gauna i kwa a va cabo ke na i madrali qeiniya na I soro, o keya e tasi va savasavataki niya rewa e yaloga ni lamai lotu. ¹⁰Can cawa qeiniya na somu mo vulu vulu va levu qeiniya nai varau va vuravura, e vo lesi me cava re na gauna ni vi va dodonutaki. ¹¹A vo la mai na Karisito na bete levu na oka e qai tekuciya mai, na were tabu levu e oka cake sara na keya oka, e jikai ni vai ve na lima, a jikai ni kodaki ka ¹²E jikai ina dra ni me sena luve m bulumakau, ina leya dra ga e unu ke I na loqi tabu sara, ni vo rewajiya me Soliya na cola tawa mudu. ¹³Kodaki e yaga na dra ni bulumakan qeiniya na me, qeiniya na ravu ni bulumakau lewa ni vo kaburaki vuwadru na dukaduka, me savasava ke eru lala” ¹⁴E kodaki i val e dra na Karisito, o keya a va cabo niya vuwa na Kalou me balejiya na Yalo Tabu tawa mudu e jikai vuwa na bura, e rewarewa Sara me Savajiya ke na lemu lewaiya i yaloga ina cakacaka ni mate, me belejiya me mutu qwaraviya na Kalou colo? ¹⁵Okeya I kwe e yaco ke me taro glya ke na vi yalayalasi vou, meru rewa Jiya o rau eru lai covi i nal votavota tawa mudu e yalataki, me balejiya na leya mate, nai soro ni varau Toura a vo val Levu ina vi yalayalaji i mata. ¹⁶Kodaki e kiya na vi yalayalaji, e yaga me mate okeya a val ke navi yalayalaji: ¹⁷Ni vo mate a qai va deitaki ke na vi yalayalaji e jikai ni yaga va lailai ni colo no o keya a va vuniya na vi yalayalaji. ¹⁸O keya i kwe e jikai ni tabu ke na yalayala a vai I mata, a vai ga ina drai. ¹⁹10 ni kwa devu o Mosese na i va vuvuli taucoko ga ni vo vunau vuwadru taucoko na tamata, a qai kau o keya na kedru dra na luve ni bulumakau qeiniya na me, qeniya na wai, qeiniya e rauni vulu na Jivi a vo vadradrataki, qeiniya na isopa, a qai kuretaki niya i nai vola, vuwadru muni na tamata. ²⁰A kwa, i kwe na dra ni vi yalayalaji a vaveya vuwako mutou na Kalou. ²¹A kuretaki muni na dra ina were tabu, qeiniya na bilo taucokoni lotu. ²²E vica na kwa e tasi va sava savataki ina dra me kodaki na i vunau: 10 me kodaki ni vo tasi dave na dra, e jikai ni boko nai varau bura. ²³10 e vo dodonu ke me savasavataki nai va takarara e no mai lomalagi ina vi kwa i kwej na vi kwa djina e va lomalagi a vo va savasavataki na kwa e oka vuwadru. ²⁴Ni vo jikai ni unu na Karisito i na loqi tabu a vai i na lima, i qoi na i vatakorakara ni kwa djinaj ni vo uu ina lomalagi djia ga, me lai talavi ni kuwa e mota na Kalou me balejiko datou: ²⁵E vo jikai muni ni va cabo niya va levu, me Kodaki ni unu na bete ina loqi tabu ina vi yabaki, me kau na dra kani kiya: ²⁶10 kodaki kwe e dodonu me mate valevu mai nai va tekivu i vuravurai a qai vata keya va kiya o keya i nai devudevuni gauna a vo kwa me la dai ke na i varau bura, ni vo va cabo niya. ²⁷Kodaki ni vo lai kwai me mate va kiya o rau na tamata, me qai bere na lewa. ²⁸Me lai va cabo vakiya me kodaki muni na Karisito me lai ocaji ke nai varau, bura ni tamata e wara; e na lai dani mai varuwa meru cola e jikai ni jiya i soro.

Chapter 10

¹E no ga ina i vunau na varaitaki ni vika me bere mai, e jikai muni ni rewa i nai soro eru vacaboniya na viyabaki, eru vasavasavataki nidru na toro no ke. ²Kodaki evo rewa, e jikai ni mudu na ledru vivacabo, eru jikai ni bilitaki no ina valavala ca o rau na dausoro eru vo vasavasavataki va kiya?³ nai soro iqoi e lai vanumi ke nai valavala ca ina viyabaki. ⁴E dreidrei sara me kau dai mai valavala ca na dra ni bulumakau qeiniya na me. ⁵O keya ikwe e kwa ke o keya ni vo lamai vuravura, ⁶"Nai soro qaneyai nai madrali o jikai ni okajiya, o varautakiniya ga vuwako au na yalo; nai soro yagi, hai soro muni e sorovaki ke nai valavala ca, o jikai ni marau ke. ⁷A qu qai kwa, 'Daniya, aqu vo lamai, aqu volai ina i vola e vavivi mequ vaveya na kwa e okajiya na Kalou. ⁸A kwa i mata o keya, "Nai soro qeiniya nai madrali qeiniya nai soro yagi, qeiniya nai soro e sorotaki hai valavala ca, o jikai ni okajiya, se me o marau takiniya. O keya a vacabo niya me kodaki nai vunau. ⁹A qai kwa o keya, 'Daniya, aqu vo lamai mequ vaveya na kwa e okajiya na Kalou. A kau dai o keya nai matai, me vaveya na keya i karuwa. ¹⁰Nidu vo vasavasavataki balejiya na lewa ikwe, e yaga o Jisu Karisito e vacabo vakiya. ¹¹O rau taucoko ga na bete eru notu eru cakacaka na visiga, e vacabo valevu nai soro igi e jikai ni kau dai rewa nai valavala ca. ¹²O keya ikwe nivo vacaboniya va devu nai soro e kiya ga me balejiya nai valavala bura a qai no bale ve lima i matau na Kalou. ¹³A qai waciya niya no me niya na keya i tutu e la. ¹⁴Avo vacaboniya vo kiya nai soro a vaveya ke o keya na kwa taucoko ga e yaga vuwadru o rau eru vasavasavataki no. ¹⁵A jiya i vadjinadjina muni vuwako datou na Yalo Tabu. Io nivo kwa devu o keya, ¹⁶"Ikwe na viyalayalaji qu na vaveya vuwadru nivo devu na gauna igi, a qai kwa na Turaga, qu na vaqata niya na lequ i vunau veru yaloga, qai volaiya veru yalo. ¹⁷Ni ledru i valavala bura qeiniya na ledru jikai ni varorogo qu na jikai ni numiya tale. ¹⁸Kodaki e vo boko na kwa iqoi, evo jikai ni vacabo tale mai soro nai valavala ca. ¹⁹O keya ikwe, o mutou na viwekani, edu vo qai doudou medu unu na lequ tabu sara balejiya e dra o Jisu. ²⁰Na calevu vou a qai cola o keya a qai vadoniya vuwako datou, na kwa e unu ke nai laji, iqoi e yalo. ²¹Evo kiya na ledru bete levu ina were ni Kalou, ²²medu toro voleka yaji ina yalo djina sara, nivo kuretaki tu du yalo me du kuwa ni beitaki niko datou ina bura, nivo sili tu du lala i na wai e madrawa. ²³Medu gulumiya qata na ledru vatutusa ni ledru vabaujiya me kuwa ni vavuli, nivo yalo djina o keya e yalatakiniya. ²⁴Medu vinumi vainiko datou, medu vakatakata taki medu dauloloma du qai varau oka. ²⁵Medu kuwa ni daniya na vasoqo vata, me kodaki na ledru varau e yavalu na tamata, medu vamasuji no, io me valevu, nidu vo daniya evo toro voleka mai na siga. ²⁶Io kodaki du vo i valavala bura evo daniya ke du yalo, nidu vo kilajiya devu nai vavuvuli djina e jikai kiya tale e kiya nai soro ni valavala bura. ²⁷E qai vo ga na ledru waciya ina matakuni na siga ni lewa, qeiniya na oca mudremudre tale ga, iqoi e kanidru na meca. ²⁸O keya e beciya na leya i vunau o Mosese ena mate ga, e jikai tale ni lai lomani, evo bilitaki vuwa eru ruwa se eru tolu nai vadjinadjina. ²⁹Mutu vakasamataki niya na keya levu na vioaj e dodonu me cava vuwa, e va kwa waletaki nita na dra ni viyalayalaji, e vasavasavataki ke a balejiya na yalo ni loloma? ³⁰Nidu vo kilajiya o keya e kwa, "Evo lequ i tavi mequ vataki niya, aqu na saumiya ga." A kwa tale, "Ena lewaidru na leya tamata o Jiova. ³¹E kwa vamataku me lutu ve lima na Kalou cola! ³²Mutu vanumiya na siga i mata, a mutu vakakaramataki ke mutu qai vosojiya na vivala ina rarawa djina. ³³E yavalu ni mutu vasirivoto taki ina varivariva qeiniya na vivararawataki, e yavalu, ni mutu no vata qeinidru e yavalu e kodaki ke. ³⁴Ni mutu lomanidru ga eru vesu tu, mutu marau nivo lai suguji na lemutu i yau, ni mutu vo kilajiya ve mutu yalo eno ga mai lomalagi na lemutu i yau e oka sara ina viqaji. ³⁵O keya ikwe mutu qai kuwa ni daniya na lemutu vaidjina hiya ena levu na keya i sau. ³⁶Evo yaga vuwako mutou na vosojiya, mutu vaveya na kwa e okajiya na Kalou, me lemutou ke na kwa e okajiya na Kalou, me lemutou ke na kwa e yalataki. ³⁷Ena balavu valailai, e qai lamai o keya e lamai, e jikai ni balavu sara. ³⁸E cola na tamata yalo dodonu ina vabaujiya, Io kodaki evo suka kanikiya take, e jikai ni okajiya qu yalo. ³⁹O datou edu jikai ni kodaki o rau na suka tale yaji ina rusa, du kodaki ga o rau eru vabaujiya no me cola na yalo.

Chapter 11

¹Io na vabaujiya e kodaki nivo cava na vikwa e nuitaki, e kodaki ni vo vatakei na vikwa e tasi ladai. ²Na kwa ikwe e rogo oka i mata o rau na tuqwaqwa. ³Na vabaujiya e du kilajiya ke ni vo vai na vibuli na tata ni Kalou, e jikai ni vai na kwa e lai dani mai na ve kwa e lai dani no. ⁴Na vabaujiya e vacabo niya o Epeli, nai soro oka vuwa na Kalou e bura na leya o Keni, e rewa jiya ke na vadjinadjina ni vo yalo dodonu, e vo vatakeya na Kalou e oka jiya na leya i madrali, na kwa ikwe e tata no ke o keya e vo mate tu. ⁵Ni vo vabaujiya e mei yaji ke o Inoke, e jikai ni mate. "Aru jikai ni daniya, ni vo meiya yaji na Kalou." E sibere ni meiya yaji, a vo notu vuwa na vadjinadjina nivo okajiya na Kalou. ⁶Kodaki e jikai na vabaujiya, e dredrei sara medu lai okaji: o keya e taroviya na Kalou e dodonu me vabaujiya ni cola o keya, e saumidru muni o rau eru vadaniya. ⁷Na vabaujiya e matakaku o Noa, evo vasalataki niya na Kalou balejiya na vikwa e sibere ni lamai avo takaviya e kiya na waqa o keya me vacolanidru ke leya matavuwere. A valewaidru ke na kwai vuravura, a cava me jiya taukei ni vivadododnu taki e cava ina vabaujiya. ⁸Na vabaujiya e talai rewarewa ke o Eparaama, nivo lai covi me la ina vanuwa i sibere ni soli vuwa me lewaiya; avo layaji, e jikai ni kilajiya na vanuwa e lake. ⁹Na vabaujiya e la inova vavunilagi no ke na vanuwa e yalataki, e kodaki e jikai ni jiya leya, e nokoto no ga ina viwere laca, o Aisake qeiniya o Jekope, eru taukei jiya vata i bere na kwa igi e yalataki. ¹⁰E nuitakiya o keya na rara e tauyavu taki, e vaveya na Kalou. ¹¹vabaujiya e vakaikai taki ke o Sera me kunekune takiniya na kawa, a vasucuniya nai luve nivo devu na keya gauna, e numiya ga e yalo djina o keya na yalatakiya. ¹²O keya, ke tubu mai vuwa e kiya, o keya e kodaki evo mate, eru levu eru kodaki na vikalokalo mai lomalagi, e kodaki muni na volivoli mai matacawa e jikai ni wili rewa. ¹³E mate ina vabaujiya o rau taucoko ga ikwe jikai ni ledru diina na vikwa e yalataki, eru daniya vayawa aru roqojiya, aru tukunidru niru vavunilagi aru viyato yaki vali i vuravura. ¹⁴O rau eru tata kodaki ikwe eru vadeitaki niya sara niru vadaniya na vanuwa e ledru. ¹⁵E djina ga, kodaki eru numiya na vanuwa igi aru daniya tu, e rewarewa ga meru lesu tale ke. ¹⁶Aru qai biujiya sara e kiya na vanuwa e oka cake sara, igi e valomalagi: o keya ga ikwe e jikai ni maduwa ke na Kalou me tokoniya me ledru Kalou: niru vaveya o keya ekiya na rara me ledru. ¹⁷Nivo vabaujiya me vacabo niya o Aisake, o Eparama e vatovoliya, o keya a tata takiniya nai yalayala e vacaboniya me kiya ga o keya e vatubu o keya. ¹⁸A lai kwai balejiya i mata, la kawa o Aisake, e vatokoniya me lemu kawa. ¹⁹Avo vadjina jiya o keya e rewarewa vuwa na Kalou me vacolaniya tale mai na mate; a qulumiya tale me kodaki ke ina i vatakarakara. ²⁰Nivo vabaujiya na tata ni vivakalougata taki o Jekope qeiniya o Iso, qaneya o Aisake ina vikwa e sibere. ²¹Nivo vabaujiya a tata ni vivakalougata taki o rau ke o luveya o Joseva vata o Jekope, nivo voleka ni mate; avo cuva bale ina leya i toko. ²²Nivo vabaujiya a kwa ke o Joseva, e voleka ni mate, nivo lai dani o rau e luveya o Isireli; avo tatau takiniya e tuwa. ²³Nivo vabaujiya e cilotaki niya o Mosese me vula tolu o rau na leya qase, nivo sucu o keya, niru vo daniya na mata oka ni luve. Aru jikai ni matakuciya lai varau na tui. ²⁴Nivo vabaujiya a duwa ke o Mosese, ni qai tamata cola mai, me vatokai me luveya nai luve o Fero na vulau; ²⁵Nivo djigitakiniya me vosojiya na vivaburaburataki nidru na tamata ni Kalou, e burajiya ni bau marau boto ga ina valavala bura e yavalu na siga. ²⁶E vadjina jiya ni jiya yau levu e valailai balejiya o Karisito, na kwa lailai nai yau mai Ijipita: nivo vadaniya na keya i sau. ²⁷Nivo vabaujiya avo deiniya ke i Ijipita o keya, a jikai ni matakuciya na leya oca na tui; avo gumaikali, me kodaki ni daniya omkeya e jikai ni lai dani. ²⁸Ni vo vabaujiya a vaveya o keya na kana vata ni la siviya, qei niya na kuretaki ni dra, me kuwa ni lai dere ke o keya e vamate nidru na ulumatuwa. ²⁹Nivo vabaujiya aru lake ina yaloga ni wasawasa dradra me kodaki ni vanuwa macamaca. Niru vo tovoliya o rau na kwai Ijipita meru bau kodaki ke, aru vo dromu. ³⁰Na vabaujiya a reba ke na ba mai Jeriko, avo buku na druwadruwa me bogi vitu. ³¹Nivo vabaujiya avo jikai ke ni rusa vata ke qenidru na jikai ni vabaujiya o Reapi, na lewa dauteigwane, avo meidru me vacegu nidru niya yamata. ³²Na cava tale mequ kwa? nivo balavu sara kodaki qu kwa balejiya o Kitioni, qeiniya o Peraki qeiniya o Samisoni, qeiniya o Jefica, qeiniya o Tevita, qeineiya o Samuela, qeinidru na parofita. ³³O rau niru vo vabaujiya, aru vamaalumumu takiniya na vimatanitu e yavalu, eru vaveya na kwa dodonu, eru rewajiya me ledru na vikwa yalataki, eru vo sugujiya e gusu na laione, ³⁴eru vo bokociya na quto vamataku, eru vakaikaitaki tale niru malumumu, eru vo kikai ina i valu, aru rovidru nai valu ni kwai kanikiya. ³⁵Aru vo qulumidru tale e yavalu na lewa na kwai ledru aru tucake tale mai na mate. Eru yavalu eru vararawataki valevu, aru vo duwa ga ni cola, me oka cake ke na ledru tucake tale mai na mate. ³⁶Aru tovoli eru yavalu ina varivariva qeinidru na vesu muni qeiniya na dai i were ni vivesu. ³⁷Aru lai vadava ve na vatu, eru varo i ruwa eru veretaki, eru vamate ina selewau. Aru viyato yaki vali eru vaisulu e taba na sivi qeiniya na taba ni me. ³⁸Eru dravudravuwa sara, eru vararawataki eru vaburaburataki. Io e jikai ni yaga o rau kwai vuravura meru no vata qanedru; eru vo se ina vivanuwa lala, ina viulunyataga, ina yavalu na qwara qeiniya na viqwara vatu i vuravura. ³⁹O rau taucoko ga ikwe eru rogo oka ina vuku ni vabaujiya io e jikai ni ledru djina na kwa e

yalataki. ⁴⁰Io avo varautaki niya na Kalou vuwako datou na kwa e oka cake meru kuwa ke vaokataki sara takiya ga medu vaokaoka sara vata ga.

Chapter 12

¹Okeyo igi, nivo no wavoki jiko datou tu nai wiliwili eru ni vikwa eru notu vedu tutu meru jiya i vadjinadjina, medu biujiya vatutu na ledui dagidagi qai niyo nai varoa bura du dau vesu rewarewa ke. Medu togo noga vitatiya na dredrei enotu vedu mata. ²Medu varorogo vuwa o Jisu, na dau nivi vatau wkotaki ena lodu vabaujipa. Ia na vivamarou taki eya biu vemata, e vasojiya na varawa ena kauvelatai, vigaliya ga na maduwa, eya tadra enai tadratadra elima imatau na kalou. ³Bou vakaramataki niya, leya vasojiya na rarawa na leya bijiya vuwa me dagi takiya vainiya, me balejiya botogo mo kuwa ni vakasama varua moqai sese. ⁴Medu na vorajiya se unuviya rewa na rarawa me yacoviya sara na vanuwa mo dra ke; ⁵Iyo nidu vo umidainiya na leya ni vivayalo qwaqwataki niko datou medu niya lai luve: “Luvequ kuwa ni qulu vainama na leya vivavulici na Kalou, iyo medu tubu valeva ena leya vivadodonutaki mai Vuwa.” ⁶Iya na Kalou ena vivavuliei ga vuwadru e lomanidru, 10 evavulicidru taucoko na leya iluve e ciqomidru. ⁷Qulumiya qata nidu vavulici. Na Kalou e wilikiko datou me niya lai luve. Ocei nai luve eva Momo me qai jikai ni vavulici. ⁸Iyo kodaki da tasi vavulici, na tamata taucoko du wasekiya vata, nick jikai ni tekuoya na lewa edu vo jikai muni ni niya lai luve. ⁹Iya na keya ikuri, eno na ledu Momo vayago okeya edau vivavulici vuwako datou medu rokovidru talega. Me qai vacava sara soko na ledu soliko datou vuwa na ledu Momo vayalo ecolo! ¹⁰Na ledu Momo vayago vavuliciko datou ena gauna lekaleka ni ledru numia e oka igi. Iya na Kalou e vivavuliciko datou ena ledu tuou, erewa nidu vai votavota ena leya savasava. ¹¹Ni jikai na vivavulici ena vigauna e soliya na marau, iya me solia na tavutu. Iyo mai bere e solia na vuani vacegu ni yalododonu mai vuadru nakeya vo eru vavulici ke. ¹²Iyo mo vaqwaqwataki niya mu lima nivo malumalumu mai qai niya mu turu ni malumu. ¹³Taubale vemu la ena calevu dodonu, iya me kua ni sese na laiyatoyato na qelo me vacolai ga. ¹⁴Meno vuwako datou yakia na vacegu, na savasava, ni jikai ikwe duna jikai ni dania na kalou. ¹⁵Mutu qaqaarauni me kuwa ni kiya vuwa ko mutou me lutu dai mai na loloma ni Kalou, me kuna ni tubu vuwako mutou na yao ni viavialevu ena vavunia na leqwa, okeya igi medu kuwa ni vaburaburataki ke. ¹⁶Okeya igi etasi kiya vuwako datou ei tovo savasava se tasi dodonu, me kodaki o Isau, okeya eya volitaki niya na leya ulumatua ena kiya na veleji na cawa. ¹⁷Iyo qai numiya mai bere, na gauna e vanumiya ke medu taukeni jiya navi vakalougatataki, iyo duwa duarakinia maivua, balejiya ni daniya ejikai nidu tekucia na calevu nivi vutuni, edjina ga nakea calevu na tagi. ¹⁸Nidu sibere ni yacoviya yaji na vatelaga e yewa ni lai butuki, na vatelaga e mudre tu, e gilogilo, e bagi tu, qai cogi laba. ¹⁹Nidu tasi donumaki niya mai na rogo ni davui, qai niya na rogo ni domoni kwakwa vuwa okeya e varogo e kerevia me kuwa tale ni kiya tale nakwa me lai kwar vuadru. ²⁰Niru jikai ni rewajia nakwa elai kwai vuwadru: “Iya kodaki e kiya vuwadru na manumana e butukiya na vatelaga, e doclonu me virilaki.” ²¹Kiya nakwa na leya vamataku nakwa e laidani ni kwa o Mosese, “O yau qu matakua vata qainiya qu qai saqanini.” ²²Iya nidu vo lamai na vatelaga o Saioni igi na leya tauni na lea inono na Kalou colo, i Jerusalemi nai nono valomalagi, e jini vaoba na agilosu eru vaokaoka niru tuva tu. ²³Edu vo lamai vuwadru nai soqasoqo ni ulumatua, orau navo-volai tumai lomalagi. Edu vo lamai vuwa na Kabu, na daunilewa nikwa taucoko, orau na yalododonu yakia ikwe oraci navo-vataucokotaki tu. ²⁴Orau evu vo lamai vuwa o Jisu, na dounivadewa ni viyaloyalaji vou, e okacake nava miriki ena dra kaburaki maivua edra o Eveli. ²⁵Varorogo kuwa ni duwaraki nia okea e kwakwa no yaji. Iyo kodaki eru tasi tuba rewa maivua okeya eru duwaraki niya meru vuki vatutu mai vuwa okeya e kwakwa nomai lomalagi. ²⁶Ena kiya na gauna, e sakure na vuravura na gauna erogo ke domo. Iya na gauna ikwe e kwakwa yalayala qai kwa, “Ena yaco tale kiya tale na gauna ena kurejiya na vuravura, qai niya na lomalagi talega.” ²⁷Na kwakwa ikwe, “Kiya tale boto na gauna,” kai bakbale ena karejia, igi navi kwa eya vai, iya navikwa etasi sakure ena notuga. ²⁸Iyo igi ga, nidu ciqomiya na matanitu ejikai ni sakure rewa, medu qai vaokaoka ena leya ivarau ni vaokaoka vuwa na Kalou ena yalomatuwa qai nia nidu matakua. ²⁹Na ledu Kalou okeya na quto mudremudre.

Chapter 13

¹Me Nokoto no ga na vilomani ni vitacinil ²Kuwa ni numclenidru na valcana niclvu na vunitagi nvo vica evu vo vakana nidru na agilosi quiniya nini vo numidei nia ga. ³Mo dau numidru evu vo vesu tui me koclaki ni mutou vo vesu vata quinidru talega evu vo valoloma me kodaki ni mutu vo vayago talega. ⁴Vo kilikili vuwadru na tamata taucoko na vawaji qainclu nai davodavo e Jikai ni vidvivaji: 10 ovau e vu dau kisa E na leya lewa ga ni kalou. ⁵Me mutu kuwa ni dau kocoviya na secle: iya me mutu dai yalo oka Ena vikiua va noki vuako mutou ni vo kwa okiya “A qu na tasi biujiko se numidei niko.” ⁶E na vuku ni vikwa ikwe eclu vo douclau ke me kwa A lequ ivukevuke Jiova lya agu na tasi matakua na cava na kwa e kit akinya na tamata voko yau. ⁷Me mutu numdru orau a simata takiniko mutou, e kwa vokomutou na tata ni kulou: va tekutekuciko yau na ledur vabaujiya mo numiya na ledui gioji nai ledru ivalavala. ⁸E vo niya atakiya ga o Jisu karisito e na siga vo oji qamya na siga nikuiva qainiya na siga sibere mai. ⁹Me mutu kua nikakuuyaki e nai vavuvuli e levu ni vo la dei, ni vo yaga me vadeitakinya na yalo ni loloma ni vo solia, tya mi kuwa gani cawa ni votasi yaga vuwaclu eni vo aga oga ke. ¹⁰Ni avo kiya na ledu i cabo cabo ni soro ni vo tasi doclonu me kana ke o rau vu vo qunvavi wen tabu. ¹¹Ni vo tavu na bili ni vava na lala ni manumanu iqoi vo kau. Na kedru dra I na leqi tabu o kiye na bete leni me sovo ni valavalabuva. ¹²O kiya ga ikwe a mate ke o Jisu e lobo ni matamata ni vava me vasavasavataki niclvu na tamata a na leya dra. ¹³E na vuku ni vikwa ikwe medu la ke vua i na bili qui vosojiya vata na vivanvanvataki. ¹⁴Ni vo Jikui na ledu rara ikei me du no vakiya ke la edu vo vadaniya e kya ena qai bere mai. ¹⁵Iya o Kiya ikwe me du dau vaca boniya naga nai maadrili ni valea okaoka vua na kalou e vuku ikwe na vu gani tabu nigusu medu tusanakiniya no ga e yacu. ¹⁶Mo kuwa talega ni numiclai takinya na vikwa oka qainiya na dau soli kwa: nivo okajiya na Kalou na maadrili koclaki ikwe. ¹⁷Mutu varoroyo uwadru evu evu vo simata taki niko mutou qainiya me mutu vamaluinalumu takiniko mutou ni vu vo yadiavia mutu yalo me koclaki ovau eni na kwa balejidru, meru kitakinyu na marau quiniya ni Jikai ni vutugu ni vo tasi yaga vuwako mutou na vi kwa ikwe. ¹⁸Mutu masulaki niko madou ni mulu vi Jina Jiya ni vo oka na lemaelu lewa iyaloga ni madu vo okajia me varau oka E na vi kwa taucoko ga. ¹⁹Ia qu vo masumasu me vai ga ni vikwa ikwe e vawatoto taki no yaji vuako mutou. ²⁰Iya na kalou na dau ni vei va cegui o kiya na kaitole mai na mate na ledu turaga o Jisu knuisito na kelui ivatawa na sipi e na vuga ni drei vo ega ke na viyala yalaji tawa mudi. ²¹Me va oka niko mutou ve o kiya e varau oka taucoko we mutu vaveya na leya lewa qanya me vaveya o kiyadi yaloga ni kwa e vo oka vua e vuku ga o Jisu kavisito me du vavokovoko me kua ni mudu Emeni. ²²Ia agu vo vamamasu vuuko mutou na viwekani me mutu dau vosojia na tata ni vi vauqeji! Ni qu vo volai vuako mutou, e na vica ga na tata. ²³Mutu kilajiya vo seveki tale orau o wekadatou o timoci ; kodaki e tasi vawatoto mai okiya o maclou na tolaviko mutou vakiya no. ²⁴Aqu vo loloma yaji vuwadur raucoko ini sinmatataki niko mitou qrinidui taucoko eru lotu vo loloma tuyaji vuako mutou o vau mai Itali. ²⁵Me nokoto mako mutai taucoko na loloma Emeni.

James

Chapter 1

¹O au o Jemesa, nai talatala ni kalai qeniya na Turaga o Jisu Karisito vo loloma yaji vo rau na yanisa e jinikania eni duinseyaki. ²O kemutou o wekaqu, mutu numiya me kwa hi marau sara, ni mutu vo lutu ina lau na kwa vo dauvalovo la. ³Ni mutu vo kilajiya vo vatubuniya na dauvosojiya na vivatovolei ni lemutou vaaujiya. ⁴to me jini oka na cakacaka ui dau vosojiya, me mutu oka tancoko sara ke, me kua ni kia na kwa e lavele. ⁵to kodaki e vo lailai na vuku nia e kiya vuako mutou, me kereviya nia na kalou, o kiya vo solia valevu vo rau taucoka ga na ecolo, e vo jikai ni dauvivadindeiui i ena soti ga nia ⁶to me revereve ina vabaujiya, me kua ni vajijiqu, vo kodaki va ua ni waitaci, vo caginiya ina cagi qai vitabuyaki. ⁷to me kua ni numia na ecolo igi ni na rewajiya e jia na kwa mai wa na Turago. ⁸na ecolo e lomalomama, vo yamekemeke ina leya ivalavala taucoko ga. ⁹to me marau na ecolo dravudravuwa ina leya lareji cake. ¹⁰qeniya o kiya e vutunijau, ina leya malumatumu mai: ni na oji ya okiya me kodaki na se ni mau. ¹¹Ni vo cabe cake na siya qeniya na cagicagi katakata, vo varaqosa- Takiniya sara na mau, a vo mira e se, a vo searu na kea rairai oka: ena malai yaji kodaki ke na tawata vutunijau ina lea ivalavala. ¹²E kalougata na ecoto e vosojiya ni vo vatovolei io, ni vo vatovolei oji, ena rewajiya na isala ni colo okiya vo yallatakiniya na Turaga vo rau eni vo lomaniya. ¹³Ni vo dauveretaki e kiya, me kuo ni kwaya, vo dau veretakinko au na kalou: ni vo jikai ni dauveretaki vewa ra kalou ira kwa bura, a vo jikai ni dauveretakinia okiya e kiya na ecoto. ¹⁴O vo daureretaki na tamata yakiya, ni vo vacalaniya na leya garogaro bura qai bacauitakinia. ¹⁵Ni vo qai bucibucini ra garogaro bura, vo rasucuniya na ivalavala ta bura: a vo oji ra ivalavala bura, vo qai vasucuniya na mate. ¹⁶Mutu kua ni cala, o kemuou o wekaqu lomani. ¹⁷Vo la mai iyata na isolisoli oka taucoko ga qeniya na

isolusoli yaga taucoko ga, a vo la bake vua na iyalajalo ni viyatoyaki. ¹⁸Vo vatubuniko olatou okiya ina leya lewa ga ina kwakwa ni djina, medu kodaki na isew ni vikuea vo bulia o kiya¹⁹O kiya ikwe, o kemutou o wekaqu lomani, me mutu vawatoto yakiya ni varorogo, me mutu berebere ga ni kwakwa, me mutu berebere talega ni oca. ²⁰ni vo jikai ni vatubuniya na kwa e dodonu ma na kalou na oca ni ecolo ²¹O kiya ikwe me mutu qai biujiya dei na duka qeniya na kwa bura e levu tu, me mutu vabaujiya ina yalomalua na kwakwa vo tei vuako mutou, igi vo vacolaniya rewa mutu yalo. ²²Lo mutu tekuciya ni kwakwa mutu kua ni rogociya botoga, qai vakaisinitakiniko mutou vainiko mutou. ²³Lo kodaki e kiya e vo rogociya botogana kwakwa qai jikai ni tekuciya, vo tautauvata ga qeniya na tamata e lai jidroriya e mata ni yago ina iloilo ²⁴ni vo lai jidroriya, a vo qai la dei yaji, a vo numide iniya vasauri se vo kodaki ivei lai valavala e yago ²⁵Lo o kiya vo tolariya vamatua va irunau oka oka sara, na vurau ni visereki, qai tudei ke, vo jikai ni daurogociya qa numideiniya, io vo vavea talega na cakacaka, ena kalougala lae okiya ikwe ina leya cakacaka²⁶kodaki e kiya vuako mutou vo numiya na latu, lo qai jikai ni taroriya rewa e yame, e vo dauvivakaisini talega e yalo, vo kwa wale na leya latu na ecolo ikwe. ²⁷Na lotu sarasara e jikai ni cala ina mata ni kalou o Tamada vo kodaki ikwe, me vo tolavidru na luveniyali qenidru na yada, ni ni vo varawa, me vo qarauniya talega me kuwa na tauriya na duka ni kwa vavurawra.

Chapter 2

¹O mutou na lequ icaba, kwa ni qulumiya rata na tamata qainiya na vabaujiya ni Jisu Karisito na ledu Turaga, qainidru na tamata daurarivarira. ²Ia kodaki e kiya e unu I were ni lotu, uku tu na mama carira qainiya na isulu saulevu, qai unu mai e kiya na tamata drarudrarua. ³Kodaki o na daniya o kiya e vaisulu oka qai kwa “o iko tadra ikei na vanua oka,” ia o qai kwa vua e vaisulu valoloma, “Tucake keigi se “Tadra ve qu tutu ni la.” ⁴Iko tasi rewa ni valewa iko rewa? O si bere re ni rakawa iko na rakasama bura?⁵Regociya, na lequ i caba, na kalou a tasi djigidru na drarudrarua I vururura meru vutuniyau i na vabaujiyal meru tauke niya e kiya na matanitu a yalo takiniya vuadru eru lomaniya? ⁶Ia ni mutu beciya nna tamata drarudrarua! A tasi vasaraurautaki niko mutou o rau na Vutuniyau? Tasi nidru aru ra meko na were ni Vilewai? ⁷Eru dau tasi tata bura takiniya na yaca varokoroko mutu ro vayacani ke.⁸Ia kodaki, mutu na vatekuciya na vunau me kodaki na leya volai I na Vola-Tabu, “Lomaniya na lemu icaba kodaki na lemu dau loma niko,” mutu na qai vai vaoka.”¹⁰Ia o kiya ga e rogociya na vunau taucoko, la ni cala e kiya boto jiki, e na beitaki ni taleidredre I na vunau taucoko. ¹¹Ni o kiya ga kwa, “Kuwa ni sioviya na kwa ni Qase,” a kwa talega, “Kuwa na laba” Kodaki o na tasi sioriya na kwa ni Qase, la o vilabaji, o na vawili na dau taleidredre ina vunau.¹²Mutu tata, cakacaka me kodaki o rau na lewai me tautaurata qainiya na vunau ni Visereki. ¹³Ni na lewai me tasi lomani vuwadru eru tasi varaitaki niya na loloma. Ia na loloma e rewajiya na vilewai.¹⁴Ena yaga vacara, na lequ icaba, kodaki e kiya e kwa ni no vuwa na rabaujiya, kodaki e jikai vuwa na cakacaka? Ena rewa ni racola niya na rabaujiya se jikai? ¹⁵Ia kodaki o tacimu na lewa se tacimu teigwane me vaisulu bura qai Jikai tu na keya e kiya na siga. ¹⁶E dodonu me kiya vuwako mutou me kwa vuwadru, “mutu la na vacegu, me mutu vasiniaji.” Kodaki mutu tasi soliya e kiya na kwa Vuwadru balejiya eru yago, na cara e bete? ¹⁷Io e na kodaki talega ke, ke jikai na vabaujiya me tu vata qainya na cakacaka, ena mate.¹⁸Ia ena kiya e na kwa, “na lemu vabaujiya, ia aqu na cakacaka.” Varaitakiniya ga mai na lemutu vabaujiya, aqu na varaitakiniya ga mai na lemutu vabaujiya, aqu na varaitakiniya vawako na lequ vabaujiya ni lequ cakacaka. ¹⁹Ia mutu vabaujiya ni kiya na kabu, o vo vai oka. Ia o rau na nitu eruvabaujiya muni, niru satanini muni. ²⁰O iko mata kilajiya muni, iko na tamata yalowai, ni no na rabaujiya qai Jikai na cakacaka e tasi yaga?²¹A tasi radoniya o Eparama ledu Momo I na vuku ni cakacaka, na leya vacaboniya o Aisake na leya I lure na ranua ni vacacabo I soro? ²²O daniya ni cakacaka na leya vabaujiya qainiya na leya cakacaka, ni leya cakacaka ni vabaujiya a ro rewa. ²³A vo rayaconiya nai Vola Tabu o kiya a kwa, “na Kalou a vabaujiya o Eparama, a vo vawili vuwa me I varau dodonu, a ro vayacani me wekaya na kalou. ²⁴Ia mutu ro daniya ni ro vadoniya na tamata e vuku ni cakacaka, e tasi ni ya e vuku na vabaujiya takiya ga.²⁵Me kodaki talega ke o Reapi na lewa e dau teigwane, ni tasi radonui e vuku ni cakacaka, ni ru vacegu o rau na I ratala, qai ratala tale e kiya tale na caleru?²⁶Me kodaki ni mate na yago ni ro larele na yalo, ena kodaki talega ke ni mate na vabaujiya ena larele na cakacaka.

Chapter 3

¹O kemutou o wekaqu, me kua ni levu vuako mutou mei varuruli, ni mutu vo kilajiya edu na lai ocaji valeru ke.

²Nidu vo cala taucoko ga ina leru na kwa. Kodaki vo jikai ni cala ekiya ina kwakwa, vo ecolo uasivi sara okiya, e vo rewarewa rua me taroriya e yago taucoko. ³Tolariya, kodaki e du ro ciqiniya na kedru tarori na ose veru gusu, me ru talai rewarewa vuako datou, e du vo qai saumakiniya eni yago taucoteo. ⁴Tolariya talega na waqa, ni vo kwaleni vaidjira a vo saru kaliya ina vuku ni cagi kaikai, io vo saumaki ga ina iuli ni waqa lailai sara, ve yasa e okajiya okiya e qulumiya na iuli. ⁵Vo kodaki talega ke du yame ni vo jiki lailai ga, a vo kwakwa va viaria leru. Tolariya, vo cadre niya na quto leru na buka waqa bilai! ⁶Lo vo buka waqa du yame, na kwa. Taucoko ni bura: vo kodaki ke du yame ina vijiki ni lala taucoko, e vo vamudreniya na ivalavala taucoko ni yago; e vo vamudreniya iqoi o yeli. ⁷Ni vo vamaroataki na manu manu taucoko eru yavai va, qeniya na manumanu vuka taucoko, qeniya na kwa eru vo qani, qeniyo na kwa ni waitaci, a vo vamaroa taki nidru tu na tamata. ⁸io ro jikai na tamata vo vamaroatakiniya rewa na yame; na kwa taucoko vo jikai ni tarori rewa, vo vuqa ire kwa gaga vo da vivamatei. ⁹Edu vo vaokaoka ke vua na Turaga ledu Mom; edu ro rukaki taki nidru talega ke na tamata, eru ro buli me tautaurata qeniya ra kalau ¹⁰vo vu vena gusu e kia bau ga, na vaokaoka qeniya na virukaki. O kemutou o weraqu, e jikai ni dodonu me kodaki ke na vikwa ikwe. ¹¹E bara kiya na mata ni wai vo vadaveniya mai e mata e kiya ga na waidranu qeniya na wai yaga talega? ¹²Oi kemutou o wekaqu, vo bara kia na lolo vo vuatakiniya rewa na olive? Vo bara kiya na vaini, na lolo? Vo kodaki ke, vo jikai e kiya na mata ni wai vo tovure maike na waitaci qeniya na wai dronu talega. ¹³O cei ro kemutou vo vuku qai yalomatua? Me varaitakiniye ina ivalavala oka na lea cakacaka ina vuku vo yalomalua. ¹⁴to kodaki vo notu vuako mutou na daururu e gaga qeriya na dauvica, mutu kua ni valevulevui kemutou, se mutu giritakinia na iraruruli djina. ¹⁵Na vuku kodaki igi vo jikai ni la bale ma iyata, vo vavurarura ga, vo vayalo makawa, vo vanity. ¹⁶to, kodaki vo no koto na vuvu qeniya na viva, vo nokoto ke na video qeniya na cakacaka taucoko ga e bura. ¹⁷to na vuku mai yata vo sarasara, ibere vo dau la na vivacegui, vo yalomalua, vo vamasuji rewarewa, vo vuga ina loloma qeniya na vua oka, vo jikai ni djigitakinidni vavitaliya na tamata, se dau vivakaisini. ¹⁸Lo na vua ni valavala dodonu vo kaburaki vata qeniya na vivacegui vo rau eni viracegui.

Chapter 4

¹Na cava re e olau varuniya na viva rata na virala? Tasi niya ni notu yaralu lemutu gagadre bura balejidru lemu icaba? ²Mutu vo kocokoco mutu qai tasi rewajiko mutou: mutu vo ravuraru, ga gadreriya e leru na kwa, mutu qai tasi qulumiya rewa me lemutou: mutu vo virala tuga vata mutu viva, iya mutu vo tasi rewajiya ni mutu vo kerekere tuga re. ³Mutu vo kerekere ga ni mutu tasi rewajiya mutu na vo kerekere ga me larele lemutu gagadre bura. ⁴O kemutou na dau lasa, mutu bara tasi kilajiya no na kalou e dau burajiya na vi okaji va vuravura. ⁵Mutu numiya tu ni na tasi yaga na kwa e volai tu ve na vola tabu mutu vo gadrevia va bura na yalo iqoi e nokoto vo kemutou? ⁶Okiya vo soliya oji tu la loloma. Igi vo kwaya ke okiya, Eru vo viavialevu ni vorokidru na kalou, iya la loloma e soli ga vuadru na yalo malumalumu. ⁷Igi me mutu va malumalumu takiniko mutou ke vuwa na kalou, vorojiya na nitu, era qai tuba dei mai vuwako mutou. ⁸Mutu toso voleka yaji vuwa na kalou, okiya na qai toso voleka ma vo kemutou. Va sarasara takiniya mutu lima, o mutou na lomalomarua ⁹mutu mai rarawa, mutu mai tagi! Mutu vukieiya lemutu mali me lemutu rarawa vata marau me lemutu dredre. ¹⁰mutu va malumalumu takiniko mutou ve na mata ni turaga. Okiya na qai lavejiko mutou cake. ¹¹Mutu kuwa ni dau kakase, mutu kuwa ni vi kwaseji va viwekani, mutu kuwa talega ni kakase takiniya na i vunau. Iya kodaki o vo lewaiya na i vunau, o qai tasi tekuciya, o qai lewaiya ga. ¹²E vo kiya takiya ga e lewaia vata na daunilewa, okia ga e rewajiya na vi va colai va na vi varusai: opei oiko mo vakawaia na vunau? ¹³Iyo mutu varogo sara mai ikei o mutou na kwaya no “Nikuwa se viqwata madu na la ga i tauni, madu na lai no ke me kiya na yabaki, me madu vivala me leru na lemadu iyau. ¹⁴Iya mutu tasi kilajia na vi kwa ena yaco viqwata: Ena vacara tu na lemutu cola? Mutu na vo tu vayawa tuga mai o kemutou, e rairai berebere valailai qai seayaru tu yaji. ¹⁵Iya ikwe me mutu qai kwaya, kodaki vo donu mai ruwa na turaga, du na cola rata du na qai tara na vi kwa oka. ¹⁶Iya mutu vo marau mutu qai raqwarawa: e bura ni mutu marau kodaki igi. ¹⁷Okiya ga e bura qai tasi tara na kwa ya oka, igi na varau bura.

Chapter 5

¹Mutu lamai o kemutou na tamata vutuniyau, mutu lamai tagi vata mutu lamai vacacabo me balejiya na kwa rarawa ena yaco mai. ²E na vuca mai na lemutu you vata ena kaniya lemutu sulu na sarasara. ³Ena veveka mai na lemutu koula vota na saliva; ena qai tukuniko mutou ga mai na keya veveka, ena qai kaniya mai mutu lala me kodaki na bukawaqa Mutu sogojiya oka lemutu you me rewa ni yacoriya na gaura mai ibere. ⁴Tolariya vo tagi okuru na dau cakacaka, eru ro tamusukijiya na lemutu teitei okiya mutu saratakiniya: iya na gauna e rogociya ke na Turaga na ledru tagi eru na kala tamusukijiya ga. ⁵Mutu marau no ga i vuravura, mutu na kana no vata mutu na vivakani no ve mutu yaloga, na siga e na tara ke na vi vamatei. ⁶Mutu va lewaidru na yalododonu, mutu na vamataniya; ena Tasi vorajiko mutou okiya. ⁷Okiya ga ikwe na viwekani, me mutuqai vosojiya me yaco gare la lesu mai na Turaga. Daniya na vatau-ni-were e wacia tu na vuwa ni qwele e talei, e vo wawa va balaru va lailai, me rewajiya re na luru simata mai vata na luvu e sibere mai. ⁸Mutu wawa talega o kemutou; vadei takinya mutu yalo, ni vo voleka mai la lesu mai na Turaga. ⁹Mutu kuwa ni vi ocaji o mutou na viwekani, ke mutu qai lai ocaji, mutu rogociya e vo tucake tu i mataniwere na Turaga ni lewa. ¹⁰O kemutoo na viwekani, mutu va tekutekucidru na parofita na ledru dau vosojiya na kwa rarawa, vata na ledru dau vosojiya, eru vo tata ena yaca ni turaga. ¹¹Edu na vatokanidru na dau vosojiya meru kalougata mutu rogociya la dau vosojiya o Jope, mutu vo daniya talega la mudukiya vacava na kalou, ni yalo oka na kalou ka dau loloma. ¹²Iya na kwa levu sara ikwe, o mutou lequ viwekani, mutu kwa sara ni bubului, tasi tara i lomalagi e tasi tara talega i vuravura se me kiya tale na kwa: me iyo ga na iyo me jikai ga na jikai; ke jikai mutu na lai ocaji. ¹³Kodaki e kiya vo kemutou e va rarawataki me masu ga. Kodaki e marau me sere. ¹⁴Kodaki e kiya vo kemutou e taumimate, meru lai covi mai okuru na talatala qase ni lotu, meru masulakiniya meru waliciya talega ve na waiwai tabu. ¹⁵Iya na masu ni vabaujiya ena va colaniya mai na taumimate, ena qai vacolaniya mai na Turaga, iya kodaki e va taraiya na varau bura ena tasi lai ocaji ke. ¹⁶mutu kala va tusaniya ga lemutu kala varau bura, mutu vi masulaki me mutu vi vacolai ke. E yaga sara valevu lemutu masu na yalododonu. ¹⁷E tamata dau liu takiniko datou o Ilaijia, a masu sara va kaikai me kuwa ni tau na luvu i varavura ni vo oji re e tolu na yabaki vata e ono na vula. ¹⁸A qai masu tale me tau na luvu me qai vuwa mai na vuanikai. ¹⁹Oi kemutou na viwekani, kodaki e kiya vo kemutou e la va vitaliya tumai ve na vavuvuli jina, ena valesuniya tale mai e kiya. ²⁰me kilajiya okiya ikwe ni tamata e valesuniya mai na valavala bura igi e tautauvata ga e va colai mai na mate. E bulujiya talega na valavala bura ya levu.

1 Peter

Chapter 1

¹O au o Pita na leya apositolo o Jisu Karisito, i vuwadru na nokoto no vavulagi niru vo visebayaki i Ponito, i Kalajiya, i Kapatosiya, i Esia, qaneyi i Piciniya. ²Eru vo djigitaki tu me kodaki na leya lewa i mata na ledu Kalou o Tamadatou, meru vasavasavataki ina Yalo Tabu meru talai rewarewa ke ena kuretaki muni e dra o Jisu Karisito. Me valevu taki vuwako mutou na loloma qaneyi na vacegu. ³Medu vaokaoka vuwa na Kalou leya Momo na ledu Turaga o Jisu Karisito, o keya e vatubuniko datou tale me ledatou na nuinui ni colacola, me kodaki na leya loloma levu nivo tucake tale mai na mate o Jisu Karisito. ⁴Medu na taukeni jiya nai votavota oka e jikai ni bura rewa, e jikai ni dukaduka, e jikai ni malai mai e maroroi no mai i lomalagi me lemutou. ⁵O kemutou na maroroi ina kaikai ni Kalou ina vuku ni vabaujiya ina cola e varau tu me na varaitaki ina gauna mai bere. ⁶Ia ina kwa ikwe mutu na reki valevu ke, ia ina gauna lekaleka ikwe, se yaga mutu na vararawataki ina vimataqali dredrei. ⁷Me lai dani ke na lemutu vabaujiya ena vatovolei, me taleitaki valevu cake sara ia me valailai ga na koula e bura rewarewa ni na vatovolei ina bukawaqa, me kwa ni vaokaoka a dokai me na vacaucautaki ina gauna e lesu tale mai o Jisu Karisito. ⁸O keya mutu a jikai ni tolaviya, ia mutu lomaniya ga, o keya mutu jikai ni tolaviya no nikuwa, ia mutu vabaujiya ga, mutu reki ina reki e jikai ni cavuji rewa e oka sara. ⁹Ni mutu vo rewajiya nai jinijini ni lemutu vabaujiya, io ena cola mutu yalo. ¹⁰Na cola ikwe eru vatarogiya na parofita, eru vadaniya no muni, o rau na parofisai takiniya na loloma ena lemutou. ¹¹niru vadaniya se gauna cava, se kodaki i vei na gauna e na vatakiya vuwadru na Yalo Tabu e nokoto no ru yaloga, ni vo kwaya devu re na leya rarawa o Karisito qaneyi na vikwa e oka ena bere mai. ¹²A vatakei vuwadru, e jikai ni balejidru ga, ia me balejiko datou eru yaco meru jiya i talatala ina vikwa e lai kwai mai vuwako mutou o rau na vunautakiniya vuwako mutou nai tukutuku oka, qaneyi na Yalo Tabu e lai vatala mai lomalagi, na vikwa ikwe eru okajiya o rau na agilosi meru djikeviya. ¹³O keya ikwe mo mutu biujiya mutu mata ni yaloga, mutu yalo matuwa mutu vanuinui no ni na yaco mai nai vataojioji, mo mutu rewajiya ke na loloma ena mei mai vuwako mutou ena lai tolavi mai o Jisu Karisito. ¹⁴Me kodaki na i luve e

dautalai rewarewa, mutu kwa ni vatautau vata qaneko mutou na vigagano bura i mata ni mutu a liyaliya.¹⁵ Ia e yalo savasava o keya a coviko mutou, mutu yalo savasava muni o mutou ina valavala taucoko ga.¹⁶ Ni volai "Mutu yalo savasava ni qu vo yalo savasava o au."¹⁷ Ia kodaki mutu masu vuwa, me kodaki ni jiya o Tamamutou o keya e lewadru yakiya, me kodaki na kwa eru vaveya e jikai ni djigitaki nidru vavitalia na tamata, me mutu matakuciya ina lemutu valavala ina gauna mutu a nokoto no ke vavulagi.¹⁸ Ni mutu a kilajiya mutu a jikai ni voli ina vikwa caca wale, ina siliva se na koula mai na lemutu varau bura mutu a rewajiya mai vuwadru lemutu qase.¹⁹ Ina leya dra talei o Karisito me kodaki na lami e jikai ni bura rewa e kiya e jiki.²⁰ Keya a lesi i mata aqai tauyavutaki i bere na vuravura, a qai varaitaki ina gauna i bere me balejiko mutou. Ia o kiya ikwe e vuni²¹ lemutu vabaujiya na Kalou, o keya a vatucakeniya tale mai na mate, a soliya vuwa e kiya nai ukuuku me niya na Kalou o keya a vatucake takiniya tale mai na mate, mutu vo vabaujiya vanuinui no ke.²² Mutu vasavasavataki niya mutu yaloga ni mutu vo talai rewarewa ina vavuvuli djina ina vuku ni Yalo Tabu, mo mutu lomanidru ke o wekamutou ina loloma e djina, ia mutu vilomani vainiko mutou ina yalo savasava qaneya na loma katakata.²³ Ni mutu vo sucu tale, e jikai na sila e vuca rewa, ikwe ga ena jikai ni vuca rewaina tata ni Kalou e cola, tudei a tawa mudu.²⁴ Edu kodaki na qarasi na tamata taucoko ga. E kodaki na se ni qarasi nai ukuuku ni tamata. E daumalai na qarasi, a mira ese.²⁵ Ia na tata ni Kalou e tudei me tawa mudu. Ia ikwe na tata ni tukutuku oka e vunautaki vuwako mutou.

Chapter 2

¹O keya ikwe mo mutu biujiya dai na yalo bura taucoko, na daulawaki taucoko, na dauvivakwasini, na dauvuvu, na dautata ni vaburaburataki taucoko. ²Mo mutu kodaki nai luvu esi qai sucu, mo mutu okajiya valevu nai vavuvuli me kodaki na wainisucu djina, mo mutu tubu cake ke, ³kodaki e djina ni mutu vo tovoliya devu nivo yalo loloma na Turaga. ⁴Ni mutu vo lamai vuwa, me kodaki ina vatu colacola igi eru biujiya na tamata, ia na Kalou evo djigitakiniya e talei vuwa. ⁵O kemutou muni, me kodaki ni mutu vo vatu colacola, mutu vo vai cake mo mutu were vayalo, me mata bete yalo savasava, mo mutu vacaboniya na madrali vayalo, e oka vuwa na Kalou e vu o Jisu Karisito. ⁶O keya e nokoto no muni ina Vola Tabu, "Tolaviya aqu a viritakiniya mai Saioni na vatu ni yavu ina tutu ni were e djigitaki e kwa talei, Ia o keyae vabaujiya no ena jikai ni maduwa." ⁷E na lemutou ke na talei, o kemutou na vabaujiya, ia i vuwadru na tasi varorogo, "Na vatu aru biujiya ina mata ni were e yaco me jiya i vadei ni tutu ni were," ⁸qaneya na vatu eru a vataurabe ke, qaneya na vatu eru lutu ke, niru vo vataurabe ina tata niru a be, eru vo lesi meru kodaki muni ke. ⁹Ia o kemutou na taba tamata djigitaki, na mata bete vaturaga, na matanitu yalo savasava na tamata eru taukeni jiya na Kalou, mo mutu varaitakiniya na leya oka sara o keyae coviko mutou mai na gilogilo ina kakarama e vivakurabuitaki. ¹⁰O kemutou mutu a jikai ni tamata taukeni i mata, ia a qai tamata ni Kalou, mutu a jikai ni lai lomani mai mata, ia mutu qai lai lomani. ¹¹O kemutou na lomani, aqu vamamasujiko mutou, ni mutu a kodaki o rau na vulagi, qanedru na dauviyato yaki mo mutu taroviko mutou mai na gagadre bura ni yago e vivala qaneya na yalo. ¹²Me dodonu na lemutu varau ina kedru maliwa eru jikai ni lotu, ina vikwa ikwe me rokovi ke na Kalou ina visiga ni viyatovi, ina vuku ni valavala oka eru na daniyao rau nadau tata vaburaburataki niko mutou me kodaki ni mutu jiya na tamata varau bura. ¹³Mutu talai rewarewa ina lesilesi taucoko ni tamata ina vuku ni Turaga, se vuwa na tui, nivo teimata no, ¹⁴se vuwadru na turaga ni lewa, me kodaki o rau na lai vatata mai vuwa me lai ocaji ke o rau nai varau bura, ia eru na dokai o rau nai varau oka. ¹⁵Ikwe na loma ni Kalou mo mutu vagaluniya ina valavala e oka na ledru sesewa na tamata lialia. ¹⁶Mo mutu kodaki o rau na gwalala, ia mutu kuwa ni vaveya na lemutu gwalala meru na cilo ke na yalo bura, ia mutu kodaki ga na tamata ni Kalou. ¹⁷Dokaia na tamata taucoko. lomanidru na viwekani. Matakuciya na Kalou. Rokoviya na tui. ¹⁸O kemutou na tamata, mutu varorogo i vuwadru na lemutu turaga ina matakutau taucoko ga, me kuwa ga i vuwadru na dauyalo oka na yalo maluwa, i vuwadru muni na yalo vatani. ¹⁹Na kwa ni vaokaoka ikwe, kodaki e kiya e vosojiya na rarawa vararawataki vatawa dodonu, ia e okajiya me oka vuwa na Kalou. ²⁰Ia mutu na dokai va cava kodaki mutu na vosojiya ni mutu a varau bura mutu na vaculaki ke? ia kodaki mutu vaveya na kwa oka, mutu vararawataki ke, mutu vosojoya ga, ikwe na kwa e oka vuwa na Kalou. ²¹Ni mutu lai covi me kodaki igi, ni ya vosojiya muni na Karisito na rarawa me balejiko mutou, a lamai deniya no e kiya nai varau mo mutu na vatekutekuciya e mawe ni la. ²²O keya a jikai ni vaveya e kiya nai varau bura, e jikai ni lai dani vuwa e gusu na vivakwaisini. ²³Ni ya vasesewasewani o keya, ia e jikai ga ni vivasesewasewani o keya nivo vararawataki no e jikai ga ni tata ocaocajidru, e deniya ga i vuwa na vuni lewa vadodonu me lewaiya. ²⁴O keya ga e dagiya na ledu i valavala bura e yago ina kauvelatai, medu mate tu ina valavala bura, medu vaveya na varau e oka ina ledu cola ia na we ni keya kuita edu vacolai ke. ²⁵Ni mutu a kodaki o rau na sipi eru sese, ia mutu qai saumaki tale vuwa nai vatawa o keya e dau vatolaviya mutu yalo.

Chapter 3

¹I vuwako mutou muni na yalewa mutu vamaalumalutaki niko mutou vuwadru le,utu teigwane. Me rewajidru na ledru teigwane o rau na yalewa ina ledru varau, me kuwa ga ina vunau, kodaki eru yavalu ru jikai ni talai rewarewa ina vunau. ²Niru na tolaviya no o rau na lemutu varau me savasava e varokoroko jidru muni. ³Ia me kuwa ni lemutou na ukuuku i taudaku, na tali ni rauniulu, qaneya nai ukuuku koula, nai sulu vaiukuuku. ⁴Ia na kwa vayalo e cilo, na kwa e jikai ni vuca rewa na yalo malumalumu, na yalo matuwa, ikwe nakwa e taleitakiniya na ledru Kalou. ⁵Eru kodaki muni ke o rau na yalewa eru yalo savasavauna gauna i mata, eru vararavi vuwa na Kalou niru vaiukuukutaki nidru, niru dautalai rewarewa vuwadru na ledru teigwane. ⁶Me kodaki na leya talai rewarewa o Sera vo Eparaama, a daucoviya na turaga, ia mutou lai luve, ni mutu vaveya no na kwa oka mutu jikai ni matakuciya na dauvamatamataku. ⁷O kemutou na teigwane mutu no qanedru no na lemutu yalewa, me nokoto na vuku, mutu rokoviya na lemutu yalewa, kodaki ni malumalumu ni mutu i taukei vata na loloma ni cola. Me kuwa ni tarovi na lemuru masu. ⁸Ia mequ jiniya mutu loma vata, mutu vilomani vainiko mutou, vilomani me kodaki na vitacini, mutu yalo loloma, mutu lokomi. ⁹Kuwa ni visasaumi takiniya na bura, se mutu vivasewasewani, ia mo mutu kanikiya, mutu tata ni vakalougata takiniya, ni mutu a lai covi mo mutu na kodaki ke, mo mutu rewajiya na kwa ina vivakalougataki. ¹⁰Ia o keya e okajiya na cola, me na tolaviya na vigauna oka, Me taroviya e yame mai na kwa bura, qaneya e tabari gusu me kuwa ni tatatakiniya na kwa e giri. ¹¹Me lesu dai mai na vikwa e bura a vaveya na kwa e oka, Me vadaniya na vacegu, a vatekuciya sara. ¹²Ni dauvatolavidru na tamata yalo dodonu na mata ni Turaga, e tadola tu e bebe me na daurogociya na ledru masu, Ia e dau kaniya e mata na Turaga i vuwadru na valavala ca. ¹³Ia o cei ena vaburaburataki niko mutou, kodaki mutu gumatuwa ina kwa oka? ¹⁴Ia kodaki mutu na vararawataki ina vuku ni valavala dodonu, mutu na kalougata ke, ia mutu kuwa ni kuwa ni matakuciya na ledru vivamatamataku se kodroa ke. ¹⁵Ia mutu varokorokotakiniya na Turaga na Kalou mutu yaloga, mutu varau no mo mutu na kwa i vuwadru na tamata yakiya eru na tarogiko mutou, na vuni nuinui e nokoto no mutu yaloga ina yalo malumalumu qaneya na varokoroko. ¹⁶Me oka ga na lemutu lewa mai yaloga, me yaco ke na ledru tata vaburaburataki niko mutou, me mutu kodaki na tamata eru varau bura, meru na kana maduwa re o rau na beitakiniko vailoa na lemutu valavala e oka vuwa na Karisito. ¹⁷E oka, kodaki e loma ni Kalou me yaco, mo mutu na vararawataki ina vuku ni varau oka. ¹⁸Ni a vararawataki muni vakiya na Karisito ina vuku ni valavala ca, o keya na varau dodonu, me balejidru na varau bura, me meiko datou vuwa na Kalou me vamatei e yago, ia a colai e yalo. ¹⁹A lamuni yaji o keya me vunau i vuwadru na yalo eru nokoto no mai na werenivivesu. ²⁰O rau na na daube i mata, ni dauvosojiya tu mai vabalavu na Kalou, ia a dauwawa ina leya gauna o Noa ni varautakiniya no na leya waqa, eru lewe vica ga, ia e lewe walu ru vacolai mai na yaloga ni wai. ²¹Iqoi ga na na vatakarakara nivo vacolaniko datou na papitaiso e jikai ga ni biu na dukaduka ni yago, e na lai kwai muni na keya oka vuwa na Kalou na ledru lewa mai yaloga, me balejiya na leya tucake tale mai na mate o Jisu Karisito. ²²O keya avo lacake yaji i lomalagi, a nokoto no mai e lima matau na Kalou, ia e vamaalumalutaki tu vuwao rau na agilosi, qanedru o rau na lewaiya, orau muni na kaikai.

Chapter 4

¹Ia nivo vararawataki na Karisito e yago me balejiko datou, mutu vayaragi re ina yalo ikwe, e vadevuniya o keya nai valavala bura o keya a vararawataki e yago. ²Me kuwa ke ni kodaki na leya gagadre bura na tamata ina leya cola e yago ina gauna e vo me kodaki ga na loma ni Kalou. ³Iyo me keya levu vuako datou na gauna ni cola vo desu ni du vo vaveya ke na kwa eru oka jiya o rau ru vikai ni lotu, ni du vo tekucija no na gagadre bura, na dodomo bura, na dau somu waini, na isogosago riva, na daumateni, geniya na keya bura na dau quaraviya na Kalou matakau ⁴a ru vo geraiya ni mutu vo jikai ni toso vata genidru na varau è tasi oka valem sara, e ru vo tataburajiko mutou ke, ⁵Ija eru na tutunidru vura vo varau me levaidru na cola genidru talega na vo mate. ⁶Ina vuku ni kwa ikwe vo vunautati ke na tukutuku oka vuradru talega er vo mate tu, me ru levai me Kodaki na tamata me mate nu lala, iyo, me cola ga vura na Kalou ru yalo ⁷Iyo ni vo voleka na ivataglioji ni kwa taucoko ga: mutu yalo makuga ke, mutu dau yadraviya muni na masumasu ⁸Iyo na kwa vo simata ikwe me mutu dau vilomani sara valer vainiko mutou; ni na ubija na ivarau bura e vuga na loloma. ⁹Muta sagarya na vivuke o mutou ni mutu ja vunilagi , iya mutu kuna ni tata kudrukudru.Ke. ¹⁰Me kodaki mutu vo kala renajiya na isolisoli, me mutu kala soliya ke me kodaki o mutou, me Kodaki na dauniyau vayalo ina loloma levu ni Kalou ¹¹Kodaki e kiya vo tata, me tata sara kodaki na tata, ni Kalou: kodaki e kiya vo tara na cakacaka, me tara ga me kodaki na kaikai vo soliya na Kalou: me varokorokotaki ke na Kalou ing kwa taucoko ga me balejiya o Jsou o Karsito, o kiya vo leya varokoroko geniya na lewa ina gauna taucoko ka jikcal ni cequ. Ement ¹²O mutou mutu vo lomani, mutu ni karacikomutou ina vuku ni rarawa leatakata vo yaco me vatovoliko mutou, me kodaki vo yacoviko madou na kanikiya. ¹³Iyo muta marau ga, ni mutu vo vaivotavota talega ina vivararawataki e vuku o Karisito; me mutu marau talega ke, ina marau vaidjina, ni na varaitaki okeya ina lukunku. ¹⁴Kodaki mutu vaburaburataki balejiya e yaca o Karisito mutu vo kalougata ke, ni vo gai notu mwako mudou na yalo vo varokorokotaki genya na yalo ni Kalou: vo tataburatakiniya o rau igoi, mutu vo varokoroko- takiniya. ¹⁵Iyo me Kuwa ni kiya wwako mutou me vararawataki ni vo dau vivamatei, se tovo bura, se dau kocokoco. ¹⁶Iyo kodaki lai to o Karisito o gal vararawataki me mutu kuwa ni mudu ke; me varokorokotaki ga na Kalou ina vuku ni kwa faucoko ikwe. ¹⁷Ni vo yaco na gauna me tekivu na viocaji vo rau na mataquali ni Kalou : yo kodaki na vatekinu ruwako datou, e cava era keya iraggioji vo rau eru vojilcai ni talairewarewa ina tukutuku oka ni Kalou. ¹⁸Iyo kodaki vo cola vadredre o kiya vo yalo dodonu, ena lai dani ivei o kiya vo jikai ni lotu geniya na tamata varau bura. ¹⁹O kiya itwe menu solija ru yalo ina varau oka oran eru vo vararanataki me kodaki na yalo ni Kalou , vuwa na vuni kwa taucokoga, lyja , vo dina talega.

Chapter 5

¹Aqu varojidru na gase ery no geko madou o yau o kiya vuadru na gasé qu vadjinadiina tatiniva na vi va rarawataki ni Karirito, qu kiya muni vuadru na wasekiya na lagitaghi e soli tu. ²mo yadrayadra vati no ni leya quele ni siri na Kalou ina ruku ni lemu vikauwaitaki, vigwaravi me kodaki ha day vatawa-tasi balejiya me todati Kesme balejiya nio okalina, vuwa na Kalou o gwaraviya - kuwa ni balejiya lemy madura La parofita iva mo vadewa takiniya ³Kuwa ni o cakacata me kodati na Kalou Vuwadru o dau yadra. Iyo o ito mo j'ai varaitaki ni quele ni sivi ⁴Iya na gauna evo varai taki vua na dau yadra, ena gai cigomiya e Keya na lagilagi tawa boto rewa. ⁵Na calera vataga, o iko teigwane luvu, mo soliya vucadru na twa gase. O mutou, muta vaisulu niko matou na yalo malumalumu vata me mutu vi rokorokovi vai niko mutou. "Na Falou e vo cigomina ina marau Iya e soliva na loloma vuadra na yalo malumalumu." ⁶O Kiga ikwe me mutu va malumalumu taki niko ve ruku ni lima na Kalou me rewa ni rokovito ina Keya gauna. ⁷Biujiya taucoko na lemu lana ocaoca vuwa balejiya otiya e kawaitaki niko tu. ⁸Mo kuwa ni dau materi, mo yadra yadra vaki. Na kemu meca evo vi yatoyaki me kodak na laione dau vikaji, radaniya e Kiya me vodrogiya. ⁹Tucate veru mata kaikai na lemu vabaujiya Kilajiya no orau lema itokan 1 vuravura era la curumiliya no na VI va rarawataki. ¹⁰Oji na lemy la curumiliya na vi va rarawataki, na Kalou dau Coloma, oking a covico mai vena leya lagilagi tava yalani na Karisito, ena va oka takiniko vado niko va kaikai tati nito, ena va tanyavutaki niko. ¹¹O kiga me leya takiya na lewa me tawa mudu. Emeni ¹²Aqu va tara tutu taki niya o Silivenuse me niva na lemuta itokani dau yalo diina, Aqu vo volaiya ruako madou balejiya. Aqu roto vito vata qu tuku ni yalo takiniya ruato ni o yau que no volalya igi na lagilagi diina ni Kalou Du no ke. ¹³Na yalewa e nokoto no mai i Papiloni, o Kiya e digitali vata gai niko mutou, kidavati niko mutou O kiya vata o marika, legu iluve, kidavaki niko. ¹⁴muti vikidavati vai nito matou ina virequei ni loloma. megai lemetou na vacequ mi Karisito.

2 Peter

Chapter 1

¹O au o Saimoni Pita, leya i talatala qaneya leya apositolo o Jisu Karisito, Vuwadru na vo rewajiya na vabaujiya talei evo tautauvata qaneko madou ina lemada yalo dodonu eya soliya wale vuwako madou na Kalou o Jisu Karisito nai vacolo. ²Me valevutaki vuwako mutou na loloma qaneya na vacegu, no mutu qai vikilai qaneya na Kalou vata o Jisu na ledu Turaga. ³Ni vo soliya mai vuwako datou o keya ina leya kaikai Vakalou na kwa taucoko ga e yaga ina ledu colo qaneya na lotu muni, nidu vo kilajiya evo coviko datou o keya ina vanuwa vaiukuuku qaneya nai varau e oka. ⁴O keya ikwe eco soli ke vuwako datou na tata ni yalayala e levu sara e talei, no mutu rewajiya ke na vikwa vakalou, no jutu vo tuba dai mai na varau dukaduka eru notu ina vuravura ikwe ina vuku ni gagano bura. ⁵Ia ina vuku ni kwa ikwe, mutu gumatuwa valevu sara ke, no mutu vaikuritakiniya lemumu vabaujiya ina valavala e oka, qaneya nai valavala oka ina vuku, ⁶vata qaneya na vuku ina i varau e malua, vata nai varau malua ina vosojiya, vata na vosojyaina daulotu, ⁷qaneya na daulotu ina vilomani vitacini, ina vilomani vavitacini ina yalo loloma. ⁸Ia kodaki evo notu mutu yaloga na vikwa ikwe, evo tubu cake me levu, eru na uqejiko mutou mo mutu kuwa ni vucesa se mutu jikai ni vuwa ina lemumu kilajiya na ledu Turaga o Jisu Karisito. ⁹Ia o keya e jikai ni vuwa na vikwa ikwe evo mataboko, evo buwawa e mata evo numidei jiya nivo vasavasavataki devu tu mai mata na leya i varau bura. ¹⁰O kemutou na viwekani, no mutu gumatuwa cake mo mutu vadeitaki niko mutou na lemumu lai covi qaneya lemumu a djigitaki mai, ni mutu na jikai ni lutu, kodaki mutu na vaveya na vikwa ikwe. ¹¹Nivo soli valevu yaji me rewarewa ke i vuwako mutou ina lemumu unu ina matanitu tawa mudu ni ledu Turaga. ¹²O keya ikwe aqu na jikai ni cegu na vanuniko mutou no ina vikwa ikwe, e djina mutu vo kilajiya no, mutu vo vadeitaki devu ina vavuvuli ikwena. ¹³Ia aqu vo vakasamatakiniya ni dodonu, ina visiga ni qu nokoto no ina were vacevaceva ikwe, mequ vauqe jiya no mutu yalo mo mutu numiya no. ¹⁴Ni qu vo kilajiya no aqu na varau ni biujiya dai na lequ were vacevaceva ikwe, me kodaki leya kwa mai vuwako au na ledu Turaga o Jisu Karisito. ¹⁵Ia aqu na gumatuwa no ga mo mutu na numiya no ga na vikwa ikwe, ni qu na mate. ¹⁶O madou madu jikai ni tekuciya nai tukutuku eru vaveya na vuku, madu na kwa ga na leya kaikai qaneya na leya lamai na ledu Turaga o Jisu Karisito, is madu a tolaviya djina na leya i varau vaturaga. ¹⁷Ni a yaco keya mai vuwa na Kalou o Tamaya na varokoroko qaneya vidokadoka, nivo rogo sara vuwa na domo igina ina ukuuku djina sara kodaki ikwe, "O kiya ikwe na lequ i luvu ni toko, aqu vo okajiya valevu." ¹⁸Ia na domo ikwe mai lomalagi madu a rogociya ni madu a no qaneya no mai na vatelaga tabu. ¹⁹Evo nokoto no muni i vuwako datou na kwakwa e vadjinadjina taki valevu cake, na parofisai, is mutu vaveya na kwa oka, kodaki mutu na vakasamatakiniya no, me kodaki na

Chapter 1

sina e serafina vanuwa e gilogilo, valailai ga me qai kakarama mai qena qwata, me cabe mai mutu mata ni yalo kalokalo volasiga. ²⁰Ni mutu vo kilajiya devu tu na kwa ikwe, ni vo jikai na parofisai ina vola tabu e vu ina keya kilai i mata na keya balebale. ²¹E jikai ni vu mai na parofisai ina gauna i mata ina lewa ni tamata, na leya tata ga na tamata yalo savasava ni Kalou nivo vameidru tu na Yalo Tabu.

Chapter 2

¹Ia evo nokoto no vuwadru na kwai ledatou i matau yavalu na parofita girigiri, kodaki muni ke eru nokoto no vuwako mutou eru yavalu nai vavuvuli giritaki eru na kau no mai na viburaji e vavuniya na vivarusai, niru vo numidei niya na Turaga a volidru, aru vo vaveya vasauri na ledru rusa. ²Eru na lewe levu muni eru na tekuciya na ledru i varau e vasisila ena tata vaburaburataki muni nai vavuvuli djina me balejidru. ³Eru daukocokoco eru vo vaiyau rewa tu ke me balejiko mutou ina tata ni vivakwaisini is lewa makawa meru bura evo jikai ni berebere avo jikai ni moce na ledru rusa. ⁴Ia kodaki a jikai ni lomanidru na agilosi aru a valavala bura na Kalou, avo meidru bale i eli, avo vesukidru ina senicodo ni gilogilo, meru lai qulumi no me yacoviya na siga ni lewa. ⁵Ena jikai muni ni lomanidru na kwai vuravura makawa, a vacolo niya o Noa qaneya eru lewe vitu tale, o keya a auvunau takiniya nai varau dodonu, e valuvucidru na kwai vuravura eru jikai ni lotu. ⁶Na Kalou eya vacece niya na rara o Sotoma qaneya o Komora me jiya ravu, e va qeyavutaki niya nivo ocajiya, eya lesiya me kedru i sau na jikai notu ina gauna mai bere. ⁷A vacolaniya o Loji na tamata yalo dodonu, eya rarawa valevu e yaloga o keya ina vuku ni ledru varau bura na tamata valavala ca. ⁸Ia evo nokoto no na tamata yalo dodonu o keya na kedru maliwa, niru vo rogociya eru tolaviya muni e vararawataki e yalo dodonu ina visiga me balejiya na ledru i varau bura. ⁹Evo kilajiya no muni na Turaga me vacolo nidru o rau na daulotu mai na vivatovolei, e maroroi jidru muni o rau na tasi lotu me yacoviya sara na siga ni lewa meru na qai lai ocaji. ¹⁰Ia ena valevu sara ke o rau na dauvatekiciya eru yago ina gagano e bura e dukaduka eru daubecidru na turaga. Eru daubole, eru dau yalo kaikai eru jikai ni matakumu meru tata vaburabura takinidru na turaga. ¹¹Ia o rau na agilosi eru vo uwasivi cake ina kaikai qaneya na igu, eru jikai ni beitakinidru se tata vaburabura takinidru i na mata ni Turaga. ¹²Ia o rau ikwe eru kodaki na manumanu e jikai ni vuku, eru tekuciya ga eru yalo, evo vai meru vesuki meru varusai, eru tata vaburabura takiniya na vikwa eru jikai ni kilajiya ia eru vo varusa ke ina vuku ni vikwa eru jikai ni kilajiya, ia eru na rusa ga ina ledru i varau e vivarusai. ¹³Eru na rewajiya nai sau ni varau e tasi dodonu, niru vo vakasama takiniya me kwa ni reki nai varau ni marau i na visiga, eru vo dukaduka lavata ledru velavela eru dauvaveya ga na ka eru marau ke niru dauvivakwasini, eru dau vaveya na kana ni vilomani qaneko mutou. ¹⁴Evo vuqa tu eru mata na dauyalewa, e jikai ni mudu rewa na ledru varau bura, eru dauvavea nidru na tamata eru vo yalo qai ru yaloga e daukocokoco. Eru luve ni vivarusai! ¹⁵Eru vo ladai mai na calevu e dodonu, eru vo sese niru vo tekuciya no leya i varau o Pelamilai luve o Posori, o keya a okajiya na leya i voli na varau e jikai ni dodonu. ¹⁶Ia e qai lai vunauci ina vuku ni leya i valavala, e eya qai tata vuwa na asa galu ina domo ni tamata avo taroviya ke na lialia ni parofita. ¹⁷Ikwe na mata ni wai e jikai ni to, evo vikauyaki ina cagilaba evo nokoto no ga me ledru ga na lolo me tawa mudu. Niru vo tata takiniya na tata e tubu cake ga mai na lialia. ¹⁸Eru vo rewajidru mai na tamata ina ledru gagano vayalo ina varau vasisila. ¹⁹Eru vo yalatakiniya i vuwadru na gwalala, i vuwadru na vabobulataki ina valavala bura, nivo vabobulataki na tamata ina vikwa evo rewajidru ke. ²⁰Ia kodaki eru vo tuba dai mai na dukaduka ni vuravura ikwe niru vo kilajiya no na Turaga o Jisu Karisito, meri na Tao tale ke, me rewai ke eru na qai bura valevu ga ke na gauna mai bere, eru si bura valailai ga mai mata. ²¹E oka cake vuwadru meru kuwa ni kilajiya nai varau e oka, e bura meru kilajiya rewa oji aru qai yalobo jiya nai vunau tabu evo soli devu vuwadru. ²²Ia evo yaco djina ga vuwadru na kwa evo kwa devu tu na tara vaibalebale djina, "Evo lesuviya tale na tui na leya luve, qaneya na vore evo sisili devu oji qai lai toni tale ina dadala."

Chapter 3

¹Na i karuwa ni vola ikwe, aqu qai volaiya yaji ke vuwako mutou, aqu vauqe jiya ke mutu yalo e savasava mo mutu numiya no, ²mo mutu vanumiya na tata eru tatatakiniya i devu i mata o rau na parofita yalo savasava, qaneya lemadu vunau na apositolo ni Turaga nai vacolo.³Ni mutu vo kilajiya rewa ikwe, niru lamai ina gauna i bere. O rau na dauvivasewasewani eru na dau tekuciya na ledru gagano bura.⁴Eru na kwa, "I vei na tata ni yalayala ni na lesu tale mai o keya? niru vo moce ga na qase, na vikwa taucoko eru si kodaki no ga na vikwa eru a buli mai na vatekivu."⁵Ia na vikwa ikwe eru okajiya meru numidei niya na kwakwa ni Kalou ni vo nokoto no mai lomalagi i vuravura muni nivo wase mai na wai, ⁶evo nokoto no ina vuku ni wai, evo varusai ke na vuravura a nokoto no mai mata, ina waluvu. ⁷Ia na lomalagi qaneya na vuravura e nokoto no ikwe evo maroroi jiya ga ina tata talega, e maroroi jiya ke na bukawaqa me yaco re na siga ni lewa qaneya na siga ni vivarusai vuwadru na tamata tasi lotu.⁸I vuwako mutou na lai lomani, mo mutu kuwa ni numideiniya ikwe, nivo tautauvata vuwa na Turaga e kiya na siga vata na yabaki, e kiya na udolu, vata e kiya na yabaki e kiya na udolu, qaneya na siga e kiya. ⁹E jikai ni berebere na Turaga ni vaveya na leya tata ni yalayala, me kodaki eru numiya eru yavale na tamata ni berebere. Evo vosojiko datou vabalavu. E jikai ni okajiya e kiya me rusa, meru vivutuni ga na tamata taucoko ga.¹⁰Ia na siga ni Turaga ena kodaki leya mai na daudriva qena bogi, ena ladai ke o lomalagi ena rorogo e tatamosamosa, ena waicala muni na vivunikai eru na vacece, e na vaqeyavu taki muni o vuravura qaneya na kwa taucoko e nokoto no ke.¹¹Ia niru vo lavele yaji na vikwa taucoko ikwe, na i varau ca re e dodonu i vuwako mutou, ina varau e savasava qaneya na daulotu. ¹²Ni mutu vo dauwaciya no na keya gauna me na yaco mai ke na siga ni Kalou, ena takwali ke o lomalagi ni vo vayagi dai ena wacala muni na vi vuni kwa nivo vayagi. ¹³Ia i vuwako datou me kodaki na leya tata ni yalayala edu vo waciya no na lomalagi vou qaneya na vuravura vou e nokoto noke nai varau e dodonu.¹⁴O keya ikwe, o mutou na daulomani, no mutu vu waciya no na vikwa ikwe, mutu gumatuwa ke me daniko mutou o keya ina vivacegui, ni mutu vo jikai ni tauvi duka, mutu jikai ni cala. ¹⁵Mo mutu djina jiya vosojiya vabalavu ni ledu Turaga me du colo ke, me kodaki a volaiya muni o wekadatou o Paula me kodaki na vuku a soli vuwa. ¹⁶Me kodaki taucoko na leya i vola a volaiya, evo kwa ke evo nokoto noke eru yavalu nakwa e dredre medu kilajiya. Ia o rau eru jikai ni vuku eru jikai ni yalodei, eru vo kau vatani me kodaki muni ke nai vola tabu taucoko, meru na rusa ke.¹⁷Ia o mutou na leya lomani, mutu vo kilajiya i mata, mutu vatolaviko mutou muni, me mutu na kau vatani ina ledru vivacalai na tamata i varau bura me mutu na lutu mai ina lemutu tu dei. ¹⁸Ia mutu tubu cake ina loloma mo mutu kilajiya oka na ledu Turaga o Jisu Karisito nai vacolo. Me vai vuwa na varokoroko ina gauna ikwe me tawa mudu. Emeni.

1 John

Chapter 1

¹O kea vou no mai na Vatekivu, a Kin, megdu varga, o kea made idania mada mata, o king, predu dania sona, qui cleria mader lima, e na vubil ui tata es colo ²Gai vasi taki ma vi su codo, made clana, qui kva, mi Valakia vuko juntou na Vul pi colo, o kon a na vata o tomana qui vonitaki vumoko datori.³O kia madu tolavia ani varogaimada kia vientos mutur, me Muti vivekani gai niko "madon nada von viackani qui nia ne len Monarqui nin k o laven Jesu Karisito ⁴Ni madu von, Valeria na Vilowa ikine vuwako minton, me yoco Sava ke na lemuta mamam-⁵I Kwe wat tukutuku masi Varejo mai vista, a ver kwa vuran o muton, ni von kakarama na (Kolonia von plegi sara vue na butojuto ⁶Kodatei du von Kwa wi du von Vivekan gen ra von Vai Mai valakela butibuto, e di vou giri ga al ela tasi Verea na ⁷Mi kodaki du varea nai valavala ni varama ,ma kadabi VI no me tarama o ken, e du no qui vivekan graja vo cunagata taki miko dator mai ma lamo tancalco na dra ni ficu Karisito o luveya⁸localci dla kua su tasi noloto vimmalo datore na laura, e du valanin také niko daton, e tra no vuneko dator na kia pina. ⁹kodaki da vatuso lie na lech i valovala bancare valo alfina polo dedanni o keo me boko sia na ledu i Valavole burazgai Vasalasava taki niko datos mai na buda. ¹⁰kodaki du kova ni da tasi valovita care du giri pia, e tasi no Vunalso daton na lea texto

Chapter 2

¹Logu tacini, aqu volanya yeni ikwe wwako mutor me mutu kuwa ni Varau bura Ia Kodaki e Kiga e Varau bura, e vo kuja na ledu dataloro vo Tomagu, Jie Korisito, o Kaja e detono. ²O kiya na ledu ibulubatu ni varau burn tosi ni ko datou qa , in o rau muni na Kwai vuravura. ³Ni du vo kilajiya bolejiya o Keya, kodaki qu marorai , jiya no leya ivunau⁴Kiya na kwa " Agu Kilajiya na Kalou "la tasi maroral liya na leva ivinou e giri, la na dina e tasi nokoto vuna ⁵Ia o kiya ga e maroroi jiva no leva i Vonau, e valodujiva diina na Kolou e view Sara vuna na leya loloma na Kalau. Ia na Kwa ikwe du ha gai Kilojiya ni du vo no gainya. ⁶Ja o kiya ga e tu ganiza na Kalou, me na varav Kodaki no leya Vorau.⁷O mutou na legu icaba, agu tasi volarya no yoji vuwało mutou e Kiya na irunau "Kwavou, la na vunau ga a vo notato no vuwako mitou , na vatelive. No 1 vonau makwa mutu vo roapciya. ⁸E vo kiya tale na ivenau vou aqu volarya no vuwako mutou, la na kwa kie e kwa diina vuwako muto gatniya na karisito bolejiya no vo lavele na gilogilo ni vo lamar na Kakarama djina⁹Ia o Kiya c Kwa ni o Kija e no 1 na Kakarama gai burjiya o wekaya, e na no na vanug gilogilo me yacoviya na gauna ikwe. ¹⁰Ia o kiya e lomaniya o wekaya, e na no na vanua kakavama, e na tasi kiya na Kwa ie na vataucage niya. ¹¹Ia a kiya e buraliya o wekaya, e no na vanua gilocilo vareya na ivarau ni glogilo " E na tasi Kilaliya na varua e la no Ke balerina ni giloglo e mata.¹²Aqu vo volalya vuwaño mutas o wekagu lomani, na lemuto , varau bura e vo boko balejiya e yoca. ¹³Agu ro volarya vuwako mutou na gose, ni mutu vo Kilajiya o keya a cola mai 1 na vatekivu. Agu ru voloiva viwako mutou na Saravou, ni mutu vo rewa jMa na vu ni bura Aqu vo volarya vuwako mutou na , luve, ni mutu vo Kilojiya na lemuto Momo. ¹⁴Aqu a volarja mutou, na gase balejiya o iko vo kitaliya no a cola mai na vatekinu Aqu vo volarya vuwako mutu na saravou, balejiya ni mutu Kaikai ni vo no genilco mutou na tata ni Kalou, la ni mutu vo rewa ilya na vu ni bura¹⁵Mutu kwa ni lomaniya na vuravura se na vi Kwa va vuravura . Ja Kodaki e kiya e na lomaniya na vuravura, e na tosi lomaniya no leya loloma ni ledu Moma ¹⁶Na Kwa taucoko e no 1 vuravura - na gadreriya na bura ni yago- gadrevija na bura hi mata ganiya na dokadokai Kodatou na Kwa ni Cola - e tasi ni ya viva na ledu Momo la mai vuNa na Vuravura. ¹⁷Na vuravura garniya na leya gagadre e vo lavele no mai. Ja o kiya ga e Vareya na kwa e okajiya na kalou e na tudei e na tasi mudù.¹⁸O mutou na legu , lure, e vojija na gauna I bere soko ikwe Ia o Kodaki na lemuto va rogo ni leva ni leya lamai na meco ni Karisito, e vu lewe levu na meca ni Karisito makwe. Ni Kwa Ikwe ni du vo Kilajiya ni vo gauna solco i bere. ¹⁹Ni ru la dai mai vuwako datou, ia eru tasi ledvi i tokari ga. Ia ke a ledu , tokani, Keru a no geniko datou ga. la niro vu la dai mai merú varatakiniya ninu a tasi ledu i tokoni o rau taucoko ga-²⁰Ia ni vo no vuwako mutou na ilumu mai viva na yalosavasava , la ni mutu vo kilajiya na kwa taucoko ga ²¹Aqu tasi vulalya vuwako mutou balejiya ni mutu tasi kilaliya na kwa dlina , ja balejiya ga ni mutu vo kilajiya na dlina, ni jikai Mi Kiya na giri e vo no i na djina²²o cei daugirigiri, la o kiya e tasi valbaufija ni o Jisu na Karisito ? Na tamata Igi na meca ni Karisito, baleliya ni tasi Vabaujiva o Tamaya gainica o Luveya ²³O kija e tasi vabauliya o Luveya, e na tasi no gaineyja tedu Momo. Ia o Kija ga e ratusaniya o Luveya e na no gainera o Tamaya.²⁴Ia a Iko, biujiya na kwa o rogo mai i na vatekivu me no geniko. E Kodaki e nokoto no vuwako mutou na Kwa o si va rago mai 1 na vatekivu. O na no garniya o Luveya gania o Tamaya ²⁵Ikwe na yalayala a soliya vuwako datou na cola tawamudu. ²⁶Aqu vo volanya yaji ikwe vwako mutou balejidru o rau eru dau vocala niko mutou.²⁷Ia e vo no vuwako motou na ilumu mutu vo rewa mai vuwa, a vo likai ni yaga me va vuliciko mutou" ni Kodaki na leya varuliciko mutou I na kwa taucoko ga ni leya i lumuji Kodatou, e diina ga, a jikai ni giri , me kodaki na leya varuliciko mutou , mutu tu gata vuwa. ²⁸In ikwe na legu i love , me mutu tudei vuwa na gama e na lamai Ke o Kiya me du Kuwa ni madua na gaura e na lama Ke, ²⁹In Kodaki o iko vo Kilajiya ni yalododon o Kilonya o kija ga e vaveya na kwa dodomu e sucu mai vuna o kinja yalcinas c vai dodonu.

Chapter 3

¹Mutu tolavina na leva ni leya loloma na ledu momo a vo lai kwai ke medy liya luve ni Kalou: 10 a vo Kodäki Ke. O keya , Kwe are vo jikal ni Kilajiko datou ke na Kwai vuravura niru jikai da ni Kilajiya. ²Du na vo lai lamani edu vo jiya i luve ni Kalou edu vo tasi lai dani da na gal kodaki tu I val mal bere: I kwe na kwa du Kilajiya, ni na la mal o Keya, du na tantavata gerninai nicu na dannya e mata diina. ³Na tamata yakiya e no vuwa na nuinni 1 kwa nie vasavasavalaki nina, nie Kodaki ni vo Savasava o Kaya.⁴O keya yakiya e varan bura, e jikai ni daniya na , Yunan: O vo liya varau burg na jikai ni daniya nai vunau. ⁵A vo varantaki o keya me kau dar. na ledu , varan bura; e likai na leya varau bura. ⁶O keya le no gata geininja è na jikai ni Varau toura; @ keya e varan burano ena jikai ní daniya, se me kilajiya.⁷O muton na legu I luve lomani, me Kuwa ni va cala niko mutou e kiya: O Keya e varan dodonu me dodona no ga, me kodaki ni dodonuna ga o Berça. ⁸Na luve ni nity o keya ena varau burg no ga: e varan bura no gá na nitu mai na Vatekivy. Na Kwal Kwe a vatakeya ke na luve ni Kalou me va rusaniya na cakacaka hi nitu.⁹Eru likaini vargu burg o Keya yakiya a vasucuniya mai na kalori ni vo no e yaloga è wiri: e likar AI vaveya newa na varau bura o key balegina ni va sucuniya mai na Kalay 10 Na Kwa , Kwe a lamai Keina luxe ni kalou, genidru na luxe ni nilu: e likal ki luxe ni Kalou o keya e tasi xaveya nai varay dodonu, se o likai ni lomaniya o Tacimu.¹¹D keya I kwe nal varo a mutu Varogo mal hal vatekivy, medy VI omani: ¹²me Kuwa ni Kodak, o Keni, na i uve bura o keya a va mate niya a tacini. A va mate niya belejiya na cava? ni vo bura na legal varau a vo dodonu na leya , varanotaciño.¹³Kuwa ni Karaciko, o mutou o Wekagy Kodaki eru bura 11ko mutou na kwal vuravura. ¹⁴Nidu vo kilallya nidu vo la dal mal na mate i na colo, nidu vo lomandry oran o wekadaton o keya e likar ni lomaniya o wekaya eng Juni ga ina mate. ¹⁵E dau va mate tamata a keya yakiya e burallyao Wekaya: mutu va kilaliya ni 11kai Sara ni kilajaya na dan taba na colo tawa mudu.¹⁶Na kwa ikwe duro daniya ke na loloma, ni vo soliya na leya colo balejko datou: e dodonu meda soliya muni na ledu colo o datou vawadru nauki wekani. ¹⁷O Keya e no yuwa way yau nixgravura 1 Kus a daniga · wekaya hidravadravywa a galdsogonya e galaga Nuwal e gai no Vacava ve yaloga na loloma ni Kalou? ¹⁸O mutou na legu i luve lomani medu Kuwa ni loloma ing , tukutuku ag, se vedu ma: 1 na cakacakaga gemiya na yalo dina.¹⁹Narkwa, kwe e'du vo kilajuya ke nidu vo dina; edu ve va dinadinataki niya tale ke dy yalo ruwa. ²⁰Kodaki e beitaki niko datou du yalo nida vo bura e oka cake du yalo Vuwa na Kalou, a vo kilajiya na kwa tancoko ça. ²¹O mutou na lai lomani, kodaki elikal ni bilitaki niko datou du yalo nidu vo bura, edu vo gar dondon rawa na Kalon. ²²Na kwa tancoko ga du kereviya du vo rewaliya mal vuwa nicu vo tekuciya na leya 1 vunay du vaveya na kwa e oka vuwa,²³I Kwe ha leya 1 vunay meduva. banjiya e yacao luveya o Jisu Karisita du viloman, me kodakina Kwa e vo varginina o Keya. ²⁴A vo no gata kuwa o keya eteky cuya na leya , Yunan, a kó no sara Vywa o keya. Na Kwa , kwe edu vo kilaliya ke e vo no ve du yalo o kenai balenya ga na Yalo Tabu a soliga mal vuwake dalou o keya.

Chapter 4

¹pu kemutou no va lai lomani, kua ni vadinajiya no yalo toucolo ga, ia mutu vatavidie na yalo, ru volo mai vuwa na Kalou se jikai: ni vouJewe levu na parafita girigiri eru vo lamai i na ledu vulavura. ² O keyja ikwe mutu vo kilajiya ke na yolo evo lamai vuwa no Kolou: Ki yalo taucoko ga vo vatusaniya ni vo liatamoto mai, o Jisu Karsito. ³ Iya na jalo taucoko vo tasi vatusaniya ni vo liatamoto mai o Jisu Kansito, vo tasi lamai vawa no Kalou: in o kiya ikwe no meca i Karisito, o kiya ikwe mutu vo rogocio ni na lamai, a vo notu i vuravura gouna ikwe. ⁴ Vivo komutou legu i luve lomani, mutu vo lamai Vuwa na Kalou, a mutu No rewajidra: ni vo levu o kiyo e no mutu Valo, ni vo lailai o kiyo e no ivaravura ⁵ O rau na tomato vavuravura: a ru vo tata takiniya ke na kwa vavuravura, a vo varogocidru o rau no kwai vuravura. ⁶Q datou, edu vo tomato ni Kalou: vo varogocika datou o kiya vo tasi , tomata ni Kalou. Na kwa edu vo kilajiya ke na Yalo e vo dina, gaineya na Calo e vo dauvivacalai. ⁷ Vuwa komutou, eru vo lomani, me du vilomani; ni vo mai vua na Kalou no loloma; ja a kiya yakiya vo dauloloma, vo vacucumiya na Kalou, avo kilajiya na Kolou o Kiya- ⁸ o kiya e fasi daulolomo vo tosi kilajiya na Kalou; ni vo laloma no Kalou. ⁹ Na kwa ikwe vo varaitaki ke na lolomo ni Kalou vuwako datou, ni vo vatalajiyo mai vuravura la iluve e kiyo baugo na kalou; a kiya vo vatubuniya, me du colo e vuku na Kalou. ¹⁰ Na kwa ikwe vo toloviya ke na loloma, vo jikai ni du lomaniya no Kalou, ia ni vo lomaniko datou o kiya, a vo vatalajiya la i luve mei bulubulu ni ledu ivalavala bura¹¹ Vuwa komutou na vo lomani, kodaki vo lomani kodatou na Kalou, vo dodonu me du vilomoni. ¹² Vo jikai na tamata vo tolaviya na Kalou ina kiya no gauna, kodaki edu vo vilomani, vo no ve yalo na Kalou, avo levu sara na loloma no ledu Kalou. ¹³ No kwa ga ikwe edu vo kilajiya ni du vo no sara vuwa, iyo o kiya vo toukeni jiya du yolo, i na vuku ni vo sóliya vucoako no ivua ni yolo. ¹⁴ Io edu vo tolaviyo du gai kwa ni vo lai vatala mai la i love me i vocola i vuravura. ¹⁵ O kiya yakiup e no vatusaniya ni vo luve ni Kalou o Jisu, vo no sara no Kalou vuwa, iyo vo no o keya vuwa na Kalou. ¹⁶ Ia e kiya e kilajiyo du vodjinadjino talega na lolomo ni Kalou vuwako datou. Vo lolomo na Kalou; io o keya vo dou no geyo na Kalou, a vo no no Kalou e yalogo¹⁷ Na kwa ikwe vo vavuniya , me yaco ke me levu sara no lolomo vucoakodatou, nidu vo tautouvata ganeya, ni du vo no i no vuravura ikwe, medu doudou ke i na siga ni lewa. ¹⁸ Vo tasi no vata na matakua gaineya no loloma; iyo va biujiya dei na matakua na lolomo levu sara ; ni vo no vata na matakua gaineya na yaluma. Io o kiyo evo matakua, vo tasi levu sara na leyo loloma. ¹⁹ Edu vo lomaniya, i na vuku ni vo kwa levu na leo tolomo vuwoako datov. ²⁰ Kodakit vo kwa e kiyo, aqu vo lomaniya na Kolou, io a gai burajiya o wekaya va tolaviya no go o kiya, ena lomaniya kodaki ivei na Kalou ni vo fasi tolaviya? ²¹ Iya, na vunau ikwe edu vo recajiya mai vucoa, me lomaniya talega o wekaya o Kiya vo lomaniya na Kalou.

Chapter 5

¹O kiya e vabaviliya ni o Jisu na Karisito, e sucu mai vuna na Kalou, o kija e lomaniya o tamaya ena lomaniya talega o luveya boji mai vuna ²Ikwe du na kilajiya ke medu lomanidru na luve ni Kalou: medu lomaniya na Kalou gai talairewareNa ina leya inunau. ³Ikwe na loloma runa na Kalou: medu mamaroijiya na leya irunau: Lya na leya ivurau e rewarena. ⁴O rau taucoko eru lamai vura na Kalou en verrajiya o vuravura: 1kwe na quagua e radrukai Ke o vuravura, Iyo ena ledu vabavilya ⁵Ocei na tamata era vamaalumalumutakiniya o vurarura? o kiya ga e vabaujiya ni o Jisu na luve ni Kalou. ⁶O kija ga eya lamai ina wai geniya na dra ; o Jisu na Karisito, e tasi la ga mai ina wai, una wai geniya na dra. Na Yalo Tabu e vadjinadjina Ke, balejiya na Yalo Tabu na vun kra jina ⁷E ru tolu na Talo eru vadjinadjina, na wai geniya na dra. Eru lomavata ke na tolu ikwe. ⁸Kodaki du varogo na kwa eru kwaya na tamata, Iya na kwa e kwaya na Kalou e levu cake. Ikwe na kwa e kwaya na Kalou me balejiya o luveya. ⁹Kodaki edu ro vabaujiya na ledru itukutuku na tamata, vo leru cake ke ina rukutuku ni Kalou: ni okeya ikwe na itukutuku ni Kalou vo kwaya Ke o luveya. ¹⁰Kodaki e liya e vabaujiya o luveya, vu no vuna na itukutuku me balejiya, kodak, e kiya e tasi vabaujiya na Kalou e tamata girigiri, balejaja ni tasi no nwa na itukutuku e kusa na Kabu me balegina o luveya. ¹¹Na itukuniyalo ikwe ni Kalou e soliya vuwako datou na cola taramudu, iya na cola itwe o no vuwa o luveya: ¹²O Kiya e no vurva o luveya, e no vuvva na cola, o kiya e jikai vuwa na Tuve ni Kalou , e jikai vina na cola. ¹³Qu volaiya ruwakomutou na vikwa ikwe me mutu Kilajiya ni vo lemutou na cola tawamudu, vuwako mutou mutu vabaujiya na lure nu Kalon. ¹⁴Ikwe na invinui du rewajiya mai vuwa, Kodaki du kereviya kiya na kwa me kodaki leya inaki ena varago o kina ¹⁵Iya Ke kodaki du vo kilajiya ni vo varago ledu masu, na kwa taucoko ga du keranya nova edu Kilajiya me du na rewajiya ¹⁶Ke kaya e daniya o wekaya ni vaveya e kiya na ivarau era tasi yaco ke na mate, me masu, na Kalou era soliya runa na cola, ikwe me balejidru eru vaveya na ivarou bura e tasi yaco ke na mate, Qu tasi kwaya me masulaki ikwe. ¹⁷Na kwa tancoko ga e tasi dodonu e varau bura, Iga e no na ivarau bura e fasi yaco ke na mate. ¹⁸Du kilojiya orau taucoko eru sucu mai vuwo na Kalou eru tasi varau bura, ni Kalou e mamaroijidru, na meca tolega era tasi rewajidru ¹⁹Du Kilajiya ni du la mai vuwa na Kalou, iya o vuranura e no tu ina lima ni vuni bura ²⁰Iya du kilajina ni lamai na luve ni Kalou me soliya vurako datou na ruku medu Kilajiya ke o cei e djina, ni o datou du vo cola no vuwa è dan dijina, o datou talega vurva o kiya o diina, o Jisu na Karisito. Ikwe na Kalou djina ni cola tanamudu.

2 John

Chapter 1

¹Mai vuadru na qase vuadru na yalewa vata o luvudru djigitaki, o kiya qu lomaniya vaidjina-vata e tasi ni ko au takia ga, iya i kuru muni eri vo kilajiya no na djina. ²Balejiya ni vo tudei vuako datou na djina ena vo no qeko datai vakia tuga. ³Na loloma, na yaloloma, na Turaga o Jisu Karisito, e luvea o Tamadatou, ina djina qeiniya na loloma. ⁴Aqu marautakiniya ni qu daniya e yavalu o luvemutou niru yato no ina djina, me kodaki xx ni di qai xqomiya na ivato ikwe mai vo Tamata-tou. ⁵O kiya kioe qu vamamasu ke vuako, na marama, e tasi mai na lequ volaiya vuako ekiya nai varoji vou, iya okiya e no vualoo datou mai na lvatekivu, medu dau veilomani. ⁶Na loloma ikwe, e kwa me du yato ke me kdala na leya vunau. Ikwe na ivunaiu, o iko vogociya mai na ivatekivu, olaya me du yato no ke. ⁷Ni vo vo lewe levu na dauveivacalai eri vo yato xavoki tu i vuravura, eru tasi vatusanala tani ya na leya liya tamata mai o Jisu Karisito. O kuru saraga ikwe na dauvivavalai e tasi luve ni Kalou. ⁸To laviko mutou, me kua ni lavele mai vuako mutou na kwa du vavea, iya me mutu veuajiya ga ka isau. ⁹O kiya yakiya e talairewarewa, e tasi tudei ina Xavuvuli i Karisto, e tasi no vua na Kalou. O kiya e no kei ina varo, e no ruarua vua na Tamadatou vata o huvea. ¹⁰Kodaki e kiya e lamai, vuako mutou qai tasi kau mai vata na i vanuvuli, kua ni vataXaia me no lemu were, kua muni tata-ni-vakalouga-tatakiniq. ¹¹O kiya e tata-ni-vakalougatatakiniya e tautauvata e biya e na lea ivalavala buva. ¹²E levu na kwa mequ volaia vuako mutou, iya qu tasi okajiya mequ volaia vana venu se iqi. Aqu okajiya mequ lamai vuako mutou mXqu tata vuako mutei ina vatanavotu balylya me levu ke ledu marau. ¹³Eri loloma tu yaji o, kuru o luvemutou o XXka-mutou eri djigitaki tu.

3 John

Chapter 1

¹Na qasu lomani i Keo, okiya qu dau lomaniya djina. ²Kenutou na lomani, aqu okajiya me mutu la taucoko ina

kalaigata, na cola oka, me kodaki ka cola oka mutu yalo. ³Aqu marautakiniya valevu niru dau lamai na viwekani vu qai kwaya na djina e no vuako mutou, me kodaki ga ni la qeto mutou na djina. ⁴E kiya na kwa na lequ marau, ni qu vogocia ni ru la qeya no na djina o kuru o luvequ. ⁵Kemutou mutu vo lomani, mutu vavea noga na kwa taucoko mutu vavea no vuadru na viwekani, vuadru muni na vulagi. ⁶O kuru eru daniya na loloma ina mata ni soqosoqo lewe ni lotu. Iyo kodaki o vukeiya me lamai oka vua na Kalou. ⁷Balejiya e yaca, e tasi kiya e qulumiya rewa maike vuadru na tasi lotu. ⁸O kiya ikwe e dodonu medu vacegu mdru me kodaki ke, medi vivuke ke ina djina. ⁹Aqu volaiya e kiya na kwa vuadru na soqosoqo lotu iya i Jiojirivi, o kiya dau mata simata no vuadru, e tasi vaceguiko madou. ¹⁰Iya kodako qu vo layaji, qu na coviya ina vikwa e vareya no, i ro tata burajilko madou. E tasi taleitaki igi, e ro tari vacegu nidru XX viwekani, e taroridru muni o kuru eru okajiya meru okaji mai ina soqosoqo lewe ni lotu. ¹¹Kemutou vutu vo lomani, mutu kua ni valeku ciya na kwa e bura, na kwa e oka ga. Okiya e vai kwa bura esi tasi daniya na Kalou. ¹²E rogo oka o Timitirio mai vuadru taucoko ga, mai na djina muni. XXX madi kwaya munike, ni lemadu tuku ni yalo e djina. ¹³E levu na kwa qu mata volaiya vuako mutou, iya qu tasi mata volaiya vuako mutou, iya qu tasi mata volaiya vuako mutou vena i vola se na iqi. ¹⁴Iya qu nuitakiniya ni qu na voleka sara ni daniko, qu na tata vuako ina matavotu. ¹⁵Me qai no qeko mutou na vacegu. O kuru nakidavaloi niko mutou. Kidavaki mdru na viwekani ina ledru yaca.

Jude

Chapter 1

¹O au o Juta, leya dauniviqwaravi o Jisu Karisito na leya tacini o Jemesa, ia i vuwadru na leya djigitaki, madu lai lomani mai vuwa na Kalou o Tamadatou, madu maroroi e vuku o Jisu Karisito. ²Me qai sobujiko mutou na loloma na vacegu me valevutaki i vuwako mutou. ³O mutou na lai lomani, ni qu gumatuwa mequ volavola yaji vuwako mutou, me balejiya na colo evo ledatou taucoko, evo rewajiko au mequ volavola yaji i vuwako mutou, mequ varojiko mutou mo mutu gumatuwa sara na maroroiya na vabaujiya eru dausolia o rau na daulotu. ⁴Niru dau unu lo mai eru yavalu na tamata, eru vo volai devu tu i mata niru na lai ocaji o rau. O rau na tamata eru jikai ni lotu, eru vo visautakiniya na loloma ni Kalou me jiya kwa vasisila, eru vo burajiya na Turaga ia na Kalou takiya ga qaneya ledu Turaga o Jisu Karisito. ⁵O kiya ikwe aqu vo vauqe jiya mutu yaloga, mo mutu numiya, is mutu a daukilajiya i mata, ni a vacolo nidru mai Ijipita na Turaga, a qai varusa nidru i bere o rau na jikai ni vabaujiya. ⁶O rau muni na agilosi eru jikai ni tudei rewa na ledru i tutu vaturaga, aru vo biujiya na ledru i nono, evo qulumidru na sinu code me jikai ni mudu, ina gilogilo, me yaco rewa re na siga ni lewa. ⁷Me kodaki muni ke o Sotoma vata o Komora vata na virara eru no voleka, niru vo solidru meru dauyalewa, eru vatekuciya no na lewa vatani. Eru vo varaitaki niru vo vararawataki ni ru vo lai ocaji no ina buka waqa e jikai ni mudu. ⁸E kodaki muni ke o rau na daudadra eru vo dukaduka niya ru yago, eru jikai ni okajiya meru lewai, eru vo tata vaburabura takinidru na ledru turaga. ⁹Ia o Maikeli na agilosi uwasivi, niru vo viburaji qaneya na nitu eru viburaji takiniya e yago o Mosese, e jikai ni doudou me tata vaburabura takiniya e kwaya ga, "Me ocajiko na Turaga!" ¹⁰Ia o rau ikwe eru vo tata vaburabura takiniya na kwa eru jikai ni kilajiya, qaneya nakwa eru kilajiya vainidru, me kodaki na manumanu e jikai e yalo, ikwe saraga na kwa e na vaburabura nidru. ¹¹Eru na bura o rau! Niru vo tekuciya leya calevu o Kenieru co vatekuciya na marau bura na leya cala o Pelami meru vaivoli ke, eru vo rusa ina leya tata kamikamica o Kora. ¹²O rau ikwe eru duka ina lemutu kana ni vilomani, niru vo kana vata qaneko mutou, eru vo vanidru eru jikai ni matakou o rau ikwe na o e jikai ke na wai, e vameidru tu na cagi na kai e wave e vuwa, eru jikai vuwa, eru mate varuwa e tacavu muni eru waka. ¹³Na ua mai waitaci eru ocaoca, e vusulaki na ledru vama duwataki, na kalokalo eru vitosoyaki no eru vo ledru nono ina gilogilo lolo me tawa mudu. ¹⁴Ia o Inoki muni, nai kavitu e taraviya o Atama, eya parofisai taki nidru, e kwa, "Tolaviya! Na Turaga evo lamai qanedru e udolu na udolu na leya yalo dodonu. ¹⁵Me ocajidru taucoko ga, me vunauci jidru muni o rau na jikai ni lotu, ina vuku ni ledru i varau eru varautakiniya no, niru jikai ni matakuciya na Kalou. ¹⁶O rau ikwe na tata kudrukudru, na daujiyu eru tekuciya no gagano bura. Eru dau kwakwa viyaviyalevu eru gusu, eru daudokaidru na tamata meru vaiyau ke. ¹⁷Ia o mutou na leya lomani, mutu numiya oka na kwa eya kwa vuwako mutou na leya apositolo na Turaga o Jisu Karisito. ¹⁸Niru kwa vuwako mutou, "Na gauna mai bere eru na levu na dauvivasewasewani eru na dautekuciya na gagano ni varau e bura." ¹⁹O rau sara ga ikwe eru na tawase dai mai, eru vavuravura no e jikai muni vuwadru na Yalo Tabu. ²⁰Ia o mutou na leya lomani, mutu vivatataki vai niko mutou cake ina lemutu vabaujiya e savasava, mutu masu ga ina Yalo Tabu. ²¹Mutu maroroi jiko mutou oka, me mutu nokoto no ga ina leya loloma na ledu Turaga o Jisu Karisito, ina colo tawa mudu. ²²Ia mutu lomanidru o rau na yaloyalo ruwa. ²³Ia eru yavalu, mutu vacolo nidru ni mutu na meidru dai mai na buka waqa. Mutu lomanidru ni mutu vo matakou. Ni mutu vo burajiya nai sulu e dukaduka ina yalo e makawa. ²⁴Ia o kiya e rewajiya me qulumiko mutou mo mutu

kuwa ni lutu, me varaitaki niko mutou muni e mata e vaiukuuku ina marau e djina sara ni mutu jikai ni cala,
²⁵me vai vuwa na Kalou na ledu i vacoli takiya ga e vuku na ledu Turaga o Jisu Karisito na varokoroko vata na
 kwa vaturaga vata na lewa na kaikai, ina vigauna taucoko ga evo devu yaji, nikuwa muni me kuwa ni mudu.
 Emeni.

Revelation

Chapter 1

¹Lai varaitaki o Jisu Karisito, a soliya vuwa na kalou me varaitakiniya vuwadru na i talatala na kwa e voleka ni yaco mai: a vo vatalajiya ²Okiya ena kwaya na tata ni Kalou vata la tata o Jisu Karisito vata na kwa taucoke sara e daniya okiya ³E vo kalougata okiya ena wilikiya vata okuru na ropaya na parafisai ikwe E vabaujiya na kwa e vo volai ke; ni vo voleka na keya gauna. ⁴O Joni vucadru na sogosogo ni lewe ni lotu e vitu mai Esia; me lemutou na lolona vata na vaceou , mai vuna e cola no na paura ikwe: na cola imarta vata na cola talega e sibere mai vata e vitu talega na Talo ve na matamata va Lomalagi. ⁵Mai vo Jisu Karisito na dau tukutuku yalo djina, na ulumatua vuwadru na tucake tale mai na mate vata ganedra talega na ledru Tui vuravura: vata vo kija e lomaniko datou ka savojia se kaudei na ledu valavala bura ena leya dra djina. ⁶A vo djipitati niko datou medu Tui iya medu beter muni vuna na Kalou gania no Turaga me vo niya vuwa na varokoroko vata na lewa ka tawamudu Emeri. ⁷Dania, a vo lamai vera 0, ena tolavia du mata taucoko, vata okuru muni na suwakiya, ina ena tapicakiniya saraga ina vi mataquali taucoro e vuravura me vo kodaki pa ikwe Emeni. ⁸A vo kwaya na Turaga na Kalou. O yau na Alifa ganiza na Omeka; na va tekivu ganea na vagliojí, que cela imata iya que si cola no ga ikwe, Iya ona cola talega ibère, ena kaikai takija ⁹O you o Joni, maru viwekani djina geiniya nai icaba ena vaburabura jina, geniya na matanita la vosojiya o Jisu. Qu nokoto ina yanuyan o Patimo me kodaki e kwaya na Kalou ganea la tata o Jisu Karisito. ¹⁰O maru nokato vala no na Yalo Tabu vi siga taucoko ni Turaga, ija qu regociya Kiya na domoleva requ lobo e kodaki na davui ¹¹Eru vo kwaya, O yau na Alifa ganeya na Omeka Okiya vo simata sara vata okija vo bere sara. Iya na kwa iko vo tolaviya no volai vena ivola mo vakau vena i sogosogo ni leve ni lotu e vitu mai Esia mai, Efeso, Simurina Perikamo, Cafetaria, Santi, Filatelifica genina nai ojioji o Leotisea. ¹²Oyau qu gai tola lesu mequ tolaviya okija e tata no mai vokoyau. Iya niqu vo tola yapí, evo vitu nai tutu ni sina koula Ipi qu vo telaviya tu ¹³Iya vo notu kedru malina na itutu ni sina e vitu e kodaki na luve ni Tamata evo vai sulu ena Isulu e yaco sara ve la ira ,e vo vau e yaloga e saro ena rau koula. ¹⁴E bucobuco e ulu vata e rau ni ulu me kodaki na sipi, e bucobuco kodaki na luvu - bucobuco , vo kodaki na yameyame ni auto e mata. ¹⁵Iya e la vo kodaki na parasa makumakualiva varingi vena kuro, e vo kodaki na i rorogo ni wai e vuka e domo. ¹⁶A vo galumiya ve lima imatau e vitu na i kalokalo ina e vo lamai ve pusu na i seleinar gata ka bajirua e mata e vo kodaki na mata ni siga ni vo kakarama mai. ¹⁷Iya nigu vo telaviya qui vo labale sara ve la ira me kodaki e kiya e vu reba bale. A vo tabaki ko you e lima imatau, gai kwaya vokoyau, kua ni matakú O yau qu vo simata sava vala okiya evo bere sara. ¹⁸Okiya e vo cala cara Iya aqu mate imata no tolaviya Agu vo cola ka tawamudu. Emeni Ou vo gulumia talega na i dola i Etesi vata na mate ¹⁹Iya na kwa iko vo tolaviya oji mo gai volaia vata na kwa e vo notu vata na kwa ena yaco mai ibere ²⁰Na kwa e cilotaki vena kalokalo e vitu, ona tolaviya que lima imatau volta nai tutu ni sina koula e vitu. Iya na kalokalo e vitu e vo ledru nai talatala ni sogosogo ni lewe ni lotu e vitu. Iya nai tutu ni sina e vitu o tolanya nai sogosogo ni lewe ni lotu e vitu.

Chapter 2

¹"Mo volavola vuwa nai talatala ni cogosogo lewe ni lotu ni Efeso: A vo kwa na vikwa Ikwe o kiya & gulumiya e vitu na Kalokalo e lima matou gaining o kiya e yato ni tutu ni sina Koula e vitu," ²Aqu no Kilajiya na lemo ivarau , na lemo oca gainina na lemu damosoliva ni o tasi vosofidro tale vuradru er bura; la o iko o vo va torolidru o rou eru kwa ninu Apositolo, la e Jikai, ni o vo Kilajiya ni su giri.³Ia o vo yalo oka ga gai vosojiya ga, balejiya e yaca, ni o tasi wale. ⁴Ia e vica ga na kwa o dau bura ke, ni o vo brujita mai na lemu loloma a no vuwako mai Imata. ⁵. Mo numiya no ha vanua o lutu mai ke. Ia mo vivutini, gai vareya re na cakacaka o dau vareya i mata kodaki sara o vivituni, aqu na gai la yaji vuwako gai kaudei mai vuwako na temu tuto ni sina , na leya 1 tutu.⁶Ia na kwa ikwe vo nokoto vuwako : ni ko vo burajica na ledru ivarau na itokani 1 Nikola, ni qu dau burolivia talega ⁷Mo biujija o keya e nokoto e bebe, me va rogo na kwa e kwa na Yalo Tabu vuradro na lere ni lotu. Vuna e vlumakuga agu na soliya rua me Kaniya na Kai ni cola. Igi e vo no yaloga ni Parataisi ni Kalou⁸"Mo volarola vuwa na italatala ni sogosogo lewe ni lotu ni Simuring : Ikwe na tata mai vuwa na Luve ni Kolou, o kija na i texiva gainiya ka i dervidere a mate, gai cola tale mai. ⁹"Agu kilaliya na kwa o la curumiya, gainiya na lemu vararawataki , ja o iko o rutuniyoga. Ia gainija muni na ledru tata bura eru kwa niño vo Jiu, la ni jikai ga. Ia na 1 Varakoso o Setani.¹⁰Io mo kuwa ni matakuaya na kwa o na la Curumija. Tolanya! na nitu e na biujidro e yavalu vuwako mutou I were ni vivesu, me mutu vatovolei ke, la mutu na vararawataki e jini na bogi. Mutu gumatua me yacoviya na lemu mate, aqu na gai soliya ruako motou nai calero ni cola. ¹¹Ia mutu bujidru o rau na va bebe, me ru Va rogo na kwa e Kwa na Yalo Tabu wwadri na sogosogo levre ni lotu. O kiya e gumatua na siga bura e na ikarua ni mate." ¹²Mo volavola talega vuwa na i talatala ni Sogorogo lawe ni lotu ni Perikamo: Ikwe na tata mai vuwa e nokoto vuwa nai seleiway Batirua. ¹³"Aqui Kilaliya na vanua o Vainono no ke, e Vainono talega ke o setani . La o iko gulumiya gata no ga qu yaca . Aqu Kilaliya ni o tasi vawelege takiniya na lemu vobauplys vuwako you, 1 I na siga e vo vatusai agu dina ke o Antiposa, o kija a vamate ve mutu maliwa , e yasa na vanva e no ke 0 Setani¹⁴Ia e vica ga na kwa o dau bura ke, balejiya ni vo nokoto vuwako o rou en rabauliya nal Vavuruli I Pelami, o keya a vovuliya o Pelomi me biujija na Vivocalai en mata na luve ni Isireli , me ru kaniya na kwa e vo vacaboniya i na vimatakau, me nu davyalewa talega. ¹⁵E vo no talega ruwako mutou o rou en Vivavulici no ha ledru i varuvuli na Nikola. ¹⁶Mo vintuni vel kodaki e likai, aqu na la vacuatoto Sara yaji vuwako mutou, gai vivala genidro i mai seleiwau ni que gusu ¹⁷O kija e va bebe, me rogo na kwa e Kwa na Yalo Tabu rowadru na visogosogo levre ni lotu : Agu na soliva vuwa e gumatua, me Kanina na mana clo, aqu na soliya talega vuwa na vatu bucobuco, na vatu ga igi e na volai ke na yaca kwavou e na tasi Kiya me Kilaliya, o kiya ga e qulu sara¹⁸Mo volavota talega vucuada nai talatala ni sogosogo leve ni lotu mai Caetaira : Ni vo Kwa na Kwa Ikwe na Lure ni Kalou , o Kija e kodaki na yomeyame ni auto e mata galnija e la e Kodaki na Varosa makumakuasiliva ¹⁹Agu no Kilajiya na lemu cakacaka , golniya na lemu dauloloma, na viquarari, na rotinaji na lemu daurosolina , gainina na lemu dawcakacaka la ikwe ibere e vasivi o Kiya e mata²⁰Ia e vica ga na kwa o cala ke , ni 0 vo vosoliya na leva o Jesebeli, o Kiya vayacaniya talega me Parafita me vanulicidro gai veces hidro na legu tomata me nu danyalewa , gai kaninja na kwa vo vacabor I na vimatakau. ²¹Ia nigu a soliya vuwa na gauna me Vivuturi takinija ke na leya danteigware ; a vo tasi mata vivutuni. ²²Tolavica ! aqu na biuliya i na mocemoce, garnidru em danyaleiva gainiña na rarawa levu, kodaki ene na tasi virutuni takiniya na ledry 1 varau ²³Ja aque na vamate nidru na lega iluve e na mate; la enu na kilaliga ke na visogosogo lave ni lotu taucoko niqui vo djikerija na ivi gaining na uto ni tomata la agu na soliya talega vuwako mutou me Kodaki na lemutu yalayala.²⁴Ia agu vo kwa vuwako mutou , garnidru ens Vavo no mai i Caetaira, o rau tancoko en tasi robauliya na ivavuvuli Ikwe, o vou ent tasi kilaliya na kwa Jitobu gamina o setani , me kodaki na kwa eru tata ké; aqu na tasi tanciya vuwako mutou na kwa bura e bibi. ²⁵Ia na kwa e vo no vuwako mutou, mutu quelu makuça gai malumu n' que na la Talega yaji²⁶Ia o kiya e gumatua sara, gai rabaujiya na legu cakacaka me yoco ke na i vaglioji, aqu na solija vuwa me lewaia na vimatanita. ²⁷Ia e na lewa idru o Kiya e na ijitoko Kokameya: e na Vakwara nidru mery matayalai- me kodaki na bilo ni dautulibilo : Io, me Kodaki na Kwa aqu rewalija mai vo Tamaque ²⁸La aqu na soliya talega vuwa na kalokalo volasiga. ²⁹O kiya e no e bebe , me rogocija na Kwa e tukuniya na Yalo Tabu vuwadre na i Sogosogo lave ni lotu.

Chapter 3

¹ "Volavola vuwadru na lewe ni sogorogo lotu i Sariti : "Leya tata é kiya vuwadra na qulumiya no na vita na yalo Tabu ni Kalou vata na kalokalo : Aqu kilajiya lemu ivarau oiko e no vucuoato e kiya na yaca ni cola, iya o iko vo mate. ²Tucake, vaikaikai takiniya na Kwa e vo maya balejiya na mate, balejiya qui si tasi daniya na i varan tancoko Una yasa ni Kalou. ³Numiya, na Kwa o vo qulumiya vata o rogo talai rewarewa ke mo visau. Lya kodati o tasi yadraviya, aqu na lamai me kodak na dau driva, oito na tasi Filajiya na yauwa qu na lamai ke vuwako. ⁴Iya o iko kilajiya no e javalu na yaca mai sariti o rau ru tasi vamaka ledra isalu, eru na gai la geneko yau, va isula bucobuco, ni ra vo lagii. ⁵Vawa e vatandei takiniya ena vai sulutaki vena isula bucobuco, qu na tasi bokcocina dei e yaca mai na ivola ni cola, su na gai va tusa niya e yaca vuwa na legu momo, vata na leya agilosi. ⁶Deniya vuwadru na va bebe meru varogo na vi, twa e mata twa na Yalo Tabu vucuoadra na sogosogo lewe ni lotu." ⁷Volavola ruwadra na sogosogo lewe ni lotu mai Filatalifia. kai tukutuku e kiya na kwa djina vata e vatabui. O kiga e quy tu ka ki o Tevita, O kiya na dolariya tasi tiya e rewa ni sogojiya O kiya e sogojiya e tasi kiya e rew. ni dolaviya. ⁸Aqu kilajiya lomu , varav. Tolavija, aqu na denija vuako me dola na mata ni were e tasi tiga e rewa mi Sogojiya. Asu kilajiya ni Kiya na Kaikai letai e no vuako, iya o iko o talai rewarewa noga vena legu tata vata o tasi yalobo jiya que yaca. ⁹Tolaviya! agu lewaidra na leya isogosogo o Setani, o rau na kwa no nira ja Jiu lo e jikal niru la Jiu, o rau eru day giri-qu na vavedra meru mai cuva vegu lá, eru na gai kilajiya O yau que lomanito ¹⁰Balejiya ga na lemu maroroggiya na legu ivaro, qu na maroroi jiko muni mai na yauwa ni vitemati e la no mai ivuravura taucoko, me va tovalidra na nototo i vuravura. ¹¹Aqu voleta ni lesu mai. Oulumiya na kwa e kiya e tari recua ni gulamiya dei Ke Ka lema iceva ¹²Qu na lesiva okiya e day gummikali me turaga hi were ni Kalou. Ena tasi lesu tale irara o kiya, qu na volaiya vuwa e yaca na Kalou, na yaca ni siti ni legu Turaga (na Jerusalemi vou, okiya igi e labale mai lomalagi mai vucua na Kalou), vata qu yaca vou. ¹³Deniga vo kiya e va bebe me va rogo na cava e mata Kwa no Yala Tabu vuwadru na sogosogo lewe ni lota. ¹⁴"Volavola vyjadru na lewe ni sogosogo lotu i Leotisea: "Na tata na Emen , okiya e das varai taki niya na twa dodony esavarava, na daulewa vena ibulibuli ni Kalas. ¹⁵"Aqu kilajiya na lemu ivarau ni o katakata se o drivadriva ou djiviya me o Katakata se o driwadriwa! ¹⁶Balejiya ga ni o katakata botoga valailai - se o tatatata se driwadriwa -Aqu na luwe raki niko mai vegu gusu ¹⁷Ni o Kwa, Aqu rutuniyan, levu na legu inau, qu tasi okajiya ke e kiya na Kwa. Iya o oito tasi kilajiya ni o ito na kwa lei lomani, kwa valoloma, dravudravuwa, mata boko, vata na luvawale. ¹⁸Rogociya na lequ ivaro: mo lamai voliya vuwako yau na kaula e va tovoliya na butawaga balejiya mo rewa ni unturiyau Ke, mo vaisulu ha isulu bucobuco mo rewa ni kuwa ni varaitakiniya lemu maduwa ni va luvawale, mo lumujiya mu mata vena ilmu o kiya o rewa ni tola Ke. ¹⁹du ocajidru vata qu vunaujidru o rau tancoto ga que lomaniya. o ttiga igi mo gumaitali taFiniya vata mo vivaturi. ²⁰Tolaviya, aqu vo tucake vena mata ni were qui vo tukituki . Ke kiya e va rogo que domo me dolaviva na mata ni were, qu na lamai ina leva yaloga ni we're maru na gai Kana vata okina vata o yau. ²¹O kiya e gumaikali no qu na soliya vuwa na dodony me tadra bale gai niko yau vena legu i nono, meya kodaki na legu gumaitali takiniya medu rewa ni tadra bale gainiya na légu Momo vena leya i nono. ²²Denija okiya e va bebe, me rogociya na cava e mata twaya na Yalo Tabu vena sogosogo lever ni lota.

Chapter 4

¹Ni deva navi kwa itwe gugai tola, queai darija ni tadola mai no lomalag: Na matai-ni-domo gugni varago nikwa mai venko jau me kodaki na davai, etwa lacate mai ikei, gung gai vatakeya vuwako multwa ena vaco mai hi devy ikase. ²Na lega tola vegu mata-vaalo, gugai tolavia nai tadratadra ni notui lomalagi, ri Kija nakwa e tadra noke ³Okeya tadra note & kodaki no keya irairai na jásipa gai niva na satiusa. Ena wavoki jiatu na drodrolagi nai tadratadra. Na dradiologi e kodaki nai vairaini emaralita nicu telaviva. ⁴Eya nowavoki jiva taletu nai tadratadra e ruasagavula- va tale nai tadratadra, era a gai tadra take rua sagavula-va na case, ru gai ukel tu nai sula bucobuco, ru gai vai sala kaula tu. ⁵mai nai tadratadra ela majke na livaliva mudre, e vavadugadugu tu, gai niya na kurakuru ni vadugu mai. Vitu n'ai tutu ni sina eru mudre no imata vuwa nai tadratadra, nai tutu ni sina e vitu igi e vitu na Yalo ni Kaloc. ⁶Exa nokoto no imata vua nai tadratadra na wasawasa iloilo, eya kodaki na karisitala. Tuo i valogadona gainiva e tutu wavoki nai tadrátadra enotuke eva na kwa colo, devucidru tu na valoka ni mata, eru vatelaga gainiva e ruku. ⁷Na matai ni manumanci e kodaki na laione, nai karywa e kodaki na luve ni bulunmakau, nai Katolu ni manumanu emata e kodaki tu na mata ni tamata, nai kava ni manumanu e Kodaki na ikeli ni vaka tu. ⁸Igi nava na manumanu colo eno yakia vuwadru e ono eru kakava, e devucia boto eru yaloka ni mata, nino e vatelaga gai niva eruku talega eru kakava. Na bogi gainiva na siga tasi cega vakia ni kwano, "E doconu, e dodomu, e dodanu na Turaga na Kalou Kaikai, iyo okera ena lamai." ⁹Navi gauna taucoko eru vaokaoka ke nakwa colo, varokoroko, io nava okaoka vuwa okeya etadra no nai tadratadra, okeya ecolo tu me tavamudu. ¹⁰na ruasagavulu- kava na case eru tadra bale yakiya nai tadratadra ru gai vaokaoka taki niya okeya e colo me tawamudu. "Eru luvajiya na ledruí sala enai tadratadra, gal Kwa, ¹¹"Laveli ga oiko, na Kalou na lemadu Turaga, me soli ga vuwako na lagilagi na varokoroko na kaikai, ni oiko na dau nivi-buli, ina lemu dodoria eyaco meru buli ke, ena lemu lewa.

Chapter 5

¹Agua qui toloveya o kina he vo nolato e mai nono no terreno ques quide ja não volo graniaja se lima matau o Kraja e vo velai jaloga , lobo Julega, ami ja " us tue no versi e vita ²Aga que tolavina no agolose kaikai talega o kinje ya coca e domoteris. A qui kivanja, o cei vo jaga me tevkoja nai vola qui serekcija no ke je ivesu³A vo tasi Kina mai lomalari se elija mai Varavuna se e Kina mai no rukuni vuravitra me vo vewagroja me Terapija nai volare toto Ka ⁴Lya Aga vo tasi voleva no tasi vo lodami o Kinja e yoga em na tevinja har vola se me tola Ke ⁵Avo gai Kwaja Vuovako you e King na gase, no Kuwani tagi tolavina, vo makuta na lazione ni avusa o Junta e vulcania o tevita me teve kinja nel volar me kandes tellega na ke-fa įvesu e vita⁶Aqu qui tolavida lejalogo ni nono no trages vantagantja no kedror matica na visiva cola e que va gaininja na pedra malina na gase, o Kiya na lami Avo qui vamatinga e vitu na legja, civi ve ulu quimi-ja e viture mata a val ga ikwe na jab ni kalou en lawe vitu en Vo lai vatala , varavura taccoko ⁷A vo lamai o kinja me lamai kay mai vola ve lima matau; o kina vó nokata e na le-ja é nono vatomago⁸Ni vo kau nai vola o ji-ja avo gai cuva bale veno meta ni lami o race no vilca cola eva lecz va, gainicios nagase e vu leve quevasaganja ka va en tanyakina tu na Api, jámiga no bilo Koula vo kni n vikwa gard oke igor na ledu mare nos tomater tale docloner⁹Eni vo mesi takinga na ieri vou, nai kova o kemutori Vo jaga me mutu kau nas vola, me tete talega vin le-a tata ni o iko A va mate gal voli- iko madou no lema din mal Varachro taycoko no vimatagevali, ganinja era vica tale na vi matanita garnia na vivencia me lemadou na Kalou ¹⁰Inja o mutou muta vo lesi Kemadou me madu tui, me mada Ja bete talega una ne lemada Katon, Luja o maclou ha vo lecarta no na Vuravara¹¹A qui tolavi-ja, Lya aqu qui rogocia na domo ni Agilose eleve leve, orqu ens vo wavolijija mi nono ni turaga gainedtra na vi Kuva cola, quinidra na gare: belo na Kedni · wiliwili, vo Jini na adela gai leva tale naudola ¹²e vul vo piva e na domo leva vo jaga na lami goi vamatei me soliya vua na kaikai, gainign nai faci, gaini-ja na Velko quinha na quaquu garni-ja no viclokal ganja na vo rokovoko , gaini-ja na va kaoka¹³Lula aque vo gai va rogo na vi kwa cola taucoles mais lomalagi gaini-ja mal varavara quinita na ruku ni Vuravara, gaini-ja na wasacasa, quintana vi kwa tancoko e no take, ni vo vo kwaya me ina viva Vonokoto vena irono ni turaça vulva talega na lamão nava okaoka, naininja na va okadka, quininja na vi dokai , quiniye mal ukuuku quinita na Kaikai qui tasi muda ¹⁴Aqui na va Emeri o vaul na kiva cola eleve va Ara Vo cuva bale o lau na gase eleve vuwa sagavales ka va gaiva vokoroko vua. vo cola noga ka tawa mudu

Chapter 6

¹Lya aqu qai tolaviya ni vo reve na keya i veXu na lami, tya aqu qai wogociya e kiya vuuadm na kwa cola e lewe va, vo Fodaic, na kavu kury nidomo, qai kwa lamai. ²A qai tolaviko, yau Aqu qai tolaviya na ose bucobuco tya evo qulumiya na daka titi o kiya evo vodo tu k-e I avo soliya vuwa e kiya nai sala va turaga j A vo layoX o kiya e na a mamakutu qui mamakutu valevu. ³Iya ni vo seXe o kiya na ke ya i kaXwa i vesu aqu vo vogociya na i kaXwa nicola a kwa, lamai. ⁴A vo kiyatale na ase ava layaji, e dradia : avo soliya vua avo rodo no ke me kau dei vuvavuna na sautu qainiya me ru vi ravuravu no ga : avo soli vuwa na ise le walui levu. ⁵Iya ni vo seve o kiya na katolu ni drega aqu vo rogouya nai katoci ni vikwa cola vo kwa, la mai Iya niqu a tolaviya niqu a tolaviya, wo kiya naX lolo, Iya okiya evo vodo no ke vo qulumiya nai varau e ve lima. ⁶Aqu vo voXociya e kiya na domo e na kedX vi mama na kwacola e I va, vo kwa, me volitaki nai varau na witi ena pene qainiya e tolu nai vaXXu na paXile ena XXXX XXX o qiXi tolaviya talega me kuwa nio vanaujiya na waiwai se na waini. ⁷Iya ni vo celeviya na kava ni dXegX aquXX varogo na kava ni viXwa wia vo kwa XXXX. ⁸Iya aqu vo daniya, qai daniya, vo kiya na ose bucobuco bura eyaca oi keyne vodo no ke na mate ni vo tekuciya o Etesi. A voli vua me Xewa na kava ni keya wase o vurvura me vamatci na, selewad qainiya na mata kana, quiniyana mate bura, qainiya na manumanu kila qainiya o vuravura. ⁹Iya ni vo sere o kiya nai kalima ni vesci aqu vo tolaviya e ruku ni cabo-cabo ni-soro eru yalo eru vo vamatei e na vuku m tata ni kalou qainiya na vuku ni ledru tata. ¹⁰Aru ro coco main a domo levu, rX qui kwa, vo kodaki, veX na keya balawi na turuga yalododonu qai dau djina ni vo tasi lewaidru se ocataki niya ni lemadu dra vuwadru evu vo no I vuravura. ¹¹Avo soli vuwadru yakiya nai sulu bucobuco j avo keya Inaki vuwadru, me ru cegu no ve valailai, me devu o rau na ledru icuba rata na wekadui, eni nav amate nidru ga va I nidru. ¹²Iya qu vo tolaviya ni vo serX okiya nai kuono ni vesu qui tolaviya vo tavuki valevci na vanuu aro lolo sara na mata-ni-siga me kodaki nai sulu ni vuji ni manumanu lolo, avo sivotale yaji na vula. ¹³Avo qera i vuravura na vi kalokalo ni lomalagi e kodaki elolo vo qera e vuana ni vo tasi dreu ni vo tamaniya na cagi kaikai. ¹⁴Avo la dei yaji na lomalagi me kodaki nai vola balaru vo vivi vata avo kau dei mai na ledru itutu na ulu ni vanua taucoko ga qainiya na yanuyanau taucoko ya. ¹⁵Ia o rau na tui vuravura qunaeyo na tamata vutuniyau qainiya o ruu na vu ni vata qaneya na tamata qwaqwa qainiya o rau taucoko na bobula qaneya taucoko nai taukei eni vo cilotaki nidru i na viqwaravi qanXya na viyilun i vaneluwa. ¹⁶Aru vo kwa ina viulu-ni-vunuwa qainiya na vi uluvatu cilotaki nilco mutou mai e mata o kiya o kiya va no I nai nano vatuXaya, mai no leya oca talegci na lami. ¹⁷Xi vo qai yaco mai na siga ni leya oca, ia o cei ena yatedei me na tudei rewai.

Chapter 7

¹Iva nivou devu gugai caniva e-va na agilosu niva tucate tu ena tutu va-va ni vuravura, era vesukiva gata tuna matanicagi e-va, me kuwa ni kija na cagi me lamai vuratura se iwasawasa, sei vikaikai. ²Qu tolaviva e tiva tale na agitosi e latumai na vua-liku, okeyo è gula tu na vata ni drega na lea na Kalou colo. E' tagi-cake mai igata edomolevu igata vucadra na-va na agilosina lea soli Vucadru na clodonu meru vaturaburataki niya na vuravura gai niga na wasawasa: ³"Si kuware niva buraturatati nia rena vuravura. gai niva na wasawasa sera vunikai me cavalia na gauna me máka deva eru matoka ni-ra na maka na eva maka na Kalou. ⁴Qu varogo naleva ni wiliwili ni tamata e volai: € 144,000, orau navo volai mai na mataquali vakiva ni Isireli. ⁵linaruwa na udolu mai vuladru na mataquali na Jiuta ru volai. linaruwa na udolu mai vuNadry na matagwali na Ruveni. inaruwa na udolu mai vuwadru na matagwali na Kata. ⁶linaruwa na udolu mai vuwadry na matagwali na Aseri. Imarywa na adolu mai vuwadry na matagwali na Navitalai. linaruwa na udoly mai vuwadru na matagwali na manasa. ⁷Tinaruwa na udolu mai vuwadru na matagrati na simione. ⁸Tinaruwa na adolu ma vuNadra na mataquali na Seviloni: Tinarawa na adolu mai vuwadra na matagali na Joseva, qai nija. Tinaruwa na adolu mai vuadru na mataquali Una Penijamini. ⁹Ni devu taucoto itwe gugai tolavidru, nai sorosoro leve takiya eru jikai ni wili rewa mai vuadra navi mataniti, lavusa, tomata gainya navi matagwali kwakwa, erú tucate tu mato viña tadrataadra vata gainiva emata na Lami. Niry ukumiya tu nai bulu-bucobuco gainiva exu gulu tu na rauni-niu eru lima. ¹⁰Niru tagi tu me rogoleva eru kwatu irata: "Na Kalbu na ledui vacolo, e tadra tunai tadradra Vaturaga, gai niva na Lami!" ¹¹Na agilosu taucoko eru tucake wavoki jiya tu hai tadrataadra vucadru na case gai nija manumany e-va, niru gai cura bale tu enq mata nai tadrataadra. Ru vaokaotataki nija na Kalou. ¹²Eru Kwatu, "Emeni! Na laveji, na lagilagi, na vuku, nava okgoka, na rokovi, na kaikai, gai niya na guagua me leva tuga n'a Kalou me tabamudu! Emeni!" ¹³Car, kiya vuwadru na Case gai tarogiko au, "Ocei oran ikwe, eru vaisulu bucobuco tus goi niya eru lamai ivei?" ¹⁴Qu gai kwa vuwa, "Isaka, iko kilajiva, eya Kwa vuwako yau, Ikwe orau na ladai rewa mai na vivararawataki levu. Eru vo savaria na ludrai sulu, gai vabuco niva oka na Dra ni Lami. ¹⁵Me balejiva ikwe, Orau nano volekajia nai tadrataadra ni Kalou, eru racka- okataki nia tu na siga gainiva no bogi na Kalou. Okea tadra nonai tadrataadra ena tevykiya e kakava mevi maroroi te. ¹⁶Eru na jikai ni mata kana vakia tale, se meru karamaca tale. Na siga ena tasi kajidru tale, se Kiya tale na katakata. ¹⁷Na Lami nina tu ivaloga dona ni tadrata- dra ena vivatautenitati. ery na viguli lima meru lana waitovure, na Kalou end qualiva dai taucoko na waini- mata.

Chapter 8

¹Na gauna e dolaviya ke na ika vitu ni sasabai, eru gai vagagalu me tiya na yauwa mai lomalagi. ²Que na gai daniya na ikavitu ni agilasi okiya e tucate tu ve mata na Kalou, vata e vite na davui avo soli rucadru. ³Kiya tale na agilosi e lamai, gulumiya tu na bouly koula, tucate tu vena icabocabo ni soro. E levu na kwa oka e soli vuwa balejiya me rewa ni va caboniya na masu ni Peya tamata vena icabocabo ni soro ni leya inono. ⁴Na kulukulu garuis oka -vata na masu ni leva tamata na Kalou e vo lacate vuwa na Kalou mai veru lima na agilosi ⁵Na agilosi a gai gulumiya na boulu garu oka gai vatawaniya te na butawaga mai vena i cabocabo ni soro . Agai viritatiniya bale mai vuravura, a gai yaco te na jibi ni liva vata na kurukuru, vata na tavuki ni vanuwa⁶Na vita na agilasi igu e no vuwadru na vita na davui eru no vavarau meru uriciya ⁷Na imatal ni agilasi avo uvuciya na leya davui, a gai tekuciya mai na luvu cevajiya e waki vata tu Ka buka waga vata na dra Avo gai viritaki dei mai ivuravura me rewo ni yagi ke na itatolu vuwadru, na ikatoli ni vanikai a gai yagi yavu, e zai yagi tancoko muni vatiya na mau. ⁸Na itaruwa ni agilosi agai uviciya na leya davui, a gai Kodaki, me kiya na ulu ni yataga e yagi tu vena bukawaga avo viritaki Wena waitaci. Na ikatolu ni rawai avo gai dra tu, ⁹na ikatolu ni wase e cola tu i rucoai exu mate, vata a vaburabura tati e tolu na wase ni waga.¹⁰Na ikatoly ni agilosi agai uviciya na leya davui, a gai lutu bale mai e kiya La ikalokalo levu mai vena o, ero kakavama me kodaki na sina, na ikatolu ni wase i ruwai vata na ivurevure ni wai. ¹¹Na yaca ni Kalokalo na Gagaduvaduva. Na ikatolu ni wase ni ruwai evo va gagataki e levu vuwadru na tamata eru mate no mai vena wal ikwe balejiya mi vo va gagataki tu.¹²Na ikava ni agilosi a gai vvicina na leya davui, na ikatolu ni wase ni siga a gai vo gilogilo tati me kodati muni ke na vula vata na ikatolu ni wase ni kalokalo, o kiya igi a vo logilo ke; vata na ikatolu ni siga gainiva na ikatoly ni bogi evo jikai tu ka sina.¹³Qu tola, agu qui rogociya na agilosi ero vuka wavoli Ko gai lavata la coviya no ina domo levu, "De, oe oe, vuwako" mutou na no ivuravura, balejiya na ivovo ni darui meru gai uvuciya balejiya m volela ni rogociva mai vuwadru na tolu na agilosi.

Chapter 9

¹A qui uniya na ka lima ni Davui na agilosu. Iya aqui daniya e kiya na kalokalo e lutu mai lomalagi ; vuravura. A vo soli vura na idola gennya nai bulubulu e tasi varyalayala. ²Iva e gai dolariya o lija na ibulubulu e tasi vaiyalayala; a gai la cake ra kulukulu mai bulu me kodaki na kulukulu ni lovo leni; a gai gilogilo na matanisiga , geniya na macawa , ina vuku ni kulukulu e lacake mai ibutu.³Iya a vo ladai mai na kulukulu, na vodre me no intravura; a vo soli vuradru na kaikai, me kodaki na ledru kaikai na batibasaga gginiya na vuravura ⁴A ru vo varoji vurvadru meru kuwa ni vaburaniya na mau ni vuravura , se kija na kwa e karakorawa, se Kiya na kai: ija orau ga na tamata a tasi volai ve ru ra nai vatakilakila ni Kalou⁵Ia a vo soli vuvadru menu Kuwa ni vamate hidru, meru vararawataki ndr ga me vulalima: la na ledry rarawa e Kodaki ni vu lai koji mai na batibasaga na tomata. ⁶Na siga igi eru na domomate o rau na tamata, ia na siga e na yacovidne Ke : En na gadrerija meru mate , ia e na tuba dai mai vucquadro na mate.⁷Ia na Kedru rairai na vodre e na kodaki na Ose varau ni lai valu : e no ver ulu kodaki nai sala koula, eru mata kodaki na mata ni tamata ⁸Eru ulu ena kodaki cru ulu na lewva, e ru baji kodaki na laione. ⁹Na ledru sasabai veru sano Kodaki na Kokomaya nai rorogo ni ledru vukavuka kodaki ga na rorogo ni giai ni volu er lere meru drusanya no nai valu.¹⁰Eru laulau Kodaki na batibasaga, e no veru laulau eni baji me rewa ni rarawataki nidri na tamata me lima na yabaki. ¹¹E kiya no na ledru tui na agilosu ni bulubulu e jikai kai caracara, e yaca no va Ipenu Ko Apatori, eru yaca va Kivisi Ko Apolioni. ¹²E Kija na Kwa bura vo devu, eru gai daniya ni se vuwa tale na Kwa bura.¹³E vo uvicina nai Ka ono ni agilosu , aqui qai varogo e kiya na tata mai yasa ni cabocabo ni savo Koula ero notu ve mata na kabu. ¹⁴E Kwa vua na kaono ni agilosu mo serekidru na Va na agilosu eru vesu no na ucivai lem o Uferetisi ¹⁵Eru vo sereki no va na agilosu, cru varau ni kiya na ledru yava, kiya ledru siga , kiya na ledru vula, kiya ledru yabaki, meru vamataniya na katolu ni taba tomata¹⁶Na kedru wiliwili nai valu vo rua nadrau na milioni eru vodo osciagu vorogo na kedre wiliwili ¹⁷Aqu danidra na ose raki, kwe vena ligaliga, qui nidru na vodo noke, na ledru sacabai na guto mudre a qui niya na vata dradra gai niya na Sulifure : eru ulu na ose Kodaki na ulu ni leone : e lamai veru gusu na guto mudre gai niya na kulukulu gai niya na sulifure.¹⁸Eru vo vamate na katolu ni nasenese nitamata na bura tolutolu ikwe na guto mudre na kulukulu gai niya na sulifure e lamai vemu quesu. ¹⁹E nokoto no na ledru kaikai vena quesu gai niya veru laulau : e Kodaki na quarta eru laulau evá ulu, erutara na kwa bura.²⁰E vica na tameta eru vavo er tasi vamate vera mate bura e vica, emu tasi vivaturitalci na kwa e tara ru lima, mera kua ni varokorokotaki nidru na nitu, gai niya na matakau koula, gai niya na siliva, gai niya na parava qui niya vata gai hiya na kai, igoi eru vo tasi tola rema se rogo rewa, se toso rewa. ²¹Er tasi vivuturi taki niya vena ledru laba, se na ledru veranitu se na dauruku se na ledru dau driva

Chapter 10

²a gulu nai vola lailai ve lima, a teva tu: a butukiya e yataga na Wasawasa o keya, ve la i matau, 1 yataca ni vanuwa e la i maní,³a coco I na domo levu, me kodaki na laione e dan tagi: ni vo, coco devu o keya, e gai cava leya ledru tata na kurakuru e vitu. ⁴Niru vo cava liya na ledru tata 4 na kurukuru e vitu, agu vo vary Megu Volavola: açú vo gai Varogo na tata mai lomalagi, e kwa vuwako an Mo drega liya na kwa e kwa na Kurukura e vity, kawa ni volaiya,⁵To na agilosi qu canina e no tu i wasawasa geniya I na vanuwa, e vo dodo kiya cake e lima 1 lomalagi. ⁶a vo bubului vuwa me tawa mudu O keya gerniya o lomalagi, geniya na ví kuja è no ke, ni vo jikdi tale e kiga na canna e si vo: ⁷na gauna e rogo ke domo na i ka vity no agloss e tekivu o keya me vvina, e gai va deva oka na gauna ni Kalou me kodaki na leya tata- oka vuwadra na leya , talatala⁸A gai tata tale vuwako au na domo aqu varago mai lomalagi, e Kwa, Mo la mo kau na , vola lailai e tevy tu; o keya e galumiya na lima ni agilosi e na tu ina wasawasa geniya ha Vanuwa. ⁹Aqu gar la ruwa na argilosi, qu Kwa Vawa, Solina mai Vüwake an na I vola lailai. A gal kwa Vuwako au o keya. Mo gulu, mo Kanina sara: e na gaga vutwoa mu kete, e Kamikamica ve mu ausu me kodaki na oni. ¹⁰A qu qai qulu na i vola lailai ve lima na agilosi, apu Kaniya Sara; e Kamikamica Ve gu gusu me kodaki na oni: nigu vo Kanina devu a vo faça sara d'u Kete. ¹¹A kwa vywako au o keya, o na parofisai tale vuwadru na vi matanita ya levy, Ina vi vanuwa, geniya na tata ni VI vanuwa, geinidra na tui.

Chapter 11

¹Ea Soli vuwako you e kija na sina me Jiya varau, a laikai vuwako you. "Tucake varautakinija na were ni Kalou, gar niya rai tutu ni vunau gai nidru o rau eru viawaravi Ke. ²Kuwa ni varautakinija na rara i na taudaku ni were ni lotu, i goi vo soli tu vucuada na Kwai na matanitu tani, o rau era na yavalajiya na vara vatabui me vasagavulu ka ruma na vula. ³Aqu na solivia vuwadru e rua na legu I va Jinajina na lewa meruparovisai me kiya na udolu rua na drau onosogarulu na siga ⁴Nai valinalina kwe e ruwa na vu ni olive gai ma e ruwa nai tutu ni sina en tucake tu e mata na kalou ni vuravura Kwe ⁵Kodaki e kija e mata dereidru, e na lamai eru queu na bukawaga e na varusa nidri kkwe na kwa e na yaco vucadre eru mota dereidr. ⁶O rau nai valinalira ikwe e no vuwadru na leva mera sogoliya na lomalagi me kuwa ni tou na luvu e nã siga eru parafisai ke e no vucadro na kaikai meru visautakinija na wai me dra meru biujiya i vuravura na vimataquali mate bura una gauna eru okajiya ke ⁷Ia niru vareya devu lednu cakacaka, na manumanci levu e mata mai wasawasa e na gai mai vala gainidre, ena vadruka nidru gai va mate nidri talega. ⁸Eru yago ena biu tu ina yaloga ni calera I na tauri levu na vanua ea rube ke ina loma ⁹Ni tolu vimama na siga na ledru Kolou cru na daniya cru yago na vimota ni tamata vi mama , cru na tasi votaraia me bulu en yogo I nai balubalu¹⁰O rau na kwai vuravura eru na marau, totanidre ery na vi soli loloma takinija baleliya ni o rau na rua ani a varorowa taki nidru na Kwa Vuravura ¹¹Ni gi na tolu vimama na siga , nai cequ ni cola mai vuwa na kalou ena unuvidra emu na tucake eru la . Na matakulevu ena yaco vuwadru eru davidre. ¹²En na gai varogo e kiya na domo lere "Lacake mai "Eru na gai la cake ; Tomalagi I na Kiya na o ninu tola tu no kedw meca¹³Ina gauna igi ena Kiya Ke na "uneune leva" ena Kiya nai ka ini ni taoni levu na luta, Vitu na udolu na tomata em na mate la na vo ni tamata eru na matakulevu ena Varokonoko takiniya na Kalou ¹⁴Nai Ka ruwa ni oca vo pasi, daniya nai Ka tolu ni oca e la numai. ¹⁵Mani rogo mai nai kantu ni biukila ni agilosi, e kiya na domo leve e rogo mai lomalagi e kwa. Na matanitu ni vuravura E vo yaco me matanitu ni kalou kei na leya Karisito ina cola e tawamudu. ¹⁶O rau na ruwasagavulu ka va na gase, enu todra no 1 na lear i tadratadra I na mata ni Turaga eru cura, eru varokonoko takiniya na Kalou eru kwa ¹⁷"Madu vaokaokataki niko na Kalou Kaikai o kija ca cola mai mata i bere talega 0 vo gulumija lesu na lemu Kaikai yaco mó lareli. ¹⁸En osooso na vi matanitu, la na lemu oca ena yaco ga mai Vo yaco mai na gauna meru lewai na mate garnica na lemu Saumidre na lemu Parafita gai nidru na tamata yalododona, gainidru em matakuciya mu yaca, o rau en tasi yaga gainidru na tamata Kaikai vo yoco mai na gauna , mo varusa nidri ke o vau eru varusa nuja Fu o vuravura. ¹⁹Qai dola na were ni lotu ni Kalou mai lomalagi, gai lai dani nai cabocabo ni sono gai la mai na livaliva, na tata na Kurukuru , vata na tavuki ni vanua gai hiya na luvu ceraliya.

Chapter 12

¹Vo kiya na kwa vivakurabuitaki vo la i tolavi mai lomalagy; vo kiya na lewa vo vaisulu mai vei no mata ni siga, a vo no e ruku ni la no vula, a vo vaisala i no kalokalo e jini karuwa: ²E avo bukete i no rarousa, ni vo mota vo sucu. ³Avo kiya tale no kwa e vivakuraibuitaki avo lai dani moi lomolagi; vo kiya na quarta levu e dradra, vo vitu e ulu gai jini la ileu, e vitu nai sala vaturaga vo cobo er ulv. ⁴Avo yarataki niya nai katolu ni wase ni kalokalo ni lomolagi e laulau, qui biujidru i vuravura: avo notu e mata o yalewa na grata levu ikwe no gauna me varau ni vašucu ke, me rewa ni kaniya na iluve ni se gai sucu mai. ⁵Avo vosucuriyo mai a keyo no iluve tergione, vo volesi me lecosidru no vimatanità taucoko i na jitako kaukameya: avo kou yaji o luveya vuwa no Kalou, ina leya i nono vaturoga talega. ⁶Avo tuba na yalewa i vikikai, ino kiya na jikina eya varaitaki niyo na Kalou me leyo, me lai quaravi no ke raujiyo e kiyo na udolu rua no drau ono sogarulu na siga ⁷Avo tubu na ivalu mai lomalagi; o Maikeli gaineya na leya agilose eru a vo vivala gaineya na quato levu; aru vo kiya vata na ivalu na quata levu gainidru la agilosi. ⁸Aru vo tasi gumatura: avo tasi lai dani e kiyo no ledru jikina mai lomalagi ⁹Avo biu dei no quarto levu, na quota makawa, e yoco no Nitu, vato o Setani, o kiya vo temaki nidru taucoko ga na kwai vuravura: avo biu i vuravura gainidru la ogilosi. ¹⁰Aqu vo regociup e kiya na domo mai lomalagi, gail kwayo, vo, gai yaco no cola, vata no kaikai ledu Kansito: ni vo biu bale a kiya daubeitaki nidru o wekadatou, o kiya ikwe e dou vo beitaki nidru nogo ve mata no Kalou no siga vato no loogi. ¹¹Eru vo recogjiya e vuku ni leya dra no lami, gaineyo no vuku ni tata eru tusanakiniya; Viya eru vo tasi taleitaki niya na ledru cola, eru vo bole mote ga. ¹²O kiyo ikwe mo marau ke no lomalagi, gainikomu -tou na vo no ke. Mutu no buro o kemutou no no e vuravura gaineya na Wasawasa: ni vo labale yaji na nitu, avo oca valevu, ni vo kilajiyo o kiya ena tasi balavu no lea gauna. ¹³To ni vo kilajiya na quarta ni vo biu o keya i vuravura, vo gai vaburabura jiya na lewoa vo vosucumiya no i luve teigwane. ¹⁴Avo rucoa na tobo ni ,keli levy vo soli vucoa na lewa, me vuka ke o kiya , vikaikai ino leya jikina, vo lai maroroi ke ena kiya no gauna quineyo no veimamo ni gauna, mai na mata ni quata. ¹⁵Iya avo luweciya mai no wai mai vuwa e queu e kodoki na dobui, me tekuciyo na lewa, me vacinmiya dei na gauna ni waturu ¹⁶Avo vukeiya na lewa o vuravuro, ni vo tadola e gusu o vuravura, avo gal vodrogiya na dobui vo luweciyo na guata levu mai e gusu ¹⁷Avo oco vuwo na lewo na quata levu, gai la vala gainidru no leya vo ni kawa. ¹⁸O rau na vabaujiya na tata ni Kalou, ru gai qulu no ga na leya itukutuku o Jisu.

Chapter 14

¹Ia, qu vo vatolaviya e kia no Lami vo notu i no ulu ni vanuwva o Saioni, avo no gaineya e lewe kia na drau vasagavulu I ka va na udolu, vo volai ero ra e yaca gaineya e yaca o Tamagu. ²Ja, qu varogo e kiya na domo mai lomaladi, e kodaki na domo ni wai e Vuga, ja vo kodaki na domo ni kurukuru levu : aqu varogo muni na rogo ni ledru giriya no api:³Aru vo wesitakiniya na wesi vou ino mata ni, inono - vaturaga, gaineya ru mata na kwa cola e va, gaineya ru mato na gase: avo tasi kiya e kilajiya rewa na wesi igi, O rou na lewe kitia. na drau vasagavuly ka va na udolu, eru vo vocolai tu mai Vuravura: ⁴O rau eru fasi bura vuwadru na lewa; niru vo tasi viyacovi geya e kiya. O rau erú vo tekuciyo Lami Vigosana vo lo ke a keya o rou ikwe eru vo vacolai mai vucadru no tamata, me ru mai sevu vuwa na Kalou gaineya na Lami. ⁵Avo tasi laidani eru gusu na giri: aru vo tasi cala.⁶Ia qu gar tolaviya e kiyo tale no agilose vo vuka i no maliwa ganeyo o omalogi vota o vuravuro, lavo gulu no itukutuku - oka e tasi devurewa, me Vunautaki vuwadru eru vo no i vuravura, vuwadru taucoko ga no vimatanitu, gaineya na vimataquali gaineya no duitata gainidru na tomato! ⁷Avo gai kwaya mai na domo levu, mutu malakluciya no Kalou mutu varokoroka vuwo; ni vo yoco na leyo gauna me lewaidru: ia mutu varokoloko vuwo e buliya o lamalagi gaineya o vulavura, gaineya no WasO WOCO vata na viverevare - ni - wai.⁸Avo kiya tale, nai karuwa ni ggilose vo teku, gai kwa, vo daro vo daro o Papiloni, na raro levu, no vuku ni vo Vosomunidru taucako, no vimatanitu ino Waini ni oco ni leyo dau vamoce teig wone.⁹Avo tekucidru nai, katolu ni agilose, avo gai kwayo i no domo levu, kodaki e kiyo no tomata eva varakoroko vuwo no manumanu gaineya , ha matakou, gai rewajiya na' ivakatakilakila vuwa e ra se vuwa e lima, ¹⁰O kiya ena somiya na waini ni oca ni Kalou, o kiya, vo sovaraki gai tasi vawai ke na bilo ni leya oca; ena vararawataki valevu talega vuwa no bukawago gaineya na sulifure vuwa ru mata no agilose yalosavasavo gaineya na mata ni Lami.¹¹Avo mudre cake na kubou ni ledru yaluma gai tasi mudu: aru vo tasi cequ i na siga se no bogi, a rau no varokoloko vuwo no manymanu gaineya , na leyo malakau, gainidru eru vo vatakilakilajiya nai vatakilokila e yaca. ¹²ikwe gona no ledru vosojiyo, na tamoto yalosavasava: eru vo notu ikei o rou eru voboujiyo no toto ni Kalou, io ru vo qulu noga no vaboujiyo o Jisu.¹³In qu a rogociya e kiyo no tata mai lomalagi, vo kwaya mai vuwako au, volaiya, vo kalougata mai no gauna ikwe ni o rau no mate eru vo mate ni ru na no gaineya no Turaga: Vo kwaya na Yalo Tabu, Io, me ru vocequi mai na edru cakacaka ni vo tekucidru na ledru iVarau .¹⁴La qu a vatolaviya, gai toloviya e kiya na o bucobuco, ja vo kiya nai sala koula vaturaga vo coba e ulu, avo quiu e lima e kiya no iseles - veve gota. ¹⁵Avo kiya tale na agilose, vo la mai i were ni lotu, a vo coco no domo levu vuo o kiyo e vo no ino O, vajununiya na lemui sele- veve, gai musukiya: ni vo yaco na gauna ni vimusumusuki; nivo rui dieu matura no sila gaineya o vuravura. ¹⁶Avo vaununiya na leyo iseles - takelo i vuravura o kiyo vo no ina O; avo musukiyo ke no vuwa ni vuravura.¹⁷Avo kiyo tale na agilose ea vo lamai mai no were ni lotu vo no mai lomologi, avo gulumiya talego o kiyo e kiya na iseles - veve gata. ¹⁸Avo kiya tale no agilose vo lamai nai cabocabo - ni-soro, vo levaiya rewa na bukaway avo coco ina domo levu vuwo o kiyo vo gulv nai sele -veve gata, gai kwaya, vanumiya na lemui sele - takelo gata, mo cebejiya nai soso vuwo ni keya vaini o vuravura; ni vo dreu matura sara na vuwa ni vaini.¹⁹Ia nivo vanumiya na agilose na leya iseles - takelo i vuravura, mo cebejiya nai soso vuwa ni vaini o vulavura, mo biujiyo vuwa na ikeli ni waini levu ni oca ni Kalou. ²⁰Avo butuki nai keli-ni - waini vuwo nai bili ni rara, avo la mai no dra vuwo na ikeli ni waini, avo yala ina tali ni ose, me ruwo no drau no maili.

Chapter 15

¹A au d'aniya e kani kina Falethai katakitakild mai lomalagi, na kwa levu e va matakú, eru vitu na agilosí eru gula e vitu na mate buro na keya , dévuderu sara: nivai sara vuwadru na leya oca na Kalou²Qu gai daniya e kiga na Kwa ce kodaki na wasa iloilo eru waki vat na guto mudre: o ran eru gumakali Yuwa na manumany, genina na leya matakán, gerning kei wiliwili e yaca, eru vo notu vena wasa iloila arú vo qulu na apini Kalou,³Aru vo Wesitaki niya la Wesi o Mosese na leya talatala na Kalou gel nica ha wesi ni lamí, a kwa, É Kwa levu e gal vadamocolo na lema cakacaka, na Juraga na Kalou Kalka e dodonú e duina na lemu, varan, O Iko na lui ni gauna tancoko ga. ⁴O cel me Jikai nu matakú cikana Turaza, me varokorokotaki mu yaca ? O mutoy ga na yalo savasava: drau taucóko ea na VI vanuwa eru la mai eru cuva ve muismata; nivo lai Kilai mai na lemu cokacaka dodonu.⁵Ni vo devu qu gal va daniya, gal daniya, ni vo dola tu na were Tabul ni vi yalayalaci mai lomalagi: ⁶O ray na agilosí e vitu era la mai 1 were ni lotu, aru gula na mate bura e vitu, e vai sulu ina lineni savasava Sara gai bucobuço, qui vesu ve ru Saro na wa Kloula ..⁷A kiya vuwadru na kwa colo ce Va a soliya vucadru na agilosí e vitu na bilo Koula e vita è vuga Ke na leya o cana Kalout o kena ena Cola metawa mudu. ⁸A vuga na were-ni- lotu na kutukulu e la mai nal ukunku ni Kalou, I na Jeya kalkai munij e likal na tamata e una rewa I were-ni-lotu, me vai re I mata na mate bura e vitu aru qulu o rau na ggilosí eru vitu.

Chapter 16

¹Aqu gal varogo e kiya na domo levu e la mai were-ni-loty e Kwa vuwadru na agilosu e vitu, Mutu la, sovariya yari na bilo e vita na leya oca n'a Kalou , vuravura.²A vola nai matai avo soxaliya na leya, bilo i varakura; a vo tanvidra na tamata na vidlikoso bura e rarawa sara, o keya e no vuwadra na vata Kilakila ni manumani, genidra na Varokoroko Ina leya malakau-³Nal Karuwa HI agilosie Sovaliya na leya bilo , wasawasa a gal vuki me dra me kodaki na dra ni kiya na tamata mate, na kwa colo taucoko e colo I wasawasa eru mate.⁴Na I Katoly ni aellosi e sovaliya la bilo Ina VI uciwai ganiya na li vure Vure-nl-Wali gai vuki na Warme dra. ⁵Qu gal varogo e domo na agilosini VII Wal, e Kwa, o mulou na yalo dodany, mutu vo colo nikuwa, mutu Vo va-colo-mata, mutu vo yalo Java sava, ni muta vo lewalya me Kodaki 1 Kwe. ⁶Nira vo va dave niya na dra ni tamata yalo savasara gelniya na dra ni parafita o rau , kuje, o gal Soliyai Vuwadra meru Somiya; a vo dodomu ke vuwadry. ⁷E Kani kina tale qu varogo mai na I cabo-cabo-ni-soro, a kwa, e kodaki gal kwe, na Turaga na Kalou Kalkai, è diina e dodonu na lemu lewa. ⁸Nai, va ni agilosu e sovalina na lega bilo 1 na mata-ni-Siga; a soli Vuwa me vagesa nidru na tamata I na guto mudre. ⁹Nira vo gesa na tamata ni vo Katakata Va levu, aru gal tata va bura burataki, niya na Kalou, o Kena e lewalya na VI mate burg , kwe: aru jikai ni visau taki nidra meru varokorokotaki niya¹⁰Nai ka lima ni agilosu a vo sova liga na lega bilo ina 1 nono ni manumanu: a vo gilogilo na leya mataniti; aru vo kallya eru ma Ina varawa. ¹¹aru kwakwa bura jiya na Kalou ni lomalagi baleliya na lectru rarawa gelnica na Tedru Vidikosa ery jikai Ki visatutaki nidru na ledru, varau.¹²Nai ka ono ni agilosu e soxaliya na bilo i na nawal lera na Uferetisi; a vo maca ke na Keya way, me caramaki na ledra caleva na Tui mai na tu-1-ake ¹³Ou gar damiya e tolu na yalo Kanu Kiya eru kodaki na bolo, era la mai ve na gusu ni quala levu, xe gusa muni na manumany, mal Ve ensu muni na parafita girigiri. ¹⁴Niry vo jiya yalo ni nitu o rau, eru vaveya na cakacaka mana, aru vo la yasi Vansadra na tui ni vi vanuma genija o Vuravura tancako, me sogonividra vata, na I valu n' sina dyna , Igi e Kalou kalkar¹⁵(Daniya agu Yo lamal me Kodaki na dan driva. "E kalongata o keya e valawza, e qulumina na leya , suly, ke yato no gai luty leya I sala, ary gal daniya na lega jik'ai la 1 sulu.) ¹⁶Aru gal vasogoni ladra ina kina na Vanuma e yaca na lata va Lperin 0 Amaketone,¹⁷Na 1 kavita ni aellosia gal sovaliya la bacila , na maliva lala; a gal roga mai na domo levu, mal ná were-ni-lotu mas lomalagi, mai na 1 nono va turaga, a kwa, a vo val devu. ¹⁸A vo rogo mai na tata, geniya na kary Kura, a libi na livalivà; a vo tevuli va levu na vanuwa, a vo jikai ni Kodak, ke inal Vatekivu ni ledry no 1 varavura na lamata, me gai tevulu Ya kalka, me va levu sara ke. ¹⁹A vo tawase va levu na rara levu, o vo reba e yavalu na were I na VI vanuwa: a lai mainumi ke o Pabiloni na rara levu ina mata ni Kalou, me soli ke na bouly ni Waini ni leña oca mudremadre.²⁰Aru vo tuba yar ina, vi yanuyany tancoko ga, la na vi ulu ni yataga e Jikai ni lai dani. ²¹A vo luta kidru na lamata na luxu e cevaliga leve mai lomalagi, na keya bibi e kina na taledi; aruvo tata burataki niya na kalou o rau na tamata balejiya na mate bura ni luva cevaliyani vo lexu sara na male bara , Kwe.

Chapter 17

¹ Kiyu vuwadru na vitu na agilosu a gulumiya e vitu na boulu gai lamai kwa vuwako au, " Lamai, Aqu na, varaitakiniyo vuwako na lewo e levu la teigwane a nokoto veno bajji ni ruwai levu, ²O, rau no keyo tui i vuravura na day tola iyo, vata o rau na vivahamatenitaki vuwadru na kwai vuravura e na waini vuwa na lewa levu lo teigwane³ oji a gai kau qu yalo o kiya na vikaikai, oji aqu a tolaviyo. Kiya na lewo o kiya a volto na vena manumanu nitu, ka levo ke na yaca e kwakwa vo burataki ke na Kalou. Na nitu e vitu e ulu vato e jini leya isivi. ⁴A voi sulu na lewa veno sulu roka lokaloka vata nai sulu dradra gainiya lai ukuuku no koula, vatu maregeji, vato na mata-ni-civo gulumiya e lima e kiyo no bilo koula e vugo tuke na bura vata na leyo tasi day savasava no lewa levu la teigwane. ⁵Avo volai tu ve ra na yaca, kodaki ikwe : ¿ Papiioni no kwa levu, na ledru nene na lewo levu leyo teigwane vata no kwa vasisila raki i vurovura. ")⁶Iya aqu a tolaviyo na lewa vo mateni veno dra no tomata yalododonu vata eru dra na tomato ru vo mate me balejiyo o Jisu. Iya niqu a tolaviya, aqu a gorogoro valeva Cara . ⁷Balejiya na agilosu kwayo vuwako au, "O vo gorogoro eno vuku ni cavo? Aqu no vomocala takiniyo vuwako noi talanowa balejiya na low vata na manumanu nitu niyo rogojivo, no na lewa na manumanu nitu okiya e vitu e ulu vata e jini leyo sivi.⁸Na manumanu nitu oiko tolaviyo e colo i mata tosi colo na gauna ikwe, iyo eno lacake mai veno bulubula e jikai è loto ira. oji o Kiya ena lo ing rusa. Iyo eru no Karaciya o rau eru nokoto dai tu i vuravura, o rau eru tasi, volai eru yaco vena volo ni colo mai ina tekivu , ni vuravura - eru no tolaviya no manumanu nitu ni, vo colo ena gauna imata, me gai jikai tale, eno nokoto tale o kiyo.⁹Iya ikwe na yalogo e no ne na vuku. E ulu evitu na ulu ni yotoga e vitu, e tadro noke no lewa. ¹⁰E no talega e vitu na tui. Limo no Tui eru vo lutu, e kiyo vo nokoto, e kiya tale sibere tale mai, ija ni no vo lamai o kiya, me na no tale vo lailai.¹¹No manumanu nitu a colo no na gauna imata, me gai jikai tale o kiya ikwe nai ka wolu, e Kiya vuwadru na lewe vitu, ena gai la na rusa.¹²Na jini na isivi igi mutu tolaviyo igi e jini no tui, eru jikai ga ni va matanitu na gouna ikwe, iyo orau igi eru na gulu na kaikai vo tui me kiyo no youwa vata gaineya no manumanu nitu. ¹³O, rau, ikwe eru vo yalo vato, iya eru na soliya ledru kaikai va tui vulva no monumanu nitu. ¹⁴O rau ikwe eru na vivala gaineya na Lami Iya na Lami ena volu jidru baléjiya, o Jisu o kijo no Kalou vata na Tui ni Tur -vata o rau, eru no gaineya eru laicovi, digitaki vato gainidru o rau no voboujiyo leyo tata.¹⁵Na agilosu kwaya vuwako au, "Na ruwai iko daniya, e todro noko na lewo e levu la teigwane, orgu no tamata, rau ko matagwali, rau ko matanitu, vata o rou ka vi mataquali kwakwa.¹⁶Na fini no sivi oiko dania - orau vata no manumanu nitu eru no duarakiniya na lewa e levu leya teigwane. Eru na vareyo vuwa me vatevoro, eru no kaniya e yogo, vata eru no tavuniva no lewa levu la teigwane me kodaki no auto mudre. ¹⁷Na Kalou ena biujiya veru yolo meru vayaconiyo no leyo lewo vata meru yalo vata meru soliya ledru kaikai vei no manumanu nitu me yacoviya Sara na tata ni Kalou e no vo vayacori.¹⁸Iya na lewa mutu daniya veino rara va turaga e no vuwadiu no kaikai meru lewarya na Tui vena vuravura.

Chapter 18

¹Ni devu na vikwa i kwe, qu qai daniya e kanikiya tale na agilosu e labale mai lomalagi, e levu na leya kaikai, e vakakaramataki niya o vuravura i na leya I ukuuku.² E coco i na domo levu sara e kiya, e kwaya e vou lutu bale o papiloni na rara levu, e vou lutu e vou yaco me ledru I nono na rutu, me ledru qwara na yalo velavela taucoko eru dukaduka eru lai burati.³ Eru lutu na vivanuwa taucoko eru somiya na waini ni oca ni leya dauteigwane, eru vidriva qai nidru na tui vuravura, aru vou vutuniyau ke na tamata dauvivi ena vuku ni leya garogaro.⁴ Aqu qai varogo e kanikiya tale na tata mai lomalagi, e kwaya, " mutou ladei mai vuwa, o mutou na lequ tamata, me mutou kuwa ni cala qai niya, me kuwa ni tauviko mutou ke na leya mate bura.⁵ Ni vou yacoviya o lomalagi na leya i varau bura, ni vo numiya lai varau bur ana Kalou. ⁶Mutu ocajiya me kodaki leya ocajiko mutou, mutou vaveya vayarua vuwa me kodaki na leya i varau: ia na bilo eya vavuvaniya o kiya, vavuvaniya niya varuwa vuwa.⁷ Me kodaki na leya dau dokaiya, kei na leya daugarogaro, soliya kodaki ke vuwa na yaluma qainiya na rarawa: ni kwaya e yelo o kiya; o yau na ranadi qu nokoto i kei, qu tasi yada, qu na tasi kilajiya na rarawa. ⁸O kiya ikwe ena yaco vata ke vuwa na mate bura ena kiya na siga, na mate, qai niya na tagi, qainiya na dausiga; ia ena tavu ena buka-waqa, ni vou kaikai na Kalou ena ocajiya.⁹ Ia o rau na tui I vuravura kei vuravura, eru dau vidriva qainiya, eru daugarosa qainiya, eru na tagicaki niya, eru na yasovaki niya, niru na daniya na i kulukulu ni leya yagi. ¹⁰Aru na vou tu vayawa niru matakuciya na leya yaluma ni kwaya; Isa ! Isa na rara levu o papiloni, na rara kaikai igi, ena kiya ga kiya ga na yauwa, e yaco ke na lemu lai ocaji.¹¹ O rau talega na dauvivi I vuravura eru na tagi eru na yasovaki niya ni vou jikai na tamata me voliya tale na ledru i yau.¹² Nai yau ni vivoli na koula, na siliva, na vatu talei, na matani-civa, qai niya na laineni matai - yalovi qai niya na kwa lokaloka, na silika, nai sulu kulakula qai niya na kai garu oka taucoko, qai niya na bilo tabuwa qai niya na bilo kai dredrei, na parasa , na aironi, qai niya na vatu vivolavolai. ¹³Qai niya na sinamoni, na macou, na kwa garu oka va waiwai, na drega me lete, na waini, na madrai droka oka, na witi, na bulumakau, na sipi, na ose, na qiqi ni tamata, qai nidru na bobula, qai niya na yalo ni tamata.¹⁴ Ia na vuvata e ocajiya mu yaloga e vou, lavele, ona tasi daniya tale.¹⁵ Na tamata eru dauvoliya na vikwa ikwe, eru vavutuniya taki mai vuwa, eru na tu vayawa niru matakuciya na leya yaluma, eru na tagi ka yaso. ¹⁶Eru kwaya: Isa ! Isa, na rara levu ligi! e dua vaisulu i na laineni mataiyalai, qai niya nai sulu lokaloka, qai niya nai sulu kulakula, qai vaiukuuku i na koula, qai niya na vatu dredrei, qai niya na Mata-ni-civa! ¹⁷A vou vaqeyavutaki na kwa taucoko ikwe i na kiya ga na yauwa o rau taucoko nai taukei ni waqa, qai nidru na lewe ni waqa o rau taucoko na dausoko meru vovoli, eru no vayawa.¹⁸²⁰Eru vou daniya na kulukulu ni keya yagi, eru kula eru kwaya, na rara levu cava eru na bara tautavata qai niya na rara levu i kwe?¹⁹ Aru kaburaki niya eru uiu na kavu ni qwele, eru kwaya Isa ! Isa! na rara levu igi! eru vavutuniyau taki ke o rau nai taukei ni waqa eru soko tu e yaloga ni wasawasaena vuku ni leya kwa vaturaga! e vo vaqeyavutaki ena kiya ga na yauwa.

Chapter 19

¹Ni vou devi na vinakwa I kwe, aqu qai varogo eru domo wara mai lomalagi, erukwaya, Aleluya: Na cola qai niya na va-okaoka, qai niya na varokoroko, qai niya na kaikai, me vai vuwa na ledu Kalou.² Ni vou djina qai dodonu na leya lewa: ni vou lewaiya na yalewa dauteigwane valevu, o kiya e vadukaduka niya o vuravura i na leya dauteigwane, a vou saumiya vuwa na kedru dra na leya tamata.³ Aru qai kwaya tale : Aleluya : a vou kulu cake na keya kulukulu me tasi mudu. ⁴Aru cuva na qase eru ruwasagavulu ka va; qai nidru na kwa cola e va, aru varokoroko vuwa na Kalou o kiya e no i nai nono vaturaga, e kwaya: Emeni, Aleluya.⁵ E kiya na tata e la mai nai nono vaturaga, e kwaya, va-okaoka vuwa na ledu Kalou, o mutou taucoko ga na leya tamata, qai nikomutou na matakuciya, se mutu tamata yalai, se turaga.⁶ Aqu varogo e kiya na kwa e kodaki eru domu eru lewe levu, e kodaki na domo ni wai levu, e kodaki na domo ni wai levu, e kodaki na domo ni kurukuru levu, e kwaya, Aleluya; e vou lewaiya na Turaga kaikai levu.⁷ Du marau du reki, du varokoroko vuwa, ni vou yaco na vamau ni lami, ni vou varautaki niya na leya yalewa. ⁸A vou soli vuwa me vaisulu ena laineni mataiyalai e savasava qai lumilumisa, ia na laineni mataiyalai na ledru i varau oka na tamata yalosavasava.⁹ E kwaya vuwako yau o kiya, mo volaiya, e kalougata o rau eru sureji i nai vayakavi ni vamau ni lani, e kwaya vuwako yau o kiya, i kwe na tukuluku dina ni Kalou. ¹⁰Aqu qai cuva e ruku ni la mequ varokoroko vuwa, e kwaya vuwako yau o kiya, daniya nio kuwa ni vaveya, oi au na lemu i tokani, e kiya vuwadru o wekamu eru qulu no na kai tukutuku o Jisu; varokoroko-taki niya na Kalou; ia na kai tukutuku o Jisu na yalo ni Parofisai.¹¹¹²¹³ Aqu qai daniya o lomalagi ni vou dola tu, qu daniya e kiya no ose bucobuco; o kiya e vodo no ke e yaca

Chapter 20

¹Iyo nigu vo toloviya e kiyo na agilose vo laballe mai lomolagi, vo gulumiya ve limo nai doladolo ni bulubulu eno vuwo na ki no quara e jikai e loto au gar no talego vuwa Ino Jeini. ²Avo gulumiya na guata levu e quata makawa o kiyo kwe no nitu gai setani, a vo vecukiya me ofi re e kiyo noudolu na yabaki. ³Avo bujiya i na ; bulubulu e vo jikai ni e loto ira avo sogojiya i yalogo a vo diejiya na i sogo Vuwa me kuwa ni temakinidru tale no vivanuwa o kiya me oji re na yabaki kiya naudolu: ia ni vo oji ikwe, ena gai sere va mata yalai. ⁴Iyo agu gai tolaviyo - noi, nono vaturago eru nokoto ke a soliya vuwadru me iva na vilewai agu qai yatoviyo talego eru yalo e kaudai eru ulu niro vo vatusaniya o Jisu e no vuķu talega ni tata ni kalou o rau eru tosi vidokai vuwa no manumanu se , vuwa no leyo motakau avo Jikai talega na ivatakilakila varu ra vatagainiva eru lima, aru vo colo gainiyo aru vo to vata o Karisito me Kiyana udolu na yabaki. ⁵Lua na keyo vo ni mote eru vo tosi cola ke me ofi ve no yobaki kiya no udolu. ikwe na imatai ni colo tale mai na mate. ⁶Vo kalougata gai yalosavasava o kiyo vo voturi cake e noi matti ni colo tale mai no mato: ena tosi kaikai vuwadiu, nai karuwa ni mate iyo o rau na bete gainivo o Kansito gainiya esu na lewdiyo vata me kiya noudolu na yabaki. ⁷Iya ni vo oji e kiyo no udolu, na yabaki e no gai sereki tale a Setani mai no Were n' veivesu e vo nokoto ke. ⁸ena gai ladai yoji o kiya me temaki nidru no vivanuwa eru nokoto ve yosa no vuravura e va o koki gaineya o me koki mo vasogoni nidru voto me ru vala: a kedru i wiliwili vo kodaki no volivoli ni matacawa⁹Iya aru laviyo no rabaraba ni vuravura gai wavolijiyi tu no ledru vara na tamata yalododony, gainiva na vara lomani. garniya no auto e ya , labale mai i vuravura gai tawasei jidru. ¹⁰Iyo vo biu no pitu vo temakinidru i na drono ni auto mudre. aru vo gai vararawa taki sigo gaineyo no bogi me tawamudu¹¹Lya gru gai tolaviyo e kiyo no raro vaturaga e levu gai bucobuco gainiyo e kiya talego e nokoto ke a vo tubo dai mai vuwo o vuravura gainiya o lomalagi; a vo jikai e kiya na vanuwo e laidani meru nokoto ke. ¹²Lua, aqu gai tolavidru eru vo mate, no tamato lailai gainiya na turaga eju vo notu eno mato ni Kalou; avo tekivu nai vola eru vica tale ; e kani kiya tale nai vala vo tekivu, na ivola ni colo; Lya no mato eru vo lewai mai no kwa è vo volar vei na i volo me kodaki na ledru ivalavola.¹³Iya na wasawaça vo solidru na mate eru vo nokoto ke, no mate talega gginiya o bulu eru vo solidru na mate eru vo nokoto ke, vo lewai o rou no tomato yakiya me kodaki na ledru i valavala. ¹⁴Iyo o mote gainiyo o bulu, talego, eru vo biu ruwaruwa veno diano auto mudre o Kiya, ikwe no keya i karuwa ni mote iya no diano auto mudre. ¹⁵Iya vo biu vena drano auto mudre o kiyo yakiya vo tasi volai vaha i volo ni cola.

Chapter 21

¹Aqu vo gai daniya na lomalagi vou vata na vuravura vou, evo ladei na imatai ni lomalagi vata na imatai ni vuravura, a vo gai jikai na waitaci ²Aqu vo gai dariva na vara-va-turaga, na Jerusalemi vou, okivo e labale mai lomalagi mai vuwa na Kalou, vavaray tu me Kodaki- la uku no etiya na lewa e varan la ve la teigwane. ³Qu gai rogociya e kiya na domo levu mai vena leya ikono me Kwaya tu, "Daniya! Na lewa inono tabu na Kalou é no vuwadru na tamata, o kiya e na dau note. O rau eru na vo leya tamata, na Kalou vainiya ena no gero okiva ena gai ledru Kalou. ⁴Ena gai quwaliya dei tancoko na wai ni mata taúcoko mai veru mata, ena gai jikai na varawa, ena jikai na tagi, en á Tikai talega na vutugu. E avalu muni na kwa eru na vo lavele yaji. ⁵o kiya e tadra no vena leya inono tabu e gal Kusaya. "Danija! Ou na vaveya na Kwa vou Taucoko. A gai Kwaya, "Mutu volaiva na tata ikwe balejiya e mana gai djina. ⁶Agai Kwaya, vuwato yau, "Na Kwa tancoko vo vai oji. O yau na Alifa vata na Ometa, na itekitetiva na va ojioji . Ke Kija e karamaca qu na soliya vuwa me soma mai na ivarevure ni wainicola e na tasi saumi⁷O Kiya ga e gumalkali no ena rewajino na kwa itwe, o you qu na gai leya Kalou, o kiya ena gai legu iluve. ⁸Iya vuwadry na day mamataku, ruwadru na day lelai ledru rabaujiya, vuwadry na das vasisila, vuwadru na day laba vuwadru na day lewa na ledru itau. vawadru na dan levu na ledru varanita ruwadru na day quaraviya na Kabu matakau, vucadru na day girigiri, na ledra inono e na mudre ke na solifure Igi na itaruwa ni mate." ⁹E kiya vawadru na vita na agilosi a gai lamai vo yay o kiya muni e kiya vuwadry na gulumiya no na vita na bouly vuga tute na ojioji ni vitu na mate burg, agai kwaya muniz kamai ikei. du na varaitakiniya Vuwako na yalewa, na lewa yalewa na hami ¹⁰"A gai meiya que yalo ve kiya na ula-nie yatagar yawa igata sara vata a gai varaitakiniya vuwako yau na vara - va- turaga na Jervisalemi okiya e labale mai i. lomalagi mai ruwa na Kaloa. ¹¹O Jervisalemi e noke na lagilagi ni Kalou, na Keya kakarama evo Kodaki na Íyaya maregeji ni yky, e vo Kodaki muni na vatu jasipa. ¹²Na keya bai e yawa igata gai kaikai vata e jini tarawa ta matamata, e jinikaruwa ka agilosi vena matamata. Vena matamata e volai tuke na yaca ni lini- karuwa na yarusu ni luve ni Isireli. ¹³Vena tokalau e donuya e tolu na matamata, vena vuwaliku e donuya muni e tolu na matamata, vena ceva e tolu muni Ka matamata, kodaki muni ke na ra e tolu Ka matamata. ¹⁴Na vulala ni rara va turaga e yavataki tu vena jini karuwa na yavu, Vena jinikaruwa na yavu ikwe e noke na jinikaruwa eru y'aca na avositolo ni Lami. ¹⁵o kiya e tata gainiko yau na soli kuwa na dau ni varau ni kantameya e vai mai na Koula me varautakinija na rara-va-turaga, na keya matamata vata na keya vulala. ¹⁶Na rara-va-turaga e daro tu va Keya Kona vavaina keya raba e vo tantauva- ta ga na keya levu. O kiya e varantaki- niya na rara-va-turaga vena ivarau ni kaukameya, e ruwa na udolu na keya falogicna keya raba, levu vata ka balavu el vo tautauvata ga na Keya ivarau). ¹⁷E varautakinija muni ka vulala, e kiya na drau vasagavulu kava na keya kiubiji ka vavaku mai na ledru varautakinija na tamata Ceru varantakinija muni na agilosi) ¹⁸Na valala e vai vera pasiva vata na rara -va-turaga e vai mai vena Koula djina, e todalci tu na iloilo makare. ¹⁹Na yavu ri valala e ukutaki tu vena vi mataquali vata talei. Na i matai na jasipa, na ikaruwa na safairi, na ikatol na Kalisetoni, na ikava na emaralita ²⁰na ikalima na satonikisa, na ikaono satiusa, na ikavitu na kari solita, na ikawaly na perili, na ikaciwa na topasa ha ikatini na Karisopirasu, na ika tini Kaduwa na vata karatarawa, na ikajinikaruwa ha amecisita. ²¹Na linikaruwa na matamata e vai vena jinikaruwa na mata ni civa; na matamata yakikiya eru vai mai ve yakiya na mata ni civa. Na calevu ni rara-va-turaga e vai mai vena koula diina e kodaki tu na iloilo makare. ²²Aqu tasi danida e kiya na were ni lotu vena vara - va-turaga , ni vo la were ni lotu ga na Kalou levu vata na Lami. ²³Na rara-va-turaga e tasi okajiya tale na siga se na vula me rewa ni va lakarama takiniya, na l'agilagi ga ni Kalou e va kakarama takinija tu, vata e ka i tutu tu na hami. ²⁴O Kuru na lewe ni matanita eru yate tu vena leya katarama ni rara-va- turaga - Na fui ni vuravura eru na Kan mai na ledru lagilagi Ka maliwa. ²⁵Na keya matamata ena tasi sogo ni siga levu na vanuwa, ena jikai muni Ke na bogi. ²⁶Eru na kau mai na lagilagi vata na va rokoroko mai na ledru kala matanita eru maliwa. ²⁷Ena tasi kiya na kwa dukadukali mena unu mai, se me kiya na dau vai Kwa bara, se me dau giri, o rau ga e volai cru yaca vena ivola ni cola na hami.

Chapter 22

¹Na agilosu a vatakeya vuwako au no ruwvai ni cola, e madrawa oka sara me kodaki no Karisitala, e roro mai i no i nono va Turaga na Kalou geiniya na Lami. ²na calevu i yaloga ni Tauni. E tutu ruwo na ruwai e colo ke na kai ni colo, e Vuwalaki niya e jini karuwa na vuwa ni kai, e gai dau vuwataki niyo i no vi vula. Na rau ni kai kwe mediu wai ni colo na vi vanuwa. ³E na jikai ni lai ocajiya tale ke. E no no i yalogo ni koro Turaga na nono tabu ni Kolou, geiniya no Lami eru na gei gwaravia no day ni vigwaravi. ⁴Eru na daniya e mata, e na volai veru ra e yaca. ⁵E na vo jikai tale na bogi; e jikai ni yaga vuwadru no sina, se na mata ni sigo, ni vo va kakamataki nidru na Turago no Kalou; eru na va Turaga taki niyo me tawamudu. ⁶No agilosu e Kwo vuwako au, "Na itukutuku ikwe e djina, e rewa muni ni du vabaujiya. No Turaga, na Kalou no yalo ni vi Parafita, e votala jidru ho leya agilogi me vate keya vuwadru na tamato no vi kwa e dodonu me na yaco ." ⁷"Tolaviya! Aqu voleka ni lesu mail Kalougata no Tomata' e varogo tata parafisai ni Volo ikwe. ⁸O au, o Joni, qu varago qu daniya na kwa ikwe, Na gauna qu valogo ke segu danidiv, que cuva bale ve la no agilosu a gai vatakeyo vuwako au no kwa ikwe . ⁹E kwa vuwako you, "Kuwa nivaveya igoi! Ni dowy a cakocaka vato geinidru o wekamu no Parafita, geiniciu o rau exu gulu no itukutuku ni vola ikwe Varakoroko vuwo no Kalou !"¹⁰A gai kwa vuwako au, "Kuwa ni tarovigo na itukutuku ni parafisai ni vola ikwe, na vo voleka. ¹¹O keya e jikai ni dodonu, me jikai ni dodonu no ga. geiniyo o keya e duka me puka no ga: 10 Keya e dodonu me dodonu no go: geiniyo o keya e Yalo savasava me Yalo savasava no go!¹²"Daniyo! Aqu vo voleka ni la mai. E vo notu go ruwako au na Kwa, megu soligo vunadiy na tomato yakiya me kodaki no ledru i varau. ¹³O au no "Olifa no Omeka, mai matai no Keya jinijini na ivakatekivu na keya devuderu.¹⁴Eru vo Kalougata na tamata e gaya na ledru i sulu, qui no vuNadru na dodonu meru kana i no kai ni colo, me gai unu i no matomata. ¹⁵Eru vo no i rato o ray no tui, a rau na dauvavanitu, orau, e levu na ledru yalewa, na dou laba, o rau na mata kau, o rau muni eru dau giri. ¹⁶O au, o jisu qu vatala jiyo na legu agilosu me vato keyo no vikwo ikwe vuwako mutou na vi kwa i kwe vuwako mutou na vi fogosogo lewe ni lotu. O au e vu geiniya no leva kawa o Tevita, geiniya na kalokalo i volasigo e serau Sara. ¹⁷A kwa na Yalo Tabu, "Lamai!" me kwa muni o keya e varago. "Lamai!" o Keyo e mata somiyo na wai ni colo, me lama. ¹⁸Agu vo vato keyo vuwadru na tamata o keya e vata keya na tata ni paroficai ni vola i kwe, kodaki e kiya na tamato e vai kuritaki niya na vi kwa i kwe, e gai soliya vuwo no Kalou, no mate bura e vo volai vena i volo ikwe: ¹⁹Kodaki e kiya e kau dai e yavalu na tata ino vola ni parafisai ikwe, eno gai kau, dai na Kalou no leya i votavoto mai no kai ni colo, e la mai i na ralo e savasava e la muni mai i no volo i kwe. ²⁰E kwa o keya a vaveyo no kwa i kwe 'Io I agu vo la ma kwe." Emeni la mai, Karisito Jisul ²¹Me lemutou taucoko go na loloma ni ledru Turaga o Jisu. Emeni